

הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון

ידיעון תשס"ח
2007/2008

עריכה: מאשה דובדבני
עיצוב והקלדה: פרידה כהן

לזכרם

תלמידי הפקולטה שנפלו במערכות ישראל

מקוביצקי ישעיהו ז"ל	אבנון שמואל ז"ל
מרט בארי ז"ל	אשבל יעקב (קלמן) ז"ל
מרמלשטיין יוסף (ספי) ז"ל	בוכוול עמיחי ז"ל
סבאח אליעזר ז"ל	בורשטיין שלום ז"ל
פירסט יאיר יששכר ז"ל	גור אריה אלכסנדר ז"ל
פרח אפרים ז"ל	גורדון טלי ז"ל
קסלר מאיר אריה ז"ל	גלעד יעל ז"ל
קרונפלד מיכאל ז"ל	דגן רם ז"ל
רביד בועז ז"ל	דן נחום ז"ל
רוזנברג מנחם ז"ל	כץ רם ז"ל
רוזנפלד שלום (אולה) ז"ל	לובצקי רון ז"ל
רייך רוברט ז"ל	ליפשיץ אהוד ז"ל
שגיא שלמה ז"ל	ליפשיץ יהודה (מרדכי) ז"ל
שורר זיו ז"ל	מיכאל אפרים ז"ל
שמר דרור ז"ל	מינץ מאיר ז"ל
ששון זאב ז"ל	מלול יהודה ז"ל
	מלצר יצחק ז"ל

אוניברסיטת תל-אביב מעניקה מלגות הצטיינות לזכרם.

תוכן העניינים

6	לוח שנת הלימודים תשס"ח
7	ביאור ראשי תיבות וקיצורים
8	מוסדות הפקולטה
17	מידע כללי
22	לימודי תואר ראשון
24	תלמידים מצטיינים בלימודי תואר ראשון
24	לימודים לאחר תואר
25	לימודי תואר שני
28	לימודי תואר שלישי
28	מלגות לתלמידי תארים מתקדמים
29	תקנון
29	תחולת תכניות לימודים ותקנות
29	משך הלימודים
30	הכרה בלימודים אקדמיים קודמים
30	קורסים חופפים בתכנים
31	מילוי חובות קורס
32	בחינות
34	ציונים
35	הפסקת לימודים עקב אי-עמידה בדרישות אקדמיות
35	הפסקת לימודים ע"י התלמיד
35	חידוש לימודים
36	שקלול ציון הגמר
37	זכאות לתואר
38	סיום לימודים בהצטיינות ובהצטיינות יתרה
39	תקנון משמעת סטודנטים - פקולטטי
42	רישום לקורסים
42	מועדי כנסים לתלמידים חדשים
42	רישום לקורסים
43	רישום בשיטת המכרז
47	רישום בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים
49	תכניות לימודים
50	קורסים כלל-פקולטטיים
52	מערכת שעות
54	אנגלית
56	ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס
56	- תואר ראשון
69	- החטיבות בכלכלה
82	- תואר שני
91	- תואר שלישי
98	מערכת שעות

111	.....	החוג למדע המדינה
111	.....	- תואר ראשון
121	.....	- החטיבות במדע המדינה
131	.....	- תואר שני
140	.....	- תואר שלישי
151	.....	מערכת שעות
165	.....	• מסלול התמחות בלימודי דיפלומטיה - תואר שני
172	.....	מערכת שעות
176	.....	מדע המדינה - התכנית האקדמית בדיפלומטיה וביטחון - תואר שני
179	.....	מדע המדינה ותקשורת - התכנית לתקשורת פוליטית למנהלים - תואר שני
181	.....	ביה"ס לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטון
181	.....	• התכנית ללימודי ביטחון - תואר שני
190	.....	מערכת שעות
195	.....	החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
195	.....	- תואר ראשון
203	.....	- החטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה
214	.....	- תואר שני
231	.....	- תואר שלישי
240	.....	מערכת שעות
252	.....	החוג לפסיכולוגיה
252	.....	- תואר ראשון
261	.....	- מסלול דו-חוגי ביולוגיה ופסיכולוגיה (מדעי המוח)
266	.....	- החטיבה בפסיכולוגיה
274	.....	- תואר שני
284	.....	- תואר שלישי
287	.....	- תכנית לתואר דוקטורט ישיר במדעי המוח
302	.....	מערכת שעות
320	.....	החוג לתקשורת
320	.....	- תואר ראשון
326	.....	- החטיבה בתקשורת
335	.....	- לימודים לקראת תואר שלישי
337	.....	מערכת שעות
343	.....	החוג ללימודי עבודה - תואר שני
353	.....	מערכת שעות
357	.....	לימודי עבודה - התכנית למנהלים - תואר שני
359	.....	החוג למדיניות ציבורית - תואר שני
367	.....	- לימודים לקראת תואר שלישי
373	.....	מערכת שעות
377	.....	מדיניות ציבורית - התכנית למדיניות ציבורית למנהלים - תואר שני
383	.....	מערכת שעות
385	.....	מדיניות ציבורית - התכנית ליישוב סכסוכים וגישור - תואר שני
393	.....	מערכת שעות

396	.....	התכנית ללימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW
397	.....	הכשרה להוראת מדעי החברה
398	.....	תעודת הוראה באזרחות
399	.....	חטיבות
400	.....	חטיבות פקולטטיות
400	.....	חטיבה ללימודי מגדר (חבדלים בין המינים)
404	.....	חטיבות מחוץ לפקולטה
421	.....	הספרייה למדעי החברה ולניהול

לוח שנת הלימודים תשס"ח

היום הראשון ללימודים	21.10.07	יום א' ט' בחשון
חופשת החנוכה	9.12.07	יום א' כ"ט בכסלו
היום האחרון לסמסטר הראשון	18.1.08	יום ו' י"א בשבט
היום הראשון לסמסטר השני	17.2.08	יום א' י"א באדר א'
חופשת פורים	21.3.08	יום ו' י"ד באדר ב'
היום האחרון ללימודים לפני חופשת פסח	15.4.08	יום ג' י' בניסן
היום הראשון ללימודים לאחר חופשת פסח	28.4.08	יום ב' כ"ג בניסן
יום הזיכרון לחללי צה"ל ¹	7.5.08	יום ד' ב' באייר
יום העצמאות	8.5.08	יום ה' ג' באייר
יום הסטודנט ²	15.5.08	יום ה' י' באייר
היום האחרון לסמסטר השני	6.6.08	יום ו' ג' בסיון
חופשת שבועות	8.6.08	יום א' ה' בסיון
	9.6.08	יום ב' ו' בסיון
היום הראשון לעונת לימודי הקיץ	29.6.08	יום א' כ"ו בסיון
צום ט' באב ³	10.8.08	יום א' ט' באב
היום האחרון לעונת לימודי הקיץ ³	15.8.08	יום ו' י"ד באב
היום הראשון לחופשת הקיץ המרוכזת	24.8.08	יום א' כ"ג באב
היום האחרון לחופשת הקיץ המרוכזת	29.8.08	יום ו' כ"ח באב
היום הראשון ללימודים בשנת תשס"ט 2008/9	26.10.08	יום א' כ"ז בתשרי

טכסי זיכרון - בימים אלה יופסקו הלימודים לשעה, בין 12:00-13:00

עצרת לזכרו של יצחק רבין ז"ל	24.10.07	יום ד' י"ב בחשון
טכס יום השואה ⁴	1.5.08	יום ה' כ"ו בניסן
טכס יום הזיכרון לחללי צה"ל	4.5.08	יום א' כ"ט בניסן

¹ ביום זה לא יתקיימו לימודים ובחינות והספריות תהיינה סגורות. בערב יום הזיכרון לחללי צה"ל יופסקו הלימודים בשעה 18:00.

² בשבוע חופשת הקיץ ייסגר הקמפוס, כולל הספריות. ביום הסטודנט יופסקו הלימודים החל משעה 12:00.

³ לימודי הקיץ מתקיימים במספר יחידות.

⁴ ביום זה מסתיימים הלימודים בשעה הרגילה. בערב יום השואה מסתיימות הבחינות עד השעה 18:00.

לוח שנת הלימודים תשס"ח

היום הראשון ללימודים	21.10.07	יום א' ט' בחשון
חופשת החנוכה	9.12.07	יום א' כ"ט בכסלו
היום האחרון לסמסטר הראשון	18.1.08	יום ו' י"א בשבט
היום הראשון לסמסטר השני	17.2.08	יום א' י"א באדר א'
חופשת פורים	21.3.08	יום ו' י"ד באדר ב'
היום האחרון ללימודים לפני חופשת פסח	15.4.08	יום ג' י' בניסן
היום הראשון ללימודים לאחר חופשת פסח	28.4.08	יום ב' כ"ג בניסן
יום הזיכרון לחללי צה"ל ¹	7.5.08	יום ד' ב' באייר
יום העצמאות	8.5.08	יום ה' ג' באייר
יום הסטודנט ²	15.5.08	יום ה' י' באייר
היום האחרון לסמסטר השני	6.6.08	יום ו' ג' בסיון
חופשת שבועות	8.6.08	יום א' ה' בסיון
	9.6.08	יום ב' ו' בסיון
היום הראשון לעונת לימודי הקיץ	29.6.08	יום א' כ"ו בסיון
צום ט' באב ³	10.8.08	יום א' ט' באב
היום האחרון לעונת לימודי הקיץ ⁴	15.8.08	יום ו' י"ד באב
היום הראשון לחופשת הקיץ המרוכזת	24.8.08	יום א' כ"ג באב
היום האחרון לחופשת הקיץ המרוכזת	29.8.08	יום ו' כ"ח באב
היום הראשון ללימודים בשנת תשס"ט 2008/9	26.10.08	יום א' כ"ז בתשרי

טכסי זיכרון - בימים אלה יופסקו הלימודים לשעה, בין 12:00-13:00

עצרת לזכרו של יצחק רבין ז"ל	24.10.07	יום ד' י"ב בחשון
טכס יום השואה ³	1.5.08	יום ה' כ"ו בניסן
טכס יום הזיכרון לחללי צה"ל	4.5.08	יום א' כ"ט בניסן

¹ ביום זה לא יתקיימו לימודים ובחינות והספריות תהיינה סגורות.
 בערב יום הזיכרון לחללי צה"ל יופסקו הלימודים בשעה 18:00.
 בשבוע חופשת הקיץ ייסגר הקמפוס, כולל הספריות.
² ביום הסטודנט יופסקו הלימודים החל משעה 12:00.
³ לימודי הקיץ מתקיימים במספר יחידות.
⁴ ביום זה מסתיימים הלימודים בשעה הרגילה. בערב יום השואה מסתיימות הבחינות עד השעה 18:00.

ביאור ראשי תיבות וקיצורים

מדה"ת	-	מדעי החברה
שנה"ל	-	שנת הלימודים
סמ"י	-	סמסטר
ש"ס	-	שעה סמסטריאלית
ש"ש	-	שעה שנתית
ד"מ	-	דרישה מוקדמת
דמ"ק	-	דרישה מקבילה

אופני הוראה:

ס"י	-	סמינר
סד"י	-	סדנה
פרו"ס	-	פרוסמינר
קולק"י	-	קולוקויום
ק"מ	-	קריאה מודרכת
ש"י	-	שיעור
שו"ת	-	שיעור ותרגיל
ת'י	-	תרגיל

מוסדות הפקולטה

דקאן הפקולטה - פרופ' נח לוין-אפשטיין

ראשי החוגים

פרופ' יורם וייס	ראש ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס
ד"ר דוד דה-פריס	ראש החוג ללימודי עבודה
פרופ' ניל גנדל	ראש החוג למדיניות ציבורית
ד"ר אמל גימאל	ראש החוג למדע המדינה
פרופ' רונן שמיר	ראש החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
פרופ' גיורא קינן	ראש החוג לפסיכולוגיה
ד"ר ז'רום בורדון	ראש החוג לתקשורת
פרופ' יוסי שיין	ראש ביה"ס לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטון
פרופ' עזר גת	ראש התכנית ללימודי ביטחון

מועצת הפקולטה

פרופ' עקיבא כהן	פרופ' נח לוין-אפשטיין - יו"ר	פרופ' חנה איילון
פרופ' תלמה ליבל	פרופ' דניאל אלגום	פרופ' צבי אקשטיין
פרופ' נירה ליברמן	פרופ' ליאו לייזרמן	פרופ' שמגר בן-אליהו
פרופ' ליאו לייזרמן	פרופ' דפנה למיש	פרופ' יצחק בן-ישראל
פרופ' דפנה למיש	פרופ' מתי מינץ	ד"ר ז'רום בורדון
פרופ' מתי מינץ	פרופ' שאול משעל	פרופ' יונתן גושן-גוטשטיין
פרופ' שאול משעל	פרופ' צבי נאמן	פרופ' יצחק גלבוץ
פרופ' צבי נאמן	פרופ' אריה נדלר	ד"ר אמל גימאל
פרופ' אריה נדלר	פרופ' זאב סגל	פרופ' ניל גנדל
פרופ' זאב סגל	פרופ' רבקה סויה	פרופ' עזר גת
פרופ' רבקה סויה	פרופ' ז'הבה סולומון	ד"ר דוד דה-פריס
פרופ' ז'הבה סולומון	פרופ' משה סמיונוב	פרופ' גדעון דורון
פרופ' משה סמיונוב	פרופ' חיים עומר	פרופ' עדי דקל
פרופ' חיים עומר	פרופ' יואב פלד	פרופ' ראובן דר
פרופ' יואב פלד	פרופ' יורם פרי	פרופ' יצחק חברפלד
פרופ' יורם פרי	פרופ' חיים פרשטמן	פרופ' אורי הדר
פרופ' חיים פרשטמן	פרופ' יהושע צאל	פרופ' חנה הרצוג
פרופ' יהושע צאל	פרופ' אפרים צדקה	פרופ' צבי הרקוביץ
פרופ' אפרים צדקה	פרופ' דניאל צידון	פרופ' יורם וייס
פרופ' דניאל צידון	פרופ' גדעון קונדה	פרופ' אינה וינר
פרופ' גדעון קונדה	פרופ' גיורא קינן	פרופ' יצחק זילכה
פרופ' גיורא קינן	פרופ' יחיאל קלר	פרופ' חיים חזן
פרופ' יחיאל קלר	פרופ' רחל קרניול	פרופ' מנואל טרכטנברג
פרופ' רחל קרניול	פרופ' דן רבינוביץ	פרופ' ינון כהן
פרופ' דן רבינוביץ	פרופ' גיורא רחב	

יוסף שיין	פרופ'	אריאל רובינשטיין	פרופ'
שושנה שילה	פרופ'	מיכאל רוזנבאום	פרופ'
דב שמוטקין	פרופ'	תמי רונן	פרופ'
מיכל שמיר	פרופ'	יוסי שביט	פרופ'
רונן שמיר	פרופ'	אבי שדה	פרופ'
יהודה שנהב	פרופ'	חיה שטייר	פרופ'
רינה ברוק	גבי	קרלו שטרנגר	פרופ'

סגל ההוראה

א. מורי הפקולטה

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חנה איילון	פרופ'
פסיכולוגיה	דניאל אלגוס	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סיגל אלון	ד"ר
כלכלה	צבי אקשטיין	פרופ'
תקשורת	זירוס בורדון	ד"ר
פסיכולוגיה	שמגר בן-אליהו	פרופ'
מדיניות ציבורית	דן בן-דוד	ד"ר
לימודי ביטחון	יצחק בן-ישראל	פרופ'
מדע המדינה	אברהם בן-צבי	פרופ'
פסיכולוגיה	יאיר בר-חיים	ד"ר
כלכלה	ענת ברכה	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אבי גוטליב	ד"ר
תקשורת	נורית גוטמן	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	עפרה גולדשטיין-גדעוני	ד"ר
פסיכולוגיה	יונתן גושן-גוטשטיין	פרופ'
כלכלה	יצחק גלבע	פרופ'
מדע המדינה	אמל גימאל	ד"ר
פסיכולוגיה	יולנדה גמפל	פרופ'
מדיניות ציבורית	ניל גנדל	פרופ'
מדע המדינה	עזר גת	פרופ'
לימודי עבודה	דוד דה-פריס	ד"ר
תקשורת	דניאל דור	ד"ר
מדע המדינה	גדעון דורון	פרופ'
כלכלה	עדי זקל	פרופ'
פסיכולוגיה	ראובן דר	פרופ'
תקשורת	אלי דרזנר	ד"ר
לימודי עבודה	יצחק הברפלד	פרופ'
פסיכולוגיה	אורי הדר	פרופ'
פסיכולוגיה	תלמה הנדלר	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חנה הרצוג	פרופ'
כלכלה	צבי הרקוביץ	פרופ'
כלכלה	יורם וייס	פרופ'
פסיכולוגיה	אינה וינר	פרופ'
לימודי עבודה	אלי ויץ	ד"ר
כלכלה	חוסני זועבי	ד"ר
מדע המדינה, מדיניות ציבורית	עמוס זהבי	ד"ר
כלכלה	יצחק זילכה	פרופ'
מדע המדינה	איל חוברס	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חיים חזן	פרופ'
כלכלה	מנואל טרכטנברג	פרופ'
פסיכולוגיה	דפנה יואל	ד"ר
פסיכולוגיה	גלית יובל	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אברהם יוגב	פרופ'
מדיניות ציבורית	ערן ישיב	ד"ר
כלכלה	אלמה כהן	ד"ר
לימודי עבודה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ינון כהן	פרופ'
תקשורת	עקיבא כהן	פרופ'
פסיכולוגיה	דומיניק לאמי	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	נת לוי-אפשטיין	פרופ'
פסיכולוגיה	תלמה ליבל	פרופ'
פסיכולוגיה	נירה ליברמן	פרופ'

כלכלה	ליאו ליידרמן	פרופ'
תקשורת	דפנה למיש	פרופ'
מדע המדינה	חנה לרנר	ד"ר
לימודי עבודה	גיא מונדלק	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	נסים מזרחי	ד"ר
מדע המדינה	תמר מייזלס	ד"ר
פסיכולוגיה	מתי מינץ	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	הדס מנדל	ד"ר
מדיניות ציבורית, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גילה מנחם	ד"ר
מדע המדינה	שאול משעל	פרופ'
כלכלה	צבי נאמן	פרופ'
פסיכולוגיה	אריה נדלר	פרופ'
מדיניות ציבורית	זאב סגל	פרופ'
פסיכולוגיה	מישל סלואן	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, לימודי עבודה	משה סמיונוב	פרופ'
מדע המדינה	אלברטו ספקטורוסקי	ד"ר
מדע המדינה	יאיר עברון	פרופ'
פסיכולוגיה	חיים עומר	פרופ'
כלכלה	עדי פוזנר	ד"ר
מדע המדינה	יואב פלד	פרופ'
תקשורת	יורם פרי	פרופ'
מדע המדינה	גיל פרידמן	ד"ר
כלכלה	חיים פרשטמן	פרופ'
פסיכולוגיה	יהושע צאל	פרופ'
כלכלה	אפרים צדקה	פרופ'
כלכלה	דניאל צידון	פרופ'
פסיכולוגיה	תמר צלניקר	ד"ר
לימודי עבודה	גדעון קונדה	פרופ'
מדע המדינה	מייקל קוצין	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אבי קורדובה	ד"ר
פסיכולוגיה	גורא קינן	פרופ'
פסיכולוגיה	יחיאל קלר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אדריאנה קמפ	ד"ר
פסיכולוגיה	רחל קרנייל	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	דן רבינוביץ	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גורא רהב	פרופ'
כלכלה	אריאל רובינשטיין	פרופ'
פסיכולוגיה	מיכאל רוזנבאום	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יוסי שביט	פרופ'
פסיכולוגיה	אברהם שדה	פרופ'
מדע המדינה	טל שדה	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, לימודי עבודה	חיה שטייך	פרופ'
פסיכולוגיה	סידני שטראוס	פרופ'
פסיכולוגיה	קרלו שטרנר	פרופ'
מדע המדינה	יוסף שיין	פרופ'
פסיכולוגיה	שושנה שילה	פרופ'
כלכלה	אנליה שלוסר	ד"ר
פסיכולוגיה	דב שמוטקין	פרופ'
מדע המדינה	מיכל שמיר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	רונן שמיר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יהודה שנהב	פרופ'
כלכלה	רן שפיגלר	ד"ר
	מורים אורחים	
דיפלומטיה	עמנואל נבון	ד"ר
דיפלומטיה	מוטי קריסטל	מר

ב. מדריכים ואסיסטנטים

פסיכולוגיה	רני אבנד
לימודי עבודה	ירדנה אוסקר
מדע המדינה	נועם אופיר
מדע המדינה	זגנית אופק
מדע המדינה	שגיא אלבו
פסיכולוגיה	רותם אלוני
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	רינת ארביב-אלישיב
כלכלה	אילנה ארד
פסיכולוגיה	מיכל ארד
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חגי בועז
פסיכולוגיה	חנה בינוני
פסיכולוגיה	גדי בן שפר
פסיכולוגיה, תקשורת	שגב ברק
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	תמר ברקאי
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	לימור גבאי
מדע המדינה	עינת גדליה
מדע המדינה	ניוה גולן
פסיכולוגיה	שלומית גליקמן
כלכלה	שגיא דגן
כלכלה	דרינה ויסמן
כלכלה	אדית זנד
כלכלה	אורי זקס
כלכלה	לימור חצור-מאסלב
כלכלה	אביעד טור-סיני
כלכלה	אבי טילמן
מדע המדינה	שלי טל
מדע המדינה	דנה יסעור-לנדאו
כלכלה	אלון כהן
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	דפנה כספי-דרור
כלכלה	מושיק לביא
מדיניות ציבורית	ליהיא לחט
מדע המדינה	ברוך לוי
מדע המדינה	משה לוי
כלכלה	טלי לרום
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מיכל לרון
כלכלה	טל מופקדי
מדע המדינה	דנה מילס
מדע המדינה	אביב מלמוד
כלכלה	אילנה מלניק שואף
כלכלה	זיו נאור
פסיכולוגיה	שרון ניצן
מדע המדינה	רועי סיני
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גלית סיני-קרמונה
פסיכולוגיה	רועי סלומון
פסיכולוגיה	מוטי סלטי
מדע המדינה	עדי סנילביץ
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	טל ספלטור קרמר
כלכלה	גליה עופר
מדע המדינה	אלעד פופוביץ
מדע המדינה	אייל פינקלשטיין
מדע המדינה	איתי פלומבו
פסיכולוגיה	טל פלטיאלי
פסיכולוגיה	טל פרנקל

כלכלה
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
 לימודי עבודה
 לימודי עבודה
 כלכלה
 כלכלה
 כלכלה
 פסיכולוגיה
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
 מדע המדינה
 מדע המדינה
 לימודי עבודה
 פסיכולוגיה
 מדע המדינה
 פסיכולוגיה
 כלכלה
 מדע המדינה
 פסיכולוגיה
 פסיכולוגיה
 מדע המדינה
 כלכלה
 פסיכולוגיה

סיון פרנקל
 יריב פניגר
 טליה פפרמן
 תמר פרוש
 עמית פרידמן
 שלומי פריזט
 דותן פרסיץ
 עודד קלויד
 עפר קצ'רגין
 עידית קרא-עז
 אלון קריצמן
 טלי קריסטל
 ליטל רוזרמן
 יעל רוזנברג
 אייל רוזנשטרייך
 גלעד שורק
 עידית שטרן
 תום שיינברג
 אדוארדו שילמן
 מיכל שכטר-נחמני
 רועי שלם
 שחר שפר

ג. מורים מן החוץ**כלל פקולטטי**

דייר יפּיס בקמן
השופט אבי זמיר

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס

דייר יגאל מילכטיץ	דייר יעל בנימיני	דייר יאיר אינגבר
דייר עינת נוימן	דייר חמי גוטליכובסקי	פרופי רפאל אלדור
דייר ינון סטאנצ'סקו	פרופי דוד וטשטיין	דייר דפנה דיסני אשל
דייר הלל רפפורט	דייר זינו חגאי	דייר תומר בלומקין
דייר יעקב שיינין	דייר אסנת ליפשיץ	דייר איילת בלום

החוג למדע המדינה

דייר דוד מקלברג	דייר ארז כסיף	דייר אירית אדלר
דייר ראובן פדהצור	אזי לב-און	דייר חנה אופק
דייר דני קורן	הגר להב	דייר ליזה אירני-סבן
מעוז רוזנטל	גולן להט	מאיר בן-חיים
		דייר אריה גרוניק

מסלול התמחות בלימודי דיפלומטיה

דייר סיבל רובי	דייר גיורא גודמן	מאיר בן-חיים
דייר טל שדה	דייר אריה גרוניק	פרופי אברהם בן-צבי
דייר רחל שאול	דייר ערן לרמן	דייר רוני ברט
	דייר עמנואל נבון	דייר שמואל ברקוביץ

לימודי ביטחון

דייר דוד פרייליך	דייר אלון ליאל	פרופי ניסן אורן
דייר ענת קורץ	דייר אמילי לנדאו	מאיר בן-חיים
דייר אפרים קם	דייר תמר לרנטל	דייר שרי גולדשטיין פרבר
דייר גל רם	דייר טל נחמן	דייר אריה גרוניק
דייר יגאל שפי	פרופי יאיר עברון	פרופי ערן דולב
דייר מרטין שרמן	דייר אורן עמירם	עו"ד דבורה חן
דב תמרי	דייר ראובן פדהצור	פרופי אלי יופה
	גבי פייקובסקי דגנית	דייר עזריאל לורבר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

דייר אורי לנדאו	דייר ענת אורן
דייר רפי שניר	דייר אליהו בן-משה

החוג לפסיכולוגיה

די"ר דידה פלייסיג
שרון קרונטל
יצחק שחר
אפרת שמגר
עירית שריג
אבי שרוף
די"ר שירה תיבון

שרון זיו
יוסף טריאסט
די"ר ריקרדו טרש
די"ר עדנה כצנלסון
עוזי לוי
אפרת לוריא
די"ר שפיק מסלחה
אלברטו מסצ'יאני

די"ר עינת אספלר רוזנבוים
טליה אפלבאום-פלד
אמירה ברגר
ירי גביעון
די"ר עידית גוטמן
אילן דיאמנט
איריס הורוביץ
גילית הורוביץ

החוג לתקשורת

די"ר גלעד פדבה
רן פלג
די"ר עדנה פשר
רותי קרן
עמוס שביט
שירלי שלו
רננית שני

די"ר אייל זנדברג
אורן טוקטלי
אורנת טורין
פרופ' יחיאל לימור
רפי מן
אשכול נבו
בינה ניר
עו"ד דורית ענבר

די"ר רוברט אלבין
עדי בובר
די"ר אורנה בן נתן
פרופ' נורית גוברין
די"ר מייק דהן
די"ר רועי דודזון
ציפורה דולן
אבי וינברג

החוג ללימודי עבודה

גבי מירן נעמה
מר יובל רכלבסקי

די"ר שני בר-און
די"ר רמזי חלבי
די"ר עוזר כרמי

החוג למדיניות ציבורית

די"ר יפעת פז
די"ר דני קורן
פרופ' מרדכי שני

די"ר תמר לרנטל
פרופ' ברוך מבורך
די"ר תמי מייזלס

שרון אביטוב
די"ר חנה אופק
ציפי גושפנץ
פרופ' ישראל דרורי

מינהל הפקולטה

ראש מינהל הפקולטה: רינה ברוק

מינהל סטודנטים במזכירות הפקולטה

מימי סובלסון	עוזרת ראש מינהל הפקולטה בנושאי תלמידים
שושנה בר	מזכירת סטודנטים וחטיבות
אורה סלונים	מזכירת סטודנטים ורכות בחינות
אושרת גרין-עוגן	מזכירת ועדות הוראה וקבלה
אורנה אופק-לוי	מזכירת הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר
רבקה גרליץ	מזכירת תלמידים ואישורי לימודים
מטי קובץ	מזכירת סטודנטים
מאשה דובדבני	עורכת ידיעון

מינהל כללי במזכירות הפקולטה

עדנה מרקו	עוזרת ראש מינהל הפקולטה בנושאי מינהל
רותי רוסט	מרכזת משק וחשבונות
מיכל גיבלי	מזכירת מורים וכ"א
יערה בן-אשר	מזכירת ועדת המינויים
רותי שטרנפלד	מזכירת הדקאן
מרים קנט	מזכירת ראש מינהל הפקולטה
יוסף פרוימוביץ	מנהל גוש

מינהל כללי ומינהל סטודנטים בחוגים

נגה ורדי	רכות ניהולית	ביה"ס לכלכלה
ציונה מדר	מרכזת מזכירות תלמידים	ביה"ס לכלכלה
טובה זרחיה	מזכירת החוג	החוג ללימודי עבודה
אילנה יוליס	מזכירת החוג	החוג למדיניות ציבורית
אתי לנמן	עוזרת מינהלית	החוג למדע המדינה
ספי שטיגליץ	עוזרת מינהלית	החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
אורית דננברג	רכות ניהולית	החוג לפסיכולוגיה
אורית דן	מזכירת החוג	החוג לתקשורת
לימור רחמנוב	מזכירת ביה"ס	ביה"ס לממשל ולמדיניות
תמי יערי	מזכירת התכנית	התכנית ללימודי ביטחון

מידע כללי

אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי החברה

<http://spirit.tau.ac.il>

מידע כללי הנוגע לכל תלמיד באוניברסיטה מתפרסם במבוא לידיעון זה. פרק זה נועד לספק לתלמיד מידע ייחודי על הפקולטה למדעי החברה בנושאי תכניות לימודים, תקנות ונהלים. בנוסף, מתפרסם מידע באתר האינטרנט של הפקולטה: <http://spirit.tau.ac.il>, באתרי האינטרנט של החוגים, באמצעות הדואר האלקטרוני ועל לוחות המודעות החוגיים והכלליים (בקומה ג') בבניין נפתלי.

התלמידים מתבקשים לקרוא היטב את הידיעון, לעקוב באופן שוטף אחר ההודעות באינטרנט, אחר החוזרים והמודעות ולפנות למזכירות רק בנושאים שאין עליהם מידע בכתב.

מזכירות הפקולטה

מודיעין

לשירות תלמידי הפקולטה ואורחיה מופעלת בחדר 311 נקודת מודיעין בימים א'-ה' בשעות 10-13. מספר הטלפון של המודיעין הוא 03-6409727.

שירותים הניתנים ע"י מזכירות הפקולטה

1. אישורים^{1/2}

בקשות לכל האישורים המפורטים בהמשך יש להגיש דרך אתר האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד". את הבקשות לאישורים יש להגיש שבועיים לפני המועד המבוקש.

1.1 **רשומת לימודים רשמית (עברית/אנגלית) -**
מידע מלא על מהלך לימודיו של התלמיד לקראת התואר, כולל פירוט קורסים וציונים. ברשומה נרשם הציון האחרון בכל רישום לקורס (גם אם הוא "נכשלי"). לא ניתן אישור על חלק מהקורסים שלמד התלמיד. מומלץ לכל תלמיד לבדוק את הנתונים ברשומת הלימודים אחת לסמסטר, במידע אישי לתלמיד באתר האינטרנט או בפלט שניתן להוציא בתחנות האונידע¹.

1.2 **רשומת לימודים סופית (עברית/אנגלית) -**
ברשומת הלימודים הסופית, לאחר הזנת זכאות לתואר, יוצגו רק הקורסים אשר שוקללו לתואר והציון הסופי בכל קורס. תקורסים העודפים יופיעו בסוף הרשומה בנפרד תחת מסגרת קורסים עודפים (997). רשומת לימודים סופית הכוללת ממוצעים (לכל סמסטר ולכל שנה), תונפק במתכונת המפורטת בסעיף 1.1.

1.3 **אישור על מצב לימודים -**
פירוט יתרת חובות התלמיד לתואר. אישור זה ניתן רק לתלמידים הנמצאים בשלב מתקדם של לימודיהם.

¹ כתחנות "אונידע" המוצבות בבנייני האוניברסיטה ניתן לקבל באמצעות כרטיס התלמיד הממוחשב אישורים שונים. כן ניתן לקבל מידע אישי בנושאים שונים באתר האינטרנט של האוניברסיטה: www.tau.ac.il. פרטים - במבוא הכלל אוניברסיטאי.

² האישורים טעונים תשלום לפי תעריף הנקבע ע"י האוניברסיטה. תלמיד שלא הסדיר שכר לימוד אינו זכאי לקבל אישור.

- 1.4 אישור על סיום לימודים בחוג אחד -
ניתן לתלמיד באופן לימוד דו-תוגי שסיים כל חובותיו באחד מחוגי לימודיו בלבד.
- 1.5 אישור זכאות לתואר (עברית/אנגלית) -
תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר זכאי לקבל אישור זכאות לתואר. על התלמיד להגיש את הבקשה לאישור לא יאוחר מתום שנה ממועד סיום החובה האחרונה. פרטים נוספים ראה סעיף זכאות לתואר בפרק "תקנון".
לכל תלמיד ניתנים 3 עותקים ראשוניים של אישור הזכאות ורשומת לימודים בעברית ללא תשלום.
2. ייעוץ וקבלה לחטיבות
ניתן לקבל אצל מזכירת סטודנטים וחטיבות.
3. הכרה בקורסים שנלמדו מחוץ לפקולטה /או לאוניברסיטה
בטיפול של מזכירת סטודנטים וחטיבות.

מזכירות יחידות הפקולטה

מינהלת הפקולטה (בניין נפתלי)

לוח מודעות : קומה ג'

E-mail	ימים ושעות קבלה	טלפון/מיקום	תפקיד	שם
rutis@tauex.tau.ac.il	בתאום עם המזכירה	חדר 305 6409733	דקאן הפקולטה	פרופ' נח לוי-אפשטיין
rinab@tauex.tau.ac.il	בתאום עם המזכירה	חדר 305 6409735	ראש מינהל הפקולטה	רינה ברוק
mimis@tauex.tau.ac.il	ימים א', ג', ה' 10:00-09:00	חדר 301 6409730	ע/ראש מינהל לענייני תלמידים	מימי סובלסון
shoshbar@tauex.tau.ac.il	ימים ב'-ה' 12:00-11:00	חדר 311 6407461	מזכירת סטודנטים וחטיבות	שושנה בר
rivkag@tauex.tau.ac.il	ימים א'-ה' 13:00-10:00	חדר 311 6409521	מזכירת תלמידים ואישורי לימודים	רבקה גרליץ
matik@tauex.tau.ac.il	ימים א'-ה' 13:00-10:00	חדר 311 6409727	מזכירת סטודנטים	מטי קובץ
oshratg@tauex.tau.ac.il	ימים א'-ד' 11:00-10:00	חדר 310 6407548	מזכירת ועדות ההוראה והקבלה	אושרת גרין-עוגן
ornaof@tauex.tau.ac.il	יום א', ב', ד', ה' 13:00-09:00	חדר 308 6405324	מזכירת תלמידי מחקר	אורנה אופק

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס (בניין ברגלס)

לוח מודעות : קומת קרקע

E-mail	חדר	ימים ושעות קבלה	מענה טלפוני ימים א'-ה'	תפקיד	שם
nogav@tauex.tau.ac.il	109		6409604	רכזת ניהולית	נגה ורדי
ziona@post.tau.ac.il	002	ימים א'-ה' 12:00-10:00 15:00-14:00	6409873/9539 13:00-10:00	מרכזת מזכירות סטודנטים	ציננה מדר
sametr@post.tau.ac.il	003	ימים א'-ה' 12:00-10:00 15:00-14:00	6409873/9539 13:00-10:00	מזכירת סטודנטים	רונית סמט
noap@tauex.tau.ac.il	003	ימים א'-ה' 12:00-10:00 15:00-14:00	6409873/9539 13:00-10:00	מזכירת ידיעון ובחינות	נועה פרוסיאנוי
orlyc@post.tau.ac.il	113	ימים א'-ד' 12:00-09:30	6409903	מזכירת M.A	אורלי כחן

החוג ללימודי עבודה (בניין נפתלי)

E-mail	לוח מודעות	ימים ושעות קבלה	טלפון/ מיקום	תפקיד	שם
tovaz@tauex.tau.ac.il	קומה ד'	ימים א-ה' 12:00-10:00	חדר 414 6409737	מזכירת החוג	טובה זרחיה
exechrn@post.tau.ac.il			חדר 406 א' 6409378	מזכירת התכנית למנהלי משאבי אנוש	יעל עמרני

החוג למדיניות ציבורית (בניין נפתלי)

ilanay@post.tau.ac.il	אגף פולק	ימים א-ה' 15:00-11:00	חדר 057 6409705	מזכירת החוג	אילנה יוליס
-----------------------	----------	--------------------------	--------------------	-------------	-------------

מדיניות ציבורית: תכנית למנהלים (בניין נפתלי)

menahalim@tauex.tau.ac.il	אגף פולק	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 054 6405889	מזכירת התכנית	צביה פיליפ
---------------------------	----------	--------------------------	--------------------	---------------	------------

החוג למדע המדינה (בניין נפתלי)

etil@post.tau.ac.il	קומה ב'	ימים א-ה' 14:00-10:00	חדר 511 6409743 6409574	עוזרת מינהלית	אתי לנמן
ikao@tauex.tau.ac.il	קומה ב'	ימים א-ה' 14:00-10:00	חדר 512 6409743 6409574	מזכירת M.A	איקה אורן
ornal@post.tau.ac.il	קומה ב'	ימים א-ה' 14:00-10:00	חדר 513 6409743 6409574	מזכירת B.A	אורנה לוי
pninam@tauex.tau.ac.il		ימים א-ג' 17:30-09:30 יום ד' 18:30-10:30 יום ו' 13:00-08:00	חדר 512 6407170 6409268	מזכירת תכניות למנהלים	פנינה משה

התכנית ללימודי ביטחון ולימודי דיפלומטיה (בניין נפתלי)

tamiy@tauex.tau.ac.il	קומה ה'	ימים א-ג', ה' 10:00-12:00 יום ד' 18:00-16:00	חדר 512 6406185	מזכירת התכנית	תמי יערי
-----------------------	---------	---	--------------------	---------------	----------

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (בניין נפתלי)

E-mail	לוח מודעות	ימים ושעות קבלה	טלפון/ מיקום	תפקיד	שם
seffi@post.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 617 6406731	עוזרת מינהלית	ספי שטיגליץ
minal@tauex.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 617 6409734	מזכירת סטודנטים	מינה לרנר
pninab@tauex.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 15:00-10:00	חדר 617 6409934	מזכירת סטודנטים	פינה ברמן

החוג לפסיכולוגיה (בניין שרת)

oritda@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 100 6406393	רכזת ניהולית	אורית דנברג
daphnai@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 102 6406392	מזכירת M.A	דפנה ענבר
rivkaw@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 101 6408839	מזכירת B.A	רבקה ויזן
nedivak@tauex.tau.ac.il	שרת קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א-ה' 13:00-09:00	חדר 101 6409693	מזכירת Ph.D	נדיבה קרקובר

החוג לתקשורת (בניין נפתלי)

oritd@tauex.tau.ac.il	קומה א'	ימים א-ה' 12:00-10:00	חדר 712 6407827	מזכירת החוג	אורית דן
-----------------------	---------	--------------------------	--------------------	-------------	----------

התכנית ליישוב סכסוכים וגישור (בניין נפתלי)

ranp@tauex.tau.ac.il	קומה ז'		חדר 730 6406795	מנהל כללי	רן פלג
dispute@post.tau.ac.il	קומה ז'		חדר 730 6405995 פקס: 6407223	מזכירות	אביטל נסימי

שעות הקבלה של ראשי החוגים, יועצי החוגים והמורים מתפרסמות על לוחות המודעות.

לימודי תואר ראשון

יחידות הפקולטה

היחידות בהן ניתן ללמוד לקראת תואר ראשון:

- כלכלה
- מדע המדינה
- סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
- פסיכולוגיה
- תקשורת

אופני לימוד לקראת תואר ראשון

לימודי תואר ראשון אפשריים באחד מאופני לימוד אלה:

- אופן לימוד חד-חוגי (חוג אחד בהיקף מורחב ואחת או שתי חטיבות)
- אופן לימוד דו-חוגי (שני חוגים בפקולטה או חוג בפקולטה וחוג מחוצה לה)
- לימודים לאחר תואר (חוג אחד בהיקף זהה לזה של חוג באופן לימוד דו-חוגי)

אופן לימוד חד-חוגי

תכנית הלימודים באופן לימוד זה כוללת:

1.	לימודי החוג	
	בביה"ס לכלכלה	80 ש"ס
	בחוג למדע המדינה	75 ש"ס
	בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה	75 ש"ס
	בחוג לפסיכולוגיה	82 ש"ס
2.	לימודים מחוץ לחוג	
3.	חובות כלליות	32 ש"ס ¹

להלן הסבר על כל אחד ממרכיבי התכנית:

1. לימודי חוג - ראה תכנית בפרק החוג המתאים.

2. לימודים מחוץ לחוג

הלימודים מחוץ לחוג מתקיימים באחת האפשרויות האלה:

- א. חטיבה מורחבת - 32 ש"ס.
- ב. שתי חטיבות רגילות - 16 ש"ס + 16 ש"ס = 32 ש"ס.
- ג. חטיבה רגילה 16 ש"ס + חטיבת העשרה 16 ש"ס = 32 ש"ס.

2.1 חטיבה מורחבת וחטיבה רגילה

לימודי חטיבה הם הקבץ מנובש של קורסים, הכולל קורסי מבוא, קורסים מתקדמים ובחלק מן החטיבות - גם סמינר. קיימות חטיבות מורחבות וחטיבות רגילות. רשימת החטיבות והליך תקבלה ראה בפרק "חטיבות".

2.2 חטיבת העשרה

במסגרת חטיבת העשרה ניתן ללמוד בכל תחום שאינו תחום לימודי החוג במסגרת קורסי תואר ראשון באוניברסיטה. הקורסים "יישומי מחשב למדעי החברה" במדה"ח, "מבוא לטכנולוגיות מידע" בפקולטה לניהול ו"יתרגיל יסוד במדעי-הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם במסגרת חטיבת העשרה.

¹ כאשר היקף הלימודים בחטיבה רגילה גדול מ-16 ש"ס או בחטיבה מורחבת גדול מ-32 ש"ס, גדלה מכסת הלימודים מחוץ לחוג בהתאם.

קורסים חופפים בתכנים (בחלקם או במלואם) לקורסים אשר נלמדו בחוג האם של התלמיד או בלימודי החטיבה, לא יוכרו במסגרת חטיבת העשרה.
כל קורס בחטיבת העשרה ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר שעות הלימוד בפועל גדול יותר. תקנה זו חלה גם על קורסי שפות.

מכסת השעות המחייבת תלמיד באופן לימוד חד-חוגי (פרט לחובות כלל אוניברסיטאיות)

בביה"ס לכלכלה: 112 ש"ס
בחוג למדע המדינה: 107 ש"ס
בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה: 107 ש"ס
בחוג לפסיכולוגיה: 114 ש"ס

תלמיד אשר קיבל פטור על סמך קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור (ראה סעיף "קורסים חופפים" בפרק התקנון).

אופן לימוד דו-חוגי

תכנית לימודים דו-חוגית כוללת:
1. לימודי שני החוגים.
2. חובות כלליות (ראה פירוט לעיל).

לימודים דו-חוגיים ייתכנו באפשרויות האלה:
א. שני חוגים בפקולטה.
ב. חוג בפקולטה וחוג מחוצה לה.

מכסת השעות המחייבת תלמיד באופן לימוד דו-חוגי:

בביה"ס לכלכלה: 61 ש"ס
בחוג למדע המדינה: 56 ש"ס
בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה: 58 ש"ס
בחוג לפסיכולוגיה: 60 ש"ס
בחוג לתקשורת: 61 ש"ס

תלמיד אשר קיבל פטור על סמך קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור (ראה סעיף "קורסים חופפים" בפרק התקנון).

בתכניות לימודים מובנות המשותפות לשני חוגים ייתכנו שינויים בהיקף הלימודים. ראה בידיעון זה בפרק הדין בחוג.

חוג שני מחוץ לפקולטה - ראה בידיעון המתאים.

חובות כלליות ללימודי התואר הראשון

אנגלית
 על התלמיד להגיע לרמת "פטור" באנגלית עד תום שנה מיום תחילת לימודיו בפקולטה (הכוונה לשנה קלנדרית ולא לשנה אקדמית). תלמיד שלפני קבלתו לפקולטה למדה"ח למד בפקולטה אחרת שבה פרק הזמן להשגת פטור באנגלית עולה על שנת לימודים אחת, חייב להגיע לרמת "פטור" באנגלית עד תום הסמסטר השלישי מתחילת לימודיו באוניברסיטה.
 יוצאים מכלל זה עולים חדשים מארצות שאינן דוברות אנגלית. (פרטים במבוא הכלל-אוניברסיטאי).
 ע"ס נסיון שהצטבר ממליצה הפקולטה כי התלמידים יעשו מאמצים להשלים את ידיעותיהם באנגלית עוד לפני תחילת לימודיהם בפקולטה.
 תלמיד שלמד בעבר באוניברסיטה אחרת חייב לפנות ליחידה לשפות זרות לברור רמתו באנגלית. מי שלמד קורס אנגלית באוניברסיטת ת"א לפני היוותו תלמיד בה חייב לפנות ליחידה לשפות זרות על מנת להבטיח את דיווח הציון בקורס.

עברית
 תלמיד בעל תעודת בגרות שאינה ישראלית חייב להיבחן בבחינת מיון בעברית (פרטים במבוא הכלל-אוניברסיטאי). עליו להגיע לרמת "פטור" עד תום שנה"ל הראשונה.

תלמידים מצטיינים בלימודי תואר ראשון

מדי שנה מוענקות לתלמידים בעלי הישגים מעולים, תעודות הערכה מטעם רקטור האוניברסיטה. כן מוענקות לתלמידים, בעלי הישגים ראויים להערכה, תעודות הערכה מטעם דקאן הפקולטה. התעודות מוענקות על הישגים בלימודים בשנת הלימודים הקודמת. אמות המידה לקבלת תעודות הערכה נקבעות מדי שנת לימודים. תעודות הערכה מוענקות בטקסים המתקיימים לקראת סוף סמסטר א'.

לימודים לאחר תואר

ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי

לימודי תואר שני

היחידות בהן ניתן ללמוד לקראת התואר השני:

- ביה"ס לכלכלה
- החוג למדע המדינה
- מדע המדינה - תכנית למנהלים בדיפלומטיה וביטחון
- מדע המדינה - תכנית למנהלים במנהיגות פוליטית
- מדע המדינה - תכנית למנהלים בתקשורת פוליטית
- החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (כולל סוציולוגיה של החינוך בשילוב עם ביה"ס לחינוך)
- החוג לפסיכולוגיה
- החוג ללימודי עבודה
- לימודי עבודה - תכנית למנהלים
- החוג למדיניות ציבורית
- התכנית למדיניות ציבורית למנהלים
- מדיניות ציבורית - יישוב סכסוכים וגישור
- ביה"ס לממשל ולמדיניות:
- התכנית ללימודי ביטחון (בשיתוף עם החוג למדע המדינה וביה"ס להיסטוריה)

רישום וקבלה

רשאי להגיש מועמדות ללימודי התואר השני מי שסיים את לימודיו לתואר "בוגר" באוניברסיטה מוכרת, בציון גמר "טוב" (75) לפחות. בעל תואר "בוגר" בתכנית דו-חוגית רשאי להגיש מועמדות אם סיים בציון "טוב" לפחות את לימודיו בחוג אליו הוא מעוניין להתקבל לתואר שני. ממועמדים ממוסדות בהם נהוגה תכנית לימודים בחוג ראשי ובחוג משני יידרש ציון גמר "טוב" לפחות בחוג הראשי. לפרטים על תנאי הקבלה בכל אחד מחוגי הפקולטה יש לעיין בפרק החוג המתאים. במקרים מיוחדים רשאית ועדת ההוראה הפקולטת להמליץ לפני סגן הרקטור על קבלת מועמדים אשר ציון הגמר שלהם הוא בין 70 ל-75 מועמדים אלה, אם יתקבלו, יהיה מעמדם "תלמיד על תנאי".

עבודת הגמר

הנחיית עבודת גמר לתואר שני תיעשה ע"י מורה, בדרגת "מרצה" לפחות, שהוא בעל מינוי במסלול הרגיל באוניברסיטת תל-אביב. האוניברסיטה אינה מתירה הכנת עבודת גמר חסויות. עבודת הגמר תודפס ותוגש בשפה העברית. במקרים מיוחדים תאושר עבודה בשפה אחרת, במקרים אלה ייכתב תקציר בעברית. יש להצטייד בהמלצת המנחה ולהפנות בקשה לוועדת ההוראה.

תפוצת העבודה:

- למדריך האישי של התלמיד (אם עבודת הגמר נעשתה בהדרכת שני מורים, יגיש התלמיד עותק נוסף)
- לחוג
- 2 עותקים לספריית הפקולטה
- לספרייה הלאומית בירושלים

שער העבודה: דוגמאות שער לעבודת הגמר (בעברית ובאנגלית) - ראה בהמשך.

סדר פנימי:

בעמי ב' יודפס שער פנימי כדוגמת השער החיצוני. תוכן העניינים יופיע בתחילת העבודה. רשימת המקורות והביבליוגרפיה יופיעו בסוף העבודה. השער האחורי של העבודה יהיה בשפה האנגלית. בדף הפנימי של שער זה יופיע סיכום מקוצר של עיקרי העבודה בשפה האנגלית.

פרסום:

לא יפרסם תלמיד את עבודת הגמר או חלק ממנה אלא בהסכמת המדריך, אשר תינתן בכתב. על התלמיד לציין שהפרסום הוא עבודת גמר או חלק מעבודת גמר שנעשתה באוניברסיטת תל-אביב בהנחיית מדריך העבודה.

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון
החוג ל.....

הנושא

חיבור זה הוגש כעבודת גמר לקראת התואר
"מוסמך אוניברסיטה" - מ.א.
באוניברסיטת תל-אביב

על ידי
(שם המחבר/ת)

העבודה הוכנה בהדרכת:
(שם המדריך/ים)

תאריך (חודש ושנה)

Tel Aviv University

The Gershon H. Gordon Faculty of Social Sciences

Department of .....

Title of Thesis

This paper was submitted as the thesis for the M.A. degree

by: .....
(student's name)

This study was carried out under the supervision of:

.....
(name/s of supervisor/s)

.....
(Date: month and year)

לימודי תואר שלישי

ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי

מלגות לתלמידי תארים מתקדמים

מלגות הצטיינות

אחת לשנה, במהלך סמסטר א', מעניקה הפקולטה מלגות הצטיינות לתלמידי תארים מתקדמים על סמך הישגים תראויים להערכה מיוחדת בשנת הלימודים הקודמת. ועדת מלגות פקולטתית מחליטה, מתוך רשימות המומלצים המועברות ע"י החוגים, מיהם התלמידים הזוכים במלגה.

רכות ועדת המלגות: רותי רוסט, חדר 307 בניין נפתלי.

ת ק נ ו ן

פרק זה מכיל את תקנון הפקולטה למדעי-החברה, אשר נקבע ע"י מועצת הפקולטה וכפוף לתקנון האוניברסיטה, וכן הנחיות לתלמיד.

תחולת תכניות לימודים ותקנות

תחולת התקנון

- א. התקנון החל על התלמיד הוא התקנון המתפרסם בידיעון השנה השוטפת וכן תקנות המתפרסמות בהודעות ובחוזרים.
- ב. תקנות חדשות חלות על כל התלמידים, ללא תלות בשנה בה החלו ללמוד, אלא אם נאמר בהן אחרת.
- ג. בנוסף על תקנון הפקולטה חל על התלמיד תקנון החוג בו הוא לומד.
- ד. התקנון חל על כל הלומדים קורסים בפקולטה, כולל תלמידי פקולטות אחרות.
- ה. ועדת ההוראה היא הגוף היחיד המוסמך לאשר חריגות מן התקנון.

תחולת תכניות לימודים

- א. תכנית הלימודים המתייבת את התלמיד היא זו המתפרסמת בידיעון השנה בה החל ללמוד.
- ב. תלמיד, המחליף חוג לימוד, חלה עליו תכנית הלימודים של השנה בה החליף את חוג הלימוד (ולא של השנה בה החל ללמוד בפקולטה).

משך הלימודים

- א. הלימודים לקראת התואר הראשון נמשכים שלוש שנים (לפחות שישה סמסטרים). תלמיד יורשה להאריך את משך לימודיו לתואר בשנה נוספת באישור ועדת ההוראה. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל היותר, אורכה לשנה אחת נוספת.
- ב. הלימודים לקראת התואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת בלבד. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.
- ג. תלמיד במסלול עם עבודת גמר חייב להגיש הצעת תזה עד תום השנה השנייה ללימודיו ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום השנה השלישית - יופסקו לימודיו. בחלק מהחוגים ניתן לבחור במסלול לימודי צבירה לקראת תואר שני (במעמד מיוחד). במסלול זה ניתן ללמוד עד 3 שנים לכל היותר. לפחות 25% מהחובות לתואר יילמדו במעמד "מן המניין" בתואר השני. לא ניתן להתחיל ללמוד במעמד מן המניין לתואר שני ובהמשך לעבור למסלול לימודי צבירה. פרטים במבוא הכלל אוניברסיטאי.
- ד. תלמיד שלא סיים את כל תכנית הלימודים לתואר ראשון או שני במועד, לא יהיה זכאי להמשיך את לימודיו, אלא באישור ועדת ההוראה. האישור יינתן רק במקרים חריגים והתלמיד יחוייב בקורסי רענון.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים (מאוניברסיטת ת"א או ממוסד אחר)

1. נוהל

טופס בקשה להכרה בקורסים ניתן לקבל במזכירות הפקולטה (חדר 311). התלמיד יקבל חזרה בנושא ממזכירת סטודנטים וחטיבות. את הטופס עם חתימות היועצים ובצירוף האסמכתאות יש להחזיר למזכירות הפקולטה. ההכרה בקורסים תקפה רק לאחר אישור ממזכירת סטודנטים וחטיבות. תלמיד המעוניין לסיים את תהליך ההכרה בקורסים לפני תחילת סמסטר, חייב להחזיר את הטופס למזכירות הפקולטה לכל המאוחר חודש לפני תחילת אותו סמסטר.

2. תקנות

- א. תלמיד המתחיל ללמוד בפקולטה תואר ראשון או תואר שני לאחר שלמד באוניברסיטה מוכרת, חייב עקרונית לעמוד במלוא תכנית הלימודים ככל תלמיד אחר.
  - א. סמכות ההכרה בקורסים היא בידי יועצי החוגים/רכזי המקצועות. כל יועץ רשאי לאשר פטור מקורסים שבתחומו (יועץ החוג למדע המדינה - מקורסי מדע המדינה, יועץ ביה"ס לכלכלה - מקורסי כלכלה וכו').
  - ב. על התלמיד להציג לפני היועץ אישור ציונים רשמי מטעם המוסד בו למד וסילבוס (פירוט התוכן) של הקורס המהווה בסיס לפטור. לא יוכרו קורסים של מוסדות לא-אקדמיים כגון: מכללות, בתי-מדרש למורים, מכינות קדם-אקדמיות וכו', אלא אם כן הוכרו ע"י הפקולטה ומוסדות האוניברסיטה המוסמכים.
  - ג. היקף לימודים מינימלי לקראת תואר:
    1. תלמיד הלומד לתואר ראשון חייב ללמוד לפחות 1/3 מתכנית הלימודים של החוג. כל זאת בתנאי שהתלמיד לא קיבל תואר על לימודיו הקודמים. קיבל התלמיד פטור בהיקף העולה על 2/3 מתכנית הלימודים של החוג, יהיה עליו להשלים שעות לימוד כך שמכסת לימודיו בחוג באוניברסיטת תל-אביב תסתכם בלפחות 1/3 מהמכסה הנדרשת ע"י החוג.
    2. תלמיד הלומד לקראת תואר שני או בעל תואר הלומד חוג אחד מתכנית דו-חוגית (חוג לאחר תואר) או בתכנית חד-חוגית לתואר ראשון יהיה חייב ללמוד לפחות 2/3 מתכנית הלימודים של החוג. קיבל התלמיד פטור בהיקף העולה על 1/3 מתכנית הלימודים של החוג, יהיה עליו להשלים שעות לימוד כך שמכסת לימודיו בחוג באוניברסיטת תל-אביב תסתכם בלפחות 2/3 מהמכסה הנדרשת ע"י החוג.
  - ד. מזכירת סטודנטים וחטיבות היא הסמכות לקביעת מכסת השעות להשלמת.
    - א. לא ניתן להכיר בקורסים שהציון הסופי בהם נמוך מ-60 (ציון המעבר הנמוך ביותר באוניברסיטת תל-אביב).
    - ב. ציוני מוסדות אחרים ששימשו בסיס למתן פטור לא ישוקללו בציון הגמר.
    - ג. קורסים שנלמדו באוניברסיטת תל-אביב והוכרו ע"י יועצי החוגים כקורסי חובה או כקורסי בחירה - ציוניהם ישוקללו במסגרת ציון הגמר, ובתנאי שלא שוקללו ביחידת לימוד אחרת של התלמיד.
    - ד. לא ניתן לקבל פטור מקורס בחירה על סמך קורס הכלול במרכיב אחר של תכנית הלימודים של התלמיד.
    - ה. כל קורס יוכל לשמש בסיס לפטור מקורס אחד בלבד.

קורסים חופפים בתכנים

קורסים חופפים הם קורסים בעלי תוכן זהה או דומה במידה ניכרת הניתנים ביחידות לימוד שונות (בפקולטה או מחוצה לה). תלמיד, שבתכנית לימודיו כלולים קורסי חובה חופפים, חייב לקבל פטור מאחד מהם ולהשלים שעות לימוד בהתאם לדרישות מסלול לימודיו. מכסת הפטור המרבית בגין קורסי חובה חופפים היא 4 ש"ס בכל חוג. את הבקשה לפטור על סמך קורס חופף יגיש התלמיד למזכירת סטודנטים וחטיבות, וזאת רק לאחר קבלת ציון בקורס המהווה בסיס לפטור. למד התלמיד קורסים חופפים, יילקח בחשבון לצורך שקלול ציון הגמר רק אחד מהם והתלמיד יחויב בהשלמת שעות בהתאם למכסת שעות הלימוד המינימלית הנדרשת בכל חוג.

מילוי חובות קורס

1. **נוכחות בשיעורים והשתתפות פעילה**
  - א. חובת נוכחות חלה בכל השיעורים ובמיוחד באלה המחייבים השתתפות פעילה מצד התלמיד, כגון: תרגילים, סמינריונים וכיו"ב.
  - ב. רישום הנוכחות הוא על-פי הנהלים הפנימיים של כל יחידת לימוד. נעדר התלמיד או לא השתתף השתתפות פעילה בשיעור המחייב זאת, רשאי המורה לדווח למזכירות כי התלמיד לא זכאי להיבחן.

במקרה זה ידווח ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340).
2. **עבודות, תרגילים וכי'**

תלמיד חייב למלא את כל החובות המוטלות במשך הקורס (הגשת תרגילים ועבודות, השתתפות בניסויים ודרישות נוספות המוטלות ע"י המורה) במועד הנקבע ע"י המורה. בכל מקרה לא יהיה מועד זה מאוחר מן היום האחרון של הסמסטר בו רשום התלמיד לקורס. (למעט עבודה סמינריונית).

תלמיד, אשר לא יגיש את כל העבודות והתרגילים כפי שנקבע ע"י המורה - ידווח לו ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340). ציון זה אינו ניתן לתיקון.

תלמיד החוזר על קורס חייב למלא מחדש את כל חובות הקורס, אלא אם כן שוחרר מחובה זו ע"י מורה הקורס.
3. **בחינה או עבודת סיום קורס**

בחירה בין בחינה, בחינת בית או עבודה כמטלת סיום קורס אפשרית רק אם הוצעה ע"י המורה לכל תלמידי הקורס.

  - א. קורס שבו מטלת הסיום היא בחינה:
    - קבלת ציון חיובי בקורס מותנית בקבלת ציון חיובי בבחינה, אלא אם צויין במפורש אחרת. אי השתתפות בבחינה אינה גוררת דיווח ציון נכשל.
  - ב. קורס שבו מטלת הסיום היא בחינת בית, על התלמיד להחזיר את הבחינה במועד שנקבע ע"י המורה. בקורס כזה ייקבע מועד ב'.
  - ג. קורס שבו מטלת הסיום היא עבודה:
    - המועד האחרון לסיום החובות בקורס הוא המועד שנקבע להגשת העבודה. בקורס כזה אין מועד ב'. לתלמיד שלא יגיש את העבודה במועד ידווח ציון "לא מילא חובות הקורס" (סימול 250).
4. **עבודה סמינריונית**

על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.

מועד הגשת עבודה סמינריונית נקבע ע"י החוג/המורה (ראה סעיף "תקנות" בפרקי החוגים). בכל מקרה המועד האחרון להגשת העבודה יהיה לא יאוחר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר.

להלן המועדים להגשת עבודה סמינריונית בסמינרים שיינתנו בתשס"ח:

סמינרים שיינתנו בסמסטר א' - 30.4.08.

סמינרים שיינתנו בסמסטר ב' וסמינרים שנתיים - 7.9.08.

תלמיד שלא יגיש עבודה סמינריונית במועד ידווח לו ציון "לא מילא חובות הקורס" (סימול 250). (ראה תקנה ג' בסעיף "שיפור ציון" להלן).
5. הציונים "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340) ו"לא מילא חובות הקורס" (סימול 250) יירשמו ברשומת הלימודים.
6. תשומת לב התלמידים מופנית לנוהל האוניברסיטאי על הגשת עבודות בפרק המבוא הכלל אוניברסיטאי.

בחינות**השתתפות בבחינות**

- 1.1 רשאי להיבחן תלמיד אשר ימלא את כל החובות האקדמיות של הקורס, שילם שכ"ל ויש בידו כרטיס נבחן.
- 1.2 בקורסים בהם הזכאות להיבחן מותנית במילוי חובות אקדמיות, יורשה תלמיד, ששמו אינו כלול ברשימת הזכאים, להיבחן לאחר שיחתום על הצהרה, לפיה הוא מתחייב לפנות למזכירות תוך שבוע לבירור זכאותו להיבחן.
- תלמיד כני"ל שנבחן ולא הסדיר את זכאותו תוך שבוע מיום הבחינה ידווח לו ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240) בקורס.
- 1.3 א. תלמיד חייב להציג בכניסה לחדר בחינה:
(1) תעודה מזהה נושאת תצלום. תלמיד שאין בידו תעודה מזהה לא יורשה להיבחן. (2) כרטיס נבחן המהווה אישור על הסדרת שכר לימוד. הכרטיס נשלח לבית התלמיד ע"י מדור שכ"ל.
- ב. ביום הבחינה מתפרסמות על לוחות המודעות בקומת הכניסה לבניין רשימות נבחנים ובהן חלוקה לחדרים.
- התלמיד ייכנס לחדר הבחינה אך ורק לפי חלוקה זו. תלמיד, ששמו אינו מופיע ברשימות (כולל תלמיד הניגש לשיפור ציון), ייכנס לחדר הבחינה המתאים על-פי החלוקה לחדרים.
- ג. על התלמיד להגיע לחדר הבחינה 15 דקות לפני תחילתה.
- ד. על התלמיד להישמע להוראות המשיגים.
- ה. תלמיד, שנכנס לחדר הבחינה והחליט לא להיבחן, חייב להישאר בחדר הבחינה לפחות חצי שעה לאחר תחילת הבחינה ולהחזיר את מחברת הבחינה והשאלון. במקרה זה ידווח ציון "נכשל" (0).
- ו. במהלך הבחינה חל איסור מוחלט על הנבחן לעזוב את חדר הבחינה כולל יציאה לשירותים.
- ז. על הנבחן חל איסור להצטייד באמצעי תקשורת לסוגיהם, מחשבוניס אלקטרוניים, מילון אלקטרוני ומחשבים ניידים (איסור זה חל גם על מבחנים עם חומר פתוח).

2. **מועדי בחינות** - לוח בחינות לשנה"ל הנוכחית מתפרסם בפרק "לוח בחינות".
- בקורסי תואר ראשון מתקיימים שני מועדי בחינה.** אופן הבחינה הוא אחיד בשני המועדים. בשום מקרה לא ניתן להיבחן יותר מפעמיים בגין רישום אחד ויותר מארבע פעמים בקורס אחד על כל רישומיו.
- בקורסי תואר שני מתקיימים מועד בחינה אחד.**
- ככלל, בקורסים החוזרים מדי סמסטר מתקיימים מועד ב' בסוף הסמסטר העוקב. יוצאים מכלל זה מספר קורסי חובה הניתנים בסמסטר א', בהם מועד ב' יתקיים בסמוך למועד א' במהלך חופשת הסמסטר או במהלך סמסטר ב'.
- בקורסים שאינם חוזרים מדי סמסטר מתקיימים מועד ב' במהלך הסמסטר העוקב.
- בקורסי בחירה הניתנים בסמסטר העוקב ע"י מורה אחר, מתקיימים מועד ב' במהלך הסמסטר העוקב.
- מומלץ לתלמיד לגשת לבחינה במועד א'. תלמיד שלא ניגש לבחינה במועד א' (למעט מקרה של שירות מילואים או לידה) או עשה כן ומעוניין לשפר ציון, רשאי להיבחן במועד ב'.**
- החליט התלמיד להיבחן במועד ב' עקב כישלון במועד א' או מסיבה אחרת - חובה עליו לבדוק אם החומר שנלמד בסמסטר בו הוא עומד להיבחן, שונה מן החומר שנלמד בסמסטר הקודם. הבדיקה תעשה בתאום עם המורה. אם חלו שינויים בדגשים, חובה על התלמיד להתעדכן בחומר. אם חלו שינויים מהותיים בחומר הנלמד, מחובת המורה להתאים את שאלות הבחינה לחומר שנלמד בסמסטר הקודם (לדוגמה: ע"י הוספת שאלות בחירה). מחובתו של התלמיד לעקוב אחר הפרסומים באינטרנט המתאימים למועדי הבחינות.

לתשומת הלב:

תלמיד שלא ניגש למועד א' חייב לקחת בחשבון כי במידה ולא יוכל להיבחן במועד ב' מסיבה לא מוצדקת על פי תקנות ועדת ההוראה כמפורסם בידיעון, יהיה חייב להירשם לקורס פעם נוספת.

מועד בחינה נוסף

ועדת ההוראה היא הסמכות היחידה לאישור מועד נוסף.

- ועדת ההוראה דנה בבקשות למועד בחינה נוסף, אך נרק במקרים הבאים:
- תלמיד שאילוצי לוח הבחינות (חפיפה במועד הבחינות) או אילוצים אישיים (מחלה) מנעו ממנו להיבחן, במועד אי ובמועד ב' יוכל להגיש לוועדת ההוראה בקשה למועד נוסף, בצירוף אסמכתאות מתאימות.
  - תלמיד שנבצר ממנו להיבחן בשל שירות מילואים פעיל. במקרה זה חלים כללי האוניברסיטה ("מועד/הסדר בחינות מיוחד לסטודנטים בשירות מילואים") והכללים המוצגים בהמשך ("מועדי בחינות למשרתים במילואים").
  - תלמידה שילדה ועקב הלידה נעדרה מבחינות שהתקיימו שלושה שבועות מיום הלידה.
  - תלמיד שנעדר מבחינה בתקופה של עד שבועיים מפטירת קרוב משפחה מדרגה ראשונה (הורה, אח/אחות, בעל/אישה, בן/בת).
- חובת ההתעדכנות בתומר הבחינה לתלמיד שאושר לו מועד נוסף חלה על התלמיד.

מועדי בחינות למשרתים במילואים

3. סעיף זה כפוף להגדרות המופיעות בחלק הכלל - אוניברסיטאי, בפרק "מועד/הסדר בחינות מיוחד לסטודנטים בשירות מילואים".
- הטפסים שיוכרו כאסמכתא לשירות מילואים הינם טופס 3021 או טופס 3010 או טופס 510 בצירוף צו התייצבות. על התלמידים המבקשים להיבחן במועד מיוחד בגין מילואים להצטייד באחד הטפסים הנ"ל.
- 3.1 א. תלמיד, הזכאי למועד נוסף/מיוחד בגין שירות מילואים יגיש את הבקשה למועד זה למזכירות החוג הנותן את הקורס בצירוף אישור מתאים.
- ב. תלמיד העומד לפני סיום לימודיו אשר לא ניגש לבחינה עקב שירות מילואים בסוף תקופת לימודיו, ולכן נאלץ להאריך - זכאי למועד מיוחד/נוסף באישור ועדת ההוראה.
- 3.2 תלמיד, אשר עקב שירות מילואים לא ניגש לבחינה בקורס המהווה דרישה מוקדמת לקורס אחר, יגיש ליועץ יחידת הלימוד בקשה לאשר לו לימודים "על תנאי" בקורס המתקדם.
- הלימודים בקורס המתקדם ייכרו רק לאחר שהתלמיד יעמוד בבחינה בקורס המהווה דרישה מוקדמת. הזכות ללמוד בקורס מתקדם "על תנאי" מוגבלת לסמסטר אחד.
- 3.3 תלמיד, אשר עקב שירות מילואים נבצר ממנו לגשת לשני מועדים בקורס המהווה תנאי מעבר, יפנה ליועץ יחידת הלימוד. בסמכות היועץ לאשר לו להשתתף בקורסי השנה המתקדמת במשך סמסטר אחד בלבד וזאת אם עמד בתנאים הבאים:
- א. השלים את כל תנאי המעבר למעט ציון בבחינה אחת.
- ב. זכאי להיבחן בבחינה הנ"ל, כלומר, מילא את כל חובות הקורס (ראה סעיף: "מילוי חובות הקורס" לעיל).

4. סדרי בחינות מיוחדים

- 4.1 **תלמידים הסובלים ממגבלה תפקודית**
- תלמיד המבקש לקבל אישור לסידורים מיוחדים בבחינות בשל בעיה תפקודית או בריאותית המונעת תפקוד רגיל בבחינה, יפנה בכתב לוועדת ההוראה מיד בתחילת לימודיו (תלמיד אשר יפנה באיחור לא מובטח לו שיטופל עד תחילת מועד הבחינות). במקרה של בעיה רפואית יש להמציא לוועדה אישורים רפואיים עדכניים. במקרה של לקויות למידה על התלמיד לעבור אבחון במרכז ליועץ לימודי ואבחון לקויות למידה, בדקאנט הסטודנטים באוניברסיטה. גם תלמיד שיש בידיו אבחון ממוסד חיצוני (כגון: ניצן) נדרש לפנות לדקאנט הסטודנטים באוניברסיטה.
- 4.2 **עולים חדשים**
- עולים חדשים זכאים לתוספת חצי שעה בזמן בחינה. כעולה חדש מוגדר מי שנמצא בארץ עד 5 שנים. תלמידים עולים המעוניינים לקבל תוספת זמן חייבים להביא אתם לבחינה תעודה המעידה על תאריך עלייתם ארצה.

ציונים

1. **פרסום ציונים**
ציוני הבחינות מתפרסמים באינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד" או במענה הקולי (טל. 6428555). על התלמיד מוטלת האחריות לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם. מחברות הבחינה נשמרות רק למשך סמסטר ומושמות בתום הסמסטר העוקב למועד הבחינה.
2. **שיפור ציון**
א. תלמיד המבקש לשפר ציון חיובי יוכל לעשות זאת במסגרת המועדים העומדים לרשותו והציון האחרון הוא הציון הסופי. רישום למועד ב' לשם שיפור ציון נעשה דרך האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד". תלמיד המבקש לשפר ציון לאחר שעברו כל המועדים שעמדו לרשותו - חייב להירשם שנית לקורס ולמלא את כל החובות בו. במקרה זה יופיעו ברשומת לימודיו של התלמיד שני הרישומים לקורס, גם אם לא ניגש שנית לבחינה. (ראה תקנון החוג).
ב. לא ניתן לשפר ציון בחינה ע"י הגשת עבודה.
ג. לא ניתן לשפר ציון לאחר קבלת אישור זכאות לתואר.
3. **ציון סופי בקורס**
נבחן התלמיד יותר מפעם אחת בקורס, הציון האחרון הוא ציונו הסופי בקורס. לא נבחן התלמיד באף אחד מהמועדים העומדים לזכותו ידווח ציון 250 (לא השלים חובות הקורס) כציון סופי.
4. **סריקת מחברת בחינה**
ניתן לעיין בסריקה של מחברת הבחינה למעט בחינות חסויות¹ באמצעות אתר האינטרנט "מידע אישי לתלמיד". שירות זה כרוך בתשלום. החיוב ייעשה דרך מדור שכ"ל. על מנת שאיכות הסריקה תהיה טובה, יש לכתוב את הבחינה בעט שחור או כחול. כמו כן אין לכתוב בשוליים המסומנים של מחברת הבחינה.
5. **ערעורים**
משך הזמן המרבי להגשת ערעור על ציון סופי בקורס לא יעלה על שבועיים מיום פרסום הציון (פרטים ראה תקנון החוג).
הערעור יוגש בכתב למזכירות המתאימה.
תלמיד, אשר הגיש ערעור ומעוניין להבטיח לעצמו את האפשרות ללמוד שנית את הקורס בסמסטר העוקב, חייב להירשם לקורס בזמן הרישום הרגיל. אם יתקבל הערעור יבטל התלמיד מיד את הרישום לקורס.
6. **רשימת סימולי ציונים**
עבר	200
השתתף ומילא חובותיו	210
נכשל	220
לא מילא חובותיו (מינהלית)	230/380
לא נבחן	260/360
לא השלים חובות קורס	250
לא זכאי להיבחן	240/340
נבחן, הציון טרם נקבע	310
הגיש עבודה, הציון טרם נקבע	320
חייב עבודה	330

¹ בבחינות חסויות יינתן הסבר על הבחינה בהתאם לנהלי החוג.

הפסקת לימודים ע"י הפקולטה עקב אי עמידה בדרישות אקדמיות

1. תלמיד שלא הגיע לרמת "פטור" באנגלית תוך שנה מתחילת לימודיו (עולים חדשים מארצות שאינן דוברות אנגלית - תוך שנתיים) אינו זכאי להמשיך לימודיו¹.
2. תלמיד בעל תעודת בגרות מחו"ל שלא הגיע לרמת "פטור" בעברית עד תום השנה הראשונה ללימודיו אינו זכאי להמשיך לימודיו.
3. תלמיד שלא סיים לימודיו לקראת תואר בפרק הזמן הנדרש (3 שנים לקראת תואר ב.א., 2 שנים לקראת תואר מ.א) אינו זכאי להמשיך לימודיו.
4. תלמיד שמניצה את הזכות להיבחן ארבע פעמים, וציונו הסופי בקורס חובה הוא נכשל, אינו זכאי להמשיך לימודיו בחוג.
5. תלמיד שלא עמד בכל תנאי המעבר לשנה ב' (כמוגדר ע"י חוג לימודיו) תוך שנה מתחילת לימודיו בחוג (כולל פרקי זמן של הפסקת לימודים), אינו זכאי להמשיך לימודיו.
6. תלמיד באופן לימוד חד-חוגי אשר לימודיו בחוג הופסקו, חדל להיות תלמיד באוניברסיטה ואינו רשאי להמשיך ללמוד בשום יחידת לימוד (כגון תטיבה או לימודי העשרה), אלא אם כן התקבל לחוג אחר.
7. תלמיד אשר לימודיו באחד מחוגי הפקולטה הופסקו לצמיתות, לא יהיה זכאי לחדש לימודים או להתקבל מחדש לאותו חוג. אם יהיה מעוניין להתקבל לחוג אחר בפקולטה, יהיה חייב לעבור הליכי קבלה כמועמד חדש לאוניברסיטה.
8. תלמיד שלימודיו הופסקו רשאי לגשת לבחינות בקורסים בהם עומד לרשותו מועד בחינה ובהם יש לו זכאות להיבחן.

הפסקת לימודים ע"י התלמיד

הנחיות כלליות - ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי.
 תלמיד המודיע על הפסקת לימודים בחוגים חדל להיות תלמיד האוניברסיטה בתקופת הפסקת הלימודים ואינו רשאי ללמוד קורסים בשום יחידת לימוד.
 תלמיד המודיע על הפסקת לימודים לאחר תחילת סמסטר יודא במזכירות המתאימות שהרשותו לקורסים באותו סמסטר בוטלה. ביטול קורסים לתלמיד שהודיע על הפסקת לימודים יבוצע רק עד תום השבוע השישי של הסמסטר.
 תיקים של תלמידים המפסיקים לימודיהם נשמרים באוניברסיטה שבע שנים בלבד.

חידוש לימודים

הגשת הבקשה

תלמיד שהיה בהפסקת לימודים, אפילו למשך סמסטר אחד, חייב להגיש למזכירות הפקולטה בקשה לחידוש לימודים. חידוש לימודים כרוך בתשלום כרוך בתשלום לפי תעריף הנקבע ע"י האוניברסיטה. טופסי בקשה ושוברי תשלום ניתן לקבל במזכירות הפקולטה. ניתן להוריד את טופס הבקשה מהאינטרנט:
<http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp>

יש להגיש את הבקשה, בצירוף המחאה על סכום התשלום, למזכירות הפקולטה כתודשיים לפני תחילת הסמסטר, בו מתכוון התלמיד לחדש לימודיו, ולכל המאוחר חודש לפני תחילתו.
 תלמיד שלימודיו הופסקו לצמיתות מסיבות אקדמיות אינו רשאי להגיש בקשה לחידוש לימודים באותו חוג.

תלמיד אשר לא הגיע לרמת "פטור" בעברית או באנגלית תוך שנה מתחילת לימודיו בפקולטה אינו זכאי לחדש לימודיו עד להשלמת החובה הנ"ל.

לתשומת לב, מי שהתקבל ללימודים אך לא השלים לימודים של סמסטר אחד לפחות (כולל בחינות) אינו זכאי לחידוש לימודים.

¹ פרטים בסעיף "חובות כלליות" בפרק "לימודי תואר ראשון".

שקלול ציון הגמר

ציון הגמר הוא הציון המשוקלל של התלמיד בקורסים הכלולים בתכנית לימודיו (ציונים בחובות כלליות כגון אנגלית אינם משוקללים בציון הגמר). ציוני מוסדות אחרים אינם נכללים בשקלול. למד התלמיד קורסים עודפים מעבר למתחייב ממכסת השעות לתואר, יחושבו בשקלול ציון הגמר הקורסים בעלי ההישגים הגבוהים ביותר מבין הקורסים העודפים, תוך שמירה על מסגרת מכסת השעות לתואר כמתחייב מהידיעון. הקורסים שלא ישוקללו בציון הגמר יוותרו במסגרת קורסים עודפים. תלמיד הבוחר כי בציון הגמר ישוקללו קורסים בעלי הישגים נמוכים יותר (ולהעביר את הקורסים בהם הישגיו גבוהים יותר למסגרת קורסים עודפים) יבקש זאת בכתב ממזכירות החוג בעת הגשת הבקשה לשקלול ציון הגמר.

למד התלמיד שעות עודפות שהן חלק משעות קורס ישוקללו מלוא שעות הקורס. במקרים בהם לא פורט מפתח לשקלול ציון הגמר ביחידת לימוד כלשהיא יהיה משקלו של כל קורס כמספר שעות הלימוד שלו.

להלן פירוט הרכב ציון הגמר בתואר הראשון באופני הלימוד השונים:

אופן לימוד חד-חוגי:

עם חטיבה מורחבת

לימודי החוג - 70%

לימודי חטיבה מורחבת - 30%

עם חטיבה רגילה וחטיבת העשרה או שתי חטיבות רגילות

לימודי החוג - 70% (בחוג לפסיכולוגיה 80%)

לימודי חטיבה רגילה - 15% (לתלמידי החוג לפסיכולוגיה 10% לכל חטיבה)

חטיבת העשרה - 15% (לתלמידי החוג לפסיכולוגיה 10%).

ציון הגמר הסופי יעוגל למספר שלם.

אופן לימוד דו-חוגי:

ישוקלל ציון הגמר בכל אחד מן החוגים. הציונים יעוגלו למספרים שלמים.

באישור ציון הגמר יופיע הציון הסופי בכל אחד מן החוגים.

זכאות לתואר - תקנות

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר יוכל להגיש בקשה לאישור זכאות לתואר. האישור אינו ניתן אוטומטית אלא רק על סמך פניית התלמיד. על התלמיד להגיש את הבקשה לאישור זכאות לתואר לא יאוחר מתום שנה ממועד סיום החובה האחרונה.
- ב. אין לערער על ציון בקורס לאחר הגשת בקשה לאישור זכאות לתואר.
- ג. תלמיד שלא הגיש בקשה לאישור זכאות לתואר תוך שנה מיום היותו זכאי לכך, ניתן להטיל עליו השלמות לימודים בהתאם לתכנית הלימודים של השנה בה יגיש את הבקשה.
- ד. בקשה לאישור זכאות לתואר יש להגיש דרך האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד".
- ה. הבקשה תוגש רק לאחר קבלת ציון בבחינה/בעבודה האחרונה, ולאחר שהתלמיד בדק שכל הציונים הוזנו כהלכה. בהגשת בקשת הזכאות יש משום הצהרת התלמיד לנכונות רשומת הלימודים.
- ו. אין לשפר ציון לאחר קבלת אישור זכאות לתואר.
- ז. לפני מתן אישור הזכאות לתואר נערכת בדיקה יסודית של תיק התלמיד, הכוללת:
- בדיקת מילוי חובות החוגים, תחטיבה ולימודי ההעשרה.
  - בדיקת מילוי החובות הכלליות (אנגלית, עברית).
  - תשלום שכייל והחזרת ספרים לספריות האוניברסיטה.
- ח. באישור הזכאות מפורטים: החוגים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.
- ט. טקס חלוקת התארים תשס"ח יתקיים בחודש יוני. על המסיימים המעוניינים להשתתף בטקס להגיש את הבקשות לאישור זכאות לתואר לא יאוחר מיום 16.3.2008.

סיום לימודים בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

תואר ראשון

אמות המידה לקבלת ציון גמר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה נקבעות מדי שנה.

תלמידים המסיימים לימודיהם באופן לימוד דו-חוגי, תצוין הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודה אם הצטיינו באחד החוגים או בשניהם. ההצטיינות או ההצטיינות היתרה תירשם בתעודה ליד שם החוג המתאים.

תלמידים המסיימים לימודיהם באופן לימוד חד-חוגי, תצוין הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודה אם ציון הגמר שלהם הכולל גם את ציוניהם בחטיבות, יעמוד בקריטריוני ההצטיינות של החוג. לתלמיד שקיבל פטור מקורסים על סמך לימודים במוסד אקדמי אחר בחיקף העולה על 6 ש"ס יוענק התואר בהצטיינות או בהצטיינות יתרה, רק אם ממוצע ציוניו הן במוסד האחר והן באוניברסיטת ת"א עומד בקריטריוני ההצטיינות.

לידיעת התלמידים אשר יקבלו את תעודת ה-B.A. בטקס שיתקיים ביוני 2008: הקריטריון להצטיינות או להצטיינות יתרה ביחידות הפקולטה הוא:

הצטיינות יתרה	הצטיינות	
95	92	כלכלה
95	91	מדע המדינה
95	91	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
96	94	פסיכולוגיה
95	92	תקשורת

תואר שני

אמות המידה לקבלת ציון גמר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה נקבעות מדי שנה.

תלמידים שהחלו את לימודי התואר השני לפני שנת הלימודים תשס"ז:

בטקס חלוקת תארים שיתקיים בשנת הלימודים תשס"ח יוענק תואר מ.א. בהצטיינות לבעלי ציון גמר 96 לפחות בחוג לפסיכולוגיה, שציון עבודת הגמר שלהם 96 לפחות. תואר מ.א. בהצטיינות יתרה בחוג לפסיכולוגיה יוענק ל-5% מהמסיימים בחוג בעלי ציון הגמר הגבוה ביותר (ובתנאי שיהיה גבוה מ-96) שציון עבודת הגמר שלהם 97 לפחות. ביתר החוגים יוענק תואר מ.א. בהצטיינות לבעלי ציון גמר בתחום 90-94 שציון עבודת הגמר שלהם הוא 90 לפחות. בהצטיינות יתרה יוענק לבעלי ציון גמר בתחום 95-100, שציון עבודת הגמר שלהם הוא 95 לפחות.

לתלמידים שהחלו את לימודי התואר השני משנת הלימודים תשס"ז ואילך, התנאים להענקת תואר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יהיו שילוב בין ציון לאחוזון.

תנאי מינימלי לבדיקת זכאות לקבלת תואר מוסמך בהצטיינות הוא ציון סופי 90 ומעלה (בחוג לפסיכולוגיה 96 ומעלה) וציון 90 ומעלה (בחוג לפסיכולוגיה 96 ומעלה) בעבודת הגמר (במסלול עם עבודת גמר).

רשימת המצטיינים תיקבע סמוך למועד טכס חלוקת התארים בהתאם לכללים הני"ל ובלבד ששיעור המקבלים תואר שני בהצטיינות בכל אחד מהחוגים לא יעלה על 15%, שליש מהם לכל היותר, יקבלו תואר בהצטיינות יתרה.

פרטים מלאים בדבר הענקת תואר בהצטיינות לתלמיד המסיים תכנית לימודים חלקית או חוג אחד בלבד באוניברסיטה - ראה ב"נוהל הענקת תארים בהצטיינות או בהצטיינות יתרה לתלמידים שסיימו לימודיהם לתואר בוגר ולתואר מוסמך" (הוראה מס' 011-12 בהוראות האוניברסיטה).

תקנון משמעת סטודנטים **בירור משמעת פקולטטי (תשנ"ב)**

1. כל פקולטה רשאית להקים מערכת בירור משמעת לסטודנטים הלומדים במסגרתה.
2. **הקמת מערכת**
הקמת המערכת, תפקידיה, סמכויותיה ואופן פעולתה יהיו עפ"י הוראות נוהל זה.
3. **הקמת מערכת בירור משמעת פקולטטית לסטודנטים תהיה טעונה אישור מועצת פקולטה.**
אחראי ימנה משמעת וממלא מקומו
החליטה מועצת פקולטה להקים מערכת בירור משמעת פקולטטית, דקאן הפקולטה - באישור מועצת הפקולטה - אחראי משמעת פקולטטי (להלן: "האחראי") וממלא מקום לאחראי (להלן: "ממלא המקום").
4. **האחראי וממלא המקום יהיו חברי הסגל האקדמי בעלי קביעות וימונו לתקופת כהונה של שלוש (3) שנים ובתום תקופת כהונה זו ניתן יהיה לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת אחת.**
תקופת כהונה
5. **האחראי - ובהעדרו, או לפי הוראותיו, ממלא המקום - יהיה מוסמך לדון סטודנטים הלומדים בפקולטה שיואשמו בביצוע עבירות מאלה בנספח העבירות המצורף לנהל זה (להלן: "נספח העבירות") ולהטיל על מי שירשע בדין עונש או עונשים, מאלה המפורטים בנספח העונשים המצורף לנהל זה (להלן: "נספח העונשים").**
עבירות ועונשים
6. כל שינוי בנספח העבירות או נספח העונשים יהיה טעון אישור הוועדה המרכזת.
7. **תלונה עפ"י נוהל זה תוגש לראש מינהל הפקולטה בה לומד הסטודנט, ללא קשר למקום ביצוע העבירה.**
מקום ללא תלונה
לומד סטודנט המואשם בביצוע עבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות (להלן: "עבירה") בשתי פקולטות שבהן מערכת בירור משמעת פקולטטית, ייקבע מקום בירור תלונה כנגדו בהתייעצות בין דקאני הפקולטות הנוגעות בדבר.
8. **הכנת תלונה, הגשתה, מסירת עותק ממנה לסטודנט והסידורים הטכניים הנוגעים לקיום הבירור המשמעת בפני האחראי או ממלא המקום, יהיו באחריות ראש מינהל הפקולטה או מי שימונה לצורך זה.**
הגשת תלונה וסדרי בירור

סטודנט יהיה רשאי לסרב להידון בפני האחראי או ממלא מקומו. סירב סטודנט להידון בפני האחראי או ממלא מקומו, תועבר התלונה לבירור בפני רשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג).	9.	סירוב להידון עפ"י נוהל זה
אין באמור בנוהל זה כדי לגרוע מסמכות ראש מינהל פקולטה להחליט - אם יסבור כי הנסיבות מצדיקות זאת - כי תלונה בגין ביצוע עבירה תוגש לרשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג) ותתברר בפניהן עפ"י התקנון הנ"ל.	10.	סמכות מקבילה
בדיון שייערך בפני האחראי או ממלא המקום לא יהיה הסטודנט מיוצג בין ע"י עו"ד ובין ע"י אחר.	11.	איסור ייצוג
הדיון בתלונה ייערך בצורה שתיראה לאחראי (או לממלא המקום) כיעילה ומועילה ובלבד שיישמרו כללי הצדק הטבעי.	12.	הליכי הדיון
מי שהורשע פעמיים במהלך תקופת לימודיו בעבירות מאלה המפורטות בנספח העבירות, לא ניתן יהיה להעמידו עוד לדיון בפני האחראי, וכל נוספת כנגדו - בגין עבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות - תידון בפני רשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג).	13.	הרשעות חוזרות תלונה
החלטות האחראי, או ממלא המקום, יהיו סופיות ולא ניתנות לערעור.	14.	סופיות החלטות
הדיונים בפני האחראי או ממלא המקום יתנהלו בדלתיים סגורות.	15.	דלתיים סגורות
בכל פסק דין יקבע האחראי, או ממלא המקום, מפורשות : 16.1 האם יש לפרסם את פסק הדין. 16.2 האם אותם פסקי דין שעפ"י החלטה יש לפרסם, יפורסמו תוך ציון שם הסטודנט או ללא ציון שמו.	16.	פרסום
אין באמור בתקנון זה כדי לגרוע מסמכויות מנהל ספרייה או מי שהוסמך לכך על ידו, להטיל עונשים מסוגים ובנסיבות כמפורט ב"תקנון למשתמשים בשירותי ספריות האוניברסיטה".	17.	סמכויות מנהל ספרייה
ואולם, מי שהוטל עליו עונש כאמור - פרט להרחקה מיידית מספרייה - לא תוגש כנגדו תלונה עפ"י נוהל זה.		
החלטת האחראי תועבר לתיקו האישי של הסטודנט.	18.	
תחילתו של נוהל זה ביום אישורו ע"י הסינאט (26.1.93).	19.	תחולה

נספח עבירות

1. עבירות במהלך שיעור (לרבות תרגיל ומעבדה) באוניברסיטה:
  - 1.1 הפרעה בשיעור.
  - 1.2 אי ציות להוראות מורה במהלך שיעור.
  - 1.3 התחצפות למורה במהלך שיעור.
  - 1.4 עישון בכיתה.
  - 1.5 עבודה במעבדות בניגוד להוראות הבטיחות.
2. התנהגות שאינה הולמת תלמיד באוניברסיטה:
  - 2.1 התחצפות למורה או לעובד מינהל.
  - 2.2 אי ציות להוראת מורה או עובד מינהל שניתנה כדין.
  - 2.3 הטרדת מורה או עובד מינהל.
  - 2.4 סירוב להזדהות בפני מורה או עובד מינהל.
3. עבירות המתייחסות לרכוש האוניברסיטה:
  - 3.1 השחתת רכוש.
  - 3.2 אי החזרת ציוד במועד שנקבע לכך.
  - 3.3 העברת ציוד לצד שלישי ללא היתר.
  - 3.4 הוצאת ציוד ממקומו ללא היתר.
  - 3.5 שימוש בציוד ללא היתר או בניגוד להנחיות.
4. עבירות במהלך בחינות באוניברסיטה:
  - 4.1 אי ציות להוראות כלליות הנוגעות להתנהגות בבחינה.
  - 4.2 אי ציות להוראות משגיח/או חבר סגל אקדמי.
  - 4.3 עשיית סימונים במהלך בחינה.
  - 4.4 דיבור בזמן בחינה.
  - 4.5 הפרעה לנבחנים אחרים.
  - 4.6 הוצאת טיפס בחינה ממקום עריכתה בניגוד להוראות.

נספח עונשים

1. הורשע תלמיד בעבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות, ניתן יהיה להטיל עליו אחד או יותר מבין העונשים המפורטים להלן:
  - 1.1 נזיפה.
  - 1.2 קנס כספי בסכום שלא יעלה על 10% משכר הלימוד השנתי באוניברסיטה.
  - 1.3 פיצוי כספי בשיעור שלא יעלה על הנזק הישיר שנגרם עקב העבירה (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 3 לנספח העבירות).
  - 1.4 ביטול בחינה (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 4 לנספח העבירות).
  - 1.5 ביטול השתתפות בקורס (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקאות 1 או 4 לנספח העבירות).
  - 1.6 אי מתן שירות מסויים או שידותים בכלל לתקופה שתיקבע, תקופה שלא תעלה על סמסטר.
2. סבר מורה כי תלמיד ביצע עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 1 לנספח העבירות, יהיה הוא רשאי להרחיק התלמיד לאלתר מהשיעור שבמהלכו נעברה העבירה.
3. סבר מורה כי תלמיד ביצע עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 4 לנספח העבירות יהיה הוא רשאי להפסיק לאלתר השתתפות התלמיד בבחינה.
4. לא יהיה בנקיטת צעדים מאלה האמורים בפיסקאות 2 או 3 לנספח זה כדי לגרוע מסמכות האחראי לדון בעבירות בניגון ננקטו צעדים אלה, או כדי לגרוע מסמכותו להטיל עונשים מאלה המפורטים בנספח זה.

רישום לקורסים

מועדי כנסים לתלמידים חדשים

- א. כנס ביה"ס לכלכלה יתקיים ביום ב' 3.9.07, בשעה 10:00 באולם בר שירת.
 ב. כנס החוג למדע המדינה יתקיים ביום ג' 4.9.07, בשעה 10:00 באולם אפטר בבניין נפתלי.
 ג. כנס החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה יתקיים ביום ב' 3.9.07, בשעה 14:00 באולם אפטר בבניין נפתלי.
 ד. כנס החוג לפסיכולוגיה יתקיים ביום ב' 3.9.07, בשעה 12:00 באולם אפטר בבניין נפתלי.
 ה. כנס החוג לתקשורת יתקיים ביום ג' 4.9.07, בשעה 12:30 באולם אפטר בבניין נפתלי.

בכנס תינתן אפשרות להציג שאלות בכל הנוגע לסדרי הלימודים, הרישום והיעוץ. התלמידים מתבקשים לקרוא בעיון את ידיעון הפקולטה לפני הכנס.

רישום לקורסים

לקראת כל סמסטר מתקיים רישום לקורסים. בחוגים ללימודי עבודה, פסיכולוגיה ותקשורת מתקיים הרישום לקורסים לשני הסמסטרים לקראת תחילת שנת הלימודים. תלמיד חדש יקבל לביתו הודעה אישית המפרטת את תאריכי הכנסים וסדרי הרישום.

בפקולטה למדעי החברה מתקיים רישום בשיטת ה"מכרז" (Bidding) לקורסי תואר ראשון, תואר שני וחטיבות בחוגים¹:

כלכלה
 לימודי ביטחון
 לימודי עבודה
 מדע המדינה
 מדיניות ציבורית
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
 פסיכולוגיה (תואר ראשון בלבד)
 תקשורת
 חטיבת העשרה
 חטיבה בלימודי צבא ואסטרטגיה
 חטיבה ללימודי מגדר

¹ למעט תואר שני בפסיכולוגיה.

רישום בשיטת המכרז

שיטת ה"מכרז" - מערכת ממוחשבת שאליה מזין התלמיד את הקורסים לפי העדפותיו וזו משכבת אותו בשיטת "המכירה הפומבית".

הרישום ייעשה באמצעות האינטרנט: <http://www.ims.tau.ac.il>

<http://www.ims.tau.ac.il/bidding>

ניתן להירשם לקורסים מכל מחשב שיש לו חיבור למערכת האינטרנט, לרבות מעבדת המחשבים בפקולטה למדעי החברה.

להלן מספר הטלפון במעבדת המחשבים לצורך תמיכת בשעות הרישום בלבד: 03-6405344
לתלמידי החוג לפסיכולוגיה: 03-6406453.

הנחיות לרישום לקורסים בשיטת המכרז

על הנרשמים לבצע את השלום שכר הלימוד שבוע לפני היום הראשון לרישום כדי לוודא קליטת הוראת השלום במערכת (גם אם בהוראת השלום מצוין תאריך מאוחר יותר).

גישה למערכת הרישום, תתאפשר אך ורק לתלמיד, אשר שילם את המקדמה על חשבון שכר הלימוד לשנת הלימודים הנוכחית. חובה זו חלה גם על תלמיד ששכר הלימוד שלו ממומן ע"י גורם כלשהו (כולל האוניברסיטה) וגם על הזכאי לפרס לימודים.

תלמיד שאיחר בתשלום המקדמה ע"י שכר הלימוד יהיה חייב להציג שובר תשלום חתום ע"י הבנק בעת הרישום במעבדה או לשלוח את שובר התשלום החתום לפקס 03-6406950, כדי לאפשר לו לבצע את הרישום.

הצהרה על היקף שעות הלימוד בסמסטר ב' היא תנאי נוסף לביצוע הרישום לקורסים בסמסטר א'.

במסגרת ביצוע הרישום לקורסים לסמסטר א' יידרש התלמיד, לצורך חישוב שכר הלימוד, להצהיר מראש על היקף לימודיו הצפוי בסמסטר ב'. דיווח זה הינו הצהרת כוונות בלבד. הרישום בפועל בסמסטר ב' יחליף את ההצהרה הנ"ל ולפיו יעודכן גובה שכר הלימוד והתלמיד יזוכה/יחויב בהפרשים בהתאם. חובת ההצהרה חלה גם על תלמיד שאינו מתכוון ללמוד בסמסטר ב'.

הקצאת נקודות

בשיטת רישום זו יעמוד לרשות כל תלמיד סכום של נקודות. התלמיד רשאי להקצות את הנקודות שהועמדו לרשותו בהתאם להעדפותיו לכל קורס שהוא מעוניין לחשתתף בו. מכסת המקומות בקורסים מוגבלת. בשיבוץ לקורסים יועדפו תלמידים שהקצו את מספר הנקודות הגבוה ביותר עבור הרישום לאותו קורס, על פי גובה ההקצאה בסדר יורד. במקרים שבהם הקצה יותר מתלמיד אחד ניקוד זהה לניקוד הסגירה בקורס מסוים, תופעל נוסחה שתקבע באופן אקראי מי מהם יתקבל לקורס.

ניתן לראות את מגבלת המקומות על מסך הזנת הנתונים. הרישום לקורסים (ביצוע "המכרז") אינו מתחשב במועד הקלדת ההעדפות. ה"מכרז" מתבצע לאחר שכל התלמידים הקלידו את העדפותיהם והמועדים להקלדה חלפו. עיקרון "כל הקודם זוכה" אינו תופס לעניין זה.

¹ למעט החוגים: לימודי עבודה, פסיכולוגיה ותקשורת בהם נערך רישום מראש לסמסטרים א' ו-ב'.

ניקוד מינימלי לקורס:

ההקצאת המינימלית עבור קורס/תרגיל היא 5 נקודות, למעט הקורס "הדרכה בספרייה"¹ וקורסים נוספים ע"פ פירוט בחוגים, בהם יש להקצות "0" נקודות.

"0" נקודות ניתן להקצות גם:

- א. כאשר בקורס מבוקש יש מספר **קבוצות חלופיות**. במקרה זה אין צורך להקצות נקודות לקבוצות החלופיות בהן בחר התלמיד. יש להקצות 5 נקודות לפחות לקבוצה בעלת העדיפות הראשונה.
- ב. כאשר נרשמים לקורס אך ורק כחלופה לקורס אחר. במקרה זה יטופל הקורס בעל "0" הנקודות אך ורק אם יסורב הקורס הראשון שהיה בעדיפות גבוהה יותר, והנקודות יועברו לקורס החלופי. יש להדגיש כי ניצול האפשרות הזו מחייב **העברת נקודות לפי בחירה**.

תלמיד לא יתקבל לקורס - אם לא הקצה מספיק נקודות, והקורס התמלא בתלמידים שהקצו מספר גדול יותר של נקודות.
נקודות שהתלמיד הקצה לקורס/תרגיל שאליו לא התקבל יזקפו לזכותו בהעדפותיו הבאות.

שים לב: הנקודות שהועברו מקורס שסורב לקורס אחר הן אלה שיתמודדו במכרז על הקורס השני שאותו בחר התלמיד ולא יתווספו לסך הנקודות שכבר הקצה התלמיד לקורס השני.

קורסים חופפים במועדים

שיבוץ לקורסים חופפים בשעות הלימוד **ברמת החוג** לא יתאפשר, והתלמיד ישובץ לקורס לו הקצה מספר רב יותר של נקודות. הנקודות שהוקצו לקורס השני יועברו לקורס הבא אחריו בסדר העדיפויות של התלמיד.

¹ תלמיד הלומד שני חוגים במדעי-החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

גישה למערכת הרישום

בתחילת הזנת הרישום על התלמיד להקיש את קוד המשתמש המבוסס על כתובת הדואר האלקטרוני הניתנת ע"י האוניברסיטה לכל תלמיד. פרטים באתר האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד". בהמשך יש להקיש את מספר תעודת הזהות (מספר זהות בן 9 ספרות - כולל ספרת ביקורת) ואת סיסמת המשתמש.

בשלב הזנת הרישום על התלמיד להקליד:

1. **מספר הקורס/תרגיל** - יש לבחור את הקורס/תרגיל המבוקש ע"י סימון בטור הבחירה, ברשימת הקורסים. אם יש יותר מקבוצת תרגיל אחת לאותו קורס יש לבחור את הקבוצות לפי סדר העדיפויות הרצוי.
2. **מסגרת** - יש לבחור לכל קורס את המסגרת המתאימה מתיבת המסגרות.
3. **ניקוד** - כמה נקודות מוקצות לכל קורס.
4. **אופן העברת הנקודות** מקורסים שבהם לא התקבל :
העברה אוטומטית - (ברירת המחדל) - המערכת תעביר את הנקודות לקורס הבא בתור לפי מספר הנקודות.
5. **העברה לפי בחירה** - (ידנית) - התלמיד יבחר לאיזה קורס יועברו הנקודות (אם התלמיד מעוניין בהעברה לפי בחירה, עליו לשנות את אופן העברת הנקודות מאוטומטי לידני).
רישום הבקשה והדפסתה - עם סיום כל הפעולות הנ"ל, יש להקיש על כפתור הרישום. אם לא נמצאו שגיאות, פעולה זו רושמת את הבקשה במערכת. מומלץ להקיש על כפתור סיום הרישום שבמרכז השורה בראש המסך. הבקשה המלאה תוצג שוב עם כל הנתונים הנלווים. בשלב זה ניתן לבצע את ההדפסה בפועל.

שימו לב

- יש לקרוא את ידיעון הפקולטה, לשים לב לכל הדרישות וההנחיות ולהכין העדפות והקצאת נקודות מראש.
- לא תהיה אפשרות לערער או לשנות את הקצאת הנקודות שלא במסגרת "המכרז" עקב שגיאה או הבנה לקויה של הדרישות המפורטות בידיעון ושל כללי הרישום.
- קיום קורס מותנה במספר מינימלי של נרשמים. הודעה על סגירת קורס שבו מספר הנרשמים מועט תובא לידיעת התלמידים, תפורסם באינטרנט ועל לוחות המודעות.

במהלך הרישום לקורסים לא ייבדקו תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' ומשנה ב' לשנה ג'. בתום הרישום יופקו דו"חות מחשב. לתלמידים שלא עמדו בתנאי המעבר או בדרישות המוקדמות יבוטל הרישום לקורסים אליהם נרשמו מבלי שעמדו בתנאים.

מועדי הרישום לקורסים בשיטת המברז לסמסטר א' תשס"ח¹**הזנה ראשונה**

רישום במעבדה: ב-5.9.07 בשעות 14:00-18:00, ב-6.9.07 בשעות 12:00-14:00. בזמן הרישום במעבדה תהיה תמיכה של צוות מזכירות החוגים.
רישום מחוץ לאוניברסיטה: מ-5.9.07 בשעה 14:00 עד 9.9.07 בשעה 09:30.
 פרסום התוצאות באינטרנט: החל מ-11.9.07.

הזנה שנייה - ("מקצה שיפורים")

רישום במעבדה: ב-10.10.07 בשעות 14:00-16:00, ב-11.10.07 בשעות 12:00-14:00. בזמן הרישום במעבדה תהיה תמיכה של צוות מזכירות החוגים.
רישום מחוץ לאוניברסיטה: מ-10.10.07 בשעה 14:00 עד 14.10.07 בשעה 09:30.
 פרסום התוצאות באינטרנט: החל מ-16.10.07.

בהזנה השנייה עומדים לרשות התלמיד (מחדש) סך כל הנקודות שעמדו לרשותו בהזנה הראשונה. על סמך תוצאות השלב הראשון, ניתנת לתלמיד הזדמנות לתקן ולשפר את שיבוצו, תוך שהוא מתחרה על המקומות שנותרו פנויים לאחר ההזנה הראשונה.

הזנה שלישית (רישום מאוחר ושינויים)

רישום במעבדה: 25.10.07 בשעות 15:00-16:30.
 בזמן הרישום במעבדה תהיה תמיכה של צוות מזכירות החוגים.
רישום מחוץ לאוניברסיטה: מ-25.10.07 בשעה 15:00 עד 28.10.07 בשעה 09:30.
 פרסום התוצאות באינטרנט: החל מ-29.10.07.

בהזנה השלישית עומדים לרשות התלמיד (מחדש) סך כל הנקודות שעמדו לרשותו בהזנה הראשונה. במסגרת ההזנה השלישית ניתנת לתלמיד הזדמנות לתקן ולשפר את שיבוצו, תוך שהוא מתחרה על המקומות שנותרו פנויים לאחר ההזנה השנייה.

ביטול רישום לקורסים ורישום לקורסים סגורים

ביטול רישום לקורסים ניתן לבצע בין ההזנה הראשונה להזנה השנייה ובין ההזנה השנייה לשלישית. ביטול קורס בשלב זה מזכה את התלמיד בהזנה הבאה בסך נקודות הקורסים שבוטלו. במהלך ההזנה השנייה והשלישית ניתן גם לבטל רישום לקורסים שהתלמיד קיבל בהזנה הראשונה או השנייה ואף לנסות להירשם לקורסים שבהם נותרו מקומות פנויים. כמו כן, ניתן להזין בקשות רישום לקורסים סגורים בהתאם, שיתפנו בהם מקומות במהלך ההזנה.

לאחר תום השבוע השני של הסמסטר לא יתקבלו בקשות לשינויים ברישום לקורסים.

זו"חות סטטיסטיים של תוצאות הרישום יתפרסמו באינטרנט.

שימו לב:

בהזנה השנייה לא יחול שינוי בשיבוץ התלמיד לקורסים מההזנה הראשונה, ובהזנה השלישית לא יחול שינוי בשיבוץ התלמיד לקורסים משתי ההזנות הקודמות פרט למקרים אלה:

- קיבל התלמיד בשיבוץ מאוחר יותר קבוצת קורס שונה מזו שקיבל בשיבוץ מוקדם יותר.
- קיבל התלמיד בשיבוץ מאוחר יותר קורס המתקיים בשעות חופפות לקורס בחוג שכבר קיבל בשיבוץ מוקדם יותר.

¹ מועדי הרישום לסמסטר ב' תשס"ח יפורסמו באינטרנט בתום סמסטר א' תשס"ח.

רישום בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים**חוג לפסיכולוגיה - תואר שני**

רישום לקורסים לתלמידים חדשים וממשיכים במזכירות החוג.
לתלמידים ישלחו הודעות אישיות.

לימודי העשרה¹

חובה על התלמיד להירשם לחטיבת העשרה לפני הרישום לקורסים.
קוד החוג לרישום ללימודי העשרה הוא 1008, קוד המסגרת - 800.
ככלל, הרישום לקורסי חטיבת העשרה יהיה בשיטת המכרז (Bidding). עם זאת, ביחידות מסוימות
בפקולטה ומחוצה לה יהיה רישום לקורסי העשרה בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים, לפי
הפירוט הזה:

1. **בפקולטה למדעי החברה**
בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ובחוג למדע המדינה יירשמו ב-31.10.07. התור לרישום
יתפרסם בלוחות המודעות של החוגים.
2. **מחוץ לפקולטה**
מידע על מועדי רישום בפקולטות אחרות יתפרסם באתר האינטרנט של הפקולטת למדעי
החברה ובלוח המודעות בקומה ג' ליד חדר 311.
לרישום מחוץ לפקולטה יש להצטייד בטופס הפניה (טופס צהוב) שניתן לקחת ליד חדר 311.

חטיבות מחוץ לפקולטה

הרישום נערך ע"י מזכירות החוגים נותני החטיבות ומותנה בהסכמתם ובמכסות שהועמדו לרשות
הפקולטה למדה"ת. את מועדי הרישום יברר התלמיד בידיעונים מתאימים ו/או בלוחות המודעות של
החוגים המתאימים ובלוח המודעות הכלל פקולטתי בקומה ג',
רשימת חטיבות המוצעות לתלמידי מדעי החברה מתפרסמת בידיעון זה, בפרק "חטיבות".
לתשומת לב: בחלק מהפקולטות (כגון מדעי הרוח, אמנויות) מתקיים רישום לקורסי שני הסמסטרים
לפני תחילת סמסטר א' ולא ניתן להירשם לקורסי סמסטר ב' במועד מאוחר יותר.

סדרי רישום לתלמידי פקולטות אחרות לקורסים בפקולטה למדה"ת

בביה"ס לכלכלה, בחוג למדע המדינה, בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ובחוג ללימודי עבודה
יירשמו ב-1.11.07. התור לרישום יתפרסם בלוחות המודעות של החוגים.
לקורסים הכלל פקולטתיים יירשמו ב-1.11.07 לפי סדר זה:
אותיות א-כ בשעות 10:00-11:00
אותיות ל-ת בשעות 09:00-10:00
בחוגים פסיכולוגיה ותקשורת אין רישום לתלמידי פקולטות אחרות.

¹ הקורסים "יישומי מחשב למדעי החברה" במדה"ת, "מבוא לטכנולוגיות מידע" בפקולטה לניהול
ו"תרגיל יסוד במדעי-הרוח" בפקולטה למדעי הרוח הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם
במסגרת לימודי העשרה.

תקנות

1. רישום לקורסים מתבצע אך ורק ע"י מזכירות יחידת הלימוד במועדי הרישום הנקבעים לקראת כל סמסטר.
2. בקורס שיש בו שיעור ותרגיל חייב התלמיד להירשם הן לשיעור והן לתרגיל. תלמיד שהשתתף בקבוצה אליה לא נרשם לא יהיה זכאי לגשת לבחינה; ואם ניגש, ציונו לא יוכר. הוספת שם התלמיד ברשימת הנוכחות ע"י המורה או מתן אישור ע"י מורה להצטרפות לקבוצה אינם מהווים רישום לקורס.
3. חל איסור מוחלט להירשם לקורסים החופפים בשעות הלימוד שלהם באופן מלא או חלקי (גם אם המורים הנוגעים בדבר נתנו הסכמה לכך). לתלמיד אשר יימצא רישום לקורסים חופפים בתום הרישום המאוחר, יבוטל אחד הקורסים באופן אקראי וללא התרעה.
4. ככל הנוגע לרישום לקורס מחוץ לפקולטה, להשתתפות ולבחינה בו, חל על תלמיד מדהיית תקנון הפקולטה/החוג הנותנים את הקורס. בכל הנוגע לקורסי הפקולטה חל על תלמידי פקולטות אחרות תקנון הפקולטה למדהי"ח.
5. מי שהתקבל לאחד מחוגי הפקולטה ולא ביצע רישום לקורסים בחוג זה לא ייחשב כתלמיד בחוג.

תכניות לימודים

קורסים כלל-פקולטטיים

הקורסים הניתנים במסגרת כלל-פקולטטית הם:

הדרכה בספרייה	1009.1000
מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	1009.1555
מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ¹	1009.1102
מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח	1009.1820
שיטת המשפט הישראלי ²	1009.1840
יישומי מחשב למדעי החברה ³	1009.1105

תיאור הקורסים

1009.1000.01 הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.

ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.

תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

הלימוד נעשה דרך האינטרנט:

- באתר הספרייה: <http://www.tau.ac.il/soclib>
- במערכת virtual tau: <http://www.virtual.tau.ac.il>
- בקטלוג הספרייה: http://taulib1.tau.ac.il/F/?func=file&file_name=find-b&local_base=aahlb&con_lng=heb

1009.1555.01 מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים

מטרת הקורס: להקנות מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים: תאור, ניתוח והסקה סטטיסטית, תוך פיתוח היכולת לבצע את הניתוחים באופן עצמאי על ידי שימוש במחשב.

תכנית הקורס: הקורס כולל שני מרכיבים עיקריים: חלק עיוני הנלמד בשיעורים, ותרגול יישומי בתדירי המחשב. החלק העיוני יכלול את הנושאים הבאים: סטטיסטיקה תיאורית (סולמות ומשתני מדידה, מדדי מיקום ופיזור), הסתברות (חישובי הסתברות, התפלגות בינומית ונורמלית, משפט הגבול המרכזי), אמידה ובדיקת השערות (רווחים ברי סמך ובדיקת השערות לגבי ממוצע כאשר השונות ידועה ואינה ידועה, הסקה לגבי שני מדגמים), קשר בין משתנים (משתנים בדידים: מבחן חי בריבוע, משתנים רציפים: קו רגרסיה ומקדם מתאם). החלק היישומי של הקורס יכלול שימוש ב-EXCEL-ISPSS בנושאים השונים.

¹ תלמיד, שבתכנית לימודיו כלול הקורס מבוא למיקרו כלכלה, או מבוא למאקרו כלכלה או יסודות הכלכלה אינו רשאי ללמוד קורס זה.

² ייחשב ע"י תפקולטה למדעי החברה כקורס חופף לקורס "יסודות המשפט" הניתן בפקולטה לניהול.

³ הקורסים יישומי מחשב למדעי החברה במדה"ח ומבוא לטכנולוגיות מידע בפקולטה לניהול הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם במסגרת לימודי העשרה.

1009.1106.01 תרגיל ביישומי מחשב

קורס זה יילמד במקביל לקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים" ומטרתו להעמיק את הידע ולחזק את השליטה בניתוח נתונים כמותיים במחשב באמצעות תכנת SPSS. במסגרת הקורס יתרגלו התלמידים קריאת קובצי נתונים, טרנספורמציות של משתנים, וביצוע פרוצדורות סטטיסטיות שונות באמצעות המחשב. (מיועד לתלמידי מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בלבד).

1009.1102.01 מבוא לכלכלה ללא כלכלנים

הקורס מיועד להקנות מושגי יסוד בכלכלה. הנושאים שיידונו בקורס הם, מיקרו: בעיית המחסור ועקומת התמורה, הקצאת גורמי ייצור, היצע וביקוש (התנהגות היצרנים והצרכנים), יבוא ויצוא, התערבות ממשלתית במשק סגור ובמשק פתוח (מיסים, סובסידיות, מכס, מחיר מינימום ומקסימום), אי שוויון בחלוקת הכנסות. מאקרו: עיקרי החשבונאות הלאומית, קביעת התוצר הלאומי למשק, המודל הקניסאני ומדיניות כלכלית.

1009.1820.01 מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח

הקורס מיועד להקנות היכרות עם תחומי הפסיכולוגיה השונים, הממצאים העיקריים בכל תחום ויישומיהם. התנהגות אנושית תיבחן ממספר פרספקטיבות: ביולוגית, התנהגותית, קוגניטיבית, דינמית. בין הנושאים: מערכת העצבים, למידה וזיכרון, תפיסה וחשיבה, מוטיבציות ורגשות, תאוריות אישיות, הערכת אישיות, פסיכופתולוגיה, פסיכותרפיה. כל תלמיד חייב להשתתף בשעות ניסוי במהלך הסמסטר בו הוא לומד את הקורס. תלמיד אשר לא ישלים חובה זו לא יהיה זכאי לקבלת ציון בקורס.

1009.1840.01 שיטת המשפט הישראלי

הקורס יעסוק בעקרונות הכלליים של שיטת המשפט הישראלי. במסגרתו יידונו הנושאים הבאים: עקרונות היסוד של השיטה המשפטית; משפט וחברה, משפט וכלכלה, משפט ומערכות הממשל; מקורות המשפט הישראלי; הפרדת רשויות נוסח ישראל; שלטון החוק באזרח ובשלטון; הכנסת; הממשלה; הרשות השופטת; נשיא המדינה; ביקורת חוץ-שיפוטית וביקורת שיפוטית על רשויות השלטון; חרויות היסוד של האזרח; זכויות אזרח ודמוקרטיה; ענפי המשפט.

1009.1105.01 יישומי מחשב למדעי החברה

מטרת הקורס לערוך היכרות ראשונית עם התוכנה הסטטיסטית SPSS המותאמת לחלונות. בין הנושאים: קריאת קובצי נתונים באמצעות SPSS, טרנספורמציות של משתנים ופרוצדורות סטטיסטיות.

קורסים כלל-פקולטטיים

		<u>סמסטר א'</u>	
	הדרכה בספרייה- באינטרנט		1009.1000.01
	מבוא לכלכלה ללא כלכלנים		1009.1102
מר טילמן אבי	א' 15:00-13:00	004	.01 שו"ת
	ד' 14:00-12:00	210	
	מבוא לפסיכולוגיה		1009.1820
מר בן-שפר גד	ב' 16:00-14:00	210	.01 שו"ת
	ד' 16:00-14:00	210	
	שיטת המשפט הישראלי		1009.1840
פרופ' סגל זאב שופט זמיר אבי	ג' 14:00-12:00	004	01. שיעור
	א' 20:00-18:00	104	.02 תרגיל
	יישומי מחשב למדעי החברה**		1009.1105
גב' כספי דרור דפנה ד"ר בקמן יפים	ב' 19:00-16:00	318	01. שו"ת
	ד' 19:00-16:00	318	.02 שו"ת

** לתלמידים שהתלו לימודיהם לפני תשס"ח ולא השלימו את הקורס.

			סמסטר ב'	
			1009.1000.02	
			הדרכה בספרייה- באינטרנט	
			מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	
			1009.1555	
פרופ' פוקס קמיל	101	19:00-16:00	א'	שיעור .01
מר קנדל ברק	318	16:00-14:00	ב'	תרגיל .02
מר קנדל ברק	005מ	18:00-16:00	ב'	תרגיל .03
גבי יעקובוב רבקה	005מ	12:00-10:00	ד'	תרגיל .04
גבי יעקובוב רבקה	318	14:00-12:00	ד'	תרגיל .05
גבי זסלבסקי אינה	101	15:00-12:00	ב'	שיעור .06
מר רביב ערן	318	16:00-14:00	ג'	תרגיל .07
מר רביב ערן	318	18:00-16:00	ג'	תרגיל .08
מר קורן אבשלום	318	10:00-08:00	ה'	תרגיל .09
גבי הינדי לינג הילה	318	12:00-10:00	ה'	תרגיל .10
גבי זסלבסקי אינה	003	18:00-15:00	ג'	שיעור .11
גבי מולשצקי נעה	318	10:00-08:00	ד'	תרגיל .12
גבי מולשצקי נעה	318	12:00-10:00	ד'	תרגיל .13
גבי מולשצקי נעה	005מ	10:00-08:00	ה'	תרגיל .14
גבי מולשצקי נעה	005מ	12:00-10:00	ה'	תרגיל .15
			תרגיל ביישומי מחשב	
			1009.1106	
מר מקדוסי עודד	005	12:00-10:00	א'	תרגיל .01
מר מקדוסי עודד	005	16:00-14:00	א'	תרגיל .02
גבי ונה נועה	318	10:00-08:00	ג'	תרגיל .04
גבי ונה נועה	318	12:00-10:00	ג'	תרגיל .05
גבי זינביץ אנסטסיה	005	16:00-14:00	ד'	תרגיל .06
גבי זינביץ אנסטסיה	005	18:00-16:00	ד'	תרגיל .07
גבי גלבגיסר דפנה	005מ	14:00-12:00	ב'	תרגיל .08
			מבוא לכלכלה ללא כלכלנים	
			1009.1102	
גבי נאור זיו	004	14:00-12:00	ב'	שו"ת .02
	103	14:00-12:00	ה'	
			מבוא לפסיכולוגיה	
			1009.1820	
ד"ר פליסיג דידה	210	18:00-16:00	ב'	שו"ת .02
	210	10:00-08:30	ה'	
			שיטת המשפט הישראלי	
			1009.1840	
פרופ' סגל זאב	004	14:00-12:00	ג'	שיעור .03
שופט זמיר אבי	004	20:00-18:00	א'	תרגיל .04
			יישומי מחשב למדעי החברה	
			1009.1105	
ד"ר בקמן יפים	318	19:00-16:00	א'	שו"ת .03
גבי כספי דרור דפנה	318	19:00-16:00	ב'	שו"ת .04
גבי יואלי ענבל	315	20:00-17:00	ב'	שו"ת .05

אנגלית

היחידה להוראת שפות - בניין ווב

<http://www.tau.ac.il/humanities/yedion/>

אנגלית ברמת בינוני

הרישום לקורסי "בינוני" לסמסטר א' תשס"ח בלבד, יתקיים בתאריכים: 8.10.07-18.9.07 (כולל); בשעות 22:00-08:00 ובתאריך 9.10.07 עד לשעה 16:00.

הרישום לקורסי "בינוני" לסמסטר ב' תשס"ח בלבד, יתקיים בתאריכים: 11.2.08-10.2.08 בשעות 22:00-08:00.

הרישום לשני הסמסטרים באמצעות אתר האינטרנט: www.ims.tau.ac.il בפונקציה "רישום לקורסים".

תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב להודיע למזכירות היחידה עד שבועיים מתחילת הסמסטר, אחרת יחויב בתשלום. ביטולים ושינויים ביחידה להוראת שפות, בניין ווב, חדר 202, בשעות 12:00-09:00 ו-15:00-13:00 בלבד. טל: 6409681.

לפתיחת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

0629.0024 אנגלית ברמת בינוני למדעי החברה - סמסטר א'

ווב	104	10:00-08:00	א'	.01
שרת	4	10:00-08:00	ד'	
דן-דוד	306	12:00-10:00	א'	.02
ווב	104	12:00-10:00	ד'	
דן-דוד	306	14:00-12:00	א'	.03
דן-דוד	306	14:00-12:00	ג'	
דן-דוד	306	20:00-18:00	א'	.05
דן-דוד	306	20:00-18:00	ג'	
דן-דוד	108	20:00-18:00	א'	.06
דן-דוד	306	20:00-18:00	ד'	
דן-דוד	306	10:00-08:00	א'	.07
שרת	4	10:00-08:00	ה'	
דן-דוד	306	10:00-08:00	ב'	.08
דן-דוד	306	10:00-08:00	ד'	
ווב	104	12:00-10:00	ב'	.09
שרת	4	12:00-10:00	ה'	
שרת	4	14:00-12:00	ב'	.10
דן-דוד	108	14:00-12:00	ד'	

שרת	4	16:00-14:00	ב'	.11
שרת	4	16:00-14:00	ד'	
דן-דוד	306	18:00-16:00	ב'	.12
שרת	4	18:00-16:00	ד'	
שרת	4	16:00-14:00	ג'	.13
שרת	4	16:00-14:00	ה'	
דן-דוד	108	10:00-08:00	א'	.14
דן-דוד	108	10:00-08:00	ה'	

אנגלית ברמת מתקדמים

הרישום לקורסי "מתקדמים" לסמסטר א' תשס"ח בלבד, יתקיים באמצעות אתר האינטרנט: www.ims.tau.ac.il בפונקציה "רישום לקורסים" בתאריכים: 8.10.07-18.9.07 (כולל); בשעות 08:00-22:00 ובתאריך 9.10.07 עד לשעה 16:00.

הרישום לקורסי "מתקדמים" לסמסטר ב' תשס"ח בלבד, יתקיים באמצעות אתר האינטרנט: www.ims.tau.ac.il בפונקציה "רישום לקורסים" בתאריכים: 11.2.08-10.2.08 בשעות 08:00-22:00.

תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב להודיע למוכירות היחידה עד שבועיים מתחילת הסמסטר. ביטולים ושינויים ביחידה להוראת שפות, בניין ווב, חדר 202, בשעות 09:00-12:00 ו-13:00-15:00 בלבד. טל: 6409681. לפתיחת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

		סמסטר א'		0629.0024	
		אנגלית ברמת מתקדמים למדעי החברה			
נפתלי	208	14:00-12:00	א'	.01	
נפתלי	208	14:00-12:00	ד'		
נפתלי	208	16:00-14:00	א'	.02	
נפתלי	208	16:00-14:00	ד'		
נפתלי	208	10:00-08:00	ב'	.03	
נפתלי	208	10:00-08:00	ה'		
נפתלי	208	14:00-12:00	ב'	.04	
נפתלי	208	12:00-10:00	ה'		
נפתלי	208	12:00-10:00	ג'	.05	
נפתלי	103	12:00-10:00	ה'		

		סמסטר ב'		0629.0024	
		אנגלית ברמת מתקדמים למדעי החברה			
נפתלי	108	14:00-12:00	א'	.07	
נפתלי	108	14:00-12:00	ד'		
נפתלי	108	16:00-14:00	א'	.08	
נפתלי	108	16:00-14:00	ד'		
נפתלי	108	10:00-08:00	ב'	.09	
נפתלי	108	10:00-08:00	ד'		
נפתלי	208	10:00-08:00	ג'	.10	
נפתלי	208	10:00-08:00	ה'		
נפתלי	208	12:00-10:00	ג'	.11	
נפתלי	208	12:00-10:00	ה'		

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס

תכנית לימודים מלאה ועדכנית מופיעה באתר האינטרנט

<http://econ.fau.ac.il>

ראש ביה"ס לכלכלה: פרופ' יורם וייס

תואר ראשון

מרכז לימודי ה.ב.א.: פרופ' צבי נאמן

מטרת הלימודים

מטרת תכנית הלימודים היא להכשיר את התלמיד לזרות, לנתח ולפתור בעיות בתחום הכלכלה, הן בעבודתו והן בהמשך לימודיו לקראת תארים גבוהים יותר. במסגרת התכנית נדונות בעיות כלכליות במישורים של משק הבית, הפירמה, הממשלה והמשק בכללותו. במהלך התכנית יושם דגש על היבטים תאורטיים הנלמדים באמצעות מודלים מתמטיים ועל היבטים אמפיריים הנלמדים באמצעות מודלים כמותיים וכלים סטטיסטיים.

מסגרת הלימודים

ביה"ס לכלכלה מקיים בדרך כלל שלושה סמסטרים; סמסטר א', סמסטר ב' ועונת לימודי קיץ. רשימת הקורסים הניתנים בכל סמסטר מתפרסמת בידיעון שבאתר ביה"ס לכלכלה ומתעדכנת לקראת כל סמסטר. הקורסים הם סמסטריאליים כלומר, כל קורס נמשך סמסטר אחד.

משך הלימודים

א. הלימודים לתואר ראשון נמשכים שלוש שנים.
ב. תלמיד יורשה להאריך את משך לימודיו לתואר בשנה נוספת באישור ועדת ההוראה היחידתית. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל היותר, ארכה לשנה אחת נוספת.

אופני הלימוד

לימודים לקראת תואר ראשון בכלכלה מתקיימים בשלושה אופני לימוד:

- א. **אופן הלימוד החד-חוגי (המורחב)** - אופן לימוד זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודי חטיבות (חטיבה אחת מורחבת או שתי חטיבות רגילות) שהן תכניות לימוד בחוגים אחרים. חובות הלימוד בכלכלה מפורטות להלן. החובות במסגרת לימודי החטיבות. ראה בפרק "חטיבות". הנחיות מיוחדות הנוגעות לחטיבות בחשבונאות, ניהול, מתמטיקה, מפורטות בהמשך פרק זה.
- ב. **אופן הלימוד הדו-חוגי** - אופן לימוד זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודים בחוג נוסף, בפקולטה למדעי החברה או מחוצה לה. חובות הלימוד בביה"ס לכלכלה מפורטות להלן. חובות הלימוד בחוג הנוסף מפורטות בידיעון המתאים לחוג זה.
- ג. **אופן הלימוד הדו-חוגי המובנה** - אופן לימוד זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודים בחוג נוסף לפי תכנית מיוחדת שנבנתה על ידי ביה"ס לכלכלה והחוג הנוסף. במסגרת זו כלולים הצירופים האלה: כלכלה-ניהול, כלכלה-חשבונאות, כלכלה-מדעי המחשב, כלכלה-מתמטיקה, כלכלה-סטטיסטיקה וכלכלה-משפטים.

מכסת חובות הלימודים

היקף שעות הלימוד המחייב לסיום תואר, נקבע על פי ידיעון שנת הלימודים, בה החל התלמיד את לימודיו בכלכלה. החל בתשס"ח שונה היקף השעות לתואר באופן הלימוד החד חוגי.

דו-חוגי מובנה	דו חוגי רגיל	חד-חוגי	אופן הלימוד
			מסגרת הלימודים
ראה תכניות מפורטות להלן	56-54 ש"ס	58-60 ש"ס	קורסי חובה קורסי בחירה סה"כ לימודים בחוג לימודי חטיבות
	5-7 ש"ס 61 ש"ס	22-20 ש"ס 80 ש"ס 32 ש"ס	

מבנה תכנית הלימודים באופני הלימוד החד-חוגי והדו-חוגי

התכניות חד-חוגיות מתפרסמות בהמשך.

קורסי חובה

החל בשנה"ל תשס"ח, בוצע שינוי בשעות קורסי החובה. הקורסים יתקיימו במתכונת של שיעור ותרגיל. התרגיל מהווה חלק מסך השעות בקורס.

להלן רשימת קורסי החובה והדרישות המוקדמות לכל קורס. חובה לעמוד בדרישת הקדם לפני תחילת הקורס.

שם הקורס	ש"ס ¹	הדרישות המוקדמות ²
שנה א'		
סמסטר א'		
יסודות הכלכלה ³	6	
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א' ⁴	4	
מתמטיקה לכלכלנים א' ⁵	4	
קורס מחוץ לחוג ⁶	4	
הדרכה בספרייה ⁶	-	
סמסטר ב'		
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	5	זכאות להיבחן בסטטיסטיקה לכלכלנים א'
מתמטיקה לכלכלנים ב'	4	זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
מיקרו כלכלה א'	5	ציון עובר ב"יסודות הכלכלה נבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
		לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'

¹ ש"ס - שעה שבועית לאורך סמסטר.

² דרישות מוקדמות - זכאות = הגיש תרגילים ועמד בחובות הקורס

נבחן = נגש לבחינה עבר או נכשל

ציון עובר = 60 ומעלה

³ בקורסים אלה בלבד זכאים התלמידים לשלושה מועדים עוקבים.

⁴ לא ניתן לשפר ציון ב"יסודות הכלכלה לאחר ציון חיובי במיקרו א'.

⁵ תלמידי אופן הלימוד החד חוגי (מורחב), חייבים בקורס מחוץ לחוג בהיקף של 4 ש"ס לפחות. את הקורס ניתן לבחור מתוך הרשימה הבאה: "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה", "מבוא לפסיכולוגיה" ו"שיטת המשפט הישראלי". הרישום לקורסים אלה יעשה במסגרת הרישום ב"בידינג". לקורסים "פוליטיקה ומשטר בישראל", "מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה" ו"מבוא למחשבה פוליטית" ניתן להירשם ברישום המאוחר בחוג למדע המדינה.

⁶ חובה בסמסטר הראשון ללימודים. הלימוד נעשה דרך אתר הספרייה.

<http://www.tau.ac.il/soclib>

קורסי חובה – המשך

שם הקורס	ש"ס	הדרישות המוקדמות ¹
שנה ב' סמסטר א' מיקרו כלכלה ב'	5	ציון עובר במתמטיקה לכלכלנים א'+ב' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'
מאקרו כלכלה א'	5	ציון עובר ביסודות הכלכלה ובמתמטיקה לכלכלנים א', נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'
מבוא לאקונומטריקה	6	ציון עובר בסטטיסטיקה לכלכלנים א'+ב' ובמתמטיקה לכלכלנים א' נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'
סמסטר ב' מיקרו כלכלה ג'	5	ציון עובר בקורסי החובה של שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מאקרו כלכלה ב'	3	ציון עובר בקורסי החובה של שנה א' וזכאות להיבחן במאקרו כלכלה א'
שנה ג' קורסי בחירה (ראה בהמשך)		ציון עובר בקורסי החובה של שנה א' + דרישות ספציפיות לכל קורס - פירוט ברשימת קורסי הבחירה
סמינריון מורחב ²	4	ציון עובר בכל קורסי החובה
סמינריון רגיל ²	2	קורס בחירה הניתן ע"י מרצה הסמינר ציון עובר בכל קורסי החובה

¹ דרישות מוקדמות - זכאות = הגיש תרגילים ועמד בחובות הקורס

נבחן = נגש לבחינה עבר או נכשל
ציון עובר = 60 ומעלה

² תלמיד חייב בסמינריון אחד כלבד. סמינריון מורחב או סמינריון רגיל. לא ניתן להירשם ליותר מסמינר אחד.

קורסי בחירה

מכסת שעות הבחירה המחייבת היא ההפרש בין סך השעות הכולל לסך שעות החובה. אם במהלך הלימודים חל שינוי במכסת שעות החובה בתכנית הלימודים, יחול שינוי מפיצה במכסת שעות הבחירה. בכל מקרה חייב התלמיד לעמוד במכסת השעות הכוללת בתכנית. קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה מחולקים לשתי קבוצות:

קבוצה א'

קורסים בנושאים מרכזיים בכלכלה.

תלמיד באופן הלימוד **החד חוגי** חייב **בשלושה** קורסים לפחות מקבוצה א'.
תלמיד באופן הלימוד **הדו-חוגי** חייב **בשני** קורסים לפחות מקבוצת א'.

קבוצה ב'

קורסי בחירה בתחומים שונים בכלכלה ובכלכלת ישראל.

התלמידים בכל אופני הלימוד חייבים ללמוד קורס בחירה אחד לפחות בנושא כלכלת ישראל.

קורסי בחירה מקבוצה א'

שם הקורס	היקף	שם המרצה	דרישות מוקדמות-ציון עובר בקורסי חובה שנת א' + הדרישות שלהלן
ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים ¹	3	פרופ' נ. גנדל	ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב'
כלכלת ביטוח	3	פרופ' י. זילכה	לימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה ג'
מאקרו כלכלה בינלאומית	3	ד"ר ע. ישיב	ציון עובר במאקרו כלכלה א'+ב'
כלכלה מוניטרית בינלאומית	2	פרופ' ל. ליידרמן	ציון עובר במאקרו כלכלה א'+ב', במיקרו כלכלה א'+ב', ובמבוא לאקונומטריקה
כלכלת פיתוח	2	ד"ר ה. רפפורט	ציון עובר במיקרו כלכלה ב' ובמאקרו כלכלה ב'
כלכלת ציבורית	2	ד"ר ה. רפפורט	ציון עובר במיקרו כלכלה ב' ובמאקרו כלכלה ב'
מבוא לכלכלת עבודה אי	3	ד"ר א. שלוסר	ציון עובר במיקרו כלכלה ב', מבוא לאקונומטריקה
מבוא לתורת המשחקים	2	ד"ר י. מילכטיץ	ציון עובר במיקרו כלכלה ב'+ג'
מימון ציבורי	3	ד"ר ת. בלומקין	ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב', לימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה ג'
נושאים בצמיחה כלכלית	3	ד"ר ח. זועבי	ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב', מאקרו כלכלה א'+ב'
נושאים בארגון תעשייתי ומבנה חברות	3	ד"ר נ. לוי	ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב'
צדק חלוקתי ורווחה חברתית ²	2	פרופ' ע. סגל	ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב'

¹ תלמיד שלמד את הקורס "מבוא להגבלים עסקיים" מנוע מללמוד את הקורס "ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים".

² הקורס יינתן במחצית השנייה של סמסטר ב' תשס"ח, החל ב-29.4.08 עד תום הסמסטר.

קורסי בחירה מקבוצה ב'

שם הקורס	היקף	שם המרצה	דרישות מוקדמות-ציון עובר בקורסי חובה שנה א' + הדרישות שלהלן
אלגברה ליניארית לכלכלנים ¹	4	מר י. תנאי	ציון עובר במיקרו כלכלה אי+בי+גי מאקרו כלכלה אי+בי, מבוא לאקונומטריקה
בנקאות בישראל: תאוריה ויישום	2	ד"ר י. בנימיני	זכאות במיקרו כלכלה ב', ובמאקרו כלכלה אי
חשבונאות לכלכלנים	2	ד"ר י. אינגבר	-
כלכלת סביבה	3	ד"ר ד. דיסני אשל	ציון עובר במיקרו כלכלה גי ולימוד בעבר או במקביל של מבוא לאקונומטריקה
מדיניות כלכלית בישראל	3	ד"ר ד. בן-דוד	ציון עובר במאקרו כלכלה אי + בי, ובמבוא לאקונומטריקה
מדיניות כלכלית וחברתית בישראל	2	ד"ר י. שיינין	ציון עובר במיקרו כלכלה אי + בי
נושאים בכלכלת ישראל	2	מר ע. פרידמן	ציון עובר במאקרו כלכלה בי ובמבוא לאקונומטריקה
עבודה ורווחה בישראל	2	ד"ר א. ליפשיץ	ציון עובר במיקרו כלכלה אי+בי
שווקים פיננסיים	2	ד"ר ר. אלדור	ציון עובר במיקרו כלכלה בי וזכאות במיקרו כלכלה בי
שווקים, רגולציה ותחרות בישראל	2	ד"ר ז. חגאי	ציון עובר במיקרו כלכלה בי
שיטות מתמטיות בכלכלה ¹	4	ד"ר י. סטאנצ'סקו	ציון עובר במיקרו כלכלה אי+בי+גי מאקרו כלכלה אי+בי מבוא לאקונומטריקה
כלכלה יישומית	2	ד"ר ח. גוטליבובסקי	ציון עובר במבוא לאקונומטריקה

¹ הקורס מהווה דרישה מוקדמת ללימודי התואר השני בכלכלה.

עבודה סמינריונית

מטרת העבודה הסמינריונית היא לאפשר לתלמיד להביא לידי ביטוי את הידע שצבר במהלך לימודיו בביה"ס לכלכלה. המנחה ילווה את כתיבת העבודה בייעוץ ובהדרכה בכל שלביה. קיימות שתי מסגרות לכתיבת עבודה סמינריונית: סמינריון רגיל וסמינריון מורחב. בסמינר המורחב היקף העבודה והרמה יהיו מעל הנדרש בסמינריון הרגיל. הסמינר יתקיים במתכונת של פגישה ראשונה לכל התלמידים. יתר המפגשים יתקיימו בשעות הקבלה של המרצה או בתיאום עמו. ניתן להירשם לסמינריון המתקיים בשעות החופפות לשעות של קורס אחר.

סמינריון רגיל

הדרישות המוקדמות להשתתפות בסמינריון רגיל הן: ציון עובר בכל קורסי החובה. משקל הסמינריון הרגיל בחישוב השעות לתואר וחישוב ציון הגמר הוא 2 ש"ס.

סמינריון מורחב

הדרישות המוקדמות להשתתפות בסמינריון מורחב הן: ציון עובר בכל קורסי החובה. משקל הסמינריון המורחב בחישוב השעות לתואר וחישוב ציון הגמר הוא 4 ש"ס.

הנחיות להגשת עבודה סמינריונית

העבודה היא אישית - אין להגיש עבודות משותפות. אישור נושא העבודה ייעשה לא יאוחר מתודש לאחר תחילת הסמסטר. אין אפשרות לערער על ציון עבודה סמינריונית. ניתן לשפר את העבודה בהסכמת המורה, ובלבד שייעשה במסגרת לוח הזמנים ובטרם דווח הציון למזכירות. מומלץ להגיש למנחה הסמינריון טיוטה שלב מוקדם, כדי לקבל הערות ולשפר את רמת העבודה. תלמיד חייב בסמינריון אחד בלבד, סמינריון מורחב או סמינריון רגיל. לא ניתן להירשם לשני סמינריונים.

מועד אחרון להגשת עבודה סמינריונית:

סמסטר א': 30.4.08.

סמסטר ב': 7.9.08.

את העבודה יש להגיש מודפסת למזכירות ביה"ס לכלכלה. המזכירות תעביר את העבודה למנחה. חשוב לשמור עותק של עבודה סמינריונית עד לפרסום הציון.

ארכה להגשת עבודה בגין שירות מילואים תינתן לפרק הזמן שבו שרת התלמיד במילואים.

תכנית לימודים במתמטיקה ושתי חטיבות מורחבות מבין: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה (0379)

תיאור התכנית ומטרותיה

תכנית הלימודים המוצעת מיועדת לתת לתלמידים בעלי סקרנות אינטלקטואלית, המעוניינים להרחיב את יריעת הלימודים לתואר ראשון לקראת לימודים גבוהים, מסגרת לימודים ייחודית ויוקרתית. התכנית תאפשר להם לרכוש תוך-כדי לימודי התואר הראשון, בסיס מוצק ורחב הן במתמטיקה והן בשני תחומים נוספים במדעי החברה והרוח. כוונת התכנית היא לחזק מגמות מחקריות מתחומים של מדעי החברה והרוח בהם יש לרקע המתמטי חשיבות מכרעת.

מבנה תכנית הלימודים

מסגרת הלימודים היא התכנית הדו-חוגית (תקיימת) במתמטיקה עם חוג נוסף מפקולטה אחרת, כאשר במקום לימודים בחוג הנוסף, ילמד התלמיד שתי חטיבות מורחבות מתוך החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה.

- תכנית הלימודים כוללת 140 ש"ס, מהן:
- א. מתמטיקה - 76 ש"ס.
  - ב. שתי חטיבות - 32 ש"ס בכל חטיבה.

תכנית החטיבה בכלכלה¹

קורסי חובה - שנים א'-ב' - סה"כ 23 ש"ס

שם הקורס	הדרישות המוקדמות	היקף בש"ס
מיקרו כלכלה א'		5
מיקרו כלכלה ב'	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'	5
מיקרו כלכלה ג'	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'	5
מאקרו כלכלה א'	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'	5
מאקרו כלכלה ב'	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במאקרו א'	3
קורסי חובה - שנים א'+ב		23
קורסי בחירה - שנה ג'		9
ראה פירוט קורסי בחירה בכלכלה		
	סה"כ	32

¹ הרישום לקורסי החטיבה בכלכלה יתקיים במסגרת הרישום לכלכלה.

חטיבות להן השלכה על לימודי הכלכלה

א. החטיבה בחשבונאות והחטיבה בניהול:

תלמידי החטיבה שלמדו את הקורס "יסודות החשבונאות" במסגרת החטיבות בניהול וקורס זה שוקלל במסגרת החטיבה, אינם רשאים ללמוד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים". תלמיד המתקבל לחטיבות אלה לאחר שכבר למד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים", יחויב בתוספת קורסי בחירה בחיקף של 2 ש"ס.

תלמידים שלמדו במסגרת החטיבה בניהול את הקורס "יסודות המימון" רשאים לכלול אותו כמסגרת קורסי הבחירה בכלכלה, בתנאי שהציון בקורס לא שוקלל במסגרת החטיבה. הקורס לא יוכר ביותר מ-3 ש"ס גם אם תיקף השעות גדול יותר.

ב. החטיבות במתמטיקה:

חטיבות מצומצמות

1. תכנית א-1
תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1 ו-2" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב". במקום קורסים אלה חייב התלמיד לקחת 6 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. לתלמידים אלה לא ייחשב הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" כחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.
2. תכנית א-2
תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב". במקום קורסים אלה חייב התלמיד ללמוד 8 ש"ס נוספים של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. לתלמידים אלה לא ייחשב הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" כחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.
3. תכנית ב-1
לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד לקחת 3 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.
4. תכנית ב-2
לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד לקחת 4 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

חטיבות מורחבות**1. תכנית א'**

תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי I ו-2" ו"מבוא להסתברות" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב'" ומהקורס "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'". במקום קורסים אלה חייב התלמיד ללמוד 7 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב לחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

2. תכנית ב'

לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" לחלק ממכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. בנוסף, פטורים תלמידי התכנית מהקורס "סטטיסטיקה לכלכלנים א'" (על סמך הקורס "מבוא להסתברות"). במקום קורסים אלה חייב התלמיד לקחת 4 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה.

תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

אופן הלימוד הדו-חוגי

קיימים שני אופנים של לימודים דו-חוגיים: אופן הלימוד הרגיל ואופן הלימוד המובנה. תלמיד שבחר באופן לימוד דו-חוגי רגיל, ילמד לקראת תואר ראשון בביה"ס לכלכלה ובחוג נוסף שבחר, ויהיה כפוף בנפרד לחובות הלימודים של כל אחד משני החוגים. תלמיד שבחר באופן הלימוד הדו-חוגי המובנה ילמד בתכנית שנקבעה במשותף על ידי שני החוגים. התכניות הקיימות הינן: כלכלה-חשבונאות, כלכלה-ניהול, כלכלה-מדעי המחשב, כלכלה-סטטיסטיקה, כלכלה-מתמטיקה, וכלכלה-משפטים.

תכנית הלימודים באופן לימוד דו-חוגי רגיל¹

תלמיד בתכנית זו חייב בלימודים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה. תלמידי התכנית אינם רשאים ללמוד במסגרת לימודי החוג השני קורסים שהוגדרו כחופפים לקורסי החובה בכלכלה. הם יקבלו פטור בגין קורסים אלה. התלמידים אינם חייבים ללמוד קורסי בחירה נוספים במקום השעות מהן קיבלו פטור ובלבד שהיקף לימודיהם בביה"ס לכלכלה לא יהיה פחות מאשר 57 ש"ס.

6	ש"ס	יסודות הכלכלה
4	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א' ²
5	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א' ⁴
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב' ⁴
5	ש"ס	מיקרו כלכלה א'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
5	ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6	ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	ש"ס	סמינריון
	השלמה ל-61 ש"ס	קורסי בחירה

¹ תלמידים הלומדים בתכנית הדו-חוגית בכלכלה ובפסיכולוגיה ילמדו את הקורסים "מבוא לסטטיסטיקה א' ו-ב'" בחוג לפסיכולוגיה ויהיופטורים מן הקורסים המקבילים בביה"ס לכלכלה. התלמידים אינם חייבים בהשלמת שעות תמורת הקורסים האמורים.

² תלמידי אופן לימוד דו-חוגי עם פיסיקה או ביולוגיה או כימיה שילמדו את הקורסים החופפים יהיופטורים מקורסים אלו בכלכלה, ואינם חייבים בהשלמת השעות תמורת הקורסים האמורים.

תכניות הלימודים באופן הלימוד הדו-חוגי המובנה

א. כלכלה-חשבונאות

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6	ש"ס	יסודות הכלכלה
4	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
5	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה א'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
5	ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6	ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	ש"ס	סמינריון
	השלמה ל-61 ש"ס	קורסי בחירה ¹

ב. כלכלה-ניהול

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6	ש"ס	יסודות הכלכלה
4	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
5	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה א'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
5	ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
5	ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6	ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	ש"ס	סמינריון
	השלמה ל-61 ש"ס	קורסי בחירה ¹

¹ תלמידי התכנית מנועים מללמוד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים".

ג. כלכלה-מדעי המחשב

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 49 ש"ס בביה"ס לכלכלה. לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
5 ש"ס	מיקרו כלכלה א'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה ¹
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-49 ש"ס	קורסי בחירה ²

ד. כלכלה-סטטיסטיקה וחקר ביצועים

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 48 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
5 ש"ס	מיקרו כלכלה א'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-48 ש"ס	קורסי בחירה ²

ה. כלכלה-מתמטיקה

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 46 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
5 ש"ס	מיקרו כלכלה א'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה ^{1,2}
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-46 ש"ס	קורסי בחירה ²

¹ נבחן בקורס "הסתברות וסטטיסטיקה" בביה"ס למתמטיקה מהווה תחליף לדרישות המוקדמות "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'" ו"מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'".

² תלמידי התכנית מנועים מהשתתפות בקורסים "אלגברה ליניארית לכלכלנים", "שיטות מתמטיות בכלכלה".

³ לתלמידים שלמדו את הקורס "תאוריה סטטיסטית", מומלץ ללמוד את הקורס "רגרסיה" בחוג לסטטיסטיקה במקום הקורס "מבוא לאקונומטריקה" בביה"ס לכלכלה.

1. תכנית לימודים משולבת - במשפטים (LL.B.) ובכלכלה (קבלת תעודה על השלמת לימודי חוג נוסף בביה"ס לכלכלה כחוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון)

תכנית זו מיועדת לתלמידי הפקולטה למשפטים המעוניינים לרכוש בנוסף ידע בכלכלה בהיקף של חוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון. שילוב של שני תחומים אלה יתרום לתלמידים המבקשים הכשרה מקצועית בתחום המשפט העסקי ויקנה להם כלים מתאימים לניתוח כלכלי של בעיות משפטיות. בתום לימודיהם בפקולטה למשפטים ובביה"ס לכלכלה יהיו בוגרי התכנית זכאים לתואר "בוגר משפטים" (LL.B.) ולתעודה על השלמת לימודי חוג נוסף בכלכלה כחוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון. קבלת התעודה על לימודי כלכלה מותנית בקבלת התואר "בוגר במשפטים". עונת לימודי הקיץ בביה"ס לכלכלה בה מוצעים קורסי חובה, בחירה וסמינרים מאפשרת לתלמידי התכנית להקל על עומס הלימודים. תלמידי התכנית חייבים ב 56 ש"ס במסגרת ביה"ס לכלכלה, לפי הפירוט שלהלן.

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
4 ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
5 ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4 ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א'
4 ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה א'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
5 ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
5 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
6 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	סמינריון
השלמה ל-56 ש"ס	קורסי בחירה ¹

2. חוג לאחר תואר

תכנית לימודים נוספת בלימודי התואר הראשון

בעלי תואר ראשון המעוניינים ללמוד בביה"ס לכלכלה כחוג לימודים נוסף (מהתכנית הדו-חוגית) חייבים בהיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה. למסיימים תוענק תעודה על השלמת לימודי חוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון. תלמידים אשר למדו תחום דיסציפלינרי קרוב רשאים לקבל פטור מקורסים חופפים בהיקף של עד 1/3 ממכסת השעות בביה"ס לכלכלה.

¹ תלמיד שלמד במשפטים את הקורסים "חשבונאות למשפטים" או "יסודות החשבונאות הפיננסית", מנוע מללמוד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים".

החטיבות בכלכלה

ביה"ס לכלכלה מציע שתי תכניות של לימודי חטיבה מורחבת. האחת מיועדת לתלמידי החוג למתמטיקה והשנייה מיועדת לתלמידי חוגים אחרים. קבלה לשתי התכניות מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של ביה"ס לכלכלה. הדרישות המוקדמות החלות על תלמידי החטיבות זהות לאלה החלות על תלמידי ביה"ס לכלכלה.

א. חטיבת לימודים מורחבת בכלכלה לתלמידי מתמטיקה

החטיבה כוללת קורסים בחיקף של 32 ש"ס. תלמידים שיסיימו חטיבה זו יוכלו להמשיך בלימודי התואר השני בכלכלה ללא צורך בקורסי השלמה כלשהם.

שם הקורס	ש"ס	דרישות מוקדמות
יסודות הכלכלה	6 ש"ס	ציון עובר ביסודות הכלכלה
מיקרו כלכלה א'	5 ש"ס	ציון עובר ביסודות הכלכלה ולימוד במקביל של מיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה א'	5 ש"ס	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א', ציון עובר באינפי 2/2 וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ב'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ג'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ג'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ב'	3 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'
קורסי בחירה	השלמה ל-32 ש"ס ראה קורסי בחירה בכלכלה	

תלמידים שיסיימו חטיבה זו ויעמדו בתנאי הקבלה לתכנית התואר השני בכלכלה, יחויבו בהשלמת הקורס מבוא לאקונומטריקה.

ב. חטיבה מורחבת בכלכלה¹

החטיבה כוללת קורסים בכלכלה בחיקף של 37 ש"ס. תכנית הלימודים היא כדלקמן:

שם הקורס	ש"ס	דרישות מוקדמות
יסודות הכלכלה	6 ש"ס	זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
מתמטיקה לכלכלנים א'	4 ש"ס	ציון עובר ביסודות הכלכלה, נבחן במתמטיקה לכלכלנים א', לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'
מתמטיקה לכלכלנים ב'	4 ש"ס	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א', ציון עובר במתמטיקה לכלכלנים א'+ ב'
מיקרו כלכלה ב'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ג'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ג'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה א'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'
מיקרו כלכלה א'	5 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'
מיקרו כלכלה ב'	3 ש"ס	ציון עובר בקורסי חובה שנה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'
סה"כ 37 ש"ס		

תלמידים שיסיימו חטיבה זו ויעמדו בתנאי הקבלה לתכנית התואר השני בכלכלה, יחויבו בקורסי השלמה שלהלן: מבוא לאקונומטריקה, "אלגברה ליניארית לכלכלנים" (או קורס מקביל במסגרת ביה"ס למתמטיקה), "שיטות מתמטיות בכלכלה". ניתן ללמוד אחד או יותר מקורסים אלו במסגרת שעות הבחירה בכלכלה.

¹ בקשות להתקבל לחטיבה ניתן להגיש בזכירות הפקולטה למדעי החברה, חדר 311.

ציון גמר

קיימים הבדלים בין תכניות הלימוד השונות (הן במכסה הכוללת של שעות לימוד והן במכסת קורסי החובה). אם כמהלך הלימודים חל שינוי במכסת שעות החובה בתכנית, יחול שינוי מפיצה במכסת שעות הבחירה. בכל מקרה חייב התלמיד לעמוד במכסת השעות הכוללת שנקבעה בתכנית. הידיעון המחייב לצורך קביעת מכסת השעות בכלכלה הוא הידיעון של שנת הלימודים בה החל התלמיד את לימודיו בביה"ס לכלכלה. (בחידוש לימודים תיקבע המכסה ע"י היועץ).

בקשה לציון גמר ניתן להגיש באמצעות "מידע אישי לתלמיד" באינטרנט, רק לאחר שכל הציונים עודכנו במחשב.

קורסים עוזפים - עם הגשת הבקשה יש לציין אלו קורסים לא לשקלל בציון הגמר. בחישוב ציון הגמר יודא התלמיד כי ברשומת הציונים בכלכלה מופיעים רק קורסים האמורים להשתקלל בציון הגמר בכלכלה.

לא ניתן לסיים לימודים ללא השלמת כל מכסת השעות

שקלול הציונים ייעשה לפי המפתח הבא. המפתח מתאים לתלמידי ביה"ס לכלכלה בכל תכניות הלימוד:

נקודות	6	יסודות הכלכלה	1.
נקודות	4	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	2.
נקודות	5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	3.
נקודות	4	מתמטיקה לכלכלנים א'	4.
נקודות	4	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5.
נקודות	5	מיקרו כלכלה א'	6.
נקודות	5	מיקרו כלכלה ב'	7.
נקודות	5	מיקרו כלכלה ג'	8.
נקודות	5	מאקרו כלכלה א'	9.
נקודות	3	מאקרו כלכלה ב'	10.
נקודות	6	מבוא לאקונומטריקה	11.
נקודות	2/4	סמינריון ¹	12.
נקודות	3	קורס מחוץ לחוג	13.
		קורסי בחירה נקודה אחת לכל ש"ס	14.

¹ סמינריון רגיל מוכה את התלמיד ב-2 נקודות, ואילו סמינריון מורחב מוכה את התלמיד ב-4 נקודות.

תקנות

ציונים

החל משנת הלימודים תשס"ח תונהג בחוג לכלכלה מדיניות ציונים חדשה. בכל אחד מהקורסים הנלמדים בחוג ייקבע טווח עבור ממוצע הציונים הסופיים בקורס לראש תכנית הבי"א רשאי לאשר ממוצע גבוה או נמוך יותר) ציון נכשל לא יכלל בממוצע. מטרת התקנון היא להפוך את הציונים הניתנים על ידי החוג להוגנים יותר על ידי ביטול היתרון המוענק לסטודנטים הנרשמים לקורסים קלים יותר בהם ממוצע הציונים גבוה יותר. התקנון ייעשה באופן הבא:

ממוצעי הציונים בקורסי החובה בשנה א' יהיה כמפורט להלן:

- יסודות הכלכלה ומיקרו כלכלה אי - בין 74 ל-78,
- סטטיסטיקה לכלכלנים אי+ב' ומתמטיקה לכלכלנים ב' - בין 78 ל-82,
- מתמטיקה לכלכלנים אי - בין 86 ל-90.

ממוצעי הציונים בקורסי החובה בשנה ב':

- מיקרו כלכלה ב'+ג', מאקרו כלכלה א+ב' ומבוא לאקונומטריקה - בין 76 ל-80.
- ממוצעי הציונים בקורסי הבחירה יהיה בין 82 ל-86.
- טווחי ממוצעי הציונים נקבעו לפי הממוצע ההיסטורי של ממוצעי הציונים בחוג. חובת התקנון לא תחול על קורסים קטנים שבהם פחות מ-40 סטודנטים. בתשס"ח התקנון יחול אך ורק על קורסי שנה א'. התקנון יורחב לקורסי שנה ב' ו-ג' בשנים הבאות.

בחינות

קורס בחירה - חייב התלמיד לענות על השאלון של המרצה אשר לקבוצתו היה רשום.

קורס חובה - במועד א' חייב התלמיד לענות על השאלון של המרצה אשר לקבוצתו היה רשום. במועד ב' רשאי התלמיד לבחור בשאלון בחינה של מרצה אחר בקורס. יש לקחת בחשבון הפסד של נקודות בנוס שנתנו במועד א'.

בקורסים "יסודות הכלכלה", "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים אי", ו"מתמטיקה לכלכלנים אי" בלבד, זכאים התלמידים לשלושה מועדים עוקבים בגין רישום אחד.

כשלוש בקורס חובה - תלמיד שנכשל 4 פעמים בקורס חובה יופסקו לימודיו.

שיפור ציון חיובי - בקורס יסודות הכלכלה לא ניתן לשפר ציון לאחר קבלת ציון עובר במיקרו א'. תלמיד רשאי לשפר ציון חיובי אם עומד לרשותו מועד ב'. במקרה כזה על התלמיד להירשם למועד ב' לשם שיפור ציון באינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד". בכל מקרה ציון הבחינה האחרון הוא הציון הקובע.

מועד מיוחד - בקשות למועד מיוחד בגין לידה, מחלה וחפיפה במועד בחינה יופנו לוועדת הוראה של מדעי החברה. מועד נוסף בגין שירות מילואים יטופל על ידי מזכירות בית הספר לכלכלה. **תלמיד שלא ניגש למועד א' חייב לקחת בחשבון כי במידה ולא יוכל להיבחן במועד ב' מסיבה לא מוצדקת על פי תקנות ועדת ההוראה כמפורסם בידיעון יהיה חייב להירשם לקורס פעם נוספת.**

בנק בחינות - שאלוני בחינות וחלק מן הפתרונות מתפרסמים באתר בית הספר.

הזמנת מחברת בחינה - מחברות הבחינה בכל הקורסים נסרקות בתום הבדיקה. תלמיד המבקש לעיין במחברת ובשאלון בחינה שבה השתתף יוכל להזמין העתק באמצעות אתר האינטרנט/ <http://www.ims.tau.ac.il/tal>, בקישור "מידע אישי לתלמיד". השירות כרוך בתשלום. התלמיד יחויב בתשלום שכר הלימוד בעת הזמנת הסריקה.

ערעורים

תלמיד רשאי להגיש ערעור תוך 14 ימים מיום פרסום הציון. מומלץ לעיין בהעתק הבחינה לפני הגשת ערעור. הערעור יוגש באמצעות טופס ערעור למזכירות. תוצאות הערעור יעודכנו ברשימת הציונים של התלמיד.

קורסים חופפים

תלמיד הלומד במסגרת לימודי חטיבה קורס שהוגדר כחופף לאחד מקורסי החובה בכלכלה, פטור מקורס חובה זה ואינו רשאי ללמוד. מי שקיבל פטור חייב ללמוד קורסי בחירה נוספים בחיקף השווה למספר השעות מהן קיבל את הפטור. להלן רשימה של קורסים שהוגדרו כחופפים:

שם הקורס ¹	המסגרת בה נלמד הקורס	הקורס החופף בביה"ס לכלכלה	זכוי השעות לתואר
אלגברה לינארית 1	ביה"ס למתמטיקה	אלגברה לינארית לכלכלנים	4
יסודות המימון	הפקולטה לניהול	שווקים פיננסיים	3
יסודות החשבונאות	הפקולטה לניהול	חשבונאות לכלכלנים	2
סוציולוגיה ארגונית	הפקולטה לניהול	מבוא לסוציולוגיה	3
רגרייה	ביה"ס למתמטיקה	מבוא לאקונומטריקה	3
סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'	החוג לפסיכולוגיה	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4
סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'	החוג לפסיכולוגיה	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4

קורסים חופפים בפקולטה למדעים מדויקים

חלק מקורסי החובה בפקולטה למדעים מדויקים באוניברסיטת תל-אביב חופפים בתוכנם לקורסי החובה במתמטיקה ובסטטיסטיקה הניתנים במסגרת ביה"ס לכלכלה. תלמידי כלכלה רשאים ללמוד קורסים אלה במקום הקורסים החופפים הניתנים בביה"ס לכלכלה. הציונים בקורסים אלה ישוקללו במסגרת ציון הגמר בכלכלה. הקורסים בפקולטה למדעים מדויקים הם בדרך כלל ברמה גבוהה מהקורסים החופפים הניתנים בביה"ס לכלכלה. קורסים אלה מומלצים לתלמידים המעוניינים להמשיך ללימודים גבוהים בכלכלה. הזיכוי בגין קורסי החובה האמורים יעשה לפי המפתח הבא:

הקורס בפקולטה למדעים מדויקים	הקורס המקביל בביה"ס לכלכלה	זיכוי במניין השעות לתואר	משקל לצורך שקלול ציון הגמר בכלכלה
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1	מתמטיקה לכלכלנים א'	5	5
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5	5
חשבון אינפיניטסימלי 1	מתמטיקה לכלכלנים א'	5	5
חשבון אינפיניטסימלי 2	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5	5
הסתברות לדו-חוגי	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4	4
מבוא להסתברות	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4	4
מבוא לסטטיסטיקה	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4	4
הסתברות וסטטיסטיקה לדו-חוגי מדעי המתשב בלבד 0368.2002	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4	4

דרישות מוקדמות לקורסים

דרישות מוקדמות לקורסים מטרותן להבטיח שהתלמיד שולט בחומר שעליו מתבסס הקורס. אי עמידה בדרישות המוקדמות פוגעת בהצלחה בקורס. תלמיד אינו רשאי להשתתף בקורס אם לא עמד בדרישות הקדם לקורס. חובה לעמוד בדרישות המוקדמות לפני תחילת הקורס, גם אם עומד לרשות התלמיד מועד ב'. דרישות הקדם ייבדקו בתום הרישום המאוחר. בכל מקרה בו יימצא שהתלמיד אינו עומד בדרישות יבוטל הרישום לקורס.

¹ אם יחול שינוי בחיקף הקורס ישתנה זיכוי השעות בהתאם.

רישום לקורסים

הרישום לקורסים נעשה בשיטת המכרז. תיאור השיטה ופרטים על הרישום מפורסם באתר <http://www.ims.tau.ac.il/Bidd>

הקצאת הנקודות לרישום ב"בידינג"

אופן לימוד	סמסטר ראשון	סמסטר שני	סמסטר שלישי	סמסטר רביעי	סמסטר חמישי	סמסטר שישי
חד חוגי	100	100	200	200	480	480
ניהול	100	100	200	200	300	360
חשבונאות	100	100	200	200	360	360
מדעי מחשב	100	100	200	200	460	460
משפטים	100	100	200	200	240	240
סטטיסטיקה	100	100	200	200	520	520
מתמטיקה	100	100	200	200	400	400
פסיכולוגיה	70	70	200	200	320	320
דו - חוגי רגיל	100	100	200	200	320	320
חטיבה	100	100	100	100	100	100
תואר שני	600	600	600	600	600	600
שנת השלמות	500	500	500	500	500	500

בהקצאת הנקודות ניתנו 20 נקודות לכל שעת בחירה וסמינר על פי מסלול לימודיו של התלמיד. לקורס לא ניתן לתת פחות מ-5 נקודות. לסמינר לא ניתן לתת יותר מ-220 נקודות.

הדרכה בספרייה

מטרת ההדרכה להקנות מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.

ההדרכה נעשית בלימוד יחידי, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות. הלימוד נעשה דרך האינטרנט באתר <http://www.tau.ac.il/soclib>. תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

קורסים מצולמים בווידיאו - ניתן לצפות באתר האינטרנט של האוניברסיטה: <http://www.tau.ac.il/video>

אתר בית הספר לכלכלה : <http://econ.tau.ac.il>

באתר מתפרסם מידע על תכניות הלימוד, מערכת שעות, תקנון, רישום לקורסים, שעות קבלה, רשימת אתרי קורסים וטפסים.

מזכירות

תואר ראשון: שעות קבלה: ימים א'-ה': 12:00-10:00 ו-14:00-15:00
 טלפון: 03-6409539, 03-6409873 – בשעות 10:00-13:00
 פקס: 03-6405811
תואר שני: יפורסם

תיאור הקורסים

קורסי חובה

יסודות הכלכלה

מספר הקורס: 1011.1102

הקורס עוסק במונחי יסוד וברעיונות המרכזיים בכלכלה: שיווי משקל חלקי (ביקוש והיצע); עקומת תמורה; יתרון יחסי ויעילות בייצור; הקצאות יעילות פארטו וצדק חברתי; תחרות משוכללת ומגבלותיה; חשבונאות לאומית; פירון וצמיחה; כסף ואינפלציה.

מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1108

הקורס עוסק במושגי יסוד בהסתברות, על פי הנושאים הבאים: (1) אקסיומטיקה של ההסתברות; (2) קומבינטוריקה; (3) הסתברות מותנה, נוסחת ההסתברות השלמה, חוק בינו, אי-תלות בין מאורעות; (4) משתנה מקרי בדיד, התפלגות מצטברת, ערכי חלוקה, תוחלת ושונות; (5) התפלגויות מיוחדות: אחידה (בדידה), בינומית, גיאומטרית היפרגיאומטרית, פואסונית; (6) משתנה דו-ממדי, כולל מתאם ורגרסיה; (7) משתנה מקרי רציף, כולל התפלגות אחידה (רציפה).

מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'

דרישה מוקדמת: זכאות להיבחן בסטטיסטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1109

הקורס עוסק בהסקה סטטיסטית, לפי הנושאים הבאים: (1) התפלגות נורמלית, מדגמים מאוכלוסיות בדידות ורציפות; (2) משפט הגבול המרכזי, החוק החלש של המספרים הגדולים; (3) אמידה נקודתית: חוסר הטיות, שיטת הנראות המקסימלית; (4) אמידה ברווח - רווחי סמך לתוחלת ולפרופורציה; (5) בדיקת השערות סטטיסטיות: מושגי יסוד, מבחני ניימן-פירסון; (6) בדיקת השערות על מדגם בודד - פרופורציה ותוחלת במודל נורמלי; (7) השוואת שני מדגמים - מבחני t למדגם מזווג ולשני מדגמים, השוואת שתי שונות (מבחן F); (8) ניתוח לוחות שכיחות - מבחני חי-בריבוע לטיב התאמה ולאי-תלות.

מתמטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1110

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

1. מושגי יסוד בתורת הקבוצות, הקבוצה והפונקציה.
2. סדרות ממשיות, מושג הגבול, טורים וחסימים.
3. פונקציות עם משתנה אחד: רציפות, מקסימה ומינימה, גרפים.
4. פונקציות גזירות, משפט ערך הביניים, כללי גזירה (להתרכזו בפולינומים פונקציות מעריכיות ולוגריתמיות).
5. פונקציות גזירות: מקסימום ומינימום, נקודות פיתול, גזרות מסדר שני, פונקציות קמורות וקעורות (רק למשתנה אחד).
6. פונקציות של שני משתנים: רציפות, גזרות חלקיות, מושג הדיפרנציאל.
7. מקסימיזציה תחת אילוצים (פונקציות של שני משתנים בלבד).

מתמטיקה לכלכלנים ב'

דרישה מוקדמת: זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'

מספר הקורס: 1011.1112

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

1. פונקציות של מספר משתנים (בעיקר שני משתנים): רציפות, גזרות חלקיות, גזרות מסדר גבוה, מושג הדיפרנציאל ומושג הגרדיינט, משפט הפונקציות הסתומות, פיתוח טיילור (לשני משתנים בלבד).
2. מקסימום ומינימום, מקסימיזציה של פונקציות (שני משתנים) על מלבן, מקסימום עם אילוצים והשימוש בכופלי לגרנג'.
3. האינטגרל המסוים, הפונקציה הקדומה והקשר ביניהם.
4. אינטגרלים כפולים על תחומים מלבניים, חישוב אינטגרל כפול והחלפת סדר האינטגרציה, מושג היעקוביאן, אפליקציה לפונקציות התפלגות (דו-מימדיות).

מיקרו כלכלה א'

דרישות מוקדמות: ציון עובר ביסודות הכלכלה, נבחן במתמטיקה לכלכלנים א', לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'

מספר הקורס: 1011.2103

הקורס עוסק בנושאים מרכזיים בתורת הצרכן, ומטרתו היא לנתח את תהליך קבלת החלטות של הצרכן (מה לקנות, כמה לקנות, מתי לקנות). לשם כך יוגדרו מושגי יסוד כגון: העדפות, פונקציית תועלת, עקומות אדישות ומגבלת תקציב, ויוצגו טכניקות ניתוח (כגון מקסימיזציה תחת אילוץ, ניתוח באמצעות גרפים, העדפה נגלית). חלקו המרכזי של הקורס יוקדש לניתוח הביקוש של הצרכן למוצרים במצבים שונים. בהמשך הקורס ייעשה שימוש בכלים שהוצגו כדי לבחון מגוון בעיות קבלת החלטות: היצע עבודה, תצרוכת על-פני זמן, וקבלת החלטות בתנאי אי-ודאות.

מיקרו כלכלה ב'

דרישות מוקדמות: ציון עובר במתמטיקה לכלכלנים א'+ב', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'

מספר הקורס: 1011.2104

הקורס מתרכז בנושאים מרכזיים בתורת היצרן, ומטרתו היא לבחון את שתי הבעיות העיקריות העומדות בפני היצרן: (1) איך לייצר? (2) כמה לייצר ואיזה מחיר לגבות עבור המוצר? לשם כך יוגדרו מושגי יסוד בתורת היצרן (כגון פונקציית ייצור, פונקציית הוצאות, ועלות שולית) ויוצגו טכניקות בסיסיות לפתרון בעיית היצרן (כגון מקסימיזציה תחת אילוץ, ניתוח באמצעות גרפים, העדפה נגלית, וכלים מתורת המשחקים). חלקו הראשון של הקורס יוקדש לבחינת השאלה איך לייצר. במהלך פגישות אלה תיבחן השאלה כיצד מוצא היצרן את הדרך הזולה ביותר ליצור תפוקה נתונה. חלקו השני והמרכזי של הקורס יוקדש לשאלה כמה ליצר ואיזה מחיר לגבות עבור המוצר. כדי לענות על שאלה זאת תיעשה הבחנה בין מבחני שווקים שונים בהם עשוי היצרן לפעול: תחרות משוכללת, מונופול, קרטל ותחרות בין מעטים. עבור כל מבנה שוק תיפתר בעיית היצרן ויבחן שיווי המשקל שישורר בשוק.

מיקרו כלכלה ג'

דרישות מוקדמות: ציון עובר במתמטיקה לכלכלנים א'+ב' ובמיקרו כלכלה א', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'

מספר הקורס: 1011.2109

הקורס עוסק בבעיות הכרוכות בהקצאת משאבים מוגבלים העומדים לרשותו של משק. בקורס מוצעת הגדרה ליעילות כלכלית, מוצגים תבחינים (קריטריונים) להערכת יעילות, ותבחינים אלה משמשים לצורך הערכת יעילותם של מנגנוני הקצאה שונים, ובפרט, מנגנוני השוק. יעילותו של מנגנון השוק התחרותי מוצגת באמצעות משפטי הריוחה של תורת הכלכלה, ובאמצעות הצגת העיוותים הנגרמים על-ידי מנגנונים בלתי תחרותיים או על-ידי התערבות במנגנון התחרותי. כמו כן, נבחנות הסתייגויות ממשפטי הריוחה ומוצגים מצבי כשל שוק, המצביעים על הניסיונות בהן מנגנון השוק אינו מצליח להביא ליעילות בהקצאת המשאבים.

מיקרו כלכלה א'

דרישות מוקדמות: ציון עובר ביסודות הכלכלה ובמתמטיקה לכלכלנים א', נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'

מס' הקורס: 1011.2102

הקורס עוסק בנושאים הבאים: (1) יסודות הניתוח המאקרו-כלכלי, שוק המוצרים - תצרוכת, השקעה; שוק העבודה; ושוק הכסף (יודגשו היבטים דינמיים); (2) ניתוח שיווי משקל כללי בו נקבעים משתנים מרכזיים כגון שער הריבית, השכר הראלי, התוצר והתעסוקה; (3) ההשפעות המאקרו-כלכליות של מדיניות פискаלית ומוניטרית; (4) צמיחה כלכלית.

מיקרו כלכלה ב'

דרישה מוקדמת: זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'

מס' הקורס: 1011.2105

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

(1) יסודות הניתוח המאקרו-כלכלי במצב של אבטלה, שוק המוצרים - תצרוכת, השקעה; שוק העבודה; ושוק הכסף; (2) ניתוח המשק הפתוח, תנועות הון בינ"ל ומשטרי שערי חליפין שונים; (3) ההשפעות המאקרו-כלכליות של מדיניות פискаלית ומוניטרית; (4) ניתוח תהליכי אינפלציה ותכניות ייצוב; אבטלה; צמיחה, עקומת פיליפס.

מבוא לאקונומטריקה

דרישות מוקדמות: ציון עובר בסטטיסטיקה לכלכלנים א'+ב', במתמטיקה לכלכלנים א', נבחן במתמטיקה לכלכלנים ב', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'.
מספר הקורס: 1011.2106

קורס זה עוסק בנושאים הבאים: (1) מושגי יסוד בסטטיסטיקה; (2) רגרסיה של משתנה יחיד (S.R.M); (3) רגרסיה מרובה (M.R.M); (4) מבחני השערות וחיזוי (Hypothesis Testing and Forecasting); (5) שחרור ההנחות הקלאסיות: (א) מתאם סדרתי (Serial Correlation); (ב) שונות משתנה (Heteroscedasticity); (6) משתני עזר ומשוואות סימולטניות (Instrumental Variables); (7) בחירה: משתנים בדידים וסלקציה (Binary choice model and Heckman's selection model).

קורסי בחירה**אלגברה לינארית לכלכלנים**

המרצה: מר י. תנאי
דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב'+ג', מאקרו כלכלה א'+ב' ומבוא לאקונומטריקה
מספר הקורס: 1011.2804

קורס זה עוסק בנושאים האלה: (1) מושגים בתורת הקבוצות, העתקות; (2) יחסים בינריים, יחסי שקילות, יחסי סדר; (3) מושגי יסוד במרחבים וקטוריים, שדות וכדו', מרחבים אוקלידיים, מושג הבסיס והמימד; (4) פעולות במטריצות; (5) משוואות לינאריות; (6) דטרמיננטיות, כלל קרמר; (7) טרנספורמציות לינאריות; (8) וקטורים עצמיים וערכים עצמיים; (9) תבניות ריבועיות; מיון ואפיון.

ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים

המרצה: פרופ' נ. גנדל
דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב'
מספר הקורס: 1011.3221
הקורס הוא בעיקרו שילוב של תאוריית ארגון תעשייתי ותצפיות על מבנה הפירמה, שווקים, והתנהגות פירמות שאינן מתחרות. המודלים הבסיסיים כוללים תחרות כמויות, תחרות מחירים ומודלים של מניעת כניסה. הקורס יספק מבוא לפיקוח והגבלים וכיסה מחקרים ממוקדים בשטחים אלה.

בנקאות בישראל: תאוריה ויישום

המרצה: ד"ר י. בנימיני
דרישות מוקדמות: זכאות במיקרו כלכלה ב', זכאות במאקרו כלכלה א'
מספר הקורס: 1011.3321
הקורס יעסוק בנושאים נבחרים בבנקאות כמו מבנה מערכת הבנקאות בישראל. ניהול סיכונים בבנקאים ויישומם במערכת בארץ, מדדי הלימות הון, ומגמות בבנקאות בארץ ובחול.

חשבונאות לכלכלנים

מספר הקורס: 1011.2500
המרצה: ד"ר יאיר אינגבר
הקורס מיועד להקנות למשתתפים מושגי יסוד בכללי הדיווח של חברות עסקיות, תוך דגש על איסוף וניתוח נתונים הדרושים לצורך קבלת החלטות כלכליות וניהוליות. הנושאים הנדונים במסגרת הקורס: מדידת הרווח הכלכלית מול המדידה החשבונאית; ערך נכסי מול ערך כלכלי; העקרונות החשבונאיים הבסיסיים; מבנה הדוחות הכספיים: דוח רווח והפסד, מאזן, הדוח על השינויים בהון, והדוח על תזרימי המזומנים; ניתוח תזרימי המזומנים מהפעילות השוטפת, מפעילות ההשקעה, ומפעילות המימון; הפחת והשפעתו על הרווח; שיטות לרישום מלאי; חובות מסופקים ואבזדים; השפעת חלוקת רווחים על ערך הפירמה; מקורות תמיכון העיקריים של חברה בע"מ: הון עצמי מול הון זר, מניות, איגרות חוב, כתבי אופציה, וניירות ערך המיירים; ניתוח הרווחיות, הגזילות, המנף הפיננסי והיעילות התפעולית.

כלכלת ביטוח

המרצה: פרופ' ל. זילכה

דרישות מוקדמות: לימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה ג'

מספר הקורס: 1011.3476

רשימת הנושאים: (1) דרוג סיכונים ובחירה בין סיכונים; (2) שנאת סיכון ויעילות בהקצאת סיכונים; (3) ביטוח נזקי רכוש; (4) מבנה אופטימלי של חווי ביטוח. Re-insurance; (5) ניהול סיכונים: שימוש בשווקים פיננסיים; (6) ביטוח חיים וחסכון פנסיוני; (7) ביטוח לאומי; (8) אינפורמציה לא סימטרית ושוק הביטוח; (9) תפקידי הממשלה ברגולציה של שוק הביטוח.

מאקרו כלכלה בינלאומית

המרצה: ד"ר ע. ישיב

דרישות מוקדמות: מאקרו כלכלה אי+ב'

מספר הקורס: 1011.3333

הקורס עוסק בהיבטים המוניטריים של הכלכלה הבינלאומית. בין הנושאים שיידונו: מודלים של שוק המט"ח וקביעת שערי חליפין; מודלים של המשק הפתוח; איזורי מטבע אופטימליים; תהליכי האיחוד הכלכלי והמוניטרי באירופה; משברים פיננסיים: אמריקה הלטינית, מזרח אסיה, רוסיה; מוסדות בינלאומיים ו"ארכיטקטורה" פיננסית ומוניטרית בינלאומית.

כלכלה מוניטרית בינלאומית

המרצה: פרופ' ל. לייזרמן

דרישות מוקדמות: ציון עובר במאקרו כלכלה אי+ב', מיקרו כלכלה אי+ב' ומבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3114

ניהול מדיניות מוניטרית ע"י הבנק המרכזי, מודלים של צד הביקוש וצד החיצע בשוק הכסף, השלכות בחירת משטר שער החליפין על המדיניות המוניטרית, קשרי גומלין בין המדיניות המוניטרית והפיסקלית, השפעת גורמים מוניטריים על האינפלציה, התוצר ותנועות ההון, ערוצי השפעות מוניטריות על השווקים הפיננסיים.

כלכלה יישומית

המרצה: ד"ר ח. גוטליבובסקי

דרישות מוקדמות: ציון עובר במבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3129

הקורס יעסוק באמידה של מודלים סטטיים ודינמיים של התנהגויות של יחידות מיקרו כלכליות כדוגמת צרכנים, משקי בית ופירמות. הדגש בקורס יינתן על החיבת היישומי של תהליך האמידה ויישומו במחקרים שונים שנערכו.

כלכלת סביבה

המרצה: ד"ר ד. דיסני אשל

דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה ג', לימוד בעבר או במקביל של מבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3344

הקורס נועד להקנות הבנה בסיסית בתאוריה הכלכלית של ניצול משאבי טבע וסביבה. במסגרת הקורס נסקרים מספר אמצעי הסדרה לניצול יעיל של משאבי טבע תוך התייחסות למבנה שווקים, זכויות קניין פרטי וציבורי ותכנון על פני זמן. דגש מיוחד ניתן לאופן ניהול משאבי הטבע והסביבה בפועל במספר מדינות מתפתחות ומפותחות, וכן על הקשר שבין סחר, סביבה ופיתוח כלכלי.

כלכלת פיתוח

המרצה: ד"ר ה. רפפורט

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה ב' ומאקרו כלכלה ב'

מספר הקורס: 1011.3450

כלכלת הפיתוח מתמקדת בנייתו הכלכלי של הבעיות הרלוונטיות ביותר של המדינות המתפתחות, כולל: תהליך הצמיחה הכלכלית, כלכלת העוני והאי-שוויון, מסחר בין-ענפי, הגירה ותנועות הון פיזי, קשרים בין אזורים חקלאיים ואורבניים, והתפקוד הבלתי-מושלם של השווקים המקומיים (אדמה, עבודה, הלוואות, ביטוח), המסביר את החשיבות הכלכלית של מוסדות לא-מסחריים כמו המשפחה הרחבה. כדי למנוע חפיפה עם קורסים אחרים (במיוחד תורת הצמיחה הכלכלית ומסחר בינלאומי), הדגש יהיה על הנושאים המוסדיים, על תופעת ההגירה (גם פנימית וגם בינלאומית), ועל אינטראקציות חברתיות.

כלכלה ציבורית

המרצה: ד"ר ה. רפפורט

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה ב' ומאקרו כלכלה ב'

מספר הקורס: 1011.3211

הקורס בכלכלה ציבורית מתמקד בנייתו כלכלי של תפקיד הממשלה בכלכלה מודרנית. לממשלה תפקיד חשוב מושגי סיבות: (א) רק הממשלה יכולה לספק סביבה משפטית המאפשרת תפקוד הולם של שווקים (שלטון החוק, הגדרה ואכיפת זכויות קניין, ייצור סביבה תחרותית) ו-(ב) מדי פעם השוק לא מביא יעילות (ישנו כשל שוק) או צדק חברתי באופן ספונטני ולכן נוצר פתח להתערבות ממשלתית מתקנת. הקורס יתמקד במוצרים ציבוריים, בהשפעות חיצוניות, בצדק חברתי וברווחה חברתית. הוא יציג את הסוגים השונים של מוצרים ציבוריים ושל השפעות חיצוניות וההתערבויות הנדרשות כתשובה לכשל שוק זה או אחר. הוא יציג גם את הקונספציות השונות של הצדק החברתי ואיך קונספציות אלה מתורגמות למדיניות חלוקה מחדש. לסיום, הקורס יחקור שיטות קבלת החלטות ציבוריות שונות בפרספקטיבה פוליטיקו-כלכלית.

מבוא לכלכלת עבודה

המרצה: ד"ר א. שלוסר

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה ב', מבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3351

הקורס משלב הצגת מודלים תיאורטיים מרכזיים בכלכלת עבודה ודיון במחקרים אמפיריים בתחום. הקורס עוסק בין השאר בנושאים הבאים: היצע עבודה, רכישת השכלה והכשרה מקצועית, הביקוש לעבודה, שכר מינימום, הפרשי שכר מפצים, שכר ותמריצים, איגודי עובדים, הגירה, אפליה, אבטלה והיפוש עבודה.

מבוא לתורת המשחקים

המרצה: ד"ר י. מילכטיץ

דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה ב'+ג'

מספר הקורס: 1011.3132

הקורס עוסק במשחקים לא-שיתופיים. הנושאים העיקריים שייסקרו הם: הצגה של אינטרקציות כלכליות אסטרטגיות כמשחק; פתרון בעזרת מושג השיווי משקל (של Nash); שיווי משקל באסטרטגיות שולטות; תיאור של משחקים דינמיים בעזרת עץ המשחק; ואינדוקציה לאחור.

מדיניות כלכלית בישראל

המרצה: ד"ר ד. בן-דוד

דרישות מוקדמות: מאקרו כלכלה א'+ב', מבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3220

הקורס עוסק בהשלכות של מדיניות כלכלית, עם דגש מיוחד על סוגיות שהינן בין החשובות ביותר שאינן מתמודדת מדינת ישראל. נושאי הקורס יכללו, בין השאר: צמיחה כלכלית, אי-שוויון בהכנסות, אבטלה, גלובליזציה של המשק, אינפלציה, וחינוך. מודלים מאקרו-כלכליים, כולל מודלים של צמיחה, יתנו את המסגרת התאורטית לבחינת כלי המדיניות. כמו כן, תינתן תמונת מצב אמפירית של המציאות הישראלית מהיבטים ארוכי טווח וכן השוואות עם מדינות אחרות.

מדיניות כלכלית וחברתית בישראל

המרצה: ד"ר י. שיינין

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1011.3461

מטרת הקורס לנתח את המגמות העיקריות בתחומי היצוא, היצוא, התעסוקה, האבטלה, והרווחיות שהתפתחו במשק הישראלי בשנים האחרונות כענפי המשק (התעשייה, הבינוי, תשתיות, מסחר ושירותים, חקלאות, ביטחון והמגזר הציבורי).

תיבחן מידת התאמתה של המדיניות המוניטרית ומדיניות שער החליפין למגמות במשק וכן מידת השפעת מדיניות זו על המגמות במשק. ינותחו המגמות וההשפעות של שילובה של כלכלת ישראל במשק העולמי באמצעות ליברליזציה בשוק ההון ושיפת המשק ליבוא מתחרה.

יבחן תהליך ההפרטה המתבצע כיום במשק באמצעות שוק ההון בישראל ושוקי ההון בחו"ל תוך התייחסות לשווי החברות המיועדות להפרטה ומהירות יציאת הממשלה מהחברות הממשלתיות.

מימון ציבורי

המרצה: ד"ר ת. בלומקין

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א'+ב' ולימוד בעבר או במקביל של מיקרו כלכלה ג'

מספר הקורס: 1011.3301

הקורס בוחן את מערכת המס מנקודת המבט של התאוריה הכלכלית. מערכת המס תיבחן הן מהיבט השפעתה על יעילות חלוקת המשאבים והן מהיבט חלוקת ההכנסות במשק. הנושאים שבהם נדון יכללו: נטל המס, מיסוי אופטימלי על הכנסה ומוצרים בסביבה תחרותית ואוליגופוליסטית, מיסוי וסיכון, השתמטות ממס ועוד.

נושאים בארגון תעשייתי ומבנה חברות

המרצה: ד"ר נ. לוי

דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1011.3149

הקורס יציג קשת רחבה של נושאים בארגון תעשייתי. בין הנושאים שילמדו: מיזוגים אנכיים ואופקיים, גבולות הפירמה: אינטגרציה אנכית מול מיקור חוץ, הסדרים אנכיים וקשירה של מוצרים. שיתוף פעולה בין מתחרים וקביעת מחירים.

נושאים בצמיחה כלכלית

המרצה: ד"ר ח. זועבי

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א'+ב', מאקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1011.3463

הקורס דן בהסברים הקיימים בספרות הכלכלית לתופעה של גידול ההכנסה לנפש. הקורס ישלב תאוריות ישנות וחדשות על מנת לנסות ולהבין את הפער ברמת ההכנסה לנפש בין מדינות ויתמודד עם הקשר בין חדשנות טכנולוגית וגידול בהכנסה הריאלית.

נושאים בכלכלת ישראל

המרצה: מר ע. פרידמן
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במאקרו כלכלה ב' ובמבוא לאקונומטריקה
 מספר הקורס: 1011.3325

במסגרת הקורס יוצגו וינתחו ההתפתחויות המרכזיות בכלכלת ישראל בעשורים האחרונים: התוצר ורכיביו; ההשקעה, החיסכון ומאזן התשלומים; שינויים בשוק העבודה וחלוקת ההכנסות; התפתחות פרוץ הייצור והמבנה הענפי של המשק; גרעון הממשלה והאינפלציה - השפעות המדיניות המוניטרית והפיסקאלית על המשק; השפעת העלייה והמצב הביטחוני על המשק; המשק הישראלי בפרספקטיבה בין לאומית. במסגרת הקורס יוצגו מחקרים אמפיריים עדכניים על כלכלת ישראל.

עבודה ורווחה בישראל

המרצה: ד"ר א. ליפשיץ
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ ב'
 מספר הקורס: 1011.3163

הקורס יתן סקירה של המודלים המרכזיים בתחום של כלכלת עבודה ורווחה. כל מודל יוצג הן מהיבט התאורטי והן מהיבט האמפירי, תוך בחינה של התאוריה אל מול המציאות. בתחום האמפירי יינתן דגש על מחקרים ונתונים ישראליים. נעסוק בנושאים כגון: השתתפות בכוח העבודה של גברים ונשים, הקצאת זמן בין עבודה ופנאי ובין עבודה מחוץ לבית לעבודה במשק הבית, פערי שכר בין קבוצות שונות בשוק העבודה, אפליית שכר, אבטלה, הבטחת הכנסה ועוד.

צדק חלוקתי ורווחה חברתית

המרצה: פרופ' ע. סגל
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה א' ומיקרו כלכלה ב'
 מס' הקורס: 1011.3484

הקורס יעסוק במשפט אי האפשרויות של Arrow ובתורות התועלתנות של Harsanyi משנות ה-50 של המאה הקודמת. משפטו של Arrow מצביע על הקשיים העומדים בפני קבוצה של פרטים (שופטים, חבר מושבעים, נבחרי ציבור, קהילה) המנסים להגיע לכלל הסכמה על סדר העדיפויות של הקבוצה. זועלתנות מנסה לפתור את הבעיה על ידי השוואת תועלות בין הפרטים השונים. בהמשך נדון בכמה תורות פילוסופיות שאינן מבוססות בהכרח על השוואת תועלות ובמנגנוני החלטה חברתיים המבוססים על הגרלות.

שווקים פיננסיים

המרצה: ד"ר ר. אלדור
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה א' וזכאות במיקרו כלכלה ב'
 מס' הקורס: 1011.3146

בקורס זה יילמדו חמשת השווקים הפיננסיים: שוק אג"ת, שוק המניות, שוק האופציות, שוק מט"ח והשוק העתידי. יילמדו המודלים העיקריים של CAPM ובלק ושולס. הקורס מגשר בין העולם התיאורטי לעולם המעשי ולפיכך ינתנו דוגמאות מהשטח. למשל כיצד לנהל תיק השקעות בעזרת תעודות סל או כיצד לבצע אסטרטגיות השקעה באופציות או מהם מוצרים פיננסיים מובנים?

שווקים, רגולציה ותחרות בישראל

המרצה: ד"ר ז. חגאי
 דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה ב'
 מס' הקורס: 1011.3212

הקורס יעסוק בתיאור ודיון כלכלי על שווקים בישראל בהדגשת נושאי רגולציה ותחרות. הצגת: היסטוריה, מבנה השוק, כשלים, בעיות רגולטוריות, רפורמות רגולטוריות שבוצעו וכן התחרות באותו שוק הדגמה של השינויים ותוצאות של הרפורמות בהשפעתן על השוק והצרכן וכדומה. בנוסף יינתן מבוא תיאורטי על מדוע יש להתערב בשווקים ובאילו שווקים יש להתערב רגולטורית, סוגי ואופן הרגולציה וכן על ניתוח תחרותי מעשי לשווקים. הקורס יעסוק בשוק החשמל בישראל, שוק הביטוח בישראל ורפורמת ועדת בכר, שוק קמעונאות המזון ומוצרי הבית בישראל, רגולציה בשוקי התקשורת בישראל: טלפוניה קווית, סלולארי, אינטרנט (ספק תוכן + ספק תקשורת), טלוויזיה רב ערוצית המעבר משווקים נפרדים לסל מוצרים, השינוי המכני בשווקים החקלאיים בישראל ותתמוטות המועצות החקלאיות, תחרות אוליגופוליטית בישראל הדגמה בשוק המים המינרליים ובשוק תחליפי הבשר.

שיטות מתמטיות בכלכלה

המרצה: ד"ר י. סטאנצ'סקו

דרישות מוקדמות: ציון עובר במיקרו כלכלה א'+ב'+ג', מאקרו כלכלה א'+ב' ובמבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.4605

הקורס ניתן במסגרת התואר השני ומיועד לתלמידים שעתידיים להירשם לתואר שני בכלכלה. מטרת הקורס היא ליצור נגישות לכלים מתימטיים בסיסיים בהם משתמשים בתחומים רבים בכלכלה.

נושאים: (1) מרחבים מטריים. מושגי יסוד במרחבים מטריים. העתקות. משפטי נקודת שבת. (2) הסתברות. מרחבי הסתברות ומשתנים מקריים, מושגי התכנסות של משתנים מקריים, משפט המספרים הגדולים. (3) אופטימיזציה. קבוצות קמורות ומשפטי הפרדה, פונקציות קואזי-קעורות אופטימיזציה עם אילוצים (משפטי Kuhn-Tucker), זואליות בתכנות לינארי, משפט הפונקציות הסתומות. מבוא למשוואות דיפרנציאליות, חשבון וריאציות, בקרה אופטימלית.

תואר שני

ראש תכנית המ.א.: פרופ' יצחק זילכה וד"ר ענת ברכה

החל משנה"ל תשס"ט צפויים שינויים מהותיים בתכנית הלימודים לתואר השני. למידע נוסף, ראו בהמשך פרק "שינויים עתידיים".

לימודי התואר השני בכלכלה מיועדים להכשיר את התלמידים למילוי תפקידים בתחום האקדמי, בסקטור העסקי ובשירות הציבורי.

קיימים שני מסלולי לימוד ראשיים:

- א. מסלול מוסמך מחקרי בכלכלה (עם עבודת גמר)
- ב. מסלול מוסמך בכלכלה (ללא עבודת גמר)

המסלול המחקרי: מיועד בעיקר לתלמידים המעוניינים בכיוון עיוני מחקרי והוא מהווה שלב הכנה להמשך הלימודים לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה".

המסלול הלא מחקרי: מיועד בעיקר לתלמידים המעוניינים בהעמקת השכלתם הכלכלית ובהרחבתה על מנת להכשירם לעבודה מקצועית ככלכלנים ברמה גבוהה בעולם העסקים, בשירות הציבורי, במערכת החינוך ועוד.

בסמסטר הראשון - הלימודים משותפים לשני המסלולים. החל מהסמסטר השני ללימודים, תכנית הלימודים לכל מסלול תהיה שונה. על התלמיד להצהיר על מסלול הלימודים הנבחר.

הלימודים לתואר השני מתחילים בסמסטר א' בלבד.

תלמידים המתחילים את לימודי המוסמך בשנת הלימודים תשס"ח מתבקשים לקחת בחשבון כי קורסי החובה במתכונת הנוכחית לא יינתנו שוב בשנים הבאות (ראו בהמשך: "שינויים עתידיים: תכנית המחקר בכלכלה"). לפיכך, תלמידים שיבחרו לפרוס את תלמודים ולא ילמדו את כל קורסי החובה בשנה הראשונה, כמו גם תלמידים שירצו לחזור על קורס, יידרשו ללמוד את הקורסים החסרים מתוך ההיצע שיינתן בשנים הבאות. בשל העובדה שהחפיפה בתכני הלימוד עשויה להיות לא מלאה, ובשל העובדה שהיקף הקורסים בתכנית החדשה עשוי להיות שונה - ייתכן שהדבר יביא לעלייה בהיקף השעות הנדרש לתואר.

משך הלימודים

משך הלימודים התקני לתואר שני הוא שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

הגשת מועמדות

רשאים להציג את מועמדותם ללימודי תואר שני בביה"ס תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בכלכלה בציון ממוצע 85 לפחות ובממוצע של 85 לפחות בקורסי הליבה: מיקרו כלכלה א', ב', ג', מאקרו כלכלה א', ב' ומבוא לאקונומטריקה.

לימודי השלמה לקראת לימודי תואר שני

תלמידים, שסיימו תואר ראשון בתחומי לימוד מתמטיקה, מדעי המחשב, פיסיקה, כימיה, הנדסה בציון ממוצע 80 לפחות, רשאים להגיש מועמדות ללימודי השלמה. לימודי השלמה כוללים את הקורסים הבאים מתכנית תואר ראשון: מיקרו כלכלה א'+ב'+ג', מאקרו כלכלה א', מבוא לאקונומטריקה (סה"כ 26 ש"ס). הקבלה לתואר השני מותנת בציון ממוצע 85 לפחות בכל הקורסים, ו-80 לפחות בכל אחד מהם.

לימודי השלמה ניתן להתחיל בסמסטר א', ב', וק"ץ. משך הלימודים בתכנית ההשלמות לא יעלה על 3 סמסטרים. מומלץ לפרוס את הלימודים על פני שני סמסטרים.

הלימודים לתואר שני מתחילים בסמסטר א' בלבד. אנו ממליצים לסיים את לימודי ההשלמה לקראת סמסטר א'.

מלגות לתלמידים מצטיינים במסלול המחקרי

שנת א'

מלגות יינתנו בסמסטר ב'.

סטודנט שיעמוד בתנאים הבאים זכאי למלגה:

1. ציון ממוצע 85 לפחות בשלושת קורסי החובה של סמסטר א' (תאוריה מיקרו כלכלית, תאוריה מאקרו א' ואקונומטריקה א').
2. השתתפות בשני קורסי חובה לפחות בסמסטר ב' ללימודים.

שנת ב'

המלגות יינתנו לתלמידים מצטיינים במסלול המחקרי, אשר למדו בשנת הלימודים הראשונה לפחות 5 קורסי חובה של המסלול.

מקבלי המלגות בסמסטר א' ייבחרו מבין בעלי הציונים הגבוהים ביותר.

הארכת המלגה לסמסטר ב' מותנת בהתקדמות נאותה בקורסים בסמסטר א' של השנה השנייה והתחלת כתיבת התזה.

I. מסלול המוסמך המחקרי בכלכלה (עם עבודת גמר)

תלמיד המעוניין להמשיך לתואר שלישי מומלץ ללמוד במסלול זה. משך הלימודים הוא שנתיים. השנה הראשונה מוקדשת להרחבת הבסיס התאורטי. השנה השנייה מיועדת לקדם את התלמיד לגבולות הידע בתחום שבו בחר.

מכסת שעות הלימוד במסלול זה היא 39 ש"ס, לפי הפירוט להלן:

קורסי חובה	28 ש"ס	דרישות מוקדמות במתמטיקה
קורסי בחירה	7 ש"ס	
סדנאות	4 ש"ס	
עבודת גמר ¹		

1. דרישות מוקדמות במתמטיקה

- א. "שיטות מתמטיות בכלכלה". הקורס מהווה דרישת קדם לקורס חובה "תאוריה מיקרו כלכלית", הניתן בסמסטר א' בלבד. חובה ללמוד את הקורס לא יאוחר מסמסטר קיץ שלפני תחילת הלימודים.
- ב. "אלגברה לינארית לכלכלנים". הקורס מהווה דרישת קדם/מקבילה לקורס אקונומטריקה א' הניתן בסמסטר א' ללימודים.

2. קורסי חובה²

שם הקורס	ש"ס	סמסטר	דרישה מוקדמת
תאוריה מיקרו כלכלית	6	א'	שיטות מתמטיות בכלכלה
תאוריה מאקרו כלכלית א'	4	א'	
אקונומטריקה א' (כולל תרגיל ביישומי מחשב אקונומטריים)	4	א'	אלגברה לינארית לכלכלנים
תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה	6	ב'	תאוריה מיקרו כלכלית
תאוריה מאקרו כלכלית ב'	4	ב'	תאוריה מאקרו כלכלית א'
אקונומטריקה ב'	4	ב'	אקונומטריקה א'

מומלץ להשלים את קורסי החובה בשנת הלימודים הראשונה.

בסמסטר הראשון ללימודים יש ללמוד את קורסי החובה של סמסטר א'. קורסים נוספים בסמסטר א' ניתן ללמוד רק בביה"ס לכלכלה. קורסים של יחידות אחרות, ניתן יהיה ללמוד רק באישורו של ראש תכנית תארים מתקדמים.

¹ שקולה ל-3.5 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.
² תלמידים שהחלו לימודיהם בתשס"ז ולא למדו את הקורס "תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח" נדרשים להשלים את מכסת השעות לתואר מהיצע קורסי הבחירה.

3. קורסי בחירה
תלמידי המסלול ילמדו קורסי בחירה בהיקף של 7 ש"ס.
רשימת קורסי הבחירה בשני הסמסטרים מופיעה בהמשך.
4. סדנאות - דרישה מוקדמת לסדנאות היא סיום כל קורסי החובה.
סדנה בתאוריה כלכלית
סדנה במאקרו - כלכלה
סדנה בכלכלת עבודה
סדנה בארגון תעשייתי
- על התלמיד להשתתף בלפחות 80% מפגישות הסדנה. במהלך הסמסטר יש להכין עבודה קצרה בנושא ספציפי, בתיאום עם מורי הסדנה.

קורסים באנגלית
קורסי בחירה ומיני-קורסים אליהם יהיה רשום תלמיד אחד לפחות שאינו דובר עברית, יינתנו בשפה האנגלית. אם המרצה דובר עברית, ניתן יהיה להגיש עבודות ולכתוב בחינות בשפה העברית. הסדנאות תתנהלנה, ככלל, בשפה האנגלית.

The following activities are held in English:

1. Mini-courses taught by visitors.
2. Full semester courses in English.
3. Workshops.

5. עבודת גמר¹
עבודת הגמר תוגש כמתכונת של חיבור מדעי אשר תוצג במסגרת אחת הסדנאות. על התלמיד לקבל את האישור הסופי לנושא ולתכנית העבודה עד תום סמסטר אי, שנה ב'. לאחר קבלת האישור, יש לבצע רישום לעבודת הגמר במזכירות התארים המתקדמים. העבודה תיעשה בהדרכה של חבר סגל ביה"ס לכלכלה. מומלץ לתלמידים המעוניינים להמשיך לתואר שלישי לשלכ את עבודת הגמר עם הצעת המחקר לתואר שלישי.

ציון גמר

ציון הגמר ייקבע לפי המשקלות הבאים:

- א. עבודת הגמר - 30%.
- ב. קורסים וסדנאות בהתאם למשקלם בשעות סמסטריאליות - 70%.

¹ על תלמידים שהתקבלו בשנת תשס"ז ואילך חלים תנאי מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר. תנאי המעבר מפורטים בהמשך, בתקנון הלימודים.

II. מסלול המוסמך הלא מחקר בככלה (ללא עבודת גמר)

משך הלימודים הוא שנתיים. הסמסטר הראשון מוקדש להרחבת הבסיס התאורטי.

מכסת שעות הלימוד לתואר היא 42.5 ש"ס לפי הפירוט להלן:

		קורסי חובה
14 ש"ס		קורסי בחירה
24.5 ש"ס		פרויקט גמר
4 ש"ס		

1. דרישות מוקדמות במתמטיקה

- א. "שיטות מתמטיות בכלכלה". הקורס מהווה דרישת קדם לקורס חובה "תאוריה מיקרו כלכלית", הניתן בסמסטר א' בלבד. חובה ללמוד את הקורס לא יאוחר מסמסטר קיץ שלפני תחילת הלימודים.
- ב. "אלגברה לינארית לכלכלנים". הקורס מהווה דרישת קדם/מקבילה לקורס אקונומטריקה א' הניתן בסמסטר א' ללימודים.

2. קורסי חובה¹ - סמסטר א'

תאוריה מיקרו כלכלית	6 ש"ס	ד"מ: שיטות מתמטיות בכלכלה
תאוריה מאקרו כלכלית א'	4 ש"ס	
אקונומטריקה א' (כולל תרגיל ביישומי מחשב אקונומטריים)	4 ש"ס	ד"מ: אלגברה לינארית לכלכלנים

רישום לקורסים נוספים יתאפשר באישור ראש התכנית.

3. קורסי בחירה

- תלמידי המסלול נדרשים ללמוד קורסי בחירה בהיקף של 24.5 שעות.
  - א. חובה לבחור ב-2 ש"ס מתוך המיני-קורסים הניתנים ע"י מרצים אורחים. קורסים אלה מסומנים בכוכבית. רשימת קורסי הבחירה מתפרסמת בהמשך.
  - ב. במסגרת שעות הבחירה יכול תלמיד ללמוד בפקולטה לניהול עד 12 ש"ס. הקורסים בפקולטה לניהול יחושבו כדלקמן: 1 י"ס שווה 1.5 ש"ס.
  - ג. לימודים בפקולטות אחרות או בחוגים אחרים בפקולטה למדעי החברה יוכרו למניין השעות לתואר רק באישור ראש תכנית המ.א. יש לבקש את האישור מראש.

4. פרויקט גמר

התלמיד יגיש פרויקט גמר לאחר סיום קורסי החובה. הפרויקט יכתב במסגרת אחד הסמינרים המורחבים, המודרכים על-ידי חבר סגל ביה"ס לכלכלה מתוך הרשימה המוצעת לתלמידי התואר הראשון מדי סמסטר. החל משנת תשס"ח משקל הסמינר הוא 4 ש"ס. תלמיד, שהחל לימודיו לפני תשס"ח וטרם הגיש את פרויקט הגמר, יחול שינוי מפצה בהיקף שעות הבחירה.

5. ציון גמר

ציון הגמר ייקבע בהתאם למשקל הקורסים ופרויקט הגמר בשעות סמסטריאליות.

¹ תלמידים, שהחלו לימודיהם בתשס"ז ולא למדו את הקורס "תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח" נדרשים להשלים את מכסת השעות לתואר מהיצע קורסי הבחירה.

רשימת קורסי הבחירה:

קורסי בחירה ומיני-קורסים אליהם יהיה רשום תלמיד אחד לפחות שאינו דובר עברית, יינתנו בשפה האנגלית. אם המרצה דובר עברית, ניתן יהיה להגיש עבודות ולכתוב בחינות בשפה העברית. סדנאות וסמינרים יינתנו, ככלל, בשפה האנגלית.

שם הקורס	שם המרצה	ש"ס	דרישות מוקדמות
סמסטר א'			
מודלים דינמיים בכלכלה	פרופ' יצחק זילכה	2	תאוריה מיקרו כלכלית
כלכלת משפחה	פרופ' יורם וייס	2	תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה א'
עיצוב מכניזמים	פרופ' צבי נאמן	3	
סוגיות אמפיריות בכלכלת עבודה	פרופ' צבי אקשטיין	3	תאוריה מאקרו כלכלית, תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה א'
Gender, Race, and Earning Inequality	Dr. Yona Rubinstein*	1	תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה א'
Behavioral finance	Prof. Gur Huberman*	1	תאוריה מיקרו כלכלית
Topics in Political Economy	Prof. Gilat Levy*	1	תאוריה מיקרו כלכלית
סמסטר ב'			
שוק העבודה בפרספקטיבה מאקרו-כלכלית	ד"ר ערן ישיב	3	תאוריה מאקרו כלכלית א'
ארגון תעשייתי למתקדמים	פרופ' חיים פרשטמן	2	תאוריה מיקרו כלכלית
קבלת החלטות בתנאי אי-ודאות	פרופ' יצחק גלבע	2	תאוריה מיקרו כלכלית
סוגיות במאקרו כלכלה	פרופ' צבי הרקוביץ	2	תאוריה מאקרו כלכלית א' ו-ב'
Information and Corporate Finance	Prof. Milton Harris*	1	תאוריה מיקרו כלכלית
Economics and Evolution	Prof. Avner Shaked*	1	
Life and Work of David Ricardo, Karl Marx, Piero Sraffa	Prof. Arnold Heertje*	1	
The Economic returns to Schooling and health	Dr. Yona Rubinstein*	1	תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה א'

* מיני-קורסים ניתנים על-ידי מרצים אורחים. במתכונת של 6-7 מפגשים רצופים במשך שבועיים בחיקף של 14 שעות.

קורסים הניתנים בפקולטה לניהול

1 י"ס	יסודות המימון
2 י"ס	תורת ההשקעות וניתוח ניירות ערך
2 י"ס	ניהול פיננסי
1 י"ס	אופציות ומכשירים עתידיים
2 י"ס	מימון חברות
1 י"ס	דיני עסקים
1 י"ס	הנדסה פיננסית
2 י"ס	תאוריה מימונית

פרטים נוספים על הקורסים בניהול יש לפנות לאתר האינטרנט של הפקולטה לניהול. הרישום לקורסים ייעשה בשיטת המכרז במועדי הרישום של הפקולטה לניהול. כתובת האתר: www.recanati.fau.ac.il. יש להיכנס לפרק: תכניות לימודים.

תקנון לימודים

פטור ע"ס לימודים קודמים

בקשות לפטור על סמך לימודים קודמים יופנו למזכירות תארים מתקדמים.

בחינות

ככלל, בקורסי התואר השני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים, העדרות עקב לידה מבחינות שהתקיימו בתוך שלושה שבועות מיום הלידה, ובמקרים חריגים באישור ועדת ההוראה של הפקולטה למדעי החברה.

שיפור ציון

ניתן לשפר ציון חיובי ב-3 קורסים בלבד במהלך הלימודים לתואר.

ערעורים

ערעור יוגש תוך 14 ימים מיום פרסום הציון. ערעור מנומק, יוגש למזכירות, על גבי טופס ערעורים. לא ניתן לערער על ציון בסמינר, עבודת בית.

רישום לקורסים

רישום לקורסים ייעשה בשיטת המכרז (בידינג). מועדי הרישום יפורסמו על לוח המודעות ובאתר האינטרנט של בית הספר.

תנאי מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר:

ממוצע 80 לפחות ב-5 קורסי חובה לפחות בתום סמסטר א', של שנה ב' ללימודים. הגשת הצעת מחקר לתזה בכתב למנחה וקבלת אישורו לנשא עד תום סמסטר א', שנה ב' ללימודים. תלמיד שהתקבל למסלול עם עבודת גמר ולא עמד בתנאים אלו, בתום סמסטר א' שנה ב', יועבר למסלול ללא עבודת גמר.

שינויים עתידיים: תכנית המחקר בכלכלה

ברצוננו להביא לידיעת התלמידים את השינויים שיחולו משנת הלימודים תשס"ט בלימודי המוסמך והדוקטורט בכלכלה. אנו מציינים את עיקרי השינויים כבר השנה מפני שהם עשויים להשפיע על בחירותיכם החל מהיום. בהנחה שיתקבלו כל האישורים הנדרשים, השינויים המרכזיים הצפויים הם:

1. תכנית המוסמך הלא-מחקרי תוקפא ולא תהיה קבלת תלמידים חדשים לתכנית זו.
2. תכנית המוסמך המחקרי תאוחד עם תכנית הדוקטורט. התכנית המשולבת למוסמך מחקרי ודוקטורט תיקרא "תכנית המחקר בכלכלה", כמפורט בהמשך.
3. תכנית המחקר בכלכלה תהייה משותפת לאוניברסיטה העברית בירושלים ולאוניברסיטת תל-אביב. שתי המחלקות לכלכלה החליטו על שיתוף פעולה בהוראת המחקר כדי להביא למיצוי מרבי את מיטב כוחות ההוראה והמחקר בשתי המחלקות המובילות בישראל בתחום הכלכלה.
4. החלק הראשון של תכנית המחקר בכלכלה יהיה שלב המוסמך המחקרי, ויכלול שנתיים של לימודים: בשנה הראשונה קורסי חובה - תאוריה מיקרו-כלכלית א' (קבלת החלטות), תאוריה מיקרו-כלכלית ב' (שיווי משקל כללי ואינפורמציה), תורת המשחקים, תאוריה מאקרו-כלכלית א' (מודלים בסיסיים), תאוריה מאקרו-כלכלית ב' (צמיחה, מחזורי עסקים ומדיניות), אקונומטריקה א' (הסקה סטטיסטית ומודל הרגרסיה), אקונומטריקה ב'. בשנה השנייה קורסי בחירה תחומיים - אקונומטריקה, כלכלה ציבורית, צמיחה כלכלית, ארגון תעשייתי, כלכלה בינלאומית ועוד, וכתביב עבודת תזה.
5. תלמידים מצטיינים בשלב המוסמך, שירצו בכך, יוכלו להמשיך לשלב הדוקטורט. תלמידי הדוקטורט ימשיכו בכתביב עבודותיהם במשך 2-3 שנים נוספות. לכן תלמידים שיתקבלו לתכנית צפויים לקבל דוקטורט תוך 4-5 שנים לאחר תחילת הלימודים. זהו קיצור לעומת המסלולים הנוכחיים.
6. לתכנית יוכלו להתקבל תלמידים, שסיימו תואר ראשון בכלכלה או בכל חוג אחר, בכפוף לדרישות הידע המתמטי להלן. ההרשמה לתכנית תיעשה בשנה שלפני הלימודים, כלומר כבר בשנת הלימודים האחרונה לתואר הראשון. הקבלה לתכנית תיעשה על ידי ועדת קבלה משותפת לשתי האוניברסיטאות. תנאי הסף להגשת מועמדות יפורסמו בכל שנה.
7. רקע מתמטי: תנאי סף להגשת מועמדות הינו ידע מתמטי ברמת קורסי המתמטיקה של שנה א' בכלכלה (מתמטיקה לכלכלנים א, ב, וסטטיסטיקה לכלכלנים א, ב). מעבר לכך, תנאי הכרחי ללימודים בתכנית הוא ידע מתמטי ברמה של הקורסים "יחיד" לכלכלנים ב" (ירושלים) / "שיוטות מתמטיות בכלכלה" (ת"א) ו"אלגברה לינארית לכלכלנים". לתלמידים שלא למדו קורסים אלו יתאפשר להשלים אותם: את הקורס "שיוטות מתמטיות בכלכלה" עד תחילת הלימודים, והקורס אלגברה לינארית עד סיום הסמסטר הראשון ללימודים. לסטודנטים בתואר ראשון המתכננים המשך לימודים בתכנית מומלץ ללמוד קורסים אלו במסגרת התואר הראשון.
8. רקע בכלכלה: סטודנטים שלא למדו כלכלה בתואר הראשון יידרשו ללימודי השלמה בהיקף של 20-26 ש"ס. בשל המבנה ההררכי של הקורסים, מומלץ לפרוס את לימודי השלמה על שני סמסטרים.

9. תלמיד יהיה רשום באוניברסיטה אחת בלבד, אך ילמד חלק מהקורסים באוניברסיטה השנייה. תכנית הלימודים תתוכנן באופן שיצמצם את הצורך בנסיעות לכל תלמיד, ליום בשבוע. אם יהיה ביקוש, ייתכן שתאורגן הסעה על ידי האוניברסיטאות.

10. **לימודי דוקטורט:** החל משנת הלימודים תשע"א (שנתיים לאחר תחילת התכנית), לימודי המוסמך המחקרי בתכנית הזאת יהוו את תשתית הקורסים ההכרחית לקבלה לתכנית הדוקטורט המשותפת לשתי האוניברסיטאות. תלמידים מצטיינים, שסיימו לימודי מוסמך מחקרי בכלכלה בתכנית אחרת (בשנים קודמות או באוניברסיטה אחרת) יוכלו להגיש מועמדות לתכנית הדוקטורט, אך יידרשו ללימודי השלמה שייקבעו ע"י ועדת הקבלה.

עדכונים יפורסמו במשך השנה באתר האינטרנט של ביה"ס.

תכנית לימודים לתואר שלישי על שם אליעזר פישמן

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים עצמאיים בנושאי כלכלה על מנת שיוכלו להשתלב במסגרות אקדמיות ולא אקדמיות.

הגשת מועמדות

- רשאים להגיש מועמדות לתואר שלישי בביה"ס לכלכלה:
- תלמידים בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" בכלכלה, במסלול עם עבודת גמר, בציון משוקלל של 85 לפחות וציון עבודת הגמר 85 לפחות.
  - תלמידים בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" בכלכלה במסלול ללא עבודת גמר בציון משוקלל של 85 לפחות. תלמידים אלו יידרשו בתכנית השלמות, הכפופה להחלטת הוועדה לתארים מתקדמים. תכנית השלמות תכלול את חובות המסלול המתקרי לתואר מוסמך וכן עבודה השקולה לעבודת גמר.
  - תלמידים בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" מתחום דיסציפלינרי אחר. תלמידים אלו יידרשו בתכנית השלמות על פי הנחיות הוועדה לתארים מתקדמים.

נוהל קבלת תלמידי מחקר

תלמידים המבקשים להתקבל ללימודי תואר שלישי יפנו אל הוועדה לתארים מתקדמים בבית הספר לכלכלה. ועדה זו אחראית לאישור מועמדות התלמיד ולקביעת תכנית לימודיו. הוועדה ממליצה בפני ועדת תואר שלישי של הפקולטה למדעי החברה על קבלת התלמיד לשלב א'. הוועדה הכלל-אוניברסיטאית שולחת לתלמידים אישור קבלה רשמי.

לצורך הגשת מועמדות ללימודי תואר שלישי יש להגיש למזכירות תארים מתקדמים בבית הספר לכלכלה את המסמכים הבאים:

- מכתב פנייה לוועדה הכולל הצהרת כוונות
- קורות חיים מעודכנים
- 2 תמונות פספורט
- גליונות ציונים מקוריים ואישורי זכאות לתואר ראשון ותואר שני
- העתק כרוך של עבודת הגמר
- שתי המלצות ממרצים (רצוי המלצה מהמנחה לעבודת הגמר)
- מכתב של חבר סגל של ביה"ס המוכן לתיית מנחה הדוקטורט

מלגות לתלמידי תואר שלישי

תלמידי מחקר המקדישים "זמן מלא" ללימודים יקבלו מלגת קיום מלאה. היקף המלגות לתלמידי השלמות ייקבע מדי שנה.

מדי שנה (בתום שנת הלימודים), תוגשנה בקשות למלגה לשנה הבאה. כל תלמיד יתבקש להצהיר האם בכוונתו להקדיש "זמן מלא" או "זמן חלקי" ויתחייב להודיע על כל שינוי במעמדו.

המלגה מוגבלת ל-4 שנים ומותנת בהתקדמות התלמיד. הענקת מלגה לתלמיד שלב א' בשנה השנייה ללימודיו, תבחן לאור התקדמותו ובכפוף להמלצת המנחה. המלגה לתלמיד שלב א' מוגבלת לשנתיים. הארכת המלגה לשנה חמישית, תאושר במקרים חריגים בלבד.

מסלול הלימודים

תלמיד שהתקבל לתכנית הלימודים לתואר שלישי, הינו "תלמיד מחקר שלב א".

חובות תלמיד מחקר שלב א'

1. ללמוד קורסים בהיקף של 12 ש"ס, לא כולל סדנאות, (אלא אם הוועדה לתארים מתקדמים קבעה מכסה גבוהה יותר) לפי הנחיית המנחה.
2. להשתתף באופן מלא בסדנת הדוקטורנטים, ולהציג את מחקרו פעם אחת בשנה לכל הפחות.
3. להשתתף בסמינר המחלקתי ובסדנה אחת בתחום המחקר.
4. להגיש למנחה דו"ח התקדמות אחת לשנה.
5. להגיש עד תום שנה מקבלתו לתכנית, ולאחר שסיים את הלימודים שהוטלו עליו, הצעת מחקר חתומה ע"י המנחה המיועד. הארכת תקופה זו טעונה המלצת המנחה, אישור של הוועדה לתארים מתקדמים ואישור של הוועדה הפקולטטית לתואר שלישי.
6. הוועדה לתארים מתקדמים של ביה"ס רשאית לדרוש מתלמידים השתתפות בקורסים, סדנאות וכדומה בנוסף לאמור לעיל.

כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של ביה"ס שיכלול הצגת התצעה בסדנה פתוחה לכל חברי ביה"ס וכן המלצות בכתב של שני חברי סגל קבועים בנוסף למנחה. הצעה שתאושר ע"י ועדת ביה"ס, תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית לתואר שלישי. בעקבות המלצת ועדת הפקולטה תועבר הצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.

לאחר אישור הצעת המחקר, התלמיד עובר למעמד של "תלמיד מחקר שלב ב".

חובות תלמיד מחקר שלב ב'

1. להגיש למנחה, אחת לשנה, דו"ח התקדמות. המנחה יאשר הדו"ח בחתימתו ויעבירו לוועדה הפקולטטית.
2. להשתתף באופן מלא בסדנת הדוקטורנטים ולהציג את המחקר פעם אחת בשנה לכל הפחות.
3. על התלמיד להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבל לשלב א', כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת ועדת הפקולטה ואישור הוועדה האוניברסיטאית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצה ועדת הפקולטה אחרת והוועדה האוניברסיטאית אישרה ההמלצה.
4. התלמיד יהיה רשאי, באישור המנחה וועדת הפקולטה, לפרסם חלק ממחקרו תוך כדי ביצוע עבודת המחקר.
5. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה. ועדת הפקולטה זכאית לאשר הגשת עבודת הדוקטורט בשפה האנגלית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.

חובות נוספות לתלמידי מחקר בשלב א' ובשלב ב'

ביה"ס מצפה מתלמיד מחקר להשתתף:

1. בקורסים הניתנים ע"י מרצים אורחים בסמסטר א' ו-ב'.
2. בכנסים מדעיים המתקיימים במהלך השנה בארץ ובחול.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

תאוריה מיקרו כלכלית

שם המרצה: פרופ' י. גלבוע

מס' הקורס: 1011.4111

הקורס יעסוק בתאוריות הקלאסיות של הצרכן, הפירמה והשוק התחרותי. כמו-כן, נציג תאוריות של קבלת החלטות בתנאי סיכון ובעיות מתחום הבחירה החברתית.

תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה

שם המרצה: פרופ' ע. דקל

מס' הקורס: 1011.4101

נבחן מושגי פתרון שונים למשחקים בצורה אסטרטגית ובצורה רחבה. נדון במשחקים תוזרים, משחקים ביסויאנים ועיצוב מכניזמים, ובמודלים של מיקוח, מכרזים, signaling, adverse selection, moral hazard ו-screening.

תאוריה מאקרו כלכלית א'

שם המרצה: פרופ' ד. צידון

מס' הקורס: 1011.4116

הקורס יעסוק בסוגיות המרכזיות במקרו כלכלה של העת האחרונה. הדגש בקורס הוא על המבנים הלוגיים הבסיסיים המשמשים את הכלכלה המודרנית לניתוח בעיות מנקודת הראות של המשק כולו. במסגרת הקורס נדון במודלים הבאים: מודל הפרט המייצג המתכנן לאופק אינסופי, מודל הדורות החופפים, מודלים של ריבוי שיווי משקל התלויים בציפיות ובהיסטוריה, המודל הבסיסי של ציפיות רציונליות, המודל הבסיסי של צמיחה מתמשכת. הקורס יעסוק הן בהיבטים ריאליים והן בהיבטים מוניטריים של התנהגות הכלכלית של המשק.

תאוריה מאקרו כלכלית ב'

שם המרצה: פרופ' צ. הרקוביץ

מס' הקורס: 1011.4108

הקורס מפתח נושאים מרכזיים במאקרו-כלכלה, המודלים הדינמיים הדרושים לניתוחם, והשיטות לפתרון מודלים אלה. דגש יושם על הקשר שבין תאוריה ובין יישום כמותי. בין הנושאים הנלמדים: צמיחה, מחזורי עסקים, שווקים מלאים ולא מלאים, מגבלות אשראי בשיווי משקל כללי, מדיניות פיסקלית, שקילות ריקארדו ומחירי נכסים.

אקונומטריקה א'

שם המרצה: פרופ' מ. טרכטנברג

מס' הקורס: 1011.4205

חזרה על OLS ועל הסקה עם כלים של אלגברה ליניארית, אמידה תחת אילוצים לינאריים, תאוריה אסימפטוטית; אומדי ניראות מקסימלית; ריבועים פחותים "מוכללים"; אמידת מערכת של משוואות; אמידה באמצעות משתני עזר (IV) ומשוואות סמולטניות; מודלים של בחירה דיסקרטית; סוגיות באקונומטריקה יישומית.

אקונומטריקה ב'

שם המרצה: פרופ' צ. אקשטיין

מס' הקורס: 1011.4208

שימוש בשיטות אקונוטריות לניתוח שאלות כלכליות באמצעות תאוריות כלכליות, שיטות סטטיסטיות מתקדמות ונתונים. הקורס מתמקד בסדרות עיתיות והוא כולל מודלים לינאריים הנקראים VAR, שימוש בשיטות של ניראות מקסימלית, אומדני משתני עזר ושיטת מומנטים כללית (GMM). התלמידים יישמו את השיטות באמצעות תוכנות מחשב במחשבים אישיים (PC). עבודה מסכמת מהווה 50 אחוז מהציון. קורס בשימוש בתוכנות מחשב מוצע לתלמידים בסמסטר א'.

קורסי בחירה**סמסטר א'****כלכלת משפחה**

שם המרצה: פרופ' י. וייס

מס' הקורס: 1011.4395

שיקולים כלכליים בהחלטת הנישואים. קבלת החלטות במסגרת המשפחה. שוק הנישואים, התאמה וחיפוש. גירושים והשפעתם הכלכלית.

מודלים דינמיים בכלכלה

שם המרצה: פרופ' י. זילכה

מס' הקורס: 1011.4376

הקורס יכלול אופטימיזציה על פני זמן במודלים עם זמן דיסקרטי וזמן רציף (בתנאי ודאות ועם אי-ודאות). האפליקציות של כלים אלו לכלכלה ישתנו מדי פעם. נושאים:

- (1) בקרה אופטימלית. שימושים במודלים של צמיחה כלכלית.
- (2) אופטימיזציה עם זמן דיסקרטי כאמצעות תכנון דינמי.
- (3) חסכון ותצרוכת בתנאי אי-ודאות.
- (4) Stochastic Calculus ויישומו בתאוריה של מימון והשקעות.
- (5) תכנון דינמי עם Hyperbolic Discounting, והשלכות הכלכליות.

עיצוב מכניזמים

שם המרצה: פרופ' צ. נאמן

מס' הקורס: 1011.4700

קורס בחירה מותקדם לתלמידי תואר שני ולסטודנטים מצטיינים לתואר ראשון. יילמדו נושאים בסיסיים בתורת תכנון המכאניזמים כולל משפטי אי האפשרות של Arrow ושל Gibbard-Satterthwaite Nash, Implementation, VCG mechanisms, ופרקים בתיאוריה של מכרזים ומכירות פומביות.

סוגיות אמפיריות בכלכלת עבודה

שם המרצה: פרופ' צ. אקשטיין

מס' הקורס: 1011.4636

The analysis of labor market equilibrium. Topics include: the theory of equalizing differences, principal-agent problems and employment contracts, assignment and matching theory, human capital, income distribution and labor market discrimination.

This course looks at labor markets from an empirical perspective too. Much of the course will be devoted to the analysis of labor market data related to education, inequality and employment. Topics will use data from the US Census and Current Population Survey to illustrate empirical results and techniques of data analysis. Much of the emphasis will stress the analysis and interpretation of labor market data and the development of empirical approaches for studying labor market phenomena.

Topics in Political Economy

Prof. Gilat Levy

1011.4413

In this course we will analyze the political process using game theoretic models, while emphasizing the role of asymmetric information. We will analyze voting models, models of political participation and interest groups, the role parties and party formation, and decision making in legislatures.

Behavioral Finance

Prof. Gur Huberman

1011.4707

This lecture series will highlight a few of my favorite topics in behavioral finance. It will highlight the tension between the behavioral and the traditional approach. The lectures will cover four topics:

1. Introduction, prospect theory.
2. International diversification, behavior of individual investors in defined contribution retirement plans ambiguity aversion and familiarity.
3. Attention in financial markets, or lack thereof.
4. Individual trading behavior.

Gender, Race, and Earning Inequality

Dr. Yona Rubinstein

1011.4709

The course focuses on the following topics:

1. Group Differences and Discrimination in the Labor Market.
2. Earnings inequality.
3. Real wages over the business cycles.

The econometric methods that will be covered include:

Policy evaluation problem: the parameters of interest;
Control function and self selection models;
Panel data methods and differences in differences.

סמסטר ב'

שוק העבודה בפרספקטיבה מקרו כלכלית

שם המרצה: ד"ר ע. ישיב

מס' הקורס: 1011.4618

קורס זה עוסק במודל החיפוש וההתאמה, הממלא תפקיד גדל והולך בניחות המקרו כלכלי. המודל עונה על ארבע שאלות יסוד: כיצד נקבעים שיעורי האבטלה, המשרות הפנויות, והתעסוקה בשיווי משקל? מהם הגורמים הקובעים את הסתברויות המעבר של עובדים ממצב למצב בשוק העבודה? כיצד נקבע השכר? מהו תפקידה של הדינאמיקה בשוק העבודה בהסבר מחזורי עסקים וצמיחה? הקורס מציג את המודל הבסיסי, סוקר את ההרחבות התיאורטיות, ודן ביישומיו האמפיריים במקרו כלכלה.

שיטות מתמטיות בכלכלה

שם המרצה: ד"ר י. סטאנצ'סקו

שם הקורס: 1011.4605

מטרת הקורס היא ליצור נגישות לכלים מתמטיים בסיסיים בהם משתמשים בתחומים רבים בכלכלה.

נושאים: (1) מרחבים מטריים. מושגי יסוד במרחבים מטריים. העתקות. משפטי נקודת שבת. (2) הסתברות. מרחבי הסתברות ומשתנים מקריים, מושגי התכנסות של משתנים מקריים, משפט המספרים הגדולים. (3) אופטימיזציה. קבוצות קמורות ומשפטי הפרדה, פונקציות קואזי-קעורות ואופטימיזציה עם אילוצים (משפטי Kuhn-Tucker), זואליות בתכנות לינארי, משפט הפונקציות הסתומות. מבוא למשוואות דיפרנציאליות, חשבון וריאציות, בקרה אופטימלית.

קבלת החלטות בתנאי אי-ודאות

שם המרצה: פרופ' י. גלבע

מס' הקורס: 1011.4686

הקורס יעסוק ביתרונות ובחסרונות של תורת תוחלת התועלת והגישה הבאיזיאנית (נאוטיבית ונורמטיבית), ובגישות חלופיות כולל הסתברויות לא אדיטיביות, ריבוי הסתברויות וקבלת החלטות תלויות מקרים.

ארגון תעשייתי למתקדמים

שם המרצה: פרופ' ח. פרשטמן

מס' הקורס: 1011.4352

הקורס יעסוק בנושאים מרכזיים בארגון תעשייתי תוך התמקדות במודלים תאורטיים. רשימת הנושאים שיכוסו במהלך הקורס כוללת: התנהגות מונופול, איכות מוצרים ופרסום, אפליית מחירים, הגבלים אנכיים, תחרות בין מעטים, Tacit collusion, גיוון מוצרים, מודלים של תחרות אסטרטגית, ומודלים של השקעה במחקר ופיתוח.

כלכלה ואבולוציה

שם המרצה: פרופ' א. שקד

מס' הקורס: 1011.4327

על מנת לפתור בעיות עקרוניות בתורת המשחקים פנתה התאוריה לבילוגיה ושאלה רעיונות מתורת האבולוציה.

הקורס יציג את התפתחות הרעיונות הללו ודרך שימושם בתורת המשחקים ובכלכלה. הקורס יקיף מושגי יציבות של פתרונות אבולוציוניים, מודלים אבולוציוניים כמכשיר לבחירת שווי משקל ואינטרפרטציות אבולוציוניות לתוצאות של ניסויים בתורת המשחקים. להבנת הקורס נדרש ידע מסויים בתורת המשחקים.

Information and Corporate Finance

Prof. Milton Harris

1011.4712

This course will cover some tools used in theoretical research in the "Economics of Information" and apply them to several topics in corporate finance.

סוגיות במאקרו כלכלה

שם המרצה: פרופ' צ. הרקוביץ

מס' קורס: 1011.4343

דרישות קדם: תיאוריה מאקרו כלכלית א' ו-ב'

הקורס יעסוק בנייתוח של מאמרים עדכניים בתחום המאקרו כלכלה, ובשיטות נומריות לפתרון של מודלים מאקרו כלכליים דינמיים. שיטות אלה יתורגלו על חלק מהמודלים שנראה בקורס.

Life and Work of David Ricardo, Karl Marx and Piero Sraffa

Prof. Arnold Heertje

1011.4710

In this course we will discuss their role as economic theorists, whose influence is still apparent in modern economic theory. Their analysis is still part of recent economic literature and their dissenting view of neoclassical economics, is still very stimulating. There is direct line from Ricardo to Sraffa, via Marx.

The Economic Returns to Schooling and Health

Dr. Yona Rubinstein

1011.4711

The course focuses on the following topics:

1. Educational attainment and the economics returns to schooling.
2. Late Intervention Programs and Minimum Wages.
3. Crime and the Statistical Value of Life.

The econometric methods that will be covered include:

Instrumental variables;

Regression Discontinuity Design;

Matching.

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס¹

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

הדרכה בספרייה - באינטרנט		1009.1000.01
יסודות הכלכלה		1011.1102
פרופ' צדקה אפרים	12:00-10:00 ד'	.01 שיעור
פרופ' צדקה אפרים	16:00-14:30 ד'	.02 שיעור
מר לביא מושיק	12:00-10:00 א'	.03 תרגיל
	10:00-08:00 ד'	
גבי עופר גליה	12:00-10:00 ב'	.04 תרגיל
	12:00-10:00 ה'	
גבי עופר גליה	14:00-12:00 ב'	.05 תרגיל
	14:00-12:00 ה'	
גבי ויסמן דרינה	16:00-14:00 א'	.06 תרגיל
	10:00-08:00 ה'	
מר רביד זורון	12:00-10:00 ב'	.07 תרגיל
	12:00-10:00 ה'	
מר מלץ אמנון	18:00-16:00 ג'	.08 תרגיל
	18:00-16:00 ה'	
מר בקי בנימין	16:00-14:00 א'	.09 תרגיל
	12:00-10:00 ג'	
מבוא לסטטיסטיקה א'		1011.1108
גבי גברילוב יוליה	14:00-12:00 ג'	.01 שיעור
גבי משיח איילה	16:00-14:00 ג'	.02 תרגיל
מר פרל ניר	12:00-10:00 ה'	.03 תרגיל
גבי משיח איילה	14:00-12:00 ה'	.04 תרגיל
גבי אשכנזי גלית	10:00-08:00 ב'	.05 שיעור
גבי פרל אפרת	14:00-12:00 ב'	.06 תרגיל
גבי פרל אפרת	16:00-14:00 ב'	.07 תרגיל
גבי גלבווע גייל	12:00-10:00 ד'	.08 תרגיל
גבי לוי סיגל	14:00-12:00 א'	.09 שיעור
מר קורן אבשלום	18:00-16:00 א'	.10 תרגיל
גבי זסלבסקי אינה	14:00-12:00 ג'	.11 תרגיל
גבי זסלבסקי אינה	16:00-14:00 ג'	.12 תרגיל

¹ חדרי הלימוד יפורסמו באתר האינטרנט של ביה"ס לכלכלה ובלוח המודעות, לקראת שנת הלימודים.

	מבוא לסטטיסטיקה ב'	1011.1109
גב' גברילוב יוליה	אי 13:00-10:00	.01 שיעור
די"ר אופק רוני	אי 15:00-13:00	.02 תרגיל
די"ר אופק רוני	גי 16:00-14:00	.03 תרגיל
	מתמטיקה לכלכלנים א'	1011.1110
מר לב ניר	אי 18:00-16:00	.01 שו"ת
	די 18:00-16:00	
מר רוזנצוויג ליאור	אי 10:00-08:00	.02 שו"ת
	גי 10:00-08:00	
מר סגל זף	בי 18:00-16:00	.03 שו"ת
	די 14:00-12:00	
מר פרבר אסף	גי 16:00-14:00	.04 שו"ת
	הי 16:00-14:00	
	מתמטיקה לכלכלנים ב'	1011.1112
גב' ניצן חכמוב שחף	אי 10:00-08:00	.01 שו"ת
	גי 10:00-08:00	
	מיקרו כלכלה א'	1011.2103
פרופ' וטשטיין דוד	גי 19:00-16:00	.01 שיעור
גב' מלניק אילנה	אי 17:00-15:00	.02 תרגיל
גב' זנד אדית	בי 16:00-14:00	.03 תרגיל

שנים ב' ג' - קורסי חובה

	מאקרו כלכלה א'	1011.2102
מר פרסיץ דותן	הי 17:00-14:00	.01 שיעור
מר שורק גלעד	גי 11:00-08:00	.02 שיעור
די"ר זועבי חוסני	די 16:00-13:00	.03 שיעור
מר דגן שגיא	הי 19:00-17:00	.04 תרגיל
גב' גולצמן מיכל	די 13:00-11:00	.05 תרגיל
מר זלצר דן	אי 20:00-18:00	.06 תרגיל
	מיקרו כלכלה ב'	1011.2104
די"ר ברכה ענת	הי 14:00-11:00	.01 שיעור
די"ר ברכה ענת	די 19:00-16:00	.02 שיעור
די"ר לוי נדב	גי 14:00-11:00	.03 שיעור
מר פרנקל סיון	אי 14:00-12:00	.04 תרגיל
גב' זיו טלי	די 21:00-19:00	.05 תרגיל
גב' ארד אילה	גי 20:00-18:00	.06 תרגיל
מר כהן אלון	אי 16:00-14:00	.07 תרגיל

	מאקרו כלכלה ב'	1011.2105
פרופ' ליידרמן ליאונרדו	ב' 17:00-14:00	.01 שו"ת
	מבוא לאקונומטריקה	1011.2106
ד"ר ליפשיץ אסנת	א' 11:00-09:00	.01 שיעור
	ה' 11:00-09:00	
ד"ר גוטליבובסקי חמי	א' 16:00-14:00	.02 שיעור
	ג' 18:00-16:00	
ד"ר כהן אלמה	ב' 11:00-09:00	.03 שיעור
	ד' 11:00-09:00	
ד"ר כהן אלמה	ב' 13:00-11:00	.04 שיעור
	ד' 13:00-11:00	
מר גרינפלד אורי	ג' 16:00-14:00	.05 תרגיל
מר גרינפלד אורי	א' 18:00-16:00	.06 תרגיל
מר אלטוס ארוז	ב' 15:00-13:00	.07 תרגיל
מר אדיב שחר	ב' 17:00-15:00	.08 תרגיל
	מיקרו כלכלה ג'	1011.2109
פרופ' נאמן צבי	ב' 14:00-11:00	.01 שיעור
מר זקס אורי	ב' 19:00-17:00	.02 תרגיל
מר בינסקי הדר	ב' 11:00-09:00	.03 תרגיל

קורסי בחירה**קבוצה א'**

	כלכלה מוניטרית בינלאומית	1011.3114
פרופ' ליידרמן ליאונרדו	ב' 19:00-17:00	.01 שו"ת
	מבוא לתורת המשחקים	1011.3132
ד"ר מילכטייך יגאל	ג' 20:00-18:00	.01 שו"ת
	מאקרו כלכלה בינלאומית	1011.3333
ד"ר ישיב ערן	ה' 16:00-13:00	.01 שו"ת
	נושאים בארגון תעשייתי ומבנה חברות	1011.3149
ד"ר לוי נדב	ב' 17:00-14:00	.01 שו"ת
	מימון ציבורי	1011.3301
ד"ר בלומקין תומר	א' 15:00-12:00	.01 שו"ת
	כלכלת פיתוח	1011.3450
ד"ר רפפורט הלל	ג' 18:00-16:00	.01 שו"ת
	כלכלת ביטוח	1011.3476
פרופ' זילכה יצחק	א' 18:00-15:00	.01 שו"ת

קבוצה ב'

ד"ר אינגבר יאיר	חשבונאות לכלכלנים ג' 14:00-12:00	1011.2500 .01 שו"ת
מר תנאי יעקב	אלגברה לינארית לכלכלנים ד' 18:00-16:00 ה' 10:00-08:00	1011.2804 .01 שו"ת
ד"ר בן-דוד דן	מדיניות כלכלית בישראל ג' 12:00-09:00	1011.3220 .01 שו"ת
ד"ר בנימיני יעל	בנקאות בישראל: תאוריה ויישום ב' 10:00-08:00	1011.3321 .01 שו"ת
ד"ר דיסני אשל דפנה	כלכלת הסביבה ב' 14:00-11:00	1011.3344 .01 שו"ת
ד"ר שיינן יעקב	מדיניות כלכלית וחברתית בישראל ד' 20:00-18:00	1011.3461 .01 שו"ת
ד"ר גוטליבובסקי חמי	כלכלה יישומית א' 13:00-11:00	1011.3129 .01 שו"ת

סמינריון רגיל

ד"ר בנימיני יעל	כלכלה מוניטרית ומערכת הבנקאות ב' 12:00-10:00	1011.3560 .01
פרופ' אלדור רפאל	שווקים פיננסיים ג' 11:00-09:00	1011.3560 .02
ד"ר רפפורט הלל	כלכלת פיתוח ג' 20:00-18:00	1011.3560 .03
ד"ר ליפשיץ אסנת	כלכלת עבודה ורווחה בישראל ה' 13:00-11:00	1011.3560 .04
ד"ר מילכטייך יגאל	תורת המשחקים ג' 16:00-14:00	1011.3560 .05
ד"ר גוטליבובסקי חמי	כלכלת הגירה בשוק העבודה בישראל ג' 20:00-18:00	1011.3560 .06

סמינריון מורחב

מאקרו כלכלה - שווקים מתעוררים	1011.3562
ג' 17:00-15:00	.01 סמינר
די"ר בלזם אילת	
כלכלה ציבורית וכלכלה פוליטית	1011.3562
אי' 17:00-15:00	.02 סמינר
די"ר בלומקין תומר	
כלכלת ביטוח וניהול סיכונים	1011.3562
אי' 14:00-12:00	.03 סמינר
פרופ' זילכה יצחק	
פריקונומיקס - כלכלה ביומיום	1011.3562
ב' 16:00-14:00	.05 סמינר
פרופ' נאמן צבי	
כלכלת עבודה ומיקרו כלכלה	1011.3562
ב' 16:00-14:00	.06 סמינר
פרופ' וייס יורם	
כלכלה מוניטרית בינלאומית	1011.3562
ב' 21:00-19:00	.07 סמינר
פרופ' ליידרמן ליאונרדו	
נושאים נבחרים במיקרו כלכלה ובארגון תעשייתי	1011.3562
ב' 14:00-12:00	.08 סמינר
פרופ' פרשטמן חיים	

סמסטר ב'**שנה א' - קורסי חובה**

		1009.1000.02	
		הדרכה בספרייה- באינטרנט	
		1011.1102	יסודות הכלכלה
	גבי עופר גליה	ג' 15:00-12:00	.10 שיעור
	גבי עופר גליה	ה' 15:00-12:00	.11 תרגיל
		1011.1109	מבוא לסטטיסטיקה ב'
	גבי גברילוב יוליה	א' 12:00-09:00	.05 שיעור
	גבי בוגומולוב מרינה	א' 16:00-14:00	06. תרגיל
	גבי בוגומולוב מרינה	ג' 14:00-12:00	07. תרגיל
	מר קורן אבשלום	ה' 12:00-10:00	.08 תרגיל
	גבי גברילוב יוליה	ב' 13:00-10:00	.09 שיעור
	מר קורן אבשלום	ב' 17:00-15:00	10. תרגיל
	גבי זסלבסקי אינה	ג' 14:00-12:00	.11 תרגיל
	גבי זסלבסקי אינה	ג' 16:00-14:00	.12 תרגיל
	גבי אשכנזי גלית	ג' 16:00-13:00	.13 שיעור
	גבי ניקוליבסקי אלה	א' 16:00-14:00	14. תרגיל
	גבי ניקוליבסקי אלה	ה' 13:00-11:00	15. תרגיל
	גבי ניקוליבסקי אלה	ה' 15:00-13:00	.16 תרגיל
		1011.1112	מתמטיקה לכלכלנים ב'
	גבי ניצן חכמוב שחף	ב' 10:00-08:00	.02 שו"ת
		ד' 10:00-08:00	
	מר שפרוך דניאל	ג' 10:00-08:00	.03 שו"ת
		ה' 10:00-08:00	
	יפורסם	א' 14:00-12:00	.04 שו"ת
		ה' 15:00-13:00	
	מר ליפמן ירון	ב' 15:00-13:00	.05 שו"ת
		ד' 18:00-16:00	
		1011.2103	מיקרו כלכלה א'
	יפורסם	ג' 19:00-16:00	.04 שיעור
	ד"ר גוטליבובסקי חמי	ד' 13:00-10:00	.05 שיעור
	ד"ר גוטליבובסקי חמי	ד' 16:00-13:00	.06 שיעור
	גבי מלניק אילנה	ה' 17:00-15:00	07. תרגיל
	מר פרנקל סיון	ב' 20:00-18:00	.08 תרגיל
	גבי זנד אדית	ד' 13:00-11:00	.09 תרגיל

קורסי חובה - שנים ב' ג'

	מאקרו כלכלה א'	1011.2102
מר פרסיץ דותן	19:00-16:00 ב'	.07 שיעור
ד"ר רגב טל	16:00-13:00 ד'	.08 שיעור
גבי גולצמן מיכל	16:00-14:00 ב'	09. תרגיל
מר זלצר דן	18:00-16:00 ג'	.10 תרגיל
	מיקרו כלכלה ב'	1011.2104
פרופי פרשטמן חיים	19:00-16:00 ד'	.08 שיעור
גבי ארד אילה	21:00-19:00 ד'	09. תרגיל
גבי זיו טלי	12:00-10:00 ג'	.10 תרגיל
	מאקרו כלכלה ב'	1011.2105
פרופי ליידרמן ליאונרדו	17:00-14:00 ב'	.02 שו"ת
ד"ר ישיב ערן	12:00-09:00 ה'	03. שו"ת
ד"ר בן-דוד דן	14:00-11:00 ה'	.04 שו"ת
	מבוא לאקונומטריקה	1011.2106
ד"ר ליפשיץ אסנת	14:00-12:00 ב'	.09 שיעור
	12:00-10:00 ד'	
מר ששון רועי	20:00-18:00 ג'	.10 תרגיל
מר ששון רועי	10:00-08:00 ד'	.11 תרגיל
	מיקרו כלכלה ג'	1011.2109
	יפורסם	.04 שיעור
		.05 שיעור
		.06 שיעור
		.07 תרגיל
		.08 תרגיל
		.09 תרגיל
		.10 תרגיל

קורסי בחירהקבוצה א'

פרופ' ליידרמן ליאונרדו	כלכלה מוניטרית בינלאומית ב' 19:00-17:00	1011.3114 .02 שו"ת
ד"ר רפפורט הלל	כלכלה ציבורית ג' 18:00-16:00	1011.3211 .01 שו"ת
פרופ' גנדל ניל	ארגון תעשייתי, פיקוח והגבלים עסקיים ה' 17:00-14:00	1011.3221 .02 שו"ת
ד"ר לוי נדב	נושאים בארגון תעשייתי ומבנה חברות ה' 15:00-12:00	1011.3149 .02 שו"ת
ד"ר שלוסר אנליה	מבוא לכלכלת עבודה ד' 14:00-11:00	1011.3351 .01 שו"ת
ד"ר זועבי חוסני	נושאים בצמיחה כלכלית ד' 17:00-14:00	1011.3463 .01 שו"ת
פרופ' סגל עוזי	צדק חלוקתי ורווחה חברתית ג' 21:00-18:00	1011.3484 .01 שו"ת

קבוצה ב'

ד"ר אינגבר יאיר	חשבונאות לכלכלנים ד' 11:00-09:00	1011.2500 .02 שו"ת
פרופ' אלדור רפאל	שווקים פיננסיים ג' 10:00-08:00	1011.3146 .01 שו"ת
ד"ר ליפשיץ אסנת	עבודה ורווחה בישראל ב' 12:00-10:00	1011.3163 .01 שו"ת
ד"ר תגאי זיו	שווקים, רגולציה ותחרות בישראל ה' 20:00-18:00	1011.3212 .01 שו"ת
ד"ר בנימיני יעל	בנקאות בישראל: תאוריה ויישום ב' 10:00-08:00	1011.3321 .02 שו"ת
מר פרידמן עמית	נושאים בכלכלת ישראל ד' 20:00-18:00	1011.3325 .01 שו"ת

	שיטות מתמטיות בכלכלה	1011.4605
ד"ר סטאנצ'סקו יונץ	ב' 16:00-14:00	.01 שו"ת
	ג' 16:00-14:00	

סמינריון רגיל

	שווקים פיננסיים	1011.3560
פרופ' אלדור רפאל	ג' 12:00-10:00	.10
	כלכלה מוניטרית ומערכת הבנקאות	1011.3560
ד"ר בנימיני יעל	ב' 12:00-10:00	.11
	כלכלה ציבורית	1011.3560
ד"ר רפפורט הלל	ג' 20:00-18:00	.12
	שווקים, רגולציה ותחרות בישראל	1011.3560
ד"ר חגאי זיו	ה' 21:00-19:00	.13

סמינריון מורחב

	מאקרו כלכלה - שווקים מתעוררים	1011.3562
ד"ר בלוס אילת	ג' 17:00-15:00	.10 סמינר
	כלכלה ציבורית וכלכלה פוליטית	1011.3562
ד"ר בלומקין תומר	א' 14:00-12:00	.11 סמינר
	צמיחה כלכלית	1011.3562
ד"ר זועבי חוסני	ד' 19:00-17:00	.12 סמינר
	נושאים בכלכלת עבודה	1011.3562
ד"ר רגב טל	ד' 13:00-11:00	.13 סמינר
	תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה	1011.3562
ד"ר פוזנר עדי	ג' 14:00-12:00	.14 סמינר
	כלכלה מיקרו יישומית	1011.3562
פרופ' טרכטנברג מנואל	ה' 18:00-16:00	.15 סמינר
	ארגון תעשייתי	1011.3562
ד"ר לוי נדב	ה' 17:00-15:00	.16 סמינר

תואר שני

			<u>סמסטר א'</u>
			<u>קורסי חובה</u>
	תאוריה מיקרו כלכלית		1011.4111
פרופ' גלבוע יצחק	א' 13:00-11:00		.01 שיעור
פרופ' גלבוע יצחק	ה' 15:00-13:00		.01 שיעור
מר מופקדי טל	ה' 12:00-10:00		.02 תרגיל
מר רוגינסקי אריק	ה' 20:00-18:00		.03 תרגיל
	תאוריה מאקרו כלכלית א'		1011.4116
פרופ' צידון דני	א' 20:00-17:00		.01 שיעור
מר שורק גלעד	א' 11:00-09:00		.02 תרגיל
	אקונומטריקה א'		1011.4205
פרופ' טרכטנברג מנואל	ה' 18:00-15:00		.01 שיעור
מר פריזט שלומי	א' 15:00-13:00		.02 תרגיל
גב' לרום טלי	יישומי מחשב אקונומטריים¹	א' 15:00-13:00	
			קורסי בחירה
	מודלים דינמיים בכלכלה		1011.4376
פרופ' זילכה יצחק	ד' 11:00-09:00		.01 שו"ת
	אלגברה לינארית לכלכלנים		1011.2804
מר תנאי יעקב	ד' 18:00-16:00		.01 שו"ת
	ה' 10:00-08:00		
	עיצוב מכניזמים		1011.4700
פרופ' נאמן צבי	ה' 18:00-15:00		.01 שו"ת
	סוגיות אמפיריות בכלכלת עבודה		1011.4636
פרופ' אקשטיין צבי	ה' 21:00-18:00		.01 שו"ת
	כלכלת משפחה		1011.4395
פרופ' וייס יורם	ד' 14:00-12:00		.01 שו"ת

¹ לסרוגין עם התרגיל באקונומטריקה א'.

		<u>מיני - קורסים¹</u>
	Topics in Political Economy	1011.4413
ד"ר לוי גילת		.01 שו"ת
	Behavioral Finance	1011.4707
פרופ' הוברמן גור		.01 שו"ת
	Gender, Race, and Earning Inequality	1011.4709
ד"ר רובינשטיין יונה		.01 שו"ת
<u>סדנאות</u>		
	סדנה מחקרית	1011.5004
פרופ' טרכטנברג מנואל	ה' 20:00-18:00	.01 סדנה
	סדנת דוקטורנטים	1011.5000
פרופ' וייס יורם	ג' 18:00-16:00	.01 סדנה
	סדנה בתאוריה כלכלית	1011.5108
ד"ר ברכה ענת	ד' 16:00-14:00	.01 סדנה
	סדנה במיקרו כלכלה יישומית	1011.4257
ד"ר כהן אלמה	ד' 18:00-16:00	.01 סדנה

¹ מועדי המיני קורסים יתפרסמו באתר בית הספר.

<u>סמסטר ב'</u>		
<u>קורסי חובה</u>		
	תיאוריה מאקרו כלכלית ב'	1011.4108
פרופ' הרקוביץ צבי	ב' 13:00-10:00	.01 שיעור
מר דגן שגיא	ב' 10:00-08:00	.02 תרגיל
	תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה	1011.4101
פרופ' דקל עדי	ג' 12:00-09:00	.01 שיעור
פרופ' דקל עדי	ה' 11:00-10:00	.02 תרגיל
	אקונומטריקה ב'	1011.4208
פרופ' אקשטיין צבי	ה' 20:00-17:00	.01 שיעור
גב' לרום טלי	ג' 14:00-12:00	.02 תרגיל
<u>קורסי בחירה</u>		
	ארגון תעשייתי למתקדמים	1011.4352
פרופ' פרשטמן חיים	ב' 16:00-14:00	.01 שו"ת
	שיטות מתמטיות בכלכלה	1011.4605
ד"ר סטאנצ'סקו יונוץ	ב' 16:00-14:00	.01 שו"ת
	ג' 16:00-14:00	
	שוק העבודה בפרספקטיבה מאקרו כלכלית	1011.4618
ד"ר ישיב ערן	ה' 16:00-13:00	.01 שו"ת
	קבלת החלטות בתנאי אי ודאות	1011.4686
פרופ' גלבווע יצחק	א' 12:00-10:00	.01 שו"ת
	נושאים במאקרו כלכלה	1011.4343
פרופ' הרקוביץ צבי	א' 14:00-12:00	.01 שו"ת
<u>מיני-קורסים¹</u>		
	Economics and Evolution	1011.4327
פרופ' שקד אבנר		.01 שיעור
	Information and Corporate Finance	1011.4712
Prof. MILTON HARRIS		.01 שיעור

¹ מועדי המיני קורסים יתפרסמו באתר בית הספר.

	Life and Work of David Ricardo , Karl Marx , and Piero Sraff	1011.4710
Prof. Arnold Heertje		.01 שו"ת
	The Economic Returns to Schooling and Health	1011.4711
ד"ר רובינסטיין יונה		.01 שיעור
		<u>סדנאות</u>
	סדנה בכלכלת עבודה	1011.4252
ד"ר שלוסר אנליה	ד' 18:00-16:00	.01 סדנה
	סדנת דוקטורנטים	1011.5000
ד"ר פוזנר עדי	ג' 18:00-16:00	.02 סדנה
	סדנה במאקרו כלכלה	1011.5001
פרופ' הרקוביץ צבי	ה' 18:00-16:00	.02 סדנה
	סדנה בתאוריה כלכלית	1011.5108
ד"ר ברכת ענת	ד' 16:00-14:00	.02 סדנה
	סדנה בארגון תעשייתי	1011.4632
פרופ' פרשטמן חיים	ב' 18:00-16:00	.01 סדנה

החוג למדע המדינה

<http://spirit.tau.ac.il/poli/>

ראש החוג: ד"ר אמל ג'מאל

תואר ראשון

יועץ: סמסטר א' - ד"ר אלברטו ספקטורוסקי

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמידים ידע, כלים ושיטות לניתוח תופעות פוליטיות. במסגרת הלימודים מציע החוג הדגשים שונים: פוליטיקה ישראלית; מינהל ומדיניות ציבורית; תורת המשטרים ופוליטיקה משווה; התנהגות וכלכלה פוליטית; מחשבה פוליטית; יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה.

ייעוץ בתכניות לימודים

ככלל חייב התלמיד להרכיב את תכנית לימודיו בעצמו. התלמידים המבקשים לקבל ייעוץ בנושאים הקשורים לתכנית הלימודים יוכלו לפנות אל היועץ לתלמידי תואר ראשון. שעות הקבלה תתפרסמנה על לוחות המודעות ובמזכירות החוג, בניין נפתלי, קומה ה', חדר 512 ובאתר האינטרנט של החוג.

הרכב תכנית הלימודים

אופן לימוד דו-חוגי	אופן לימוד חד-חוגי	
23 ש"ס	23 ש"ס	1. לימודי החוג: א. לימודי שנה א' ב. מבואות כלליים ג. לימודי שנה ב' ד. לימודי שנה ג'
--	8 ש"ס	
19 ש"ס	19 ש"ס	
14 ש"ס	25 ש"ס	
56 ש"ס	75 ש"ס	
לימודי חוג שני	32 ש"ס	2. לימודים מחוץ לחוג

לתלמידי חוגים אחרים מוצעות:

- חטיבות במדע המדינה
  - מצומצמת - 15 ש"ס
  - מורחבת - 32 ש"ס

- חטיבות בלימודי צבא ואסטרטגיה
  - מצומצמת - 16 ש"ס
  - מורחבת - 31 ש"ס

פירוט תכניות לימודי החטיבות מופיע בהמשך פרק זה.

תכנית הלימודים

שנת א'	אופן הוראה	מס' ש"ס	סמסטר
פוליטיקה ומשטר בישראל	ש'	3	סמ' א/ב
	ת'	1	
מבוא למחשבה פוליטית	ש'	3	סמ' א/ב
	ת'	1	
מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית	שו"ת	4	סמ' א/ב
	ש'	3	סמ' א/ב
מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	ת'	1	
	ש'	3	סמ' א/ב
מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ¹	ת'	2	סמ' ב'
	ש'	3	סמ' ב'
תרגיל ביישומי מחשב ²	ת'	2	סמ' ב'
	סח"כ	23 ש"ס	

מבואות שנה א', קורסי החובה של שנה ב' וקורסי החובה של שנה ג', ניתנים פעם עד פעמיים בשנה. הקורסים הם סמסטריאליים (לא שנתיים).

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים. ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטות מיון הספרים וסידורם בספרייה. על התלמיד להירשם להדרכה זו במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצויץ הקצאת נקודות. הלימוד נעשה דרך האינטרנט. תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

הדרכה במאגרי מידע

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) במדע המדינה וההערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצויץ הקצאת נקודות. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או תקשורת יירשמו להדרכה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם.

¹ תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או תקשורת ילמדו את הקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים" וה"תרגיל ביישומי מחשב" בחוג למדע המדינה.

התלמידים הלומדים סטטיסטיקה בחוג לימודיהם השני, הסבר מפורט בהמשך, בהערות לתכנית הלימודים.

² חובה להירשם לתרגיל ביישומי מחשב בעת הרישום לקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים". התרגיל אינו מיועד למי שאינו לומד את הקורס הנ"ל.

הדרכה בכתיבה מדעית

הדרכה זו כוללת 6 מפגשים (3 מפגשים רצופים כל שבוע 2 ש"ס ולאחר מכן אחת לשבועיים 1 ש"ס) בהם יובהרו כללי היסוד, הטכניים והתוכניים, לכתיבה אקדמית. עקרונות איסוף וקריאת תומר אקדמי, כללי ציטוט, רישום הערות וביבליוגרפיה. הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות. לוח המפגשים יתפרסם בידיעון באינטרנט.

הערות לתכנית הלימודים

תלמידים שהחלו לימודיהם לפני שנת תשס"ח וטרם השלימו את "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" /או "יישומי מחשב למדעי החברה".

1. תלמידים שעמדו בהצלחה בקורס: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" (או פטורים ממנו) אך טרם השלימו את הקורס: "יישומי מחשב למדעי החברה" חייבים להשלים את הקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105) בשנת הלימודים תשס"ח בסמסטר א'. הקורס יינתן במתכונת זו בפעם האחרונה בשנה הנוכחית.
2. תלמידים שעמדו בהצלחה בקורס: "יישומי מחשב למדעי החברה" (או פטורים ממנו) אך טרם השלימו את הקורס: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה", חייבים להירשם לקורס החדש במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים (10091555) ולתרגיל ביישומי מחשב (10091106).
3. תלמידים שלא עמדו בהצלחה בשני הקורסים: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" ו"יישומי מחשב למדעי החברה", חייבים להירשם לקורס החדש במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים (10091555) ולתרגיל ביישומי מחשב (10091106).

תלמידים דו-חוגיים המתחילים לימודים בשנת תשס"ח

1. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג למדע המדינה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה א'+ב' לפסיכולוגים, אך חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (1009.1105), בסמסטר ב' של שנה א'.
2. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא כלכלה יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג למדע המדינה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה א'+ב' בכלכלה, אך חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105), בסמסטר ב' של שנה א'.
3. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא ניהול יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג למדע המדינה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה וסטטיסטיקה לניהול, אך חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105) בסמסטר ב' של שנה א'.
4. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא גיאוגרפיה יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג למדע המדינה (היקף הפטור 7 ש"ס) ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה לגיאוגרפים (תרגיל ב- SPSS).
5. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא חינוך יהיו פטורים מהקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג למדע המדינה (היקף הפטור 7 ש"ס) ע"ס הקורסים: מתודולוגיה מחקרית א'+ב', ניתוח נתונים כמותיים כולל SPSS בבית הספר לחינוך. אם לא ילמדו את הקורס האחרון בבית הספר לחינוך (היקף הפטור יהיה 4 ש"ס) יהיו חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105), בסמסטר ב' של שנה א'.

6. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא בפקולטה למדעים מדויקים יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג למדע המדינה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה ומבוא להסתברות או הקורס הסתברות וסטטיסטיקה לדו חוגי בפקולטה למדעים מדויקים אך יהיו חייבים בקורס יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105), בסמסטר ב' של שנה א'.
7. תלמידים שילמדו סטטיסטיקה, בחוגי לימוד אחרים, יפנו לשוב בר במזכירות הפקולטה (חדר 311 בניין נפתלי) לבירור קבלת פטור מחקורס.

תנאי מעבר לשנה ב' באופן הלימוד החד-חוגי ובאופן הלימוד הדו-חוגי:

- א. ציון 70 לפחות ב-4 תקורסים הראשונים המפורטים לעיל וממוצע 73 ביניהם.
 ב. ציון 70 לפחות בקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים.

שנה ב'

סמסטר	מס' ש"ס	אופן הוראה	
סמ' א'/ב'	2 1	ש' ת'	מחשבה מדינית בת-זמננו [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא למחשבה פוליטית]
סמ' א'/ב'	2 1	ש' ת'	פוליטיקה השוואתית [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא למחשבה פוליטית]
סמ' א'/ב'	2 1	ש' ת'	אסטרטגיה בעידן המודרני [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה]
סמ' א'	2 2	ש' ת'	כלכלה פוליטית
סמ' ב'	2 2	ש' ת'	שיטות מחקר ¹ [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים]
סמ' א'/ב'	2	פרו"ס	פרוסמינר
	19 ש"ס	סה"כ	

פרוסמינר

- התלמידים יוכלו להירשם לפרוסמינר, רק לאחר שהשלימו את כל חובות שנה א'.
 מומלץ לתלמידים ללמוד את הפרוסמינר בסמסטר השני של שנה ב'.
 מועד אחרון להגשה של עבודה פרוסמינרית בסמסטר א' - 30.4.08.
 מועד אחרון להגשה של עבודה פרוסמינרית בסמסטר ב' - 7.9.08.

¹ ייחשב ע"י החוג למדע המדינה כקורס חופף: לשלושה מתוך קורסי שיטות מחקר בחוג לסוציולוגיה; מתודולוגיה מחקרית א'+ב' וקורס מתודולוגי נוסף בביה"ס לחינוך; שיטות מחקר א'+ב' בחוג לתקשורת; שיטות מחקר א'+ב' בחוג לגיאוגרפיה; שיטות מחקר (שיעור+תרגיל) וניתוח שונות בחוג לפסיכולוגיה.

מבואות כלליים

כל תלמיד חד-חוגי ילמד 8 ש"ס מתוך רשימות הקורסים שלהלן.

מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ¹	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לסוציולוגיה	4	ש"ס	ניתן במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
מבוא לפסיכולוגיה	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
שיטת המשפט הישראלי	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לאנתרופולוגיה	4	ש"ס	ניתן במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תנאי המעבר לשנה ג' באופן לימוד חד-חוגי ובאופן לימוד דו-חוגי:

ציון יעוברי לפחות בכל אחד מקורסי שנה ב'.

שנה ג'**אופן לימוד חד-חוגי**

אופן הוראה	מס' ש"ס	סמסטר
3 קורסי בחירה	9	סמ' א'/ב'
התנהגות פוליטית בישראל	2	סמ' א' או ב'
פרויקט שטח	4	סמ' א'+ב'
מדיניות ומדינאות מעשית	2	סמ' א' או ב'
2 סמינרים	8	סמ' א'+ב'/סמ' א'/ב'
סה"כ	25 ש"ס	

אופן לימוד דו-חוגי

אופן הוראה	מס' ש"ס	סמסטר
2 קורסי בחירה	6	סמ' א'/ב'
התנהגות פוליטית בישראל	2	סמ' א' או ב'
מדיניות ומדינאות מעשית	2	סמ' א' או ב'
סמינר	4	סמ' א'+ב'/סמ' א'/ב'
סה"כ	14 ש"ס	

פרויקט שטח - התנסות בחיבור בין תחומי מדע-המדינה לבין קביעת מדיניות, תוך יישום כלים שנרכשו במהלך הלימודים. מידי סמסטר תיבחר סוגיה ציבורית בנושא אחר.

מדיניות ומדינאות מעשית - הרצאות של אנשי מדע מדינה מובילים, מדינאים ואנשי מינהל ציבורי בכירים.

סמינרים - תלמידים רשאים להירשם לסמינר רק לאחר שהשלימו פרוסמינר. הסמינרים ניתנים במתכונת סמסטריאלית ושנתית.

סמסטר א' - 4 ש"ס

- משיחיות חילונית או על אידיאולוגיות רצחניות בעידן המודרני
- זהות ואזרחות בישראל

¹ יסודות הכלכלה ייחשב כקורס חופף לצורך דרישה זו.

סמסטר אי - 2 ש"ס + סמסטר בי - 2 ש"ס

- פוליטיקה ישראלית: סוגיות נבחרות
- טרור ומוסר ציבורי
- פוסטקולוניאליזם והפוליטיקה של האחרות בעידן הגלובלי
- בחירות בישראל
- סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזרחית
- מדיניות ציבורית בישראל - סוגיות נבחרות

סמסטר בי - 4 ש"ס

- ביטחון ודיפלומטיה ביחסים בינלאומיים
- האבות המייסדים

התלמידים חייבים להשלים את מכסת השעות כפי שהתפרסמה בידיעון בשנה בה החלו את לימודיהם בחוג.

מסלול מיוחד לתואר שני לתלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון

החוג מציע למספר מצומצם של תלמידים בעלי הישגים גבוהים בלימודי שנים א' ו-ב' בתואר הראשון מסלול מיוחד לתואר שני. תנאי המינימום להצטרפות למסלול זה הם ממוצע 85 לפחות בתשעת הקורסים שלהלן וציון 80 לפחות בכל אחד מהם. תלמידים העומדים בתנאים רשאים לפנות למזכירות החוג ולהגיש בקשה להצטרף למסלול המיוחד.

רשימת הקורסים:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- מבוא למחשבה פוליטית
- מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית
- פוליטיקה השוואתית
- אסטרטגיה בעידן המודרני
- מחשבה מדינית בת-זמננו
- כלכלה פוליטית
- שיטות מחקר

לתלמידים שיתקבלו למסלול המיוחד תינתן אפשרות להתחיל בלימודי תואר שני במעמד של "תלמיד שלא מן המניין", במקביל ללימוד שנה ג' בתואר הראשון. במהלך שנה זו על התלמידים לסיים את כל החובות לתואר הראשון הנדרשות מתלמידי התכנית.

פרטי התכנית

תלמידי התכנית הלומדים באופן הלימוד החד-חוגי ובאופן הלימוד החד-חוגי יהיו פטורים במסגרת חובות ה.א. משני קורסי בחירה וממדיניות ומדינאות מעשית (סה"כ 8 ש"ס). במקום קורסים אלה ילמדו תלמידי המסלול לתלמידים מצטיינים בשנה ג' קורסים מתכנית התואר השני בהיקף של 9 ש"ס. הרכב תכנית הלימודים בשנה ג' יהיה כלהלן:

<u>חד-חוגי</u>	<u>חד-חוגי</u>
מתכנית ה.א. קורס בחירה פרויקט שטח התנהגות פוליטית בישראל 2 סמינרים	מתכנית ה.א. קורס בחירה פרויקט שטח התנהגות פוליטית בישראל 2 סמינרים
<u>מתכנית ה.א. - 9 ש"ס</u>	<u>מתכנית ה.א. - 9 ש"ס</u>
א. שניים משלושת קורסי החובה: - שיטות מחקר לתואר שני - גישות ותאוריות במדע המדינה - קורס החובה התחומי	א. שניים משלושת קורסי החובה: - שיטות מחקר לתואר שני - גישות ותאוריות במדע המדינה - קורס החובה התחומי
ב. סדנה או סמינר	ב. סדנה או סמינר

תלמידי המסלול אשר ימשיכו בלימודי ה.א. בחוג יהיו פטורים משיעורי התואר השני אותם לקחו בשנה ג' ללימודיהם לתואר הראשון. שיעורים אלה ייכללו במניין לצורך חישוב מכסת השעות בתואר שני, אך לא ייכללו בשקלול ציון הגמר לתואר שני. תלמידי המסלול חייבים ללמוד קורס נוסף מבין קורסי החובה בתחומי הלימוד (בהיקף של 3 ש"ס).

תלמידי המסלול עם עבודת גמר חייבים ללמוד במסגרת לימודי התואר השני במסלול עם עבודת גמר לפחות 28 ש"ס.

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר חייבים ללמוד במסגרת לימודי התואר השני לפחות 36 ש"ס.

תלמידים שסיימו את לימודי התואר השני
 היקף השעות של קורסי תואר שני אשר ישוקללו במסגרת חובות תואר ראשון יהיה: לתלמידי אופן הלימוד תחד-חוגי 9 ש"ס, לתלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי 6 ש"ס.
תלמידים שלא ימשיכו לתואר שני בחוג או שלא יסיימו אותו, יקבלו ב.א. על סמך השיעורים שלמדו, כולל השיעורים מתואר שני, רק לאחר שעמדו בהיקף השעות הנדרש באופן לימודיהם לתואר ראשון. כל קורס מתכנית תואר שני, אשר ישוקלל במסגרת חובות התואר הראשון יקבל משקל של 1.5 נקודות.

אופן לימוד דו-חוגי: מדע המדינה ופילוסופיה

מטרות התכנית

להעניק הכשרה בין-דיסציפלינרית במדע המדינה ובפילוסופיה.

למקד את נקודות המפגש שבין לימודי הרעיונות המדיניים ולימודי הפילוסופיה הפוליטית ולהעמיק את הידע של התלמיד בתחומים אלה.

תנאי קבלה

תלמידים שלמדו בשני החוגים יהיו רשאים להצטרף לתכנית המשותפת רק לאחר שישלימו שנת לימודים מלאה בשני החוגים כציון "טוב" לפחות.
 תלמיד שהשלים לימודי שנה א' באחד משני החוגים ומבקש להתקבל למסלול לימוד זה יוכל לעשות זאת אם עמד בתנאי הקבלה הרגילים לחוג השני או אם השיג ממוצע ציונים של 80 לפחות ב-30 ש"ס לפחות (ראה הפסקה "החלפה/הוספה של חוג לימודים" בפרק "מידע כללי" בידיעון זה).

ייעוץ ומעקב

התלמידים יונחו באופן רצוף ואישי על ידי יועצי שני החוגים. תכנית הלימודים של התלמידים תורכב בהנחייתם ותהיה חייבת באישורם.
 התלמידים יהיו כפופים לתקנוני החוגים למדע המדינה ולפילוסופיה.

תכנית הלימודים בחוג למדע המדינה

ש"ס	23	קורסי שנה א'
ש"ס	19	קורסי שנה ב'
ש"ס	8	קורסי שנה ג'
ש"ס	3	קורס בחירה (בתחום "הרעיון המדיני")
ש"ס	53	

פרוסמינר וסמינר - ילמדו התלמידים מתחום הפילוסופיה הפוליטית.

**תכנית לימודים משולבת בוגר במשפטים (LL.B.) וקבלת תעודה על השלמת
לימודי חוג נוסף במדע המדינה כחוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון**

שילוב זה יהיה פתוח לקבוצה מצומצמת של תלמידים בעלי נתונים גבוהים, אשר יתקבלו לפקולטה למשפטים ואשר יהיו מעוניינים לרכוש גם השכלה במדע המדינה. הבוגרים יוכלו להמשיך בלימודים גבוהים בכל אחת משתי הדיסציפלינות בנפרד. הרחבת הלימודים בתחום מדע המדינה משלימה את ההשכלה המשפטית, מקנה כלים אנליטיים להבנה פוליטית של מוסדות ציבור ומאפשרת התמודדות טובה יותר בשדה המעשה. השילוב יתרום במיוחד לאלה המייעדים עצמם למשרות בכירות במינהל הציבורי, בחברות ממשלתיות, ובפעילות פוליטית ברמה הלאומית והמקומית, וכן לאלה המייעדים עצמם לקריירה אקדמית.

תלמידי התכנית ילמדו (באופן הלימוד הדו-חוגי) כחוג למדע המדינה בנוסף ללימודיהם הרגילים (בהיקף מלא) בפקולטה למשפטים.

עם תום לימודיהם בפקולטה למשפטים ובחוג למדע המדינה יהיו בוגרי התכנית זכאים לתואר "בוגר במשפטים" (LL.B.) ולתעודה על השלמת לימודי חוג נוסף במדע המדינה (כחוג אחד מתכנית דו-חוגית לתואר ראשון במדע המדינה) כחוג לאחר תואר. קבלת התעודה על לימודי מדע המדינה מותנית בקבלת התואר "בוגר במשפטים".

תקנות החוג

1. בקורסי החובה והמבואות של החוג לא יעלה אחוז המצטיינים (90 ומעלה) על 15% מהנבחנים. ממוצע הציונים בקורסים האמורים ינוע בין 77-82. תקנות אלו יחולו רק על קורסים בהם יש שלושים סטודנטים ומעלה.
2. במסגרת שיעורי הבחירה אין ללמוד יותר מקורס אחד אצל אותו מורה אלא באישור המרצה.
3. תלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה רק לאחר שעמד בתנאי המעבר לשנה ג'.
4. תלמיד רשאי לערער על ציון בחוג תוך עשרה ימים מיום פרסום תוצאות הבחינה.
5. במהלך כל שנת לימוד רשאי התלמיד להגיש לכל היותר 2 ערעורים (ולא יותר מ-6 ערעורים בסה"כ במשך לימודיו לתואר ראשון).
6. מועד אחרון להגשת עבודות ותרגילים (למעט עבודה פרוסמינרית וסמינריונית) הוא היום האחרון בסמסטר. אי הגשת עבודה או תרגיל במועד תגרוור דיווח ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240). ציון זה לא ייכלל בשקלול ציון הגמר, אך יירשם בגיליון הציונים.
7. מועד אחרון להגשת עבודה פרוסמינרית וסמינריונית תוך חודשיים וחצי מיום תום הסמסטר. לפרוסמינרים וסמינרים שיינתנו בסמסטר אי מועד ההגשה: 30.4.08.
8. לפרוסמינרים וסמינרים שיינתנו בסמסטר ב' ולסמינרים שנתיים מועד ההגשה: 7.9.08.
9. במקרים חריגים ניתן לפנות לוועדת ההוראה הפקולטתית. הוועדה הפקולטתית רשאית לאשר אורכה של שבועיים נוספים, לתלמידים שיוכחו סיבה מספקת לאיחור במועד ההגשה. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
10. תלמיד רשאי להודיע על ביטול השתתפות בקורס עד תום שבועיים מיום תחילת הסמסטר. ביטול הרישום ייעשה במועדי הרישום בשיטת המכרז.
9. תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו חייב להודיע על כך למוכירות החוג, בנוסף להודעה למזכירות תלמידים כללית.
10. משך הלימודים לתואר ראשון הוא שלוש שנים (ששה סמסטרים). במקרים מיוחדים ניתן יהיה באישור ועדת ההוראה לקבל אורכה של שנה אחת נוספת.

קורסים חופפים

- תשומת לב התלמידים מופנית לאמור בנושא זה בפרק "תקנון".
10. כל תלמיד חד-חוגי חייב ללמוד 107 ש"ס. תלמיד שקיבל פטור ע"ס קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור.
  11. תלמיד דו-חוגי חייב ללמוד 56 ש"ס. תלמיד שקיבל פטור בגין קורסי תובה חופפים חייב להשלים במסגרת החוג מכסה של 52-54 ש"ס לפחות. למד התלמיד קורסים חופפים, יילקח בחשבון לצורך שקלול ציון הגמר רק אחד מהם.

שקלול ציון הגמר

מבואות שנה א'	3	נקודות כל מבוא	3
מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	3	נקודות	3
תרגיל ביישומי מחשב	-	לא לשקלול	-
קורסי החובה שנה ב'	2.5	נקודות כל קורס	2.5
פרוסמינר	2	נקודות	2
מבואות כלליים	1	נקודה כל מבוא	1
שיעורי בחירה	2	נקודות כל קורס	2
התנהגות פוליטית בישראל	2	נקודות	2
פרויקט שטח	4	נקודות	4
מדיניות ומדינאות מעשית	עובר/לא עובר		
סמינר שנתי	4	נקודות	4

החטיבות

החוג למדע המדינה מציע לתלמידי חוגים בפקולטה חטיבה במדע המדינה וחטיבה בלימודי צבא ואסטרטגיה.

על מנת להכיר את תחומי הלימוד בחוג ואת מרכיבי תכנית הלימודים מתבקש התלמיד לקרוא את תכנית הלימודים של החוג המתפרסמת בפרק זה.

על תלמיד חטיבה חלות כל תקנות הפקולטה למדעי החברה ותקנות החוג למדע המדינה.

ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי המשקלות המקובלים בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבות:

ציון "עובר" לפחות בשלושה מהקורסים: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, מבוא לכלכלה (חוגי או ללא כלכלנים), שיטת המשפט הישראלי, מבוא לפסיכולוגיה.

חטיבות במדע המדינה

		<u>חטיבה</u>	א.
4	ש"ס	פוליטיקה ומשטר בישראל	1.
8	ש"ס	2 ממבואות החוג (מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה ; מבוא למחשבה פוליטית ומבוא למינהל ולמדיניות ציבורית)	2.
3	ש"ס	קורס בחירה	3.
15	ש"ס	סה"כ	

		<u>חטיבה מורחבת</u>	ב.
4	ש"ס	פוליטיקה ומשטר בישראל	1.
12	ש"ס	3 ממבואות החוג (מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה ; מבוא למחשבה פוליטית ומבוא למינהל ולמדיניות ציבורית)	2.
4	ש"ס	כלכלה פוליטית	3.
3	ש"ס	אסטרטגיה בעידן המודרני	4.
3	ש"ס	מחשבה מדינית בת-זמננו	5.
3	ש"ס	פוליטיקה השוואתית	6.
3	ש"ס	קורס בחירה	7.
32	ש"ס	סה"כ	

חטיבות בלימודי צבא ואסטרטגיה

מטרת החטיבה להקנות ידע ומושגי יסוד בכל הקשור לתהליכים ולגורמים המעצבים את מדיניות הביטחון של מדינות, במיוחד בהקשר הישראלי. לימודי החטיבה מיועדים להקנות תשתית ידע והכנה לתלמידים אשר בכוונתם להמשיך לימודיהם בתכנית תואר שני ללימודי ביטחון.

		<u>חטיבה</u>		א.
ש"ס	4	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	1.	
ש"ס	3	אסטרטגיה בעידן המודרני	2.	
		3 מקורסי הבחירה בתחום של יחסים בינלאומיים,	3.	
ש"ס	9	ביטחון ואסטרטגיה		
ש"ס	16	סה"כ		
		<u>חטיבה מורחבת</u>		ב.
ש"ס	4	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	1.	
ש"ס	3	אסטרטגיה בעידן המודרני	2.	
ש"ס	24	8 קורסי בחירה בתחום של יחסים בינלאומיים, ביטחון ואסטרטגיה	3.	
ש"ס	31	סה"כ		

תיאור הקורסים

סמסטרים א' + ב'

שנה א'

1031.1110.01 הדרכה במאגרי מידע

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) במדע המדינה וההערכתם.

1031.1111.01 הדרכה בכתיבה מדעית

תכליתו של הקורס היא הקניית כלים תאורטיים ומעשיים לכתיבת עבודה אקדמית. הקורס מחולק לשישה מפגשים, כאשר בשלושה הראשונים שאורכם שעתים יעסוק הקורס בכתיבה ברמה התאורטית. בשלב זה יכירו הסטודנטים את עקרונות הכתיבה האקדמית. מאפייניה ביחס לצורות כתיבה אחרות וכללים לכתיבת טיעון אקדמי מבחינה לוגית. חלקו השני של הקורס יכלול תרגול מעשי בשלושה מפגשים בני שעה כל אחד, בהם יוענק לסטודנטים סיוע בכתיבת הצעות המחקר בקורסי השנה הראשונה.

1031.1002.01 פוליטיקה ומשטר בישראל

קורס יסוד זה מיועד להקנות מסגרות תאורטיות וידע אמפירי לגבי נושאים מגוונים בפוליטיקה הישראלית, ביניהם: היסטוריה פוליטית של התפתחות מוסדות השלטון, יחסי אליטות וקבוצות בחברה, שטחים ומוקדי מתח חברתיים, ביטחון לאומי, הסכסוך הישראלי-פלסטיני-ערבי, שאלת גבולות הקבע, זהות לאומית, דת-מדינה, המיעוט הערבי בישראל, זכויות הפרט, פוליטיקה ומשפט, בית המשפט העליון בישראל.

1031.1400.01 מבוא למחשבה פוליטית

הקורס יסקור באמצעות מקורות ראשוניים את התפתחות המחשבה הפוליטית במערב החל מיוון הקלאסית במאה החמישית לפנה"ס ועד תחילת העת החדשה. במסגרת זו נתמקד בהגותם של פילוסופים פוליטיים מאפלטון ועד רוסו (אפלטון, אריסטו, מקיאולי, הובס, לוק ורוסו). מטרת הקורס היא להקנות היכרות עם הטיעונים הפילוסופיים המרכזיים בנוגע למדינה, לכות, דמוקרטיה, צדק, זכויות וחובות פוליטיות, ציות לחוק, וכן להדגים ולהדגיש את השוני שבין הוגה להוגה בעניינים אלה תוך בחינת כוחם המשכנע של כל אחת מהתורות הנ"ל.

1031.1800.01 מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית

חוקרים העוסקים בתחום המינהל והמדיניות הציבורית לקחו על עצמם מתחילת המאה ה-20 לעסוק בבעיית המשילות במדינה הדמוקרטית המודרנית. בעיית המשילות נוגעת באיזון בין הגדרת האינטרס הציבורי לבין מימוש אינטרס זה על ידי הממשל. איזון זה מתבסס על יעילות המינהל, תקינות הממשל ועל אופיו של המשחק הפוליטי. בקורס זה נעמוד על הדרך בה מעוצבת מדיניות ציבורית במסגרת המינהל הציבורי על בסיס הבנת הדרך בה מתחברים כל מרכיבים אלה. נעשה זאת תוך שימת דגש על התאוריה הארגונית והניהולית, הגישות הפואיטיביסטיות לחקר היחסים בין מינהל ציבורי, כלכלה ופוליטיקה (Public Choice Theory); כמו גם ביישום אמפירי של נושאים אלה למינהל ולמדיניות ציבורית בישראל.

1031.1900.01 מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

הקורס יתמקד בהשקפות פוליטיות-פילוסופיות ובסוגיות נבחרות בתחום היחסים הבינלאומיים. דרך המסורות הפילוסופיות המרכזיות - הריאליזם והליברליזם - נלמד על סוגי השחקנים, הערכים והמבנים המהותיים הקיימים במערכת הבינלאומית. המושגים התאורטיים יסייעו בניתוח סוגיות של מלחמה ושלום, עוצמה וביטחון, מסחר והתפתחות, ארגונים בינלאומיים ושאלות אחרות בתחום היחסים הבינלאומיים, שהמחקר בהן שואב גם מתחומי הפסיכולוגיה, הסוציולוגיה והכלכלה. הקורס יתבסס על טקסטים שונים המייצגים את התחום במלואו.

1009.1105.01 יישומי מחשב למדעי-החברה

מטרת הקורס לערוך היכרות ראשונית עם התוכנה הסטטיסטית SPSS המותאמת לחלונות. בין הנושאים: קריאת קובצי נתונים באמצעות SPSS, טרנספורמציות של משתנים ופרוצדורות סטטיסטיות.

שנה ב'**קורסי חובה****1031.2103.01 כלכלה פוליטית**

הקורס מציג את הפרספקטיבה הפוליטיבית הפוליטיסטית של הכלכלה הפוליטית המודרנית להבנת תהליכים ותוצאות פוליטיות בהסדרים דמוקרטיים. הגישה נשענת על הנחות תורת "הבחירה הרציונלית". בתוך כך ייסקרו נושאים כגון: תורת הבחירה החברתית, תורת המשחקים ל-2 ול-n שחקנים, הירוטטיטיקה, אסטרטגיה של בחירות ובחורים, התנהלות פוליטית במרחבי נושאים, תורת המיקוח הפוליטי, תורת הפעולה החברתית וכיו"ב.

1031.2105.01 מחשבה מדינית בת-זמננו

במהלך הקורס נבחן כמה מן התנגים הפוליטיים המרכזיים של התקופה המודרנית, תוך שימת דגש על האופן בו מוצג האדם המודרני בכלל ומבחינת יכולתו להתמודד עם מוסדות חברתיים ומערכות עוצמה האופייניות למודרניות בפרט. כמו כן, נעמוד על קווי התפתחות האופייניים להגות הפוליטית במהלך התקופה, ועל השאלות העומדות בפניה כיום. הקורס יתמקד בלימוד כתביהם של רוסו, מרקס, וובר, ופוקו.

1031.2106.01 פוליטיקה השוואתית

קורס יסוד במדע המדינה שמטרתו להקנות לסטודנטים מושגי יסוד לדיון באופיין של מערכות פוליטיות ובתפיסות שונות של הקשר שבין מדינה וחברה. הקורס יעסוק בניחות השוואתית של משטרים פוליטיים ובגורמים להתפתחותם, בסוגיות של לאומיות, אתניות, וסכסוכים פנים-מדינתיים, בשאלות של דמוקרטיה ואזרחות, ובאתגרים החדשים שמציבה הגלובליזציה למדינה.

1031.2108.01 אסטרטגיה בעידן המודרני

קורס המשך לקורס מבוא ליחסים בינלאומיים. הקורס עוסק במושגי יסוד של קונפליקט ושיתוף פעולה בזירה הבינלאומית ומעמת גזרות תאורטיות של הגישה הריאליסטית והליברלית. ההרצאות דנות בנושאים אסטרטגיים שונים, כגון: גיבוש אסטרטגיה, השימוש בכוח כופה, הרתעה, לחימה בתחרות, הפתעה אסטרטגית, מחותו של הכוח הגרעיני, טרור והסדרי ביטחון, תוך התייחסות לבעיות ולאליוצים המשפיעים על מרחב התמרון של מעצמות ומדינות קטנות מהן, במערכת הבינלאומית.

פרוסמינרים**1031.3675.01 עיניים**

הקורס ידון בסוגיית העיניים בייחוד בהקשר של חליצת אינפורמציה מודיעינית למניעת טרור. בהקשר זה נדון בשאלות כגון: מהו הרוע הספציפי שבעיניים? מהו המקור הנורמטיבי וההיסטורי לאיסור הליברלי על עיניים? מה בין עיניים במסגרת לוחמה לבין הרג בשדה הקרב? האם ניתן להצדיק עיניים בחקירה? האם ניתן להצדיק עיניים לשם וכשם מניעת רצח חפים מפשע? האם ניתן להצדיק עיניים במקרה של "פצצה מתקתקת"? האם ניתן אי פעם להצדיק עינוי של חפים מפשע? האם ישנו בסיס מוסרי להבחנה בין עיניים לבין הפעלת לחץ פיסי או בין עיניים קשים לקלים? האם ראוי להכפיף חקירות קשות לביקורת שיפוטית? האם ראוי לדרוש מחוקק לבקש "צו עיניים" מבימ"ש? שאלות אלו ואחרות יידונו בראש ובראשונה כמסגרת שתי תאוריות המוסר הדומיננטיות – התועלתנות לגוונית ותאוריית המוסר של קנט בהצגתם נפתח את הקורס. לאחר מכן יועלו אופציות מוסריות נוספות לבחינת הסוגייה כגון תזת "הידיים המלוכלכות" והרעיון של תירוץ, לעומת צידוק, מוסרי.

לאורך הקורס נקרא (כולנו) מגוון רחב של מאמרים פילוסופיים ומשפטיים עכשוויים המציגים עמדות שונות בנושא זה, בייחוד אלה שנכתבו סביב הדיון הישראלי בסוגייה בתחילת שנות ה-80 (דו"ח ועדת לנדוי) ואלה המתפרסמים בשנים האחרונות באקדמיה האמריקאית סביב בעיית הטרור הבינלאומי ופעולותיה של ממשלת ארה"ב מאז ה-11 בספטמבר 2001.

1031.3927.01 ימין חדש, ימין רדיקלי באירופה וישראל

בקורס נתמקד בהתפתחות של האידיאולוגיה הפאשיסטית והנאציונל-סוציאליסטית בתחילת המאה העשרים. מטרת הקורס היא לבחון את השונה והמשותף בין הפאשיזם לנאציזם, תוך כדי ניתוח של השורשים האינטלקטואליים המשותפים לשניהם. כמו כן נתמקד בהבדלים התאורטיים בין פאשיזם ונאציזם בצד אחד והמשטרים האוטוריטריים השמרניים שצמחו בין שתי מלחמות העולם באירופה. הקורס יעסוק תן ברמה הפוליטית ותן ברמה התאורטית והאידיאולוגית.

1031.3836.01 מרחב, ארכיטקטורה ופוליטיקה

מטרת הקורס לבחון את היחס בין פילוסופיה פוליטית מצד אחד לבין מרחב גיאוגרפי ומרחב ארכיטקטוני מצד שני. במסגרת זו ייבחנו סוגיות כגון: טריטוריה וזהות לאומית, שפה פוליטית והיסטוריה של המרחב, הפן הציבורי-פוליטי של מונומנטים והתפקיד של מטפורות ארכיטקטוניות בפילוסופיה פוליטית.

1031.3790.01 פוליטיקה של יצירת חוקות

חוקות נתפסות על פי רוב ככלי מרכזי למיסודו של משטר דמוקרטי. אולם האם בהכרח קיימת הלימה בין הרעיון החוקתי לבין עקרונות היסוד של דמוקרטיה? האם המסגרת הנוקשה של חוקה משוריינת מתיישבת עם העקרון הדמוקרטי של הכרעת רוב? הקורס יעסוק בדילמות העולות מתוך המתח הפנימי של constitutionalism כמסגרת שמסדירה את מוסדות השלטון הדמוקרטי מחד, ובו בזמן מגבילה את כוחם, מאידך. בין היתר, נדון בסוגיה של precommitment, בשאלת ההתחלה הדמוקרטית של חוקות ובסוגיה של ריבונות העם, בבעיות של תיקון החוקה ושל ביקורת שיפוטית.

שנה ג'**קורסי חובה****1031.3103.01 פרויקט שטח**

מטרת הפרויקט היא התנסות בחיבור בין תחומי מדע המדינה לבין קביעת מדיניות, תוך יישום כלים שנרכשו במהלך הלימודים. ראשית הסמסטר הראשון יוקדש להצגת תחומי מדע המדינה, מתודולוגיה ונושא הפרויקט. העבודה בקורס תיעשה במסגרת קבוצתית וכתום הפרויקט כל קבוצה תציג את עבודתה המשותפת.

קורסי בחירה**1031.3647.01 דמוקרטיה עתיקה, מציאות ומבקריה**

נעיין בדמוקרטיה האתונאית ומבקריה בני-זמננו כדי לחקור את שורשי המאבק לעוצמה בין אנשי הרוח לבין שלטון עצמי עממי. נקרא מתוך הרודוטוס, תוקידידס, אריסטופנס, אפלטון, דמוסתנס, ואריסטו.

1031.3912.01 דעת קהל בישראל

הקורס יעסוק בדעת קהל וביטוייה בדמוקרטיה העכשוויות, וכפרט בישראל. נתמקד בגורמים המעצבים דעת קהל, בתהליכי שינוי של דעת קהל ובקשרים ההדדיים בין דעת קהל, פוליטיקה ותקשורת. במסגרת הקורס, יבחרו התלמידים בנושא/מקרה/ארוע המחבר דעת קהל ומדיניות בישראל, יציגו אותו בכיתה ויגישו לגביו דו"ח כתוב בסוף הסמסטר.

1031.3812.01 האיחוד האירופי - הסדר הכלכלי-פוליטי

מבוא להסדר הפוליטי-כלכלי באיחוד האירופי. קורס זה עוקב אחר התהליך הבלתי רגיל של העברת הריבונות באירופה לאחד מלחמת העולם השנייה ממדינות לארגונים בינלאומיים. הקורס מספק מדרוך למבנה הארגונים באיחוד האירופי ולתחומי שיתוף הפעולה בין חברותיו, וכן תובנות לגבי עתיד המטבע המשותף (היורו). במהלך הקורס נתמקד בנושאים כגון מדיניות החוץ והביטחון המשותפת, תהליך החקיקה האירופי, המדיניות החקלאית המשותפת, השוק המשותף, פרמידת העדפות הסחר, והמערכת המוניטרית האירופית. נעשה שימוש בכלים תאורטיים מתחומי הכלכלה ומדע המדינה, אך אין צורך בידע מוקדם בכלכלה.

1031.3918.01 הפוליטיקה של משטרים מוניטריים בינלאומיים

הקורס עוסק בתופעה של משטרים מוניטריים בינלאומיים, כולל איחודי מטבע וצורות נמוכות יותר של אינטגרציה מוניטרית. בחלק הראשון של הקורס יידונו תפקידי הכסף השונים והקשר בינם לבין משתנים תרבותיים ופוליטיים. בחלק השני של הקורס ינתחו מספר משטרים מוניטריים בינלאומיים עיי תאוריות כלכליות ופוליטיות שונות של שימוש וניהול הכסף, ושל היווצרות איחודי מטבע.

1031.3900.01 אתגרים לדמוקרטיה בעידן הפוסט מודרני

הקורס עוסק ברעיונות וביישום הדמוקרטיה בתקופה הנוכחית תוך התמקדות בשלושה אתגרים מרכזיים שהם תוצאות של תהליכי הגלובליזציה. אחד מהם הוא השאלה של ממשל וריבונות בעולם הגלובלי, השני הוא הנושא של צדק חברתי ותרומתו והאחרון קשור לבעיית הביטחון הלאומי. על אף ששלושת האתגרים קשורים זה לזה, אנו נדון בהם בנפרד תוך התמקדות בדוגמאות מעשיות שונות בדמוקרטיה יציבות כמו בדמוקרטיה חדשות שמוזגו לאחר שלטון אוטוריטרי וטוטליטרי במערב אירופה ובדרום אמריקה.

1031.4583.01 רב תרבותיות, דמוקרטיה רפובליקאנית ועתיד הלאומיות

הקורס יעסוק בסוגיה המרתקת ביותר בפוליטיקה ובמחשבה המדינית בימינו. איך דמוקרטיה ליברלית בעולם המודרני מתמודדת עם שאלת הרב תרבותיות והזהות הלאומית. הקורס יעסוק בנושאים אלו מפרספקטיבה תאורטית: ויל קימיקלה, ד. טיילור, איריס יאנג והולי. נבחן גם את הפרקטיקה של הרב תרבותיות במדינות כמו קנדה, גרמניה, ישראל, ארצות הברית ומדינות אירופה.

1031.3898.01 המרקסיזם וביקורת המדינה המודרנית: מהמהפיכה התעשייתית לגלובליזציה

הקורס יעסוק בבחינת הסוגיות המרכזיות שהעסיקו את קרל מרקס במהלך חייו בתחומי הפילוסופיה, הסוציולוגיה, הכלכלה והפעולה הפוליטית. חומר הקריאה יתבסס, בעיקר, על כתביו של מרקס עצמו ושל פרידריך אנגלס. במוקד הדיון יעמדו נושאים כגון: המטריאליזם ההיסטורי כגישה מדעית, ביקורת הכלכלה המדינית, מלחמת המעמדות, מהפכה וחברה סוציאליסטית. יעשה גם מאמץ מיוחד לבחון נושאים העומדים במרכז הדיון הציבורי בישראל היום, כמו יחסי דת מדינה, איכות הסביבה, פמיניזם, גלובליזציה, לאור התובנות המרקסיסטיות. (קורס משותף לתואר ראשון ושני).

סמינרים**1031.3937.01 פוליטיקה ישראלית: סוגיות נבחרות**

הסמינר יעסוק בניתוח נושאים המאפיינים את הפוליטיקה הישראלית. ביניהם: רפורמות במשטר, חוקה, מינויים פוליטיים, תקשורת פוליטית, בחירות וכיו"ב.

1031.3922.01 טרור ומסר ציבורי

הסמינר יעסוק בשאלות של מוסד מדיני שמתעוררות אגב התגברות תופעת הטרור. מהו טרור? מהם מאפייניו ומהי הגדרתו כתופעה ייחודית להבדיל מצורות אחרות של לוחמה בלתי קונבנציונלית? כמה הוא דומה ושונה מפעולות קטלניות אחרות (קטל בשדה הקרב, מלחמת גרילה, רצח פוליטי, רצח פלילי, פשעי מלחמה)? באילו אמצעים מותר להילחם בטרור? האם התנקשויות ממוקדות הן פעולות לגיטימיות? באיזו מידה ניתן להגביל חירויות פרט ליברליות בשם ההגנה מפני טרור? האם פעולות טרור ניתנות אי פעם להצדקה?

הסמינר יתנהל כקבוצת דיון בסוגיות טריות ואקטואליות מסוג זה בחשתתפותם הפעילה של הסטודנטים בקריאה, חשיבה עצמאית, שיחה, הצגת רפראטים וכיו"ב.

1031.3938.01 פוסטקולוניאליזם והפוליטיקה של האחרות בעידן הגלובלי

מאז שנות התמישים של המאה העשרים מתחוללים תהליכים גלובליים רבים שדוחפים את המודרניות לשיאים חדשים ומעוררים משברים לא קטנים במציאות הפוליטית והחברתית העולמית. משברים אלה משתקפים בין היתר בתאוריה הפוליטית. אחד המקורות המרכזיים למשברי המודרניות הוא הקולוניאליזם וההשלכות שלו על מערכות היחסים בין חברות ותת-חברות מפותחות ועשירות לחברות ותת-חברות נחשלות ועניות. התאוריה הפוליטית התייחסה למשברים התרבותיים, הפוליטיים והזהותיים שחולל הקולוניאליזם, בעיקר על רקע ההגירה המסיבית של תושבי חברות נחשלות למטרופולים המפותחים של אירופה וצפון אמריקה. על רקע זה התפתחה התאוריה הפוסטקולוניאליט שהזגישה את עורמת יחסי הכוח הטמונים במערכות יחסים המתעלמים מהפוליטיקה של האחרות. התאוריה הפוסטקולוניאליט היא תאוריה של זמן ובה בעת תפיסה אפיסטימולוגית השואפת לפרק מערכות יחסי כוח ושליטה מורכבות. הסמינר הזה יעסוק בתאוריה זו ובהשלכות שלה על תפיסתנו את מערכות היחסים שבין חברות מפותחות וחברות נחשלות פנים-מדינתיים ובין-מדינתיים. לשם כך לסמינר ממדים תאורטיים לצד ממדים מעשיים והשוואתיים. מצד אחד הוא יעסוק בשורשי התאוריה הפוסטקולוניאליט, משמעויותיה והשלכותיה ומצד שני יעסוק בניתוח מערכות יחסים קונקרטיים בין חברות שונות באמצעות השימוש בטקסטים נבחרים לשם כך. מבין הדוגמאות הבלוטות שתשמשתן בסיס לדיונים ההשוואתיים בסמינר יהיו החברה הישראלית, ההודית, הקנדית, האמריקנית, הניוזילנדית, הבריטית ועוד.

1031.3307.01 בחירות בישראל

הסמינר יתמקד בבחירות בישראל מתוך מסגרת התייחסות תאורטית והשוואתית למדינות אחרות ולהיסטוריית הבחירות בארץ. הסמינר ייכלל דיון בחומר הקריאה ובאקטואליה, ועבודת מחקר אמפירית של התלמידים על בחירות בישראל. על פי הנושא יאספו התלמידים נתונים באופן עצמאי או ינתחו ניתוח משנה נתונים קיימים.

1031.3907.01 סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזרח התיכון

הסמינר מתמקד בבעיות הכלכליות והפוליטיות המאפיינות את המזרח התיכון ובעיות סוגי המשטרים שבו. החלק הראשון של הקורס עוסק בבעיית ריבוי האוכלוסין, בבעיית המים וביטחון המזון, סקטור הנפט, הגירה, תפקיד המגזר הציבורי וניסיונות הרפורמה בו, מונרכיה, סוציאליזם, איסלאמיזם, יחסי מדינה-צבא ועיור. נעשה שימוש בכלים תאורטיים מתחומי הכלכלה ומדע המדינה, אך אין צורך בידע מוקדם בכלכלה. החלק השני של הקורס מתבסס על הצגת עבודות עיי הסטודנטים. העבודות מנתחות מקרים ספציפיים של הבעיות המוצגות בחלקו הראשון של הקורס.

1031.3815.01 מדיניות ציבורית בישראל - סוגיות נבחרות

הסמינר יעסוק באיבחון השלבים השונים הכרוכים בקביעת מדיניות ציבורית. ובתוך כך יבחנו רכיבים כגון הפיכתה של בעיה פרטית לציבורית; העלאת סוגיה לסדר היום הציבורי, עיצוב המדיניות, יישום מדיניות והערכתה. הסוגיות המהותיות שיבדקו בקונטקסט הישראלי יכללו בין השאר, מדיניות בריאות, מדיניות תקשורת וכיו"ב.

1031.3899.01 ביטחון דיפלומטיה ביחסים בינלאומיים

סמינר זה יתמקד בתאוריות ובמתקרי העוסקים בביטחון ודיפלומטיה ביחסים בינלאומיים. נושאים יותר ספציפיים יהיו הנמקות של ריאליזם על דיפלומטיה; אסטרטגיות של כפייה בסכסוכים בינלאומיים; קשרים בין ליברליזם ומדיניות חוץ; קשרים בין דמוקרטיה וניהול וישוב סכסוכים; לוגיקות של צמצום וסיום הסלמה, גישות לפיתוח אמון הדדי, ומשא ומתן. חומר הלימוד יהיה מפילוסופיה פוליטית ומדע המדינה של זמננו. נושאים אלה יידונו לאור סכסוכים ואיומים בעבר ובהווה.

1031.3943.01 האבות המייסדים

עיון השוואתי במייסדי המשטרים הדמוקרטיים בארצות הברית ובישראל, בעיקר באמצעות קריאה במקורות ראשוניים. נתמקד ביצירה ושימור מוסדי השלטון, ובכינון הפולחן והדת האזרחיים. בין הדמויות שנחקרו: וושינגטון, ג'פרסון, המילטון, לינקולן, הרצל, בן-גוריון, בגין, ודיין. הקורס מניח הכרה יסודית במקיאבלי ורוסו.

1031.3945.01 אתניות, לאומיות ומשטר אתגרים ישנים וחדשים בחשיבה ובמציאות

הסמינר ידון בהקשרים הרחבים של סוגיית הזהות במדינה המודרנית והעתיקה תוך הצגת תיאוריות שונות וויכוחים אינטלקטואליים על מהות הלאומיות וכיוונים עתידיים אפשריים. דיון מיוחד ייעשה בסוגיה היהודית-ישראלית.

1031.3769.01 משיחיות חילונית או על אידיאולוגיות רצחניות בעידן המודרני

נטען לכך שהרעיון המשיחי-דתי זכה לגרסאות מודרניות-חילוניות מגוונות בדמותם של משטרי רצח בעולם המערבי. לאחר הבהרת הקריטריונים לזיהוי עיקרי המשיחיות, נפנה לדון בכתבים פילוסופיים ופוליטיים ראשוניים המעידים על התגבשות משיחיות חילונית ועל תרומתה הישירה להגברת השימוש באלימות פוליטית בעידן המודרני. נקרא, בין היתר, את כתבי רוסו, רובספייר, קאנט, מרקס, לוקסנבורג, לנין, היטלר, רוזנברג, בן גוריון, הרב קוק (הבן) ופרס.

1031.4407.01 זהות ואזרחות בישראל

בסמינר נבחן את מבנה האזרחות בישראל, מבנה הירארכי ומשוברר המעניק זכויות שונות לקבוצות חברתיות, ומטיל עליהן חובות שונות, על פי זחותן הלאומית, האתנית, הדתית וכו'. היסטורית, מבנה האזרחות בישראל זכה ללגיטימציה בעזרת השימוש הברזומני בשלוש מערכות מושגיות/ערכיות אותן נכנה "שיחי אזרחות": שיח ליברלי, שיח רפובליקני ושיח אתנו-לאומי. בשנים האחרונות התבטאה הליברליזציה של החברה הישראלית, בין השאר, בירידת כוחו הלגיטימציני של שיח האזרחות הרפובליקני, שהיה דומיננטי בתקופת הישוב ובשנותיה הראשונות של המדינה. תהליך זה הביא למאבק חריף בין קבוצות חברתיות התומכות בשיח האזרחות הליברלי לבין אלה התומכות בשיח האתנו-לאומי. מאבק זה הוא אחד הביטויים המרכזיים של המשבר בו שרויה עתה החברה הישראלית ותוצאותיו יקבעו במידה רבה את עתידה. (הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני - תלמידי תואר ראשון רשאים להרשם רק באישור המרצה).

סמסטר ב'**שנה א'+ב'****קורסי מבוא וחובה**

ראה/י פירוט בסמסטר א'.

שנת א'**1009.1555.01 מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים**

מטרת הקורס: להקנות מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים: תאור, ניתוח והסקה סטטיסטית, תוך פיתוח היכולת לבצע את הניתוחים באופן עצמאי על ידי שימוש במחשב.
תכנית הקורס: הקורס כולל שני מרכיבים עיקריים: החלק העיוני בשיעורים, והתרגול בחדרי המחשב. החלק העיוני יכלול את הנושאים הבאים: סטטיסטיקה תיאורית (סולמות ומשתני מדידה, מדדי מיקום ופיזור), הסתברות (חישובי הסתברות, התפלגות בינומית ונורמלית, משפט הגבול המרכזי), אמידה ובדיקת השערות (רווחים ברי סמך ובדיקת השערות לגבי ממוצע כאשר השונות ידוע ואינה ידועה, הסקה לגבי שני מדגמים), קשר בין משתנים (משתנים בדידים: מבחן חי בריבוע, משתנים רציפים: קו רגרסיה ומקדם מתאם). החלק היישומי של הקורס יכלול שימוש ב-SPSS ו-EXCEL בנושאים השונים.

1009.1106.01 תרגיל ביישומי מחשב

קורס זה יילמד במקביל לקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים" ומטרתו להעמיק את הידע ולחזק את השליטה בניתוח נתונים כמותיים במחשב באמצעות תכנת SPSS. במסגרת הקורס יתרגלו התלמידים קריאת קובצי נתונים, טרנספורמציות של משתנים, וביצוע פרוצדורות סטטיסטיות שונות באמצעות המחשב. (מיועד לתלמידי מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בלבד).

שנה ב'**1031.2102.01 שיטות מחקר**

הקניית ידע בסיסי בגישה המדעית לפוליטיקה. הנושאים העיקריים: הגדרת בעיות מחקר, בניית מושגים, תאוריות והשערות, בעיות מדידה, איסוף, עיבוד וניתוח נתונים (כולל ניתוח טבלאות, מדדי קשר, רגרסיה, מבחנים סטטיסטיים). עבודת מחקר הדורשת עיבודים במחשב תהווה חלק אינטגרלי של הקורס.

פרנסמינרים**1031.2604.01 הממשלות הקואליציוניות של ישראל**

הקורס יעסוק במרכיבי היסוד של קואליציות פרלמנטריות בדמוקרטיות מערביות תוך שימת דגש תאורטי והשוואתי. סוגיות מרכזיות בנושא תיושמו למציאות הפוליטית בישראל.

1031.3788.01 קונפליקטים של זהות

הקורס ידון בהיבטים תיאורטיים והשוואתיים של יישוב סכסוכים בחברות שסועות. נעסוק בתפיסות מתחרות לגבי זהות המדינה, בהיות קבוצתיות ובשאלת ייצוגן במסגרות דמוקרטיות. כן ננתח מספר מקרי בוחן של קונפליקטים סביב זהות לשונית, דתית ואתנית, ונבחן פתרונות מוסדיים לקונפליקטים של זהות בתוך מסגרת המדינה (כמו קונסוציונליזם ופדרליזם) ומחוצה לה (כדוגמת האיחוד האירופי).

1031.3784.01 קבלת החלטות ומדיניות חוץ

הקורס מבקש להציג בפני התלמידים את גישת קבלת ההחלטות לניתוח תפוקות מדיניות חוץ. במרכזו ארבעת הפרדיגמות העיקריות שסביבן נסב המחקר בנושא: הרציונאליסטית, הביורוקרטית, הפסיכולוגיסטית והקיברנטית. במהלכו יוצגו באופן ביקורתי כל אחת מבין האחרונות (על מגוון התאוריות והמודלים הכלולים בהן), תוך יישומן לצורכי תמחשה על מקרי מחקר ממדיניות החוץ הישראלית וממדיניות החוץ של מדינות נוספות.

1031.3789.01 "המהפכה השקטה": עלייתו של המגזר השלישי בישראל ובעולם

בשנים האחרונות אנו עדים לעלייתו של המגזר השלישי, שצמח על חורבות מדינת הרווחה ונחלק מתשינוי העולמי שבין האזרח למדינה. בקורס נדון בהגדרתם ובמעמדם של ארגוני המגזר השלישי כמו גם בתפקידם לקידום שיתוף הציבור בתהליכי קבלת ההחלטות החברתיות. הקורס יפתח בדיון מושגי של המגזר השלישי, התפתחותו ההיסטורית והגישות המרכזיות הנדונות בהקשר זה כיום. בהמשך, נדון בקשר שבין המדינה, האזרח והמגזר השלישי בהיבט השוואתי בישראל ובעולם.

שנה ג'קורסי תוכנה**1031.3100.01 התנהגות פוליטית בישראל**

הבהרת עיקרי היחסים הנהוגים בין חברה ומדינה בעולם המערבי ובישראל, ניתוח גישות עקרוניות ליחסי חברה ומדינה וגילומם במקרי מבחן המהווים חלק מהמתחים החברתיים, הפוליטיים, הכלכליים, המיניים והדתיים בישראל העכשווית.

1031.3102.01 מדיניות ומדינאות מעשית

הקורס נועד להפגיש את הסטודנט/ית עם מעצבי מדיניות בכירים (בעבר ובהווה) בתחומים שונים בחיי המדינה. חלקו הראשון של הקורס מוקדש להכרת עקרונות בסיסיים ולהכרת כלי ניתוח עיוניים בתחום קביעת מדיניות ממלכתית. חלקו השני - והארי - מורכב מהרצאות אורח מפיחהם של אישים בעלי ניסיון מעשי בקביעת מדיניות ברמה הלאומית (כולל פוליטיקאים, פקידים בכירים ואנשי ביטחון), שממלאים/מילאו תפקידים מרכזיים בשטח הצבאי והמודיעיני, במשק ובכלכלה, בנושאי חברה וחינוך ובתחום מדיניות החוץ והדיפלומטיה.

קורסי בחירה**1031.4594.01 תודעה ואסטרטגיה בזירה הבין-ערבית והפלסטינית**

דיון בהיבטים תאורטיים, אידיאולוגיים ותרבותיים הכרוכים בצמיחתם ובהתגבשותם של מרכיבי התודעה הפוליטית בעולם הערבי ובקרב החברה הפלסטינית, והשפעתם על דפוסי מדיניות והגיונות פעולה של אליטות ומנהיגים, ברמה האזורית, המדינית והמקומית; של מפלגות וארגונים; תנועות דתיות וזרמים אידיאולוגיים; אסטרטגיות של משא ומתן ומנגנונים לפתרון סכסוכים בצל פעילות טרור ורדיקליזם איסלאמי (הקורס משותף לתלמידי תואר ראשון ושני).

1031.3679.01 מדיניות החוץ של ישראל

קורס זה נועד להפגיש את המשתתפים בו עם הסוגיות העיקריות הנוגעות למדיניות החוץ של ישראל. זאת, הן בהיבט התיאורטי, והן בהיבט המעשי. הקורס עוסק בניתוח מדיניות החוץ של מדינת ישראל על-פי התחומים האלה: הממד הפנימי במדיניות החוץ הישראלית: תהליכי קבלת החלטות במצבי משבר ומלחמה; דוקטרינת הביטחון של ישראל; דעת קהל והשפעתה על עיצוב מדיניות חוץ; הסכסוך הישראלי-ערבי; גורמים ושלבי התפתחות, ניסיונות וגישות לפתרון; תפיסות ועמדות בישראל לגבי; אירועים ספציפיים במהלכו; ישראל בזירה הבין-לאומית: יחסיה הדו-צדדיים של ישראל עם ארצות-הברית, ברית המועצות/רוסיה, סין, מערב-אירופה, אמריקה הלטינית, אפריקה ועוד.

1031.3780.01 מסורות חשיבה פוליטיות: איסלאם ולאומיות בני זמננו

הקורס יתמקד בתכנים, בהשפעות ובהשלכות של זרמים איסלאמיים ותנועות לאומיות על תפיסות חברתיות ופוליטיות ועל דפוסי פעילות של מדינות, ארגונים אזרחיים ותנועות טרור. הקורס אמור להקנות יכולת לתמשיג, לנתח ולהעריך תהליכים פוליטיים ולצפות כיווני התפתחות תוך שימוש במסגרות חשיבה אנליטיות.

הקורס ישלב הרצאות, דיון בתומר הקריאה וסדנאות מחקר קבוצתיות בנושאים שיידונו במהלך הסדנה.

1031.3928.01 מבוא לגלובליזציה

הקורס יבדוק תחילה את הגלובליזציה של הכלכלה והשפעותיה בתחומי הסחר, המימון, היצור והמסחר. יילמדו השפעת הגלובליזציה על עבודה, זכויות עובדים, הגירה, נשים וזכויות האדם. כמו כן תיבחן הגלובליזציה התרבותית, הגלובליזציה של החברה האזרחית, נושאי הסביבה, גלובליזציה צבאית ויחסים בינייל והשפעת הגלובליזציה על המדינה.

1031.3674.01 הפרטה: שיקולים כלכליים ותחליף פוליטי

קורס זה יעסוק באחד המכשירים הנפוצים ביותר במדיניות ציבורית, אך בו בעת גם אחד היותר שנויים במחלוקת: הפרטה. דעה נפוצה ביחס להפרטה היא שזו מדיניות ניאו-ליברלית שנועדה לערער את אושיות מדינת הרווחה המודרנית. למעשה, רבות הסיבות להפרטה והשלכותיה מורכבות. במסגרת קורס זה, נדון בסיבות ובהשלכות של הפרטה תוך התייחסות לניסיון המצטבר של הפרטה גם בישראל וגם במדינות אחרות בעולם. בנוסף לכך, הפרטה תשמש כדוגמה להתהוות, יישום, ואף ערעור, של מדיניות ציבורית.

1031.4431.01 ניהיליזם וקולנוע

נבדוק את הדרכים שבהם הקולנוע הבינלאומי מאז מלחמת העולם השנייה נאבק עם שאלת משמעות וערך החיים. הקורס ישלב קריאות והקרנת סרטים (הקורס משותף לתלמידי תואר ראשון ושני).

1031.2750.01 שינויים מבניים במערכת המפלגתית והתקשורתית בישראל

השיעור יתמקד בשינויים המבניים במערכת הרב-מפלגתית הישראלית. הוא יעסוק במעבר ממופלה דומיננטית במרכז (מפא"י-העבודה), ששלטה בשמונה הכנסות הראשונות, למערכת דו-גושית בפועל, שתרמה תרומה מירבית למהפך השלטוני ב-1977 ולהילופי השלטון ב-1992, ב-1999, ב-2001-2003. השיעור יתמקד בממשלות הצרות של הליכוד והעבודה, בממשלת האחדות-הלאומית, בממשלות נתניהו, ברק ושרון בהן ראש הממשלה שנבחר בבחירות אישיות מתפקד כראשון מעל שווים, בהתנתקות והשלכותיה הפוליטיות ובתהליכי הדמוקרטיה הפנים-מפלגתיים (מחנות, שביעיות פריימריס) ובקשרי הגומלין בין המערכת הפוליטית לאמצעי התקשורת ההמוניים, האלקטרוניים והמודפסים.

תואר שני

יועצת: ד"ר תמר מייזלס

מטרות הלימודים

להקנות לתלמידים ידע וכלי ניתוח וחשיבה מתקדמים בנושאים של פוליטיקה בינלאומית, לאומית ומקומית. דגש מיוחד יושם על הכשרת תלמידים למחקר והוראה עצמאיים. כמו-כן ייחשפו התלמידים לנושאים אשר ישמשו להם כבסיס לפעילות ציבורית.

קיימים שני מסלולי לימודים לתואר שני:

1. ללא עבודת גמר.
2. עם עבודת גמר (תכנית זו מאפשרת בסיומה הגשת מועמדות ללימודי תואר שלישי).

תנאי קבלה

למסלול ללא עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 82 לפחות.

למסלול עם עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 85 לפחות.

תלמידים שסיימו תואר ראשון בחוג שאינו מדע-המדינה, חייבים בלימודי השלמה מתואר ראשון כמפורט בהמשך.

דרישות מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר

ממוצע של 86 לפחות בלימודים בתום השנה הראשונה בחוג בקורסים: שיטות מחקר למתקדמים במסלול עם עבודת גמר גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר קורס חובה בתחום ההתמחות סמינר סמסטריאלי שיעור בחירה

לימודי השלמה

במסגרת לימודי ההשלמה חייבים התלמידים ללמוד 5 מתוך 7 קורסים מהתואר הראשון:

-	פוליטיקה ומשטר בישראל - שי+ת'	4	שי"ס
-	מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית - שי	4	שי"ס
-	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה - שי+ת'	4	שי"ס
-	כלכלה פוליטית ¹ - שי+ת'	4	שי"ס
-	מחשבה מדינית בת-זמננו - שי+ת'	3	שי"ס
-	פוליטיקה השוואתית - שי+ת'	3	שי"ס
-	שיטות מחקר ¹ - שי+ת'	4	שי"ס

תלמידים שלא למדו קורס בתחום של שיטות מחקר חייבים לכלול את הקורס במסגרת לימודי ההשלמה שלהם.

תלמידים שאין להם ציון 80 לפחות, בקורס שיטות מחקר ייחויבו בהשלמה זו, על פי החלטת יועץ החוג.

שימו לב: תלמידים שסיימו תואר ראשון בממוצע של 85 לפחות ועליהם להשלים פחות מ-3 קורסים יכולים ללמוד במקביל ללימודי ההשלמה קורסים מלימודי התואר השני.

¹ הקורסים שיטות מחקר וכלכלה פוליטית, מתקיימים פעם אחת בשנה בסמסטרים א' או ב'.

תלמידים שיתקבלו ללימודי השלמה במסלול ללא עבודת גמר חייבים להשיג ממוצע של 75 לפחות בלימודי השלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים כדי לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. במסלול עם עבודת גמר התלמידים חייבים להשיג ממוצע של 80 לפחות בלימודי השלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים כדי לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. (פרט למתקבלים עפ"י "נוהל קבלת תלמידים בעלי תואר ראשון ממוסד אחר ללימודי תואר מוסמך באוניברסיטת ת"א" - ראה נהלים אוניברסיטאיים במבוא הכלל-אוניברסיטאי).

תחומי לימוד

- א. מחשבה מדינית
- ב. פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית
- ג. משפט, חברה ופוליטיקה
- ד. תקשורת פוליטית
- ה. מינהל ומדיניות ציבורית
- ו. יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- ז. מתודולוגיה וכלכלה פוליטית

משך הלימודים

הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים.¹

במסלול עם עבודת גמר – ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת וכמקרים חריגים בשנה נוספת.

במסלול ללא עבודת גמר – ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת בלבד.

הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה הפקולטטית.

תכניות לימודים

א. תכנית ללא עבודת גמר

מטרת התכנית להכשיר תלמידים למחקר והוראה בבתי-ספר על-יסודיים ובמכללות, לציידם בכלים לחשיבה ולקרבם לנושאים שבתחומי מדע-המדינה כבסיס לפעילות ציבורית. אופן לימוד זה יקנה תואר מ.א. ללא עבודת גמר, ומוסמכו לא יוכלו להמשיך ללימודי תואר שלישי. מכסת שעות הלימוד באופן לימוד זה היא 36 ש"ס. על התלמידים לעמוד בבחינת גמר בתחום התמחותם.

קורסי חובה

שיטות מחקר במסלול ללא עבודת גמר
קורס חובה בתחום הלימוד (כמפורט בהמשך)
גישות ותאוריות במסלול ללא עבודת גמר

3 ש"ס
3 ש"ס
3 ש"ס

קורסי בחירה

6 קורסי בחירה
3 סמינרים
בחינת גמר
סה"כ לתואר במסלול ללא עבודת גמר

18 ש"ס
9 ש"ס
חייב
36 ש"ס

¹ חובה על התלמידים לקחת לפחות 3 קורסים בסמסטר, כאשר מומלץ להתחיל עם קורסי החובה.

תנאי המשך לימודים לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר

חובה על התלמידים לסיים תוך שלושה סמסטרים מיום התחלת לימודיהם לתואר שני בחוג את הקורסים הבאים:

- קורס חובה בתחום הלימוד
- שיטות מחקר לתלמידי המסלול
- גישות ותאוריות במסלול ללא עבודת גמר

זאת בממוצע של 80 לפחות ובתנאי שהציון בכל אחד מהקורסים יהיה 70 לפחות. תלמידים שלא יעמדו בתנאי יופסקו לימודיהם בחוג. מקרים חריגים יובאו בפני ועדת החוג.

בחירת הגמר

הבחינה תהיה בתחום הלימוד של התלמיד.

התלמידים חייבים לגשת לבחינת הגמר בסמסטר האחרון ללימודיהם. לרשות התלמידים יעמדו שני מועדים (מועד אחד בסמסטר א' ומועד נוסף בסמסטר ב'). ציון המעבר יהיה 75 לפחות. התלמידים יהיו רשאים לגשת לבחינה פעמיים בלבד. מידי סמסטר, כחודשיים לפני הבחינה, תופץ רשימה ביבליוגרפית של ספרים ומאמרים בכל אחד מתחומי הלימוד. תלמידים ילמדו לקראת הבחינה את כל המאמרים והספרים בתחום הלימוד בו הם מבקשים להיבחן. בבחינה יתבקשו התלמידים לענות על 2 מתוך 3 שאלות בתחום הלימוד בו למדו. ציון הבחינה מהווה 10% מציון הגמר.

ב. תכנית עם עבודת גמר

מטרת התכנית להכשיר תלמידים למחקר עצמאי ולהוראה ברמה אוניברסיטאית בתחומי מדע-המדינה. הלימודים כוללים 30 שעות לימוד סמסטריאליות, עבודת גמר ובחינה על עבודת הגמר. למוסמכים שסיימו את לימודיהם בציון סופי של 85 לפחות וציון 85 לפחות בעבודת התזה, תינתן האפשרות להירשם כמועמדים ללימודי תואר שלישי בחוג. את הצעת המחקר¹ לעבודת הגמר יש להגיש עד תום הסמסטר השני ללימודים ובאישור מיוחד של היועץ עד תום הסמסטר השלישי ללימודים. תלמידים שלא יגישו הצעת מחקר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים יופסקו לימודיהם בחוג, או שיתיה עליהם לעבור למסלול ללא עבודת גמר.

קורסי חובה

ש"ס	3	קורס חובה בתחום הלימוד (כמפורט בהמשך)
ש"ס	3	גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר
ש"ס	3	סטטיסטיקה למ.א. (לא ישוקלל בציון הגמר)
ש"ס	3	שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר ²
ש"ס	3	סדנה מתודולוגית

קורסי בחירה

ש"ס	9	3 סמינרים
ש"ס	6	2 קורסי בחירה
	חייב	עבודת גמר ³
ש"ס	30	סה"כ לתואר במסלול עם עבודת גמר

¹ הצעת מחקר - נושא אותו אתם מתכוונים לחקור עם הצעה לרשימה ביבליוגרפית, בחיקף של 5-3 עמודים.

² תלמידים רשאים ללמוד "שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר" במקביל או אחרי שלמדו את הקורס "סטטיסטיקה למ.א."

³ עבודת הגמר שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

תנאי המשך לימודים לתלמידי המסלול עם עבודת גמר

- חובה על התלמידים לסיים תוך שלושה סמסטרים מיום התחלת לימודיהם לתואר שני בחוג את הקורסים הבאים:
- קורס חובה בתחום הלימוד
  - גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול
  - שיטות מחקר לתלמידי המסלול
  - סטטיסטיקה למ.א.
  - סמינר/קורס בחירה

זאת בממוצע של 80 לפחות, ובתנאי שהציון בכל אחד מהקורסים יהיה 70 לפחות. תלמידים שלא יעמדו בתנאי יופסקו לימודיהם בחוג. מקרים חריגים יובאו בפני ועדת החוג.

סמינר מחלקתי

כל תלמידי המסלול חייבים להשתתף מידי שנה בסמינר המחלקתי של החוג, שמתקיים בימי שני, בין השעות: 18:00-16:00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדוא"ל.

סדנה מתודולוגית

כל תלמידי המסלול חייבים להשתתף בסדנה שמטרתה להכשיר תלמידים לכתיבת עבודת הגמר. דרישות מוקדמות לסדנה המתודולוגית: סיום קורסי החובה, סיום שני סמינרים סמסטריאליים ותיאום נושא לכתיבת עבודת גמר עם מנחה.

עבודת גמר

תלמידי התואר השני במסלול חייבים בכתיבת עבודת גמר בהנחיית אחד מחברי הסגל הבכיר בחוג. תלמיד חייב להגיש הצעה לעבודת גמר עד תום השנה הראשונה ללימודיו ולקבל את אישור המנחה להצעת. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו - יופסקו לימודיו בחוג או שיהיה עליו לעבור למסלול ללא עבודת גמר. ציון עבודת הגמר מהווה 40% מציון הגמר.

לתלמידי שתי התכניות**קורס חובה בתחום הלימוד**

תלמידים שתחום הלימוד שלהם יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה ילמדו את הקורס: המערכת הבינלאומית. תלמידים שתחום הלימוד שלהם מינהל ומדיניות ציבורית ילמדו את הקורס: מבוא למדיניות ציבורית. תלמידים שתחום הלימוד שלהם משפט, חברה ופוליטיקה ילמדו את הקורס: סוגיות במשפט ובמדעי החברה. תלמידים שתחום הלימוד שלהם תקשורת פוליטית ילמדו את הקורס: תקשורת פוליטית. תלמידים שתחומי הלימוד שלהם מחשבה מדינית; פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית; מתודולוגיה וכלכלה פוליטית ילמדו את הקורס: הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה.

קורסי בחירה

סמינר - במסגרת זו תוגשנה עבודות סמינריוניות בתיאום עם המרצה.
קורס בחירה - במסגרת זו יחויבו התלמידים ברפרט בע"פ ו/או בכתב ו/או בבחינה, בהתאם להחלטת המרצה.

עבודות יש להגיש עד 5 שבועות מתום הסמסטר.
עבודה סמינריונית יש להגיש לא יותר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר.
לסמינרים שיינתנו בסמסטר אי מועד ההגשה: 30.4.08.
לסמינרים שיינתנו בסמסטר ב' ולסמינרים שנתיים מועד ההגשה: 7.9.08.
ועדת הוראה רשאית, בכפוף להצגת סיבה מספקת, לאשר אורכה של שבועיים נוספים וסה"כ לא יותר משלושה חודשים.
תלמידים שלא יגישו את העבודה במועד יקבלו בקורס ציון "נכשל".

שימו לב: לתלמידים מוצעים מספר קורסי בחירה וסמינרים מתנגים אתרים באוניברסיטה, אולם כל הסמינרים המחייבים עבודות סמינריוניות חייבים להילקח מתוך החוג.

בחינות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד מיוחד בגין סיבה אחרת יהיה כפוף לאישור היועץ ופנייה לוועדת הוראה ומתנה בהמצאת אישורים מתאימים.

ציונים

בקורסי החובה לא יעלה אחוז המצטיינים (90 ומעלה) על 15% מהנבחנים. ממוצע הציונים ינוע בין 77-82. תקנה זו תחול רק על קורסים בהם יש 30 סטודנטים ומעלה.

שימו לב

תלמידי שני המסלולים חייבים להשלים את מכסת השעות כפי שהתפרסמה בידיעון בשנה בה החלו את לימודיהם בחוג.

סיכום חובות התלמיד בשני המסלולים

מסלול לימוד בלי עבודת גמר		מסלול לימוד עם עבודת גמר		
ש"ס	3	ש"ס	3	חובה
ש"ס	3	ש"ס	3	קורס בתחום הלימוד
--	--	ש"ס	3	גישות ותאוריות במדע המדינה
ש"ס	3	ש"ס	3	סטטיסטיקה למ.א. ¹
--	--	ש"ס+תי	3	שיטות מחקר למתקדמים
		ש"ס	3	סדנה מתודולוגית
				בחירה
(18 ש"ס)	6	(6 ש"ס)	2	קורסי בחירה
(9 ש"ס)	3	(9 ש"ס)	3	סמינרים
חייב		לא חייב		בחינת גמר
לא חייב		חייב		עבודת גמר
36 ש"ס		30 ש"ס		

משקל הקורסים:

1.5 נקודות	משקלו של כל אחד מקורסי החובה
1 נקודה	משקלו של כל קורס בחירה/סדנה
1.5 נקודות	משקלו של כל סמינר סמסטריאלי

¹ הציון בקורס סטטיסטיקה למ.א. לא ישוקלל בציון הגמר.

ציון גמר

- רשאי להגיש בקשה לציון גמר במסלול ללא עבודת גמר תלמיד אשר:
- סיים את כל מכסת הקורסים והשעות הנדרשת ע"פ תכנית הלימודים.
  - קיבל ציון 75 לפחות בבחינת הגמר.

שקלול ציון הגמר

ציוני קורסים	90%
בחינת גמר	10%

- רשאי להגיש בקשה לציון גמר במסלול עם עבודת גמר תלמיד אשר:
- סיים את כל מכסת הקורסים והשעות הנדרשת ע"פ תכנית הלימודים.
  - הגיש עבודת גמר והגן עליה בהצלחה.

שקלול ציון הגמר

ציוני קורסים	60%
עבודת גמר	40%

משפט, חברה ופוליטיקה

תכנית העשרה משותפת: החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים,
החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
מרכז התכנית: ד"ר תמי מייזלס

תיאור התכנית

בשנים האחרונות חל גידול מרשים בהיקף, בעומק המחקר האקדמי ובעניין הציבורי בהשלכות הפוליטיות, החברתיות והתרבותיות של המשפט. התפתחויות אלו באות לידי ביטוי בעניין הגובר במעמדו של בית המשפט העליון בישראל, במקורותיהם התרבותיים-משפטיים-פוליטיים של פסיקות ודברי חקיקה, בתוצאות החברתיות ובמשמעויות הנורמטיביות של הכרעות משפטיות ושל חוקי היסוד החדשים.

החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה חברו יחד בהקמתה של תכנית לימודים ייחודית במסגרת לימודי התואר השני. התכנית מיועדת לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. תלמידי התכנית יכוונו להתמודד מחקרית עם שאלת הקשר בין משפט, חברה ופוליטיקה. התכנית מיועדת להקנות לתלמידים שישתתפו בה כלים תאורטיים ומתודולוגיים, הנחוצים למחקר חברתי ופוליטי של המשפט בישראל. התכנית מציעה מגוון של שיעורים, שמטרתם להכין תלמידים לקראת כתיבתן של עבודות מחקר, שתעסוקנה בסוגיות כגון: התרבות המשפטית והפוליטית בישראל, ההיסטוריה של המשפט בישראל, המשפט כמדע חברתי, ההקשר החברתי והפוליטי של תורות וגישות במשפט, משפט ופמיניזם, ניתוח טכסטים משפטיים בכלים של מדעי החברה, משפט ורב-תרבותיות, ממשל ומשפט, פנדמנטליזם, קיצוניות פוליטית ושלטון החוק, וזכויות חוקתיות בהקשרן הפוליטי והחברתי.

על פי התכנית, ילמדו תלמידי מדע המדינה לימודי העשרה במסגרת הפקולטה למשפטים שיכללו קורסי יסוד, מספר קורסי בחירת וסמינרים לתואר השני, הרלוונטים לתחומי העיסוק של התכנית. כל תלמידי התכנית ישתתפו בקורס ליבה משותף, שיהיה הקורס המרכזי של התכנית, ויועבר במשותף על ידי מורים מן החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים, והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

התכנית משפט, חברה ופוליטיקה מיועדת לבעלי תואר ראשון במדעי החברה או במשפטים, שהם בעלי הישגים גבוהים בתואר הראשון ובעלי אוריינטציה מחקרית, המבקשים לכתוב עבודת גמר בתואר השני. תלמידים מצטיינים מחוגים אחרים יתקבלו לתכנית בכפוף ללימודי השלמה. כל אחד מתלמידי התכנית יזכה ליעוץ אישי צמוד על ידי אחד ממורי התכנית.

במסגרת התכנית ילמדו התלמידים את הקורסים הבאים:

קורסי חובה

סוגיות במשפט ובמדעי החברה (קורס חובה בתחום הלימוד)	4	ש"ס
גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	3	ש"ס
סטטיסטיקה למ.א. (לא ישוקלל בציון הגמר)	3	ש"ס
שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר	3	ש"ס
סדנה מתודולוגית	3	ש"ס

קורסי בחירה

סמינרים	6	ש"ס
קורסים/סמינרים לתואר שני בפקולטה למשפטים	8	ש"ס
עבודת גמר	חיוב	
סה"כ	30	ש"ס

תלמידי תואר שני בפקולטה למשפטים המשתתפים בתכנית יחויבו בשני קורסים מהתואר הראשון:
התנהגות פוליטית בישראל
פוליטיקה השוואתית

קורס חובה בתחום

סוגיות במשפט ובמדעי החברה - 4 ש"ס
ד"ר ל. בילסקי, ד"ר ת. מייזלס, ד"ר א. גרוס, ד"ר ד. הקר, ד"ר ש. לביא, ד"ר א. ספקטורוסקי,
פרופ' ר. שמיר.

תקשורת פוליטית

מרכז : ד"ר אמל ג'מאל

הלימודים הבינתחומיים בפוליטיקה ובתקשורת נוגעים בעיסוקיהם של אנשי המדיה - עיתונות, רדיו, טלוויזיה וקולנוע - אל מול שאלות של אתיקה ומחשבה מדינית, קבוצות לחץ, פוליטיקאים, תנועות לאומיות, מוסדות שלטון בישראל, והמערכת הבינלאומית.

קורס חובה בתחום

תקשורת פוליטית – ד"ר אזי לב-און

פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית

מרכז : פרופ' יוסי שיין

התחום של פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית עוסק בנושאי חליבה של מחקר המדינה המודרנית. ריבונות, חוק, גבולות, משטר, תרבות פוליטית, תנועות חברתיות, זהות, תפקודי הביורוקרטיה והצבא ייבחנו במבט משווה ומתוך התבוננות רחבה בשינויים הבינלאומיים בעשורים האחרונים. דגש מיוחד יושם על המציאות הישראלית.

קורס חובה בתחום

הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה - ד"ר א. חוברס

מחשבה מדינית

מרכז : ד"ר איל חוברס

לתכנית ללימודים מתקדמים במחשבה מדינית שתי מטרות מרכזיות: ראשית, העמקת הידע של התלמידים במגוון נושאים של פילוסופיה פוליטית כללית, כגון: דילמות של זהות בחברה רב-תרבותית, יחסי מיגדר בהגות הפוליטית של המערב, והזיקה בין אידיאולוגיות ותאוריות פוליטיות לבין יצירה תרבותית בתחומי האומנות והספרות. שנית, בחינה בכלים פילוסופיים-פוליטיים של סוגיות הקשורות בדמוקרטיה ובפוליטיקה בישראל, התנועה הלאומית הציונית והפלשתינאית, הניסיון היהודי בהיסטוריה, ועוד. מטרת התכנית היא להעמיד תלמידים בעלי ידע מקיף ומעמיק במחשבה מדינית כללית, אשר יהיו מסוגלים לתרגם ידע זה באופן יצירתי לניתוח הוויתם הפרטיקולרית.

קורס חובה בתחום

הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה - ד"ר א. חוברס

יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

מרכז: פרופ' עזר גת

הלימודים המתקדמים בתחום היחסים הבינלאומיים מיועדים לפתח בסטודנטים חשיבה ביקורתית, להקנות להם מיומנות מחקרית בסיסית, ולשפר את הבנת התהליכים הבינלאומיים ברמה תאורטית גבוהה. הלימודים מאפשרים לסטודנטים להתמחות בתחומים ספציפיים של תאוריה ומעשה, כגון: גישות מערכתיות ללמוד היחסים הבינלאומיים, קבלת החלטות, דיפלומטיה ותקשורת, מ"מ בינלאומי, פרקים היסטוריים בהתפתחות היחסים הבינלאומיים, ומערכת יחסי החוץ והביטחון של ישראל.

קורס החובה בתחום

המערכת הבינלאומית - ד"ר ג. פרידמן

מתוך רשימת הקורסים של התכנית ללימודי ביטחון והתכנית לדיפלומטיה המופיעים ברשימת הקורסים של מדע המדינה, רשאים תלמידי המסלול עם עבודת גמר ללמוד קורס אחד ותלמידי המסלול ללא עבודת גמר 2 קורסים.

מומלץ לתלמידי התחום להשתתף בפורום הבינלאומי, שמארח שגרירים של מדינות העולם. הפורום יתכנס בימי רביעי בשעה: 17:00-19:00, חדר 527. שמות השגרירים שיתארחו במסגרת הפורום ונושאי ההרצאות יתפרסמו על לוח המודעות של החוג ובאתר האינטרנט. מועדי המפגשים: 14.11.07; 16.12.07; 16.1.08; 12.3.08; 9.4.08; 14.5.08.

מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית

תחום זה עוסק בהבנת ארגונים מבניים של המינהל הציבורי: תהליך קביעת מדיניות ציבורית; מודלים של קבלת החלטות בהקשרים פוליטיים, חברתיים וארגוניים; היחסים בין מדיניות הממשלה והשלטון המקומי בנושאים של כספים, חינוך, תקציב ותכנון; הפרטה; קבוצות אינטרס; פוליטיקה ומדיניות אורבנית; רפורמות מינהליות ואופנות ניהול בסקטור הציבורי; מדיניות בריאות ועוד.

קורס החובה בתחום

מבוא למדיניות ציבורית - ד"ר ע. זהבי

תואר שלישי

יועץ: פרופ' עזר גת

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים עצמאיים בנושאי הפוליטיקה המקומית, הלאומית והבינלאומית, שהם בעלי פוטנציאל להשתלב במסגרות אקדמיות ולא אקדמיות באחד מתחומי ההוראה, המחקר והביצוע.

מסלולי הלימוד ותנאי הקבלה

קיימים שני מסלולי לימוד לתואר השלישי: המסלול הרגיל והמסלול הישיר. **למסלול הרגיל** רשאים להגיש מועמדותם תלמידים שקיבלו את התואר "מוסמך אוניברסיטה" במסלול המחקרי בציון משוקלל של 85 לפחות ושהכינו עבודת גמר שציונה 85 לפחות. אם לימודי התואר השני היו בתחום דיסציפלינרי אחר, יהיה על התלמידים למלא חובות השלמה על פי הנחיות הוועדה החוגית.

למסלול הישיר רשאים להגיש מועמדותם תלמידים מצטיינים:

- בעלי תואר "בוגר" בציון משוקלל של 90 לפחות. (תלמידי דו-חוגי 90 לפחות בשני החוגים).
- עד תום השנה הראשונה ללימודי ה-מ.א., השתתפו בלפחות מחצית מכלל חובות השמיעה של לימודי ה-מ.א., וממוצע ציוניהם הוא 90 לפחות.

על המועמדים בשני המסלולים להגיש לוועדה החוגית תכנית מחקר ראשונית בהיקף של כ-5 עמודים, שבה יפורטו השערות המחקר, שיטות המחקר ושדה המחקר, ושאושרה ע"י המנחה המיועד. הוועדה החוגית לתלמידי התואר השלישי תדון במועמדים ותחליט אם לקבלם או לדחותם. אם הוועדה תאשר את הצעת המחקר היא תמליץ בפני הוועדה הפקולטטית על קבלת התלמיד לשלב א'.

תלמידים אשר סיימו תואר שני במדע המדינה באוניברסיטאות מוכרות בארץ ובעולם יהיו פטורים מקורסי השלמה ובחינת כשירות (תלמידים שלא למדו קורס בתחום של פוליטיקה ומשטר בישראל יחוייבו בקורס כזה).

לימודי השלמה

הציון בכל אחד מקורסי השלמה (תואר ראשון ו/או שני) חייב להיות 80 לפחות והממוצע בקורסי השלמה חייב להיות 85 לפחות. על התלמידים להשלים את קורסי השלמה תוך 3 סמסטרים מיום קבלתם כמועמדים לתלמיד.

תלמידים שיש להם תואר שני במדע המדינה או בכל חוג אחר במסלול ללא עבודת גמר חייבים להשלים עבודת תזה.

תלמידים שאין להם תואר שני במדע-המדינה יחוייבו בבחינת כשירות וכן בלימודי השלמה כמפורט בהמשך.

מוסמכי כל החוגים והתכניות שאינם מדע המדינה במסלולים ללא עבודת גמר ועם עבודת גמר שלא למדו תואר ראשון במדע המדינה חייבים להשלים מתואר ראשון את הקורסים הבאים:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית או מחשבה מדינית בת-זמננו

בחינת כשירות בשניים מתוך ארבעת התחומים הבאים של מדע המדינה - בתחום בו מתכוון התלמיד לכתוב את עבודת הדוקטורט ובתחום נוסף:

- התנהגות פוליטית ומדינית
- יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- פוליטיקה ישראלית והשוואתית
- מחשבה מדינית

בחגינה תהיה בחינת בית עם חומר פתוח ותימשך 24 שעות. הציון בבחינה יהיה עוברי, ילא עוברי. בחינת הכשירות בתחום בו מתכוונת התלמיד/ת לכתוב את עבודת הדוקטורט, תכלול כ-20-30 מאמרים/ספרים. בחינת הכשירות בתחום בו אין התלמיד/ת מתכוונת לכתוב את עבודת הדוקטורט, תכלול כ-10-15 מאמרים/ספרים.

תלמידים אשר סיימו תואר ראשון במדע המדינה ותואר שני עם עבודת גמר בחוג שאינו מדע המדינה, יתבקשו להשלים את הקורסים הבאים:

מתואר שני

- גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר.
- קורס הליבה בתחום בו הם מתכוונים לכתוב את עבודת הדוקטורט.
- סדנה מתודולוגית, או קורס אחר שייקבע ע"י הוועדה.

תלמידים אשר סיימו לימודי תואר ראשון ושני עם עבודת גמר בחוגים שאינם מדע המדינה, יתבקשו להשלים בחינת כשירות ואת הקורסים הבאים:

מתואר שני

- גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר.
- קורס הליבה בתחום בו הם מתכוונים לכתוב את עבודת הדוקטורט.
- סדנה מתודולוגית או קורס אחר שייקבע ע"י הוועדה.

מתואר ראשון

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית אן מחשבה מדינית בת-זמננו

תלמידים שסיימו תואר שני בחוג למדע המדינה במסלול ללא עבודת גמר

חייבים להשלים את הקורסים הבאים:

- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית

ואחד משני הקורסים הבאים:

- גישות ותאוריות במדע המדינה במסלול עם עבודת גמר אן פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה.

תלמידים שסיימו תואר שני (ללא עבודת גמר) בחוג שאינו מדע המדינה ותואר ראשון

במדע-המדינה

חייבים להשלים את הקורסים הבאים:

- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית

ואחד משני הקורסים הבאים:

- גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר אן פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה.

מוסמכים בלימודי ביטחון במסלול עם עבודת גמר ישלימו את הקורס: גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר ויידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום אחד בלבד (שאינו יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה) מתוך התחומים המצויינים לעיל.

מוסמכים בלימודי ביטחון במסלול ללא עבודת גמר ישלימו את הקורסים הבאים:

- סטטיסטיקה למ.א.
  - שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
  - סדנה מתודולוגית
  - ואחד משני הקורסים הבאים:
  - גישות ותאוריות כמדע המדינה במסלול עם עבודת גמר או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה
  - בחינת כשירות בתחום אחד בלבד שאינו יחסים בינלאומיים.
- מוסמכי החוג למדיניות ציבורית במסלול עם עבודת גמר** ישלימו את הקורס: גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר ויידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום אחד (שאינו התנהגות פוליטית ומדיניות) מתוך התחומים המצויינים לעיל.

מוסמכי החוג למדיניות ציבורית במסלול ללא עבודת גמר

ישלימו עבודת גמר ובנוסף ישלימו את הקורסים הבאים:

- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים:
- גישות ותאוריות כמדע המדינה במסלול עם עבודת תזה או פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה
- בחינת כשירות בתחום אחד בלבד שאינו התנהגות פוליטית ומדיניות.

מסיימי התכנית לדיפלומטיה במסלול עם עבודת גמר ישלימו את הקורס: גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר ויידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום שאינו יחסים בינלאומיים.**מסיימי התכנית לדיפלומטיה במסלול ללא עבודת גמר** ישלימו את הקורסים הבאים:

- סטטיסטיקה למ.א.
- שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים:
- גישות ותאוריות כמדע המדינה במסלול עם עבודת גמר אן פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה
- בחינת כשירות בתחום אחד בלבד שאינו יחסים בינלאומיים.

מסיימי תואר שני ביחסים בינלאומיים ותואר ראשון במדע המדינה אשר עמדו בתנאי הקבלה לא ידרשו בלימודי השלמה ובחינת כשירות.**מסיימי תואר שני ביחסים בינלאומיים** ותואר ראשון בחוג שאינו מדע המדינה חייבים להשלים את

הקורסים הבאים:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית אן מחשבה מדינית בת-זמנו

מסיימי תואר שני בתכניות למנהלים של החוג (ללא עבודת גמר) חייבים בהשלמת עבודת גמר

והקורסים הבאים:

- שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר
- סטטיסטיקה למ.א.
- סדנה מתודולוגית
- ואחד משני הקורסים הבאים:
- גישות ותאוריות במסלול עם עבודת גמר אן פילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה

תלמידים שלא למדו מדע המדינה בתואר ראשון ישלימו גם את הקורסים:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית
- מבוא למחשבה פוליטית אן מחשבה מדינית בת זמנו

למוסמכים בעלי ציון גמר 90 ומעלה תשקל הקלה בחובות ההשלמה עפ"י החלטת הוועדה החוגית.

חובות התלמידים בשלב המועמדות במסלול הרגיל

- תלמידים שהתקבלו כמועמדים ללימודי התואר השלישי במסלול הרגיל, יחויבו:
- א. לעמוד כלימודי חובה בהיקף של 8-9 ש"ס במהלך שנת לימודיהם הראשונה. השיעורים יכללו סדנאות וסמינרים מתכנית המ.א. בחוג ובחוגים אחרים שיש להם זיקה לתחום מחקרן של המועמד. הציון בכל אחד מהקורסים חייב להיות 85 לפחות.
  - ב. להגיש - לאחר שסיימו את המטלות שהוטלו עליהם - תכנית מחקר מקיפה בחתימת המנחה המיועד. תכנית זו תפרט בהרחבה את השערות המחקר המרכזיות, את הספרות המחקרית הקיימת, את תרומותיו הייחודיות התאורטיות המשוערות של המחקר, ואת שיטות המחקר שבאמצעותן ייבחנו הרעיונות המנחים והשערות המחקר. תכנית זו תוגש תוך 12 חודשים מיום קבלת התלמידים כמועמדים לתואר השלישי. במקרים מיוחדים תאושר אורכה לשנה נוספת ע"י הוועדה הפקולטטית בהמלצת הוועדה החוגית.
  - ג. לפני הגשת הצעת המחקר לחוג על התלמיד להציגה בסדנת הדוקטורנטים. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. הצעה שתאושר ע"י הוועדה החוגית תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
  - ד. סדנה לדוקטורנטים - על כל תלמידי הדוקטורט בחוג חובה להשתתף מידי שנה בסדנה לדוקטורנטים. בסדנה זו יציגו תלמידי הדוקטורט את מחקרם בפני חברי הסגל וחבריהם ללימודים בחוג.
  - ה. הסדנה תתקיים בימי שני בשעות: 18:00-20:00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.
  - ה. התלמידים חייבים להשתתף בסמינר המחלקתי של החוג, שמתקיים בימי שני בשעות: 16:00-18:00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.

חובות התלמידים בשלב המועמדות במסלול הישיר

- א. תלמידים שהתקבלו כמועמדים למסלול הישיר חייבים לפחות בשני שליש מסכום מכסת הלימודים הנדרשת לתואר שלישי ולתואר שני במסלול י"עם עבודת גמר" (למעט עבודת הגמר). לקראת סוף השנה השנייה ללימודיהם תבחן הוועדה החוגית את הישגיהם וכשירותם של התלמידים ותאשר את המשך שילובם במסלול הישיר על סמך הצטיינותם.
- ב. על התלמיד ללמוד לפחות מחצית משעות הלימוד עד תום שלב א' על תנאי ואת יתרת החובות עד תום השנה השלישית ללימודי הדוקטורט. תלמידי המסלול הישיר חייבים בציון 85 לפחות בכל קורס.
- ג. לאחר שיתקבלו כמועמדים יהיה על התלמידים במסלול הישיר לעמוד בלימודי חובה בהיקף של 8-9 ש"ס, כנדרש ממועמדים במסלול הרגיל (ראה פירוט לעיל).
- ד. על המועמדים במסלול הישיר לעמוד בבחינת כשירות, כמפורט לעיל.
- ה. לאחר שיעמדו בבחינת הכשירות, על המועמדים במסלול הישיר להגיש הצעת מחקר מקיפה בחתימת המנחה המיועד. תכנית זו תפרט בהרחבה את השערות המחקר המרכזיות, את הספרות המחקרית הקיימת, את תרומותיו הייחודיות התאורטיות המשוערות של המחקר, ואת שיטות המחקר שבאמצעותן ייבחנו הרעיונות המנחים והשערות המחקר. תכנית זו תוגש תוך 12 חודשים מיום קבלת התלמידים כמועמדים לתואר השלישי. במקרים מיוחדים תאושר אורכה לשנה נוספת ע"י הוועדה הייחודית ובהמלצת הוועדה החוגית.
- ו. לפני הגשת הצעת המחקר לחוג על התלמיד להציגה בסדנת הדוקטורנטים. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. לאחר אישור ההצעה בוועדה החוגית, היא תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית, תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
- ז. סדנה לדוקטורנטים - על כל תלמידי הדוקטורט בחוג חובה להשתתף מידי שנה בסדנה לדוקטורנטים. בסדנה זו יציגו תלמידי הדוקטורט את מחקרם בפני חברי הסגל וחבריהם ללימודים בחוג.
- ח. הסדנה תתקיים בימי שני בין השעות: 18:00-20:00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.
- ח. התלמידים חייבים להשתתף בסמינר המחלקתי של החוג, שמתקיים בימי שני בין השעות: 16:00-18:00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.

חובות התלמידים לאחר שאושרה מועמדותם בשני המסלולים

- א. התלמידים יגישו ליועץ, אחת לשנה, דו"ח התקדמות חתום שיאושר ע"י המנחה. הדוחות יועברו לוועדה הפקולטטית.
- ב. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבלו לשלב א', כולל תלמידי שלב אי על תנאי. כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת הוועדה הפקולטטית ואישור הוועדה האוניברסיטאית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצה הוועדה הפקולטטית אחרת, והוועדה האוניברסיטאית אישרה ההמלצה.
- ג. התלמידים יהיו רשאים באישור המנחה והוועדה הפקולטטית לפרסם חלק ממחקרם תוך כדי ביצוע עבודת המחקר.
- ד. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה.
- תלמידים המעוניינים להגיש את העבודה בשפה האנגלית חייבים לקבל את אישור הוועדה הפקולטטית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.

תיאור הקורסים

סמסטר א'

קורסי חובה

1031.4105.01 סטטיסטיקה למ.א.

במסגרת הקורס יילמדו הנושאים הבאים:

1. סטטיסטיקה תאורית - אוכלוסייה, סולמות מדידה, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, הצגות גרפיות.
2. התפלגויות - משפט הגבול המרכזי, ההתפלגות הנורמלית, ציוני תקן, שימוש בלות ההתפלגות הנורמלית הסטנדרטית לחישוב הסתברויות.
3. הסקה סטטיסטית - ניסוח השערות, בדיקת מובהקות (p value), טעויות I ו-II, אמידה נקודתית ורווחי סמך.
4. בדיקת השערות - לגבי ממוצע והפרש הממוצעים ע"י מדגם אחד, שני מדגמים בת"ל, או מדגמים מזווגים (כנייל לגבי פרופורציות), במדגמים גדולים וקטנים וכאשר השונויות ידועות ואינן ידועות - מבחני Z, t ו-F.
5. קשר בין משתנים - מתאם ורגרסיה לינארית פשוטה למשתנה מסביר יחיד.
6. ניתוח שונות - פרוק השונות למקורותיה השונים עפ"י מודל נתוניש חד-כיווני פשוט והסקה סטטיסטית ע"י במבחן F.
7. מבחנים לא פרמטרים - בדיקת תלות בין משתנים נומינליים ע"י מבחן חי בריבוע ומבחנים אחרים.
8. SPSS for Windows - שימושים בסיסיים בתוכנה לצורך ביצוע העיבודים הסטטיסטיים שנלמדו, כולל מניפולציה של הנתונים, הפקת תרשימים שונים וניתוח הפלטים.

1031.4101.01 שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר

הקניית ידע מתקדם בשיטות מחקר המקובלות במדע המדינה. דגש מיוחד יושם על שיטות עיבוד וניתוח נתונים. דיון בבעיות מתודולוגיות וסטטיסטיות הנובעות מאופי נושא המחקר במדע המדינה.

קורסי חובה בתחומי הלימוד

קורס שנתי

1411.5660.30 סוגיות במשפט ובמדעי החברה

הקורס נלמד במתכונת שנתיית (6 שעות סמסטריאליות). מטרת הקורס להקנות לתלמידים שליטה בגישות תאורטיות ומחקריות הרווחות בתחום עיון זה, וזאת באמצעות היכרות עם כונוי המחקר וההגות המעסיקים את מורי התכנית. הקורס יוקדש לחמש סדרות של ארבע הרצאות כל אחת שיינתנו על ידי מורים שונים של התכנית. בנוסף לכך, ישולבו במהלך הקורס פגישות משותפות לכל מורי התכנית וכן למרצים ומרצות שיוזמנו כאורחים.

סמסטר א'

1031.4112.01 תקשורת פוליטית

תחום התקשורת הפוליטית הפך בעשורים האחרונים לאחד מתחומי היסוד של מדעי החברה בכלל ומדעי המדינה בפרט. בקורס נעסוק בזיקה ההדדית שבין תקשורת ופוליטיקה ונסקור מושגי יסוד בתקשורת הפוליטית, תוך כדי התמקדות בסוגיות מרכזיות המהוות את מוקד ההתעניינות של תאורטיקנים וחוקרים.

1031.4114.01 הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה

הקורס יהיה משולב מדיון תאורטי בתפיסות פילוסופיות שונות במדעי-החברה, ומבחינת ההשלכות של תפיסות על לימוד תופעות פוליטיות. לאחר סקירה של התפתחות הספרות בנושאים אלו מתחילת המאה, נדון בפלורליזם הרעיוני הרווח כיום בתחום. בהקשר זה נבחן גישות פוזיטיביסטיות, הרמנוטיות-פרשניות, כמיניסטיות, פוסט-מודרניסטיות ועוד.

סמינרים**1031.4459.01 מלחמה בשידור חי**

הקורס יעסוק בדרך בה אמצעי התקשורת בישראל מסקרים את התחום הבטחוני. יודגשן התנאים הייחודיים בהם פועלת התקשורת בישראל בתחום זה: (א) צנזורה; (ב) העדר חוקה; (ג) מצב חרום פורמלי (תקנות הגנה לשעת חרום); (ד) הסכם ועדת העורכים. תנותח השפעתם של תנאים אלה על פעילותם של עיתונאים העוסקים בתחום. הקורס עוסק בניתוח המאפיינים המיוחדים של הדמוקרטיה הישראלית, בתחום הבטחוני ("מדינת במצור", "דמוקרטיה במצור" ועוד) והשפעתם על שמירת הערכים והנורמות הדמוקרטיות. כמו כן מנתח הקורס את התיאוריות המרכזיות בתחום (לאסוול, האנטינגטון, פרלמוטר ואחרים) ובוחר לאורך את המקרה הישראלי. נבחנת השפעת השליטה הישראלית בשטחים על נורמות שהתפתחו בישראל מאז 1967, כולל השפעת האינתיפאדה על חישוקיה של הדמוקרטיה הישראלית. תיבחן מקומה, השפעתה ודרכי פעולתה של התקשורת בהקשר של שמירת הערכים הדמוקרטיים, ותנותח הדילמה של כלי התקשורת הישראלים בנושא זה. הקורס יבחן את הקשר בין אמצעי התקשורת לשלטון ואת הגישה המיוחדת של התקשורת לבעיות הביטחון בישראל. בין הנושאים שיונתחו בקורס: (א) עבודתם של הכתבים הצבאיים; (ב) הכשרתם של כתבים בתחום הבטחוני; (ג) סיקור עיתונאי בעתות שלום; (ד) סיקור בזמן האינתיפאדה ובעת מלחמה; (ה) סיקור נושאים בטחוניים במדינות אחרות – תיערך השוואה בין תפקוד התקשורת הישראלית לתקשורת במדינות אחרות, ובהן ארה"ב ובריטניה.

1031.4597.01 פוליטיקה וירטואלית: התאוריה והפרקטיקה של השימושים הפוליטיים בכלי התקשורת ההמוניים

המציאות הרב-ערוצית של התקשורת האלקטרונית מציעה חלופות לפוליטיקה ברמת התחרות האלקטוראלית, התנהלות הנציגים בפרלמנטים וביצועי הממשל. הפוליטיקאים מתאימים עצמם לאפשרויות החדשות, והפוליטיקה שנוצרת היא מן הסוג הווירטואלי. האזרח מתבקש לבחור בין מספר "ידימויים" של מועמדים או מפלגות שעוצבו על ידי מקצוענים על בסיס ידע עיוני או כללי בוחן קליניים.

מטרת הקורס לחשוף את התלמידים למסד העיוני שבאמצעותו ניתן להבין את התועלת הדיפרנציאלית המעשית שיש לפוליטיקאים משימוש בכלי התקשורת השונים. בין השאר, הנושאים שיכוסו בקורס יכללו: (1) המציאות הגלובל-אלקטרונית: מיפוי אמצעי התקשורת השונים, השימושים שנעשים בהם על ידי הפוליטיקאים, הכישורים הנחוצים להפעלה אפקטיבית (2) מפלגות ומועמדים וירטואליים; מפלגות ומועמדים אלקטורליים; מפלגות ומועמדים מהותיים (3) אקדמות להירוסטטיקה: התאוריה המודרנית של המניפולציה הפוליטית – תפלול נושאים, כיבוש סדר יום (4) הירוסטטיקה מתקדמת: סימולציות של מקרי בוחן מעולם התוכן הפוליטי הישראלי (5) סקרים וקבוצות מיקוד: שימושים של מתודולוגיה סטטיסטית בעולם וירטואלי (6) היסודות העיוניים של האסטרטגיה של הבחירות והבוחרים. (7) מודלים מרחביים (חד ממדיים ורב-ממדיים) של בחירות ובוחרים: האימפרטיב של החציון, הדומיננטיות של שווי המשקל של נאש (8) יסודות הרטוריקה הפוליטית במציאות רב-ערוצית (9) הלוגיקה והפרקטיקה של עימותים טלוויזיוניים (10) יסודות הייסופי" הפוליטי (11) כללי בוחן לבניית דימוי פוליטי מוצלח (12) איך מנצחים בחירות דמוקרטיות?

1031.4462.01 כתיבת חוקה ובניין אומה: היבטים תיאורטיים והשוואתיים

קרוב למאתיים חוקות כתובות קיימות כיום בעולם, כמחציתן נכתבו ברבע המאה האחרונה. מדינות החסרות חוקה פורמלית, כמו ישראל ואנגליה, הן היוצאות מהכלל הנרחב הקושר בין הווסדותה של מדינה חדשה או כינונו של סדר פוליטי חדש, לבין יצירתה של חוקה. מה ניתן ללמוד מהנסיון העולמי, כמו גם מזה הישראלי, על הקשר שבין כתיבת חוקה לבין כינונה של מסגרת מדינית חדשה? כיצד מאומצות חוקות ומי משתתף בכתיבתן? האם ניסוחה של חוקה מתייב הסכמה לאומית רחבת בדבר ערכי היסוד אותם היא אמורה לגלם? אלו השאלות המרכזיות עמן יבקש הסמינר להתמודד. לצד דיון תיאורטי בנושא, יתמקד הסמינר בניתוח מהלכים היסטוריים ועכשוויים של כתיבת חוקות בישראל ובעולם, החל מהמאה ה-18 ועד היום.

1031.4460.01 תיאוריה של סכסוך אתני ולאומני

הסמינר יבחן סכסוך אתני ולאומני. הסמינר יבחן גם ספרות תיאורטית על תהליכי סכסוך בין קבוצות וגם מידע אמפירי על מקרים של סכסוך אתני ולאומני. הנושאים העיקריים שידונו בקורס כוללים: אסטרטגיה, מקורות פנימיים לתוקפנות כלפי חוץ, והשפעת הדמוקרטיה ותלות כלכלית. הספרות התיאורטית של הקורס באת מסוציולוגיה, סוציו-פסיכולוגיה ומדעי המדינה.

1031.4407.01 זהות ואזרחות בישראל

בסמינר נבחן את מבנה האזרחות בישראל, מבנה הירארכי ומשוברר המעניק זכויות שונות לקבוצות חברתיות, ומטיל עליהן חובות שונות, על פי זהותן הלאומית, האתנית, הדתית וכו'. היסטורית, מבנה האזרחות בישראל זכה לגיטימציה בעזרת השימוש הכוזב בשלוש מערכות מושגיות/ערכיות אותן נכנה "שיחי אזרחות": שיח ליברלי, שיח דפובליקני ושיח אתנו-לאומי. בשנים האחרונות התבטאה הליברליזציה של החברה הישראלית, בין השאר, בירידת כוחו הלגיטימיוני של שיח האזרחות הדפובליקני, שהיה דומיננטי בתקופת הישוב ובשנותיה הראשונות של המדינה. תהליך זה הביא למאבק חריף בין קבוצות חברתיות התומכות בשיח האזרחות הליברלי לבין אלה התומכות בשיח האתנו-לאומי. מאבק זה הוא אחד הביטויים המרכזיים של המשבר בו שרויה עתה החברה הישראלית ותוצאותיו יקבעו במידה רבה את עתידה.

(הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני - תלמידי תואר ראשון רשאים להרשם רק באישור המרצה).

קורסי בחירה**1031.4586.01 תקשורת ויחסים בינלאומיים**

הקורס מנתח את השפעת התקשורת על אופן ניהולם של היחסים הבינלאומיים. ננתח תאוריות של יחסים בינלאומיים ונסה להבין מדוע מחקר היחסים הבינלאומיים נוטה להתעלם מהתקשורת. במקביל ננתח את השפעת אמצעי התקשורת ותקשורת ההמונים על השינויים שחלו בעשורים האחרונים בזירה הבינלאומית, בדיפלומטיה, בתהליכי קבלת החלטות ובתהליך הגלובליזציה.

1031.4546.01 רטוריקה

לשכנע ולהשתכנע הן החוויות הפוליטיות המרכזיות. לפיכך ננתח את מקומה של הרטוריקה בקיום האנושי המשותף, הן בקהילה הפוליטית והן בקהילה המדעית. נתמקד בתמישה מושגים יסודיים: האופי הפוליטי, הפעולה הפוליטי, הבניית הדבר באמצעות הפעולה הפוליטית, יחסים אנושיים כמגבלות של כוח השכנוע, ואומנות השכנוע כאומנות של הבהרה. נסקור למטרות אלו כתבים עתיקים, מודרניים, ובני זמננו: מנואמים כמו דימוסטניס, רונלד ריגן, מנחם בגין, משה דיין, ויצחק רבין; מחוגים כמו אפלטון, אריסטו, הובס, חנה ארנדט, ו-Bruno Latour; ממנתחי דעת-קהל כמו Elisabeth Noelle-Neumann ו-Walter Lippman; ומרטוריקנים מקצועיים מגורגיאס הסופיסט עד Peggy Noonan.

1031.4453.01 מדינת הרווחה במאה ה-21: תפיסות יסוד, המשכיות ואתגרים

קורס זה יעסוק בהתפתחות מדינת הרווחה במערב, בתשתית הרעיונית שלה ובאתגרים שעומדים כיום בפני מדינות הרווחה, בכללם ישראל. הקורס מחולק לשלושה חלקים. בחלק הראשון נסקור את דרך התפתחות מדינת הרווחה והתאמתה הרעיונית של מדינת הרווחה לליברליזם ולסוציאליזם על גווניהם השונים. בחלק השני נדון באתגרים העכשוויים העומדים בפני מדינת הרווחה: הזדקנות אוכלוסין, הטרוגניות אתנית ותרבותית, שינויים בכלכלה המקומית והעולמית ושינויים אידאולוגיים. בחלק האחרון של הקורס נבחן מענים אפשריים לבעיות העומדות בפני מדינת הרווחה.

1031.3898.01 המרקסיזם וביקורת המדינה המודרנית: מהמהפכה התעשייתית לגלובליזציה

הקורס יעסוק בבחינת הסוגיות המרכזיות שהעסיקו את קרל מרקס במהלך חייו בתחומי הפילוסופיה, הסוציולוגיה, הכלכלה והפעולה הפוליטית. תומר הקריאה יתבסס, בעיקר, על כתביהם של מרקס עצמו ושל פרידריך אגלס. במוקד הדיון יעמדו נושאים כגון: המטריאליזם ההיסטורי כגישה מדעית, ביקורת הכלכלה המדינית, מלחמת המעמדות, מהפכה וחברה סוציאליסטית. ייעשה גם מאמץ מיוחד לבחון נושאים העומדים במרכז הדיון הציבורי בישראל היום, כמו יחסי דת מדינה, איכות הסביבה, פמיניזם, גלובליזציה, לאור התובנות המרקסיסטיות. (קורס משותף לתואר ראשון ושני).

סמסטר ב'

קורסי חובה

1031.4109.01 שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר

הקורס נועד להקנות ידע מתקדם ומעמיק במחקר במדע המדינה ובפרט בשיטות מחקר כמותיות. ידע זה יאפשר לתלמידים לקרוא בביקורתיות ספרות מקצועית בתחום וכן לתכנן ולבצע מחקרים אמפיריים משלהם. הקורס מניח ידע בסיסי בשיטות מחקר וסטטיסטיקה. הדגש כאן מושם על השיבה מתודולוגית ביקורתית ועל לימוד ויישום שיטות מחקר וטכניקות סטטיסטיות מתקדמות הנפוצות במדע המדינה. השיעור ילווה בתרגיל.

1031.4251.01 סדנה מתודולוגית

היעד העיקרי בסדנה הוא לשפר את היכולת לתכנן ולבצע מחקרים כמותיים או איכותיים בהתאם לעבודת המחקר הצפויה של כל אחד מן התלמידים. במסגרת זו תועברנה בחלקה הראשון של הסדנה סוגיות נבחרות במתודולוגיה, כגון: ניסויים פוליטיים; ניתוחי סדרות זמן; סימולציות; ניתוחי טקסטים; עבודה בארכיונים; ניתוחי סקרי דעת קהל לצורכי עבודות מ.א.; תצפיות; בניית מודלים איכותיים וכמותיים ועוד. הסדנה אינה מתעתדת לחזור על נושאים שנדונו בקורסים אחרים הקשורים או העוסקים ישירות במתודולוגיה, אלא עניינה לפתח את הסוגיות הנבחרות תוך מתן דגש על סיוע לתלמידים בנושאים שבהם הם עתידים לבחור לצורך ביצוע עבודות התואר השני.

1031.4100.01 גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר

בחינת ביקורתית של הגישות המחקריות העיקריות העוסקות בשאלת יחסי תברה ומדינה בעידן התעשייתי ושל האופנים בהם מיושמות גישות אלו בניתוח תופעות פוליטיות ממשיות בעולם הראשון, השני והשלישי.

1031.4117.01 גישות ותאוריות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר

הקורס יבחן באופן ביקורתי את הגישות והתאוריות העיקריות במדע המדינה. תופנה תשומת לב מיוחדת לאופנים בהם מיושמות גישות ותאוריות אלה. לקורס שני נדבכים מרכזיים: הראשון יתמקד במישור התאורטי. בהקשר זה ייבחנו עמודי התווך התאורטיים של גישות שונות במדע המדינה. הנדבך השני ימקד תשומת לב למתודולוגיה ולאפליקציה. בהקשר זה ייבחנו האופנים שבהם גישות תאורטיות שונות יישמו ע"י ניתוח תופעות פוליטיות ממשיות.

קורסים בתחום ההתמחות

1031.4110.01 המערכת הבינלאומית

הקורס יבחן תאוריות וסוגיות נבחרות בדיסציפלינה של היחסים הבינלאומיים. דרך המסורות הפילוסופיות המרכזיות - הריאליזם והליברליזם - נלמד על סוגי השחקנים, הערכים והמבנים המהותיים הקיימים במערכת הבינלאומית. המושגים שנלמד משמשים בניתוח סוגיות של מלחמה ושלום, עוצמה וביטחון, מסחר והתפתחות, ארגונים בינלאומיים ושאלות אחרות בתחום היחסים הבינלאומיים, שהמחקר בהן שואב גם מתחומי הפסיכולוגיה, הסוציולוגיה והכלכלה. הקורס יתבסס על מבחר טקסטים המייצגים את התחום במלואו.

סמינרים

1031.4442.01 יחסי יהודים-ערבים במדינת ישראל

הסמינר ינתח לעומק היבטים שונים של מערכת היחסים של יהודים וערבים אזרחי מדינת ישראל. תחילה תתואר ההיסטוריה של מערכת יחסים זו ואחר כך נתמקד במורכבותם ובבעייתיות של יחסים אלה. במהלך הקורס ייבחנו מספר נושאים, כגון: מערכת החינוך, החינוך במגזר הערבי, בעיית הקרקעות וייצוג פוליטי כדי להדגים את אופן ההתמודדות של שתי החברות עם מערכת היחסים ביניהן. יוזמנו מומחים משני המגזרים כדי להציג נושאים מרכזיים בקורס וכדי ליצור הזדמנות לדיון מעמיק ופורח.

1031.4449.01 דעת קהל דמוקרטית

הקורס יעסוק במושג "דעת קהל" ובביטוי בדמוקרטיה העכשווית. בחלק התאורטי נתמקד בגורמים המעצבים דעת קהל, בתהליכי שינוי של דעת קהל ובקשרים ההדדיים בין דעת קהל, פוליטיקה ותקשורת. במסגרת הסמינר יעסקו התלמידים במחקר אמפירי בתחום דעת הקהל בישראל; העבודה תוצג ותידון בכיתה, ותוגש בסוף הסמסטר במתכונת של הצעת מחקר.

1031.4461.01 תקשורת וזהות חברתית

הקורס יעסוק בייצוגי זהות חברתית בתקשורת המיינסטרים בעולם ובישראל. הוא יתמקד בארבע זהויות חברתיות מרכזיות – זהות מעמדית, זהות לאומית, זהות אתנית וזהות מגדרית, ובאופנים שבהם זהויות אלה מובנות בטקסטים תקשורתיים מזיאנרים שונים. מתוך כך תיבחן ההשפעה האידיאולוגית של השיח התקשורתי ודרכי ההבניה של תפיסות הגמוניות באמצעותו.

1031.4648.01 מנהיגות דמוקרטית בין פנים לחוץ

נחקר איך מתפקדת הדמוקרטיה כהסדר מוסדי לצבירת ידע ומקומה של המנהיגות כמתווך בתהליך הצבירה. נעסוק באתגר המיוחד שהבורות הציבורית אודות ענייני חוץ מציבה לדמוקרטיה. בחומר הדיון נסתכל על מקרים מיוון העתיקה עד ישראל של שנות ה-2000 ונשתמש בפרשנים מהורודוטוס ועד דו"ח וינגרד.

קורסי בחירה**1031.4600.01 פרדוקסים של חוקות דמוקרטית**

חוקות נתפסות על פי רוב ככלי מרכזי למיסודו של משטר דמוקרטי. אולם האם בהכרח קיימת הלימה בין הרעיון החוקתי לבין עקרונות היסוד של דמוקרטיה? האם המסגרת הנוקשה של חוקה משוריינת מתיישבת עם העקרון הדמוקרטי של הכרעת רוב? הקורס יעסוק בדילמות העולות מתוך המתח הפנימי של constitutionalism כמסגרת שמסדירה את מוסדות השלטון הדמוקרטי מחד, ובו בזמן מגבילה את כוחם, מאידך. בין היתר, נדון בסוגיה של precommitment, בשאלת ההתחלה הדמוקרטית של חוקות ובסוגיה של ריבונות העם, בבעיות של תיקון החוקה ושל ביקורת שיפוטית.

1031.4551.01 זכויות טריטוריאליות

הקורס יעסוק בסוגיות הקשורות לסכסוכים טריטוריאליים מנקודת מבט ליברלית. הקורס יתרכז בבחינת תביעות של קבוצות לאומיות לריבונות טריטוריאלית, ולניתוח הטענות המרכזיות המושמעות במהלך סכסוכים בינלאומיים על רקע זה. התביעות הנפוצות שיועלו לדיון בסמינר – אלה המתיימרות לבסס "זכות" של קבוצה לאומית מסוימת לשטח מסוים – כוללות טענות בדבר "זכויות היסטוריות", וצדק היסטורי; הזכות להגדרה עצמית לאומית; שימוש "יעיל" בקרקע, וכאלה הקשורות במפעלי התיישבות לאומיים. טענות מסוג נוסף שיועלו לדיון לקראת סוף הקורס מבוססות על עקרונות שוויון בינלאומי וצדק גלובאלי.

1031.4582.01 מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית

הקורס מתחקה אחר התפתחות התאוריות האסטרטגיות מאז המאה ה-18 ועד להווה תוך הצגתן כהקשרן התרבותי והפוליטי הרחב. החיפוש אחר תאוריה כללית של המלחמה נפתח בתקופת ההשכלה וממשיך עם הגותו רבת ההשפעה של קלאוזביץ במסגרת תקופת הרומנטיקה. לאחר מכן בוחן הקורס את הדוקטרינות השונות של לוחמת יבשה וים במאה ה-19. לבסוף, נדונים החזונות של לוחמה ממוכנת במאה ה-20 ורעיונות הבלמה, המלחמה הקרה והמלחמה המוגבלת כפי שהופיעו במערב בעקבות מלחמת העולם הראשונה.

1031.4601.01 U.S. Foreign Relations

U.S. foreign relations in the 20th century, with a focus on the Cold War and post-Cold War periods. The intersection between domestic politics, the U.S. constitutional structure, and the making of U.S. foreign policy. Wilsonianism and the tensions between realism and idealism. Nuclear diplomacy and the "long peace". Soft power and its limitations. The post-Cold War world, globalization, terrorism, and a new world order.

1031.4431.01 ניהיליזם וקולנוע

נבדוק את הדרכים שבהם הקולנוע הבינלאומי מאז מלחמת העולם השנייה נאבק עם שאלת משמעות וערך החיים. הקורס ישלב קריאות והקרנת סרטים (הקורס משותף לתלמידי תואר ראשון ושני).

1031.4594.01 תודעה ואסטרטגיה בזירה הבין-ערבית והפלסטינית

דיון בהיבטים תאורטיים, אידיאולוגיים ותרבותיים הכרוכים בצמיחתם ובהתגבשותם של מרכיבי התודעה הפוליטית בעולם הערבי ובקרב התכרה הפלסטינית, והשפעתם על דפוסי מדיניות והגיונות פעולה של אליטות ומנהיגים, ברמה האזורית, המדינית והמקומית; של מפלגות וארגונים; תנועות דתיות וזרמים אידיאולוגיים; אסטרטגיות של משא ומתן ומנגנונים לפתרון סכסוכים בצל פעילות טרור ורדיקליזם איסלאמי (הקורס משותף לתלמידי תואר ראשון ושני).

החוג למדע המדינה

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

	הדרכה בספרייה - באינטרנט		1009.1000.01
	הדרכה במאגרי מידע		1031.1110.01
	18.11.07 15:00-13:00	א'	.02
	18.11.07 18:00-16:00	א'	.03
	19.11.07 10:00-08:00	ב'	.04
	20.11.07 12:00-10:00	ג'	.05
	21.11.07 14:00-12:00	ד'	.06
	22.11.07 18:00-16:00	ה'	.07
	25.11.07 16:00-14:00	א'	.08
	26.11.07 16:00-14:00	ב'	.09
	27.11.07 10:00-08:00	ג'	.10
	הדרכה בכתיבה מדעית - 6 מפגשים		1031.1111
גב' מילס דנה	004 12:00-10:00	א'	.01 תרגיל
	21.10.07 ; 28.10.07 ; 4.11.07 ; 18.11.07 ; 2.12.07 ; 16.12.07		
גב' מילס דנה	103 10:00-08:00	ג'	.02 תרגיל
	23.10.07 ; 30.10.07 ; 6.11.07 ; 20.11.07 ; 4.12.07 ; 18.12.07		
גב' מילס דנה	103 12:00-10:00	ג'	.03 תרגיל
	23.10.07 ; 30.10.07 ; 6.11.07 ; 20.11.07 ; 4.12.07 ; 18.12.07		
מר סיני רועי	210 11:00-09:00	ג'	.04 תרגיל
	23.10.07 , 30.10.07 , 6.11.07 ; 20.11.07 , 4.12.07 , 18.12.07		
מר סיני רועי	003 16:00-14:00	ד'	.05 תרגיל
	24.10.07 , 31.10.07 , 7.11.07 ; 21.11.07 , 5.12.07 , 19.12.07		
מר סיני רועי	208 17:00-15:00	ה'	.06 תרגיל
	25.10.07 , 1.11.07 , 8.11.07 ; 22.11.07 , 6.12.07 , 20.12.07		

פוליטיקה ומשטר בישראל				1031.1002
ד"ר ג'מאל אמל	003	13:00-10:00	ב'	שיעור .01
גבי גדליה עינת	106	14:00-13:00	ב'	תרגיל .02
גבי גדליה עינת	108	15:00-14:00	ב'	תרגיל .03
גבי יסעור-לנדאו דנה	105	14:00-13:00	ב'	תרגיל .04
גבי יסעור-לנדאו דנה	105	15:00-14:00	ב'	תרגיל .05
גבי שלו טל	207	14:00-13:00	ב'	תרגיל .11
מבוא למחשבה פוליטית				1031.1400
ד"ר מייזלס תמר	001	15:00-12:00	ה'	שיעור .01
גבי מילס דנה	105	11:00-10:00	ה'	תרגיל .02
גבי מילס דנה	105	12:00-11:00	ה'	תרגיל .03
מר פינקלשטיין אייל	105	12:00-11:00	ג'	תרגיל .04
מר פינקלשטיין אייל	105	13:00-12:00	ג'	תרגיל .05
מר פינקלשטיין אייל	105	14:00-13:00	ג'	תרגיל .06
מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית				1031.1800
ד"ר אופק חנה	101	10:00-08:00	ד'	שיעור .01
ד"ר רוזנטל מעוז	101	12:00-10:00	ד'	
מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה				1031.1900
ד"ר פרידמן גיל	101	17:00-14:00	ג'	שיעור .01
גבי מלמוד אביב	106	18:00-17:00	ג'	תרגיל .02
גבי שטרן עידית	105	18:00-17:00	ג'	תרגיל .03
גבי סנילביץ עדי	107	18:00-17:00	ג'	תרגיל .04
גבי סנילביץ עדי	107	19:00-18:00	ג'	תרגיל .05
גבי שטרן עידית	107	14:00-13:00	ג'	תרגיל .06
גבי מלמוד אביב	314	13:00-12:00	ד'	תרגיל .07
יישומי מחשב למדעי החברה**				1009.1105
גבי כספי דרור דפנה	318	19:00-16:00	ב'	שו"ת 01.
ד"ר בקמן יפים	318	19:00-16:00	ד'	שו"ת 02.

**לתלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ח ולא השלימו את הקורס.

שנה ב' - קורסי חובה

כלכלה פוליטית				1031.2103
פרופ' דורון גדעון	201	14:00-12:00	ב'	שיעור .01
גבי רוזנברג יעל	107	16:00-14:00	ב'	תרגיל .02
גבי רוזנברג יעל	106	12:00-10:00	ג'	תרגיל .03
מר קרייצמן אלון	106	16:00-14:00	ב'	תרגיל .04
מר קרייצמן אלון	206	14:00-12:00	ג'	תרגיל .05
גבי טל שלי	206	16:00-14:00	ב'	תרגיל .06
גבי טל שלי	204	13:00-11:00	ד'	תרגיל .07
מר ססר גבי	314	15:00-13:00	ד'	תרגיל .08

	מחשבה מדינית בת זמננו			1031.2105
די"ר חוברס איל	110	15:00-13:00	א' א'	.01 שיעור
גב' יסעור-לנדאו דנה	004	16:00-15:00	א' א'	.02 תרגיל
גב' חביב עדי	103	16:00-15:00	א' א'	.03 תרגיל
גב' חביב עדי	103	17:00-16:00	א' א'	.04 תרגיל
	פוליטיקה השוואתית			1031.2106
די"ר לרנר חנה	201	12:00-10:00	ה' ה'	.01 שיעור
גב' גולן ניוה	103	13:00-12:00	ה' ה'	.02 תרגיל
גב' גולן ניוה	103	14:00-13:00	ה' ה'	.03 תרגיל
מר לוי משה	208	13:00-12:00	ה' ה'	.04 תרגיל
מר לוי משה	106	14:00-13:00	ה' ה'	.05 תרגיל
	אסטרטגיה בעידן המודרני			1031.2108
פרופ' גת עזר	001	12:00-10:00	ב' ב'	.01 שיעור
מר פופוביץ אלעד	106	10:00-09:00	ב' ב'	.02 תרגיל
מר פופוביץ אלעד	106	10:00-09:00	ג' ג'	.03 תרגיל
מר אופיר נועם	107	09:00-08:00	ב' ב'	.04 תרגיל
מר אופיר נועם	107	10:00-09:00	ב' ב'	.05 תרגיל
מר פופוביץ אלעד	106	09:00-08:00	ג' ג'	.11 תרגיל
	פרוסמינרים			
	עינויים			1031.3675
די"ר מייזלס תמר	103	17:00-15:00	ה' ה'	.01 פרו"ס
	ימין חדש, ימין רדיקאלי באירופה וישראל			1031.3927
די"ר ספקטורוסקי אלברטו	425	16:00-14:00	ג' ג'	.01 פרו"ס
	מרחב, ארכיטקטורה ופוליטיקה			1031.3836
די"ר חוברס איל	419	13:00-11:00	א' א'	.01 פרו"ס
	פוליטיקה של יצירת חוקות			1031.3790
די"ר לרנר חנה	107	16:00-14:00	ה' ה'	.01 פרו"ס
	שנה ג' - קורסי חובה			
	פרוייקט שטח שנתי			1031.3103
די"ר להב הגר	108	11:00-09:00	ג' ג'	.01 פרויקט
	קורסי בחירה			
	דמוקרטיה עתיקה: מציאות ומבקריה			1031.3647
די"ר קוצ'ין מיכאל	204	16:00-13:00	ד' ד'	.01 שיעור
	דעת קהל בישראל			1031.3912
פרופ' שמיר מיכל	205	19:00-16:00	ג' ג'	.01 שיעור

האיחוד האירופי-הסדר הכלכלי-פוליטי	1031.3812
ד"ר שדה טל 205 13:00-10:00 ד'	.01 שיעור
הפוליטיקה של משטרים מוניטריים בינלאומיים	1031.3918
ד"ר שדה טל 106 20:00-17:00 ה'	.01 שיעור
אתגרים לדמוקרטיה בעידן הפוסט מודרני	1031.3900
ד"ר ספקטורוסקי אלברטו 204 19:00-16:00 א'	.01 שיעור
רב תרבותיות, דמוקרטיה רבובליקאנית ועתיד הלאומיות	1031.4583
ד"ר ספקטורוסקי אלברטו 204 12:00-09:00 ב'	.01 שיעור
המרקסיזם וביקורת החברה המודרנית: מהמהפיכה התעשייתית לגלובליזציה ¹	1031.3898
פרופ' פלד יואב 206 21:00-18:00 ב'	.01 שיעור
אנטי-גלובליזציה ואקופמיניזם: גישות שונות לחשיבה סביבתית	0910.1510
פרופ' ג'ני קיין 107 דן דוד 14:00-12:00 ד'	.01
מבוא לאקו-פילוסופיה ואתיקה	1910.1100
פרופ' מיזורי דניאל 110 דן דוד 18:00-16:00 ה'	.01
<u>סמינרים²</u>	
<u>סמסטר א'</u>	
משיחיות חילונית או על אידיאולוגיות רצחניות בעידן המודרני	1031.3769
מר להט גולן 104 15:00-11:00 ה'	.01 סמינר
זהות ואזרחות בישראל ¹	1031.4407
פרופ' פלד יואב 420 12:00-08:00 א'	.01 סמינר
<u>סמסטר א'+ב'</u>	
פוליטיקה ישראלית: סוגיות נבחרות	1031.3937
פרופ' דורון גדעון 425 16:00-14:00 א'	.01 סמינר
טרור ומוסר ציבורי	1031.3922
ד"ר מייזלס תמר 425 14:00-12:00 ב'	.01 סמינר
פוסטקולוניאליזם והפוליטיקה	1031.3938

¹ משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

² פירוט הסמינרים שמתקיימים בסמסטר ב' - ראו במערכת שעות של סמסטר ב'.

של האחרות בעידן הגלובלי ¹						
ד"ר ג'מאל אמל	425	11:00-09:00	ד'	סמינר	.01	
1031.3307						
פרופ' שמיר מיכל	419	14:00-12:00	ג'	סמינר	.01	
1031.3907						
סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזה"ת						
ד"ר שדה טל	422	11:00-09:00	ה'	סמינר סמ' א'	.01	
	203	10:00-08:00	ב'	סמ' ב'		
1031.3815						
מדיניות ציבורית בישראל- סוגיות נבחרות						
פרופ' דורון גדעון	425	14:00-12:00	א'	סמינר	.01	

סמסטר ב'שנה א' - קורסי חובה

				1009.1000.02	הדרכה בספרייה - באינטרנט
				1031.1111	הדרכה בכתיבה מדעית - 6 מפגשים
מר סיני רועי	004	14:00-12:00	ד'	.07	תרגיל
					28.5.08 ; 21.5.08 ; 14.5.08 ; 9.7.08 ; 25.6.08 ; 11.6.08
				1031.1110.11	הדרכה במאגרי מידע
	26.5.08	17:00-15:00	ב'	.12	תרגיל
	4.6.08	15:00-13:00	ד'	.13	תרגיל
	10.6.08	12:00-10:00	ג'	.14	תרגיל
	11.6.08	15:00-13:00	ד'	.17	תרגיל
				1009.1555	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים
פרופ' פוקס קמיל	101	19:00-16:00	א'	.01	שיעור
מר קנדל ברק	318	16:00-14:00	ב'	02.	תרגיל
מר קנדל ברק	005מ	18:00-16:00	ב'	.03	תרגיל
גבי יעקובוב רבקה	005מ	12:00-10:00	ד'	04.	תרגיל
גבי יעקובוב רבקה	318	14:00-12:00	ד'	.05	תרגיל
גבי זסלבסקי אינה	101	15:00-12:00	ב'	06.	שיעור
מר רביב ערן	318	16:00-14:00	ג'	07.	תרגיל
מר רביב ערן	318	18:00-16:00	ג'	08.	תרגיל
מר קורן אבשלום	318	10:00-08:00	ה'	.09	תרגיל
גבי הינדי לינג הילת	318	12:00-10:00	ה'	10.	תרגיל
גבי זסלבסקי אינה	003	18:00-15:00	ג'	11.	שיעור
גבי מולשצקי נעה	318	10:00-08:00	ד'	.12	תרגיל
גבי מולשצקי נעה	318	12:00-10:00	ד'	.13	תרגיל
גבי מולשצקי נעה	005מ	10:00-08:00	ה'	.14	תרגיל
גבי מולשצקי נעה	005מ	12:00-10:00	ה'	.15	תרגיל
				1009.1106	תרגיל ביישומי מחשב
מר מקדוסי עודד	005	12:00-10:00	א'	01.	תרגיל
מר מקדוסי עודד	005	16:00-14:00	א'	02.	תרגיל
גבי ונה נועה	318	10:00-08:00	ג'	04.	תרגיל
גבי ונה נועה	318	12:00-10:00	ג'	.05	תרגיל
גבי זינביץ אנסטסיה	005	16:00-14:00	ד'	06.	תרגיל
גבי זינביץ אנסטסיה	005	18:00-16:00	ד'	.07	תרגיל
גבי גלבגיסר דפנה	005מ	14:00-12:00	ב'	.08	תרגיל

פוליטיקה ומשטר בישראל				1031.1002
פרופ' פלד יואב	003	12:00-09:00	ב'	שיעור .06
גבי יסעור-לנדאו דנה	208	13:00-12:00	ב'	תרגיל .07
מר סיני רועי	105	13:00-12:00	ב'	תרגיל .09
מר סיני רועי	105	15:00-14:00	ד'	תרגיל .10
מבוא למחשבה פוליטית				1031.1400
ד"ר מייזלס תמר	204	15:00-12:00	ה'	שיעור .07
גבי רוזנברג יעל	106	12:00-11:00	ה'	תרגיל .10
גבי רוזנברג יעל	106	16:00-15:00	ה'	תרגיל .11
מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית				1031.1800
ד"ר אופק חנה	101	17:00-15:00	ד'	שיעור .02
ד"ר רוזנטל מעוז	101	19:00-17:00	ד'	
מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה				1031.1900
ד"ר פרידמן גיל	001	15:00-12:00	ג'	שיעור .08
גבי שטרן עידית	205	16:00-15:00	ג'	תרגיל .09
גבי סנילביץ עדי	207	16:00-15:00	ג'	תרגיל .11
יישומי מחשב למדעי החברה				1009.1105
ד"ר בקמן יפים	318	19:00-16:00	א'	שו"ת 03.
גבי כספי דרור זפנה	318	19:00-16:00	ב'	שו"ת .04
גבי יואלי ענבל	315	20:00-17:00	ב'	שו"ת .05
שנה ב' - קורסי חובה				1031.2102
שיטות מחקר				
ד"ר אדלר אירית	101	12:00-10:00	ג'	שיעור .01
מר לוי ברוך	107	16:00-14:00	ג'	תרגיל .02
מר לוי ברוך	107	18:00-16:00	ג'	תרגיל .03
גבי גדליה עינת	107	16:00-14:00	ד'	תרגיל .04
גבי גדליה עינת	107	18:00-16:00	ד'	תרגיל .05
גבי סלצאן אנדריאה	208	16:00-14:00	ג'	תרגיל .06
גבי סלצאן אנדריאה	004	18:00-16:00	ג'	תרגיל .07
מחשבה מדינית בת זמננו				1031.2105
מר להט גולן	101	14:00-12:00	ג'	שיעור .05
גבי יסעור-לנדאו דנה	105	13:00-12:00	ד'	תרגיל .06
גבי יסעור-לנדאו דנה	105	14:00-13:00	ד'	תרגיל .07
גבי חביב עדי	105	17:00-16:00	ב'	תרגיל .08
גבי יסעור-לנדאו דנה	105	15:00-14:00	ב'	תרגיל .10

			פוליטיקה השוואתית	1031.2106
די"ר לרנר חנה	101	14:00-12:00	ה'	.06 שיעור
גבי גולן ניוה	205	15:00-14:00	ה'	.07 תרגיל
מר אלבז שגיא	206	15:00-14:00	ה'	.09 תרגיל
מר אלבז שגיא	206	16:00-15:00	ה'	.10 תרגיל
			אסטרטגיה בעידן המודרני	1031.2108
פרופ' גת עזר	101	12:00-10:00	ב'	.06 שיעור
מר פופוביץ אלעד	106	10:00-09:00	ב'	.07 תרגיל
מר אופיר נועם	205	13:00-12:00	ב'	.09 תרגיל
			פרוסמינרים	
			הממשלות הקואליציוניות של ישראל	1031.2604
די"ר קורן זן	205	18:00-16:00	א'	.01 פרו"ס
			קונפליקטים של זהות	1031.3788
די"ר לרנר חנה	425	12:00-10:00	ה'	.01 פרו"ס
			קבלת החלטות ומדיניות חוץ	1031.3784
די"ר כסיף ארז	425	18:00-16:00	ה'	.01 פרו"ס
			ימין חדש, ימין רדיקאלי באירופה ובישראל	1031.3927
די"ר ספקטורוסקי אלברטו	425	12:00-10:00	ד'	.02 פרו"ס
			לב-תרבותיות, דמוקרטיה רפובליקנית ועתיד הלאומיות	1031.4583
די"ר ספקטורוסקי אלברטו	203	10:00-08:00	ה'	.02 פרו"ס
			שנה ג' - קורסי חובה	
			מדיניות ומדינאות מעשית	1031.3102
די"ר שדה טל	201	10:00-08:00	ה'	.01 שיעור
			התנהגות פוליטית בישראל	1031.3100
מר להט גולן	101	16:00-14:00	ג'	.01 שיעור

				<u>קורסי בחירה</u>
				1031.4594
	תודעה ואסטרטגיה בזירה הבינערבית והפלסטינית ¹			
פרופי משעל שאול	אי	19:00-16:00	106	.01 שיעור
	מדיניות החוץ של ישראל			1031.3679
ד"ר גרוניק אריה	ה'	18:00-15:00	103	.01 שיעור
	מסורות חשיבה פוליטיות: איסלאם ולאומיות בני זמננו			1031.3780
פרופי משעל שאול	אי	12:00-09:00	106	.01 שיעור
	הפרטה: שיקולים כלכליים ותהליך פוליטי			1031.3674
ד"ר זהבי עמוס	ד'	19:00-16:00	208	.01 שיעור
	ניהיליזם וקולנוע			1031.4431
ד"ר קוציין מיכאל	אי	19:00-16:00	107	.01 שיעור
	שינויים מבניים במערכת המפלגתית והתקשורתית בישראל			1031.2750
מר קריסטל חנן	ב'	17:00-14:00	108	.01 שיעור
	אתגרים לדמוקרטיה בעידן הפוסט מודרני			1031.3900
ד"ר ספקטורוסקי אלברטו	ה'	13:00-10:00	206	02. שיעור
<u>סמינרים</u>				
	ביטחון ודיפלומטיה ביחסים בינלאומיים			1031.3899
ד"ר פרידמן גיל	ג'	20:00-16:00	425	.01 סמינר
	האבות המייסדים			1031.3943
ד"ר קוציין מיכאל	ב'	12:00-10:00	421	.01 סמינר
	ד'	13:00-11:00	426	
	אתניות, לאומיות ומשטר, אתגרים ישנים וחדשים בחשיבה ובמציאות			1031.3945
פרופי שיין יוסי	ג'	20:00-16:00	106	.01 סמינר

¹ משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

החוג למדע המדינה

תואר שני

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

		סטטיסטיקה למ.א.	1031.4105
פרופ' פוקס קמיל	104	ג' 16:00-14:00	.01 שיעור
מר פרל ניר	104	ג' 17:00-16:00	.02 תרגיל
		שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר	1031.4101
מר בן חיים מאיר	205	ה' 20:00-17:00	.01 שיעור

קורס חובה בתחום הלימוד

		תקשורת פוליטית	1031.4112
ד"ר לב-און אזי	206	ד' 14:00-11:00	.01 שיעור
		הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה	1031.4114
ד"ר חוברס איל	419	א' 21:00-18:00	.01 שיעור
		מבוא למדיניות ציבורית	1082.4053
ד"ר זהבי עמוס	104	ג' 11:00-08:00	.01 שיעור
קרן בנקין	104	ג' 12:00-11:00	.02 תרגיל

קורס שנתי

		סוגיות במשפט ובמדעי החברה	1411.5660
ד"ר בלנק ישי	201	א' 19:30-17:00	.30 שיעור
ד"ר זיו נטע			
ד"ר קמפ אדריאנה			
פרופ' שמיר רוני			
פרופ' מונדלק גיא			
ד"ר תמר מייזלס			

				סמינרים
		פוסטקולוניאליזם והפוליטיקה של האחרות בעידן הגלובלי ¹	1031.3938	
ד"ר ג'מאל אמל	425	ד' 11:00-09:00	.01 סמינר	
		מלחמה בשידור חי	1031.4459	
ד"ר פדהצור ראובן	425	ד' 21:00-18:00	.01 סמינר	
		פוליטיקה וירטואלית: התאוריה והפרקטיקה של השימושים הפוליטיים	1031.4597	
פרופ' דורון גדעון	425	א' 20:00-17:00	.01 סמינר	
		כתיבת חוקה ובניין אומה: היבטים תיאורטיים והשוואתיים	1031.4462	
ד"ר לרנר חנה	425	ג' 13:00-10:00	.01 סמינר	
		תיאוריה של סכסוך אתני ולאומני	1031.4460	
ד"ר פרידמן גיל	425	ג' 20:00-17:00	.01 סמינר	
		זהות ואזרחות בישראל ¹	1031.4407	
פרופ' פלד יואב	106	ד' 20:00-16:00	.01 סמינר	
		סוגיות בתפוצה גרעינית	1031.4289	
פרופ' עברון יאיר	106	ה' 17:00-14:00	.01 סמינר	
		פתרון קונפליקטים בינלאומיים במבט משווה	1052.0112	
ד"ר גרוניק אריה	419	ה' 21:00-18:00	.01 סמינר	
		Twentieth Century American Foreign Relations ²	0621.8013	
Prof. R. D. Johnson	260 גילמן	ב' 16:00-14:00	.01 סמינר	
	361 גילמן	ה' 16:00-14:00		
		משולש היחסים המיוחדים ישראל- ארה"ב: חשבון אסטרטגי, זיקה ערבית ועוצמה יהודית	1031.6022	
ד"ר לרמן ערן	420	א' 20:00-17:00	.01 סמינר	
		מנהיגות, פסיכולוגיה ודיפלומטיה	1031.6038	
ד"ר גרוניק אריה	421	ג' 17:00-14:00	.01 סמינר	
		מלחמה ודיפלומטיה	1052.0105	
ד"ר אורן ניסן	308 ספריית מדה"ח	א' 17:00-14:00	.01 סמינר	

¹ משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

² חקורס יינתן בשפה האנגלית.

				קורסי בחירה
		המרקסיזם וביקורת החברה המודרנית: מהמהפיכה התעשייתית לגלובליזציה¹		1031.3898
פרופ' פלד יואב	206	20:00-17:00	ב'	.01 שיעור
		תקשורת ויחסים בינלאומיים		1031.4586
ד"ר מקלברג דודי	104	17:00-14:00	א'	.01 שיעור
		רטוריקה		1031.4546
ד"ר קוצ'ין מיכאל	205	14:00-11:00	ב'	.01 שיעור
		מדינת הרווחה במאה ה-21: תפיסות יסוד, המשכיות ואתגרים		1031.4453
ד"ר זהבי עמוס	204	13:00-10:00	א'	.01 שיעור
		החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני		1052.0047
ד"ר לרנטל תמר	103	17:00-14:00	ג'	.01 שיעור
		היבטים משפטיים בביטחון המדינה		1052.0101
עו"ד חן דבורה	207	21:00-18:00	ג'	.01 שיעור
		עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות		1031.6010
פרופ' אברהם בן-צבי	208	20:00-17:00	ג'	.01 שיעור
		סביבה ובריאות הציבור		0910.4200
ד"ר גדלביץ מיכאל	110	12:00-10:00	ג'	.01 סמינר

¹ משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

סמסטר ב' - קורסי חובה

				1031.4109
			שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	
פרופ' שמיר מיכל	206	19:00-17:00	ג'	.01 שיעור
גב' אופק דגנית	318	20:00-19:00	ג'	.02 תרגיל
גב' אופק דגנית	318	21:00-20:00	ג'	.03 תרגיל
			סדנה מתודולוגית	1031.4251
פרופ' דורון גדעון	203	20:00-17:00	א'	.01 סדנה
			גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	1031.4100
פרופ' פלד יואב	206	12:00-09:00	ד'	.01 שיעור
			גישות ותאוריות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר	1031.4117
פרופ' פלד יואב	206	20:00-17:00	ב'	.01 שיעור

קורס חובה בתחום הלימוד

				1031.4110
			המערכת הבינלאומית	
ד"ר פרידמן גיל	425	16:00-13:00	ד'	.01 שיעור

סמינרים

				1031.4442
			יחסי יהודים-ערבים במדינת ישראל	
ד"ר ג'מאל אמל פרופ' בר-טל דניאל	004	20:00-16:00	ד'	.01 סמינר
			דעת קהל דמוקרטית	1031.4449
פרופ' שמיר מיכל	203	17:00-14:00	ג'	.01 סמינר
			תקשורת וזהות חברתית	1031.4461
ד"ר להב הגר	107	14:00-11:00	ג'	.01 סמינר
			מנהיגות דמוקרטית בין פנים לחוץ	1031.4648
ד"ר קוציין מיכאל	426	16:00-13:00	ד'	.01 סמינר
			העידן הגרעיני	1052.0064
ד"ר פדהצור ראובן	421	21:00-18:00	ד'	.01 סמינר
			Twentieth Century American Politics ¹	0621.8014
Prof. R. D. Johnson	450 גילמן	18:00-16:00	ב'	.01 סמינר
	323 גילמן	18:00-16:00	ה'	

¹ הקורס יינתן בשפה האנגלית.

				1031.6052
	יפן וסין: בחינתו של מאזן כוח בצפון מזרח אסיה במאה ה-21			
ד"ר שאול רחל	419	17:00-14:00	ה'	.01 סמינר
קורסי בחירה				
	פרדוקסים של חוקות ודמוקרטיה			1031.4600
ד"ר לרנר חנה	207	14:00-11:00	ב'	.01 שיעור
	זכויות טריטוריאליות			1031.4551
ד"ר מייזלס תמר	204	18:00-15:00	ה'	.01 שיעור
	מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית			1031.4582
פרופ' גת עזר	110	20:00-17:00	ד'	.01 שיעור
	US Foreign Relations ¹			1031.4649
Prof. R. D. Johnson	106	15:00-12:00	ה'	.01 שיעור
	ניהיליזם וקולנוע			1031.4431
ד"ר קוצין מיכאל	107	19:00-16:00	א'	.01 שיעור
	תודעה ואסטרטגיה בזירה הבינערבית והפלסטינית ²			1031.4594
פרופ' משעל שאול	106	19:00-16:00	א'	.01 שיעור
	דיפלומטיה בעידן של תקשורת גלובלית			1031.6055
ד"ר גודמן גיורא	206	11:00-08:00	ו'	.01 שיעור
דוקטורנטים				
	סדנה לדוקטורנטים			1031.5555
פרופ' גת עזר	527	18:00-16:00	ב'	.01 סדנה

¹ הקורס יינתן בשפה האנגלית.

² משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

החוג למדע המדינה

מסלול התמחות בלימודי דיפלומטיה¹

<http://spirit.tau.ac.il/diplomacy/>

תואר שני

יועץ התכנית: פרופ' יוסי שיין

מטרת התכנית

התכנית מיועדת להקנות ידע, כלי ניתוח ודרכי חשיבה ברמה מתקדמת בתחומי הדיפלומטיה המודרנית ופתרון קונפליקטים וכן בתחומים משיקים, כגון היסטוריה מדינית, קבלת החלטות, תקשורת והסברה, כלכלת פוליטית בינלאומית ולימודים אזוריים.

לתכנית שני יעדים עיקריים:

1. לתרום למחקר ולידע בתחומים השונים הקשורים לדיפלומטיה, באמצעות פעילות מחקרית של מורי התכנית וחוקריה, ובאמצעות הכשרת חוקרים צעירים דרך תכנית ההוראה.
2. להכשיר סטודנטים, באמצעות הקניית ידע עיוני ומהותי וכלי חשיבה אנליטיים, לקראת פעילות מעשית בזירה הבינלאומית, הן בשירות ציבורי-ממשלתי, הן במסגרות על-לאומיות (למשל, ארגונים בינלאומיים, ממשלתיים ולא ממשלתיים), והן במסגרות עיסקיות הפועלות מול גורמים זרים-ממשלתיים ולא ממשלתיים (כגון חברות רב-לאומיות).

תנאי הקבלה

רשאים להגיש מועמדותם, בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בציון גמר של 82 לפחות. כל תלמידי התכנית יתקבלו למסלול ללא עבודת גמר ורק תלמידים שיעמוד בתנאי המעבר, יוכלו להגיש בקשה לעבור למסלול עם עבודת גמר.

לימודי השלמה

תלמידים שלא למדו את הקורסים הרשומים מטה, ישלימו אותם מלימודי התואר הראשון.

ש"ס	4	סה"כ	-
ש"ס	4-3		מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
ש"ס	8-7		- קורס/סמינר בתחום מדיניות החוץ של ישראל

את לימודי ההשלמה יש לסיים עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון 80 לפחות. ניתן ללמוד עד 5 קורסים מהתואר השני במקביל ללימודי ההשלמה.

¹ הוגשה בקשה להכיר במסלול לימודים זה כתואר שני בדיפלומטיה. הבקשה טעונה אישור המועצה להשכלה גבוהה.

מסלולי הלימוד בתכנית

1. **מעשי (המסלול ללא עבודת גמר)** מיועד בעיקר לסטודנטים השואפים להשתלב במערכות ממשלתיות, בינלאומיות, ועסקיות הזקוקות למיומנויות מקצועיות בתחומי הדיפלומטיה, המשא ומתן, והכלכלה הפוליטית הבינלאומית. בנוסף לקורסי הליבה בתחומי הדיפלומטיה, יוצעו קורסים מתחומים מגוונים, כגון: המשפט הבינייל, מדיניות-החוץ של ישראל, ארגונים בינלאומיים ועל-לאומיים, סחר בינלאומי ועוד.
2. **מחקרי (המסלול עם עבודת גמר)** מיועד בעיקר לסטודנטים המעוניינים לפתח קריירה מחקרית בתוך מסגרות אקדמיות או חוץ-אקדמיות בנושאי התכנית.

מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר – כל תלמידי התכנית יתקבלו למסלול ללא עבודת גמר ורק תלמידים שיעמדו בתנאים הבאים יוכלו להגיש בקשה לעבור למסלול עם עבודת גמר:

- א. תלמידים שסיימו את קורסי החובה בשנה הראשונה ללימודיהם בתואר השני.
- ב. תלמידים בעלי ציון 90 לפחות בכל אחד משלושת קורסי החובה לתואר שני וציון של 85 לפחות בכל אחד משלושת קורסי החובה הנוספים.

תכנית הלימודים

לימודי חובה לתלמידי שני המסלולים:
 מבוא לדיפלומטיה: אומות מדברות זו עם זו
 כלכלה פוליטית בינלאומית
 עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות
 מבוא למשא ומתן בינלאומי
 משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים
 סמינר מחלקתי
 הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי בסמסטר הראשון ללימודים

תלמידי המסלול עם עבודת גמר יחויבו ללמוד בנוסף לקורסים אלה גם קורס בשיטות מחקר.

מסלול ללא עבודת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר ילמדו, בנוסף ל-15 ש"ס קורסי החובה, 3 סמינרים (9 ש"ס) וקורסי בחירה בהיקף של 12 ש"ס - סה"כ 36 ש"ס.

בחינת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר יחויבו בבחינת גמר. ציון הבחינה מהווה 10% מציון הגמר. ציון המעבר בבחינה הוא 75 לפחות. לרשות התלמיד יעמדו שני מועדים. התלמידים זכאים לגשת לבחינה בסמסטר האחרון ללימודיהם. תלמיד שייגש לבחינה לפני מועד זה, בחינתו תיפסל.

מסלול עם עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר ילמדו בנוסף ל-18 ש"ס קורסי חובה, 2 סמינרים (6 ש"ס) ושני קורסי בחירה - סה"כ 30 ש"ס.
עבודת הגמר שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר, יחויבו בכתיבת עבודת גמר המהווה 40% מציון הגמר. תלמידים רשאים להגיש הצעה לעבודת גמר לאחר סיום כל קורסי החובה ולהתחיל בכתיבת העבודה במהלך הלימודים. על התלמידים לקבל את אישור המנחה, את אישור ראש התכנית להצעה ולהירשם במזכירות.

משך הלימודים לתואר שני

משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים (לא חל על תלמידים במסלול צבירה). במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים, במקרים חריגים בלבד, בשנה אחת. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. בכל מקרה, הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

שקלול ציון הגמר

מסלול ללא עבודת גמר
ממוצע הציונים בקורסים (משוקלל על פי מספר ש"ס)
90%
10% ציון בחינת הגמר

מסלול עם עבודת גמר
ממוצע הציונים בקורסים (משוקלל על פי מספר ש"ס)
60%
40% ציון עבודת הגמר

השוואה בין מסלולי הלימוד

מסלול לימודים עם עבודת גמר	מסלול לימודים ללא עבודת גמר	חובות הלימודים
		נושאי חובה
3 ש"ס	3 ש"ס	- מבוא לדיפלומטיה : אומות מדברות זו עם זו
3 ש"ס	3 ש"ס	- כלכלה פוליטית בינלאומית
3 ש"ס	3 ש"ס	- עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות
3 ש"ס	3 ש"ס	- מבוא למו"מ בינלאומי
3 ש"ס	3 ש"ס	- משפט בינלאומי ומוסדות ביניים
חובה	חובה	- הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי
3 ש"ס	--	- שיטות מחקר ¹
חובה	חובה	שפה זרה
חובה	חובה	סמינר מחלקתי : פורום בינלאומי ושולחן עגול
6 (2) ש"ס	12 (4) ש"ס	קורסי בחירה
6 (2) ש"ס	9 (3) ש"ס	סמינרים
--	חובה	בחינת גמר
חובה	--	עבודת גמר
30 ש"ס	36 ש"ס	סה"כ

¹ קורס שיטות מחקר לא ייחשב במניין השעות לתואר במסלול ללא עבודת גמר.

תיאור הקורסים

תיאורי הקורסים שניתנים במסגרת החוג למדע המדינה, ראה: החוג למדע המדינה תואר שני.
תיאורי הקורסים שניתנים במסגרת התכנית ללימודי ביטחון, ראה: התכנית ללימודי ביטחון.

סמסטר א'

קורסי חובה

1031.6002.01 מבוא למשא ומתן בינלאומי

קורס המבוא יקנה לסטודנטים את הכלים הבסיסיים, הן האקדמיים והן המעשיים, במשא ומתן בינלאומי. בין הנושאים שילמדו: עקרונות כלליים למשא ומתן, משא ומתן מול מיקוח, עקרונות ומבנה המשא ומתן הבינלאומי, משא ומתן רב-צדדי, עקרונות התיווך הבינלאומי, תכנון ומימוש אסטרטגית משא ומתן, עיצוב תהליך משא ומתן והיבטים בין תרבותיים של משא ומתן. מבנה הקורס יכלול הרצאות והרצאות אורח, ניתוחי אירוע, סימולציות ותרגיל מסכם. הקורס ידרוש קריאת חומר בסיסי בשפה האנגלית.

1031.4606.01 עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות

לאמיתו של דבר הדיפלומטיה חייבת להתפס כתלת מימדית. עד לאחרונה היה מקובל להתייחס למשחק האומות כמשחק בין מדינות, בהיבט הבינלאומי שלו בלבד. ללא ספק מוקד אחד הוא הדו-צדדי, אבל יחד עם זאת ישנה רגישות גוברת למימד גורמי הפנים, אשר קובעים את התנהגותה החיצונית של המדינה כשחקן. מודעות זו להשפעות מבית, עוזרת לנו לחבר בין שתי הזירות הללו: הפנימית והחיצונית.

מתוך מסגרת אנליטית תלת מימדית זו נטפל באופן שיטתי במגוון של גישות אשר עוזרות לנו לתאר, להסביר, ולנתח ולעיתים אף לתזות את התנהגותן של המדינות במונחים של עיצוב מדיניות וקבלת החלטות פרטניות.

בין שאר המודלים שידונו: ניתוח מצבים, פוליטיקה ארגונית, דפוסי משטר, משקלם של מנהיגים ואישיותם, ניהול משבר ו"muddling through". תוך כדי המחשות מעולם יחסי החוץ כעבר בהווה.

1031.6200.01 סמינר מחלקתי: הפורום הבינלאומי והשולחן העגול

מפגשים עם אנשי שטח ועם נושאים אקטואליים אשר נותנים הזדמנות יוצאת דופן לתלמידינו לחוות "דיפלומטיה חיה".

הפורום הבינלאומי, מרכז: פרופ' קליימן אהרון

הפורום מארח שגרירים של מדינות העולם ודיפלומטים ישראלים.

שמות השגרירים שיתארחו במסגרת הפורום ונושאי ההרצאות יפורסמו בדואר האלקטרוני ועל לוח המודעות. הפורום יתקיים בתאריכים: 14.11.07, 12.12.07, 16.1.08, 12.3.08, 9.4.08 ו-14.5.08.

השולחן העגול, מרכז: ד"ר עמנואל נבון

במפגשים ניתן תזרוך בפורום סגור על עניינים שוטפים בישראל, במזרח התיכון ובעולם, מפיחה של אנשי אקדמיה ודיפלומטים המתמחים בסוגיה האקטואלית הנידונה. למפגשים מוזמנים שגרירי המדינות הזרות בארץ (הקורפוס הדיפלומטי) ותלמידי התכנית בלבד.

תאריכי המפגשים: 28.11.07, 19.12.07, 27.2.08, 26.3.08, 30.4.08 ו-28.5.08. פרטי המפגשים יפורסמו בהמשך באמצעות הדואר האלקטרוני.

השתתפות במפגשים אלו הינה חובה.

קורסי בחירה**1031.6056.01 היסטוריה דיפלומטית**

לאחר מספר שיעורי רקע, יתמקד הקורס בהיסטוריה הדיפלומטית של המאה העשרים. זאת על מנת שתלמידי התכנית לדיפלומטיה יכירו את העבר הדיפלומטי עליו מתבססת וממנו התפתחה הדיפלומטיה בת-זמננו. היכרות זו חשובה הן כחשכלה כללית נדרשת, והן כבסיס לניתוח תיאורטי או פוליטי של הדיפלומטיה העכשווית. ההיסטוריה הדיפלומטית של המאה העשרים כוללת את: לפני ותוך כדי שתי מלחמות העולם, המלחמה הקרה, ושנות התשעים (מסוף המלחמה הקרה ועד ל-9/11).

1031.6050.01 גלובליזציה ועוצמה במערכת הבינלאומית

מאז ההפגנות האלימות בסיאטל ב-1999 נד ארגון הסחר העולמי, הפכה "גלובליזציה" לנושא מרכזי ביחסים בינלאומיים – נושא שהוליד אין ספור פרסומים וכן מחלוקת אידיאולוגית חדה. כתוצאה מן המהפכה התקשורתית ומקריסת הכלכלות הסוציאליסטיות בשנות ה-90, המודל הכלכלי הליברלי מתקדם ברחבי תבל, לשביעות רצונם של הליברלים ולמורת רוחם של הסוציאליסטים. אך מעבר לוויכוח האידיאולוגי הלעוס, האם ניתן להעריך את השלכות הגלובליזציה במידה סבירה של אובייקטיביות? האם הגלובליזציה תורמת לשיפור רמת החיים של רוב אוכלוסיית העולם, ליציבות ולשלום, או שמא היא דווקא פוגעת בכל אלו? אין זו שאלה מופשטת אלא מעשית: מקבלי ההחלטות של מחר יצטרכו לגבש עמדה מנומקת על שאלה זו כדי למקם את מדינת ישראל בלוח השחמט הגלובלי, שבו מתנגשים כוחות ואידיאולוגיות לעיצוב המערכת הבינלאומית. מטרת הקורס היא לספק ידע וכלים לגיבוש עמדה מלומדת יותר על תופעת הגלובליזציה, המורכבת והשנויה במחלוקת.

1031.6051.01 תכנון תרחישים ככלי לתכנון מדיניות

"תכנון תרחישים" הוא כלי בתכנון וביצוע מדיניות אשר קנה לו אחיזה בעולם הדיפלומטי בעשור האחרון. ככלי שפותח בעולם העסקי בשנות ה-70 התחזק במהלך שנות ה-90 השימוש בתכנון תרחישים ככלי להתמודדות מדינית עם שינויים לא צפויים במערכות הבינלאומיות. תורת תכנון התרחישים עדיין נמצאת בשלבי הטמעה ראשוניים במערכות הציבוריות בישראל, והקורס ישלב רקע תפיסתי ותיאורטי בנושא מורכבות ומערכתיות ותכנון תרחישים לצד יישומים מעשיים ותכנון תרחישים בתחומי מדיניות שונים (דיפלומטיה מדינית, צבאית, כלכלית, סביבתית, ואיזורית).

1031.6016.01 סדנה בדיפלומטיה מעשית: דיפלומטיה מזרח תיכונית

פירוד ורב-קטביות - המסמלים ריבוי שחקנים אשר נערכים במספר מרכזי כוח בהעדר "הגמון", ואשר מתחרים האחד בשני - הינם המציאות המרכזית של הפוליטיקה המזרח תיכונית מאז שקיעתה של האימפריה העותמנית בתחילת המאה ה-20. בהיעדר קונסנזוס, אינטרסים משותפים או מוסדות אזוריים מקיפים, התבנית השלטת של היחסים בין ובקרב המדינות הינה תבנית של עזרה-עצמית, נאמנות מתחלפת, בריתות נוילות, ומדיניות חוץ עצמאית. כלל זה תקף גם כלפי ארה"ב והשחקנים החוץ-אזוריים האחרים. סדנת המדינאות המעשית השנה מוקדשת להיבטים של דיפלומטיה מזרח תיכונית מודרנית ובת-זמננו. בסיוע כתבים מדעיים ומרצים אורחים מן הקהילה האקדמית וקהילת מעצבי המדיניות, שיציגו את תובנותיהם הייחודיות בנושאים הנידונים, נבחן סוגיות נבחרות. בין השאר, אוריינטציות מדיניות החוץ התורכית והאיראנית; דיפלומטיה בין-ערבית ותפקיד שחקני ציר כמו מצרים, ירדן וערב הסעודית; מקומה של ישראל בחיפוש אחר שלום ויציבות במזרח התיכון; משטרי ביטחון אזוריים ומדינאות כלכלית. בנוסף, מקומו של המזרח התיכון מול המעצמות הגדולות וגופים בינלאומיים במהלך עידן המלחמה הקרה ולאחריה.

סמינרים**1031.6022.01 משולש היחסים המיוחדים ישראל-ארה"ב: חשבון אסטרטגי, זיקה ערכית ועוצמה יהודית**

היחסים המיוחדים בין ישראל לארה"ב מהווים גורם מרכזי במדיניות הכיטחון והחוץ של מדינת ישראל - ודגם מיוחד במינו בזירה הבינלאומית. הסמינר יבחן את שורשי היחסים המיוחדים - בהיבט האסטרטגי, הערכי והפוליטי (כוחה המאורגן של יהדות ארה"ב) וזיקת הגומלין ביניהם.

1031.6038.01 מנהיגות, פסיכולוגיה ודיפלומטיה

הסמינר נועד להפגיש את המשתתפים בו עם המאפיינים התאורטיים, כמו גם המעשיים של שילוש לא קדוש זה: מחד - מהי מנהיגות בינלאומית ומהן סגנונותיה. מאידך - מהן התאוריות הרווחות לניתוח אישיותם של מנהיגים בזירה העולמית, ולבסוף ינסה הסמינר לשלב בין מרכיבים אלה ולבדוק איך מצבים נתונים ואילוצים פסיכולוגיים משפיעים על תהליך קבלת ההחלטות במסגרת הסגנונות הדיפלומטיים השונים. יש לציין כי במהלך הסמינר יוצגו גישות ואסכולות שונות, ולעיתים אף מנוגדות. זאת משום שאין כוונה ליצור מכלול רעיוני שלם ואחיד. לפיכך, ימצא הלומד במקרים אחדים דעות והגדרות סותרות בנוגע לתופעה מסוימת. אין צורך לנסות וליישב את הסתירות. חשוב להפנים את ההבנה, כי ערכן ותוקפן של הדעות אינם נפגעים בשל המחלוקות. אדרבא, באמצעות הניגודים והעימותים, אף יועמקו הדין וההבנה.

סמסטר ב'**קורסי חובה****1035.6009.01 מבוא לדיפלומטיה: אומות מדברות זו עם זו**

למושג "דיפלומטיה" כמה רובדי משמעות - ובמישור המעשי, משימותיו של הדיפלומט המודרני מגוונות ומורכבות מאלו של עמיתיו במאות הקודמות. הקורס יבחן נקודות מבט אנליטיות שונות - נורמטיבית-אידיאליסטית; ריאליסטית וזו הנובעת מזיהוי של קהילות ערכיות ("Like-Minded") בזירה הבינלאומית. מתוך כך, יבחן הקורס את תפקידיה הקונקרטיים של הדיפלומטיה - בעיצוב ואיפיון מסגרות "הסדר העולמי"; בניהול משחקי כוח מול אומות אחרות (בניית בריתות, ניהול מו"מ, איסוף מודיעין); ובמהלכים הנוגעים "בגבולות המותר", כמו התערבות בענייני פנים. הקורס יבחן גם את מהותה של הקהילה המקצועית הדיפלומטית ואת יחסיה עם השלטון ודעת הקהל, ובמיוחד - את זיקת הגומלין המורכבת בין דיפלומטים וחיילים. נעסוק גם במודלים מודרניים של דיפלומטיה "אישית", ועידות פיסגה, ארגונים בינלאומיים ויחסים כלכליים, וחדירתם של גורמים לא-מדינתיים לשדה זה - כולל המקרה הייחודי (נאוולי לא?) של "הדיפלומטיה היהודית" לצד זו של מדינת ישראל.

1035.6007.01 משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים

יסודות המשפט הבינלאומי, דיני ארגונים בינלאומיים והקשר עם דיפלומטיה.

1035.6003.01 כלכלה פוליטית בינלאומית

שלוש פרדיגמות עקרוניות מוכרות בחקר הכלכלה הפוליטית הבינ"ל: ליברליזם, מרקנטליזם ומרקסיזם. הקורס בוחן את התפתחות המערכת הכלכלית-פוליטית הבינ"ל, את תפקיד החברות הרב לאומיות בה, ואת הפוליטיקה של המימון והסחר הבינ"ל, כל זאת מהזווית הנפרדת של כל אחת מהפרדיגמות הנ"ל. הדיון מדגיש את המערכת שלאחר מלחמת העולם השנייה אך עוסק גם בתקופות קודמות.

1035.6100.03 הדרכה במאגרי מידע בלימודי דיפלומטיה

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע בלימודי דיפלומטיה. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) בלימודי דיפלומטיה והערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג.

קורסי בחירה**1035.6024.01 דיפלומטיה אירופית**

האם אירופה היא יבשת אנטישמית שנקנתה פוליטית על ידי הנפט הערבי ונכבשת בהדרגתיות על ידי שיעור הילודה המוסלמי, או האם היא יבשת מתורבתת המבינה עניין ביחסים בינלאומיים והמהווה משקל-נגד הכרחי לבורות ולכוחנות שהיא מייחסת לארה"ב? האם הצטרפותה של ישראל לאיחוד האירופי הנה אופציה רצויה או מפחידה? האם ישנו ניגוד אינטרסים או שיתוף אינטרסים בין ישראל לבין אירופה בנוגע למורח התיכון? עיצוב מדיניות החוץ של ישראל תלוי במידה רבה בתשובות לשאלות אלו, וחשוב שלדיפלומטים הישראליים העתידיים תהיה עמדה מנומקת בעניין. מטרת

הקורס הנה לספק ידע וכלים לגיבוש עמדה אישית של כל סטודנט, תוך סקירה היסטורית של הדיפלומטיה האירופית והסבר על האינטרסים והרעיונות אשר עומדים מאחורי הדיפלומטיה של המדינות האירופיות הגדולות. כמו כן, הקורס יסביר את מנגנון תהליך קבלת ההחלטות של האיחוד האירופי בענייני חוץ, וינסת להעריך את הסיכויים של גיבוש מדיניות חוץ אירופית אחידה ואת השלכותיה על האינטרסים של מדינת ישראל.

1035.6053.01 "מלחמות המקומות הקדושים" קדושה, פוליטיקה ומשפט בירושלים ובמקומות הקדושים בישראל

בקורס תיערך סקירה היסטורית – מדינית של שאלת ירושלים והמקומות הקדושים. הקורס ידון בנושאים הבאים: המאבק על ירושלים והר-הבית בין ישראל לפלסטינים; מעמד ירושלים במשפט הישראלי והבינלאומי; משמעות המושג "מקום קדוש" והמקומות הקדושים בדתות המונותאיסטיות; הרשות המוסמכת להגדרת המקומות הקדושים ודרך פעולתה; ההגנה על המקומות הקדושים בחוק ובפסיקה בישראל; סמכות בתי המשפט לדון בסכסוכים הקשורים למקומות הקדושים; ועוד.

1035.6055.01 דיפלומטיה בעידן של תקשורת גלובלית

תשומת לב הולכת וגדלה של העוסקים בדיפלומטיה מופנית למה שנדמה כהשפעה הפוליטית והתרבותית יוצאת הדופן של התקשורת המודרנית על המערכת המדינית והגלובלית. קורס זה יבחן במסגרת תיאורטית ומעשית רחבה את היחסים המורכבים בין התקשורת המקומית והבינלאומית לבין מעצבי מדיניות החוץ של מדינות ומעצמות בזירה הבינלאומית במאה העשרים (ואחת). דגש מיוחד יושם על פעילותם והשפעתם של התקשורת הפנימית והגלובלית, ושל השימוש בתעמולה, בסכסוך הישראלי-ערבי.

סמינרים

1035.6039.01 משחקי שלום

כאשר מתכוננים למלחמה - עורכים "משחקי מלחמה", וכאשר בונים על שלום - "משחקי שלום"? הסמינר "משחקי שלום" יעניק לתלמידים כלים בסיסיים ומעשיים לתכנון ולניתוח תהליכים מדיניים לניהול או לפתרון סכסוכים במזרח התיכון. באמצעות מתודולוגיה של "תכנון תרחישים" ועבודה בקבוצות מצומצמות יבחנו הסטודנטים לעומק מגוון סיטואציות מדיניות הנוגעות ליחסי ישראל והעולם הערבי והמוסלמי. הסמינר יכלול הרצאות ודיונים, שיחות אורח, ניתוחי אירוע, סימולציות ותרגילים בסיסיים במשא ומתן. נדרשת יכולת עבודה ולימוד בצוות, וקריאת חומר בסיסי בשפה האנגלית.

1035.6052.01 יפן וסין: בחינתו של מאזן כוח מתהווה בצפון מזרח אסיה במאה ה-21

סמינר זה עוסק בחקר יחסי סין-יפן בשנים האחרונות בקונטקסט של המערכת הבינלאומית המשתנה והשלכותיה על צפון מזרח אסיה. במוקד דינוני הסמינר, תעמוד לניתוח סוגיית יישוב סכסוכים פוליטיים, היסטוריים וטריטוריאליים בין שתי המדינות, בניסיון לפענח את אופיו המשתנה של אחד האזורים החשובים ביותר כיום בזירה הבינלאומית.

לימודי דיפלומטיה

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>			
				<u>קורסי חובה</u>	
		מבוא למשא ומתן בינלאומי	1031.6002		
מר קריסטל מוטי	204	ב' 20:00-17:00	.01	שיעור	
		עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות	1031.6010		
פרופ' אברהם בן-צבי	208	ג' 20:00-17:00	.01	שיעור	
		שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר**	1031.4101		
מר בן חיים מאיר	205	ה' 20:00-17:00	.01	שיעור	
		**מיועד לתלמידי תזה בלבד למרות שכתוב שלא. **לתלמידי המסלול ללא תזה לא לומדים שיטות מחקר			
		סמינר מחלקתי - א'	1031.6200		
ד"ר נבון עמנואל	527	ד' 20:00-17:00	.01		
		הדרכה במאגרי מידע בלימודי דיפלומטיה	1031.6100		
גבי פרי שלומית	12.11.07	ב' 17:00-15:00	.01	שיעור	
גבי פרי שלומית	15.11.07	ה' 20:00-18:00	.02	שיעור	
		בחינת גמר	1031.6777		
			.01	בחינה	
					<u>קורסי בחירה</u>
		היסטוריה דיפלומטית	1031.6056		
ד"ר ברט רוני	420	א' 17:00-14:00	.01	שיעור	
		גלובליזציה ועוצמה במערכת הבינלאומית	1031.6050		
ד"ר נבון עמנואל	207	א' 20:00-17:00	.01	שיעור	
		תכנון תרחישים ככלי לתכנון מדיניות	1031.6051		
מר קריסטל מוטי	104	ב' 17:00-14:00	.01	שיעור	

	סדנה מעשית: דיפלומטיה מזרח תיכונית	1031.6016
פרופ' קליימן אהרון פרופ' שמעון שמיר	ד' 20:00-17:00 527	.01 סדנה
סמינרים		
	משולש היחסים המיוחדים ישראל- ארה"ב: חשבון אסטרטגי, זיקה ערכית ועוצמה יהודית	1031.6022
די"ר לרמן ערן	א' 20:00-17:00 420	.01 סמינר
	Twentieth Century American Foreign Relations	0621.8013
Prof. R. D. Johnson	ב' 16:00-14:00 260 גילמן ה' 16:00-14:00 361 גילמן	.01 סמינר
	מנהיגות, פסיכולוגיה ודיפלומטיה	1031.6038
די"ר גרוניק אריה	ג' 17:00-14:00 421	.01 סמינר
	פתרון קונפליקטים בינלאומיים במבט משווה	1052.0112
די"ר גרוניק אריה	ה' 21:00-18:00 419	.01 סמינר

סמסטר ב'קורסי חובה

				1035.6009
				מבוא לדיפלומטיה : אומות מדברות זו עם זו
ד"ר לרמן ערן	204	20:00-17:00	א'	.01 שיעור
				1035.6007
				משפט בינלאומי ומוסדות בינלאומיים
ד"ר סיבל רובי	204	20:00-17:00	ב'	.01 שיעור
				1035.6003
				כלכלה פוליטית בינלאומית
ד"ר שדה טל	208	20:30-18:00	ה'	.01 שיעור
				1035.6202
				סמינר מחלקתי - ב'
ד"ר נבון עמנואל	527	20:00-17:00	ד'	.01
				1035.6100
				הזרחה במאגרי מידע בלימודי דיפלומטיה
גב' פרי שלומית	25.2.08	17:00-15:00	ב'	.03 שיעור
				1035.7777
				בחינת גמר
				.02 בחינה

קורסי בחירה

				1035.6024
				דיפלומטיה אירופאית
ד"ר נבון עמנואל	105	17:00-14:00	א'	.01 שיעור
				1035.6053
				מלחמות המקומות הקדושים - קדושה, פוליטיקה ומשפט בירושלים ובמקומות הקדושים בישראל
ד"ר ברקוביץ שמואל	207	20:00-17:00	ג'	.01 שיעור
				1031.4582
				מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית
פרופ' גת עזר	110	20:00-17:00	ד'	.01 שיעור
				1052.0108
				מדיניות החוץ והביטחון של סין
פרופ' יופה אלי	207	13:00-09:00	ה'	.01 שיעור
				1031.4649
				US Foreign Relations
Prof. R. D. Johnson	106	15:00-12:00	ה'	.01 שיעור
				1035.6055
				דיפלומטיה בעידן של תקשורת גלובלית
ד"ר גודמן גיורא	206	21:00-18:00	ה'	.01 שיעור

סמינרים

				1035.6039
מר קריסטל מוטי	419	20:00-17:00	ב' משחקי שלוש**	.01 סמינר
			** קורס מבוא למו"מ הנו תנאי מקדים לקורס 1031.6039.	
			Twentieth Century American Politics	0621.8014
Prof. R. D. Johnson	450 גילמן	18:00-16:00	ב'	.01 סמינר
	323 גילמן	18:00-16:00	ה'	
			העידן הגרעיני	1052.0064
ד"ר פדהצור ראובן	421	21:00-18:00	ד'	.01 סמינר
			יפן וסין: בחינתו של מאזן כוח בצפון מזרח אסיה במאה ה-21	1035.6052
ד"ר שאול רחל	419	17:00-14:00	ה'	.01 סמינר

**מדע המדינה - התכנית האקדמית
בדיפלומטיה וביטחון**
<http://spirit.tau.ac.il/poli/eds>

ראש התכנית: פרופ' עזר גת
ועדה מייעצת: פרופ' אהרון קליימן
פרופ' (אלוף מיל.) יצחק בן-ישראל

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרת התכנית

התכנית מיועדת להעשיר את הסטודנטים בידע, בתובנות, במושגים ובכלי חשיבה בפעילותם המעשית בזירה הבינלאומית, בזירה הביטחונית, בשירות הציבורי-ממשלתי, במסגרות על-לאומיות (ארגונים בינלאומיים, ממשלתיים ולא ממשלתיים), ובמסגרות עסקיות מהמגזר הפרטי הפועלות מול גורמים זרים ממשלתיים ולא ממשלתיים (כגון חברות רב-לאומיות).
התכנית תקנה ידע, תובנות וכלי ניתוח ברמה מתקדמת בתחומי הדיפלומטיה החדשה והאסטרטגיה המודרנית, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות תוך וביטחון בעתות משבר כמו גם בעתות שלום ושיגרה. התכנית מגשרת בין האסטרטגיה הצבאית לבין מדיניות החוץ.

משך התכנית והיקפה

התכנית בחיקף של 36 ש"ס ותתקיים במהלך 3 סמסטרים רצופים (שנה קלנדרית) בימים רביעי (משעה 13:00) ושישי (מהבוקר עד שעה 14:00).

תנאי קבלה

רשאים להירשם נושאי תפקידים בכירים במערכת הביטחון, המערכת הדיפלומטית, השירות הציבורי והמערכת הכלכלית בעלי ניסיון מעשי של לפחות 5 שנים בתחומים אלו, אשר סיימו לימודי תואר ראשון בציון גמר של 80 לפחות.

לימודי דוקטורט

בוגרי התכנית האקדמית בציון 85 ומעלה. יוכלו להירשם ללימודי דוקטורט במדע המדינה, תוך לימוד מספר קורסי השלמה וכתובת תיזה.

תכנית הלימודים

מבנה תכנית הלימודים - סה"כ 36 ש"ס

קורסי יסוד - סה"כ 9 ש"ס

ש"ס	3	מבוא לדיפלומטיה
ש"ס	3	מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית
ש"ס	3	מבוא מו"מ ביטחוני ומדיני

קורסים מתקדמים - סה"כ 18 ש"ס

ש"ס	3	גלובליזציה וכלכלה פוליטית בינלאומית
ש"ס	3	סוגיות באסטרטגיה
ש"ס	3	הביטחון הלאומי של ישראל: הזירה האזורית
ש"ס	3	שינוי בדרכי שלום וההיבט הנורמטיבי ביחסים הבינלאומיים
ש"ס	3	מדיניות הביטחון והחוץ של סין
ש"ס	3	משפט בינלאומי: דיני מלחמה ושלום

במסגרת תחום ההתמחות בדיפלומטיה ויחסים בינלאומיים ילמדו תלמידי המסלול סמינר בנושא:

ש"ס	3	משרד החוץ כשחקן ארגוני
-----	---	------------------------

במסגרת תחום ההתמחות באסטרטגיה וביטחון ילמדו תלמידי המסלול סמינר בנושא:

ש"ס	3	תפיסות הביטחון של מדינות ערב
-----	---	------------------------------

תלמידי שני המסלולים ילמדו סמינר בנושא:

ש"ס	3	תפיסת הביטחון של ישראל
-----	---	------------------------

סדנה מעשית:

ש"ס	3	משחקי שלום
-----	---	------------

תכנית העשרה

התלמידים יוזמנו להשתתף בפורומים הבאים:

פורום ה"שולחן העגול" שמקיימת התכנית לדיפלומטיה. במסגרת זו מוזמנים שגרירי המדינות הזרות בישראל לדיון בנושאים שעומדים בראש סדר היום.

הפורום הבינלאומי שבו מרצה פעם בחודש שגריר של מדינה זרה על יחסי המדינה שהוא מייצג עם מדינת ישראל.

סדנה בסוגיות הביטחון הלאומי של ישראל - מארחת מידי שבוע דמות ציבורית העוסקת בנושא זה.

כנסים וימי עיון שיתקיימו כדרך קבע ויעסקו בנושאי דיפלומטיה וביטחון.

**החוג למדע המדינה והחוג לתקשורת
התכנית לתקשורת פוליטית למנהלים**
<http://spirit.tau.ac.il/government/eppl>

ראש התכנית: ד"ר אמל ג'מאל

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרת התכנית

התכנית בתקשורת פוליטית לבכירים באה לתרום לאלה המבקשים להבין את הקשרים המורכבים בין התקשורת והפוליטיקה. מטרת התכנית להקנות ידע, תובנות וכלי ניתוח ברמה מתקדמת בתחומי ההתארגנות וקבלת החלטות פוליטיות מזווית תקשורתית, עיצוב הדמיון המשותף והשיח הציבורי והבנייתה של פעולה פוליטית קולקטיבית. במסגרת התכנית, המשותפת לחוג למדע המדינה ולחוג לתקשורת, יוכלו התלמידים להעמיק ולהבין מהו הקשר בין תרבות ההמונים לבין התרבות הפוליטית החדשה, מהו אופי התלות ההדדית בין פוליטיקה ותקשורת בזירה הבינלאומית וכן להכיר את אופי המלחמות החדשות והטרור הבינלאומי.

כמו כן, התכנית תדון בשינויים שחלו במפת התקשורת בישראל בעשור האחרון: בדרכי ארגון והפעלתם של אמצעי תקשורת בפוליטיקה ובפן הכלכלי ועיצובו את דרך פעולתה ותכניה של התקשורת. לבסוף, התכנית תבחן את הכלים החדשים בשיטות מדידת דעת קהל, החידושים בשיטות השיווק והפרסום הפוליטיים, כמו גם הגלובליזציה התקשורתית והשפעתה על ריבונות מדינות הלאום.

משך התכנית והיקפה

התכנית תתקיים במהלך 3 סמסטרים רצופים (שנה קלנדרית), והיא בהיקף של 36 ש"ס.

תנאי קבלה

רשאים להירשם מועמדים אשר סיימו לימודי תואר ראשון בציון גמר של 80 לפחות, אשר יש להם 5 שנות ניסיון ויותר בתחומי הניהול, המגזר הציבורי, התקשורת, והמערכת הפוליטית והדיפלומטית.

לימודי השלמה

תלמידים אשר אינם בוגרי מדע המדינה יתבקשו ללמוד בנוסף את הקורס הבא:
פוליטיקה ומשטר בישראל - שו"ת 4 ש"ס

תכנית הלימודים

קורסי יסוד

שיס	3	סה"כ	גישות ותיאוריות בתקשורת פוליטית תקשורת המונים בישראל שיטות מחקר בתקשורת פוליטית
שיס	3		
שיס	3		
שיס	9		

קורסים מתקדמים

שיס	3	סה"כ	טכנולוגיית מידע, תקשורת והתהליך הפוליטי תקשורת ואידיאולוגיה ייצוג טלוויזיוני של פוליטיקה ותרבות בישראל מלחמה בשידור חי: צבא, ביטחון ותקשורת אינטרנט, שיתופיות ודמוקרטיה
שיס	3		
שיס	3		
שיס	3		
שיס	15		

סדנאות

שיס	3	סה"כ	סקרים ודעת קהל משפט ומדיניות תקשורת
שיס	3		
שיס	6		

סמינרים

שיס	3	סה"כ	תקשורת ויחסים בינלאומיים בעידן הגלובלי התקשורת ותהליכי התהוות החברה האזרחית בישראל
שיס	3		
שיס	6		

סה"כ היקף השעות: 36 ש"ס

ייתכנו שינויים בנושאי הקורסים המתקדמים, הסמינרים והסדנאות.

בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטון

התכנית ללימודי ביטחון

משותפת לחוג למדע-המדינה ולבית הספר להיסטוריה

<http://spirit.tau.ac.il/security/>

ראש התכנית והיועץ: פרופ' עזר גת

תואר שני

מטרת התכנית

התכנית משותפת לפקולטה למדעי החברה ולפקולטה למדעי הרוח. מטרת התכנית - להקנות ידע וכלי ניתוח ברמה מתקדמת בתחומי האסטרטגיה, היחסים הבינלאומיים וההיסטוריה הצבאית, וכן בתחומים משיקים, כגון: קבלת החלטות ולימודי ארגון. בנוסף לקורסי הליבה בתחומי האסטרטגיה וההיסטוריה, יוצעו שיעורים מתחומים מגוונים, כגון: מחשבה מדינית, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, היסטוריה של המזרח התיכון וכלכלת ביטחון.

תנאי הקבלה

רשאים להגיש מועמדותם, בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בציון גמר של 82 ומעלה. התכנית מיועדת לתלמידים שתחום לימודיהם לתואר ראשון היה מדע המדינה ו/או היסטוריה, אך פתוחה גם לבוגרי חוגים אחרים, כפוף ללימודי השלמה.

לימודי השלמה

את לימודי ההשלמה יש לסיים עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון עובר - 60 לפחות. ניתן ללמוד עד 5 קורסים מהתואר השני במקביל ללימודי ההשלמה.

תלמידים שסיימו לימודי תואר ראשון ולא למדו את הקורסים הרשומים מטה, ישלימו אותם מהתואר הראשון:

ממדע המדינה

- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה 4 ש"ס
- אסטרטגיה בעידן המודרני 3 ש"ס

מהיסטוריה

- תכרה, משטר ותרכות במאה ה-20 4 ש"ס

מסלולי הלימוד בתכנית

כל התלמידים יתקבלו למסלול ללא עבודת גמר. תלמידים ששיגו ציון ממוצע של 85 לפחות בכל קורסי החובה במהלך שנת הלימודים הראשונה ויגישו בקשה למזכירות, יוכלו לעבור למסלול עם עבודת גמר.

מסלול ללא עבודת גמר - מכסת שעות הלימוד היא 36-37 ש"ס. אופן לימוד זה מקנה תואר שני ללא עבודת גמר.

מסלול עם עבודת גמר - מכסת שעות הלימוד היא 28-29 ש"ס. אופן לימוד זה מקנה למסיימיו אפשרות להמשיך לימודיהם לתואר שלישי, בתנאי שציונם הסופי בתואר יהיה 85 לפחות. עבודת הגמר שקולה ל-8 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

תכנית הלימודים

במסגרת לימודי חובה לתואר השני ילמדו תלמידי שני המסלולים את הנושאים הבאים:	
סוגיות בלימודים אסטרטגיים	3 ש"ס
מונוגרפיה בהיסטוריה	4 ש"ס
קורס מתקדם על הוגי דעות צבאיים	3 ש"ס
סדנה - סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל	3 ש"ס
סדנת תל-אביב למדע טכנולוגיה וביטחון	
הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי	

תלמידי המסלול עם עבודת גמר יחויבו ללמוד בנוסף לקורסים אלה גם קורס בשיטות מחקר.

באישור יועץ התכנית ניתן ללמוד עד 2 קורסי בחירה בתחום בלונט, מתואר שני, מכל חוג אחר באוניברסיטה.

מסלול ללא עבודת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר ילמדו, בנוסף לקורסי החובה, 24-23 ש"ס עד להשלמת מכסה של 36-37 ש"ס. במסגרת שעות אלה ילמדו 3 סמינרים וכן קורסי בחירה בהם יכינו רפרטים או ימלאו חובות אחרות כפי שיידרשו על ידי המורים.

בחירת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר יחויבו בבחינת גמר. ציון הבחינה מהווה 20% מציון הגמר. ציון המעבר בבחינה הוא 75 לפחות. לרשות התלמידים יעמדו שני מועדים. התלמידים זכאים לגשת לבחינה בסמסטר האחרון ללימודיהם.

מסלול עם עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר ילמדו, בנוסף לקורסי החובה, 12-13 ש"ס עד להשלמת מכסה של 28-29 ש"ס. במסגרת שעות אלה ילמדו 2 סמינרים, וכן קורסי בחירה בהם יכינו רפרטים או ימלאו חובות אחרות, כפי שיידרשו על ידי המורים.

עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר, יחויבו בכתיבת עבודת גמר המהווה 40% מציון הגמר. תלמיד חייב להגיש הצעה לעבודת גמר עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו, לקבל את אישור המנחה ואת אישור ראש התכנית להצעה, ולהירשם במזכירות.

משך הלימודים לתואר שני

משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים (לא חל על תלמידים במסלול צבירה). במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים, במקרים חריגים בלבד, בשנה אחת. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים כשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. בכל מקרה, הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

שקלול ציון הגמר

			ציון הגמר יחושב כך :
1	כפול	מספר שעות	ציון קורס חובה
1	כפול	מספר שעות	ציון קורס בחירה
0.5	כפול	מספר שעות	ציון סדנת חובה
1.5	כפול	מספר שעות	ציון סמינר

מסלול ללא עבודת גמר

ממוצע הציונים בקורסים
ציון בחינת הגמר

80%
20%

מסלול עם עבודת גמר

ממוצע הציונים בקורסים
ציון עבודת הגמר

60%
40%

השוואה בין מסלולי הלימוד

מסלול לימודים עם עבודת גמר	מסלול לימודים ללא עבודת גמר	הובות הלימודים
3 ש"ס	3 ש"ס	נושאי חובה
4 ש"ס	4 ש"ס	- סוגיות בלימודים אסטרטגיים
3 ש"ס	3 ש"ס	- קורס מונוגרפי בהיסטוריה
3 ש"ס	3 ש"ס	- קורס מתקדם בהוגי דעות צבאיים
3 ש"ס	3 ש"ס	- סדנה - בתחום הכיטחון הלאומי
4 ש"ס	לא חובה	- שיטות מחקר
חובה	חובה	- סדנת תל-אביב למדע טכנולוגיה
חובה	חובה	וביטחון
חובה	חובה	- הדרכה במאגרי מידע - מפגש חד פעמי
6 (2) ש"ס	15-14 (5) ש"ס	קורסי בחירה
6 (2) ש"ס	9 (3) ש"ס	מינימום סמינרים
לא חובה	חובה	בחינת גמר
חובה	לא חובה	עבודת גמר
29-28 ש"ס	37-36 ש"ס	סה"כ

תיאור הקורסים

תיאורי הקורסים שניתנים במסגרת החוג למדע המדינה, ראה: החוג למדע המדינה, תואר שני. תיאורי הקורסים שניתנים במסגרת ביה"ס להיסטוריה, ניתן למצוא בידעון הפקולטה למדעי-הרוח.

סמסטר א'

קורסי חובה

1052.0010.01 סוגיות בלימודים אסטרטגיים

הקורס יביא בפני התלמידים סוגיות הנוגעות לפתרונות אסטרטגיים לבעיות ביטחון שבפניהן ניצבות מעצמות מחד ומדינות קטנות (דוגמת ישראל) מאידך. במסגרת הדיון נבחין בין אסטרטגיה לאסטרטגיה רבתי ונדון במשתנים האסטרטגיים העיקריים מחד (כולל משתנים מעבר לעוצמה צבאית, כמו כלכלה, תברה ודמוגרפיה), ופתרונות אסטרטגיים מאידך. נדון הן בפתרונות הכוללים שימוש בכוח (מלחמה, כפייה, גרילה וכדומה) והן כאלו שאינם משתמשים באופן ישיר בכוח (הרתעה, הסכמים בינלאומיים, בריתות וכו'). דגש מיוחד יושם על העקרונות של היתרון היחסי והגישה העקיפה ושימושיהם בבניין הכוח הנדרש להשגת מטרת אסטרטגיות. פרק מיוחד יוקדש לתפקידו של הנשק הגרעיני באסטרטגיה העולמית לאחר מלחמת העולם השנייה, ולסוגיות כמו תפוצת הנשק להשמדת המונית, בקרת חימוש ומשטרי ביטחון. לסיום נדון בתחומים חדשים החולכים ותופשים את מקומם באסטרטגיה, כמו לוחמת מידע.

1052.0099.01 ארץ ישראל, המזרח התיכון ומלחמת העולם הראשונה

הקורס עוסק בהתרחשותה של מלחמת העולם הראשונה (1914-1918) במזרח התיכון ודן בין השאר במארג הבינלאומי והאימפריאלי ערב המלחמה, ביחסי הגומלין שבין הממדים הצבאי, המדיני והדיפלומטי בחזיתות השונות (מצרים-א"י, מסופוטמיה-פרס, גליפולי, סלוניקה, קווקז, ת.א. ערב), בהקשר שבין הזירות העיקריות באירופה לזירת המזרח התיכון ובהשפעה שהייתה לשיקולים קואליציוניים, אימפריאליים ולאסטרטגיה הגבוהה על שהתרחש באזור במהלך המלחמה. דגש יינתן למקומה של ארץ-ישראל במלחמה מנקודות המוצא השונות של הצדדים הלוחמים ושל האוכלוסייה המקומית.

1052.1000.01 הדרכה במאגרי מידע בלימודי ביטחון

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע בלימודי ביטחון. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) בלימודי ביטחון והערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.**

קורסי בחירה

1052.0119.01 מבוא לפסיכואסטרטגיה: ניתוח מנהיגויות לבנון, סוריה, איראן, עיראק ומצרים כבסיס ליצירת אסטרטגיה במזרח התיכון (מחיל עבודה).

הקורס יביא בפני הסטודנטים את חשיבותו של תחום הפסיכולוגיה בתבנת מנהיגויות ובאינטראקציות דיפלומטיות. התחום יוצג כמורשתו של מזכיר המדינה לשעבר ד"ר הנרי קיסינג'ר אשר ייסד אותו בשנות ה-60 כדי להתמודד עם האתגר של ברית המועצות בעידן ההרתעה הראשון. הקורס יציג שיטות עבודה שאומצו מתחום הפסיכולוגיה לתחום של ניתוח אסטרטגי. יילמד ההבדל בין ניתוח מבני של מנהיגויות לבין ניתוח פונקציונאלי. תתורגל ההצגה הגרפית המרוכזת של התחומים המבני והפונקציונאלי. יילמדו שיטות מיקרואנליטיות לניתוח פרופילים של מנהיגים וניתוח מגמות, כוונות וסיכונים של מנהיגויות לפי מודלים כאשר החומר הגולמי לניתוח מקורו באינפורמציה גלויה. יילמדו גם שיטות לבדיקת מהימנות מסקנות הניתוחים בעזרת העברה של מידע מילולי לקטיגוריציה ולערכים מספריים.

המנהיגויות שישמשו בסיס לניתוח ובסיס לגזירת האסטרטגיה יהיו לבנון, סוריה, איראן, עיראק ומצרים. האסטרטגיה תכלול גזרות של לוחמת פסיכולוגית ומניפולציות דיפלומטיות.

1052.0101.01 היבטים משפטיים בביטחון המדינה

הקורס עוסק בהיבטים המשפטיים הנוגעים לביטחון המדינה. בחינת סדר היום הציבורי והפוליטי בשנים האחרונות, מלמדת כי אנו נמצאים בעידן בו התחום המשפטי מהווה חלק בלתי נפרד מהשיקולים בתפיסת הביטחון. בין השאר נעסוק בהתייחסות בתי המשפט לאיזונים שבין צרכי הביטחון ושלטון החוק, בהיבטים המשפטיים של המלחמה בטרור, בתליכים הנלווים למשפטים בעברות כנגד ביטחון המדינה כגון חיסיון, איסורי פרסום וכד' ונקיים דיון בסוגיות משפטיות-ביטחוניות שתהיינה תלויות ועומדות במהלך הקורס.

1052.0055.01 מלחמה ורפואה

רפואה צבאית - מרכיב חיוני בעצמת ארגונים לוחמים. מערכות צבאיות רבות בהיסטוריה הוכרעו מראש, או שתוצאותיהן נקבעו ע"י תחלואה אשר ניתן היה למנועה. תוצאות מערכות אחרות הושפעו במידה רבה ע"י תחלואה בקרב הכוחות הלוחמים ומההיפגעות בשדה הקרב. חרף עובדות ידועות אלה, הדיון בבריאות הצבא כמרכיב משמעותי בתפקוד הארגון הלוחם איננו מתקיים בקונטקסט ההיסטורי-צבאי.

מטרת הקורס היא לקיים את הדיון על רקע דוגמאות היסטוריות מתקופות שונות, על מנת להאיר מערכות שונות ותוצאותיהן מזווית אחרת. ייעשה ניסיון ללבן את מערכת היחסים המורכבת שבין הפיקוד הצבאי לבין דרג הסיוע הרפואי בתקופות שונות.

1052.0117.01 ניהול קונפליקט בסכסוכים לאומיים ובינלאומיים

הקורס יעסוק במודלים חדשניים ובכלים מעשיים לניהול קונפליקטים בסכסוכים לאומיים ובינלאומיים. במסגרת הקורס יילמדו שיטות לניתוח זירת הקונפליקט, הכוללות מיפוי שחקנים, מקורות כוח ואינטרסים; מודלים לבניית אסטרטגיה במצבי קונפליקט מורכבים, עקרונות למניעה וצמצום של תהליכי הסלמה, ואסטרטגיות לניהול בונה לעומת ניהול הרסני של קונפליקט. הקורס ישלב מפגשים עם מקבלי החלטות שיתלקו מניסיונם האישי בהתמודדות עם סכסוכים, וכן צפייה בסרטים המתעדים מקרי מבחן מעגיינים בארץ ובעולם. לאורך הקורס יתאפשר תרגול מעשי של כלים ושיטות עבודה מתחום ניהול קונפליקטים.

סמינרים**1052.0105.01 מלחמה ודיפלומטיה במלחמת העולם השנייה**

המהפך שבין המבנה הבינלאומי הרב-קוטבי ערב פרוץ מלחמת העולם השנייה, למבנה הדו-קוטבי בסיום המלחמה יעמוד במרכז הדיון. הסוגיות העיקריות למבחן תעסוקנה בסיבות לפרוץ המלחמה; תוצאות המלחמה על המערכת הגלובלית; השפעת מבצע ברברוסה; המתקפה על פרל-הרבור; הקרב על סטלינגרד; הירושימה; היחסים שבין בעלות הברית למעצמות הציר. היחסים שבין צירצ'ייל לנשיא רוזוולט והשפעת אישיותם של היטלר ושל סטלין.

1052.0045.01 שש שנים מעצבות: 1967-1973

שש השנים בין מלחמת ששת הימים '67, לבין מלחמת יום הכיפורים '73, היו שנים מעצבות בהוויה הישראלית כולה: הביטחוניות, המדינית והחברתית. בתקופה זו התרחשו שלוש מלחמות, אם נכלול את מלחמת ההתשה '69-70. גבולות ישראל השתנו, כלכלתה השתנתה, התגלו זרמים סמויים וזרמים חדשים בביטחון הלאומי, שעיצבו את תראייה העצמית של ישראל כמדינה וכחברה.

הסמינר מנתח את השינויים המושגיים שחלו עקב, בין ואחרי שלוש המלחמות הללו ואת השפעתם על מנהיגות התקופה ועל החברה והצבא, את השבר שחל בעקבות מלחמת יום הכיפורים ואת השפעת התקופה כולה על ישראל עד לסוף המאה הנוכחית.

1052.0011.01 תפיסת הביטחון של מדינות ערב

הסמינר נועד לבחון את בעיות הביטחון של מדינות ערב. במסגרת זו הוא יעסוק במרכיבים העיקריים של תפיסות ביטחון בכלל, ובאלה של מדינות ערב העיקריות בפרט, תוך התמקדות בתפיסות האיום שלהן, ובמענה הביטחוני שהן מבקשות לבנות מול האיומים כלפיהן. הסמינר יעסוק הן בתפיסות המיוחדות למדינות ערב העיקריות, והן בתפיסות המשותפות לרובן, ובכלל זה את תפיסותיהן הביטחוניות את ישראל.

1031.4289.01 סוגיות בתפוצה גרעינית

דיון בגורמים לתפוצה גרעינית. דיון בקטגוריות שונות של מדינות גרעיניות ו"מדינות הסף". גורמים אסטרטגיים ומדיניים המעורבים בסוגיות התפוצה. בדיקת המשטר הבינלאומי למניעת תפוצה גרעינית. דיון בתפוצה הגרעינית במוזה"ת.

1052.0112.01 פתרון קונפליקטים בינלאומיים במבט משווה

סמינר זה נועד לשכלל מתווה כללי של ההתפתחויות ההיסטוריות והתאורטיות בהגדרת המושג "קונפליקט", מקורותיו, ניהולו ודרכי פתרונו. במסגרת הסמינר יינותחו גישות מהעבר ומההווה לניהול ופתרון קונפליקטים, החל מאלה הכוחניות/מיליטריסטיות בצד האחד של הרצף, עבור דרך תפיסות של התנגדות לא אלימה וכלה בפילוסופיות הפציפיסטיות לסוגיהן, הממוקמות בקצה השני של הרצף. כמו כן יידונו שאלות עקרוניות כגון: האם אכן קיימים מדינות או קבוצות חברתיות, שהן בבסיסן שוחרות שלום – או לחילופין, מחרחרות מלחמה – יותר מאחרות, ואם אכן, מהם הגורמים לחיותן כאלה? בין הקונפליקטים אשר יידונו בסמינר: מאבקן של קולוניות לעצמאות, משברי ברלין, משבר הטילים בקובה, המשברים בעולם הקומוניסטי בשנות ה-50 וה-60, הסכסוך המזרח תיכוני ועוד.

סמסטר ב'**קורסי חובה****1052.0025.01 שיטות מחקר**

הקורס נועד להקנות לתלמידי מוסמך בלימודי ביטחון כלים מחקרניים לביצוע עצמאי של פרויקט מחקר, כמו גם לתקניית כלי ניתוח ביקורתיים להערכת מחקרים המתפרסמים בכתבי עת שונים בתחום לימודי הביטחון.

1031.4582.01 מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית

הקורס מתחקה אחר התפתחות התאוריות האסטרטגיות מאז המאה ה-18 ועד להווה, תוך הצגתן בהקשרן התרבותי והפוליטי הרחב. החיפוש אחר תאוריה כללית של המלחמה נפתח בתקופת ההשכלה וממשיך עם הגותו רבת השפעה של קלאוזביץ במסגרת תקופת הרומנטיקה. לאחר מכן בוחן הקורס את הדוקטרינות השונות של לוחמת יבשה וים במאה ה-19. לבסוף, נידונים החזונות של לוחמה ממוכנת במאה ה-20 ורעיונות הבלימה, המלחמה הקרה והמלחמה המוגבלת כפי שהופיעו במערב בעקבות מלחמת העולם הראשונה.

קורסי בחירה**1052.0111.01 החלל במלחמה הקרה ואחריה**

הקורס יעסוק בסוגיות ובהיבטים שונים הנוגעים למעמדו האסטרטגי של החלל במאבק הבין גושי במלחמה הקרה והשפעתו על המערכת הבינלאומית. בין הסוגיות אשר יזונו: המרוץ לחלל באסטרטגיה של בריה"מ וארה"ב במלחמה הקרה, מתכנית אפולו למלחמת הכוכבים, מקומה והשפעתה של מהפכת המידע והחלל על שינויים בחשיבה צבאית, זפויסי לחימה ובניין כוח. כמו כן יידונו בקורס סוגיות הנוגעות לתפקידו של החלל במערכת הבינלאומית שלאחר המלחמה הקרה, ביניהן סוגיית החלל בישראל.

1052.0086.01 מודיעין, ריגול ותרבות פופולרית

הקורס עוסק בהתייחסות החברה המערבית והישראלית לריגול ולמודיעין במהלך "המהפכה המודיעינית", שהתרחשה לאורך המאה העשרים, כמשתקפת בסרטי קולנוע עלילתיים, בספרות היפה ובפרסומים פופולריים. הדימוי הציבורי נבחן מול התפתחותו ומקומו בפועל של המודיעין המודרני במלחמות, בתהליכים פנים-מדינתיים וביחסים בינלאומיים. הנושאים העיקריים הם דמותם של המודיעין, איש המודיעין והממסד המודיעיני, ההתמודדות המודיעינית עם האימים ו"האויב" ותרומתן של סוכנויות המודיעין למדינה ולחברה הדמוקרטית מול הסכנות הנשקפות מהן. התקופות ההיסטוריות העיקריות הן: מלחמות העולם, המלחמה הקרה ועידן "הסדר העולמי החדש". דגש ניתן לבחינה השוואתית של ספרים, סרטים המבוססים עליהם ופרשיות אמת. המשתתפים יידרשו לקרוא מספר ספרי עלילה ולצפות בסרטים אחדים באופן פרטי או בהקרנות מרוכזות שתוצענה לפני הפגישות.

1052.0122.01 הערבים בישראל - דילמות של זהות, ניכור והשתלבות (1948-2007)

נצחוננו של הישוב היהודי במלחמת תשי"ח והקמתה של מדינת ישראל, כיטאו את התגשמותו של החלום הציוני ואת כמיהת הדורות לריבונות יהודית אחרי 2000 שנות גלות. מנגד, הערבים בארץ ישראל נחלו תבוסה קשה, שתיקרא בפיהם לדורות "נכבה" שפירושה אסון, פורענות. הקהילה הערבית-פלסטינית התרסקה ונהרסה, רוב בניה נטשו את הארץ והפכו לפליטים. אלו שנותרו, הפכו באחת מרוב למיעוט במדינה יהודית. "הנכבה" היא האירוע המכונן של יחסי יהודים וערבים במדינת ישראל. מאז חלפו 59 שנים. כל הניסיונות לפתרון הסכסוך הלאומי – שערביי ישראל מהווים את ליבו – נכשלו עד כה. במקביל הלכו והתחדדו יחסי יהודים וערבים בארץ ששיאם – בשבר הקשה שנוצר בין שני הצדדים בעקבות אירועי אוקטובר 2000. מולדי התיכונן בין מדינת-ישראל לערביי המדינה, שרובם נוצרו בעקבות מלחמת 1948, נותרו על כנם ואף חרפו. בין אלו בולטים: בעיות הקרקע, הפליטים, הנפקדים – נוכחים, נכסי הווקף המוסלמי, הבנייה הבלתי חוקית ותחושת קיפוח והיעדר שוויון אזרחי. הישגיהם הכלכליים-חברתיים של ערביי ישראל מאז הפכו למיעוט בארץ, לא סייעו להקל על משבר הזהות ותחושת הקיפוח והאפליה שהם חשים. זאת ועוד: בשנים האחרונות גברה מגמת התבדלות מן המדינה בקרב הערבים, שהגיעה לשיאה עם פרסום "החזון העתידי לערבים הפלסטינים בישראל" (נצרת - דצמבר 2006). נוכח כל אלו – בולט חוסר העשייה וההתעלמות של

ממשלות ישראל מטיפול יסודי ומתמשך במגזר הערבי. תוכניות הוכנו לרוב אך לא יושמו. בעיה אסטרטגית של המדינה נמצאת בהמתנה. כל האירועים, המגמות, ההתהליכים, הדילמות, פתרונות ותלופות בהרצאות המפורטות להלן.

הרצאות: (1) העשור הראשון - מאמץ להישרדות בצל הלם התבוסה; (2) העשור השני - ניסיון של שילוב - נוכח לאומנות כלל ערבית; (3) בעיות הקרקעות ונכסי הווקף המוסלמי; (4) בעיית הפליטים, נפקדים - נוכחים (פליטים פנימיים) אקרית וברעם כסמל ודילמה; (5) הממשל הצבאי - מכשיר שלטוני עיקרי; (6) בעיית הבדואים בנגב.

1052.0108.01 מדיניות החוץ והביטחון של סין

שיעור זה ידון במדיניות החוץ של סין מהקמת המשטר הקומוניסטי, תוך דגש מיוחד על סוגיות הביטחון בפניהן ניצב המשטר מאז ועד היום. החלק הראשון ישרטט את מאפייניו העיקריים של המשטר ואת הרקע של מדיניות החוץ שלו. החלק השני יתרכז בקשר בין הכלכלה והצבא לבין מדיניות החוץ. החלק השלישי יסקור את סוגיות הביטחון העיקריות כפי שהן התפתחו במרוצת התפתחותו של המשטר.

סמינרים

1052.0007.01 מכפיל הכח הנעלם: הפתעה והונאה בעידן המודרני

הקורס ידון בהיבטים תאורטיים ובסוגיות היסטוריות של עקרון המלחמה "הפתעה" ושל יישומו על ידי הונאה. ייבדק מקומן של הפתעה וההונאה בתפיסות הצבאיות ובתורות הלחימה של צבאות, בהשוואה לתוצאותיהן ולהשפעתן הממשיות במלחמות במאות ה-19 וה-20.

1052.0123.01 אסטרטגיה מודרנית

מטרת הקורס היא להכניס את התלמידים בסודה של האסטרטגיה המודרנית, כאשר במונח "מודרני" הכוונה למאתיים השנים האחרונות. לצורך זה, יעסקו השעורים בכתבים האסטרטגיים החשובים ביותר, החל מקרל פון קלאוזביץ וכלה בבזיל לידל הארט, תומס שלינג, ואדורד לוטבק.

1052.0064.01 העידן הגרעיני

הקורס עוסק בניחות התפתחות תאוריות ההרתעה הגרעינית בשנות המלחמה הקרה ולאחריהן. מושגי היסוד של החשיבה הגרעינית ילובנו במהלך הקורס. כמו כן ינתחו ההיבטים הטכנולוגיים של הנשק הגרעיני והשימוש בו. יפורטו הניסיונות להתמודד עם תפוצת הנשק הגרעיני והסכמי הגבלת ופירוק הנשק שנחתמו בין שתי מעצמות-העל. בנוסף, ינתחו ההתפתחויות בתחום הגרעיני במזרח אסיה ובמזרח התיכון, תוך דגש של מדיניותה הגרעינית של ישראל.

לימודי ביטחון

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>	
		<u>שיעורי חובה</u>	
	סוגיות בלימודים אסטרטגיים	1052.0010	
פרופ' יצחק בן ישראל	א' 20:00-17:00 210	.01	שיעור
	סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל	1052.0001	
ד"ר פרייליך דוד	ב' 18:30-16:00 003	.01	סדנה
	ארץ ישראל, המזרח התיכון ומלחמת העולם הראשונה	1052.0099	
ד"ר יגאל שפי	ד' 21:00-17:00 210	.01	שיעור
	שיטות מחקר - הכנה לכתיבת תזה	1052.0050	
מר בן חיים מאיר		.01	הדרכה אישית
	סדנת תל אביב למדע, לטכנולוגיה ולביטחון - א'	1052.1111	
פרופ' יצחק בן ישראל	ה'	.01	סדנה
		<u>מפגש חד פעמי</u>	
	הדרכה במאגרי מידע בלימודי ביטחון	1052.1000	
גב' פרי שלומית	א' 17:00-15:00 4.11.07	.01	
גב' פרי שלומית	ב' 16:00-14:00 5.11.07	.02	
גב' פרי שלומית	ה' 20:00-18:00 8.11.07	.03	
	בחינת גמר	1052.7777	
		.01	בחינת גמר
		<u>שיעורי בחירה</u>	
	תקשורת ויחסים בינלאומיים	1031.4586	
ד"ר מקלברג דודי	א' 17:00-14:00 104	.01	שיעור
	גלובליזציה ועוצמה במערכת הבינלאומית	1031.6050	
ד"ר נבון עמנואל	א' 20:00-17:00 207	.01	שיעור

			מבוא לפסיכו אסטרוטגיה : ניתוח מנהיגויות לבנון, סוריה, איראן, עירק, ומצרים כבסיס ליצירת אסטרוטגיה במזה"ת (מודל עבודה)	1052.0119	
די"ר גולדשטיין פרבר שרי	208	17:00-14:00	ב'	.01	שיעור
			מבוא למשא ומתן בינלאומי	1031.6002	
מר קריסטל מוטי	204	20:00-17:00	ב'	.01	שיעור
			מבוא לטכנולוגיה צבאית	1052.0092	
די"ר לורבר עזריאל	207	17:00-14:00	ג'	.01	שיעור
			החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני	1052.0047	
די"ר לרנטל תמר	103	17:00-14:00	ג'	.01	שיעור
			עיצוב מדיניות חוץ וקבלת החלטות	1031.6010	
פרופ' אברהם בן-צבי	208	20:00-17:00	ג'	.01	שיעור
			היבטים משפטיים בביטחון המדינה	1052.0101	
עו"ד חן דבורה	207	21:00-18:00	ג'	.01	שיעור
			מלחמה ורפואה	1052.0055	
פרופ' דולב ערן	206	21:00-18:00	ג'	.01	שיעור
			היסטוריה צבאית ישראלית בעשרים השנים הראשונות (1947-1967)	0621.7511	
די"ר מתתיהו מניזל	361	18:00-14:00	ד'	.01	סמינר
			ניהול קונפליקט בסכסוכים לאומיים ובינלאומיים**	1052.0117	
פרופ' עומר חיים גבי תמי רובל מר אלון נחמן די"ר ליאל אלון	419	20:00-17:00	ה'	.01	שיעור
			**בשיתוף עם ביה"ס לממשל ולמדיניות		
			קביעת מדיניות וניהול סיכונים בתנאי אי-ודאות	1052.0088	
די"ר שרמן מרטין	207	21:00-18:00	ה'	.01	שיעור
			סמינרים		
			מלחמה ודיפלומטיה	1052.0105	
די"ר אורן ניסן	308	17:00-14:00	א'	.01	סמינר
			שש שנים מעצבות: 1967-1973	1052.0045	
מר תמרי דב	422	20:00-17:00	א'	.01	סמינר

	Twentieth Century American Foreign Relations			0621.8013
Prof. R. D. Johnson	260 גילמן	16:00-14:00	ב'	.01 סמינר
	361 גילמן	16:00-14:00	ה'	
	תהליכי קבלת החלטות בענייני חוץ וביטחון: תאוריות ויישומים בישראל			1052.0036
ד"ר פרייליך דוד	422	21:00-18:30	ב'	.01 סמינר
	תפיסת הביטחון של מדינות ערב			1052.0011
ד"ר קס אפרים	105	17:00-14:00	ד'	.01 סמינר
	מלחמה בשידור חי			1031.4459
ד"ר פדהצור ראובן	425	21:00-18:00	ד'	.01 סמינר
	סוגיות בתפוצה גרעינית			1031.4289
פרופי עברון יאיר	106	17:00-14:00	ה'	.01 סמינר
	פתרון קונפליקטים בינלאומיים במבט משווה			1052.0112
ד"ר גרוניק אריה	419	21:00-18:00	ה'	.01 סמינר

סמסטר ב'שיעורי חובה

שיטות מחקר	1052.0025			
ב' 21:00-18:00	0.01	שיעור	מר בן חיים מאיר	205
מבוא למחשבה אסטרטגית מודרנית	1031.4582			
ד' 20:00-17:00	0.01	שיעור	פרופ' גת עזר	110
שיטות מחקר - הכנה לכתיבת תיזה	1052.0050			
	0.02	הדרכה אישית	מר בן חיים מאיר	
סדנת תל-אביב למדע, טכנולוגיה וביטחון - ב'	1052.1112			
ה' 17:00-15:00	0.01		פרופ' בן-ישראל יצחק	

מפגש חד פעמי

הדרכה במאגרי מידע בלימודי ביטחון	1052.1000			
ב' 17:00-15:00	0.04		גבי פרי שלומית	3.3.08
ד' 17:00-15:00	0.05		גבי פרי שלומית	5.3.08
בחינת גמר	1052.7777			
	0.02	בחינת גמר		

שיעורי בחירה

תודעה ואסטרטגיה בזירה הבינערבית והפלסטינית	1031.4594			
א' 19:00-16:00	0.01	שיעור	פרופ' משעל שאול	106
זהויות לאומיות והיסטוריוגרפיה במזרח אירופה המודרנית	0621.9021			
א' 18:00-16:00	0.01	סמינר	ד"ר רפאל ווג	319 גילמן
ד' 18:00-16:00	0.01	סמינר		319 גילמן
מודיעין, ריגול ותרבות פופולרית	1052.0086			
ג' 21:00-17:00	0.01	שיעור	ד"ר יגאל שפי	205
מלחמות המקומות הקדושים - קדושה, פוליטיקה ומשפט בירושלים ובמקומות הקדושים בישראל	1031.6053			
ג' 20:00-17:00	0.01	שיעור	ד"ר ברקוביץ שמואל	207
המערכת הבינלאומית	1031.4110			
ד' 16:00-13:00	0.01	שיעור	ד"ר פרידמן גיל	314

	סוגיות בהיסטוריה של מלחמת העולם השנייה	0621.7512
ד"ר מתתיהו מייזל	ד' 18:00-14:00 א 361 גילמן	.01 סמינר
	הערבים בישראל - דילמות של זהות, ניכור והשתלבות 1948-2007)	1052.0122
ד"ר טל נחמן	ד' 20:00-17:00 207	.01 שיעור
	מדיניות החוץ והביטחון של סין	1052.0108
פרופ' יופה אלי	ה' 13:00-09:00 207	.01 שיעור
	US Foreign Relations	1031.4649
Prof. R. D. Johnson	ה' 15:00-12:00 106	.01 שיעור
		<u>סמינרים</u>
	Twentieth Century American Politics	0621.8014
Prof. R. D. Johnson	ב' 18:00-16:00 450 גילמן	.01 סמינר
	ה' 18:00-16:00 323 גילמן	
	מכפיל הכוח הנעלם: הפתעה והונאה בעידן המודרני	1052.0007
ד"ר יגאל שפי	א' 20:00-17:00 425	.01 סמינר
	יחסי יהודים-ערבים במדינת ישראל	1031.4442
ד"ר גימאל אמל פרופ' בר-טל דניאל	ד' 20:00-16:00 004	.01 סמינר
	העידן הגרעיני	1052.0064
ד"ר פדהצור ראובן	ד' 21:00-18:00 421	.01 סמינר
	אסטרטגיה מודרנית	1052.0123
פרופ' ון קרפלד מרטין	ב' 20:00-17:00 105	.01 סמינר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

<http://spirit.tau.ac.il/socAnt>

ראש החוג: פרופ' רונן שמיר

תואר ראשון

יועצת: ד"ר סיגל אלון

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמידים היכרות עם תחומי הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה השונים, כולל ידע תאורטי מגוון וכלים מתודולוגיים בסיסיים לניתוח המבנה החברתי ודפוסי יחסי הגומלין בין בני אדם.

תכנית הלימודים¹

אופן לימוד דו-חוגי	אופן לימוד חד-חוגי	
23 ש"ס	23 ש"ס	לימודי שנה א' קורסי תשתית לימודי שנה ב' לימודי שנה ג' מבואות כלליים
6 ש"ס	12 ש"ס	
12 ש"ס	12 ש"ס	
17 ש"ס	24 ש"ס	
-	4 ש"ס	
58 ש"ס לימודי חוג שני	75 ש"ס 32 ש"ס	סה"כ לימודי החוג לימודים מחוץ לחוג

¹ לתלמידים שיחלו לימודיהם בתשס"ח. תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ח ילמדו עפ"י ידיעון שנת תחילת הלימודים בחוג.

מבנה תכנית הלימודים¹

שנה א'¹

קורסי חובה

סמסטר	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן הנראה	
סמ' א'/ב'		2	ש'	מבוא לסוציולוגיה
		2	ת'	
סמ' א'/ב'		2	ש'	מבוא לאנתרופולוגיה
		2	ת'	
סמ' ב'		3	ש'	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה
		1	ת'	
סמ' ב'		3	ש'	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ⁴
		2	ת'	
סמ' ב'		2	ת'	תרגיל ביישומי מחשב ³
סמ' ב'	מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה	2	ש'	מבוא לשיטות מחקר
		2	ת'	

מבאות כלליים⁴

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. **חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.** ההדרכה נעשית בלימוד יחידי, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברישומות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.** הלימוד נעשה דרך האינטרנט. תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

הדרכה במאגרי מידע⁵

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) והערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.** יש להשלים את ההדרכה עד תום שנת הלימודים הראשונה, בסמסטר הראשון או השני ללימודים.

¹ לתלמידים שיחלו לימודים בתשס"ח.

² **תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ח ילמדו עפ"י ידיעון שנת תחילת הלימודים בחוג.**

³ הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל פקולטטיים. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא מדע המדינה או תקשורת יירשמו לקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ולתרגיל ביישומי מחשב בחוג לימודיהם השני ולא במסגרת החוג לסוציולוגיה. לתלמידים הלומדים סטטיסטיקה בחוג לימודיהם השני (אחר מהנ"ל), פירוט בהמשך בהערות לתכנית הלימודים.

⁴ חובה להירשם לתרגיל ביישומי מחשב בעת הרישום לקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים". התרגיל אינו מיועד למי שאינו לומד את הקורס הנ"ל.

⁵ חובת לתלמידים באופן לימוד חד-חוגי בלבד. ניתן ללמוד בכל אחד מהסמסטרים במהלך שנת הלימוד בחוג. נא ראו פרוט בהמשך.

⁶ תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא מדע המדינה או תקשורת יירשמו להדרכה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם.

קורסי תשתית

תלמידים רשאים להירשם לקורסי תשתית החל מהסמסטר השני ללימודים. נא ראו הסבר מפורט בהמשך.

הערות לתכנית הלימודים

תלמידים שהחלו לימודיהם לפני שנת תשס"ח וטרם השלימו את "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" ו/או "יישומי מחשב למדעי החברה".

1. תלמידים שעמדו בהצלחה בקורס: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" (או פטורים ממנו) אך טרם השלימו את הקורס: "יישומי מחשב למדעי החברה" חייבים להשלים את הקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105) בשנת הלימודים תשס"ח בסמסטר א'. הקורס יינתן במתכונת זו בפעם האחרונה בשנה הנוכחית.
2. תלמידים שעמדו בהצלחה בקורס: "יישומי מחשב למדעי החברה" (או פטורים ממנו) אך טרם השלימו את הקורס: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה", חייבים להירשם לקורס החדש במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים (10091555) ולתרגיל ביישומי מחשב (10091106).
3. תלמידים שלא עמדו בהצלחה בשני הקורסים: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" ו"יישומי מחשב למדעי החברה", חייבים להירשם לקורס החדש במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים (10091555) ולתרגיל ביישומי מחשב (10091106).

תלמידים דו-חוגיים המתחילים לימודים בשנת תשס"ח

1. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה אי-לפסיכולוגים.
2. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא כלכלה יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה אי+ב' בכלכלה.
3. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא ניהול יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה וסטטיסטיקה לניהול.
4. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא גיאוגרפיה יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה לגיאוגרפים ותרגיל ב-SPSS.
5. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא תיטן יהיו פטורים מהקורס מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: מתודולוגיה מחקרית אי+ב'.
6. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא בפקולטה למדעים מדויקים יהיו פטורים מהקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה ומבוא להסתברות או הקורס הסתברות וסטטיסטיקה לדו חוגי בפקולטה למדעים מדויקים.
7. תלמידים שילמדו סטטיסטיקה בחוגי לימוד אחרים, יפנו לשוש בר במזכירות הפקולטה (חדר 311 בניין נפתלי) לבידור קבלת פטור מהקורס.

תנאי מעבר לשנה ב':

ציון ממוצע 70 בקורסים הבאים: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה, ובתנאי שהציון בכל אחד מן הקורסים יהיה לפחות "עובר"; ציון "עובר" לפחות במבואות בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר.

שנה ב'**קורסי חובה**

סמ'	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן הוראה	
א'		3	שי	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
		1	תי	
א"ב	מבוא לשיטות מחקר	2	שי	שיטות מחקר כמותיות ¹
		2	תי	
א'	מבוא לשיטות מחקר	2	שי	שיטות מחקר איכותניות
		2	תי	

קורסי תשתית²

קורסים אלה יעסקו בשטחי עיון ומחקר מרכזיים בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה. תלמידים רשאים ללמוד קורסים אלה לאחר שעמדו בהצלחה במבוא לסוציולוגיה, ובאחד מ-2 הקורסים הבאים: מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדע"ח. ניתן להירשם ע"ת לקורסי התשתית גם ע"ס זכאות להיבחן באחד מהקורסים: מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה. תלמידים באופן לימוד חד-חוגי חייבים ב-4 קורסים (12 ש"ס) תלמידים באופן לימוד דו-חוגי חייבים ב-2 קורסים (6 ש"ס)

רשימת הקורסים (היקף כל קורס 3 ש"ס)

סמסטר	
א'	חינוך וחברה
א'	מגדר וחברה
א'	תאוריות סוציולוגיות של ארגונים
ב'	יסודות הפסיכולוגיה החברתית ³
ב'	משפחה וחברה
ב'	פוליטיקה וחברה
ב'	ריבוד ואי-שוויון

¹ חל על תלמידים שהחלו לימודיהם בתשס"ח.

² תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ח ילמדו עפ"י ידיעון שנת תחילת הלימודים בחוג.

³ ייחשב ע"י החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה כקורס חופף לקורס "סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב" הניתן בחוג לפסיכולוגיה, כחופף לקורס "מבוא לאקונומטריקה" הניתן בביה"ס לכלכלה וכחופף לקורס "ניתוח נתונים כמותיים במחקר החינוכי" הניתן בביה"ס לחינוך.

³ ייחשב כקורס חופף לקורסים: "פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי" ו"פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי" הניתנים בחוג לפסיכולוגיה. תלמידי החוג לפסיכולוגיה ילמדו את הקורס בחוג לסוציולוגיה.

תנאי מעבר לשנה ג'

עמידה בהצלחה בכל קורסי החובה בשנים א' ו-ב', ובכל קורסי התשתית כנדרש מאופן הלימוד של התלמידים.
קורסי שנה ג' כוללים בנוסף לקורסי החובה גם את קורסי הבחירה והסמינרים.

שנה ג'

קורסי חובה

סמ'	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן הוראה	
ב'	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	3 1	ש' ת'	תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו
א'	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	3	שו"ת	חברה בישראל ¹

קורסי בחירה

על התלמידים באופן לימוד חד-חוגי ללמוד קורסים בהיקף של 9 ש"ס ועל הלומדים באופן לימוד דו-חוגי ללמוד קורסים בהיקף של 6 ש"ס.
הקורסים יעסקו במגוון נושאים:

סמ'	מס' ש"ס	
א'	3	הגירה ומדינת הלאום
א'	3	מגדר ואי שוויון
א'	3	מדיקליזציה ופיקוח חברתי
א'	3	סוציולוגיה סביבתית ²
א'	3	רפורמות בחינוך
א'	3	הקונפליקט היחודי ערבי ³
א'	2	אכילה בחפרעה: זהות, גוף ומגדר ⁴
א'	2	אנטי-גלובליזציה ואקופמיניזם: בדיקה של גישות שונות לחשיבה סביבתית ⁵
א'	3	פמיניזם, חברה ומשפט בישראל ⁶
א'	2	מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים ⁷
א'	2	צדק חברתי בישראל! דילמות סוציולוגיות בראי החברה הישראלית ⁸
א'	2	תכנון סביבתי: היבטים קוגניטיביים, התנהגותיים וחברתיים ⁹
ב'	3	מבוא לאוכלוסיה ותהליכים דמוגרפיים בישראל
ב'	3	סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום יום
ב'	3	עירוניות בעידן הגלובליזציה ¹⁰
ב'	2	בין המינים: מבוא לתאוריות פמיניסטיות עכשוויות ¹¹
ב'	2	תרבות הגוף: ייצוגי הגוף הנשי באמנות המודרנית ¹²
ב'	2	פוליטיקה ונשים פלסטיטאיות בישראל: בין הפרטי לציבורי ¹³
ב'	2	היררכיה, מערכות יחסים ושאלות של מגדר בהודו בת זמננו ¹⁴
ב'	2	מיעוטים, חילוניות וחינוך בהודו המודרנית ¹⁵

- 1 לשעבר הקורס "סוציולוגיה של החברה הישראלית".
- 2 קורס משותף לתואר ראשון ושני.
- 3 ניתן במסגרת החוג לפסיכולוגיה. הרישום לקורס מותנה באישור המרצה. מספר המקומות מוגבל.
- 4 ניתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.
- 5 ניתן במסגרת ביה"ס ללימודי הסביבה. מספר המקומות מוגבל.
- 6 ניתן במסגרת תכנית הלימודים הכלליים בפקולטה למדעי הרוח. מספר המקומות מוגבל.
- 7 תלמידים שלמדו את קורס התשתית "עירוניות וחברה" אינם רשאים ללמוד קורס זה.
- 8 ניתן במסגרת החוג ללימודי מזרח אסיה. מספר המקומות מוגבל.

סמינרים

תלמידים באופן לימוד חד-חוגי חייבים בשמיעת 8 ש"ס ובהגשת 2 עבודות סמינריוניות. תלמידים באופן לימוד 1D-חוגי חייבים בשמיעת 4 ש"ס ובהגשת עבודה סמינריונית אחת. באופן הלימוד החד-חוגי ניתן להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת הדרכה אישית (במקום השתתפות באחד הסמינרים). תלמידים שיבחרו לכתוב עבודה סמינריונית במסגרת זו יתקשרו עם המנחה המתאים ותוך חודש מתחילת הסמסטר יגובש בינם לבין המנחה נושא העבודה. לפני הגשת עבודת הסמינר למרצה יש ליידע את מזכירות החוג.

עבודה בהדרכה אישית

מיועד לתלמידים הלומדים באופן לימוד חד-חוגי: ניתן לפנות למורים בחוג ובהסכמתם לתאם נושא לכתיבת עבודה סמינריונית בהדרכה אישית. תלמידים שקיבלו את הסכמת המורה, ייפנו למזכירות החוג על מנת לבצע רישום ל"עבודה בהדרכה אישית".

רשימת הסמינרים השנתיים (2 ש"ש)

דרישות מוקדמות/הערות	
	- אנתרופולוגיה של הזיקנה
	- הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי ¹
	- היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת
	- הסללה במערכת החינוך: דפוסים, תפיסות ותוצאות
סוציולוגיה סביבתית. אפשרי במקביל	- חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא ²
	- משטרי רווחה ומשטרי מגדר ²
מגדר וחברה או פוליטיקה וחברה	- נשים ופוליטיקה
	- שית טיפולי ורפרודוקציה חברתית ¹
	- כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט-מודרנית באנתרופולוגיה ¹

סמינרים סמסטריאליים (4 ש"ס)**סמסטר ב'**

שיטות מחקר כמותיות	- אתניות ומגדר בשוק העבודה ¹
קורס ב"חינוך וחברה" או ב"ריבוד ואי שוויון" או קורסים מקבילים באישור המרצה	- החינוך הערבי בישראל
	- "מסורת" בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים
	- סמים והתמכרויות

¹ סמינר משותף לתואר ראשון ושני.

² חופף לסמינר "סביבה וחברה: סוגיות נבחרות".

מבואות כלליים

תלמידים באופן לימוד חד-חוגי חייבים ב-4 ש"ס קורסי מבואות כלליים.
ניתן ללמוד בכל אחד מהסמסטרים במהלך שנות הלימודים לתואר.

רשימת המבואות הכלליים

מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ¹	במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים
מבוא לפסיכולוגיה למדעי החיים	במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים
שיטת המשפט הישראלי	במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים
מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית	במסגרת הקורסים בחוג למדע המדינה
מבוא למחשבה פוליטית	במסגרת הקורסים בחוג למדע המדינה
מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	במסגרת הקורסים בחוג למדע המדינה

שקול ציון הגמר (לתלמידים שהחלו לימודיהם בחוג מתשס"ח)

משקל	
2 נקי	מבוא לסוציולוגיה
2 נקי	מבוא לאנתרופולוגיה
2 נקי	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה
2 נקי	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים
3 נקי	מבוא לשיטות מחקר
3 נקי	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
3 נקי	שיטות מחקר איכותניות
3 נקי	שיטות מחקר כמותיות
3 נקי	תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו
3 נקי	חברה בישראל ²
3 נקי (כ"א)	קורסי תשתית
3 נקי (כ"א)	קורסי בחירה
4 נקי (כ"א)	סמינרים
2 נקי (כל 4 ש"ס)	מבואות כלליים

¹ הקורס יסודות הכלכלה בציון 60 לפחות יוכר כתחליף לקורס זה. בשום מקרה לא ניתן לכלול בתכנית הלימודים הן את הקורס מבוא לכלכלה ללא כלכלנים והן את הקורס יסודות הכלכלה.

² לשעבר הקורס "סוציולוגיה של החברה הישראלית".

מסלול מקוצר לקראת התואר השני לתלמידים מצטיינים בלימודי התואר**הראשון**

מטרת המסלול הינה לעודד תלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון ללמוד קורסים לקראת התואר השני כבר בשנתם השלישית כך שמשך לימודיהם לקראת התואר השני יקוצר. בסוף השנה השלישית ללימודיהם בחוג, ובכפוף לתנאים המפורטים להלן, יהיו תלמידים אלו זכאים לתואר ראשון במקביל ללימודיהם לקראת התואר השני.

1. התלמידים ייבחרו בתום שנה ב' מתוך בעלי ממוצע הציונים הגבוה ביותר בקורסי החובה:
  - מבוא לסוציולוגיה
  - מבוא לאנתרופולוגיה
  - מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-התברה
  - מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים
  - מבוא לשיטות מחקר
  - תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
  - שיטות מחקר כמותיות
  - שיטות מחקר איכותניות
  - כן יופעל שיקול דעת ביחס להישגי התלמידים בקורסי התשתית.
2. א. התלמידים יהיו זכאים ללמוד עד 9 ש"ס מבין קורסי התואר השני כתחליף לקורסים הבאים מלימודי התואר הראשון:
  - קורסי בחירה
  - סמינר אחד
  - כתחליף לסמינר ב.א. ייחשב סמינר מ.א. בלבד או סמינר המשותף לתואר הראשון והשני.
  - הזכאות לתואר ראשון בסוף השנה השלישית, לתלמידים שיתחילו בשלב זה שלא להמשיך בלימודי התואר השני, מותנית בהשלמת מכסת השעות הנדרשת לקבלת התואר הראשון.
- ב. לצורך קבלת תואר ראשון כאמור, יוכרו שעות שנלמדו במסגרת התואר השני כתחליף לשעות הפטור שניתנו לתלמידים עם הצטרפותם למסלול.
3. בכל מקרה, לימודי השנה השלישית יכללו השלמת קורסי החובה של שנה ג':
  - תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו
  - חברה בישראל¹
  - סמינרים, קורסי בחירה (בהתאם לאופן הלימוד: תד-תוגי או דז-תוגי).
- בחירת קורסי התואר השני שילמדו בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון תיעשה בתאום עם מנחי המסלול (ראו להלן) ותוך התחשבות בצרכי התלמיד ודרישות מוקדמות.
4. תלמידי המסלול יאותרו, ייבחרו ויילוו ע"י יועצי החוג לתואר ראשון ושני, שייחשבו לצורך זה כמלווי המסלול.
5. תלמידים שהתקבלו למסלול, חייבים לשמור על רמת הישגים גבוהה (ממוצע 85 לפחות בלימודי ה.ב.א.), על מנת להתקבל ללימודי התואר השני.
6. מניין השעות לתואר מ.א. במסלול המקוצר למצטיינים הינו 28 ש"ס לפחות לתלמידים שסיימו מ.א. במסלול עם עבודת גמר.
7. מצופה מתלמידים שיצטרפו לתכנית לסיים לימודיהם במסלול עם עבודת גמר. תלמידים שסיימו את לימודי המ.א. ללא עבודת גמר יהיו חייבים ב-36 ש"ס לפחות.

¹ לשעבר הקורס "סוציולוגיה של החברה הישראלית".

החטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה מציע לתלמידי חוגים אחרים בפקולטה שתי תכניות של לימודי חטיבה.

על-מנת להכיר את תחומי הלימוד בחוג ואת מרכיבי תכנית הלימודים, מתבקשים התלמידים לקרוא את תכנית הלימודים של החוג המתפרסמת בפרק זה. על תלמידי חטיבה חלות כל תקנות הפקולטה למדעי החברה ותקנות החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי המשקלות המקובלים בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה

ממוצע 70 בקורסים הנכאים, ובתנאי שהציון בכ"א מהם "עובר" לפחות:
מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה (לא ייחשב במניין שעות החטיבה) וכן - אחד מבין הקורסים:

- מבוא לכלכלה ללא כלכלנים
- מבוא לפסיכולוגיה למדה"ת
- שיטת המשפט הישראלי
- מבוא למינהל ולמדיניות ציבורית
- מבוא למחשבה פוליטית
- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

מספר המתקבלים לחטיבה המורחבת מוגבל. יתקבלו בעלי ההישגים הטובים ביותר מבין התלמידים שעמדו בדרישות המוקדמות לעיל.

א. חטיבה (היקף: 17 ש"ס, משך הלימוד: 3 סמסטרים לפחות)

			4 ש"ס	השלמת המבוא הנוסף (מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה)	<u>שלב א'</u> :
מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה	ד"מ:	4 ש"ס		תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	<u>שלב ב'</u> :
מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה	ד"מ:	6 ש"ס		2 קורסי תשתית	
השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'	ד"מ:	3 ש"ס		חברה בישראל ¹	<u>שלב ג'</u> :

ב. חטיבה מורחבת (היקף: 33 ש"ס, משך הלימוד: 3 סמסטרים לפחות)

			4 ש"ס	השלמת המבוא הנוסף (מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה)	<u>שלב א'</u> :
מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה	ד"מ:	9 ש"ס		3 קורסי תשתית	<u>שלב ב'</u> :
מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה	ד"מ:	4 ש"ס		תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	
השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'	ד"מ:	3 ש"ס		חברה בישראל ¹	<u>שלב ג'</u> :
השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'	ד"מ:	4 ש"ס		תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו	
השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'	ד"מ:	9 ש"ס		קורסי בחירה	

¹ לשעבר הקורס "סוציולוגיה של החברה הישראלית".

תקנות החוג

1. **משך הלימודים**
הלימודים לקראת התואר הראשון נמשכים שלוש שנים (לפחות שישה סמסטרים). תלמיד יורשה להאריך את משך לימודיו לתואר בשנה נוספת באישור ועדת ההוראה. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל היותר, אורכה לשנה אחת נוספת.
2. תלמידים רשאים לערער על ציון תוך שבועיים מיום פרסום תוצאות הבחינה. לפני הגשת ערעור על ציון בחינה, מומלץ לעיין בסריקה של מחזרת הבחינה באמצעות שירותי מידע לתלמיד באתר האינטרנט <http://www.ims.tau.ac.il>. השירות כרוך בתשלום. התלמיד יחויב בחשבון שכ"ל בעת הזמנת הסריקה.
3. מועד אחרון להגשת עבודות ותרגילים (למעט עבודות סמינריוניות) הנו היום האחרון לסמסטר. תלמידים אשר לא ימלאו חובות הקורס במועד ידווח להם ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240).
4. עבודות סמינריוניות יש להגיש לא יאוחר מחודשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר. מועד הגשת העבודות לסמינרים השנתיים ולסמינרים שיילמדו בסמסטר ב' בשנת תשס"ח הוא 7.9.2008. מורי החוג אינם רשאים לאשר דחייה במועד הגשת עבודות סמינריוניות. במקרים חריגים ועל פי שיקול דעתה, רשאית ועדת ההוראה הפקולטתית לאשר הארכה של שבועיים נוספים לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאיחור במועד ההגשה.
על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
5. לא ניתן לשפר ציון לאחר שנלמדו קורסים מתקדמים באותו תחום או בתחומים קרובים.
6. כל קורס בלימודי המבואות הכלליים ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר שעות הלימוד בפועל גדול יותר.
7. תנאי מוקדם להשתתפות תלמידים מחוץ לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה בקורסים בחוג, הינו עמידה בהצלחה במבוא לסוציולוגיה ובמבוא לאנתרופולוגיה. השתתפות בקורסים מתקדמים בחוג מותנית במילוי דרישות הקדם.
8. **קורסים חופפים**
תשומת לב התלמידים מופנית לאמור בנושא זה בפרק "תקנון".
תלמידים באופן הלימוד החד-חוגי חייבים ללמוד 107 ש"ס לפחות. תלמידים שקיבלו פטור ע"ס קורס חופף חייבים להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבלו את הפטור.
תלמידים באופן הלימוד הדו-חוגי שקיבלו פטור בגין קורסי חובה חופפים חייבים להשלים במסגרת החוג מכסה של 54 ש"ס לפחות. השלמת השעות החסרות בגין קבלת פטור תיעשה מתוך קורסי התשתית, הבחירה או הסמינרים.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

1041.1102.01 מבוא לסוציולוגיה

הסוציולוגיה הנה תחום ידע העוסק בחקר החברה האנושית, ובמיקומו של האדם בתוכה. הקורס יציג את היסודות התיאורטיים והמתודולוגיים של החשיבה הסוציולוגית בת ימינו. לצד הצגתן של עקרונות החשיבה הסוציולוגית, נדון בסוגיות חברתיות עכשוויות מנקודות מבט תיאורטיות שונות.

1041.1101.01 מבוא לאנתרופולוגיה

האנתרופולוגיה החברתית-תרבותית היא תחום מדע מגוון במרחב האמפירי ומשופע בזרמים תאורטיים. הקורס יציג שאלות ונושאי יסוד משדות העיון והמחקר המייחדים את התחום מכלל מדעי החברה. נתמקד בסוגיית הזיקה שבין ה"טבעי" לבין "התרבותי" בעיצוב דפוסי הקיום החברתי. נדון בתהליכי מיסוד חברתיים ובגישות פרשניות שונות לאופי האינטראקציה החברתית. המימד האמפירי דרכו נבחן את מטרות המקצוע יתבסס על השדות האתנוגרפיים בהדגמות הלקוחות הן ממסורת המחקר בחברות פשוטות ("אקזוטיקות"), והן ממחקרים בחברות מורכבות ("מנדרינות") ובכלל זה סקטורים בחברה הישראלית. נדון בדילמות של מתודולוגיה ואתיקה פרופסיונלית המעסיקות את השיח האנתרופולוגי.

1041.1105.01 מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה

מטרת הקורס היא להציג בפני התלמידים בעיות ודילמות מרכזיות, זכן סוגיות יסוד, העומדות בבסיס ההגות של מדעי החברה. דגש מיוחד יושם על הקשר בין הקונטקסט ההיסטורי-חברתי לבין התפתחותם של הרעיונות. יידונו סוגיות, כגון "חירות מול שוויון"; "דימוי מול מציאות"; "חברה מול יחיד" כפי שהן מתגלמות, לדוגמה, בחיסטוריה של הנאורות; בהתפתחות המדעים; במורשת המהפכה הצרפתית; ובכנון של חברת השוק והמדינה המנדרינית.

1041.2209.01 מבוא לשיטות מחקר

הקורס עוסק בעקרונות הבסיסיים של מחקר אמפירי במדעי החברה. מושם בו דגש על הקשר בין מחקר לתאוריה, על תרגום של רעיונות תאורטיים לשאלות מחקר, תכנון מחקר, בניית כלי מחקר, ואיסוף נתונים וניתוחם. הקורס עוסק גם בהבדלים בין מחקר פוזיטיביסטי ומחקר איכותני, ביתרונות והחסרונות של כל אחד מהם ונידונה החשיבות של שילוב ביניהם. הקורס מתנהל כסדרת הרצאות המלווה בהתנסות מחקרית מעשית. תלמידי הקורס נדרשים לשלוט בחומר התאורטי הנלמד בהרצאות, ולהשתתף במחקר המעשי המתנהל בקבוצות התרגיל.

1041.2191.01 תאוריות סוציולוגיות קלאסיות

הקורס מאורגן סביב תימה יסודית: משמעותו של עצם המושג "חברה" כבסיס לתיאוריה סוציולוגית. החיפוש אחר ה"חברתי" בקורס זה ייעשה באמצעות עיון בטקסטים מקוריים (מחצית המאה ה-19 - ראשית המאה ה-20) ויחייב בירורים של מושגים נוספים כגון ה"יחיד" ו"יחסים חברתיים".

1041.3321.01 שיטות מחקר איכותניות

הקורס יציג את יסודות המחקר האיכותני כפי שהם מופיעים בתאוריות ובמתודולוגיות של ניתוח חומרי תרבות ויחסים חברתיים. הלמידה תשלב הבנה אפיסטמולוגית של עקרונות השיח האיכותני בחשיפה ושימוש בפרקטיקות מחקר ותשיים דגש בדילמות של כוח, משמעות, אתיקה ופוליטיקה. תידרש קריאה שוטפת של מאמרים והשתתפות פעילה בהדרכה לעבודת שדה.

1041.3389.01 שיטות מחקר כמותיות

הקורס יעסוק במספר שיטות בסיסיות לניתוח כמותי: מדדי קשר בין משתנים ברמות מדידה שונות; רגרסיה ומתאם; בדיקת תשערוט; ניתוח רב משתני-פיקוח על משתנים בעזרת לוחות; מתאמים חלקיים ורגרסיה מרובה. במסגרת הקורס תינתן הדרכה לשימוש במחשב (SPSS); התלמידים יתרגלו את השיטות השונות באמצעות המחשב על מאגרי נתונים קיימים.

1041.3100.01 תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו

הקורס יסקור את הגישות התיאורטיות העיקריות בשדה הסוציולוגי, אשר נוכחות, כיום, בשיח התאורטי, אף אם חלקן פותחו בתחילת המחצית השנייה של המאה ה-20. מטרת הקורס אינה אך סקירה לשמה, אלא נסיון לאתר את הפרובלמטיקה של התיאוריה הסוציולוגית, ולהוביל למסקנות רלבנטיות להבנה הסוציולוגית כיום. הניתוח של הגישות התיאורטיות יהיה ביקורתי. חובות הסטודנטים: נוכחות בשיעורים הפרונטליים, והשתתפות פעילה בהם, קריאת הטקסטים הנילוים, השתתפות פעילה בתרגיל השבועי; עמידה בבחינה המקיפה (המסכמת) בתום הסמסטר.

1041.3102.01 חברה בישראל

במהלך הקורס נציג עמדה סוציולוגית אשר מבקשת לערער על (1) קיומו של מבנה אפריורי המכונה 'חברה ישראלית'; (2) קיומו של נרטיב קונוי המקובל על כל החלקים בתוך החברה בישראל. נציג מומנטים היסטוריים אשר מסתכמים לכלל פרגמנטים נרטיביים מגוונים ללא היגיון אחד מארגן. כל מומנט היסטורי ישמש חרך הצצה לאופן הבנייתן של קטגוריות אנליטיות/תיאורטיות. מסגרת אפיסטמולוגית כזו אמורה לאפשר גמישות תיאורטית תוך הפעלת הקטגוריות האנליטיות על מגוון של מקרים היסטוריים.

קורסי תשתית**1041.2610.01 חינוך וחברה**

לקורס שני מוקדים: (1) הזיקה שבין ארגוני חינוך והמבנה החברתי ובמיוחד מערכת הקשרים בין החינוך הפורמלי והריבוד החברתי. (2) היבטים חברתיים של תהליכים הקשורים בלמידה והמתמקדים בבתי-הספר. ייסקרו גישות שונות להסבר תפקידיו של החינוך הפורמלי וזיקתו לריבוד החברתי; היבטים חברתיים של תכניות לימודים והוראה; מסגרות הזדמנות שנייה; החינוך הדתי והשלכותיו החברתיות. דילמות הקשורות בקביעת מדיניות חינוך (כגון: אינטגרציה בחינוך, אוטונומיה בית-ספרית, בחירת בתי-ספר, התרחבות החינוך הגבוה) ינותחו מנקודת ראות סוציולוגית.

1041.2605.01 יסודות הפסיכולוגיה החברתית

מבוא לתאוריה, לשיטות המחקר ולמצאים המרכזיים בתחום הפסיכולוגיה החברתית. בין הנושאים שיידונו: סוציאליזציה והתפתחות "העצמי"; תקשורת ושפה; תפיסה חברתית וייחוס; ערכים, עמדות והתנהגות; אלטרואיזם, עזרה ותוקפנות, השפעה חברתית, קונפורמיות וציות; יחסי גומלין חברתיים, שיתוף פעולה וקונפליקט; התנהגות הפרט בקונטקסט הקבוצתי. חובות התלמיד: הגשת תרגילים בכתב ובחינה מסכמת.

1041.2611.01 מגדר וחברה

הקורס יציע פרספקטיבה פמיניסטית לחקר חברה, ינתח את ההבניה החברתית של מגדר וזהויות מגדריות, ויבחן את הארגון החברתי של אי שוויון מגדרי בתחומים מרכזיים של הסדר החברתי כגון, משפחה, פוליטיקה, כלכלה וריבוד, צבא. יושם דגש על רב גוניותו של השיח הפמיניסטי ונקודות המפגש שבין מגדר, גזע, אתניות, לאום ומעמד. דרישות הקורס: קריאה רצופה של החומר הביבליוגרפי ובחינת סכום.

1041.2604.01 משפחה וחברה

הקורס סוקר בהרחבה נושאים מרכזיים הקשורים בחקר המשפחה תוך התמקדות בקשר שבין תהליכים בתוך המשפחה לבין תהליכים חברתיים, כלכליים ופוליטיים בחברה הרחבה. במסגרת זו ייבחנו התהליכים ההיסטוריים המרכזיים שהוליבו לשינויים במבנה המשפחה, ויידונו התאוריות המרכזיות העוסקות במשפחה. בין הנושאים שיידונו: תהליכים דמוגרפיים הקשורים במשפחה: נישואין, גרושין וילודה, מבנים משפחתיים אלטרנטיביים, חלוקת העבודה בתוך המשפחה והקשר שלה למעמדן של נשים במשפחה ובחברה, והשפעתה של המדיניות החברתית על המשפחה ועל היחסים בתוכה.

1041.2602.01 פוליטיקה וחברה

הקורס עורך היכרות ראשונית עם תחום הסוציולוגיה הפוליטית העוסק בקשר שבין חברה ופוליטיקה. במהלך הקורס נבחן גישות תאורטיות מרכזיות, מושגי יסוד בסיסיים ומהלך השתנותם בהקשרים הסוציו-היסטוריים השונים שהתהוו מאז המאה התשע-עשרה. כן יידונו שאלות יסוד כגון: מהי פוליטיקה ומהי שליטה; מהן צורות בסיסיות של התארגנות פוליטית; מהו מבנה הכוח בחברה; טיב מערכת היחסים בין מדינה לחברה; אופי מדינת האומה ומתחרותיה; וצורות חדשות של פוליטיקה בעידן הגלובליזציה. חובות הקורס: נוכחות והשתתפות פעילה בכיתה, קריאת חומר ביבליוגרפי, מבחן סופי.

1041.2607.01 ריבוד ואי-שוויון

המושג ריבוד חברתי מתייחס לתהליכים המוסדיים המגדירים טובין מסוימים כבעלי ערך ומבוקשים, לכללים על פיהם מוקצים טובין אלה לתפקידים ולקטגוריות חברתיות שונות ולתהליכי המובליות המאפשרים מעבר בין התפקידים השונים בחברה. במסגרת השיעור נעסוק בתופעה של אי-שוויון חברתי וכלכלי ובמוסדות החברתיים המחוללים את ההתפלגות הלא-שוויונית של טובין. נבחן תאוריות שונות המנסות להסביר את תופעת אי-השוויון ונכיר כלים לניתוח תופעת הריבוד. במהלך הקורס נתמקד במקורות אי-השוויון, במיוחד במערכת ההשכלה ושוק העבודה ונדון בשסעים הריבודיים העיקריים בחברה הישראלית.

1041.2608.01 תאוריות סוציולוגיות של ארגונים

לקורס שני חלקים. החלק הראשון יוקדש לסקירת התחום הקרוי "סוציולוגיה של ארגונים". הוא יתמקד בתאוריות האדמיניסטרטיביות הראשונות, בתאוריות פוליטיות, בתאוריות המערכות, בתאוריה המוסדית, בתאוריה האקולוגית ובתאוריה הריבודית. מגוון הגישות יאפשר זווית ראייה אלטרנטיביות להבנת תופעות כמו מבנה ארגוני, חלוקת עבודה, היררכיה וביורוקרטיה. בחלקו השני יעסוק הקורס באופן ביקורתי בהתפתחותה של התאוריה הארגונית תוך הבנת הקונטקסט ההיסטורי של צמיחתה. בחלק זה תשמש התאוריה הסוציולוגית עצמה אובייקט לשיקוף של תהליכים חברתיים. יושם דגש על הבנת תפקידה במיחזורם של מיתוסים המהווים נכסי צאן ברזל של החשיבה הניהולית.

קורסי בחירה**1041.3563.01 הגירה ומדינת הלאום**

התופעה של "אנשים בתנועה" היא אמנם עתיקת יומין, אולם מאז כניון מדינת הלאום המודרנית והמעריך הבין מדינתי, היא קיבלה משמעות חברתית, תרבותית ופוליטית חדשה. הקורס יעסוק בתופעת ההגירה, במדינת הלאום המודרנית ובזיקה ההדוקה שביניהן. הקורס יציג דיון כללי במגמות ובסוגי הגירה בתקופה המודרנית, בגישות תאורטיות במדעי החברה על הגירה, ובאתגרים השונים שתופעת ההגירה מציבה בפני מדינת הלאום המודרנית. דגש מיוחד יושם על האופן שבו הגלובליזציה של ההגירה משפיעה על שלושת היסודות העיקריים של מדינת הלאום המודרנית: ריבונות, אזרחות וזהות לאומית.

1071.4482.01 הקונפליקט היהודי-ערבי

קורס מיוחד המשלב התנסות ותאוריה בהתמודדות והבנת קונפליקטים בין קבוצות תוך התייחסות ספציפית לקונפליקט הערבי-יהודי. הקבוצה תורכב מסטודנטים יהודים וערבים ממחלקות שונות שיעבדו כקבוצת התנסות ולימוד. הקורס יכלול התנסות בתהליך בין קבוצתי מתמשך והרצאות בנושאים הבאים: קונפליקטים בין קבוצות, שינוי עמדות וסטריאוטיפים, עיבוד אינפורמציה, תהליכים אמוציונליים וקוגניטיביים של קונפליקט. הקורס יעבר ע"י צוות מרצים מתחוג לפסיכולוגיה וצמד מנחים - יהודי וערבי מנה שלום. ניתן במסגרת החוג לפסיכולוגיה. הרישום לקורס מותנה באישור המרצה. מספר המקומות מוגבל.

1041.3565.01 מבוא לאוכלוסייה ותהליכים דמוגרפיים בישראל

הקורס יעסוק בנושאים הבאים: אוכלוסיית ישראל, פסיפס דמוגרפי - היום ובסמוך להקמת המדינה; מדינת היהודים, מדינת מהגרים - גלי העלייה; ערבים בישראל - פריון וגידול אוכלוסייה לפי דת; פריון היהודים - ממוצא אתני לדתיות; מבנה גילים של היהודים - גורמים והשלכות; תמותה בישראל- שווים לפני המוות; יהודים וערבים בישראל - עבר, הווה ותחזיות לעתיד; נישואין, גירושין ודפוסי מגורים של משפחות בישראל.

1041.3570.01 מגדר ואי שוויון

מטרת הקורס היא לחשוף את התלמידים למגוון גישות בנושא אי השוויון המגדרי בחברה, במשפחה ובשוק העבודה. במהלך הקורס נעמוד על חלוקת התפקידים בתוך המשפחה, על יחסי הגומלין שבין משפחה ועבודה, על הישגיהן של נשים בשוק העבודה ועל שינויים בתחומים אלו לאורך זמן. על רקע תאוריות סוציולוגיות וכלכליות נבין היבטים שונים של אי שוויון מגדרי כגון: חלוקת עבודה, עוני, תקרת זכוכית, סגרגציה תעסוקתית ואפליה.

1041.3544.01 מדיקליזציה ופיקוח חברתי

הרפואה המודרנית ביססה מעמדה במאה ה-20 כאחד מהמוסדות החברתיים רבי העוצמה האמונים על הגדרת הגבול בין "בריאות" ו"חולי", "נורמליות" ו"אי-נורמליות", ועל הטיפול במגוון רחב של "ליקויי גוף ונפש". הקורס יתמקד בהיבטים הפוליטיים, מוסדיים, ארגוניים ומקצועיים של השיח הרפואי, תוך הצגת מושגי יסוד ודיון בסוגיות נבחרות בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של הרפואה.

1041.3502.01 סוציולוגיה סביבתית

הקורס עוסק ביחסי הגומלין בין הסביבה הפיזית לבין הסביבה החברתית-היינו, בין מערכות אקולוגיות מהד, ותהליכים חברתיים והתנהגות חברתית מאידך. למשל, נבחן את השפעותיהם של צמיחה כלכלית, תיעוש ופיתוח טכנולוגי על מערכות אקולוגיות, ואת ההשלכות הסביבתיות הכרוכות במשק האנרגיה של החברה התעשייתית; נבדוק כיצד אנו נערכים לסיכונים אקולוגיים וכיצד אנו מתמודדים עמם; ננתח את התגובות החברתיות האופייניות לאיומים אקולוגיים, כפי שהן מתבטאות בעמדות ובהתנהגות הציבור, בהתווה ובפעילותן של תנועות חברתיות-סביבתיות, במדיניות סביבתית, וכיו"ב. חובות התלמידים: מבחן בית.

1041.3568.01 סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום יום

אי שוויון בחברה מתואר על פי רוב במונחים מקרו-סוציולוגיים: מבנה ריבודי, תהליכים היסטוריים, שינויים דיסקורסיביים וכדומה. קורס זה יתמקד ברמת המיקרו ויבחן את משמעות אי השוויון בחיי היום יום הלכה למעשה. בין השאר יידונו בקורס שאלות כמו: כיצד מסומנים גבולות חברתיים בחיי היום יום? כיצד שחקנים חברתיים מבינים את מיקומם היחסי בחברה ואת מיקומם של האחרים? כיצד הם מצדיקים את המבנה הריבודי, כפי שהוא נתפס על ידיהם, או מתנגדים לו? במה כרוכה יכולתו של הפרט לחצות בפועל גבולות חברתיים, מעמדיים ותרבותיים? שאלות אלה ואחרות ייבחנו לאור תאוריית הפרקטיקה והסוציולוגיה של חיי היום יום תוך התבססות על עבודותיהם של למונט, סוידלר, בורדייה, גופמן ואחרים ותוך התייחסות לסוגיות שונות של אי שוויון בחברה הישראלית.

1041.3572.01 עירוניות בעידן הגלובליזציה

מהי העירוניות כאורח חיים וכיצד היא משתנה בעידן הגלובליזציה? נדון בשאלה זאת כאמצעות בחינת גישות מרכזיות להבנת עירוניות מצד אחד ולניתוח תהליך הגלובליזציה מצד שני. לבחינה שלושה צירים: תפקיד ערים כאתרים אסטרטגיים בתהליך הגלובליזציה, ההשלכות של תהליכי הגלובליזציה על המבנה הכלכלי, חברתי ופוליטי של ערים, והשינויים המתחוללים ביחסים בין ערים ומדינות בעידן הגלובלי. נבחן את תפקיד השירותים העיסוקיים בצמיחת כלכלות עירוניות וגלובליות, נבחן האם מתהווה מושג אזרחות מקומית ומה מאפיין את משטרי המשילות העירוניים החדשים בכלל והעיר תל-אביב בפרט.

1041.3797.01 רפורמות בחינוך

המטרה המוצהרת של רפורמות ושינויים רבים בחינוך היא שיפור הישגי התלמידים והקטנת היבטים שונים של אי-שוויון. יחד עם זאת, ממצאי מחקרים בישראל ובמערכות חינוך אחרות, מלמדים על חוסר האפקטיביות של רפורמות חינוכיות למיניהן. חלק מהמחקרים מלמדים שהרפורמות הגדילו אי-שוויון ולא הפחיתו אותו. במסגרת השיעור ננתח מספר רפורמות ושינויים שהתרחשו במערכת החינוך הישראלית ונסה להבין את תוצאותיהן על רקע גישות סוציולוגיות שונות.

0608.3400.01 אכילה בהפרעה: זהות, גוף ומגדר

קורס זה יעסוק בהיבטים תרבותיים, חברתיים והיסטוריים של "הפרעות אכילה", כתופעה מגדרית בת-זמננו. הקורס יעסוק בשאלות אודות ההקשרים הסוציו-תרבותיים במסגרתם צומחות "הפרעות אכילה" (כגון אנורקסיה ובלימיה), במאבקים הסימבוליים והפוליטיים המתנהלים סביב הגדרות של גוף וזהויות "נורמאליות" ו"פתולוגיות", בשיחיס המוסריים המאפיינים מאבקים אלה, ביחסים החברתיים המתארגנים סביב אכילה בהפרעה, ובחוויות וההתנסויות הקשורות לאכילה בהפרעה מנקודת מבטן של נשים ממוקמים חברתיים שונים. בין הנושאים אותם נבחן: הפוליטיקה של דיאטות, ייצוגי של הגוף הפתו-נורמאלי בטקסטים פופולאריים, תנועות חברתיות כגון גדולות ויפות ופרו-אנה, תהיבטים הגלובאליים והלוקאליים של הפרעות אכילה, גורמים פסיכו-תרבותיים ודוריים של אכילה בהפרעה, ועוד. ניתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

0910.1510.01 אנטו-גלובליזציה ואקופמיניזם: גישות שונות לחשיבה סביבתית

מטרת הקורס להעניק לסטודנטים/ות רקע וידע נרחב על התנועות העכשוויות החברתיות והפוליטיות למען הסביבה - מטרתיהן ופעולותיהן - בעיקר התנועות נגד גלובליזציה והתנועות האקופמיניסטיות. דגש יינתן על ניתוח הקשר בין גלובליזציה ובין בעיות סביבתיות ובין גלובליזציה ובין עוני של נשים בעולם השלישי, שבו נשים הן רוב יוצרי האוכל. הניתוח הזה יומחש דרך תיאור פרויקטים בהודו ובאפריקה, שמצליחים לשפר את מצב הנשים והסביבה יחד. בדיקת המטרות והפעולות של התנועות האקולוגיות דורשת ניתוח של אקופמיניזם ושל אקולוגיה עמוקה. נראה שהן לא תאוריות אלא אידאולוגיות לאקטיביות. יש הצלחות רבות לפרויקטים אקופמיניסטיים, ובקורס יוצגו פרויקטים בחייל ובארץ כדוגמא של אפשרויות מימוש דאגה לסביבה על ידי כלל הציבור. בסוף הקורס נדון על אקטיביזם מול לימודים אקדמיים.

ניתן במסגרת ביה"ס ללימודי הסביבה. מספר המקומות מוגבל.

0608.1115.01 בין המינים: מבוא לתאוריות פמיניסטיות עכשוויות

הקורס יסלם מושגי יסוד של המחשבה הפמיניסטית ביחד עם הנושאים העכשוויים בהם עוסקות התאוריות הפמיניסטיות. לצד דיון במושגים שבבסיס המחשבה הפמיניסטית כמו מגדר, "הסוד הנשי", המרחב הפרטי והמרחב הפומבי ועוד, יידונו גם הסוגיות העומדות בלב הדיונים היום: מקומו של הגוף בתרבות, השתנות תפישת המציאות ממילולית לויזואלית, המצאת ההיסטוריה הנשית ועוד. כל אלה ירכזו על פני שלושה צירי מחשבה: ייצוגי נשיות וגבריות בתרבות, ותהליכי ההשתנות של ייצוגים אלה; קליטת העולם (כיצד מפענחים גברים ונשים את העולם? כיצד הן והם קוראים ומפרשים טקסטים תרבותיים? כיצד הקליטה של טקסטים הופכת אותם למה שהן?); ואופני היצירה השונים של גברים ונשים. הטקסטים התרבותיים שיידונו בקורס יילקחו מתחומים שונים – ספרות, פרסומת, קולנוע, צילום, ציור; הטקסטים התאורטיים יילקחו מהפרסומים האחרונים של חוקרות וחוקרים בתחומים אלה מפרספקטיבה של תאוריות פמיניסטיות.

חובות הקורס: קריאה שוטפת במהלך הקורס ובחינת בית. יתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

0687.2151.01 היררכיה, מערכות יחסים ושאלות של מגדר בהודו בת זמננו

הקורס יתייחס בקצרה לסדר ההיררכי המסורתי - שורשי, עקרונותיו, מושגים של טוהר וטומאה וכיו - על מנת להבין את ביטוייו בחוזה וכיצד הם מעצבים מערכות יחסים בין-אישיות ובין-קהילתיות. הודו בת זמננו היא ערבוב של מסורת ומודרנה, כך שהקורס, אף שהוא מתמקד בעיקר בנושאים חברתיים כיום, גם ידון בקצרה בהיבטים המסורתיים הרלוונטיים. נושאים של נישואין, משפחה ושבטיות יידונו בהרחבה, כיוון שהם בסיסיים להבנת מספר התפתחויות בחברה ההודית המודרנית. יש להם גם השפעה חזקה על הפוליטיקה כיום, דבר שמוליך, לדעת רבים, להפיכת המודרנה ההודית למסורת. נדון גם בשינויים במערכת החינוך, שנועדו להתגבר על כמה מההטיות המסורתיות ולעזור למוסדות מודרניים דמוקרטיים לתפקד. הדיון בשאלות של מגדר יעסוק בנטייה של תפיסות מסורתיות להנמיך את מעמדן של הנשים בחברה ההודית. גם הריטואלים הדתיים מנמיכים את מעמדן של הנשים ואף יוצרים היררכיה ביניהן. מספר בעיות חברתיות הנוגעות לנשים והמאמצים כיום להתגבר עליהן יידונו בהרחבה. יתן במסגרת החוג למזרח אסיה. מספר מקומות מוגבל.

0608.1110.01 מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים

הקריאה הפמיניסטית לשינוי במעמדן וערכן של נשים בחברה הביאה עמה את הצורך לחשוב מחדש על עקרונות יסוד שבאמצעותם אנו מבינים את העולם סביבנו. הקורס יציג את הביקורת של הפילוסופיה הפמיניסטית על מסורת המחשבה המערבית ואת האלטרנטיבות שהיא מציעה בסוגיות אלו. בין הסוגיות שייבחנו: האם מגלמת תפיסת האדם המערבי דימוי אידיאלי של גבריות? האם אשה נכללת בהגדרת אלו? האם ייתכן אידיאל שונה של אנושיות וסובייקטיביות? כיצד המודל המדעי והתפיסות האפיסטמולוגיות שבבסיסן קשורות למציאות חברתית? אילו מודלים של ידע מאפשרים יחסים חברתיים צודקים יותר? מהו שיפוט מוסרי הרואה בהתנסות, ההיסטוריה והעמדה החברתית של נשים כר לגיטימי ופורה לשיפטים מוסריים?

למה למעשה צריכות לשאוף נשים האם לשוויון ואולי להכרה בהבדלי? האם אלו בהכרח סותרים? דרישות הקורס: מבחן

יתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

0687.2161.01 מיעוטים, חילוניות וחינוך בהודו המודרנית

בהודו מתקיימות מספר קהילות דתיות בדו-קיום במשך אלפי שנים. דו-קיום זה הביא לפיתוח מושג החילוניות כסובלנות לבעלי אמונות אחרות. הקורס יעסוק במיעוטים דתיים שונים בהודו, כולל היהודים, ותרומתם לעושרה התרבותי. בה בעת, בעשורים האחרונים חלה גם מתיחות באותו דו-קיום, שאימה להרוס את היחסים ההרמוניים בין הקהילות השונות. היחסים בין הקהילות הם מהגורמים החשובים ביותר בהחלטות לגבי אופי הקואליציות הממשלתיות, הן ברמה הארצית והן במדינות השונות. הקורס יזהה מגמות ביחסים בין הקהילות, הנוגעות לשיח העכשווי בהודו. טיבו של החינוך בהודו הפך לשדה הקרב בין המצדדים בחילוניות לבין קבוצות הינדואיות פונדמנטליסטיות. בזמן שלטונה של המפלגה ההינדואית הלאומנית, נעשו מאמצים להתאים את החינוך ללאומניות ההינדואית. היתה לכך התנגדות עזה, אשר עדיין מתקיימת במדינות בהן המפלגה הלאומנית שולטת. הקורס יעסוק במערכת החינוך בהודו תוך התייחסות לתופעה זו.

יתן במסגרת החוג למזרח אסיה. מספר מקומות מוגבל.

0662.2102.01 פוליטיקה ונשים פלסטיניות בישראל: בין הפרטי לציבורי

הסוגיה של מגדר ופוליטיקה נידונה בספרות המקצועית של מדעי החברה בכלל והסוציולוגיה בפרט. סוגיה זו זכתה בשני העשורים האחרונים כמיוחדת לתשומת לב בספרות זו ומתוך גישות שונות, שהעיקרית מביניהן היא הגישה הפמיניסטית, גישה שרואה בנשים סובייקטים פוליטיים. הקורס הנוכחי יציג תפיסות שונות של שני נושאים חיוניים בהקשר של הדיון במגדר ופוליטיקה בכלל והם: הזיקה בין הספרות והבניית המגדר, תוך התמקדות במקרה בוחן ספציפי והוא, נשים פלסטיניות בישראל. במרכזו תעמוד הטענה התאורטית, שרואה בשני הגורמים העיקריים, מגדר ושייכות למיעוט אתנו-לאומי, כמבנים ומכריעים את הזיקה בין פוליטיקה ונשים במקרה הבוחן, את מעמדן, השתתפותן וייצוגן בפוליטיקה. זאת כאשר במהלכו מוצגים גורמים שונים המזוהים עם הספירה הפרטית ועם זו הציבורית, המשותפים לנשים בחברות העולם על בסיס מגדרי וכאלה הייחודיים למקרה הספציפי הנדון. הקורס יבחן איך משפיעים גורמים אלה על הזיקה בין נשים לפוליטיקה, ברמותיה הארצית והמקומית ובמובניה הפורמאליים והבלתי-פורמאליים, איך כתוצאה מעוצבת מחדש הזיקה בין הפרטי והציבורי כמו גם הפוליטיקה של נשים בהקשר של המיעוט הפלסטיני בישראל. ניתן במסגרת תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים בפקולטה למדעי הרוח. מספר המקומות מוגבל.

0608.1122.01 פמיניזם, חברה ומשפט בישראל

מטרת הקורס היא בחינת המשפט הישראלי לאור תאוריות ופרקטיקות פמיניסטיות שונות ולאור תובנות סוציולוגיות אודות השדה המשפטי ואודות החברה בישראל. לצורך בחינה זו נסקור בתמצית תאוריות פמיניסטיות שונות וניסיונות סינתזה ביניהן, ותאוריות סוציולוגיות העוסקות במשפט. על בסיס הרקע התאורטי, נבחן סוגיות מגדריות ספציפיות בהן עוסק או שותק המשפט הישראלי תוך בחינת היבטים שונים של החברה בישראל. בין היתר, נדון בהיבטים מגדריים של יחס המשפט הישראלי לשוק העבודה כשכר, למשפחה/ות, ולזכויות חברתיות. ניתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

0662.1154.01 צדק חברתי בישראל! דילמות סוציולוגיות בראי החברה הישראלית

בקורס נסקור המשגות פילוסופיות שונות של מושג הצדק כמושג מערבי מודרני. בנוסף נבחן אלו תפיסות שונות של צדק רווחו בקרב מעצבי המדיניות בחברה הישראלית לאורך השנים. לאחר מכן נבחן את השלכות התפיסות השונות של מעצבי המדיניות הישראלית על החברה בכלל ואי השוויון החברתי בישראל בפרט. בהקשר זה נדון באי שוויון מעמדי, מגדרי ואתני בישראל. חובות הקורס: נוכחות והשתתפות (10%) ומבחן בית מסכם (90%). ניתן במסגרת תכנית הלימודים הכלליים והבין תחומיים בפקולטה למדעי הרוח. מספר המקומות מוגבל.

0910.1200.01 תכנון סביבתי: היבטים קוגניטיביים, התנהגותיים וחברתיים

The course aims to provide students with concepts, and analytical tools in order to help them understand the urban environment from a variety of perspectives, including: spatial cognition, behavioral, and social points of view. A focus will be set on contents related to the way people interact, perceive, experience, understand, and behave in physical environments. The course also aims to study urban environment as the context in which urban design takes place. A stress will be set regarding what is urban design, and how it helps to structure and shape the physical environment. In order to investigate the spatial structure of the urban environment, and its relationship to human cognition, and human behavior the course intends to endow students with appropriate research tools. These will help them explore how urban design affects and is affected by the interaction between environment and people, what constitutes good spatial form, and how the quality of physical environments can be improved. Course requirements: students will be requested to present a written work based on a short empirical task dealing with a subject of their interest.

ניתן במסגרת ביה"ס ללימודי הסביבה. מספר המקומות מוגבל.

0608.1003.01 תרבות הגוף: ייצוגי הגוף הנשי באמנות המודרנית

בקורס נערוך סקירה ביקורתית של הקאנון המקובל בזרמי האמנות המודרנית, דרך סוגיות פמיניסטיות העולות מן היצירות והנדונות בטקסטים של ביקורת מגדרית. במהלך הסמסטר נבחן שאלות מרכזיות כמו למשל מדוע כה רבות מיצירות האמנות של התקופה מתארות את הגוף הנשי, לרוב העירום; מה באמת בין פורנוגרפיה לאמנות "גבוהה"; מה בחוויה "המודרנית" של פריס גרם לשגשוג האמנים הגברים ולדיכוי ולהשכחה של נשים יוצרות; אילו נושאים וסגנונות בכל זאת יצרו הנשים האמניות בתקופה הנדונה; אילו מגמות חדשות עלו במחצית השנייה של המאה העשרים שאפשרו שינוי עמוק ומהותי במעמדן ובמיקומן של אמניות נשים; מה היתה השפעתו של העידן הפוסט מודרני על יצירתן של נשים ועוד. ניתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

סמינרים**1041.3503.01 אנתרופולוגיה של הזיקנה**

זיקנה היא תוצר של תרבות ועל כך יעיד המגוון הרחב של צורות הזדקנות והיחס לזיקנה בחברות שונות ובתוך תברה רב-תרבותית אחת. הסמינר יבחן את סוגיית היחס בין האוניברסאלי לתרבותי בזיקנה בהקשר הישראלי ויתרכז בנינוח ייצוגים תרבותיים של זיקנה בטקסטים תקשורתיים ובאירועים במרחב הציבורי.

1041.4520.01 אתניות ומגדר בשוק העבודה

הסמינר יעסוק בכתיבת תאוריות ריבודיות והסברים לאי-שוויון חברתי-כלכלי בשוק העבודה. הדגשים מיוחדים יושמו על אי-שוויון על בסיס מין, מוצא ולאום בחברה הישראלית, ובפרספקטיבה השוואתית. עבודות המחקר תתבססנה על ניתוח נתונים אמפיריים.

1041.4512.01 הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי

מושג ההון הינו מרכזי למדעי החברה. הוא משקף מלאי של משאבים העשויים לשמש פרט או קבוצה ובהם ניתן להשתמש לצורך ייצור תוצרים שונים. בעוד שהיסטורית התייחס המושג בעיקר לנכסים פיזיים או פיננסיים, הרי שבעשורים האחרונים נוספו לדיון סוגי הון נוספים ובהם הון אנושי, הון תרבותי והון חברתי. שני האחרונים הינם בעלי מאפיינים סוציולוגיים מובהקים ומעוגנים ביחסים החברתיים. הסמינר הנוכחי יתמקד בהיבטים תאורטיים ואמפיריים של הון חברתי, אותו ניתן להגדיר כסך המשאבים הממשיים או הפוטנציאליים הנובעים מקשרים ממוסדים במסגרת רשתות של מחויבויות הדדיות. במהלך הסמינר יידונו גישות תאורטיות להון חברתי וצורות שונות של מדידתו. משתתפי הסמינר יסקרו מחקרים אמפיריים הבוחנים את ההשלכות של הון חברתי בתחומים שונים, הן ברמת המיקרו והן ברמה המאקרו-חברתית. העבודה הסמינריונית תביא לידי ביטוי יכולת מחקרית עצמאית על אחד ההיבטים של הון חברתי.

1041.3809.01 החינוך הערבי בישראל

כרבע מכלל תלמידי ישראל לומדים במערכות החינוך הערביות. מערכות אלו מבודדות מאד ממערכות החינוך היהודיות ולכן, אינן מוכרות לרוב אזרחי ישראל היהודים. במסגרת הסמינר נערוך ביקורי שטח בבתי ספר ערביים, וננתח את מערכות החינוך הערבי מבחינה סוציולוגית. נבקר במספר בתי ספר: בדואי בנגב, ממלכתי-ערבי, ממלכתי-דרוזי, כנסייתי ודמוקרטי ונשווה אותם אלו לאלו, ולבתי ספר בחינוך העברי. ההשוואה תתמקד במשאבי בית הספר, אפיוני המורים, המנהלים והתלמידים, תוכניות תלמוד, ועוד. ניתן תשומת לב מיוחדת להשוואת יחסם של תלמידים ערבים מרבדים חברתיים שונים להשכלה בכלל, ולתכנים הלימודיים בבית ספרם בפרט. כמו כן ננתח את מערכות החינוך הערביות בישראל בהקשר הסוציולוגי הרחב יותר של מיעוטים במערכות חינוך שונות בעולם. דרישות קדם: יחידות וחברה או יריבוד ואי שוויון, או קורסים מקבילים באישור המרצים. דרישות הסמינר: השתתפות פעילה בכל מפגשי הסמינר וסיורי השטח. כתיבת עבודה סמינריונית בהנחיית המרצים והגשתה במועד.

1041.3796.01 היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת

הסמינר יעסוק בהיבטים התאורטיים והמעשיים של מדיניות "העדפה מתקנת". זהו הכינוי השגור לפרקטיקות של העדפה מכוונת של פרטים על בסיס מין, מצב סוציאקונומי, מוצא, או כל מאפיין אחר, במטרה לתקן עוללות עבר או לקדם קבוצות חלשות. בסמינר נשקול את ההצדקה התאורטית של מדיניות ציבורית זו ונבחן עדויות לגבי ההשלכות המעשיות הנובעות מיישומה בתחום ההשכלה הגבוהה. העבודות הסמינריוניות תתמקדנה ברלוונטיות של מדיניות זו לקידום אוכלוסיות מקופחות במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.

1041.3808.01 הסללה במערכת החינוך: דפוסים, תפיסות ותוצאות

הסללה משמעה הכוונת תלמידים למסלולי לימוד שונים, בין אם בבתי-ספר נפרדים ובין אם במסגרת אותם בתי-ספר. הכוונה זו מעצבת את מערך ההזדמנויות החינוכיות העומדות בפני התלמידים, נוכח היתרונות השונים הכרוכים בכל מסלול. ההסללה שנויה במחלוקת במידה רבה, ומעוררת ויכוח נוקב בקרב הציבור וקובעי המדיניות וכן בקרב החוקרים. בסמינר נבחר את הדפוסים בהם באה ההסללה לידי ביטוי, תוך הבחנה בין הסללה פורמאלית, המגדירה מסלולים מובחנים, והסללה בלתי פורמאלית (דה-פקטו), נבחר את העמדות השונות לגביה ואת השלכותיה על היבטים שונים של אי-שוויון. נבחר (באמצעות מחקר כמותי או איכותני) את האופן בו ההסללה נתפסת על-ידי השחקנים בשדה החינוכי (מנהלים, יועצים, מורים ותלמידים). העבודה האמפירית תתבצע במערכת החינוך בתיכון בעיר גדולה במרכז הארץ ותכלול מפגשים עם דמויות מרכזיות במערכת, העברת שאלון תלמידים שנפתח במסגרת הסמינר, וראיונות עם תלמידים ומורים.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה, הצגת רפראט, וכתבת עבודה סמינריונית.

1041.3720.01 חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא

בעינת הקשורות ב"איכות הסביבה" – מהתדלדלותם של משאבי טבע ועד לזיהום האוויר והמים – הגיעו למימדים העלולים לסכן לא רק את איכות חיינו, אלא אף את עצם הישרדותנו. התשובה האפשרית לסכנות אלו כרוכה במונח "פיתוח בר-קיימא" – כיוון חליפי של התפתחות חברתית, כלכלית, טכנולוגית ומדעית המאט או אף מונע את התמוטטותן של מערכות אקולוגיות, וזאת מבלי לפגוע בהכרח בהמשך הצמיחה הכלכלית וברוחה החברתית. מהו פיתוח בר-קיימא? אילו שינויים חברתיים, כלכליים ופוליטיים נחוצים, ואיזה מחיר יידרש על מנת להגשימו? מה תהיה צמיחה של חברה המבוססת על פיתוח בר-קיימא? אלה יהיו השאלות שיעסיקו אותנו בסמינר זה.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה; הגשת רפראט; עבודה סמינריונית.

1041.3778.01 "מסורת" בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים

מטרת הסמינר היא להתמודד עם הבעייתיות של מסורת בחברות הנחשבות למודרניות. נקודת מוצא זו מתייחסת מלכתחילה בביקורתיות לגישה המחלקת באופן חד בין חברה מסורתית או "פרי-מודרנית" ל"מודרנית". הסמינר יעסוק בהיבטים שונים של הבניית מסורת בחברות מודרניות. ייבדקו הדרכים בהן חברות מודרניות מפעילות מניפולציות שונות ביחס למסורת. אחד הסוגים הבולטים של סוג יחס כזה הוא "המצאת מסורת" (invention of tradition). יחד עם כך ישנן אפשרויות נוספות של "משחק" במסורת. כמו כן נתייחס לחשיבותו של הזיכרון הקולקטיבי בהבניית מציאות חברתית; נעסוק בהבניית זהות תרבותית-לאומית; במסחור ואובייקטיפיקציה של מסורת ותרבות, ובפוליטיקה של נוסטלגיה בקונטקסט המודרני והפוסט-מודרני.

העבודה שתוגש לסיום הסמינר תהיה עבודה אנתרופולוגית-אמפירית.

1041.4523.01 משטרי רווחה ומשטרי מגדר

הסמינר יתמקד באי שוויון כלכלי על בסיס מגדר ובקשר שלו למדיניות רווחה. על רקע תאוריות העוסקות בריבוד ואי שוויון נעמוד על הקשר שבין אי שוויון מגדרי ומעמדי, נבחר באופן ביקורתי השלכות של מדיניות רווחה על אי שוויון מגדרי, וננתח את הדרך בה מעוצבים פרופילים שונים של משטרי מגדר בתוך משטרי רווחה.

1041.3804.01 נשים ופוליטיקה

הסמינר יניח תשתית תאורטית ואמפירית לחקר נשים בפוליטיקה ופוליטיקה של נשים. יכשיר את הסטודנטים לניסוח שאלות מחקר וידרוש עבודה מחקרית שתבוסס על איסוף נתונים עצמאי, ניתוח של מחקרים קיימים ו/או עיבוד של נתונים קיימים.

במהלך השנה תהיינה מטלות ביניים שתהוונה תנאי להגשת העבודה הסמינריונית.

1041.3725.01 סמים והתמכרויות

הסמינר יעסוק בהתמכרויות שונות, תוך התמקדות בסמים כמודל, וינסה לעמוד על טבעו, גורמיהן, נזקיהן, והתגובה החברתית להן, כל זאת מנקודות מבטן של גישות שונות. התלמידים יידרשו להשתתף באופן פעיל בכיתה, ובכלל זה להציג רפרטים וסיכומים שונים, ויידרשו להגיש עבודה סמינריונית מחקרית. הסמינר יתחיל בהרצאות אחדות משולבות בהצגת נושאים שונים על ידי התלמידים ובדינאם בכיתה, ולקראת סופו יציג כל תלמיד את עיקרי המחקר שערך.

חובות התלמיד: השתתפות בכיתה, הצגת רפראטים, ועבודה סמינריונית.

1041.4493.01 שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית

הקורס יעסוק בניתוח סוציולוגי ביקורתי של השיח המקצועי טיפולי והשפעתו על הגדרת גבולות הסדר החברתי ויחסי הכוח בתרבות המערבית במהלך המאה ה-20. דגש מיוחד יושם על הקשר בין תאוריה ופרקטיקה טיפולית בתחומים טיפוליים שונים כגון: רפואה, פסיכיאטריה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, קרימינולוגיה וחינוך, לבין מבנה הכוח. במסגרת הדין נעמוד על תפקודו של השיח הטיפולי כמכניזם לפיקוח חברתי תוך התמקדות בקטגוריות חברתיות כגון מעמד, מגדר ואתניות.

תואר שני

יועצת: ד"ר אדריאנה קמפ

מטרות הלימודים

להעמיק את ידיעות התלמידים בתאוריה ובשיטות המחקר והניתוח בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה; לפתח את יכולת הניתוח, החשיבה והמחקר בנושאים עיוניים ואמפיריים בעלי חשיבות דיסציפלינרית כללית; לטפח את הרגישות לבעיות מרכזיות של החברה הישראלית על גווניה והיבטיה השונים. להכשיר סוציולוגים המעוניינים להשתלב בעבודה פרופסיונלית בתחומים שונים ממדיניות חברתית ועד לחקר דעת קהל (ראה בהמשך).

תכניות לימוד

החוג מציע בלימודי ה-מ.א. תכנית לימודים כללית שאינה מחייבת התמחות כלשהי. במקביל מציע החוג מספר תכניות התמחות: לימודי סביבה וחברה; חברה, פוליטיקה ומשפט; ארגוני שינוי חברתי; סקרים ומחקרי דעת קהל; סוציולוגיה של החינוך. פירוט התכניות מופיע בהמשך. כמו כן החוג מציע מקבץ עשיר של קורסים בתחום חקר ארגונים ותאוריה ותרבות, ללא תכניות מובנות בשני תחומים אלו. תלמידי המ.א. בחוג יזכו להכשרת תאורטית ומתודולוגית יסודית ומקיפה, מתוך אמונה שהכשרה בסיסית בתחומים אלו חיונית לתפקודם של התלמידים בתחומי המעשה והמחקר כאחד. התכניות מעניקות תואר "מוסמך בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה" להוציא התכנית בסוציולוגיה של החינוך המקנה תואר "מוסמך בסוציולוגיה של החינוך" (התכנית בלימודי סביבה וחברה המעניקה תואר "מוסמך בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה עם התמחות בלימודי סביבה וחברה").

תנאי קבלה

1. רשאים להגיש מועמדות מי שסיימו לימודיהם לתואר "בוגר" באוניברסיטה מוכרת בציון 85 ומעלה. הלימודים מכוונים בעיקר לבוגרי מדעי ההתנהגות ומדעי החברה, אך פתוחים גם לבוגרי פקולטות אחרות.
2. תלמידים, שסיימו את לימודי תבוגר שלהם מחוץ לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, ישתתפו - במידת הצורך - בלימודי השלמה על-פי הנחיות ועדת הקבלה. תלמידים שלא למדו במסגרת לימודיהם בב.א. קורסים בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר כמותיות יחויבו להשלים קורסים אלו. קורסי השלמה אלו אינם נחשבים במניין השעות לתואר.
3. תיתן עדיפות למבקשים ללמוד סוציולוגיה ואנתרופולוגיה כבחירה ראשונה.

מסלולי לימוד

החוג מציע שני מסלולי לימוד לתואר שני: מסלול עם עבודת גמר ומסלול ללא עבודת גמר.

א. מסלול הלימודים ללא עבודת גמר

- הלימודים במסלול זה יהיו כהיקף של 36 ש"ס לפחות.
 שיעורי חובה - 10 ש"ס
 3 סמינרים - 12 ש"ס
 שיעורי ליבה ובחירה כ-14 ש"ס¹

¹ תלמידים יהיו רשאים ללמוד עד שני שיעורים הניתנים במסגרת חוגים אחרים או מתוך שיעורי הבחירה והסמינרים בתכנית ה.א. של החוג, באישור היועץ.

מסלול הלימודים עם עבודת גמר

- ב. הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 30 ש"ס לפחות.
 שיעורי חובה - 10 ש"ס
 קריאה ביקורתית וכתובה מדעית - 2 ש"ס
 סדנת תזה למ.א. - 2 ש"ס
 3 סמינרים - 12 ש"ס
 שיעורי ליבה ובחירה - 4 ש"ס
 עבודה הגמר שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

תלמידים המבקשים להשתלב במסלול עם עבודת גמר יודיעו על כך למזכירות החוג בתום השנה הראשונה ללימודיהם. המעבר למסלול זה מותנה בהתקשרות עם מנחה/ים ובאישור יועץ המ.א., ולאחר השלמת 8 ש"ס הכוללות 2 קורסי תאוריות למתקדמים, ו-2 קורסי שיטות מחקר, בציון ממוצע 85 ומעלה.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים המפורטת להלן מיועדת לתלמידים שהחלו לימודיהם משנה"ל תשס"ד.

לימודי חובה

התלמידים ישתתפו בקורסי החובה הבאים: 3 קורסי תאוריות למתקדמים (פירוט בהמשך), שני קורסי שיטות מחקר וסמינר סגל. תלמידי המסלול עם עבודת גמר נדרשים גם ללמוד את הקורסים "קריאה ביקורתית וכתובה מדעית" ו"סדנת תזה למ.א."

קריאה ביקורתית וכתובה מדעית - קורס חובה בן 2 ש"ס המיועד לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. הקורס מהווה תנאי קדם לקורס "סדנת תזה למ.א." וניתן ללמוד אותו החל מהשנה השנייה ללימודים.

סדנת התזה למ.א.: מטרת הסדנה לעזור לתלמידים לגבש הצעת מחקר מפורטת לעבודת הגמר. במהלך הסדנה יידרשו התלמידים להציג בפני שאר המשתתפים בסדנה טיוטות של ההצעה בשלביה השונים. סיום מוצלח של הסדנה וקבלת ציון מותנה בהצגות הנ"ל. כמו כן הוא מותנה בהגשת טופס "הצעת תכנית לעבודת גמר לתואר מ.א." מאושר ומוסכם ע"י המנחה/ים. טופס זה יוגש למרכזי סדנת התזה ולמזכירות החוג עם תחילת הסדנה.

סמינריונים

1. התלמידים ישתתפו במהלך לימודיהם בשלושה סמינריונים עפ"י רשימה המוצעת מדי שנה.
2. ניתן להשתתף בסמינרים החל מהסמסטר השני ללימודים ורק לאחר השלמת שני קורסי "תאוריות למתקדמים" ולפחות אחד מקורסי שיטות המחקר.
4. ניתן להמיר סמינר אחד מתוך שלושת הסמינרים בעבודה בהדרכה אישית. המנחה בהדרכה אישית ילווה את העבודה לאורך כתיבתה ויעריך אותה עפ"י קריטריונים של עבודה סמינריונית.
5. תלמידים שלמדו 3 סמינרים ומשתתפים בסמינר נוסף (השלמת מכסת השעות לתואר) רשאים לקבל הערכה בסמינר זה על בסיס רפרט או בחינה (כפוף להחלטת המרצה). סמינר זה ייחשב כשיעור בחירה לתואר.

שיעורי בחירה

להשלמת מכסת השעות יבחרו התלמידים מתוך קורסי הבחירה. ניתן לכלול במכסת השעות עד שני קורסים מתוך קורסי הבחירה והסמינרים שבתכנית הב.א., כפוף לאישור יועץ המ.א.

עבודת גמר

1. תלמידים המעוניינים ללמוד במסלול עם עבודת גמר חייבים לסיים בהצלחה את הקורסים "קריאה ביקורתית וכתובה מדעית" ו"סדנת תזה למ.א." עד תום השנה השנייה ללימודים.
2. מומלץ לכתוב עבודת גמר כהרחבה של אחת מהעבודות הסמינריוניות שהתלמיד/ה כתב/ה במהלך הלימודים.
3. לכל עבודת גמר יהיה מנחה אחד או שניים, בדרגת מרצה ומעלה באוניברסיטת תל-אביב. המנחה או המנחים אחראים על כל שלבי הכנת העבודה.
4. מומלץ שאורכה של עבודת הגמר לא יעלה על 40 עמי ברווח כפול.
5. הגשת העבודה:
  - א. העבודה תוגש למזכירות החוג, כרוכה ובששה עותקים.
  - ב. לעבודה יצורפו מכתבים מהמנחה/ים המאשרים שהיא מוכנה לשיפוט.
  - ג. העבודה תכלול תקצירים בעברית ובאנגלית.
6. עבודת הגמר תוערך ע"י 3 מעריכים (המנחה או המנחים ושופט נוסף או שני שופטים במקרה של מנחה יחיד). חוות הדעת לעבודת הגמר תוגשנה תוך 4 שבועות מקבלת העבודה, ותהיינה חסויות.

שקלול ציון הגמר

- מסלול עם עבודת גמר:
- 50% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.¹
- 50% - ציון עבודת הגמר (שקלול של 2 או 3 הערכות לעבודת בגמר, בהתאם למספר המנחים).

- מסלול ללא עבודת גמר:
- 100% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.¹

תקנות פקולטטיות בלימודי התואר השני

1. **משך הלימודים**
הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.
2. תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לקראת התואר.
3. **בחינות**
בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדת ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).
4. עבודות סמינריוניות יש להגיש לא יאוחר מתחשיים וחצי מיום תום הסמסטר בו ניתן הסמינר. מועד הגשת העבודות לסמינרים שנתיים ולסמינרים שיילמדו בסמסטר ב' תשס"ח הוא יום א' 7.9.2008. מורי החוג אינם רשאים לאשר דחייה בהגשת עבודות סמינר. במקרים חריגים, ועל פי שיקול דעתה, רשאית ועדת ההוראה הפקולטטית לאשר הארכה של שבועיים נוספים לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאיתור במועד הגשת העבודה. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.

¹ למעט פרקטיקום בארגוני שינוי חברתי. ראו פרטים בתכנית הלימודים "ארגוני שינוי חברתי".

מבנה תכנית הלימודים

קורסי חובה	הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות
1. קורסי "תאוריות למתקדמים" על התלמידים ללמוד לפחות 3 מתוך קורסים אלו, בהיקף של 6 ש"ס סה"כ. קורסים נוספים ייחשבו כקורסי בחירה. בתשס"ח יינתנו הקורסים הבאים:	
- חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם	ש"ס 2 שו"ת
- סוציולוגיה ואנתרופולוגיה של "אחרות"	ש"ס 2 שו"ת
- עיונים במושג ה"חברתי"	ש"ס 2 שו"ת
- קולוניאליזם, אימפריאליזם והתאוריה הפוסטקולוניאלית	ש"ס 2 שו"ת
- תאוריות בריבוד ואי שוויון	ש"ס 2 שו"ת
2. קורסי שיטות מחקר. יש ללמוד לפחות שניים מהקורסים הבאים:	
- דרכים לדעת: סדנה בשיטות מחקר איכותניות	ש"ס 3 שו"ת
- דילמות מתודולוגיות מרכזיות	ש"ס 2 שו"ת
- לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית	ש"ס 2 שו"ת
- מודלים הירארכים	ש"ס 2 שו"ת
- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה ליניארית	ש"ס 2 שו"ת
- תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר ¹	ש"ס 3 שו"ת
3. לתלמידי המסלול עם עבודת גמר:	
- קריאה ביקורתית וכתובה מדעית	ש"ס 2 שו"ת
- סדנת תזה למ.א.	ש"ס 2 סד'
4. סמינר סגל ²	ש"ס 2 ס'
לתלמידי לימודי סביבה וחברה: סמינר מחלקתי: סביבה וחברה	ש"ס 2 ס'

¹ תלמידים שלמדו את הקורס "תכנון סקרים ובניית כלי מחקר" אינם רשאים ללמוד קורס זה.

² מועדי הסמינרים ונושאייהם מתפרסמים על גבי לוחות המודעות.

סמינרים

להלן רשימת הסמינרים המוצעים לתואר השני. ניתן לחשתתף בסמינר מהתואר הראשון בכפוף לאישור המרצה והיועץ לתואר שני.

הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות	ש"ש	סמסטר	אי+בי	
קורס מ.א. ברגרסית ליניארית ולוגיסטית	ש"ש	2	אי+בי	- גישות מתקדמות במחקר חברתי
	ש"ש	2	אי+בי	- תוך חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי ¹
סוציולוגיה סביבתית, אפשרי במקביל	ש"ש	2	אי+בי	- חברת וסביבה: פיתוח בר-קיימא ²
	ש"ש	2	אי+בי	- מאוניברסיטה לעם לאוניברסיטה בע"מ: ההפרטה בהשכלה הגבוהה
	ש"ש	2	אי+בי	- משטרי רווחה ומשטרי מגדר ³
ניתן אחת לשבועיים בסמסטר אי ו-בי. מיועד לתלמידי התכנית "סקרים ומחקרי דעת קהל".	ש"ש	2	אי+בי	- שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית ⁴
	ש"ש	4	אי+בי	- פרקטיקום בביצוע סקרים
די"מ: תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי המחקר	ש"ש	2	אי+בי	- פרקטיקום אי: ארגוני שינוי חברתי
מיועד לתלמידי המסלול "ארגוני שינוי חברתי" בלבד	ש"ש	2	אי	- פרקטיקום בי: ארגוני שינוי חברתי ²
מיועד לתלמידי המסלול בלבד. יילמד בסמסטר השלישי ללימודים	ש"ש	2	אי	
שיטות מחקר כמותיות קורס ביחידון וחברתי או בריבוד ואי שוויון או באישור המרצה	ש"ש	4	בי	- אתניות ומגדר בשוק העבודה ¹
	ש"ש	4	בי	- החינוך הערבי בישראל
	ש"ש	2	אי+בי	- כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט-מודרנית באנתרופולוגיה
	ש"ש	4	בי	- ניתוח סיפורי חיים - ביקורת השיח
	ש"ש	4	בי	- נשים, דת ומדינה
ניתן במסגרת החוג למדע המדינה.	ש"ש	4	בי	- יחסי יהודים-ערבים במדינת ישראל ³
ניתן במסגרת ביה"ס לחינוך ניתן במסגרת ביה"ס ללימודי הסביבה.	ש"ש	2	אי+בי	- מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני ⁴
	ש"ש	2	אי+בי	- קיימות עירונית ⁴

¹ סמינר משותף לתואר ראשון ושני.

² חופף לסמינר: סביבה וחברה: סוגיות נבחרות שניתן בעבר.

³ יינתן בתשס"ט.

⁴ מספר המקומות בקורסים הניתנים ע"י חוגים אחרים מוגבל.

קורסי ליבה ובחירה

הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות				
קורס ליבה ב"סקרים ומחקרי דעת קהל"	ש"ס	3	- ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית	
קורס ליבה ב"ארגוני שינוי חברתי"	ש"ש	2	- חברה אזרחית ותנועות חברתיות	
קורס ליבה ב"חברה, פוליטיקה ומשפט"	ש"ש	2	- סוגיות במשפט ובמדעי החברה	
קורס ליבה ב"סביבת וחברה"	ש"ס	3	- סוציולוגיה סביבתית ¹	
	ש"ס	2	- נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משאבים	
ניתן במסגרת מדיניות ציבורית	ש"ס	4	- היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות ²	

סמינר סגל וסדנאות

סמינר סגל
 סדנה באנתרופולוגיה
 סדנה בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית
 סדנה בריבוד ואי-שוויון
 סמינר מחלקתי "סביבה וחברה" (במסגרת החוג לגיאוגרפיה)

בסמינר הסגל ובסדנאות מתנהלים דיונים מרתקים בתחומי הדעת הרלוונטיים. על התלמידים להירשם לפורומים אלו על פי תחומי העניין של התלמיד/ת ולהשתתף בפעילותם באופן שוטף. הסדנאות אינן נמנות במניין השעות לתואר.

¹ קורס משותף לתואר ראשון ושני.

² מספר המקומות בקורסים הניתנים ע"י חוגים אחרים מוגבל.

תכניות לימודים למ.א.

סקרים ומחקרי דעת קהל

מרכז: פרופ' יוסי שביט

מטרת התכנית להכשיר חוקרים בתחומי הסקרים ומחקרי דעת-הקהל. התכנית תעמיד במרכז את חקר דעת הקהל במספר תחומים כגון: תרבות פוליטית, התנהגות צרכנית, הערכת יעילות ארגונית, חינוך ותקשורת. כל זאת, תוך פיתוח מיומנות מתודולוגית מעודכנת.

תכנית הלימודים

1. התכנית תכלול את כל החובות הנדרשים בתכנית לתואר שני בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה.
2. התכנית מותאמת הן למסלול עם עבודת גמר והן למסלול ללא עבודת גמר.
3. היקף שעות הלימוד בתכנית יהיה: 32 ש"ס לפחות לתלמידי המסלול עם עבודת גמר ו-36 ש"ס לפחות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר. עבודה הגמר שקולה ל-4 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.
4. רשאים להצטרף לתחום התמחות זה תלמידים שהשלימו את הקורסים הבאים מתוך לימודי ת.ב.א.: מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לשיטות מחקר, שיטות מחקר כמותיות. תלמידים שלא עומדים בתנאים אלו יוכלו להשלים את הדרישות בשנה הראשונה ללימודיהם במ.א.

שיעורי חובה

3 קורסי "תאוריות למתקדמים"	6 ש"ס	א.
שיטות מחקר: ראו פירוט והיקף שעות נדרש בסעיף ג'	-	
קריאה ביקורתית וכתובה מדעית (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)	2 ש"ס	
סדנת תזה למ.א. (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)	2 ש"ס	
סה"כ	10 ש"ס	

שיעורי ליבה - חובה לתלמידי התכנית

ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה מודרנית	3 ש"ס	ב.
תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר ¹	3 ש"ס	
סה"כ	6 ש"ס	

שיעורי בחירה

- ג. מתוך הרשימה הבאה יש לקחת לפחות קורס אחד המופיע במסגרת שיעורי שיטות המחקר. להשלמת מכסת השעות לתואר, יכולים התלמידים לבחור כל קורס נוסף מהרשימה.
  - שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': 2 ש"ס
  - רגרסיה לינארית
  - מודלים הירארכים 2 ש"ס
  - דילמות מתודולוגיות מרכזיות 2 ש"ס
  - פיתוח כלי מדידה² 3 ש"ס
  - הערכה בחינוך: תאוריה ומעשים³ 3 ש"ס
  - היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות 4 ש"ס

שיעורים רלוונטיים מחוגים אחרים בתיאום עם מרכז התכנית.

סמינרים

פרקטיקום בביצוע סקרים – חובה לתלמידי ההתמחות	4 ש"ס	ד.
ד"מ: תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר.		
ניתן אחת לשבועיים בשני הסמסטרים		
2 סמינרים מתכנית החוג ⁴	8 ש"ס	
סה"כ	12 ש"ס	

¹ תלמידים שלמדו את הקורס "תכנון סקרים ובניית כלי מחקר" אינם רשאים ללמוד קורס זה.

² קורס זה מומלץ לתלמידי התכנית ב"סקרים ומחקרי דעת קהל".

³ הרישום לקורס ייעשה באמצעות מזכירות החוג.

⁴ ניתן ללמוד את הסמינר "דמוקרטיה ישראלית במבט השוואתי". הסמינר ניתן במסגרת החוג למדע המדינה ומספר המקומות מוגבל.

ארגוני שינוי חברתי

מרכזים : ד"ר ניסים מזרחי, ד"ר אדריאנה קמפ, פרופ' יוסי שביט

כללי

המסלול מיועד לסטודנטים המעוניינים לפעול במסגרת ארגוני שינוי חברתי. מטרתו להקנות ללומדים בו הכשרה עיונית ומעשית. התלמידים ירכשו כלים אנאליטיים להבנת החברה האזרחית ותהליכי שינוי חברתי, ויתרגלו את יישומם בשטח.

1. דרישות המסלול כוללות את כל החובות המוגדרות בתכנית לתואר שני בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה, במסלול ללא תזה.
2. התלמידים יוכלו לעבור למסלול עם תזה, בכפוף לכללים הנהוגים בחוג, ולא יאוחר מסוף הסמסטר השלישי ללימודים.
3. תיקף שעות הלימוד יהיה 37 ש"ס במהלך ארבעה סמסטרים.
4. תלמידים אשר אינם בעלי תואר ראשון בסוציולוגיה ו/או אנתרופולוגיה יידרשו לקורסי השלמה. פטור מקורסים אלו יינתן למי שלמדו קורסים מקבילים.

תכנית הלימודים

א. שיעורי חובה

ש"ס	6	שלושה קורסי "תיאוריות למתקדמים"
ש"ס	2	חברה אזרחית ותנועות חברתיות
ש"ס	2	לשדה וחזרה : מתדולוגיה אתנוגראפית
ש"ס	3	תכנון הסקר : בניית המדגם וכלי מתקר
ש"ס	6	פרקטיקום : ארגוני שינוי חברתי ¹
ש"ס	21	סה"כ

הערה: הקורסים "לשדה וחזרה : מתדולוגיה אתנוגראפית" ו"תכנון הסקר : בניית המדגם וכלי מחקר" עונים על הדרישה ללמוד שני קורסים מתדולוגיים במהלך לימודי המ.א.
ה"פרקטיקום : ארגוני שינוי חברתי" ייחשב כאחד משלושת הסמינרים הנדרשים במהלך לימודי המ.א.

ב. סמינרים

ש"ס	8	שני סמינרים מתכנית החוג
-----	---	-------------------------

ג. שיעורי בחירה

קורסי בחירה מתכנית לימודי המ.א. בהיקף הנדרש להשלמת סך השעות לתואר. ניתן ללמוד עד שני קורסים מקורסי הבחירה והסמינרים שבתכנית לימודי המ.א. באישור מרכזי התכנית.

ד. סדנאות

בנוסף לקורסים ולסמינרים האקדמיים תלמידי המסלול ישתתפו בסדנאות בעלות אופי יישומי אשר יקנו מיומנויות חיוניות לפעילים בארגונים חברתיים.

¹ הפרקטיקום ייחשב כ-4 נקודות בשקלול ציון הגמר.

חברה פוליטיקה ומשפט

מרכז : פרופ' רונן שמיר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, החוג למדע המדינה והפקולטה למשפטים, חברו יחד בהקמתה של תכנית לימודים ייחודית במסגרת לימודי התואר השני. תכנית זו מכוונת להתמודדות מחקרית ראשונית ומעמיקה עם שאלת הקשר בין משפט, חברה ופוליטיקה. התכנית מיועדת להקנות לתלמידים שישתתפו בה כלים תאורטיים ומתודולוגיים הנחוצים למחקר חברתי ופוליטי של המשפט בישראל. התכנית מציעה מגוון של שיעורים שמטרתם להכין תלמידים לקראת כתיבתן של עבודות מחקר שתעסוקנה בשאלות כגון התרבות המשפטית והפוליטית בישראל, ההיסטוריה של המשפט בישראל, המשפט כמדע חברתי, ההקשר החברתי והפוליטי של תורות וגישות במשפט, משפט ופמיניזם, או ניתוח טקסטים משפטיים בכלים של מדעי החברה.

תנאי קבלה

התכנית חברה, פוליטיקה ומשפט מיועדת לבעלי תואר ראשון במשפטים או במדעי החברה - בעלי הישגים גבוהים בתואר הראשון ובעלי אורינטציה מחקרית - המבקשים לכתוב עבודת גמר בתואר השני. הקבלה לתכנית תתבסס על ציוני התואר הראשון (המוצג הנדרש ייקבע ע"י כל חוג בנפרד) ועל ריאיון אישי עם יועץ התכנית בחוג הרלוונטי. הרישום לתכנית יתבצע בכל אחד מן החוגים בנפרד והתואר יוענק מטעם החוג אליו נרשם התלמיד/ה. מספר המקומות בתכנית מוגבל.

תכנית הלימודים

1. התכנית תכלול את כל החובות הנדרשים בתכנית ה-מ.א. בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.
2. בתכנית מתקיים רק המסלול הכולל עבודת גמר למ.א.
3. היקף שעות הלימוד הנדרש בתכנית הינו 34 ש"ס.

א. שיעורי ליבה

סוגיות במשפט ובמדעי החברה 2 ש"ס

ב. שיעורי חובה

3 קורסי "תאוריות למתקדמים"
2 קורסים בשיטות מחקר
קריאה ביקורתית וכתובה מדעית
סדנת תזה למ.א.
6 ש"ס
4 ש"ס
2 ש"ס
2 ש"ס

ג. שיעורי בחירה

קורסי בחירה בתיקף הנדרש להשלמת סך השעות לתואר (אחד לפחות מתוך התכנית המוצעת בפקולטה למשפטים).

ד. סמינרים

שלושה סמינרים בתיאום עם יועץ התכנית
(1-2 מתוך התכנית המוצעת בפקולטה למשפטים) 12 ש"ס

בנוסף למפורט לעיל יהיה על תלמידי החוגים השונים למלא אחר דרישות החוגים לפעילויות שונות (למשל: השתתפות בסמינר סגל) מבלי להביאן במניין השעות הנדרשות.

לימודי סביבה וחברה בשיתוף עם החוג לגיאוגרפיה ולסביבת האדם מרכז : ד"ר אבי גוטליב

מטרת התכנית בלימודי סביבה וחברה היא להקנות לתלמידים ידע תאורטי ומעשי על מגוון ההיבטים הפסיכולוגיים, החברתיים, הכלכליים והפוליטיים הקשורים לסוגיות אקולוגיות וסביבתיות. בהיותה בין-תחומית, התכנית משלבת קורסים משני החוגים, המייצגים תחומי דעת שונים אך קשורים בהתייחס לבעיות סביבתיות. למסיימי התכנית יוענק התואר : מוסמך לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה עם התמחות בנושא סביבה וחברה.

תנאי קבלה ומסלול לימודים

תנאי הקבלה לתכנית בלימודי סביבה וחברה זהים לאלה הנהוגים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. במסגרת התכנית מוצע הן מסלול לימודים עם עבודת גמר, והן מסלול לימודים ללא עבודת גמר. התקנות החלות על שני המסלולים זהות לאלה הנהוגות בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת משבע יחידות. מכסת הלימודים בתכנית ללימודי סביבה וחברה היא 32 ש"ס לפחות במסלול עם עבודת גמר ו-36 ש"ס לפחות במסלול ללא עבודת גמר. עבודת הגמר שקולה ל-4 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

קורסי חובה בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה מבוא לאקולוגיה (קורס השלמה)	10 ש"ס	(6 ש"ס במסלול ללא עבודת גמר)
שיעורי ליבה	9-8 ש"ס	לא נמנה במניין השעות לתואר ניתן בב"ס ללימודי סביבה ע"ש פורטר
שיעורי מתודולוגיה ומיומנות	6-4 ש"ס	
שיעורי בחירה והתמחות	2 ש"ס	להשלמת מניין השעות לתואר ייחשב כסמינר
פרויקט יישומי	8 ש"ס	
2 סמינרים	2 ש"ס	לא נמנה במניין השעות לתואר. ניתן במסגרת החוג לגיאוגרפיה.

קורסי החובה בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

- תאוריית המתקדמים (3 קורסים לפחות)	6 ש"ס
- קריאה ביקורתית וכתובה מדעית (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)	2 ש"ס
- סדנת תזה ל-מ.א. (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)	2 ש"ס
- 2 קורסי שיטות מחקר : ראה פירוט והיקף בסעיף שיעורי מתודולוגיה ומיומנות	4-6 ש"ס
- סמינר סגל (לא נמנה במניין השעות לתואר)	2 ש"ס

שיעורי ליבה (4 קורסים לפחות, 8-9 ש"ס)

קורסים אלה מיועדים להעניק תשתית משותפת לכל תלמידי התכנית. יש לבחור ארבעה קורסים מתוך רשימת שיעורים בחוגים האלה: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, גיאוגרפיה וסביבת האדם ומהפוקולטה למשפטים:

סוציולוגיה וסביבתית	3	ש"ס	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
אסתטיקה סביבתית	2	ש"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
דיני איכות הסביבה	2	ש"ס	ביה"ס ללימודי הסביבה
אפידמיולוגיה סביבתית	2	ש"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משאבים	2	ש"ס	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
כלכלת סביבה	2	ש"ס	ביה"ס ללימודי הסביבה
הפוליטיקה הבינ"ל של בעיות הסביבה	2	ש"ס	ביה"ס ללימודי הסביבה
אתיקה סביבתית	2	ש"ס	ביה"ס ללימודי הסביבה

שיעורי מתודולוגיה ומינמונת (שני קורסים לפחות, 4-6 ש"ס)

מרשימת קורסי שיטות מחקר לתואר שני בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. קורסים של החוג לגאוגרפיה ולסביבת האדם - באישור מרכז התכנית.

שיעורי בחירה, התמחות וסמינרים

קורסים וסמינרים אלה מאפשרים התמחות בהיבטים נבחרים בנושאי סביבה וחברה. בחירת השיעורים תיעשה באישור יועץ התכנית או המנחה של עבודת הגמר. תלמידי התכנית בשני המסלולים, עם וללא עבודת גמר, חייבים בשני סמינרים לפחות ובפרויקט היישומי (ראו להלן). שיעורי ליבה ושיעורי מתודולוגיה ומינמונת מעל המכסה יכולים להיחשב כשיעורי בחירה.

חברה וסביבה: פיתוח בר קיימא ¹	2	שי"ס	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
חברה אזרחית ותנועות חברתיות	2	שי"ס	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית	3	שי"ס	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
מבוא לאוכלוסיה ותחליכים דמוגרפים בישראל ²	3	שי"ס	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
עירוניות בעידן הגלובליזציה ⁴	3	שי"ס	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות ציבורית	4	שי"ס	מדיניות ציבורית
סביבה ובריאות הציבור	2	שי"ס	ביה"ס ללימודי הסביבה
קיימות עירונית	2	שי"ס	ביה"ס ללימודי הסביבה
תכנון קיימות וזכויות אדם: תיאוריה	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
תכנון עיר וסביבה בדגש על קיימות: יישום	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
תכנון עיר והסביבה בדגש על שונות ערי עולם	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
חווית הנוף העירוני	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
קבוצות חברתיות בעיר	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
יחסי גומלין בין קרקע וסביבה בישראל ⁴	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
תכנון יזום ועיצוב המרחב היישובי בישראל	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
פוליטיקה של המים	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
מים וסביבה ⁴	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
אסונות טבע ⁴	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
אירועי מזג אוויר קיצוניים	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
ניהול משאבי מקרקעין	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם
מדיניות קרקעית לאומית	2	שי"ס	גיאוגרפיה וסביבת האדם

¹ סמינר משותף לתואר ראשון ושני.

² קורס לתואר ראשון. בתכנית בלימודי סביבה וחברה יוכרו עד שני קורסים.

פרויקט יישומי (2 ש"ס)

הפרויקט מיועד לאפשר טיפול מעשי ואינטגרטיבי בבעיה סביבתית-חברתית, תוך עבודת צוות. בתשס"ח יתמקד הפרויקט בתל-אביב בנושא: מקומות בתל-אביב. ההשתתפות בפרויקט היישומי חובה לכל התלמידים אשר סיימו לפחות מחצית מתכנית הלימודים. הפרויקט ייחשב כאחד מ-3 הסמינרים הנדרשים בתכנית לימודי המ.א. בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה. ניתן במסגרת החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם.

סמינר מחלקתי סביבה וחברה (2 ש"ש) אינו נמנה במניין השעות לתואר

הסמינר מתקיים במסגרת הסמינר המחלקתי של החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם. הסמינר הינו בין-תחומי בהשתתפות כל מורי ותלמידי התכנית ללימודי סביבה וחברה. ההשתתפות בפגישות הסמינר על פי רשימה שתפורסם לקראת פתיחת שנת הלימודים והינה חובה.

התכנית לסוציולוגיה של החינוך

תכנית משותפת עם ביה"ס לחינוך

ראש התכנית: ד"ר אורי כהן

לימודים בתכנית מתקיימים במסלול עם עבודת גמר ובמסלול ללא עבודת גמר

מטרות התכנית

התכנית לסוציולוגיה של החינוך מעניקה לתלמידיה הכשרה במסגרת תכנית משותפת לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה והחוג למדיניות ומינהל בחינוך בבית-הספר לחינוך. התכנית מבוססת על תפיסה רב-תחומית המשלבת חקר סוציולוגי של השדה החינוכי וחקר ההיבטים החינוכיים של השדה החברתי. התואר המוענק לבוגרי התכנית משותף לשני החוגים, והוא מבטא את ההכרה בתרומה העיונית הייחודית של שילוב זה הן למחקר הסוציולוגי והן למחקר החינוכי. התכנית נמנית על המסגרות הרב-תחומיות הראשונות שהוקמו באוניברסיטת תל-אביב, ועל הספרות באוניברסיטה המעניקות תואר רב-תחומי. התכנית הינה גם ייחודית וייחודה בנוף האקדמי בישראל והיא מאגדת בתוכה סגל אקדמי עם התמחויות מגוונות, המעורה בעשייה בשדה.

פירוט המטרות:

1. להעמיק את ידיעות התלמידים בתאוריה ובמחקר בתחומי הדעת של הסוציולוגיה של החינוך, לפתח את יכולת הניתוח, החשיבה והמחקר בנושאים עיוניים ומחקריים.
2. להעניק הכשרה בסוציולוגיה של החינוך על מנת לענות על הביקוש לתפקידי ייעוץ סוציולוגי וניהול בארגוני חינוך ולתפקידי חוקרים במחקר בסיסי ושימושי בתחום.

תחומי העיסוק של הסגל האקדמי בתכנית הם מגוונים ומקיפים את תחומי העיון והמחקר המרכזיים בסוציולוגיה של החינוך כיום. החוקרים מתמקדים הן ברמה המיקרו-חברתית והן ברמה המקרו-חברתית תוך שימוש במגוון רחב של שיטות מחקר כמותיות ואיכותיות.

הסגל האקדמי של התכנית תורם ממומחיותו גם לעיצוב מדיניות החינוך בישראל באמצעות הכנת ניירות עמדה, ייעוץ אקדמי, ליווי מערכות חינוך והשתתפות בוועדות ציבוריות ומקצועיות ובצוותי מחקר והוצאה לאור בארץ ובח"ל.

למסיימי התכנית יוענק התואר "מוסמך לסוציולוגיה של החינוך" מטעם שני החוגים - החוג למדיניות ומינהל בחינוך והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

התכנית מנוהלת ע"י ועדה משותפת לשני החוגים. חברי הוועדה לשנה"ל תשס"ח הם: ד"ר אורי כהן (ראש התכנית), פרופ' חנה איילון ופרופ' אברהם יוגב.

תנאי רישום וקבלה

התכנית מיועדת לבעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" מאוניברסיטה מוכרת או בעלי תואר ראשון מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה¹ שציונם הסופי "טוב" (85) ומעלה ובחתשב בניסיונו המקצועי של המועמד ובכפוף להחלטת ועדת הקבלה.

הוועדה המשותפת המנהלת את התכנית פועלת כוועדת קבלה הממיינת את המועמדים ובוחרת את המתקבלים לתכנית. הקבלה תהיה לתכנית באופן כללי. בחירת המסלול (עם עבודת גמר/ללא עבודת גמר) תיעשה לאחר סיום שנת הלימודים הראשונה.

¹ תלמידים אלה נדרשים לתגיע לרמת פטור באנגלית עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני. ציון עובר בקורס ברמת מתקדמים הוא 70 לפחות.

מעבר למסלול לימודים עם עבודת גמר

תלמידים המבקשים להשתלב במסלול עם עבודת גמר יודיעו על כך לאחר השנה הראשונה ללימודיהם, לאחר שהשלימו לפחות 12 ש"ס (כולל עבודה סמינריונית אחת לפחות) בציון ממוצע 85 לפחות. המעבר למסלול עם עבודת גמר מותנה בהתקשרות עם מנחה. האישור הסופי טעון אישור ראש התכנית.

תלמידים במסלול מצטיינים מהחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה בפקולטה למדעי החברה הממשיכים לתואר שני בסוציולוגיה של החינוך בבית"ס לחינוך, יכולים להשלים לימודיהם לתואר במתכונת המסלול המקוצר, כפי שנהוג בפקולטה למדעי החברה (לפרטים ראו ידיעון הפקולטה למדעי החברה).

לימודי השלמה

תלמידים יחויבו, במידת הצורך, בשיעורי השלמה בהתאם לדרישות התכנית. תכנית לימודי ההשלמה תיקבע על-ידי ראש התכנית ותימסר בכתב למועמדים עם קבלתם ללימודים. שיעורי ההשלמה אינם נכללים במניין השעות לתואר. תלמידים המחויבים בשיעורי השלמה יתקבלו ב"מעמד מיוחד", או "מן המניין על תנאי", בהתאם להיקף שיעורי ההשלמה. עם סיום תכנית ההשלמה כנדרש יועברו למעמד "מן המניין". לתלמידים ב"מעמד מיוחד" תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית בשנה בה יעברו למעמד "מן המניין".

דרישות התכנית

תלמידים חייבים ב-32 ש"ס במסלול עם עבודת גמר וב-38 ש"ס במסלול ללא עבודת גמר על-מנת להיות זכאים לתואר שני בסוציולוגיה של החינוך. הלימודים כוללים שיעורי יסוד המהווים את הבסיס, שיעורי חובה מתודולוגיים שהם אמצעי למחקר, שיעורי בחירה המהווים הזדמנות להעשרה בתחומי העניין השונים וסמינריונים להעמקה והרחבת הידע. כמו כן, ניתן לבחור בשיעורי בחירה ובסמינריונים מתוך תכנית הלימודים לתואר שני של שני החוגים.

ראש התכנית יעץ לתלמידים בתחום האקדמי ויאשר את תכנית הלימודים. ניתן לקבוע פגישות עם ד"ר אורי כהן לפי תיאום מראש בטל. 03-6407115, או באמצעות דוא"ל: uricohen@post.tau.ac.il

מבנה הלימודים**מסלול עם עבודת גמר**

שיעורי יסוד	11 ש"ס
שיעורי חובה מתודולוגיים	7-8 ש"ס
סמינריונים (2 סמינריונים)	8 ש"ס
שיעורי בחירה	להשלמת מכסת השעות
סמינר סגל	אינו נכלל במניין השעות
	סה"כ 32 ש"ס

לצורך חישוב שכר לימוד, עבודת הגמר שקולה ל-6 ש"ס (פרטים בחוברת שכר הלימוד).

מסלול ללא עבודת גמר

שיעורי יסוד	11 ש"ס
שיעורי חובה מתודולוגיים	7-8 ש"ס
סמינריונים (3 סמינריונים)	12 ש"ס
שיעורי בחירה	להשלמת מכסת השעות
סמינר סגל	אינו נכלל במניין השעות
	סה"כ 38 ש"ס

עבודת גמר או בחינת גמר

מסלול עם עבודת גמר

לתלמידים המעוניינים בעבודת הגמר יהיו שני מנחים מדרגת מרצה ומעלה, המלמדים בלימודי התואר השני: מרצה מהחוג לסוציולוגיה ומרצה מהחוג למדיניות ומינהל בחינוך. התלמידים יעבדו הצעה מפורטת לעבודת הגמר ויגישו אותה לאחר אישור וחתימה של שני המנחים למזכירות תלמידים של בית הספר לחינוך. ההצעה תועבר על ידי מזכירות תלמידים לקורא מאחד החוגים. אישור ההצעה יהיה בהתאם לנוהל המקובל בתקנון לעבודת גמר בבית הספר לחינוך.

מסלול ללא עבודת גמר

בשנה"ל תשס"ח בוטלה בחינת הגמר. תלמידים שהחלו את לימודיהם לפני כן פטורים מבחינת הגמר. שקלול ציון הגמר בהתאם למפורט בהמשך.

נוהלי לימודים בחינות וציונים

ראו מידע כללי בנושא בידיעון ביה"ס לחינוך. דרישות מוקדמות לקורסים יפורטו גם כפרק תיאור הקורסים. התלמידים מתבקשים לבחון בקפידה את תוכן הקורסים ודרישות הקדם.

שקלול ציון הגמר

במסלול עם עבודת גמר יתקבל ע"י חישוב:

50% - ציוני הקורסים (כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד).
50% - ציון עבודת הגמר (60% מהציון ייקבע ע"י המנחים ו-40% על ידי הקורא).

במסלול ללא עבודת גמר יתקבל ע"י חישוב:

60% - משקל ממוצע משוקלל של ציוני כל השיעורים כולל סמינריונים.
40% - סמינריונים.

מועדי השיעורים התרגילים, שמות המורים ודרישות הקדם לקורסים הניתנים בחוג לחינוך מתפרסמים בידיעון ביה"ס לחינוך, ובאתר האינטרנט.

שיעורי ההשלמה (אינם נכללים במניין השעות לתואר).

מושגי יסוד וגישות סוציולוגיות של החינוך	4	ש"ס	חינוך
מבוא לסטטיסטיקה כולל Spss ¹	5	ש"ס	מדעי החברה
מבוא לשיטות מחקר	4	ש"ס	סוציולוגיה
תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	4	ש"ס	סוציולוגיה
תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו	4	ש"ס	סוציולוגיה
חברה בישראל ²	3	ש"ס	סוציולוגיה
שיטות מחקר כמותיות ³	4	ש"ס	סוציולוגיה

¹ או לחילופין בחינת פטור בקורס, בהתאם לנהלים בביה"ס לחינוך.

² לשעבר הקורס "סוציולוגיה של החברה הישראלית".

³ ציון הקורס לא נכלל בציון הממוצע הנדרש לקבלה.

שיעורי יסוד (שניים מהם לפחות בשנה א')

שיעורי יסוד בחינוך חובה :

חינוך				א. תאוריות סוציולוגיות ויישומן בחינוך ¹
חינוך	ש"ס	2	מרכזת : ד"ר א. אדי-רקת	ב. סוגיות במדיניות החינוך
				ג. יש ללמוד 3 מתוך קורסי ה"תאוריות למתקדמים" הניתנים בחוג לסוציולוגיה. בתשס"ח יינתנו הקורסים הבאים :
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' ד. רבינוביץ	- חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' י. שנהב	- קולוניאליזם, אימפריאליזם והתאוריה הפוסטקולוניאלית
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' ר. שמיר	- עיונים במושג ה"חברתי"
סוציולוגיה	ש"ס	2	ד"ר ס. אלון	- תאוריות בריבוד ואי שוויון
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' ח. חזן	- סוציולוגיה ואנתרופולוגיה של "אחרות"

שיעורי חובה מתודולוגיים (6-7 ש"ס). פירוט הדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביה"ס לחינוך

יש לבחור לפחות שיעור אחד מכל מקבץ :

מקבץ א' :

סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' נ. לוין אפשטיין	- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' ח. איילון	א' : רגרסיה לינארית
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' נ. לוין-אפשטיין	- מודלים הירארכים
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' י. שביט	- דילמות מתודולוגיות מרכזיות
חינוך	ש"ס	3	ד"ר פ. נאסר	- שיטות מחקר למתקדמים - ניתוח רב משתני
סוציולוגיה	ש"ס	3	ד"ר ע. אורן	- תכנון הסקר : בניית המדגם וכלי מחקר

מקבץ ב' :

חינוך	ש"ס	2	ד"ר א. כהן	- ניתוח נתונים איכותיים בחקר החינוך
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' נ. לוין-אפשטיין	- דילמות מתודולוגיות מרכזיות
סוציולוגיה	ש"ס	2	פרופ' י. שביט	- לשדה וחזרה : מתודולוגיה אתנוגרפית
סוציולוגיה	ש"ס	3	פרופ' ח. הרצוג	- דרכים לדעת : סדנה בשיטות מחקר איכותניות

¹ ניתן אחת לשנתיים. לא יינתן בתשס"ח.

² הודעות על מועדי הפגישות יפורסמו על לוחות המודעות.

שיעורי בחירה¹ (להשלמת מכסת השעות)

ניתן לבחור בשיעורים נוספים מתוך תכנית הלימודים לתואר שני של שני החוגים, ובשיעור אחד מתכנית הלימודים לתואר שני של חוגים אחרים, באישור היועץ. ניתן גם לבחור בשיעורים מתדולוגיים שלא נבחרו כשיעורי חובה. פירוט הדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביה"ס לחינוך.

-	היבטים משפטיים של מינהל ומדיניות החינוך	ד"ר ד. גבתון	3	שי"ס	חינוך
-	המדינה וההשכלה הגבוהה בישראל: ניתוח יחסי עוצמה	ד"ר א. כהן	4	שי"ס	חינוך
-	השכלה ומעמד בינוני	ד"ר א. כהן	3	שי"ס	חינוך
-	מדיניות החינוך בישראל: היבטים גלובליים ומקומיים של קונפליקט	ד"ר ד. גבתון	3	שי"ס	חינוך
-	שלטון מרכזי שלטון מקומי ובית הספר	ד"ר ע. וולנסקי	4	שי"ס	חינוך
-	מדיניות חינוך: משמעויות חינוכיות וחברתיות ²	פרופ' א. איכילוב	4	שי"ס	חינוך
-	חינוך לאזרחות בעולם משתנה ⁴	פרופ' א. איכילוב	4	שי"ס	חינוך
-	מנהלי בתי ספר בסביבה משתנה	ד"ר א. אדי-רקח	4	שי"ס	חינוך
-	מדיניות חינוכית בחינוך המיוחד	פרופ' א. ויזל	4	שי"ס	חינוך
-	חברה במשבר: משמעויות חינוכיות לצוותים מובילים	פרופ' ד. ברטל	2	שי"ס	חינוך
-	הסטוריה ותיאוריה במחקר ובהוראה	ד"ר א. בן עמוס	4	שי"ס	חינוך
-	דת ומדינה בצרפת, גרמניה וישראל	ד"ר א. בן עמוס	4	שי"ס	חינוך
-	כלכלת חינוך והיבטים של מימון החינוך	א. בן-דוד הדר	3	שי"ס	חינוך
-	יצירת חוויית למידה כאמצעי להשגת יעדי הארגון בעידן של חדשנות	ד"ר ג. עינב	2	שי"ס	חינוך

סמינריונים¹

יש ללמוד לפחות אחד מבין הסמינריונים מתוך הרשימה שלהלן. ניתן לבחור גם סמינר מהחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. על תלמידים במסלול עם עבודת גמר ללמוד שני סמינריונים (8 שי"ס) ותלמידים במסלול ללא עבודת גמר ילמדו 3 סמינריונים (12 שי"ס).

-	המדינה וההשכלה הגבוהה בבריטניה ובישראל: ניתוח יחסי עוצמה	ד"ר א. כהן	2	שי"ס	חינוך
-	נשים מנהיגות בביה"ס	ד"ר א. אדי-רקח	2	שי"ס	חינוך
-	ניירות עמדה במדיניות חינוך	פרופ' א. יוגב	2	שי"ס	חינוך
-	מאוניברסיטה לעם לאוניברסיטה בעי"מ: ההפרטה בהשכלה הגבוהה	פרופ' א. יוגב	2	שי"ס	סוציולוגיה
-	מנהלי בתי"ס בסביבה משתנה	ד"ר א. אדי-רקח	2	שי"ס	חינוך
-	מדיניות חינוך בעידן פוסט-מודרני	פרופ' א. יוגב	2	שי"ס	חינוך
-	בין ידע לכח בתקופת היישוב: המערכת האקדמית בראשיתה	ד"ר א. כהן	2	שי"ס	חינוך
-	האוניברסיטה: מקורותיה וכיווני התפתחות	ד"ר א. כהן	2	שי"ס	חינוך
-	חינוך לאזרחות בעולם משתנה ⁴	פרופ' א. איכילוב	2	שי"ס	חינוך
-	מדיניות חינוך: משמעויות חינוכיות וחברתיות ²	פרופ' א. איכילוב	2	שי"ס	חינוך
	סמינר סגל ³	פרופ' ד. רבינוביץ	2	שי"ס	סוציולוגיה

¹ פירוט הדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביה"ס לחינוך.

² פרטים על הקורס יש לבדוק בידיעון ביה"ס לחינוך.

³ לא נכלל במניין השעות לתואר. הודעות על מועדי סמינר הסגל מתפרסמות על לוחות המודעות בבניין נפתלי ובאתר החוג לסוציולוגיה באינטרנט.

תואר שלישימסלול רגיל

1. רשאים להגיש מועמדות מי שהשלימו במסגרת לימודיהם ב-מ.א. עבודת גמר וסיימו אותה בציון 85 לפחות, וציונם הכולל ב-מ.א. הוא לפחות 85.
2. המבקשים להתקבל ללימודי תואר שלישי בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה יגישו לוועדת הדוקטורנטים של החוג, באמצעות מזכירות החוג, את המסמכים הבאים:
  - א. גליון ציוני ב.א. ומ.א.
  - ב. עותק של עבודת הגמר ל-מ.א.
  - ג. 2 מכתבי המלצה.
  - ד. קורות חיים.
  - ה. הצהרת כוונות (בהיקף של כ-3 עמ') שתפרט ביוגרפיה אינטלקטואלית, תחומי מחקר מועדפים ומדוע מגלה המועמד/ת עניין מיוחד בסוציולוגיה בכלל ובאנטיברסיטת תל-אביב בפרט.
- ו. עבודות נוספות (אם יש).
3. ועדת הדוקטורנטים דנה בבקשות פעמיים בשנה. המועמדים לסמסטר א' מתבקשים להגיש את המסמכים עד אמצע חודש מאי. המועמדים לסמסטר ב' מתבקשים להגיש את המסמכים עד אמצע חודש דצמבר.
4. תלמידים אשר לא סיימו לימודי מ.א. בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה יוכלו להתקבל ב"מעמד מיוחד" ויחויבו בקורסי השלמה. היקף קורסי השלמה הינו כמחצית מסך שעות הלימוד בתואר השני בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. הרכב הקורסים נקבע על ידי הוועדה החוגית לתלמידי מחקר ומובא לידיעת התלמידים עם הקבלה לחוג.
5. חובות הלימודים
  - א. קורסים בהיקף של 8-9 ש"ס שיש להם זיקה לתחום מחקרו של התלמיד. הקורסים יהיו מתוך תכנית ה-מ.א. של החוג וחוגים אחרים, באישור המנחה או היועץ. יש לסיים כל קורס בציון 85 לפחות ולהשליים תוך שנה ממועד הקבלה כתלמיד מחקר שלב א'.
  - ב. סדנת דוקטורנטים שלב א'. הסדנה נפגשת אחת לשבועיים ואינה כלולה במניין השעות לתואר שלישי. יש להשתתף בסדנה עם מועד הקבלה כתלמיד מחקר שלב א' ועד למועד אישור הצעת המחקר ע"י רשויות האוניברסיטה.
  - ג. לאחר שהתקבלו במעמד של "תלמיד מחקר שלב א'" יהיו התלמידים חייבים למצוא מנחה ולהגיש תוך שנה לוועדת הדוקטורנטים החוגית הצעת מתקד מאושרת על ידי המנחה. עם אישור ההצעה על ידי המנחה יציגו התלמידים את ההצעה, בפורום החוג אליו יוזמנו המורים והדוקטורנטים של החוג. כמו כן, יהיה על התלמידים להשלים תוך שנה הלימודים הראשונה את סך חובות השמיעה לתואר השלישי (המפורטים לעיל).
  - ד. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. אם לא נדרשים תיקונים תועבר ההצעה לדיון בוועדה הפקולטטית. אם נדרשים תיקונים, תינתן לתלמידים תקופה של ארבעה חודשים לתיקון ההצעה. ההצעה המתוקנת תועבר שוב לאישור השופטים. לאחר קבלת אישורם, תועבר ההצעה המתוקנת לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
  - ה. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י מוסדות האוניברסיטה, יעברו התלמידים למעמד של "תלמיד מחקר שלב ב'".
  - ו. סדנת דוקטורנטים שלב ב'. תלמידים שהחלו לימודיהם לתואר שלישי בחוג משנת"ל תשס"ו ואילך יהיו חייבים בסדנה זו, עם המעבר ל"תלמיד מחקר שלב ב'". הסדנה מיועדת לשפר את יכולות הכתיבה המדעית. היקף הסדנה הוא 2 ש"ס, שאינן כלולות במניין השעות לתואר.
  - ז. התלמידים יגישו למזכירות החוג, אחת לשנה, דו"ח התקדמות תתום שיאושר ע"י המנחה. הדו"חות יועברו לוועדה הפקולטטית.

- ח. **משך הלימודים.** על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבלו לשלב א'. כל תריגה מפרק זמן זה טעונה אישור. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור הצעת המחקר, אלא אם כן המליצה הוועדה היחידתית אחרת והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה את ההמלצה.
- ט. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה. תלמידים המעוניינים להגיש את העבודה בשפה האנגלית חייבים לקבל את אישור הוועדה הפקולטטית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.
6. החוג מצפה מתלמידי המחקר להשתתף בסמינר הסגל, ובסדנאות המחקר הניתנות בתחומי האנתרופולוגיה, ריבוד ואי שוויון וסוציולוגיה היסטורית ופוליטית ובכל פעילות אקדמית אחרת שמתקיימת בחוג.

מסלול ישיר

1. **תנאי קבלה**
- א. רשאים להגיש מועמדותם ללימודי המסלול הישיר תלמידים מצטיינים שקיבלו את התואר "בוגר אוניברסיטה" בציון משוקלל של 90 לפחות. תלמידים אשר עומדים בתנאים הנ"ל ושלא הגישו מועמדות למסלול הישיר רשאים לעשות זאת במהלך השנה הראשונה ללימודי המ.א.
- ב. בנוסף, זכאים להציג מועמדותם למסלול הישיר תלמידים מצטיינים אשר בתום השנה הראשונה ללימודי המ.א. השלימו לפחות מחצית מכלל חובות השמיעה של לימודי המ.א. ובהם קורסי החובה של השנה הראשונה במוצע ציונים של 90 לפחות.
2. הוועדה החוגית לתלמידי מחקר דנה בפניות של מועמדים פעמיים בשנה, במועדים קבועים. בחודש יוני (למעוניינים להתחיל לימודיהם בסמסטר א') ובחודש ינואר (למעוניינים להתחיל לימודיהם בסמסטר ב'). על המועמדים המבקשים להתקבל לסמסטר א' להגיש את המסמכים (פרוט בהמשך) עד אמצע חודש מאי. על המבקשים להתקבל לסמסטר ב' להגיש את המסמכים עד אמצע חודש דצמבר.
3. המבקשים להציג מועמדותם, יגישו לוועדה החוגית לתלמידי מחקר, באמצעות מזכירות החוג, את המסמכים הבאים:
- א. ציוני תואר ראשון ושני (למי שהחלו לימודי מ.א.).
- ב. שני מכתבי המלצה
- ג. קורות חיים
- ד. הצהרת כוונות, בהיקף של 2-3 עמודים, שתפרט ביוגרפיה אינטלקטואלית, תחומי מחקר מועדפים ומדוע מגלה המועמד/ת עניין מיוחד בסוציולוגיה בכלל ובאוניברסיטת תל-אביב בפרט.
4. מסגרת הלימודים. תכנית הלימודים במסלול הישיר תכלול 32-34 ש"ס ותלמידים המתקבלים למסגרת לימודים זו יידרשו להשלים את לימודי הדוקטורט בתוך 5 שנים. בתכנית הלימודים יהיו שלושה שלבים:
- שלב I - תלמיד מחקר שלב א' על תנאי.** שלב זה יימשך עד שלושה סמסטרים ובמהלכו יצטרכו התלמידים להשלים לפחות מחצית ממכסת שעות הלימוד בתכנית. עם סיום שלב זה יצטרכו התלמידים לעמוד במבחן כשירות¹ כתנאי מעבר למעמד של תלמיד מחקר שלב א'².
- שלב II - תלמיד מחקר שלב א':** משך שלב זה יהיה 2-3 סמסטרים. במהלך תקופת זו אמורים התלמידים להשלים את מכסת השיעורים שעליהם לקחת, להתקשר עם איש סגל שיסכים לשמש כמנחה, ולהכין הצעת מחקר שתהווה את הבסיס לעבודת הדוקטורט.

¹ ראו בהמשך פירוט של מבחן הכשירות.

² תלמידים שלא יעברו את מבחן הכשירות יוכלו להשלים את לימודיהם במסגרת תכנית ה-מ.א. ללא תיזה או במקרים מסוימים להשלים תיזה ל-מ.א.

תלמידים שהתקבלו למסלול הישיר על פי סעיף 1.א חייבים בהגשת הצעת המחקר תוך שלוש שנים מתחילת לימודיהם.
 תלמידים שהתקבלו למסלול הישיר על פי סעיף 1.ב חייבים בהגשת הצעת המחקר תוך שנה מתחילת לימודיהם.
שלב III – תלמיד מחקר שלב ב' : עם אישור הצעת המחקר יעברו התלמידים למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' – שלב כתיבת עבודת הדוקטורט – שלב זה יימשך 4-6 סמסטרים.

5. **תאור מפורט של תכנית הלימודים על-פי שלבי הלימוד**
 יש להשלים כל קורס בציון 85 לפחות.

שלב ב'	תלמיד מחקר שלב א'	תלמיד מחקר שלב א' על תנאי
השלמת כתיבת עבודת הדוקטורט	סדנת דוקטורט שלב ב' 2 ש"ש	לפחות 2 קורסי תאוריות 4 ש"ס
		למתקדמים 2 ש"ס
		קריאה ביקורתית וכתובה מדעית 2 ש"ס
		דילמות מתודולוגיות 2 ש"ס
		קורס מתודולוגי 2-3 ש"ס
		לפחות שני סמינרים מבחן כשירות 8 ש"ס
	הכנת הצעת מחקר 4 ש"ס	
	סה"כ שעות תנאי מעבר: סיום חובות השמיעה ואישור הצעת מחקר 14-15 ש"ס	סה"כ שעות תנאי מעבר: ציון ממוצע 90 ומבחן כשירות 18-19 ש"ס

6. **מבחן כשירות.** המטרה הכללית של מבחן הכשירות הינה לבדוק את הידיעות של התלמידים בתחום ידע מוגדר בו הם מתכוונים להתמחות. בתום שנת הלימודים הראשונה יגדירו התלמידים יחד עם אחד או שניים ממורי החוג תחום התמחות ורשימת קריאה המורכבת מהספרות העיקרית בתחום (היקף הקריאות יהיה כמקובל בקורס שנתי). תלמידים יכינו את עצמם במהלך הסמסטר השלישי של לימודיהם ובסוף אותו סמסטר יקבלו מבחן בית אותו יצטרכו להגיש תוך שבוע (מועד הבחינה ייקבע בתאום בין המורה-המנחה והתלמיד). המבחן ייבדק על ידי שני מורים וציון עובר במבחן זה ייחשב כעמידה במבחן הכשירות.

7. עם אישור ההצעה על ידי המנחה יהיה על התלמידים להציג את ההצעה בפורום החוג אליו יוזמנו המורים ותלמידי תארים מתקדמים של החוג.
 כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. במידה ולא נדרשים תיקונים תועבר ההצעה עיני הוועדה החוגית לדיון לוועדה הפקולטטית. אם נדרשים תיקונים, תינתן לתלמידים תקופה של ארבעה חודשים לתיקון ההצעה. ההצעה המתוקנת תועבר שוב לאישור השופטים. לאחר קבלת אישור, תועבר ההצעה המתוקנת לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.

8. אחת לשנה יגישו התלמידים למזכירות החוג דו"ח התקדמות מאושר על ידי המנחה. הדו"חות יועברו לוועדה הפקולטטית.

9. **משך הלימודים.** על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים אקדמיות, מהמועד שבו התקבלו למעמד של יתלמיד שלב א', כולל תלמידי שלב א' על תנאי.
 כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת הוועדה היחידתית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט היא שנה אחת מיום אישור הצעת המחקר, אלא אם כן המליצה הוועדה היחידתית אחרת והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה החמלצה.

10. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של כ-5% מהיקפה. הוועדה היחידתית זכאית לאשר הגשת עבודת הדוקטורט בשפה אנגלית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של כ-5% מהיקפה.

11. החוג מצפה מתלמידי המחקר להשתתף בסמינר הסגל ובסדנאות המחקר בתחומים השונים וכן בכל פעילות אקדמית אחרת המתקיימת בחוג.

¹ במסגרת זו ניתן לכלול הדרכה אישית עם מנחה הדוקטורט לקידום כתיבת ההצעה.

תיאור הקורסים

1041.4262.01 תאוריות למתקדמים: חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם

הקורס מתחיל בדיון במעמדה של התאוריה בעולם האינטלקטואלי בכלל ובהיסטוריה של האנתרופולוגיה בפרט. המשכו בסקירה של כמה מהגישות התאורטיות הקלאסיות באנתרופולוגיה, בדגש על פונקציונאליזם, סטרוקטוראליזם, וגישות מרקסיסטיות. פרק נוסף בקורס עוסק במשמעות התאורטית של משבר הייצוג במדעי החברה ובאנתרופולוגיה בפרט. לקראת סוף הסמסטר נעסוק באתגרים הניצבים בפני התאוריה האנתרופולוגית בעידן הגלובאלי, בעיקר לנוכח פיצול הזיקה המסורתית בין מקום, חברה ותרבות ולנוכח הקישורים החדשים בערים הגלובאליות בין הגירה, תקשורת ושוק רעיונות בלתי מוגבל.

1041.4275.01 תאוריות למתקדמים: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה של "אחרות"

סימונם של בני אדם כ"אחרים" והבניית קטגוריות אנושיות כ"אחרות" משרטטים את קווי המתאר של כל מרחב חברתי-תרבותי ומהווים מוקד עניין ועיון בשיח הסוציאולוגי על גבולות, יחסי כוח, מנגנוני פיקוח, זהות, הכלה והזרה ודפוסי הסלמה ותקשורת. הדרכים בהן מיוצרת ומיוצגת סוגיית האחרות בחשיבה הסוציאולוגית תן פועל יוצא של הנחות יסוד ודימויי אדם הניצבים בתשתיתה והמכוננים את מבני העל התאורטיים ואת פרקטיקות המחקר הנגזרות מהם. מיפוי מאפייניהן של תפיסות האחרות המשוקעות בפרדיגמות עיוניות אלו יעמוד במרכז דיוני הקורס תוך ניתוח דוגמאות רלבנטיות של מקרי-מבחן בעיקר מתוך המציאות הישראלית. התנאים החברתיים המעצבים סגנונות של ייצור אחרות והמשא ומתן המתנהל על גבולותיה, דמותה התרבותית ואפשרות הפיכותה יתבררו כחלק מיחסי הגומלין בין תאוריה לבין רוח הזמן המנשבת בה. תהליכי גלובליזציה, סממני העידן הפוסטמודרני, מכני המודרנה הדכאניים, הקהילות המדומינות של הלאומיות, נוכחותם המתעצמת של הגוף והמגדר וכוחו המצמית של הריבון לנהל ולהשמיד אוכלוסיות של "אחרים" יהיו נקודות מבט להבנת המושג ומופעייו.

1041.4276.01 תאוריות למתקדמים: עיונים במושג ה"חברתי"

קורס זה יעמיד לביקורת את המושג "חברה", כפי שהוא מנוסח על ידי תיאורטיקנים מרכזיים ומעוצב באמצעות עימותים סוציולוגיים בצרפת, גרמניה וארצות הברית. במיוחד תעמוד למבחן גישה מבנית מול גישות אינטראקציוניות ואינטר-סובייקטיביות. הקורס יתבסס על קריאת עומק של טקסטים קלאסיים (למשל, דיוורקהיים, זימל) ועכשוויים (למשל, קנור-סטינה, לאטור). דרישות הקורס: שליטה מלאה באנגלית, נוכחות והשתתפות פעילה (כולל יכולת קבועה להציג את חומר הקריאה הרלבנטי משיעור לשיעור) (משקל 30%), כתיבת review בן שני עמודים המתייחס לשני פריטים ביבליוגרפיים על פי בחירת התלמיד/ה (30%), עבודת בית בהיקף של 4 עמודים בסוף הסמסטר (40%).

1041.4269.01 תאוריות למתקדמים: קולוניאליזם, אימפריאליזם והתאוריה הפוסטקולוניאלית

למושג "פוסטקולוניאליזם" מספר משמעויות. במשמעות הראשונה ניתן להתייחס לתחילת "פוסט" כקטגוריה של זמן, הבאה לתאר את העידן שהחלף את הכיבוש הקולוניאלי הישיר. השאלה המרכזית המונחת על סדר היום היא כיצד מתארגנות הפוליטיקה, התרבות, הכלכלה והחברה בקולוניות-לשעבר לאחר השחרור הלאומי ונסיגתה של המדינה הקולוניאלית האירופית. על פי גישה זו, המצב הפוסטקולוניאלי משקף את ההיסטוריה הקולוניאלית גם לאחר סיומה וכפי שהיא נצרכת בתודעה ובפרקטיקות תרבותיות שונות, בשפת, בגיאוגרפיה, בגוף, ביחסים בין קבוצות אתניות וביחסים בין הקבוצות השונות לבין השלטון. במשמעות השנייה, ניתן להתייחס אל התחילת "פוסט" כאל קטגוריה אפיסטמולוגית (ולא טמפורלית), כלומר כפרספקטיבה ביקורתית על הקולוניאליזם המתקיימת גם לצד הדיכוי הקולוניאלי וגם לאחריו. כל אחת מן הגישות הפרשניות הללו - האחת היסטורית והשנייה תאורטית - נשענת על הנחות תאורטיות שונות. הקורס מבקש לתאר את התאוריות הקאנוניות בשני זרמים אלה ולהדגים את הרלוונטיות שלהן לסוגיות תרבותיות, כלכליות וחברתיות מרכזיות בעידן המודרני.

1041.4263.01 תאוריות למתקדמים: ריבוד ואי-שוויון

מטרת הקורס היא להעמיק ולהרחיב את הידע של הסטודנטים ביחס למגוון הגישות ומסורות המחקר הסוציולוגי בנושא אי-שוויון בחברה מודרנית. הדגש בקורס הוא על תאוריות עכשוניות לריבוד חברתי. בין הנושאים נעסוק בשאלות של מהו שוויון, צדק חלוקתי, מקורות הריבוד בחברה, ותהליכי יצירת הריבוד.

1041.4111.01 שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגשיה לינארית

מטרת הקורס להקנות לסטודנט ידע, הבנה ומיומנות בשיטות מחקר כמותיות במחקר חברתי. הקורס יתמקד במודל הלינארי לניתוח נתונים רב משתני. במהלך הקורס יבוצעו הניתוחים השונים במחשב על מאגר נתונים.

חובות התלמידים: שבעה תרגילי ניתוח נתונים.

תנאי להשתתפות בקורס ציון 75 בקורס שיטות מחקר כמותיות.

1041.4258.01 מודלים הירארכיים

הקורס יתמקד במודלים המשלבים משתנים ברמות שונות (למשל, משתני תלמידים ומשתני ביה"ס). במסגרת הקורס ילמדו התלמידים את עקרונות הניתוח רב-הרמות (multilevel analysis) ויתרגלו את השיטה באמצעות התכנה HLM על מאגרי נתונים קיימים. דרישת קדם: קורס בגרסיה לינארית.

1041.4272.01 דיילמות מתודולוגיות מרכזיות

במסגרת הקורס נעסוק בסוגיות המתודולוגיות המרכזיות המעסיקות סוציולוגים אמפיריים. להלן רשימה תלקית של סוגיות אלו: הוויכוח בין ניאוו-פוזיטיביסטים לפוסט מודרניסטים באשר לאפשרויותיו ומגבלותיו של המחקר האמפירי; הדילמה בין מחקר על נחקרים לעומת מחקר על משתנים; השימוש במחקרים השוואתיים; הטיפול בבעיות סלקציה; משמעות הקשר הסיבתי וזיהויו ועוד. הקורס יתנהל כסמינר עיוני. הסטודנטים יכינו את הדיון משבוע לשבוע תוך התבססות על רשימת קריאות. כמו כן הסטודנטים יכתבו עבודת ביקורת על מחקר כלשהו באמצעות הכלים שנלמדו בקורס.

1041.4224.01 דרכים לדעת: סדנה בשיטות מחקר איכותניות

מטרת הקורס להכשיר את הסטודנטים בשימוש בשיטות מחקר איכותניות שונות. הקורס יניח יסודות להבנת שלבי מחקר איכותני, איסוף נתונים ואופני ניתוח. הקורס יציע אופנים שונים של מחקר איכותני וישלב קריאה ודיון בשיטות אלה תוך התבססות על מחקרים שפורסמו, ובמקביל תידרש התנסות בשיטות שונות. המטרה היא לשלב בין הבנה תאורטית של ההגיון של שיטות אלה לבין תרגול והתנסות פרקטית בהן. בין השיטות שיידונו: תצפית, ראיונות לסוגיהם, ניתוח טקסטים שונים, עבודה בארכיון וניתוח מסמכים וכדומה.

חובות הקורס: קריאה והשתתפות פעילה בכיתה, הגשת עבודה מסכמת שתכלול דיווח וניתוח של התנסות בשדה המחקר האיכותני.

1041.4223.01 לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית

הקורס מכוון להיכרות עם שיטות המחקר העיקריות בהן נעשה שימוש בעבודת שדה אתנוגרפית, באנתרופולוגיה ובתחומים גובלים. הקורס נוגע בהכרת המושג הכללי עבודת שדה, בתהליך הכניסה לשדה, בביצוע ראיונות, שימוש במיכשור אודיו ווידאו, בניהול יומן שדה, בתהליכי ניתוח יומני שדה, ובשילוב הראשונים של הבנייה טקסט אנתרופולוגי המתבסס על המחקר האתנוגרפי. הקורס מיועד הן לתלמידי מחקר שנמצאים בשלבי ההכנה לעבודת שדה והן למי כבר התנסו בה.

1041.4461.01 תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר

מטרת הקורס להעמיק את ההיכרות עם שיטת הסקר: לעמוד על הדילמות המרכזיות בתכנון הסקר, לעמוד על יתרונותיו ומגבלותיו והטעויות האפשריות בסקר, להשוות בין שיטות הסקרים הנפוצות ולבחון את הגישות למניעת טעויות דגימתיות וטעויות מדידה הנובעות כתוצאה מאי דיוקם של כלי המחקר.

1041.4136.01 קריאה ביקורתית וכתובה מדעית

השיעור יוקדש לניתוח מפורט של מבנה מאמרים מהעיתונות המקצועית המדווחים על ממצאי מחקרים אמפיריים, איכותניים או כמותניים. נעקוב במדוקדק אחר אסטרטגיית הכתיבה (כולל מבנה המשפטים ורצף הסעיפים), חלוקת "השטח" במאמרים והמסלול הלוגי, החל מהתקציר (abstract), המבוא, הצגת הנתונים, הדיון, המסקנות, הערות והפניות ביבליוגרפיות. נבחן את קשרי הנחיצות והגומלין שבין החלקים השונים של המאמר: החל מהצגת השאלה המחקרית, סקירת הספרות, הצגת הנתונים ודיון במסקנות. התלמידים יידרשו להציג מצגת בכיתה על אחד מהמאמרים שיידונו בקורס, להגיש מטלת כתיבה אחת וביקורת על מטלות הכתיבה של סטודנטים אחרים בקורס.

1041.4122.01 סדנת תזה ל-מ.א.

מטרת הסדנה לשמש פורום לדיון, כתיבה וביקורת קולגיאלי של הצעות מחקר לעבודת גמר. חובות התלמידים הן הצגה בע"פ ובכתב של הצעת מחקר והגשת חוות דעת על עבודת שהוצגו. הסדנה הינה חובה לתלמידים במסלול עם עבודת גמר. ניתן להרשם לסדנה החל משנה ב' ומעלה באישור יועץ המ.א. עם תחילת הסדנה יידרשו התלמידים להגיש טופס "הצעת תכנית לעבודת גמר לתואר מ.א." מאושר ומוסכם ע"י המנחה/מנחים.

1041.4129.01 סמינר סגל

במסגרת הסמינר יוזמנו מרצים מבין מורי החוג ותלמידיו או מחוץ לחוג, שידווחו על עבודותיהם. הסמינר הינו חובה לכל תלמידי התואר השני.

1041.4283.01 חברה אזרחית ותנועות חברתיות

הקורס עוסק בהתפתחותו של המושג "חברה אזרחית", ובמשמעויות החדשות המוענקות לו בשלושה העשורים האחרונים על ידי "תנועות חברתיות חדשות" וארגונים לא ממשלתיים, לרבות ארגונים לא ממשלתיים בינלאומיים. בהתבסס על הספרות התיאורטית והמתקרת הענפה בנושא, הקורס מתמקד במוקדי הדיון הבאים: גישות תאורטיות במדעי החברה לחקר פעולה קולקטיבית, תנועות חברתיות וחברה אזרחית; סקירה של מודלים של חברה אזרחית וטיפולוגיות של תנועות חברתיות בהקשרם הסוציו-היסטורי; דגש מיוחד יינתן לחקר החברה האזרחית בישראל.

1041.4247.01 ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית

בקורס ייערך דיון בשתי רמות: מיקרו ומאקרו. ברמת המיקרו נדון בערכים ובהשנותם, כמו גם בעמדות הנגזרות מהם – תפקידן, אופן התהוותן, מדידתן, הקשר בינן לבין התנהגות ותאוריות עיקריות של שינוי עמדות. ברמת המאקרו נדון תחילה במושג של דעת קהל ובמורכבות הגדרתו. לאחר מכן, נסקור את תהליכי ההתהוות והשינוי של דעת קהל ואת תפקידם של אמצעי התקשורת בשיקופה ועיצובה.

1411.5660.01 סוגיות במשפט ובמדעי החברה

הקורס נלמד במתכונת שנתית (3 ש"ש) ויינתן ע"י מספר מרצים מהחוגים למדע המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה ומהפקולטה למשפטים. מטרתו של הקורס הינה להקנות לתלמידים שליטה בגישות תאורטיות ומחקריות הרווחות בתחום עיון זה, וזאת באמצעות הכרות עם כווני המחקר וההגות המעסיקים את מורי התכנית. הקורס יוקדש לחמש סדרות של ארבע הרצאות כל אחת שיינתנו ע"י מורים שונים של התכנית. בנוסף, יושלבו במהלך הקורס פגישות משותפות לכל מורי התכנית וכן למרצים ומרצות שיוזמנו כאורחים.

1041.4282.01 נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משאבים

נחלת הכלל הוא המושג העברי למה שמכונה באנגלית The Commons: סך המשאבים והנכסים שאינם קניין פרטי. חלקם (האוקינוסים, האטמוספירה), הם חלק מהמערכת הטבעית. אחרים (ידע מתמטי, יצירות אמנות, פארקים לאומיים, האינטרנט) נוצרו במאמץ קולקטיבי אנושי לאורך דורות. הקורס יעסוק בהיבטים סוציולוגיים, כלכליים, סביבתיים ומשפטיים של נחלת הכלל, בביטויים תרבותיים שונים של הצורך לשמרה ולדילמות שהנושא מעורר. רשימת הקריאה תכלול פריטים מתחומי הסוציולוגיה, האנתרופולוגיה, המשפט, האתיקה הסביבתית, הביולוגיה, הכלכלה ומדע המדינה. הקורס כולל ברשימת הקורסים המוצעים במסגרת תכנית המ.א. בבי"ס פורטר ללימודי סביבה.

1041.3502.01 סוציולוגיה סביבתית

הקורס עוסק ביחסי הגומלין בין הסביבה הפיזית לבין הסביבה החברתית-היינו, בין מערכות אקולוגיות מחד, ותהליכים חברתיים והתנהגות חברתית מאידך. למשל, נבחן את השפעותיהם של צמיחה כלכלית, תיעוש ופיתוח טכנולוגי על מערכות אקולוגיות, ואת ההשלכות הסביבתיות הכרוכות במשק האנרגיה של החברה התעשייתית; נבדוק כיצד אנו נערכים לסיכונים אקולוגיים וכיצד אנו מתמודדים עמם; וננתח את התגובות החברתיות האופייניות לאיומים אקולוגיים, כפי שהן מתבטאות בעמדות ובהתנהגות הציבור, בהתהוותן ובפעילותן של תנועות חברתיות-סביבתיות, במדיניות סביבתית, וכיו"ב. חובות התלמידים: מבחן בית.

סמינרים**1041.4520.01 אתניות ומגדר בשוק העבודה**

הסמינר יעסוק בבחינת תאוריות ריכוזיות והסברים לאי-שוויון חברתי-כלכלי בשוק העבודה. הדגשים מיוחדים יושמו על אי-שוויון על בסיס מין, מוצא ולאום בחברה הישראלית, ובפרספקטיבה השוואתית. עבודות המחקר תתבססנה על ניתוח נתונים אמפיריים.

1041.4525.01 גישות מתקדמות במחקר חברתי

מטרת הסמינר היא לחשוף את הסטודנטים לחשיבה אמפירית, מודלים, ושיטות מתודולוגיות הלקוחות מחזית המחקר החברתי-כלכלי כיום. יפותחו כלים לחשיבה כמותית המתמודדת עם סוגיות כמו סיבתיות, אנדוגניות, וסלקציה. הסמינר יעסוק בעיקר בצד התיאורטי של סוגיות אלו ופחות באספקטים המתודולוגיים של פתרונותיהן. מבין השיטות אשר נסקור ניתן למנות, בין השאר, את:

Propensity Scores, Matching Estimator, Regression Discontinuity, and Instrumental Variable
 העבודה הסמינריונית שתוגש על ידי התלמידים תהיה במתכונת של מחקר אמפירי-כמותי בכל נושא שיבחר התלמיד/ה ובלבד שישם את אחת (או יותר) מן הגישות הללו (שימוש בתוכנת STATA).
 דרישות קדם: קורסים למ.א. ברגרסיה ליניארית ולוגיסטית.

1041.4512.01 הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי

מושג ההון הינו מרכזי למדעי החברה. הוא משקף מלאי של משאבים העשויים לשמש פרט או קבוצה ובהם ניתן להשתמש לצורך ייצור תוצרים שונים. בעוד שהיסטוריה התייחס המושג בעיקר לנכסים פיזיים או פיננסיים, הרי שבעשורים האחרונים נוספו לדיון סוגי הון נוספים ובהם הון אנושי, הון תרבותי והון חברתי. שני האחרונים הינם בעלי מאפיינים סוציולוגיים מובהקים ומעוגנים ביחסים החברתיים. הסמינר הנוכחי יתמקד בהיבטים תאורטיים ואמפיריים של הון חברתי, אותו ניתן להגדיר כסך המשאבים הממשיים או הפוטנציאליים הנובעים מקשרים ממוסדים במסגרת רשתות של מחויבויות הדדיות. במהלך הסמינר יידונו גישות תאורטיות להון חברתי וצורות שונות של מדידתו. משתתפי הסמינר יסקרו מחקרים אמפיריים הבוחנים את ההשלכות של הון חברתי בתחומים שונים, הן ברמת המיקרו והן ברמה המאקרו-חברתית. העבודה הסמינריונית תביא לידי ביטוי יכולת מחקרית עצמאית על אחד ההיבטים של הון חברתי.

1041.3809.01 החינוך הערבי בישראל

כרבע מכלל תלמידי ישראל לומדים במערכות החינוך הערביות. מערכות אלו מבודדות מאד ממערכות החינוך היהודיות ולכן, אינן מוכרות לרוב אזרחי ישראל היהודים. במסגרת הסמינר נערוך ביקורי שטח בבתי ספר ערביים, ונגתח את מערכות החינוך הערבי מבחינה סוציולוגית. נבקר במספר בתי ספר: בדואי כנגב, ממלכת-ערבי, ממלכת-דרוזי, כנסייתי ודמוקרטי ונשווה אותם אלו לאלו, ולבתי ספר בחינוך העברי. ההשוואה תתמקד במשאבי בית הספר, אפיוני המורים, המנהלים, והתלמידים, תכניות הלימוד, ועוד. ניתן תשומת לב מיוחדת להשוואת יחסם של תלמידים ערבים מרבדים חברתיים שונים להשכלה בכלל, ולתכנית הלימודים בבית ספרם כפרט. כמו כן ננתח את מערכות החינוך הערביות בישראל בהקשר הסוציולוגי הרחב יותר של מיעוטים במערכות חינוך שונות בעולם.
 דרישות קדם: יחינוך וחברה; או יריבוד ואי שוויון; או קורסים מקבילים באישור המרצים.
 דרישות הסמינר: השתתפות פעילה בכל מפגשי הסמינר וסיורי השטח. כתיבת עבודה סמינריונית בהנחיית המרצים והגשתה במועד.

1041.3720.01 חברה וסביבה: פיתוח בר-קיימא

בעיות הקשורות ב"איכות הסביבה" – מהתדלדלותם של משאבי טבע ועד לזיהום האוויר והמים – הגיעו למימדים העלולים לסכן לא רק את איכות חיינו, אלא אף את עצם הישרדותנו. התשובה האפשרית לסכנות אלו כרוכה במונח "פיתוח בר-קיימא" – כיוון חליפי של התפתחות חברתית, כלכלית, טכנולוגית ומדעית המאט או אף מונע את התמוטטותן של מערכות אקולוגיות. וזאת מבלי לפגוע בהכרח בהמשך הצמיחה הכלכלית וברוחחה החברתית. מהו פיתוח בר-קיימא? אילו שינויים חברתיים, כלכליים ופוליטיים נחוצים, ואיזה מחיר יידרש על מנת להגשימו? מה תהיה צמיחה של חברה המבוססת על פיתוח בר-קיימא? אלה יהיו השאלות שיעסיקו אותנו בסמינר זה.
 חובות התלמידים: השתתפות פעילה; הגשת רפראט; עבודה סמינריונית.

1041.4480.01 כתיבה, ייצוג וחדילמה הפוסט מודרנית באנתרופולוגיה

מהרבע האחרון של המאה ה-20 עסוקה האנתרופולוגיה במה שמכונה לעתים 'משבר הייצוג'. עיקרו - בדיקה מחדש של הנחות יסוד, פרקטיקות מובילות ופרדיגמות תאורטיות. הקורס מתחקה אחר השורשים תאינטיקטואליים, האפיסטמולוגיים, הפוליטיים והאתיים של התהליך ומאפיין פתרונות אפשריים למלכוד השתיקה הפוסט-מודרנית.

1041.4522.01 מאוניברסיטה לעם אוניברסיטה בע"מ: ההפרטה בהשכלה הגבוהה

סמינר מחקר העוסק בתופעת השיווק והמסחר של אוניברסיטאות. כתוצאה מלחצים תקציביים וחברתיים ומהתפשטותם של מוסדות ההשכלה הגבוהה למטרות רווח, אנו עדים בעשור האחרון לכניסתן של אוניברסיטאות מחקר לשוק ההשכלה הגבוהה המופרט במובנים שונים - הוראה, מחקר ושירותים לסטודנטים. אוניברסיטאות מחקר פרטיות משווקות ביתר שאת את שירותיהן, ואוניברסיטאות ציבוריות הופכות למופרטות-למחצה. בסמסטר הראשון נעסוק בהיבטים שונים של תופעת זו בספרות המחקרית ונדון בהשלכותיהם. במהלך הסמסטר השני יעסקו הסטודנטים באיסוף וניתוח נתונים הקשורים לתכניות חוץ-תקציביות לתואר השני באוניברסיטה.

דרישות הסמינר: הגשת רפרט בע"פ בסמסטר הראשון והגשת הצעה למחקר ועבודה סמינריונית בסיום הסמינר.

1041.4523.01 משטרי רווחה ומשטרי מגדר

הסמינר יתמקד באי שוויון כלכלי על בסיס מגדר ובקשר שלו למדיניות רווחה. על רקע תאוריות העוסקות בריבוד ואי שוויון נעמוד על הקשר שבין אי שוויון מגדרי ומעמדי, נבחן באופן ביקורתי השלכות של מדיניות רווחה על אי שוויון מגדרי, וננתח את הדרך בה מעוצבים פרופילים שונים של משטרי מגדר בתוך משטרי רווחה.

1041.4519.01 ניתוח סיפורי חיים - ביקורת השיח

הסוגיה הנאראטיבית הפכה בעת האחרונה למרכזית בשיטות המחקר האיכותניות ובמערך האפיסטמולוגי המלווה אותן. היא נחשבת למקור עיקרי לחקר משמעות וזהות וזכתה לגרסאות תאורטיות ומתודולוגיות שונות. סיפור החיים כתייעוד של חיים הוא סוג של נאראטיב המעורר סוגיות ייצוג עקרוניות של הקשר והאסתטיקה ועל כן מועד להפעלת שיח ביקורתי שיאתגר את מהימנותו המחקרית. בסמינר ינתחו סיפורי חיים ברוח זו.

1041.4516.01 נשים, דת ומדינה

הסמינר יציע פרספקטיבה פמיניסטית לבחינת שלוש הקטגוריות דת, מדינה ומגדר ולהבנת משולש היחסים ביניהן בהקשר של ההיסטוריה של יחסי דת-מדינה-נשים בישראל. הסמינר יפעל כסדנת חוקרים שבה יאותרו אתרים חברתיים בהם מתקיים המפגש בין שלוש קטגוריות אלה. אתרי מפגש אלה יהוו נקודת מוצא לעבודות מחקר אמפריות שתתינה מבוססות על אסוף נתונים עצמאי ו/או קריאה מחודשת של מחקרים קיימים.

1041.4526.01 פרקטיקות: ארגוני שינוי חברתי

מטרת הפרקטיקות להקנות לתלמידים כלים להבנת הקשר בין הידע האקדמי לבין התנסות ופעילות בשדה. משך הקורס שלושה סמסטרים (סמסטר א' ו-ב' של שנת הלימודים הראשונה וסמסטר א' של שנת הלימודים השנייה). שנת הלימודים הראשונה תוקדש להיכרות ראשונית עם ארגונים בולטים לשינוי חברתי. בסמסטר הראשון יתקיימו מפגשים בכיתה עם פעילי ארגונים בולטים ובסמסטר השני יתקיימו סיורי שטח. החל מסוף הסמסטר השני ללימודיהם תלמידי הפרקטיקות ידרשו להשתלב בארגון לשינוי חברתי ולבצע בו מחקר על התערבות חברתית. המחקר יכלול תיאור סוציולוגי של השדה והצעת תכנית התערבות. הצעת המחקר (כחמישה עמודים) תוגש למנחים לא יאוחר מסוף חופשת הפסח בסמסטר הלימודים השני. עבודת השטח תונחה על ידי מורי הסמינר בשיתוף עם נציגי הארגונים בהם יעבדו הסטודנטים. דו"ח המחקר (בהיקף של כ-25 עמודים) מהווה פרויקט גמר במסלול. הוא יוגש למנחים עד סוף הסמסטר השלישי ללימודים. הציון בפרקטיקות ייקבע על סמך שקלול ציון פרויקט הגמר, הערכת עבודת השדה והתרומה לדיונים בסמינר.

1041.4456.01 פרקטיקום בביצוע סקרים

הסדנה מיועדת לתלמידי שנה ב' במגמת סקרים ומחקרי דעת קהל. היא תשמש כמסגרת ליישום הידע התאורטי, המתודולוגי והסטטיסטי אשר נרכש בקורסים קודמים. במהלך הסדנה נכצע פרויקט משותף של סקר/מחקר על כל מרכיביו, החל מבניית כלים, דרך הדגימה, עבודת השדה וניתוח הנתונים, וכלה בדיווח הממצאים. חובות התלמידים: השתתפות פעילה בכל שלבי המחקר; עבודת גמר.

1041.4493.01 שיח טיפולי ורפודוקציה חברתית

הקורס יעסוק בניתוח סוציולוגי ביקורתי של השיח המקצועי טיפולי והשפעתו על הגדרת גבולות הסדר החברתי ויחסי הכוח בתרבות המערבית במהלך המאה ה-20. זגש מיוחד יושם על הקשר בין תאוריה ופרקטיקה טיפולית בתחומים טיפוליים שונים כגון: רפואה, פסיכיאטריה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, קרימינולוגיה וחינוך, לבין מבנה הכוח. במסגרת הדיון נעמוד על תפקודו של השיח הטיפולי כמכניזם לפיקוח חברתי תוך התמקדות בקטגוריות חברתיות כגון מעמד, מגדר ואתניות.

1031.4442.01 יחסי יהודים-ערבים במדינת ישראל

הסמינר יתח לעומק היבטים שונים של מערכת היחסים של יהודים וערבים אזרחי מדינת ישראל. תחילה תתואר ההיסטוריה של מערכת יחסים זו ואחר כך נתמקד במורכבותם ובבעייתיות של יחסים אלה. במהלך הקורס ייבחרו מספר נושאים כגון: מערכת החינוך, החינוך במגזר הערבי, בעיית הקרקעות, ייצוג פוליטי, כדי להדגים את אופן ההתמודדות של שתי התרבות עם מערכת היחסים ביניהן. יוזמנו מומחים משני המגזרים כדי להציג נושאים מרכזיים בקורס וכדי ליצור הזדמנות לדיון מעמיק ופורח.

0722.8020.01 מדיניות חינוך בעידן הפוסט מודרני

הסמינר יעסוק בהשלכות העידן הפוסטמודרני על מדיניות החינוך בישראל. נדון בשלוש סוגיות עיקריות: השלכות אי-הודאות ופיתוח האני "חסר הגבולות" על הזגש הבית-ספרי במדיניות החינוך; השפעת השינויים במבנה המעמדי והתעסוקתי והקייטוב החברתי על סוגיות שוויון ההזדמנויות בחינוך; ותשלכות הנאראטיבים הקבוצתיים לגבי סוגיות הממלכתיות והפלורליזם בחינוך. המשתתפים יפתחו עבודות עצמאיות שתתמקדנה בהיבטים שונים של מדיניות החינוך בארץ הקשורים לסוגיות אלה. הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני. תנאי מוקדם להשתתפות: תיאוריות סוציולוגיות קלאסיות ותיאוריות סוציולוגיות בנות זמננו.

0910.4100.01 קיימות עירונית: משבר האקלים והעיר

הסמינר עוסק בזיקה בין ההתמודדות עם משבר האקלים וצמצום התלות בדלק לבין איכות החיים בעיר וצדק חברתי-סביבתי. מטרתו להקנות ידע מדעי ומומחיות מקצועית לקידום פיתוח בר קיימא במינהל הרשויות המקומיות בישראל ובקרב תושביהן (סמסטר א', חלק תיאורטי) ולהנחות את התלמידים ביישום כלים ופרקטיקות כפרויקטים מגוונים ברשויות מקומיות ואזוריות ברחבי הארץ, תוך שיתוף פעולה עם מוסדות היישוב, קבוצות ועמותות אזרחיות וקהילת העסקים המקומית (סמסטר ב', חלק מעשי). ניתן במסגרת כיה"ס ללימודי הסביבה. מספר המקומות מוגבל.

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

	הדרכה בספרייה - באינטרנט			1009.1000.01
	הדרכה במאגרי מידע			1041.1100.01
17.12.07	14:00-12:00	ב'		.02
19.12.07	12:00-10:00	ד'		.03
19.12.07	18:00-16:00	ד'		.04
20.12.07	16:00-14:00	ח'		.05
24.12.07	14:00-12:00	ב'		.06
26.12.07	18:00-16:00	ד'		.07
	מבוא לאנתרופולוגיה			1041.1101
פרופ' רבינוביץ דני	101	18:00-16:00	ה'	.01 שיעור
גבי אשכנזי אבישג	108	14:00-12:00	ב'	.02 תרגיל
גבי גולדהירש מעין	106	12:00-10:00	ח'	.03 תרגיל
מר הרפז יוסי	107	12:00-10:00	ה'	.04 תרגיל
גבי כנעאן דימא	107	10:00-08:30	ה'	.05 תרגיל
מר הרפז יוסי	107	16:00-14:00	ד'	10. תרגיל
גבי גולדהירש מעין	205	10:00-08:30	ח'	.11 תרגיל
	מבוא לסוציולוגיה			1041.1102
פרופ' שנהב יהודה	101	14:00-12:00	ה'	.01 שיעור
מר גיגי מוטי	104	10:00-08:30	ה'	.02 תרגיל
גבי גיליס ריבי	207	14:00-12:00	ד'	.03 תרגיל
מר חכים ערן	105	12:00-10:00	ד'	.04 תרגיל
מר שני גיא	205	12:00-10:00	ה'	.05 תרגיל
גבי גיליס ריבי	314	16:00-14:00	ב'	.06 תרגיל
מר חכים ערן	004	12:00-10:00	ה'	.07 תרגיל
				קורסי תשתית
	חינוך וחברה			1041.2610
פרופ' שביט יוסי	110	15:00-12:00	ב'	.01 שו"ת
	מגדר וחברה			1041.2611
פרופ' הרצוג תנה	210	16:00-13:00	ג'	.01 שו"ת
	תאוריית סוציולוגיות של ארגונים			1041.2608
ד"ר לנדאו אורי	004	19:00-16:00	א'	.01 שו"ת

שנת ב' - קורסי חובה

	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות			1041.2191
פרופ' שמיר רונן	001	13:00-10:00	ג'	.01 שיעור
מר הרפז יוסי	106	12:00-11:00	ב'	.02 תרגיל
מר הרפז יוסי	106	17:00-16:00	ב'	.03 תרגיל
גבי הוד ענת	108	16:00-15:00	ב'	.04 תרגיל
גבי הוד ענת	106	10:00-09:00	ה'	.05 תרגיל
גבי שיף טליה	205	15:00-14:00	ג'	.06 תרגיל
גבי שיף טליה	205	16:00-15:00	ג'	.07 תרגיל
	שיטות מחקר איכותניות			1041.3321
פרופ' חזן חיים	003	14:00-12:00	ד'	.01 שיעור
גבי בלטמן נעמה	205	10:00-08:30	ג'	.02 תרגיל
גבי בלטמן נעמה	206	16:00-14:00	ד'	.03 תרגיל
גבי גולדהירש מעין	205	16:00-14:00	ד'	.04 תרגיל
גבי הירש אורית	207	16:00-14:00	ב'	.05 תרגיל
גבי הירש אורית	207	12:00-10:00	ה'	.06 תרגיל
גבי צרי יערה	205	11:00-09:00	ב'	.07 תרגיל
גבי צרי יערה	314	18:00-16:00	ג'	.08 תרגיל
	שיטות מחקר כמותיות			1041.3389
ד"ר מנדל הדס	003	12:00-10:00	ד'	.01 שיעור
מר בר חיים אייל	318	16:00-14:00	ד'	.02 תרגיל
מר בר חיים אייל	318	14:00-12:00	ה'	.03 תרגיל
גבי גלבגיסר דפנה	318	12:00-10:00	ה'	.04 תרגיל
גבי גלבגיסר דפנה	318	16:00-14:00	ה'	.05 תרגיל
	יישומי מחשב למדעי החברה			1009.1105
גבי כספי דרור דפנה	318	19:00-16:00	ב'	.01 שו"ת
ד"ר בקמן יפים	318	19:00-16:00	ד'	.02 שו"ת

שנה ג' - קורס חובה

			חברה בישראל**	1041.3102
פרופ' שנהב יהודה	201	19:00-16:00	ה' **לשעבר הקורס 'סוציולוגיה של החברה הישראלית'	.01 שיעור
קורסי בחירה**				
			הגירה ומדינת הלאום	1041.3563
ד"ר קמפ אדריאנה	110	13:00-10:00	ג' ג' .01 שו"ת	
			מגדר ואי שוויון	1041.3570
ד"ר מנדל הדס	108	16:00-13:00	ד' ד' .01 שו"ת	
			מדיקליזציה ופיקוח חברתי	1041.3544
ד"ר מזרחי נסים	204	15:00-12:00	ב' ב' .01 שו"ת	
			סוציולוגיה סביבתית	1041.3502
ד"ר גוטליב אבי	110	13:00-10:00	א' א' .01 שו"ת	
			רפורמות בחינוך	1041.3797
פרופ' איילון חנה	108	13:00-10:00	ד' ד' .01 שו"ת	
			אכילה בהפרעה: זהות, גוף ומגדר	0608.3400
ד"ר גולדין סיגל	001	16:00-14:00	א' א' .01 שיעור	
			אנטי גלובליזציה ואקופמיניזם: גישות שונות לחשיבה סביבתית	0910.1510
פרופ' קין ג'ני	107	14:00-12:00	ד' ד' .01 שיעור	
			הקונפליקט היהודי ערבי	1071.4482
פרופ' נדלר אריה	228	18:30-16:00	ג' ג' .01 שיעור	
			מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים	0608.1110
ד"ר רוזמרין מירי	144	14:00-12:00	א' א' .01 שיעור	
			פמיניזם, חברה ומשפט בישראל	0608.1122
ד"ר הקר דפנה	281	12:00-09:00	ב' ב' .01 שיעור	
			צדק חברתי בישראל? דילמות סוציולוגיות בראי החברה הישראלית	0662.1154
גב' לביא נועה	278	18:00-16:00	ד' ד' .01 שיעור	
			תכנון סביבתי: היבטים קוגניטיביים, התנהגותיים וחברתיים	0910.1200
פרופ' קרייטלר שולמית ד"ר קסקין הרנן	107	16:00-14:00	ד' ד' .01 שו"ת	

**מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל

סמינרים שנתיים

	אנתרופולוגיה של הזיקנה			1041.3503
פרופ' חזן חיים	421	18:00-16:00	ד'	.01 סמינר
	הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי			1041.4512
פרופ' לוי-אפשטיין נח	422	18:00-16:00	ד' א'	.01 סמינר
	207	18:00-16:00	ה' ב'	סמינר
	היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת			1041.3796
ד"ר אלון סיגל	420	14:00-12:00	ה'	.01 סמינר
	הסללה במערכת החינוך: דפוסים, תפיסות ותוצאות			1041.3808
פרופ' איילון חנה	420	16:00-14:00	ב'	.01 סמינר
	חברה וסביבה: פיתוח בר קיימא			1041.3720
ד"ר גוטליב אבי	420	20:00-18:00	ד'	.01 סמינר
	משטרי רווחה ומשטרי מגדר			1041.4523
ד"ר מנדל הדס	419	12:00-10:00	ב' א'	.01 סמינר
	419	11:00-09:00	ב' ב'	סמינר
	נשים ופוליטיקה			1041.3804
פרופ' הרצוג חנה	421	12:00-10:00	ג'	.01 סמינר
	שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית			1041.3811
ד"ר מזרחי נסים	421	18:00-16:00	ב' א'	.01 סמינר
	421	18:00-16:00	ג' ב'	סמינר

סמסטר ב'

שנה א' - קורסי חובה

				1009.1000.02	
			הדרכה בספרייה - באינטרנט		
			הדרכה במאגרי מידע	1041.1100.08	
	5.5.08	14:00-12:00	ב'		.11
	12.5.08	14:00-12:00	ב'		.12
			מבוא לאנתרופולוגיה	1041.1101	
פרופ' רבינוביץ דני	204	11:00-13:00	א'		.07 שיעור
גבי גולדהירש מעין	103	16:00-14:00	א'		.08 תרגיל
מר הרפז יוסי	106	16:00-14:00	ד'		.09 תרגיל
			מבוא לסוציולוגיה	1041.1102	
ד"ר מזרחי נסים	104	12:00-10:00	ג'		.07 שיעור
מר חכים ערן	105	14:00-12:00	ג'		.08 תרגיל
מר שני גיא	003	14:00-12:00	ד'		.09 תרגיל
			מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדה"ח	1041.1105	
פרופ' שנהב יהודה	101	19:00-16:00	ה'		.01 שיעור
גבי גולדהירש מעין	206	15:00-14:00	ד'		.02 תרגיל
גבי גולדהירש מעין	108	13:00-12:00	ה'		.03 תרגיל
גבי גולדהירש מעין	108	14:00-13:00	ה'		.04 תרגיל
גבי שיף טליה	106	16:00-15:00	ב'		.05 תרגיל
גבי שיף טליה	106	17:00-16:00	ג'		.06 תרגיל
גבי שיף טליה	106	18:00-17:00	ג'		.07 תרגיל
			מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	1009.1555	
פרופ' פוקס קמיל	101	19:00-16:00	א'		.01 שיעור
מר קנדל ברק	318	16:00-14:00	ב'		.02 תרגיל
מר קנדל ברק	005מ	18:00-16:00	ב'		.03 תרגיל
גבי יעקובוב רבקה	005מ	12:00-10:00	ד'		.04 תרגיל
גבי יעקובוב רבקה	318	14:00-12:00	ד'		.05 תרגיל
גבי זסלבסקי אינה	101	15:00-12:00	ב'		.06 שיעור
מר רביב ערן	318	16:00-14:00	ג'		.07 תרגיל
מר רביב ערן	318	18:00-16:00	ג'		.08 תרגיל
מר קורן אבשלום	318	10:00-08:00	ה'		.09 תרגיל
גבי הינדי לינג הילה	318	12:00-10:00	ה'		.10 תרגיל

גבי זסלבסקי אינה	003	18:00-15:00	גי	שיעור	11.
גבי מולשצקי נעה	318	10:00-08:00	די	תרגיל	12.
גבי מולשצקי נעה	318	12:00-10:00	די	תרגיל	.13
גבי מולשצקי נעה	005מ	10:00-08:00	חי	תרגיל	.14
גבי מולשצקי נעה	005מ	12:00-10:00	חי	תרגיל	.15
תרגיל ביישומי מחשב				1009.1106	
מר מקדוסי עודד	005	12:00-10:00	אי	תרגיל	01.
מר מקדוסי עודד	005	16:00-14:00	אי	תרגיל	02.
גבי ונה נועה	318	10:00-08:00	גי	תרגיל	04.
גבי ונה נועה	318	12:00-10:00	גי	תרגיל	05.
גבי זינביץ אנסטסיה	005	16:00-14:00	די	תרגיל	06.
גבי זינביץ אנסטסיה	005	18:00-16:00	די	תרגיל	.07
גבי גלבגיסר דפנה	005מ	14:00-12:00	בי	תרגיל	.08
מבוא לשיטות מחקר				1041.2209	
פרופ' שביט יוסי	210	12:00-10:00	בי	שיעור	.01
מר בר חיים אייל	106	14:00-12:00	בי	תרגיל	.02
מר ארז מתן	107	10:00-08:30	בי	תרגיל	.03
מר ארז מתן	107	14:00-12:00	בי	תרגיל	.04
ד"ר מנדל הדס	101	14:00-12:00	די	שיעור	.05
גבי בלנק כרמל	108	12:00-10:00	חי	תרגיל	.06
מר רון-אל יניב	105	17:00-15:00	די	תרגיל	.07
גבי צרי יערה	314	17:00-15:00	די	תרגיל	.08
גבי צרי יערה	314	16:00-14:00	חי	תרגיל	.09
קורסי תשתית					
יסודות הפסיכולוגיה החברתית				1041.2605	
ד"ר גוטליב אבי	210	12:00-09:00	די	שו"ת	.01
משפחה וחברה				1041.2604	
פרופ' שטייך חיה	003	13:00-10:00	אי	שו"ת	.01
פוליטיקה וחברה				1041.2602	
ד"ר קמפ אדריאנה	003	13:00-10:00	גי	שו"ת	.01
דיכוד ואי שוויון				1041.2607	
ד"ר אלון סיגל	110	17:00-14:00	גי	שו"ת	.01

שנה ב' - קורסי חובה

		שיטות מחקר כמותיות			1041.3389
פרופ' איילון חנה	210	10:00-08:30	ג'	שיעור	.06
מר בר חיים אייל	005	14:00-12:00	ד'	תרגיל	.07
מר בר חיים אייל	318	14:00-12:00	ה'	תרגיל	.08
גבי גלבגיסר דפנה	315	12:00-10:00	ה'	תרגיל	.09
		יישומי מחשב למדעי החברה			1009.1105
ד"ר בקמן יפים	318	19:00-16:00	א'	שו"ת	.03
גבי כספי דרור דפנה	318	19:00-16:00	ב'	שו"ת	.04

שנה ג' - קורסי חובה

		תאוריות סוציולוגיות בנות זמננו			1041.3100
ד"ר קורדובה אברהם	001	14:00-11:00	ב'	שיעור	.01
גבי הוד ענת	205	15:00-14:00	ב'	תרגיל	.02
גבי הוד ענת	205	16:00-15:00	ב'	תרגיל	.03
גבי הוד ענת	205	16:00-15:00	ג'	תרגיל	.04
גבי שיף טליה	103	10:00-09:00	ב'	תרגיל	.05
גבי שיף טליה	103	11:00-10:00	ב'	תרגיל	.06
גבי שיף טליה	103	15:00-14:00	ג'	תרגיל	.07

קורסי בחירה**

		מבוא לאוכלוסייה ותהליכים דמוגרפיים בישראל			1041.3565
ד"ר בן-משה אליהו	103	18:00-15:00	ג'	שו"ת	.01
		סוציולוגיה של אי שוויון בחיי היום יום			1041.3568
ד"ר מזרחי נסים	103	13:00-10:00	ד'	שו"ת	.01
		עירוניות בעידן הגלובליזציה			1041.3572
ד"ר מנחם גילה	103	19:00-16:00	ב'	שו"ת	.01
		בין המינים: מבוא לתיאוריות פמיניסטיות עכשוויות			0608.1115
ד"ר אורלי לובין	223	16:00-14:00	ב'	שיעור	.01
		תרבות הגוף: ייצוגי הגוף הנשי באמנות המודרנית			0608.1003
ד"ר טל דקל	282	14:00-12:00	ה'	שיעור	.01
		פוליטיקה ונשים פלסטינאיות בישראל: בין הפרטי לציבורי			0662.2102
ד"ר תגר'ד יחיא-יונס	307	12:00-10:00	ה'	שיעור	.01

	היררכיה, מערכות יחסים ושאלות של מגדר בהודו בת זמננו	0687.2151
ד"ר הרינדר מישרה	בי 14:00-12:00 279 גילמן	.01 שיעור
	מיעוטים, חילוניות וחינוך בהודו המודרנית	0687.2161
ד"ר הרינדר מישרה	בי 12:00-10:00 456 גילמן	.01 שיעור
	**מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל.	
סמינרים		
	אתניות ומגדר בשוק העבודה	1041.4520
פרופ' סמיונוב משה	בי 20:00-16:00 422	.01 סמינר
	החינוך הערבי בישראל	1041.3810
פרופ' שביט יוסי מר פניגר יריב	אי 14:00-10:00 419	.01 סמינר
	"מסורת" בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים	1041.3778
ד"ר גולדשטיין-גדעוני עפרה	הי 20:00-16:00 420	.01 סמינר
	סמים והתמכרויות	1041.3725
פרופ' רהב גיורא	אי 18:00-14:00 420	.01 סמינר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תואר שני

				סמסטר א'
		תאוריות למתקדמים: חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם		1041.4262
פרופ' רבינוביץ דני	205	16:00-14:00	ב'	.01 שו"ת
		תאוריות למתקדמים: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה של "אחרות"		1041.4275
פרופ' חזן חיים	205	14:00-12:00	ה'	.01 שו"ת
		תאוריות למתקדמים: תאוריות בריבוד ואי שוויון		1041.4263
ד"ר אלון סיגל	206	18:00-16:00	ג'	.01 שו"ת
		דרכים לדעת: סדנה בשיטות מחקר איכותניות		1041.4224
פרופ' הרצוג חנה	204	19:00-16:00	ה'	.01 שו"ת
		שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה לינארית		1041.4111
פרופ' לוי-אפשטיין נח	205	18:00-16:00	ב'	.01 שו"ת
		תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר		1041.4461
ד"ר אורן ענת	204	16:00-13:00	ג'	.01 שו"ת
		סוציולוגיה סביבתית		1041.3502
ד"ר גוטליב אבי	110	13:00-10:00	א'	.01 שו"ת
		קריאה ביקורתית וכתובה מדעית		1041.4136
פרופ' איילון חנה ד"ר קמפ אדריאנה	206	14:00-12:00	ב'	.01 שו"ת
				<u>סמסטר א' + ב'</u>
		חברה אזרחית ותנועות חברתיות		1041.4283
ד"ר קמפ אדריאנה	204 סמ' א' 206 סמ' ב'	18:00-16:00	ד'	.01 שו"ת
		סוגיות במשפט ובמדעי החברה		1411.5660
פרופ' בילסקי ליאורה ד"ר קמפ אדריאנה פרופ' שמיר רוני פרופ' מונדלק גיא	201	18:30-17:00	א'	30. שיעור
		סמינר סגל		1041.4129
פרופ' רבינוביץ דני	527	16:00-14:00	ה'	.01 סמינר

				סמינרים שנתיים	
		גישות מתקדמות במחקר חברתי	1041.4525		
ד"ר אלון סיגל	206	19:00-17:00 ה'	.01	סמינר	
		הון חברתי: היבטים תאורטיים ומחקר אמפירי	1041.4512		
פרופ' לוי-אפשטיין נח	422	18:00-16:00 ד'	.01	סמינר	סמי' א'
	207	18:00-16:00 ה'		סמינר	סמי' ב'
		חברה וסביבה: פיתוח בר קיימא	1041.3720		
ד"ר גוטליב אבי	420	20:00-18:00 ד'	.01	סמינר	
		מאוניברסיטה לעם לאוניברסיטה בע"מ: ההפרטה בהשכלה הגבוהה	1041.4522		
פרופ' יוגב אברהם	109	18:00-16:00 ב' דן דוד	.01	סמינר	
		משטרי רווחה ומשטרי מגדר	1041.4523		
ד"ר מנדל הדס	419	12:00-10:00 ב'	.01	סמינר	סמי' א'
	419	11:00-09:00 ב'		סמינר	סמי' ב'
		שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית	1041.3811		
ד"ר מזרחי נסים	421	18:00-16:00 ב'	.01	סמינר	סמי' א'
	421	18:00-16:00 ג'		סמינר	סמי' ב'
		פרקטיקום א': ארגוני שינוי חברתי	1041.4526		
ד"ר מזרחי נסים	421	16:00-14:00 ד'	.01	סמינר	
ד"ר קמפ אדריאנה					
פרופ' שביט יוסי					
		פרקטיקום בביצוע סקרים	1041.4456		
ד"ר גוטליב אבי	421	20:00-16:00 א'	.01	סדנה	
		מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני	0722.8020		
פרופ' יוגב אברהם	109	17:00-15:00 ה' דן דוד	.01	סמינר	
		קיימות עירונית - תיאורית	0910.4100.01		
		קיימות עירונית - יישום	0910.4101.01		
ד"ר גוטליב אבי	102	19:00-17:00 ה' דן דוד		סמינר	
		כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט-מודרנית באנתרופולוגיה	1041.4480		
פרופ' רבינוביץ דני	421	18:00-16:00 א'	.01	סמינר	

				<u>סמסטר ב'</u>
	תאוריות למתקדמים: עיונים במושג ה"חברתי"	1041.4276		
פרופ' שמיר רונן	ה' 18:00-16:00	104		.01 שו"ת
	תאוריות למתקדמים: קולוניאליזם, אימפריאליזם והתיאוריה הפוסטקולוניאלית	1041.4269		
פרופ' שנהב יהודה	ה' 14:00-12:00	104		.01 שו"ת
	דילמות מתודולוגיות מרכזיות	1041.4272		
פרופ' לוי-אפשטיין נח פרופ' שביט יוסי	ב' 20:00-18:00	421		.01 שו"ת
	לשדה וחזרה: מתודולוגיה אתנוגרפית	1041.4223		
פרופ' רבינוביץ דני	ב' 18:00-16:00	104		.01 שו"ת
	מודלים הירארכים	1041.4258		
פרופ' איילון חנה	ג' 18:00-16:00	105		.01 שו"ת
	סדנת תזה ל-מ.א.	1041.4122		
ד"ר אלון סיגל ד"ר מזרחי נסים	ג' 20:00-18:00	420		.01 סדנה
	נחלת הכלל: היבטים פילוסופיים, חברתיים ופוליטיים של ניהול משא ומתן	1041.4282		
פרופ' רבינוביץ דני	א' 15:00-13:00	104		.01 שו"ת
	ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית	1041.4247		
ד"ר גוטליב אבי	ג' 16:00-13:00	105		.01 שו"ת
	היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	1082.4026		
ד"ר מנחם גילה	ג' 16:00-13:00	204		.03 שיעור
	ג' 17:00-16:00	204		.04 תרגיל
**מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל				
<u>סמינרים</u>				
	אתניות ומגדר בשוק העבודה	1041.4520		
פרופ' סמיונוב משה	ב' 20:00-16:00	422		.01 סמינר
	החינוך הערבי בישראל	1041.3810		
פרופ' שביט יוסי מר פניגר יריב	א' 14:00-10:00	419		.01 סמינר

פרופ' תזן חיים	106	20:00-16:00	ה'	1041.4519	.01 סמינר
ניתוח סיפורי חיים - ביקורת השיח					
פרופ' הרצוג חנה	422	18:00-14:00	ג'	1041.4516	.01 סמינר
נשים, דת ומדינה					
פרופ' בר-טל דניאל	004	20:00-16:00	ד'	1031.4442	.01 סמינר
יחסי יהודים-ערבים במדינת ישראל					

**מספר המקומות בקורסים הניתנים על ידי חוגים אחרים מוגבל

תואר שלישי

קורסים שנתיים

פרופ' הרצוג חנה פרופ' רחב גיורא	419	14:00-12:00	ה'	1041.5000	.01 סמינר
סדנת דוקטורנטים - שלב א'					
פרופ' סמיונוב משה פרופ' שמיר רוני	426	14:00-12:00	ה'	1041.5001	.01 סמינר
סדנת דוקטורנטים - שלב ב'					

סמינר סגל וסדנאות מחקר**

**מיועד לתלמידי תואר שני ושלישי. לא נחשב במניין השעות לתואר

פרופ' רבינוביץ דני	527	16:00-14:00	ה'	1041.4129	.01 סמינר
סמינר סגל					
פרופ' תזן חיים גבי פרידמן פלג קרן	615	16:00-14:00	ה'	1041.4305	.01 סדנה
סדנה באנתרופולוגיה					
ד"ר קמפ אדריאנה פרופ' שנהב יהודה	615	16:00-14:00	ה'	1041.4301	.01 סדנה
סדנה בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית					
ד"ר מנדל הדס	615	16:00-14:00	ה'	1041.4302	.01 סדנה
סדנת ריבוד ואי שוויון					
ד"ר גוטליב אבי				1041.4303	.01 סדנה
סמינר מחלקתי: חברה וסביבה					

החוג לפסיכולוגיה

<http://freud.tau.ac.il>

ראש החוג: פרופ' גיורא קינן

תואר ראשון

מרכזת לימודי ה.ב.א.: פרופ' שושנה שילה

shoshi@freud.tau.ac.il

יועץ לתלמידי ה.ב.א.: פרופ' דב שמוטקין

shmotkin@post.tau.ac.il

מטרת הלימודים

להקנות לתלמידים ידע בסיסי בתאוריה ובמחקר של הפסיכולוגיה בתחומיה השונים. לימודי התואר הראשון אינם מקנים לתלמידים הכשרה לעבודה מעשית כפסיכולוגים. הכשרה כזו ניתנת במסגרת לימודי התואר השני.

משך הלימודים

הלימודים לתואר ראשון יימשכו 3 שנים.

ייעוץ וטיפול בפניות תלמידים

מרכזת לימודי ה.ב.א. היא האחראית האקדמית לתכנית הלימודים ולפניות תלמידים בנושאים עקרוניים הקשורים לתכנית הלימודים. יועץ לתלמידי ה.ב.א. מטפל בבירורים מיוחדים הקשורים לתלמידים עם נסיבות ובקשות תריגות. כמו-כן מטפל היועץ בבירורים ובקובלנות לגבי צוות ההוראה בחוג. פנייה ליועץ לתלמידי ה.ב.א. תיעשה דרך גבי רבקה ויזן, במזכירות הסטודנטים בחוג לפסיכולוגיה. הפנייה תוגש ליועץ רק לאחר הגשת התיעוד המתאים וחתימתה של גבי רבקה ויזן (טלפון: 6408839), rivkaw@tauex.tau.ac.il. ניתן לפנות ליועץ, באופן אישי, תוך שמירת סודיות, גם בקשר לקשיים אישיים בהם נתקלים התלמידים.

לכל התלמידים הלומדים בשנים א', ב', או ג' מתפקדות אחד/ת מחברי הסגל כחונך/ת.

לתלמידי שנה א' - ד"ר דומיניק לאמי טל: 6409291, domi@freud.tau.ac.il

לתלמידי שנה ב' - פרופ' נירה ליברמן טל: 6405465, niralib@post.tau.ac.il

לתלמידי שנה ג' - פרופ' קרלו שטרנר טל: 6405471, strenger@freud.tau.ac.il

אופני לימוד

בחוג שני אופני לימוד:

1. אופן לימוד דו-חוגי, שבו לומדים התלמידים שני חוגים, שמחס אחד הוא פסיכולוגיה.
2. אופן לימוד חד-חוגי (מורחב), שבו לומדים התלמידים מספר שעות רב יותר בפסיכולוגיה, ובנוסף שתי חטיבות לימודים בתחומים אחרים. ניתן לעבור לאופן הלימוד החד-חוגי רק עם סיום שנה אי בחוג.

החל משנת הלימודים תשס"ד שונתה תכנית הלימודים. התכנית שלהלן מיועדת אך ורק לתלמידים שהחלו לימודיהם מתשס"ד ואילך. תלמידים שהחלו לפני תשס"ד ילמדו על פי התכנית המקורית המפורסמת בידיעון של השנה בה החלו לימודיהם.

תכנית הלימודים

מכסת חובות התלמיד	אופן לימוד חד-חוגי	אופן לימוד דו-חוגי
1. לימודי החוג	24 ש"ס	22 ש"ס
קורסי שנה אי	24 ש"ס	20 ש"ס
קורסי שנה בי	16 ש"ס	12 ש"ס
קורסי שנה גי	18 ש"ס	6 ש"ס
קורסי בחירה	82 ש"ס	60 ש"ס
סה"כ		
2. לימודים מחוץ לחוג ¹	32 ש"ס	לימודי חוג שני

¹ כאשר היקף הלימודים בחטיבה רגילה גדול מ-16 ש"ס גדלה מכסת שעות הלימוד מחוץ לחוג בהתאם.

מבנה תכנית הלימודים¹

התכנית מחולקת ל-3 חלקים:
 חלק א' - שיעורי חובה
 חלק ב' - אשכולות ליבה
 חלק ג' - שיעורי בחירה

א. שיעורי חובה - 32 ש"ס

הדרכה בספרייה
 הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה
 מבוא לפסיכולוגיה
 מבוא לפסיכולוגיה - גישות ושיטות
 פסיכולוגיה פיזיולוגית
 קורסים מתודולוגיים:
 - סטטיסטיקה אי+ב'
 - שיטות מחקר
 - תרגיל בשיטות מחקר
 - ניתוח שונות ויישומי מחשב
 סמינריון אמפירי
 לימודי שדה²

ב. אשכולות ליבה - מקצועות יסוד בפסיכולוגיה - 22 ש"ס³

האשכולות מורכבים משיעורי חובה ושיעורי בחירה

אשכול ליבה 1 שיעורי חובה	אשכול ליבה 2 שיעורי בחירה	אשכול ליבה 3 שיעורי חובה
מבוא לתורות האישיות	מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית	מבוא לפסיכופתולוגיה
פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאשי	פסיכולוגיה קוגניטיבית: שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות	מבנים והערכה
פסיכולוגיה חברתית: מהבינאשי לקבוצתי	תפיסה תושית תפיסה וקוגניציה	
פסיכולוגיה התפתחותית של הילד	למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי	
שיעורי בחירה	למידה - התנהגויות מורכבות: שיטות מחקר וניתוח תאורטי ⁴	
תאוריות אישיות - עבודה יישומית		
פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן		

ג. שיעורי בחירה - 6 ש"ס⁵

- 1 החל משנה"ל תשס"ד.
- 2 פרטים נוספים באתר החוג לפסיכולוגיה בקישורים.
- 3 פירוט ע"פ שנות הלימוד - בהמשך.
- 4 דרישה מוקדמת: השיעור למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי.
- 5 ניתן לקחת את שיעורי הבחירה משיעורי האשכולות שלא נלמדו וכן מרשימת שיעורי הבחירה בידיעון.

פירוט מבנה תכנית הלימודים - אופן לימוד דו חוגי¹

מס' ש"ס	אופן ההוראת	קורסי שנה א' - חובה
-	-	הדרכת בספרייה
-	-	הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה
2	שי	מבוא לפסיכולוגיה
2	שי	מבוא לפסיכולוגיה - גישות ושיטות
8	שי+תי	סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'+ב'
4	שי	פסיכולוגיה פיזיולוגית א'+ב'
2	שי	אשכול ליבה 1 - חובה
2	שי	מבוא לתורות האישיות
2	שי	פסיכולוגיה התפתחותית של הילד
2	שי	אשכול ליבה 1 - בחירה - יש לבחור אחד מבין שני הקורסים: תאוריות אישיות - עבודה יישומית פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן ²
22 ש"ס		סה"כ

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' - עמידה בהצלחה בכל קורסי החובה של שנה א'.

מס' ש"ס	אופן ההוראת	קורסי שנה ב' - חובה
2	שי	שיטות מחקר
2	תי	תרגיל בשיטות מחקר
4	שי+תי	ניתוח שונות ויישומי מחשב
2	שי	אשכול ליבה 1 - חובה
2	שי	פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לכינאישי פסיכולוגיה חברתית: מהכינאישי לקבוצתי
8	שי	אשכול ליבה 2 יש לבחור 8 ש"ס מהאשכול
20 ש"ס		סה"כ

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' - עמידה בהצלחה בכל קורסי החובה של שנה ב'.

מס' ש"ס	אופן ההוראת	קורסי שנה ג' - חובה
4	שי	לימודי שדה
4	סי	סמינריון אמפירי
2	שי	אשכול ליבה 3 - חובה
2	שי	מבוא לפסיכופתולוגיה מבחנים והערכה
12 ש"ס		סה"כ

3 קורסי בחירה (6 ש"ס)

יש לבחור מרשימת קורסי הבחירה או מקורסי אשכולות הליבה שלא נלמדו.
ניתן ללמוד את קורסי הבחירה במהלך 3 חשנים.

¹ לתלמידים שהחלו לימודיהם משנה"ל תשס"ד ואילך.
² דרישה מוקדמת: פסיכולוגיה התפתחותית של הילד.

מבנה תכנית הלימודים - אופן לימוד חד-חוגי¹

		שנה א' - חובה	
ש"ס	20	כמו באופן הלימוד הדו-חוגי	
		ובנוסף	
ש"ס	2	פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן	
ש"ס	2	תורות האישיות - עבודה יישומית	
ש"ס	24	סה"כ	
		שנה ב' - חובה	
ש"ס	12	כמו באופן הלימוד חד-חוגי	
		ובנוסף	
ש"ס	12	כל קורסי אשכול ליבה 2	
ש"ס	24	סה"כ	
		שנה ג' - חובה	
ש"ס	12	כמו באופן הלימוד הדו-חוגי	
		ובנוסף	
ש"ס	4	סמינריון נוסף	
ש"ס	16	סה"כ	

9 קורסי בחירה (18 ש"ס)

יש לבחור מרשימת קורסי הבחירה.
ניתן ללמוד את קורסי הבחירה במשך 3 השנים.

אופן הלימוד החד-חוגי

לאופן הלימוד החד-חוגי ניתן להתקבל רק בשנה ב' ללימודי התלמידים. בקשות להתקבל לאופן לימוד זה רשאים להגיש תלמידים שלמדו בשנה א' תכנית מלאה בשני החוגים, והשיגו ממוצע 90 לפחות בחוג לפסיכולוגיה ו-85 לפחות בחוג השני, בתום שנת הלימודים הראשונה. חובות התלמידים באופן הלימוד החד-חוגי: 82 ש"ס בפסיכולוגיה ובכלל זה סמינריון נוסף, וכן שתי חטיבות בהיקף 16 ש"ס כל אחת, בשני חוגים אחרים (ראה רשימת החטיבות בפרק "תכניות לימודים").

הקבלה לאופן הלימוד החד-חוגי טעונה אישור של הוועדה החוגית לתואר ראשון. לימודי השנה הראשונה זהים בשני אופני הלימוד. לתלמידים המתקבלים לאופן הלימוד החד-חוגי ייחשבו לימודיהם בשנה הראשונה בחוג האחר לחלק מהדרישות של אחת החטיבות (כתאום עם יועץ ה.א.).

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. **חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.** ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.** הלימוד נעשה דרך האינטרנט. תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

¹ לתלמידים שהחלו לימודיהם משנה"ל תשס"ד ואילך.

הדרכה במאגרי מידע בפסיכולוגיה

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע בפסיכולוגיה. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור מידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר האינטרנט) בפסיכולוגיה. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "מכרז" (Bidding) **הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות**. ניתן להשתתף בהדרכה החל מהמסמטר הראשון ללימודים. השתתפות בהדרכה זו היא דרישה מוקדמת לקורס שיטות מחקר. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה או תקשורת או מדע המדינה יירשמו להדרכה במאגרי מידע ב-2 חוגי הלימוד.

שעות ניסוי

תלמידים בחוג לפסיכולוגיה חייבים להשתתף כנבדקים במעבדות החוג במשך 15 שעות בשנה הראשונה. פרטים על נוהל ההשתתפות יימסרו לתלמידים בתחילת השנה. יש למלא תובה זו עד היום האחרון ללימודים בשנה"ל תשס"ח.

מטרת ההשתתפות היא:

- א. להקנות לתלמידים חוויה לימודית תוך כדי התנסות ישירה במחקרים הנעשים בחוג.
- ב. לקדם מחקרים הנעשים על ידי אנשי סגל החוג והתלמידים לפסיכולוגיה מהשנים המתקדמות.

השלמת 15 שעות המעבדה בשנה א' היא תנאי לרישום לקורסי שנה ב'. התלמידים לא יהיו רשאים להמשיך לימודיהם בחוג, עד להשלמת חובה זו.

סמינריונים

כל התלמידים בחוג חייבים להשתתף באורח פעיל ולהגיש עבודה בסמינריון אמפירי. הסמינריון מיועד רק לתלמידי שנה ג' שמילאו את כל הדרישות המוקדמות של שנים א' ו-ב' בלימודיהם. התלמידים יחויבו להגיש במהלך סמסטר א' הצעת מחקר כתובה או כל עבודה אחרת שתידרש ע"י המורה. עבודה זו יש להגיש עד היום האחרון של סמסטר א' בשנה"ל תשס"ח. ציון עבודה זו יהווה 15% מהציון הסופי. את העבודה הסמינריונית יש להדפיס ולצרף את כל חומר השאלונים וההסתכלויות הקשורים בעבודה. כל שאלון שהוכן לשם עבודה סמינריונית חייב לקבל תחילה אישור בחתימת המרצה המנחה בעבודה הסמינריונית. בלי רשות מורה הסמינריון אין התלמידים רשאים לפרסם, בכל צורה שהיא, את העבודה הסמינריונית שלהם.

כל התלמידים יחויבו להגיש בנפרד עבודה סמינריונית עצמאית.

המחקר יוכל להתבצע בצוות, באישורו ועל פי שיקול דעתו של מורה הסמינר. המועד האחרון להגשת העבודה הסמינריונית בשנה"ל תשס"ח הוא: **7.9.2008**. מועד זה הינו סופי. במקרים יוצאים מהכלל ניתן לפנות בבקשה מיוחדת מלווה בהמלצת המורה לוועדת התוראה של הפקולטה למדעי החברה. העבודה הסמינריונית תוגש למוכרות וירשם מועד הגשתה. התלמידים מתבקשים לשמור עותק נוסף של העבודה הסמינריונית אצלם.

תקנות החוג

1. מועדי בחינות

- א. מוצעים שני מועדי בחינה, מועד א' ומועד ב'. החוג ממליץ לכל התלמידים לגשת למועד א'. (לתשומת לבכם, ישנה סבירות גבוהה שמועדי ב' של הבחינות ייקבעו לזמן חופף לתאריך בחינות של שנים אחרות. יש לקחת זאת בחשבון בתכנון לוח הבחינות).
- ב. מועד ב'
רשאים לגשת למועד ב' מי שלא ניגשו למועד א', מי שנכשלו במועד א', או מי שרוצים לשפר ציון חיובי של מועד א'. בכל מקרה הציון האחרון הוא הציון הקובע.
תלמידים המעוניינים לגשת למועד ב' כדי לשפר ציון, יירשמו דרך האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד".
- ג. מועד נוסף בגין שירות מילואים
תלמידים הזכאים למועד נוסף/מיוחד בגין שירות מילואים יגישו את הבקשה למועד זה למזכירות החוג, לגבי נדיבה קרקובר.
- ד. בחירת פטור בסטטיסטיקה
בחירת הפטור בסטטיסטיקה מיועדת לתלמידים שלמדו ועברו בהצלחה סטטיסטיקה תיאורית והיסקית בהיקף של 6 ש"ס לפחות ובכפוף לאישור המרצה. את בחירת הפטור יש לעבור בציון 75 לפחות, ציון בחינת הפטור יוזן ויכנס לשקלול ממוצע התואר. לא קיים מועד ב' לבחינה זו. מי שנכשלו בבחינת הפטור או שלא ניגשו אליה בתחילת השנה הראשונה חייבים ללמוד את הקורס המלא בשנה א'.

2. חזרה על קורסים

- א. תלמידים שנכשלו בקורס חובה חייבים לחזור על הקורס בשנה העוקבת.
- ב. תלמידים שלומדים שנית קורס חובה המהווה דרישה מוקדמת לקורסים מתקדמים לא יוכלו ללמוד באותה שנה את הקורסים המתקדמים.
- ג. תלמידים רשאים לחזור על קורס אחד במהלך לימודי התואר הראשון לצורך שיפור ציון חיובי, למעט הקורסים: סטטיסטיקה לפסיכולוגים, שיטות מחקר וניתוח שונות ויישומי מחשב. על התלמידים להירשם שנית לקורס ולעמוד בכל המטלות והדרישות כפי שיהיו בעת הלימוד החוזר. עפ"י כללי האוניברסיטה, הציון האחרון הוא הקובע.

3. נהלי הגשת עבודות למעט עבודות סמינריוניות

- א. עבודות המוטלות במהלך קורס יש להגיש עד היום האחרון של הסמסטר בו נערך הקורס.
- ב. עבודות סיום קורס יש להגיש עד חודשיים וחצי מהיום האחרון לסמסטר בו נערך הקורס.

4. הפסקת לימודים אקדמית

- א. תלמידים שקיבלו ציון סופי שלילי בקורס חובה, חזרו על הקורס, וקבלו ציון סופי שלילי גם בפעם השנייה - יופסקו לימודיהם בחוג.
- ב. תלמידים שנכשלו (קיבלו ציון סופי שלילי) ב-3 קורסי חובה שונים במהלך לימודיהם יופסקו לימודיהם בחוג (כל הכישלונות נחשבים, כולל כישלונות בקורסים שהתלמיד חזר עליהם בהצלחה). הערה: מדובר על כישלון סופי בקורס, ולא על כישלון במועד א' שתוקן במועד ב'.

5. פטור על סמך קורס חופף

- תלמיד שלמד קורסים במוסד אקדמי מוכר יוכל לפנות לבירור קבלת פטור בתנאים הבאים: ציון 85 לפחות
 סילבוס מפורט של הקורס וגליון ציונים רשמי
 המלצת מרצה הקורס
 אישור יועץ הבי"א
- ההכרה בקורסים תקפה רק לאחר אישור מזכירות הסטודנטים בפקולטה למדעי החברה. תלמידים באופן הלימוד הדו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה, אשר קיבלו פטור מקורסי חובה על סמך קורסים חופפים בהיקף עד 10 ש"ס, אינם חייבים בהשלמת שעות בחוג לפסיכולוגיה. תלמידים אשר קיבלו פטור בהיקף העולה על 10 ש"ס חייבים בהשלמת שעות בקורסי בחירה בחוג. תלמידים כאלו חייבים ללמוד בחוג מכסה של 50 ש"ס לפחות.
- א. תלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי בכל הצירופים האפשריים הן בפקולטה למדעי החברה והן מחוצה לה, ילמדו את הקורסים סטטיסטיקה לפסיכולוגים אי-ב' במסגרת החוג לפסיכולוגיה.
- ב. תלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי בפסיכולוגיה ובניהול ילמדו בחוג לפסיכולוגיה את הקורסים: "סטטיסטיקה לפסיכולוגים", ו"ניתוח שונות ויישומי מחשב". החל משנת הלימודים תשס"ה התלמידים יהיו פטורים מהקורסים "סטטיסטיקה לניהול" ו"מבוא לסטטיסטיקה" בחוג לניהול. תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ה יהיו פטורים מ"סטטיסטיקה לניהול" בלבד.
- ג. תלמידים שסיימו את הקורס "יסודות הפסיכולוגיה החברתית" בחוג לסוציולוגיה פטורים מהקורסים "פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי" ו"פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי".

6. תלמידים בעלי תואר אקדמי קודם (חוג לאחר תואר)

- תלמידים אלה, אשר במסגרת לימודיהם הקודמים לא למדו קורסים בתחום הפסיכולוגיה, תכנית לימודיהם תהיה התכנית הרגילה באופן הלימוד הדו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה (60 ש"ס).
- תלמידים אשר במסגרת לימודיהם הקודמים למדו קורסים בתחום הפסיכולוגיה, יוכלו לקבל פטור של עד 10 ש"ס מקורסי חובה בלבד על סמך לימודים אלה. עם סיום הלימודים תוענק תעודה מיוחדת, המקנה את הזכות להמשיך לימודים לתואר שני בחוג לפסיכולוגיה בכפוף לתנאי הקבלה.
- לצורך אישור הפטור מקורסים, על התלמידים לפנות מיד עם קבלת הודעת הקבלה מהאוניברסיטה למזכירות החוג לפסיכולוגיה ולהמציא רשומת לימודים רשמית מלימודיהם הקודמים. הדרכה להליך אישור הפטור תינתן במזכירות החוג.
- תלמידים אשר על-סמך לימודיהם הקודמים יקבלו פטור מקורסים בהיקף העולה על 10 ש"ס (לרבות אלה שסיימו לימודי חטיבה בפסיכולוגיה), יחויבו בתכנית השלמות בלבד ומעמדם ישונה למעמד של תלמידים ב"מעמד מיוחד". סיום תכנית ההשלמות אינה מוכה בתעודה או בתואר אקדמי, אך מקנה זכות להגיש מועמדות לתואר שני בפסיכולוגיה בשיקולי הקבלה לתואר השני יובא בחשבון הציון הממוצע המשוקלל בתכנית ההשלמות.

7. שקלול ציון הגמר

	א.	שקלול ציון הגמר באופן הלימוד הדו-חוגי :	
85%		ממוצע משוקלל בקורסים	
15%		סמינריון אמפירי	
	ב.	שקלול ציון באופן הלימוד החד-חוגי :	
60%		קורסי החוג	
20%		2 סמינרים	(10% כל סמינר)
20%		2 חטיבות	

מפתח חישוב ממוצע הקורסים (החל משנה"ל תשס"ד)**אופן הלימוד הדו-חוגי**

2	מבוא לפסיכולוגיה
2	מבוא לפסיכולוגיה - גישות ושיטות
8	סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'+ב'
4	פסיכולוגיה פיזיולוגית א'+ב'
2	שיטות מחקר
2	תרגיל בשיטות מחקר
4	ניתוח שונות ויישומי מחשב
10	אשכול ליבה 1
8	אשכול ליבה 2
4	אשכול ליבה 3
6	שיעורי בחירה
10	סמינר אמפירי
4	לימודי שדה

אופן הלימוד החד-חוגי

	מפתח החישוב זהה למפתח אופן הלימוד הדו-חוגי, עם השינויים הבאים :
12	אשכול ליבה 1
12	אשכול ליבה 2
8.5	סמינר אמפירי ראשון
8.5	סמינר אמפירי שני
12	6 ש"ס שיעורי בחירה נוספים

תכנית לימודים לתואר ראשון באופן לימוד דו-חוגי בביולוגיה-פסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח

רכזת פסיכולוגיה: ד"ר גלית יובל

טל. 6408996

gality@post.tau.ac.il

רכז ביולוגיה: ד"ר יניב אסף

טל. 6409827

assafyan@post.tau.ac.il

מטרה

התכנית מיועדת לקבוצה נבחרת של תלמידים בעלי עניין במדעי המוח. מטרת התכנית לספק לתלמידים הכשרה אקדמית בסיסית גם בפסיכולוגיה-ביולוגיה וגם במדעי העצב. בוגרי תכנית זו יוכלו להמשיך בלימודי תואר שני במסגרת החוג לפסיכולוגיה והפקולטות למדעי החיים ולרפואה.

קבלה

תלמידי התכנית ייבחרו מבין המועמדים שעומדים בתנאי הקבלה של החוג לפסיכולוגיה ושל הפקולטה למדעי החיים.

תלמידים מצטיינים הלומדים פסיכולוגיה וביולוגיה (דו-חוגי), שסיימו שנה א' במלואה בהצטיינות (בממוצע 90 בפסיכולוגיה וכביולוגיה) יוכלו להגיש בקשה להתקבל לאופן לימוד פסיכולוגיה ביולוגיה עם הדגש במדעי המוח.

מלגות

לתלמידים מצטיינים תינתנה מלגות בגובה תצי שכר לימוד ע"י החוג לכיולוגיה.

ניהול אדמיניסטרטיבי

רישום התלמידים ייערך על ידי מזכירות הסטודנטים של שני החוגים: ביולוגיה ופסיכולוגיה. הרכזים האקדמיים יפתרו בעיות של שני החוגים שעלולות להתעורר במערכת הלימודים תוך תיאום עם הדקאנים ועם ועדות ההוראה של שתי הפקולטות.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית מבוססת על תכנית לימודים דו-חוגית של ביולוגיה ופסיכולוגיה. נוספים לה מספר קורסים מיוחדים לצורך פיתוח הידע ושיטות המחקר כמדעי המוח. לימודי שנה א' כוללים בעיקר קורסים במקצועות יסוד. בשנים ב' ו-ג' הלימודים יתמקדו בתחום לימודי המוח.

תואר

התואר שיינתן לתלמידי התכנית הוא בוגר אוניברסיטה (B.Sc.). בתכנית לימודים דו-חוגית בביולוגיה ובפסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח. התעודה תיחתם על ידי הרקטור ושני דקאני הפקולטות הנוגעים בדבר.

**מבנה תכנית הלימודים באופן לימוד דו-חוגי בביוולוגיה-פסיכולוגיה
עם הדגש במדעי המוח תשס"ח**

ביוולוגיה ¹	פסיכולוגיה	
כימיה כללית ואנליטית (7) פיזיקה א (2) מתמטיקה (6) קורס בחירת: מבוא לעולם החי מחסרי חוליות לחולייתנים (4)	מבוא לפסיכולוגיה (2) סטטיסטיקה שי+תי (4) פסיכולוגיה פיזיולוגית (2) מבוא לתודות האישיות (2)	שנה א' סמסטר א'
מבוא לביוולוגיה של התא (2+4) ת' רשות) כימיה אורגנית (6) כימיה פיסיקלית (3) פיזיקה ב' (3) שנתי סוגיות במדעי המוח (חובת נוכחות)	מבוא לפסיכולוגיה - גישות ושיטות (2) סטטיסטיקה שי+תי (4) פסיכולוגיה פיזיולוגית (2) פסיכולוגיה התפתחותית של הילד (2) במהלך השנה: 2 ש"ס מאשכול ליבה 1 (2)	סמסטר ב'
ביוכימיה אנזימולוגיה ומטבוליזם (5) גנטיקה כללית (2+3) ת' רשות) נוירואנטומיה (2) מבוא לביוולוגיה מולקולרית - מעבדה (5) פיסיולוגיה של בע"ח (4) מבוא לביוולוגיה מולקולרית (4) קורסי בחירת: אימונולוגיה (4) מיקרוביולוגיה (4) אבולוציה (3) שנתי סמינר: מדעי המוח א' (2) - חובת נוכחות מעבדת פרויקט (6)	שיטות מחקר (2) למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי (2) ניתוח שונות ויישומי מחשב (שי+תי) (4) פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי (2) פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי (2) תרגיל בשיטות מחקר (2) במהלך השנים ב' ו-ג': 6 ש"ס מאשכול ליבה 2 (6) ו- 2 ש"ס משיעורי הבחירה	שנה ב' סמסטר א' סמסטר ב'

¹ **פטור ממתמטיקה** יינתן על סמך קורס הכנה במתמטיקה של הפקולטה (בקיק) בציון 85 לפחות.

פטור מפיזיקה א'+ב' יינתן על סמך: בגרות בפיזיקה ברמת 5 יחידות בציון 80 לפחות. קורס פיזיקה במכינה האקדמית של אוניברסיטת ת"א במסלול מדעים מדויקים בציון 80 לפחות.

פטור מפיזיקה א' בלבד יינתן על סמך: קורס פיזיקה במכינה האקדמית של אוניברסיטת ת"א במסלול מדעי הטבע, בציון 85 לפחות.

קורס הכנה בפיזיקה של הפקולטה בקיק בציון 85 לפחות.

תלמידים שיקבלו פטור יהיו חייבים ללמוד קורסי בחירה באותו חיקף שעות, השלמה ל-96 ש"ס בביוולוגיה.

פסיכולוגיה	ביולוגיה	שנה ג' סמסטר א'
<p>לימודי שדה (2) סמינריון אמפירי (2) מבוא לפסיכופתולוגיה (2)</p> <p>לימודי שדה (2) סמינריון אמפירי (2) מבחנים והערכה (2)</p>	<p><u>שנת</u> סמינר מדעי המוח ב' (2) – חובת נוכחות</p> <p>התלמיד יבחר באחד משני ההקבצים: הקבץ בנוירוביולוגיה או הקבץ הישוביות עצבית</p> <p><u>הקבץ בנוירוביולוגיה חובה:</u> מבוא לנוירוביולוגיה (4)</p>	<p><u>שנה ג'</u> <u>סמסטר א'</u></p>
<p><u>הקבץ בפסיכוביולוגיה ונוירופסיכולוגיה:</u> <u>במשך שנים ב' וג' יש לבחור 1 מבין הקורסים הבאים (סה"כ 2 ש"ס):</u></p> <p>נוירופסיכולוגיה של רגשות תודעה, קשב וחקר המוח (2-4) נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית (2)</p>	<p><u>חובת בחירה</u> - תלמיד יבחר ב-3 מתוך 4 הקורסים</p> <p>בקרה אנדוקרינית(4) מיפוי תפקודי מבנה מוח האדם ב-MRI (2) גישה מולקולרית לבעיות למידה וזיכרון (3) קורס נוסף מתוך ההקבץ בפסיכוביולוגיה (2)</p> <p><u>הקבץ הישוביות עצבית</u> תלמידים המתעתדים ללמוד את ההקבץ בחישוביות עצבית יהיו פטורים ממתמטיקה שנה א' של הפקולטה.</p> <p>במהלך שנים א' ו-ב' יש ללמוד:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מבוא לאלגברה סמסטר א'+ב' - שנה א' (ביה"ס למתמטיקה) • חשבון אינפיניטיסימלי סמסטר א'+ב' (ביה"ס למתמטיקה) • קורס תכנות בהנדסה או במתמטיקה (3) <p><u>שנה ג'</u> 1 מבין הקורסים הבאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> • מבוא לחישוב עצבי (4) (מדעי המחשב) • למידה סטטיסטית וחישוביות עצבית - יסודות (4) (מדעי המחשב) <p>תלמידים המעוניינים בהקבץ הישוביות עצבית יוכלו לבחור קורסים מהקבץ הנוירוביולוגיה או מקורסי הבחירה ע"מ להשלים ל-96 שעות.</p>	<p><u>סמסטר ב'</u></p>

פסיכולוגיה	ביולוגיה	
	<p>קורסי בחירה - השלמה ל-96 ש"ס</p> <p>א. חובה לקחת לפחות 2 קורסים מהרשימה הבאה:¹</p> <ul style="list-style-type: none"> • התנהגות בעלי חיים (4 ש"ס) • איתותים מולקולריים בתהליכי חלוקה, התמיינות ואפופטוזיס (3 ש"ס) • הבסיס המולקולרי של תהליכים דגנרטיביים במחלת האלצהיימר (2 ש"ס) • נוירופיזיולוגיה (3 ש"ס) (ביה"ס לרפואה) • בסיס מולקולרי של מחלות עצבים (2 ש"ס) (ביה"ס לרפואה) • בקרה הורמונלית של התנהגות בעי"ח (3 ש"ס) <p>ב. חובה לקחת קורס אחד לפחות מתוך הרשימה (לא חובה לתלמידים שלקחו 3 קורסים מרשימה א')</p> <ul style="list-style-type: none"> • מבוא לפילוסופיה של המדע • מבוא לעולם החי • אימונולוגיה • מיקרוביולוגיה • אבולוציה • תכנות והכרת המחשב 	<p>שנה ג' סמסטר א'</p> <p>סמסטר ב'</p>
סה"כ חובה לתואר - 58 ש"ס	סה"כ חובה לתואר - 96 ש"ס	סה"כ 154 ש"ס

את התכנית המחייבת של כל חוג יש לוודא בידיעון החוג של הפקולטה הרלוונטית.

¹ תלמידים שיקחו 3 קורסים לפחות מרשימה א' פטורים מלקחת קורסים מרשימה ב'.

תכנית לימודים במתמטיקה ושתי חטיבות מורחבות מבין: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה (0379)

תיאור התכנית ומטרותיה

תכנית הלימודים המוצעת מיועדת לתת לתלמידים בעלי סקרנות אינטלקטואלית, המעוניינים להרחיב את יריעת הלימודים לתואר ראשון לקראת לימודים גבוהים, מסגרת לימודים ייחודית ויוקרתית. התכנית תאפשר להם לרכוש תוך-כדי לימודי התואר הראשון, בסיס מוצק ורחב הן במתמטיקה והן בשני תחומים נוספים במדעי החברה והרוח. כוונת התכנית היא לחזק מגמות מחקריות מתחומים של מדעי החברה והרוח בהם יש לרקע המתמטי חשיבות מכרעת.

מבנה תכנית הלימודים¹

מסגרת הלימודים היא התכנית הדו-חוגית (הקיימת) במתמטיקה עם חוג נוסף מפקולטה אחרת, כאשר במקום לימודים בחוג הנוסף, ילמד התלמיד שתי חטיבות מורחבות מתוך החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה.

תכנית הלימודים כוללת 141 ש"ס, מהן:

- א. במתמטיקה 77 ש"ס.
ב. בשתי החטיבות 32 ש"ס בכל חטיבה.

חטיבה בפסיכולוגיה - בהיקף 32 שעות²

<u>חובה</u>	<u>שם הקורס</u>	<u>היקף בש"ס</u>
שנה א'	מבוא לפסיכולוגיה	2
	מבוא לפסיכולוגיה - גישות ושיטות	2
	פסיכולוגיה פיזיולוגית	4
	מבוא לתורות האישיות	2
שנה ב'	שיטות מחקר ³	2
	תרגיל בשיטות מחקר	2
	ניתוח שונות ויישומי מחשב ⁴	4
	תפיסה חושית	2
	תפיסה וקוגניציה	2
	למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי	2
	אחד משני השיעורים:	2
	מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית	2
שנה ג'	פסיכולוגיה חברתית: שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות	2
	מבנים והערכת פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי	2
	פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי	2
סה"כ		32 ש"ס

¹ הטיפול בתלמידים הוא במזכירות תלמידי בית-הספר למדעי המתמטיקה.

² הרישום לקורסים בלימודי החטיבות יתבצע בתוגים הרלוונטיים.

³ החל משנה"ל תשס"ד.

⁴ דרישה מוקדמת: מבחן פטור בסטטיסטיקה (פרטים במזכירות החוג לפסיכולוגיה טל: 6408839).

החטיבה בפסיכולוגיה

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

תכנית הלימודים:

שנה א' (4 ש"ס)

מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח (4 ש"ס).

הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים ומחייב השתתפות ב-5 שעות ניסוי. תלמיד אשר לא ישלים את חובת שעות הניסוי עד תום הסמסטר בו הוא לומד את הקורס, לא יהיה זכאי לקבלת ציון בקורס (גם אם נבחן בו).

תנאי מעבר לשנה ב': ציון 60 ומעלה במבוא לפסיכולוגיה למדה"ח.

שנה ב' (12 ש"ס)

התלמיד יבחר 4 קורסים, סה"כ 8 ש"ס, מהרשימה:
מבוא לתורת האישיות

תאוריות אישיות - עבודה יישומית

פסיכולוגיה פיזיולוגית א'¹

פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'¹

פסיכולוגיה חברתית: מהאישי לבינאישי²

פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי²

פסיכולוגיה התפתחותית של הילד

פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן

מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית

תפיסה וקוגניציה

פסיכולוגיה קוגניטיבית: שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות

מידע, קליטה, עיבוד, ייצוג ואחסון

התלמיד יבחר 2 קורסים, סה"כ 4 ש"ס מהרשימה:

קורסי בחירה:

- יחסים בין-אישיים בקבוצה

- פסיכולוגיה קוגניטיבית: "זה הכל בראש שלך"

- מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות

- התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך

מספר המקומות בכל קורס מוגבל.

תלמידי חטיבת העשרה יוכלו להירשם לקורסי בחירה בלבד, אם יוותרו בהם מקומות פנויים.

¹ חובה ללמוד חלק א' של הקורס לפני חלק ב'.

² תלמידי החוג לסוציולוגיה אינם רשאים ללמוד קורס זה במסגרת החטיבת.

תיאור הקורסים

1071.1102.01 מבוא לפסיכולוגיה

הקורס מהווה מבוא לתחומי הפסיכולוגיה השונים, וכולל התמקדות במושגי היסוד, הגישות התאורטיות והמתקדמות הרווחות בפסיכולוגיה, ותאור עקרוני של כלי המחקר.

1071.1106.01 מבוא לפסיכולוגיה - גישות ושיטות

הקורס יעסוק בסקירה היסטורית של הרעיונות שהביאו לפיתוחה של הפסיכולוגיה המדעית המודרנית. אחרי עיון בשאלות של "הפילוסופיה של מדע" בפסיכולוגיה, ובהשלכות של גישות פילוסופיות מהעת העתיקה לפסיכולוגיה המודרנית יתמקד הקורס בכיוונים הבאים: (א) מקורות המחקר הפסיכופיזיולוגי (ב) מקורות הפסיכולוגיה הניסויית ו-(ג) מקורות הגישות הדינמיות. בקורס יושם דגש על השיבתם של חוקרים והוגים מרכזיים (כמו גיימס וונדט) וזאת בהתייחס לשאלות המדעיות העכשוויות בפסיכולוגיה.

1071.1116.01 סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'

סולמות מזידה, הצגות גראפיות, מדדים לנטייה מרכזית, מדדי פיזור, ציון תקן, התפלגות נורמלית, התפלגות דגימה, בדיקת השערות: טעויות מסוג I ו-II ועוצמה, הסתברות, קומבינטוריקה, התפלגות בינומית.

1071.1117.01 סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'

התפלגות חי בריבוע; מבחנים לבדיקת טיב התאמה ואי תלות, בדיקת השערות על ממוצע אחד ושני ממוצעים, מתאם, רגרסיה: פשוטה ומדובה, מדדי קשר נוספים, מבחנים א-פרמטרים, שיטות סטטיסטיות "אלטרנטיביות": bootstrapping.

1071.1121.01 פסיכולוגיה פיזיולוגית - א'

הקורס עוסק ביסודות העצביים והכיו-כימיים להתנהגות בני אדם ובעלי חיים אחרים. ייסקרו: הולכה עצבית והעברה סינפטית, נוירואנטומיה בסיסית, שיטות מחקר בפסיכופיזיולוגיה והבסיס העצבי של תפיסה.

1071.1122.01 פסיכולוגיה פיזיולוגית - ב'

הקורס מיועד לדון בבסיס הביולוגי של התנהגויות כגון עוררות ושינה ופעילות מינית, אספקטים של למידה כגון: חיזוק, רכישה של אינפורמציה וזיכרון, סגנון קוגניטיבי, הפרעות בתחום הפסיכופתולוגיה והשפעת לחץ ומצבי נפש על מערכות פיזיולוגיות, כגון: המערכת החיסונית ותחושת כאב. מעורבות מערכת עצבים מרכזית בהתנהגויות אלו תידון ברמה אנטומית, פיזיולוגית, ביוכימית ופרמקולוגית.

1071.2103.01 מבוא לתודות האישיות

באמצעות הרצאות פרונטאליות לכלל תלמידי שנה א', יסקור הקורס את שאלות היסוד של תחום האישיות ואת תאוריות האישיות המרכזיות. ייסקרו תאוריות פסיכודינמיות, התנהגותיות, קוגניטיביות, הומניסטיות ואקסיסטנציאליות.

1071.1124.01 תאוריות אישיות - עבודה יישומית

קורס זה יתמקד ביישום הידע התאורטי שנצבר בקורס המבוא תוך התמודדות עם המורכבות האנושית שמציע המפגש עם בני אדם במציאות. התלמידים יתבקשו לקיים ראיון שיימשך 3-4 פגישות עם אדם שייבחר על ידם ויאושר על ידי צוות ההוראה. מטלת הקורס הינה כתיבת עבודה בת שני חלקים: (א) תיאור חופשי של האדם עימו נפגשו ומאפייני אישיותו כפי שמבין זאת התלמיד; (ב) שימוש באחת מהתאוריות שנלמדו בקורס המבוא להסבר מניעיו, התנהגותו ואישיותו של המרואיין.

באופן מעשי, לאחר מספר שיעורים פרונטאליים שיציגו את הנושא ויקנו כלים לביצוע המשימה, יחולקו משתתפי הקורס לקבוצות. כל קבוצה תיפגש עם אחד ממתרגלי הקורס. הפגישות ישמשו לליווי התלמידים בביצוע עבודתם בקורס תוך ליבון המורכבויות הרגשיות והמעשיות הגלומות בביצוע הראיונות ובכתיבת העבודה.

1071.2103.01 שיטות מחקר

הקורס מיועד להציג ללומד מושגי יסוד במתודולוגיה של מחקר ובתכנון מחקרים. הקורס כולל מבוא קצר לפילוסופיה של המדעים ודיון מפורט בבדיקת השערות ותאוריות, דגימה, מדידה ותכנון מחקרים ניסויים וכעין-ניסויים.

1071.2109.01 תרגיל בשיטות מחקר

התרגיל בשיטות מחקר מותכנן בצד היישומי של החומר אשר נלמד בקורס לשיטות מחקר. התרגיל מקנה את הכלים הדרושים לתכנון ולביצוע עבודה מחקרית מתחילתה ועד סופה. התלמידים יתנסו בקריאה ביקורתית, עריכת מחקר עצמאי וכתבתו.

1071.2114.01 ניתוח שונות ויישומי מחשב

הקורס יעסוק במודלים לניתוח מערכי מחקר ניסויים, בהם החוקר מתפעל מספר משתנים. ההבחנה בין מערכי מחקר עם משתנים בין-נבדקים לעומת משתנים תוך-נבדקים תוביל לבניית מודלים תאורטיים שונים. בתרגיל יושם דגש על ניתוח מערכי המחקר בעזרת תוכנות סטטיסטיות.

1071.2815.01 פסיכולוגיה חברתית - מהאישי לבינאישי

שיעור זה יציג את הגישות והתאוריות העיקריות בתחום הפסיכולוגיה החברתית וכן את המחקרים שהתפתחו במסגרת גישות אלה. בסמסטר אי ייסקרו שיטות המחקר והבעיות הנלוות. לאחר מכן ייסקרו התחום של תהליכים תוך אישיים כולל יחוס, האני, עמדות ותפיסה בין אישית.

1071.2816.01 פסיכולוגיה חברתית - מהבינאישי לקבוצתי

סמסטר זה מהווה המשך לסמסטר אי ויכסה את תחום התהליכים הבין אישיים והקבוצתיים כולל מתן עזרה, תוקפנות, מנהיגות, ותחרות בשיתוף פעולה.

1071.2904.01 פסיכולוגיה התפתחותית של הילד

תאוריות מרכזיות בפסיכולוגיה התפתחותית עם דגש על התפתחות רגשית, קוגניטיבית ובינאישית.

1071.2905.01 פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן

הקורס יתמקד בהמשך תהליכי ההתפתחות לאחר גיל ההתבגרות, לאור גישת הפסיכולוגיה ההתפתחותית של טווח החיים. ייסקרו בקורס התאוריות והתהליכים הביולוגיים, האישיותיים, הבין-אישיים, המשפחתיים, הקוגניטיביים, הפסיכו-חברתיים והפסיכופתולוגיים - כפי שהם משתקפים בשלבים שונים בחיי המבוגר והזקן.

1071.2908.01 פסיכולוגיה קוגניטיבית: שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות

הקורס עוסק בתאוריות, שיטות מחקר וממצאי מחקרים לגבי שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות ברמות ובתחומים שונים והשפעות הדדיות ביניהם לבין אישיות, אמוציות והתנהגות.

1071.2910.01 תפיסה וקוגניציה

הקורס יעסוק בשני התחומים המרכזיים הבאים: (א) תפיסה כארגון מרחבי (ב) תפיסת כארגון קוגניטיבי. בתחום הראשון יידונו הנושאים הבאים: סכמות של תפיסה, מבנה וארגון תפיסתי, תפיסה מרחבית, התפתחות תפיסתית, אשליות חזותיות ותפיסת צורות. בתחום השני יידונו הנושאים הבאים: מערכת עיבוד המידע, השפעות תפיסה מאוחרות, דימויים חזותיים ותהליכי קשב.

1071.2911.01 למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי

הקורס סוקר תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי של התניה קלאסית והתניה אופרנטית בבעלי חיים ובבני אדם.

1071.2912.01 למידה - התנהגויות מורכבות: שיטות מחקר וניתוח תאורטי

הבנת פעילות מנגונוני התניה קלאסית והתניה אופרנטית בהתנהגויות מורכבות. הקורס יעסוק בהשפעת מוטיבציה על התנהגות, למידת הבחנה, התנהגות מורכבת ועוד. דרישה מוקדמת: למידה - התניה קלאסית ואופרנטית: תופעות בסיסיות וניתוח תאורטי.

1071.2907.01 מבוא לפסיכולוגיה קוגניטיבית

מטרת הקורס היא הכרת הקוגניציה האנושית: איך עובד הזיכרון? איך אנחנו מבינים שפה? איך אנחנו חושבים? ילמדו נושאים עיקריים במחקר בפסיכולוגיה קוגניטיבית – תפיסה וריכוז; סיווג ושפה; זיכרון, תשיבה והגיון. כמו כן יילמדו נושאים שקיבלו דגש בשנים האחרונות כמו רגשות ותודעה. הקורס יבחן תאוריות קוגניטיביות כמו גם גישות מתודולוגיות בפסיכולוגיה קוגניטיבית והקישור שלהם למדעי המוח.

1071.2909.01 תפיסה חושית

בשיעור יידונו תהליכי עיבוד אינפורמציה בתפיסה. הסטודנטים יידרשו לעמוד במבחן הכולל את החומר המוצג בשיעור בתוספת חומר קריאה.

1071.3109.01 מבוא לפסיכופתולוגיה

מטרתו המרכזית של הקורס היא לחשוף את הסטודנטים, באופן ראשוני, לשאלות מקצועיות ואתיות הקשורות בשאלה מה בין נורמלי לפתולוגי. הקורס ייגע במספר תאוריות מרכזיות בתחום, כיצד ניתן להסביר באמצעותן הפרעות נפשיות מרכזיות (כמו למשל פסיכוזות, הפרעות חרדה, הפרעות מצב רוח והפרעות אישיות). תהיה התייחסות לאופני האבחון המקובלים ולסגנונות הטיפול הרווחים.

1071.3111.01 מבחנים והערכה

הקורס עוסק במושגים ובתאוריה בסיסיים של מדידה ומבחנים פסיכולוגיים. הדגש בקורס הוא על השימוש במבחנים להערכת האישיות והיכולת האינטלקטואלית.

1071.3108.01 לימודי שדה

מטרתה של תכנית לימודי השדה היא לאפשר לתלמידים להכיר את המציאות החבויה מאחורי כותרות ותאוריות פסיכולוגיות שונות, תוך כדי התנסות מעשית בקהילה ובמסגרות שונות של בריאות הנפש. כחלק מהתכנית יתנסו הסטודנטים במשך השנה האקדמית ביצירת קשר של חונכות או ליווי באופן פרטני או בהנחיה קבוצתית של ילדים, נוער או מבוגרים. הפעילות תלווה לאורך השנה בהדרכה קבוצתית שבועית שתתקיים ברוב המקרים במוסד שבו מתקיימת הפעילות. בחלק מהמוסדות תינתן לסטודנטים גם הדרכה אישית, בנוסף להדרכה הקבוצתית ואף העשרה בתחומים רלוונטיים.

סמינריונים אמפיריים**1071.3627.01 פסיכולוגיה של כיבוש**

הקורס יסקור מגוון תוצאות פסיכולוגיות של כיבוש בכלל ובשטחים נפרט והשפעתו על הכובשים והנכבשים. הוא יכלול את הנושאים הבאים: זהות וניכור (אישית ולאומית); דפוסי שיח במפגש כובש-נכבש; תפיסת הזולת והגישות לסבל; מעמד הילד כסובייקט.

1071.4815.01 מדלים מוחיים למשמעות רגשית באדם

נתחיל בסקירה היסטורית של הגישות המקובלות בחשיבה התאורטית על הנושא (כלומר, מהי משמעות רגשית וכיצד היא קשורה לגוון הרגשי). נמשיך בהצגת שיטות המחקר (הדמיה מוחית ופסיכופיסיקה) ונסקור מתקדים בהדמיה שבחנו את הנושא בשנים האחרונות. החלק המעשי יתמקד בהכנת פרויקט מחקר בנושא משמעות רגשית שיתאים ל-fMRI. הניסוי יתבסס על גירויים בעלי עומס רגשי שונה וממקורות שונים: חיצוניים (שמיעתי וראייתי) ופנימיים (מעורר וספונטני). הקורס יתקיים בחלקו במעבדה להדמיה תפקודית של המוח במרכז הרפואי תל-אביב ע"ש סוראסקי (איכילוב).

1071.3623.01 מובן, משמעות וחשיבה סמלית

הסמינריון יעסוק בנושאים הבאים: מהם מובן ומשמעות – הגדרות וגישות; סוגים של משמעות; סימן, סמל ומטפורות; גישות שונות למדידת משמעות; משמעות בינאישית ומשמעות אישית, משמעות ושפה; התפקידים של המשמעות בתחומים שונים – פעילות קוגניטיבית, תכונות אישיות, תפקוד חברתי, פסיכופתולוגיה, תפיסת האני והזולת, פסיכותרפיה; משמעות ויצירתיות; משמעות באמנות; משמעות החיים.

1071.3633.01 סוגיות ברווחה נפשית - איך מזהירים על אושר בעולם עדין
 השאלות על טיבו של האושר כבסיס לרווחה הנפשית של האדם הטרידו פילוסופים בכל הדורות. בחמישים השנים האחרונות מתרכז המחקר האמפירי בנושא האושר בתחום המכונה " Subjective well being" (רווחה סובייקטיבית). לאחר מבוא עיוני והיסטורי על הגישות לנושא האושר, יתוארו מחקרים אמפיריים מרכזיים, שאינם הולמים בהכרח את האינטואיציה המקובלת. לתלמידים תוצג תיאוריה כוללת על תפקידיה של הרווחה הסובייקטיבית מול תרחישים של "עולם עדין" (סכנות, מצוקות וטראומות למיניהן), וכן על פעילותה של הרווחה הסובייקטיבית בתוך מודולות של מרחב זמן פסיכולוגיים. הקורס יתמקד בתפקידים (כלומר בתועלות הפסיכולוגיות) של ההצטרות השונות, שבהן אנשים מוסרים על מידת אושרם או סבלם בחיים. התלמידים יערכו מחקר אמפירי, שיסתיים בעבודה סמינריונית. באישור המרצה יוכלו להצטרף מספר תלמידי מ"א, ועבורם ישמש הקורס סדנת מחקר.

1071.3450.01 הבדלים בין המינים מבט התפתחותי ובין תרבותי
 במסגרת הסמינר נתמקד בהבדלים בין המינים, בהתנהגויות שונות מתוך נקודת מבט התפתחותית ובין תרבותית.

1071.3621.01 מרחק פסיכולוגי
 זהו סמינר אמפירי העוסק בהשפעות של הרחקה פסיכולוגית על תפיסת גירויים חברתיים, על ניבוי, החלטה ורגש. מימדי המרחק השונים שיבחנו הם מרחק זמן (התרחקות מנקודת הווה לעבר העתידי והעבר) מרחק חברתי (אני לעומת מישהו אחר, קרוב לעומת זר), מרחק פיזי, ומרחק של ייצוג (ייצוג קונקרטי לעומת ייצוג אבסטרקטי). נפתח דרכים לבחון באופן אמפירי את הטענה, הנגזרת מתאוריית רמת ההבניה של נ. ליברמן וי. טרופה, כי לכל מימדי המרחק האלה השפעות זומות, וכי מימדי המרחק עצמם הם חלופיים זה לזה, כך שהרחקה של גירוי במימד אחד גורמת לתפיסתו כרחוק יותר גם במימדים אחרים.

1071.3557.01 מוח, התנהגות, והמערכת החיסונית: השפעות לחץ על פגיעות למחלות והתפתחות סרטן

הסמינר יסקור את העדויות לקשר שבין המוח והמערכת החיסונית, המנגנונים הפיזיולוגיים, וההשפעות הפסיכולוגיות על קשר זה ועל פגיעות למחלות. הסמינר יכלול בנוסף מבוא למערכת החיסונית וטכניקות מעבדה לרישום וחקר מדדים חיסוניים.

1071.4738.01 השפעת הזיכרון על הקשב
 בסמינר זה נחקר את ההשפעה של התנסויות קודמות על הפניות הקשב. דגש ינתן על המרכיב האימפליציטי של השפעות אלה. הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4813.01 תפיסת פרצופים
 פרצופים הינם גירויים ויזואליים בעלי מבנה מאוד דומה (שתי עיניים ממוקמות מעל אף שממוקם מעל פה). כיצד אנחנו מצליחים להבחין בקלות רבה בין אלפי הפרצופים שאנו פוגשים במהלך חיינו? מחקרים במדעי המוח ומדעים קוגניטיביים מעידים על קיומו של מנגנון מיוחד אשר מוקדש לזיהוי פרצופים. בסמינר נדון במחקרים בהדמיה מוחית (ERP, fMRI) ומחקרים התנהגותיים אשר ניסו לאפיין את המנגנון לזיהוי פרצופים ואת הדרך שבה הוא מעבד מידע באופן שונה ממנגנונים לזיהוי אובייקטים אחרים (כמו כסאות, בתים, מכוניות וכו'). המחקר האמפירי יכלול איסוף מדדים התנהגותיים על יכולת זיהוי פרצופים ואובייקטים. כמה מהשאלות שנעסוק בהן: (1) האם קיימים הבדלים בין אנשים ביכולת זיהוי פרצופים, ואם כן, מה ניתן ללמוד מהן על מבנה ותפקוד המנגנון לזיהוי פרצופים? (2) האם קיים מרכיב גנטי משמעותי ביכולת זיהוי פרצופים (האם יכולת זיהוי פרצופים עוברת בתורשה?) (3) מדוע "כל הסינים נראים אותו דבר" והאם ניתן להשתפר ביכולתנו לזהות פרצופים מגזעים אחרים? הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.3634.01 שיפוטיות קוגניטיבית ומטה-קוגניטיבית
 הסמינר יעסוק בתהליכים העומדים בבסיסם של שיפוטיות קוגניטיבית ומטה-קוגניטיבית שונים כגון: שיפוטיות זמן; שיפוטיות הסתברות; שיפוטיות ביטחון, ויתחקק אחר טעויות אפשריות הנובעות מהתהליכים הקוגניטיביים וההיוריסטיים השונים. במסגרת הסמינר יבצעו התלמידים מחקרים אמפיריים וזאת לאחר למידה של הבסיס התיאורטי הנדרש.

1071.4806.01 מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית
 הסמינר יסקור את ההיבטים ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים והניורולוגיים של מודל החלשת הסיגנל של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית, וידון ברלוונטיות שלו לסינדרום הקליני. הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.3630.01 ויסות עצמי של התנהגות אגרסיבית כפונקציה של משתנים אישיותיים
 אגרסיה היא התנהגות המכוונת לפגוע באדם אחר באופן פיזי או באופן נפשי. אין אדם שאינו מסוגל להתנהג באופן אגרסיבי. אך מיעוט קטן של אנשים מפגין התנהגות אגרסיבית בתדירות גבוהה. רוב בני האדם ממעטים להפגין התנהגות אגרסיבית בכלל או מפגינים אותה רק במצבים מסוימים (נהיגה בכביש, ביחסים עם עובדים או עם בני משפחה, וכו'). במחקרים שיעשו במסגרת הסמינר יבדקו המאפיינים האישיותיים הקשורים בהופעת ההתנהגות האגרסיבית בתנאים מסוימים והמשאבים האישיותיים העוזרים לפרט שלא להתנהג בצורה אגרסיבית. שאלות מחקריות אפשריות הן: (1) מדוע אנשים הרגישים לדחייה (סגנון התקשורת לא בטוח) נוטים יותר לאגרסיה? (2) מיומנויות שליטה עצמית כעוצרת התנהגות אגרסיבית בפועל? (3) כיצד הנטייה לחשוב מחשבות עוינות מעוררת התנהגות אגרסיבית? (4) כיצד מטרות חברתיות וערכים פרו-חברתיים קשורות לוויסות ההתנהגות האגרסיבית? (5) האם אנשים מאושרים יותר פחות אגרסיביים? מהו הקשר בין אפקט חיובי לבין ההתנהגות האגרסיבית. (6) משתנים אישיותיים המשפיעים על התנהגות אגרסיבית בנהיגה. (7) נטייה להימנעות מגירויים מכאיבים כמאפיין הבולט אגרסיה.

1071.3609.01 התמודדות הורים ומורים עם אלימות ילדים
 זהו סמינר מחקר-קליני שעוסק בהתמודדות של הורים עם ילדים הסובלים מבעיות התנהגות; הסמינר מתקיים בשיתוף עם ה"יחידה להדרכת הורים" בבית החולים "שניידר". במסגרת הסמינר ילוו הסטודנטים את הייעוץ להורים הניתן ע"י פסיכולוגים מהיחידה, ינהלו שיחות תמיכה עם ההורים ויקחו חלק פעיל במחקר המתקיים בתחום. במהלך הסמינר ירכשו הסטודנטים מיומנות בתמיכה, ונסיון בכתיבת סיכום אינטייק, סיכום טיפול וכדומה. על הסטודנטים יהיה להגיע כפעם בשבוע (בדייכ בשעות אחה"צ) למרכז שניידר בפתח-תקווה או לשלוחה בחולון, שם מתקיימים הטיפולים ולעיתים גם אל בתי המשפחות.
 תנאי הכרחי להשתתפות בסמינר הוא השתתפות בהכשרה מקדימה שתתקיים בתאריכים: 08:00-15:00, 8,12,15/10/2007.
 העבודה הסמינריונית של הסטודנטים תעסוק בחוסר אונים הורי/מורי.

1071.3636.01 בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית: תלות, עצמאות ויחסי כח
 הסמינר יתמקד בקשר שבין תלות ועצמאות לבין יחסי כח בין יחידים ובין קבוצות.

1071.3471.01 סוגיות בהתפתחות קוגניטיבית
 בסמינריון נבחן כיצד מתפתחת אצל ילדים בגיל הרך תהבנה של מצבו המנטלי ומצבו האמוציונלי של האחר.

1071.3706.01 התפתחות חברתית
 הסמינר מתמקד בהתפתחות חברתית של ילדים. הנושאים שיידונו כוללים מוסר, דחיית סיפוק ושליטה עצמית, והתפתחות מגדר, כאשר הרקע יהיה התאוריות הקיימות בשטח (כגון: פרויד, פיאגה, קוהלברג, מישל, והתאוריה שלי). במסגרת סמינר זה יבצעו הסטודנטים מחקר בתאום עם המרצה. כל סטודנט יתמקד בתחום מחקר ויכתוב הצעת מחקר בת 2 עמודים. לאחר אישור ההצעה על ידי המרצה, ייערך המחקר. בתחילת השנה תינתנה הרצאות ולאחר מכן יתקיימו פגישות אישיות עם כל סטודנט לדיון במחקרים אך לא יינתנו הרצאות פורמליות לכיתה בשלמותה. הציון יתבסס כולו על העבודה המסכמת את עבודת המחקר.

1071.3635.01 מקורות האושר: מה גורם לנו להרגיש טוב?
 למרות ש"תעשיית האושר" פורחת ויש בה עניין רב להבנת הרווחה הנפשית של הפרט, הפסיכולוגיה כמדע העדיפה לעסוק יותר בשאלה: מדוע אנשים מרגישים מדוכאים וחרדים מאשר מה גורם להם להרגיש טוב ומרצים. בסמינר הזה נחקר את מקורות האושר של הפרט בחברה הישראלית ונסה למצוא תשובות אמפיריות ותיאורטיות לשאלות כגון: (1) כיצד מתפתח האושר בשלבי החיים השונים? (2) מה הם המיומנויות האישיות המאפשרות לאדם להיות מאושר? (3) האם אדם יכול להיות מאושר באי בודד או האם הוא זקוק לחברת אחרים ע"מ להרגיש מאושר?

(4) האם מתן עזרה לאחרים נותן לנו להרגיש טוב! (5) האם קשר אינטימי עם אדם אחר תורם לאושר האישי? (6) האם אנשים המאושרים רגשית בריאים יותר ומצליחים יותר בחיים? (7) האם אושר אישי הוא "תכונה אישיותית" או מוצר נילווח לתנאי החיים?

1071.4179.01 מחילים של סכיזופרניה בבעלי-חיים

פיתוח מודלים בבעלי חיים למחלות נוירופסיכיאטריות מהווה נדבך מרכזי בהבנת המנגנונים הביוולוגיים וחיפוש הטיפול התרופתי של המחלות האלה, אך הקונצפט של מודלים כאלה אינו טרייוואלי. ננסה בתחילה להבין מה זה מודל בבעלי חיים, מה מטרותיו, וכיצד בנוים אותו נכון, תוך סקירה של המודלים המובילים בתחום הסכיזופרניה. לאחר מכן נתמקד במודל העכבה הסמוית של סכיזופרניה אשר ממדל את אחת מהפרעות הגרעין של סכיזופרניה, הפרעת קשב סלקטיבי. נסקור את ההיבטים ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים, הנוירולוגיים והנייר-התפתחותיים של הפרעה בעכבה סמויה, ונדון ברלוונטיות שלהם לסינדרום הקליני, גילוי טיפולים חדשים במחלה, ואולי מניעתה.
הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

קורסי בחירה ב.א.

1071.3234.01 יחסים בין אישיים בקבוצה

קורס ביחסים אישיים בקבוצה יועבר בצורת מעבדה התנסותית שבה המשתתפים ילמדו על תהליכים של תקשורת ושל השפעה קבוצתית, תוך כדי הגברת המודעות לעצמם וחינוך רגשות לשני.

1071.3707.01 מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות

הקורס יתאר את הרקע להתפתחות הפסיכולוגיה של הבריאות המעוגנת במודל הביו-פסיכו-חברתי של הרפואה. יוצגו היבטים שונים לקשרים גוף-נפש, מצבי לחץ, כאב, רפואה התנהגותית, אישיות ובריאות, קוגניציות מחלה ובריאות.

1071.2306.01 מידע: קליטה, עיבוד, ייצוג ואחסון

הקורס עוסק בגישות תאורטיות ובמחקרים לגבי מהות המידע ותיפקודיו על הרמה הפסיכולוגית, קליטת מידע, שינויים שהמידע עובר בעקבות עיבודים פסיכולוגיים שונים, ייחוס מובן ומשמעות, ייצוג מידע (למשל, באופן מילולי, בדימויים, באופנים מופשטים ומוחשיים שונים), מטפורות וסמלים, מהות ותפקוד הזיכרון.

1071.3553.01 התפתחות החשיבה בתקופת הילדות המוקדמת

בשיעור יוצגו גישות תאורטיות שונות וממצאים אמפיריים הנוגעים להתפתחות החשיבה בילדות המוקדמת, ובמיוחד בתקופת טרום בית הספר.

1071.3579.01 התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך

נדון בגישות שונות להתפתחות ייצוגים מנטליים והקשר בין התפתחות ייצוגים לפתרון בעיות.

1071.2313.01 מבוא לקבלת החלטות

יוצגו מודלים נורמטיביים והתנהגותיים של קבלת החלטות והקשר שלהם להחלטות אישיות בתחומי חיים שונים. הקורס יעסוק גם בקשיי החלטה, בהבדלים בינאישיים בתהליכי החלטה, ובשיטות ייעוץ לסיוע בקבלת החלטות.

1071.2315.01 הבסיס הביוולוגי של סכיזופרניה

סכיזופרניה נהנה מחלה נוירופסיכיאטרית פסיכוטית המתבטא בהפרעות עמוקות של חשיבה, תפישה, רגש והתנהגות. לאחר הכרות עם הפנומנולוגיה של סכיזופרניה והטיפול התרופתי במחלה, הקורס סוקר את הידע הנוכחי על המוח הסכיזופרני כפי שהתגבש מתוך ממצאים מתחומי הניורואנטומיה, הניירוכימיה, הגנטיקה, הדימויות והפרמקולוגיה. מודגש הקשר בין מחקר בבני אדם ובבעלי חיים כגישה אינטגרטיבית אשר שתי זרועותיה מזינות זו את זו ומקדמות זו את זו. הממצאים משני התחומים ישולבו בסקירה של התאוריות המובילות של הביוולוגיה של סכיזופרניה.

1071.2305.01 פסיכולוגיה קוגניטיבית: "זה הכל בראש שלך"

בקורס זה כל אחד מתכרי המגמה הקוגניטיבית יציג סוגיות מרכזיות בתחום המחקר.

1071.3112.01 פסיכופתולוגיה גישות דינמיות

הקורס עוסק באטיולוגיה של פסיכופתולוגיות מסוימות מתוך הסתכלות פסיכודינמית קלאסית ועכשווית, ונגזרות הטיפול מהן. הקורס כולל היכרות עם מושגים בסיסיים בפסיכופתולוגיה דינמית ומציג אותן תוך שימוש בייצוגים שונים שלהם בחיים.

1071.2316.01 היסטוריה של הפסיכולוגיה

הקורס כולל סקירה רחבה של התפתחות הפסיכולוגיה מאז הזמן העתיק עד ימינו, לרבות נגיעה באספקטים תרבותיים ואנתרופולוגיים.

1071.4925.01 הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות

מטרת הקורס היא בחינת התיאוריות (לדוגמה: Bernard Lewis, Edward Said) העוסקות בקונפליקטים המזרח תיכוניים מנקודת מבט פסיכולוגית ופילוסופית. נקודות מבט אלו קשורות קשר הדוק לנרטיבים היסטוריים כלליים (לדוגמה: קץ ההיסטוריה, התגשות הציביליזציות) וכאלה העוסקים בקונפליקט הישראלי-ערבי בפרט, ולכן הקורס יתבר בניהם. הקורס יתבסס על מצגות המשתתפים.

1071.4926.01 יהודים ישנים, יהודים חדשים ויהודים שונאי עצמם: הפסיכולוגיה של הזהות**היהודית ביחס למדיניות הישראלית**

בשנים האחרונות הדיון על היחסים שבין היהודים לישראל הופך לתוקפני מאוד באופיו. מחד גיסא קיימת קבוצה הטוענת כי כל הביקורת כלפי ישראל אינה אלא גילויים של האנטישמיות החדשה. מאידך גיסא נשמעת יותר ויותר ביקורת פוגענית המציגה את ישראל כמדינת אפרטהייד קולוניאליסטית. הקורס יציג וינתח קונספטים אלו וינסה לעמוד על הדינמיקות הפסיכולוגיות שבבסיסם. בנוסף ננסה להבין מדוע השיח הציבורי בישראל בוחר להתעלם מדינמיקות חשובות אלה, למרות שזה משתמש שוב ושוב בקונספט האנטישמיות החדשה.

1071.2311.01 בין פסיכולוגיה לרפואה

החלוקה הקלאסית של תחומי העניין של פסיכולוגיה, פסיכיאטריה ונירולוגיה הולכת ומטשטשת. מטופל עם חרדה, למי יפנה? לגנטיקאי? נירולוג? פסיכיאטר? או פסיכולוג? ובאוניברסיטה - מי יחקור חרדה על סוגיה?
מטרת הקורס להבהיר את היחסים בין רפואה לפסיכולוגיה לגבי המחקר והטיפול בהפרעות חרדה.

1071.2318.01 פסיכולוגיה ועולמות וירטואליים

נוח לנו לחיות בסביבה של יצורים נבונים, הם מבינים אותנו ואנחנו מבינים אותם ולכן האינטראקציה איתם קלה ואדפטיבית. כיום, רוב רובם של היצורים הנבונים הם תוצר של אבולוציה ביולוגית, חיות ובני אדם. אבולוציה תרבותית מבטיחה התפתחות של יצורים נבונים וסביבות חכמות סינטטיות. אלה הם אוטורים (avatars) המאכלסים את רשת האינטרנט, רובוטים למיניהם, מכשירים וסביבות חכמות. מטרת הקורס לבחון האם אנחנו מוכנים לאינטראקציה קוגניטיבית ואמוציולוגית עם יצורים וסביבות סינטטיים.

1071.2322.01 האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות**ופסיכולוגיות**

מאז שנות השמונים נשמעים טיעונים עזים כי המערב מאבד את היכולת להגן על ערכיו הבסיסיים. סופרים כמו Allan Bloom ו-Alain Finkielkraut טוענים כי הרלטיביזם הפוסט-מודרניסטי מקשה על קיום דיון מעמיק בנושא ערכים. נקודה זו חודדה לאתר 9.11 כאשר המערב נקרא להגן על ערכיו אך נראה כי הגנה זו לא נוחלת הצלחה מרובה. הקורס יבחן נושאים אלה מפרספקטיבה פילוסופית ופסיכולוגית.

1071.3712.01 מפגש בין זהויות: גברים ונשים

מטרת הקורס היא הכרת והעמקה של נושא הזהות המגדרית שהיא אחת הזהויות המרכזיות בהתפתחות האדם. הקורס יועבר במתכונת התנסותית ויעסוק במחקר היחסים בין גברים ונשים דרך התהליך שיתווה בקבוצה. המוקד בדיאלוג הקבוצתי יהיה הזהות המגדרית והתשלכות שלה על היחסים בין הקבוצות ובתוך כל אחת מהקבוצות. במסגרת העבודה המסכמת שתגוש בתום הקורס יערכו הסטודנטים המשגה תיאורטית של התהליך הקבוצתי.

תואר שני

ראש המגמה הקלינית - פרופ' ראובן דר/פרופ' קרלו שטרנגר
 ראש המגמה הקלינית של הילד - ד"ר מישל סלואן
 ראש המגמה החברתית - פרופ' רחל קרניול
 ראש המגמה הקוגניטיבית - פרופ' יונתן גושן
 ראש המגמה הפסיכוביולוגית - ד"ר דפנה יואל

מטרות הלימודים

- א. להקנות לתלמידים התמחות בתחום אחד של המקצוע (שייקרא לחלן "מגמה").
- ב. להעמיק את הידע הכללי של התלמידים בתחומי הפסיכולוגיה החשובים. השילוב בין התמחות ובין הקניית ידע כללי ברמה מתקדמת מתבטא בתכנית הלימודים של לימודי התואר השני בכך שבכל מגמה מוצעים לתלמידים שיעורי חובה, שיעורי בחירה, ועבודת שדה מעשית בתחום ההתמחות של המגמה.

משך הלימודים

הלימודים לקראת התואר השני נמשכים שנתיים. תלמיד מסלול הלימודים עם עבודת גמר חייב להגיש הצעת תזה עד תום השנה הראשונה ללימודיו ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד ה-1 באוקטובר בכל שנה - יופסקו לימודיו.

המגמות המוצעות

- א. פסיכולוגיה קלינית
- ב. פסיכולוגיה קלינית של הילד
- ג. פסיכולוגיה חברתית
- ד. פסיכולוגיה קוגניטיבית
- ה. פסיכוביולוגית

בנוסף, החוג מציע לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה (מסלול ישיר לדוקטורט).

תנאי קבלה

רשאים להירשם מועמדים, שסיימו את לימודיהם לקראת התואר "בוגר אוניברסיטת" בפסיכולוגיה כדלהלן: למגמות הקלינית וקלינית ילד בציון 90 לפחות, למגמה החברתית בציון 88 לפחות, למגמה הקוגניטיבית בציון 83 לפחות ולמגמה הפסיכוביולוגית בציון 80 לפחות, ללימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה בציון 90 לפחות. מספר המתקבלים מצומצם. הקבלה מותנית הן בהישגים בלימודים והן בהתאמת המועמדים ללימודי התואר השני בפסיכולוגיה שתיקבע על סמך ראיון אישי או מרכז הערכה (במגמות הקליניות) ומבחן מיון ארצי. הזימון לראיון אישי הוא עפ"י שיקולי כל מגמה, בהתאם לנתוני המועמדים.

תנאי להגשת מועמדות

אחד מתנאי הקבלה למ.א. (במגמות: קלינית, קלינית ילד וחברתית) הוא מעבר מבחן מיון ארצי בפסיכולוגיה – "מבחן מתאם" הנערך ע"י המרכז הארצי לבחינות. (טלפון: 02-6759555).

מועמדים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים, המעוניינים ללמוד לתואר השני בפסיכולוגיה חייבים, כתנאי מוקדם, להשלים לימודים מתכנית התואר הראשון בחוג לפסיכולוגיה. על מועמדים אלה להירשם ללימודי התואר הראשון וקבלתם תישקל עפ"י דרישות הקבלה הרגילות לתואר הראשון בפסיכולוגיה (כולל הבחינה הפסיכומטרית).

מתקבלים, אשר במסגרת לימודיהם הקודמים לא למדו קורסים מתחום הפסיכולוגיה, ילמדו בתכנית הנקראת "חוג לאחר תואר". היקף לימודים אלו שווה להיקף הנדרש מתלמידי אופן הלימוד הדו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה, דהיינו 60 ש"ס. בסיום לימודים אלה ניתנת תעודה שוות-ערך מבחינה אקדמית לתואר ב.א. **במסלול זה ניתן לקבל פטור מקורסי חובה בלבד של עד 10 ש"ס.**

מתקבלים, אשר למדו קורסים בפסיכולוגיה, במסגרת לימודיהם הקודמים, לרבות אלה שסיימו לימודי חטיבה בפסיכולוגיה, ילמדו בתכנית ההשלמות. מתקבלים אלו מתבקשים לפנות, לאחר קבלת ההודעה על קבלתם, ליועץ התואר ראשון בחוג, ולהמציא אישור המפרט את לימודיהם הקודמים. היועץ יקבע לכל תלמיד את הרכב תכנית ההשלמות והיקפה.

סיום תכנית ההשלמות אינו מוכה בתעודה או בתואר אקדמי, אך מקנה זכות להגשת מועמדות לתואר שני. סיום תכנית ההשלמות אינו מבטיח קבלה אוטומטית. בשיקולי הקבלה לתואר השני יובא בחשבון הציון המשוקלל בלימודי ההשלמה בחוג לפסיכולוגיה.

קבלת תלמידים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים למגמות המחקריות

במקרים מיוחדים ועל פי החלטה מיוחדת של ראש המגמה הרלוונטית, יתאפשר למי שאינם בעלי ב.א. בפסיכולוגיה, להתקבל ללימודי מ.א. במגמות החברתית, הקוגניטיבית או הפסיכוביולוגית במעמד "על תנאי". למגמה הקוגניטיבית רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון "טוב מאוד" (83) לפחות, למגמה הפסיכוביולוגית בציון גמר "טוב" (80) לפחות, למגמה החברתית בציון "טוב מאוד" (88) לפחות. **מועמדים אלו יחויבו בקורסי השלמה מתכנית התואר הראשון (פירוט להלן). התנאי לקבלה בתלמידים מן המניין לתואר שני הוא סיום כל אחד מקורסי ההשלמות בציון שהוא לפחות ציון של דרישת הקבלה למגמה. במגמה הפסיכוביולוגית, נדרש ממוצע של 85 לפחות בציוני ההשלמות.** קורסי ההשלמה אינם נכללים במניין השעות לתואר שני ואינם משתקלים בציון הגמר.

קורסי ההשלמה הם:

חובה

- א. סטטיסטיקה לפסיכולוגים א+ב' (שיעור ותרגיל).
- ב. שיטות מחקר (שיעור ותרגיל).
- ג. ניתוח שונות ויישומי מחשב - (שיעור ותרגיל).
- ד. סמינר אמפירי (שנתי).

בחירה - 6 קורסים סמסטריאליים מתוך קורסי החובה ב.א. וזאת עפ"י קביעת ראש המגמה ובאישור היועץ לתואר ראשון.

התלמידים לא יעברו למעמד מן המניין בטרם יסיימו את כל ההשלמות שהוטלו עליהם. עם זאת, על פי שיקולי ראש המגמה יוכלו התלמידים, באישור, לקחת קורסים מתכנית המ.א. במקביל לתקופת ההשלמות. במקרה זה יחתמו התלמידים על הצהרה כי ידוע להם שהשתתפותם בשיעורי התואר השני היא על תנאי עד לסיום חובות ההשלמה, בכפוף לתנאי קבלתם.

עפ"י תקנון האוניברסיטה ניתן להיות במעמד על תנאי במשך שנה מתחילת הלימודים לכל היותר.

כל מגמה רשאית להחמיר בתנאי הקבלה מעבר למפורט בפסקה זו. יודגש שוב כי הקבלה לתואר שני ללא תואר ראשון בפסיכולוגיה הינה אך ורק במקרים מיוחדים ויוצאי דופן המצדיקים זאת.

חובות התלמיד בלימודי התואר השני¹

פירוט החובות:

1. קורסי חובה - א. קורסים מתודולוגיים וסטטיסטיים
ב. קורסי חובה ע"פ המפורט בתכנית כל אחת מהמגמות
2. קורסי בחירה מתוך רשימת שיעורי בחירה להשלמת מכסת השעות הנדרשת
3. שתי עבודות סמינריוניות (במגמות החברתית והפסיכוביולוגית)
4. עבודה סמינריונית (במגמות קלינית, קלינית ילד וקוגניטיבית)
5. עבודת גמר
6. בחינת גמר או הגנה על עבודת הגמר (במגמה הפסיכוביולוגית)
7. פרקטיקום²

לתשומת לב התלמידים:

1. על התלמידים להציג תעודת זכאות לב.א. במרכז למרשם במהלך שנת הלימודים הראשונה במ.א. (עד סוף סמסטר א'). **אם אישור זה לא יוצג במרכז למרשם יופסקו לימודי התלמיד לאלתר.**
2. על התלמידים לשלם שכר לימוד עד הגשת הגרסה הסופית של עבודת הגמר, או סיום יתר החובות (לפי המאוחר יותר).

סיום חובות שמיעה

כל תלמיד חייב לסיים את חובות השמיעה - כמוגדר ע"י המגמה, כולל פרקטיקום - עד תום השנה השנייה ללימודיו. תלמיד אשר לא יעמוד בדרישה זו במועד, לא יהיה זכאי להמשיך לימודיו לתואר.

מילוי חובות קורס

יש לסיים את כל מטלות הקורסים של שנה א' עד תום השנה. תלמיד שלא יגיש את כל העבודות לא יורשה להמשיך לשנה ב'.

כל הלימודים ניתנים במסגרת שיעורים ותרגילים. סיום קורס כרוך במילוי חובות שוטפות, כגון: הכנת עבודות לשיעור ו/או התרגיל המצורף לו, השתתפות בבחינה אם היא נדרשת וכו'. על כל שיעור, מכל סוג, מקבל התלמיד ציון (לא יוכר ציון "עבר" או "השתתף" אלא באישור מיוחד של כל מגמה, שניתן מראש).

קורס שמטלת הסיום בו היא הגשת עבודה יהיה מועד ההגשה חודש מתום השיעור האחרון. תלמיד אשר לא ימלא את חובות הקורס במועד, ידווח לו ציון 250 שמשמעותו "לא מילא חובות קורס". ציון זה אינו ניתן לביטול.

הלימודים לקראת התואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת בלבד, ובמקרים חריגים בשנה נוספת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה. תלמיד במסלול עם עבודת גמר חייב להגיש הצעה לעבודת הגמר עד תום השנה הראשונה ללימודיו ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה - יופסקו לימודיו.

¹ החל משנה"ל תשס"ד.

² לא משוקלל בציון הגמר.

נהלי הגשת עבודות בקורסים:

- א. עבודות המוטלות במהלך הקורס יש להגיש עד היום האחרון של הסמסטר בו נערך הקורס.
- ב. עבודות סיום קורס יש להגיש תוך חודש מהיום האחרון לסמסטר, אלא אם קבע המורה תאריך מוקדם יותר.
- הארכה של חודש ימים לכל היותר תינתן רק באישור מראש ובכתב ע"י המרצה ועותק יועבר לוועדת התוראה החוגית.
- ג. הגשת עבודות סמינריוניות - ראה בהמשך.

בחינות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדת ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).

עבודות סמינריוניות

כל התלמידים חייבים להגיש עבודה/ות סמינריוניות נוסף על דרישות ההשתתפות בקורסים. במגמות: חברתית ופסיכוביולוגית יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות. עבודה אחת לפחות חייבת להיות אמפירית. במגמות: קלינית, קלינית ילד וקוגניטיבית יש להגיש עבודה סמינריונית אחת. העבודות הסמינריוניות חייבות להיות מוגשות בעבודה אישית שאינה חופפת כל עבודה אחרת של התלמידים ואינה חלק ממנה. תלמידים אשר סיכמו עם מרצה על הכנת עבודה סמינריונית בהנחייתו, יודיעו על כך למזכירות בכתב בחתימת המרצה עם תחילת ההתקשרות. את עבודת הסמינר יש להגיש עד ה-7.9.2008. ניתן להגיש את שתי העבודות הסמינריוניות למרצה אחד, או עבודה סמינריונית אחת ועבודה הגמר למרצה אחד. אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות ועבודת גמר לאותו מרצה.

סדנאות מחקר

בנוסף לעבודות הסמינריוניות, רשאית כל מגמה לחייב השתתפות בסדנת מחקר כחלק משיעורי החיוב. מטרת סדנת המחקר היא לאפשר לתלמיד אימון במחקר, בהדרכה ובשיתוף של מרצה החוקר באותו תחום מלבד הקניית ידע מחקרי והכרת תחום מסוים.

עבודת גמר (תזת מ.א.)

עבודת הגמר צריכה להיות עבודת מחקר אמפירית שהתלמידים מבצעים בפיקוח ובהדרכה. המטרה היא לפתח את יכולתם של התלמידים לנהל מחקר, משלב התכנון ועד לדיווח הסופי. את האישור הסופי לנושא ולתכנית על התלמיד לקבל החל מתום שנת לימודיו הראשונה לתואר שני. התלמידים חייבים להגיש הצעת תזה עד תום השנה הראשונה ללימודיהם, ולקבל אישור להצעה. תלמידים שלא יעמדו בדרישה זו עד תום סמסטר א' של שנה"ל השנייה - יופסקו לימודיהם. התלמידים ידווחו על כך על גבי טופס מיוחד הנמצא במזכירות תואר שני. תלמידים המעוניינים להתחיל בעבודת גמר, יבחרו מנחה מקרב מורי החוג ויסכמו עימו כללית את הנושא. התכנית טעונה אישור של המנחה. תיתכן הדרכה על ידי מנחה מחוץ לחוג וזאת באישורו של ראש המגמה וצירופו של מנחה מהחוג לפסיכולוגיה. ההדרכה והפיקוח על ביצוע העבודה יתנהלו על ידי המנחה, ובמידת הצורך ייוועץ עם הקורא האחר. המנחה ינהל רישום של פגישותיו עם התלמידים החל בשלב האישור של העבודה. התלמידים ימסרו למנחה ולקורא השני טיוטה של עבודתם. בסמכותם לבקש תיקונים ושינויים בעבודה, אותם על התלמידים לבצע לפני הגשת הנוסח הסופי. על התלמידים להגיש את העבודה בהתאם לנדרש בתקנון בפקולטה. (בנוסף יש להגיש עותק סופי של העבודה על דיסקט).

בחינת גמר

במגמה הפסיכוביולוגית תיערך הגנה על עבודת הגמר בפורום סמינר המגמה. או לחלופין, (באישור מיוחד) בחינת גמר שתכלול שאלות שיימסרו לסטודנט משני מורי המגמה. את התשובות יש להגיש תוך 24 שעות.

עבודה מעשית

תלמידי התואר השני חייבים בעבודה מעשית מודרכת בהתאם לתחום המגמה שלהם. במגמות הקלינית והקלינית של הילד, עבודה זו צמודה לקורסים השונים ומתבצעת בבתי חולים, במרפאות ובתחנות לבריאות הנפש. במגמות החברתית, הפסיכוביולוגית והקוגניטיבית יידרשו כל התלמידים לבצע מחקר במסגרת אחד השיעורים שבהם הם משתתפים כשנה א'. סיום חובות אלו בהצלחה הוא תנאי להמשך הלימודים.

שקלול ציון הגמר

להלן המשקל היחסי של מרכיבי ציון הגמר לתואר השני בכל אחת מהמגמות.

במגמה הפסיכוביולוגית :	
20%	ציוני קורסים
20%	ציוני סמינרים
20%	ציון הגנת עבודת הגמר/בחינת גמר
40%	ציון עבודת הגמר
במגמות : הקלינית והקלינית של הילד :	
50%	ציוני קורסים
10%	ציון סמינר
40%	ציון עבודת הגמר
במגמה החברתית :	
40%	ציוני קורסים
20%	ציוני סמינרים
40%	ציוני עבודת הגמר
במגמה הקוגניטיבית :	
20%	ציוני שיעורי חוכה
20%	ציוני שיעורי בחירה
5%	ציון שיטות מחקר
15%	ציון סמינר
40%	ציון עבודת הגמר

המגמה הקלינית

המטרה המרכזית של המגמה היא להכשיר פסיכולוגים קליניים בעלי אתיקה מקצועית גבוהה אשר יהיו פתוחים באופן ביקורתי לגישות ולמגמות חדשות בפסיכולוגיה קלינית, ושיתוּ מסוגלים לתרגם את הידע שנרכש בפסיכולוגיה הכללית לטיפול ולהבנת האדם הסובל מהפרעות נפשיות. המגמה שוקדת על הקניית בסיס תאורטי ויישומי להבנת ההתנהגות האנושית ותהליכי שינוי. השאיפה היא להקנות ללומדים כלים ומושגים מחקרניים, גישות טיפוליות וטכניקות התורמות לשינוי בפרט ובמערכות רחבות יותר.

תכנית הלימודים מתמקדת בארבעה תחומים מרכזיים: (1) תאוריה; (2) מחקר; (3) אבחון והערכה; (4) התערבויות פסיכותראפויטיות. בנוסף ללימודים העיוניים כוללת התכנית גם פרקטיקום קליני. הפרקטיקום הקליני מתקיים בבתי חולים פסיכיאטריים ובמרפאות בריאות הנפש במשך יומיים בשבוע. סיום הלימודים מותנה בעמידה בחובות הקורסים, הפרקטיקום, הסמינר ועבודת הגמר. מורי המגמה מייצגים קשת רחבה של אסכולות טיפוליות ושל שטחי התעניינות מגוונים בפסיכולוגיה קלינית. קורסי החובה והבחירה המוצעים מכוונים להקנות לתלמידים ידע והבנה בסיסיים במגוון רחב של גישות טיפוליות לאוכלוסיית מבוגרים, בטוחי גיל שונים עם בעיות פסיכולוגיות הנעות מקשיים בהתמודדות עם מצבי לחץ יומיומיים ועד לתופעות פסיכוסטיות חריפות.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

מכסת השעות במגמה הקלינית 58 ש"ס (52 ש"ס חובה ו-6 ש"ס בחירה).¹

המגמה הקלינית של הילד

המגמה הקלינית של הילד מיועדת להכשרת פסיכולוגים להתמודדות עם צרכי הילד הנורמלי החריג והחולה בתפיסה כוללנית של עבודה טיפולית ומניעתית. תפיסה זו שמה דגש מיוחד על המסגרות השונות שבהן מתפתח ומתפקד הילד: משפחה, מוסדות חינוך, קהילה, ומסגרות טיפוליות אחרות.

תכנית הלימודים מכסה את טווח הגילאים מהינקות לגיל החתבגרות. הקורסים המרכזיים של התכנית כוללים את הידע הבסיסי בהתפתחות תקינה ופסיכופתולוגיה, באבחון ובטיפול בילדים ובמשפחותיהם, ובעבודה מערכתית במערכת החינוך. בנוסף להתמקדות בילדים, העבודה עם מבוגרים משמעותיים בחיי הילד (הורים, מורים) מצריכה ידע בעבודה עם מבוגרים ובטיפול משפחתי המשולבים בתכנית. התכנית כוללת פרקטיקום קליני למשך שנתיים במוסדות ובתי חולים לבריאות הנפש. במסגרת הפרקטיקום הסטודנטים יוכשרו בהיבטים היישומיים השונים של הפסיכולוגיה של הילד.

בנוסף ללימודים התאורטיים וההתנסויות הקליניות המגמה שמה דגש מיוחד על חשיבה והתנסות מחקרית במסגרות של סדנאות מחקר ועבודות תזה. כמו כן יש ניסיון מתמיד לשלב את הידע המחקרי המצטבר בתחומי התפתחות הילד, פסיכופתולוגיה וטיפול בקורסים הרלוונטיים. החלק האמפירי בתכנית הלימודים, יתפרס משנה"ל תשס"ח על פני שנתיים ויאפשר לסטודנטים לסיים בתום השנתיים את התיזה.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

מכסת השעות במגמה הקלינית של הילד 58 ש"ס¹ (54 ש"ס חובה ו-4 ש"ס בחירה)

¹ החל משנה"ל תשס"ד.

המגמה החברתית

מטרת לימודי המגמה בפסיכולוגיה חברתית היא להרחיב ולהעמיק את הידע העיוני והיכולת המחקרית של תלמידי המגמה בתחומי הפסיכולוגיה החברתית. במבט כולל מדגישה המגמה החברתית את המחקר והחשיבה הבסיסיים בתחום ומציעה לתלמידיה מעורבות עיונית ומחקרית בתחומים אלה. המגמה אינה מציעה כיוון התמחות והכשרה שיטתיים בתחומי היישום של הפסיכולוגיה החברתית (דהיינו: פסיכולוגיה חברתית-ארגונית, פסיכולוגיה חברתית-חינוכית), אם כי כמה מחברי סגל המגמה עוסקים בפסיכולוגיה חברתית יישומית ומתקיימים מספר קטן של קורסים יישומיים-מקצועיים בתכנית הלימודים. כמו כן, ניתן לשמוע שיעורים בתחומים יישומיים במסגרת מגמות ופקולטות אחרות. תחומי ההתעניינות של אנשי סגל המגמה מתפרשים על נושאים שונים בתחומי הפסיכולוגיה-החברתית: חקר יחסים קרובים, דינמיקה קבוצתית, תהליכי השפעה חברתית, תהליכי משא ומתן, פסיכולוגיה חברתית קוגניטיבית, עיונים במתודולוגיה של המחקר הפסיכו-חברתי, פסיכולוגיה חברתית-התפתחותית, התפתחות מוסרית, התנהגות פרו-חברתית, האישיות וההתנהגות החברתית, פסיכולוגיה חברתית של בריאות וחולי, קבלת החלטות, תהליכי הבניה בזמן, קונפליקטים בין קבוצות, תהליכי השוואה חברתית, אמפטיה והבנת הזולת. לימודי המגמה החברתית בשנה הראשונה מדגישים את היסודות המחקריים שעליהם מושתתת הפסיכולוגיה החברתית, וחוף ממבוא לפסיכולוגיה חברתית, כוללים בעיקר שיעורים בסטטיסטיקה, שיטות מחקר וסדנת מחקר. את הידע העיוני בפסיכולוגיה חברתית ירכוש התלמיד בשיעורי בחירה אשר יינתנו על ידי מורי המגמה.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

מכסת השעות במגמה החברתית 40 ש"ס¹**המגמה הקוגניטיבית**

המגמה הקוגניטיבית מקנה ידע בתחום הקוגניטיבי תוך התמקדות על תהליכים בסיסיים המאפיינים מערכות של עיבוד מידע בתחומי תפיסה, קשב, זיכרון, חשיבה, פתרון בעיות, קבלת החלטות והתפתחות קוגניטיבית, תוך לימוד תכנון וביצוע מחקר בתחומים אלה. חובות המגמה כוללים את השיעורים הבאים: 5-7 שיעורי חובה א' (14 ש"ס), 16 ש"ס שיעורי בחירה במסגרת המגמה הכוללים שיעורי המשך ב' ושיעורי בחירה נוספים במגמה. 2 ש"ס שיעור בחירה נוסף ניתן להשלים במגמה, או במגמות אחרות בחוג או בחוגים אחרים, בתיאום עם המנחה וראש המגמה, ובאישורו. בנוסף, כוללים החובות השתתפות בקולוקוויום של המגמה "הפנים הנוספות של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית" (4 ש"ס), שיעור בשיטות מחקר וסטטיסטיקה סמ' א' (2 ש"ס), עבודה סמינריונית אמפירית, ועבודת גמר. בכל מקרה, לסיום התואר, על התלמיד להשלים סה"כ 38 ש"ס.

בשנת הלימודים הראשונה על התלמידים לסיים את כל שיעורי החובה של המגמה: 5-7 שיעורי א', שיטות מחקר וסטטיסטיקה וקולוקוויום של המגמה. תלמיד אשר יקבל בשניים מתוך כלל שיעורי החובה ציון נמוך מ-80, המשך לימודיו יישקל מחדש.

את העבודה הסמינריונית ניתן לבצע ולהגיש בשיעורי הבחירה או בשיעורי החובה או באופן עצמאי - תוך תיאום עם המרצה של המגמה ומומלץ לסיימה עד תחילת שנה ב'.

במהלך השנתיים הראשונות לתואר יכולים התלמידים לקחת עד 6 ש"ס קורסים נוספים בתוך המגמה או מחוץ למגמה, מעבר למכסה הנדרשת על ידי המגמה לתואר שני, וזאת ללא תוספת שכר לימוד.

בתחילת השנה הראשונה, יקבלו כל התלמידים החדשים חונך ממורי המגמה שייעץ לתלמידים לגבי תכנית הלימודים וילווה את התקדמותם.

עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים את אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.

ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.

לפני הגשת הצעת התזה יבחרו התלמידים, תוך התייעצות עם המנחה, קורא נוסף לעבודת הגמר ויודיע על בחירתם בכתב למזכירות לימודים לתואר שני, בצרוף אישור בחתימת הקורא השני.

בתום שנה א' יכולים התלמידים להגיש מועמדותם להמשך ישיר ללימודי הדוקטורט, בהתאם לנוהלי החוג בנושא (פרטים בפרק "מסלול ישיר לדוקטורט").

תלמידים הנרשמים למגמה קוגניטיבית, יכולים לבחור ללמוד במסלול לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה.

מכסת השעות במגמה הקוגניטיבית 38 ש"ס.

¹ החל משנה"ל תשס"ד.

המגמה הפסיכוביולוגית

הפסיכוביולוגיה עוסקת בחקר הנסיס הביולוגי של התנהגות ושל תהליכים פסיכולוגיים (כגון, למידה, זיכרון, רגשות) במצבים נורמליים ואבנורמליים (כגון, סכיזופרניה, מחלת פרקינסון ועוד). התחום מתבסס על מחקר בבני אדם ובבעלי חיים תוך שימוש בשיטות מגוונות, ביניהן, הדמיה מוחית, אלקטרופיזיולוגיה, פרמקולוגיה, שיטות חישוביות ועוד. מטרת הלימודים במגמה הפסיכוביולוגית היא להקנות ידע במדעי המוח (אנטומיה ופיזיולוגיה של מערכת העצבים, פסיכופרמקולוגיה ועוד) ובשיטות המחקר בפסיכוביולוגיה, ולהכשיר חוקרים שיכולים להשתמש בשיטות אלו לפתרון בעיות בפסיכיאטריה, בנוירולוגיה, בפסיכופרמקולוגיה, בפסיכולוגיה קלינית וכו'. מעבר למכסת השעות חייבים התלמידים בהשתתפות בשיעור "סוגיות נבחרות כמדעי העצב ההתנהגותיים והקוגניטיביים" של המגמה במשך 3 סמסטרים - לא נחשב במניין השעות.

תנאי מעבר לשנה ב': ממוצע 80 בקורסי החובה.
עד ה-1.10 של שנת הלימודים הראשונה (סוף שנה"ל הראשונה), יבחרו התלמידים אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודת הגמר ויגישו את ההצעה לתזה.
ההצעה תוגש דרך מזכירות החוג למנחה ולראש החוג.
תלמידי המגמה יציגו את עבודת הגמר שלהם בפני סגל המגמה והתלמידים ("הגנה על עבודת הגמר").

בתום שנה א' יכולים התלמידים להגיש מועמדותם להמשך ישיר ללימודי הדוקטורט, בהתאם לנוהלי החוג בנושא (פרטים בפרק "מסלול ישיר לדוקטורט").
במהלך השנתיים הראשונות לתואר יכולים התלמידים לקחת עד 6 ש"ס קורסים נוספים בתוך המגמה או מחוץ למגמה, מעבר למכסה הנדרשת על ידי המגמה לתואר שני, וזאת ללא תוספת שכר לימוד.

תלמידים הנרשמים למגמה הפסיכוביולוגית, יכולים לבחור ללמוד במסלול לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה.

מכסת השעות במגמה הפסיכוביולוגית 40 ש"ס.¹

תכנית ההשלמה לפסיכולוגיה קלינית

לבוגרי תואר שני במגמות השונות בפסיכולוגיה, למעט המגמות הקליניות, החוג מציע תכנית השלמה לפסיכולוגיה קלינית.

לפרטים ראו באתר האינטרנט: <http://freud.tau.ac.il/hashlama/index.htm>
על מנת ליצור קשר, ניתן להשאיר הודעה בתיבה קולית שמספרה: 03-6407353.

¹ החל משנה"ל תשס"ז.

לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה - (BCN - Behavioral and Cognitive Neuroscience)

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים מהדרגת הראשונה במדעי המוח ההתנהגותיים והקוגניטיביים, שסיכוייהם להתקבל למסלול דוקטורט ישיר גבוהים. מגוון הקורסים המוצע מנצל את המשאבים הייחודיים העומדים לרשות החוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת תל-אביב. משאבים אלה כוללים מעבדות ממוחשבות לחקר תהליכים קוגניטיביים בבני-אדם; מעבדה מתקדמת לחקר מודלים של בעלי חיים להתנהגות אנושית ומחלות נפש; מעבדה ייחודית לרישום הפעילות התשמלית במוח (ERPs); מעבדה ייחודית להדמיה מוחית פונקציונאלית (fMRI) – בשיתוף עם המרכז הרפואי ע"ש סוראסקי; קשרי מחקר קרובים עם מוסדות קליניים אוניברסיטאיים לשם מחקר משותף של הפרעות פסיכיאטריות ונוירולוגיות בבני אדם.

אוכלוסיית היעד והצפי למספר תלמידים

הלימודים מיועדים לכל מי שמעוניין בלימודים מתקדמים בתחום מדעי המוח, בדגש על המגנטים העצביים של התנהגות וקוגניציה. באופן ספציפי, הסטודנטים צפויים להיות בעיקר בוגרי לימודי פסיכולוגיה/מדעי התנהגות, אך גם בוגרי ביולוגיה, מדעי הרפואה ומחשבים. (סטודנטים ללא רקע בתחום הפסיכולוגיה יחויבו בשנת השלמות לפני שיוכלו להתקבל לתכנית). כ-8-12 סטודנטים צפויים להתקבל בכל שנה.

תנאי הקבלה

המועמדים המעוניינים בלימודי ה-BCN יעברו תחילה את תהליך הקבלה לאחת משתי המגמות (קוגניטיבית/פסיכוביולוגית) בהתאם לדרישות אותה המגמה. מועמדים שייחשבו מתאימים יוזמנו לראיון שני אשר ישלב מראיינים משתי המגמות. ראיון זה יקבע את קבלתם ללימודים בהדגש של ה-BCN.

מסלולים אפשריים לאחרי השנה הראשונה

ייעוד הלימודים הינו להכין תלמידים למסלול דוקטורט ישיר. בהתאם לכך, בתום השנה הראשונה, התלמידים שיעמדו בדרישות יוכלו לגשת לוועדת דוקטורט ולהמשיך במסלול ישיר לדוקטורט. שאר התלמידים יוכלו להשלים תואר שני במגמה הפסיכוביולוגית או במגמה הקוגניטיבית על פי בחירתם. על תלמידים אלו יהיה להשלים את חובות השמיעה במגמה שבחרו, בהתאם לדרישות אותה המגמה.

מרכזי לימוד ה-BCN

ד"ר גלית יובל מהמגמה הפסיכוביולוגית וד"ר דומיניק לאמי מהמגמה הקוגניטיבית ירכזו את הלימודים בעזרת פרופ' אורי הדר, פרופ' שמגר בן-אליתו, פרופ' יונתן גנשן וד"ר דפנה יואל.

לימודים בהדגש של מדעי המוח: התנהגות וקוגניציה
שנה ראשונה (24 שעות)

קורסי חובה			
1071.4817	נוירואנטומיה פונקציונאלית	א' א'	ד"ר ג. יובל
.01	שיעור	ג'	14:00-12:00
1071.4716	נוירואנטומיה	א' א'	פרופ' ח. פיק
.01	שיעור	ד'	16:00-12:00
1071.4480	שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית א'	א' א'	פרופ' ש. בן-אליהו
.01	שיעור	ג'	16:00-14:00
0455.1510	מבוא לפיזיולוגיה של המוח	ב' ב'	פרופ' א. אלרואי שטיין פרופ' ד. ורשר
.01	שיעור	ב'	12:00-10:00
		ה'	14:00-12:00
1071.4644	סוגיות נבחרות במדעי העצב והתנהגותיים והקוגניטיביים ¹	א' א'	ד"ר ד. לאמי ד"ר ד. יואל
.01	שיעור	ב'	16:00-14:00

בנוסף - יש לקחת סמינר אמפירי (4 ש"ס).

קורסי בחירה

3 קורסים מכל קורסי המגמה הקוגניטיבית (6 ש"ס)
1 קורס מכל קורסי המגמה הפסיכוביולוגית (2 ש"ס)

שנה שנייה (20 שעות)

מיועדת לתלמידים שהתקבלו למסלול ישיר לדוקטורט

קורסי חובה			
1071.4346	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	ב' ב'	פרופ' נ. פרידלנד
.01	שיעור	ג'	10:00-08:00
0455.3237	מבוא לנוירוביולוגיה	א' א'	ד"ר א. אשרי פרופ' ר. שטיין
.01	שיעור	ג'	10:00-08:00
		ד'	10:00-08:00
1071.4744	שיטות וגישות במדעי המוח	ב' ב'	ד"ר ג. יובל פרופ' ש. בן-אליהו
.01	שיעור	ד'	12:00-10:00

בנוסף - יש לקחת סמינר אמפירי (4 ש"ס).

קורסי בחירה

4 קורסים מהמגמות הקוגניטיבית והפסיכוביולוגית (8 ש"ס) או מחוץ לחוג.

¹ לא נכלל במניין השעות.

לימודים לקראת תואר שלישי

יו"ר ועדת תלמידי מחקר חוגית: פרופ' נירה ליברמן

תנאי קבלה

לימודי התואר השלישי מתבצעים בשני שלבים: שלב א' - קורסים בתכנית הדוקטורט, הכנת הצעת מחקר לעבודת הדוקטורט עד לאישור ההצעה.

שלב ב' - הכנת עבודת הדוקטורט. תלמידים המבקשים להתקבל ללימודי תואר שלישי יפנו אל הוועדה לתלמידי מחקר בחוג לפסיכולוגיה. ועדה זו אחראית לאישור מועמדות התלמידים, לקביעת תכנית לימודיהם ולאישור המנחה/ים לעבודת הדוקטורט.

הוועדה החוגית ממליצה בפני הוועדה היחידתית של הפקולטה למדעי החברה על קבלה לשלב א', על אישור הצעת המחקר עם תום שלב א', על קבלה לשלב ב' ועל השלמת עבודת המחקר והגשתה לשיפוט. הוועדה היחידתית בוחנת את המלצות הוועדה החוגית ואם אין ערעור עליהן - מאשרת אותן. תהליך אישור עבודת הדוקטורט מנוהל על-ידי הוועדה היחידתית.

הוועדה האוניברסיטאית לתלמידי מחקר, שולחת לתלמידים אישורי קבלה וסיום רשמיים בשלבים השונים ללימודי התואר ומחליטה, על סמך המלצת הוועדה היחידתית, להעניק או לא להעניק את התואר "דוקטור לפילוסופיה".

לימודים לתואר השלישי מתקיימים בשני אופני לימוד: אופן לימוד רגיל ואופן לימוד ישיר. פירוט נוסף של ההליכים והנהלים, ניתן למצוא בתקנון תלמידי מחקר של הפקולטה למדעי החברה ושל האוניברסיטה.

אופן לימוד רגיל

תנאי קבלה לשלב א'

- א. תואר "מוסמך אוניברסיטה" בפסיכולוגיה באוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל בציון משוקלל של 85 לפחות ועבודת גמר (תזה) שציונה הוא 90 לפחות.
  - ב. מי שקיבל את התואר "מוסמך אוניברסיטה" בציונים כמפורט בסעיף א' במקצוע שיש לו זיקה לפסיכולוגיה (כגון פיזיולוגיה, סטטיסטיקה או סוציולוגיה) בארץ או בחו"ל ישלים תכנית השלמה בפסיכולוגיה. מועמדים אלה לא יוכלו לעשות דוקטורט בתחום הקליני.
  - ג. במקרים שציוני המוסמך אינם עומדים בקריטריונים הנדרשים תוכל הוועדה לאשר חריגה.
  - ד. בעל תואר מוסמך מאוניברסיטה מוכרת בחו"ל, שסיים בציון משוקלל של 85 לפחות אך ללא עבודת גמר אמפירית, יוכל להציג את מועמדותו בפני הוועדה רק לאחר שימלא את המטלות שיוטלו עליו.
- מטלות אלו יכללו בכל מקרה עבודת מחקר אמפירית, ששקולה מבחינת היקפה ורמתה לעבודת גמר. עבודת מחקר זו תישפט כמקובל בעבודות גמר למוסמך, וציונה לא יפחת מ-90. אם עמדו המועמדים בתנאי זה, יזומנו להופיע בפני הוועדה.
- ה. המועמדים יהיו חייבים להמציא אישור בכתב מחבר סגל הרשאי להנחות תלמידי מחקר, על הסכמתו לשמש כמנחה. אם יש 2 מנחים יש צורך באישור שניהם.

חובות תלמידי שלב א'

- א. קורסים בהיקף של 8 ש"ש בעלי זיקה לתחום מחקרם של התלמידים - הקורסים יהיו מתוך תכנית המ.א. של החוג וחוגים אחרים ויקבלו אישור המנחה. קורסים אלו חייבים בציון (מינימום 85).¹
- ב. קורס בעיבוד נתונים (שפת מחשב).
- ג. דו"ח התקדמות - התלמידים יגישו למנחה אחת לשנה דו"ח התקדמות. הדו"ח ייכתב על גבי טופס מיוחד שניתן במזכירות החוג. המנחה יאשר את הדו"ח ויעבירו לוועדה החוגית. כמון כן חייבים כל תלמידי המחקר להגיש דו"ח התקדמות לוועדה היחידתית. יש להגיש את הדו"ח בחקדס בהתאם להנחיות שלחן:
1. הדו"ח יוגש ע"י תלמידי המחקר אחת לשנה לוועדה היחידתית.
  2. הדו"ח יכלול פרטים על ההתקדמות במהלך המחקר ולוח זמנים לביצוע היעדים.
  3. הדו"ח יהיה תמציתי והיקפו לא יעלה על 3 עמודים.
  4. הדו"ח ישא את אישורו של המנחה וחתימתו. במקרה שהתלמידים מודרכים על-ידי שני מנחים, טעון הדו"ח אישור שניהם.
  5. הדו"ח יוגש מודפס.
  6. בראש הדו"ח יופיע: נושא עבודת המחקר, שם תלמיד המחקר, החוג שבמסגרתו מתבצעת העבודה והתקופה שאליה מתייחס הדו"ח.
- הגשת הדו"ח הינה חובה בהתאם לתקנון האוניברסיטאי לתלמידי מחקר.**
- תאריך הגשת הדו"ח לוועדה היחידתית הוא ייחודי לכל דוקטורנט ונקבע ע"י הוועדה היחידתית.
- ד. במהלך לימודי הדוקטורט חייבים כל התלמידים להשתתף בסדנת מחקר. בסדנה זו יוצגו הצעות המחקר והתקדמותן בשלבים השונים. לוח פגישות מעודכן יימסר לתלמידים בתחילת שנה"ל האקדמית. הרישום לסדנה שהיא חובה שנתית אך ללא קרדיט ייערך במזכירות החוג לפסיכולוגיה. מס' הסדנה במערכת: 1071.6660.01

חובות תלמיד שלב ב'

דו"ח התקדמות - לוועדה חוגית ולוועדה יחידתית ראה סעיף ג' (חובות תלמיד שלב א').

אופן לימוד ישיר**מועמדות לאופן לימוד ישיר**

תלמידי החוג לפסיכולוגיה יוכלו להגיש מועמדות לאופן לימוד ישיר עד סוף שנה ב' ללימודי המ.א. תלמידים השייכים לתכנית ה-B.C.N חייבים להגיש מועמדותם לאופן הלימוד הישיר לפני תחילת שנה ב' ללימודיהם.

חובות תלמיד מחקר באופן הלימוד הישיר

- א. סיום תואר ב.א. בהצטיינות.
- ב. ממוצע ציוני תואר מ.א. עד הגשת מועמדות למסלול הישיר - 90 לפחות.
- ג. ציון סמינר אמפירי במסגרת לימודי המ.א. - 90 לפחות.
- ד. קורסי החובה והבחירה של התואר השני עפ"י המגמה לה שייך התלמיד.
- ה. עבודה אמפירית נוספת בציון 85 לפחות בנוסף לזו שבוצעה עד הגשת המועמדות.
- ו. אין חובת כתיבה של עבודת גמר למוסמך (תזה).
- ז. חובת השתתפות בכל לימודי הדוקטורט המקובלים בחוג.
- ח. קורס "עיבוד נתונים".
- ט. סדנת מחקר (ראה סעיף ד' חובות תלמיד שלב א').
- י. דו"ח התקדמות (ראה סעיף ג' חובות תלמיד שלב א').

¹ החל מתשס"ג.

שקלול ציון חמ.א. לתלמידים באופן הלימוד הישיר לדוקטורט

	במגמות הקלינית, קלינית ילד וחברתית
60%	ציוני קורסים
40%	ציוני סמינרים
	במגמה הקוגניטיבית
25%	ציוני שיעורי חובה
25%	ציוני שיעורי בחירה
10%	ציון שיטות מחקר
40%	ציון סמינר
	במגמה הפסיכוביולוגית
35%	ציוני קורסים
35%	ציוני סמינרים
30%	ציון בחינת גמר

תכנית לתואר דוקטורט ישיר במדעי המוח Neurosciences

"מדעי המוח" הינו תחום אינטרדיסציפלינרי המשלב את הידע הרב ושיטות המחקר אשר הצטברו במגוון רחב של תחומים: ביולוגיה, רפואה, פסיכולוגיה, כימיה, מדעי המחשב, פיסיקה והנדסת. התכנית המוצעת הינה תכנית למצטיינים. התכנית תקלוט מספר מצומצם של תלמידים אשר יעמדו בדרישות הקבלה האוניברסיטאיות ללימודים במסלול ישיר לדוקטורט, הזכיחו יכולת לשלב ידע ממספר תחומים, כמו גם רצון ויכולת לקיים מחקר בין תחומי.

תכנית זו מיועדת להוות מסלול לימודי המשך לסטודנטים בוגרי התכניות:

- ביולוגיה פסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח
- ביולוגיה פסיכולוגיה
- תכנית משולבת ביולוגיה רפואה
- הנדסה ביו-רפואית
- מדעי החיים ומדעי המחשב עם התמחות בביואינפורמטיקה
- ביולוגיה עם הדגש בביוטכנולוגיה
- ביולוגיה תד-חוגי
- ביולוגיה דו-חוגי

תכנית הלימודים מבוססת על ההנחה כי התלמידים רכשו ידע בנושאים ובהיקף הנלמד בתכנית "ביולוגיה ופסיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח" לתואר ראשון. תלמידים אשר לא סיימו תכנית זו, או שוות ערך לה, יידרשו ללימודי השלמה לפי דרישת הוועדה הבין-תחומית של התכנית (קורסים אלה יותאמו ספציפית לכל תלמיד).

למרות שהתכנית הינה בין-תחומית, תלמידי התכנית יהיו באחריות האקדמית של אותה יחידה בה הם מבצעים את עבודת הדוקטורט, ויעמדו בדרישות אותה יחידה.

על ניהול התכנית מופקדת ועדה בין-תחומית ובין פקולטתית בת 3 חברים (אחד מכל פקולטה, עי"פ מינוי הדקאן).

היקף הלימודים בתכנית

התכנית מציעה מגוון גדול של קורסים מיחידות שונות, בהם קורסי חובה, קורסי רשות וסמינר מחקר.

קורסי חובה יציגו בפני התלמידים את המושגים ושיטות המחקר העיקריות כמו גם את חזיתות המחקר הנוכחיות בחקר המוח. **סמינר המחקר** יעדכן את התלמידים בתחומי המחקר העכשוויים ו**סדנת שיטות מחקר בנוירופיסיולוגיה** תאפשר לתלמידים להיחשף לשיטות מדידה מתקדמות באלקטרופיזיולוגיה והדמיה. **קורסי הבחירה** יאפשרו לתלמידים להעמיק בתחומי מחקר מסוימים בחקר המוח ויכינו אותם לעבודה בתכנית המחקר הספציפית לכל אחד.

בנוסף, במהלך השנה הראשונה במסלול הישיר לדוקטורט, יבצעו התלמידים שתי רוטציות בנות 4-6 תדשים כל אחת.

התכנית שואפת לגמישות מרבית בתכנים ע"י התאמת קורסי השלמה ולימוד לכל תלמיד ותלמיד, תוך עמידה בדרישות תכנית הלימודים היחידתית במסלול ישיר לדוקטורט, בתיאום עם המנחה האישי והוועדה הבין-תחומית של התכנית.

תכנית הלימודים במדעי המוח

במהלך השנה הראשונה חובה על התלמיד להשלים את כל קורסי החובה ומספר קורסי בחירה בהיקף כולל של 20 ש"ס לפחות.

פטור מאחד או יותר מקורסים אלה יינתן על סמך לימודים קודמים. פטור בהיקף של מעל 4 ש"ס יחייב השלמת השעות מתוך קורסים מרשימת קורסי הבחירה או קורסים אחרים (בתאום עם הוועדה הבין-תחומית של המסלול).

במהלך השנה הראשונה צריכים הסטודנטים לבחור מנחה לדוקטורט.
 המעבר לשנה השנייה מותנה בקבלת ציון ממוצע של 90 לפחות ב 20 ש"ס, באישור הוועדה הבין-תחומית של המסלול ובעמידה בדרישות תכנית הלימודים היחידתית במסלול ישיר לדוקטורט (בוועדה הכשירות יש צורך לקבל הערכה של טוב מאד ומעלה).
 הגשת הצעת המחקר תיעשה עד תום השנה השנייה.
 סטודנט שיידרש להשלמות בפסיכולוגיה, ילמד עד 8 ש"ס בשנה הראשונה, שמתוכן 4 ש"ס ייכללו במניין 20 ש"ס שיש ללמוד במהלך השנה הראשונה.
 מספר השעות הכולל של הקורסים בהם ישתתף התלמיד לתואר דוקטור יהיה בכל מקרה לא פחות מ 28 ש"ס (20 חובה, 8 בחירה).

קורסי החובה

מיפוי ותפקוד מבנה מוח האדם	2	ש"ס	די"ר יניב אסף
מבוא לנוירוביולוגיה או מבוא למדעי העצב	4	ש"ס	די"ר אורי אשרי, פרופ' ראובן שטיין
נוירואנטומיה או קורס מקביל באנטומיה של מערכת העצבים	2	ש"ס	פרופ' חגי פיק
הבסיס המולקולרי של זיכרון ולמידה	3	ש"ס	פרופ' ארי ברזילי
שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית א'	2	ש"ס	פרופ' שמגר בן-אליהו
סדנת שיטות מחקר בנוירופיזיולוגיה	4	ש"ס	פרופ' ברנרד אטלי ודי"ר אורי אשרי
סמינר מחקר	2	ש"ס	

קורסי בחירה (להשלמת 28 ש"ס)

נוירוביולוגיה מולקולרית ותאית

תעלות יוניות - הבסיס המולקולרי של איתות תאי עצב	3	ש"ס	פרופ' אילנה לוטן, פרופ' נתן דסקל
מה- D.N.A לחלבון המתפקד בקרום התא - סדנה/מעבדה לנוירוביולוגיה מולקולרית	4	ש"ס	פרופ' אילנה לוטן, פרופ' נתן דסקל, פרופ' ברנרד אטלי, פרופ' יוסף סרנה, פרופ' משה רכבי, פרופ' צבי פישלזון
מתווכים בין תאיים נוירופפטידים וגורמי גידול	2	ש"ס	פרופ' אילנה גוזס
איתותים מולקולריים בתהליכי חלוקה, התמיינות ואפופטוזיס	3	ש"ס	די"ר רונית קרמרסקי, פרופ' ראובן שטיין, פרופ' יואב הניס, פרופ' יואל קלוג
היבטים חדשים בנוירוביולוגיה מולקולרית ונוירופיזיולוגיה-פרקים נבחרים	3	ש"ס	פרופ' ברנרד אטלי, די"ר אינה סלוצקי

מחלות עצביות

מחלות הקשורות לתעלות יוניות, גנטיקה מולקולרית, פיזיקה, פתופיזיולוגיה והשלכות טיפול	2	ש"ס	פרופ' ברנרד אטלי
מערכות מודל למחלות נוירודגנרטיביות, נוירופפטידים	2	ש"ס	פרופ' אילנה גוזס
הבסיס המולקולרי של תהליכים דגנרטיביים במחלת האלצהיימר	2	ש"ס	פרופ' דניאל מיכאלסון
איפיון מחלות נוירודגנרטיביות ע"י הדמייה	2	ש"ס	די"ר יניב אסף
בסיס מולקולרי של מחלות עצבים	2	ש"ס	די"ר דני אופן

נירופיסיוולוגיה מערכתית

פרופי גדעון אורקה	ש"ס	2	הבסיס העצבי של תחושת כאב ושיכוחו
ד"ר רות אשר פזן, ד"ר שי יורעאלי	ש"ס	2	התפתחות וסרסן עם חדגש על מערכת העצבים
פרופי יוסף סרנה	ש"ס	2	מנגנוני זיכרון ובקרה
פרופי איתן רופין, פרופי גדעון אורקה	ש"ס	3	נירופיסיוולוגיה
פרופי ארנון לוטס, פרופי יוסף טרקל, פרופי אילן גולני	ש"ס	4	התנהגות בעלי חיים
פרופי יוסף טרקל	ש"ס	3	בקרה הורמונלית של התנהגות בע"ח
פרופי נאוה זיסאפל	ש"ס	2	נירואנדוקרינולוגיה
פרופי שמגר בן-אליהו	ש"ס	8	השפעת לחץ והסרת גידול סרטני על פגיעות להתפתחות גרורות פרמקולוגיה
פרופי נאוה זיסאפל, פרופי יואל קלוג, ד"ר איתי בנהר, פרופי רימונה מרגלית	ש"ס	4	נושאים נבחרים בהדמיה של המוח
ד"ר יניב אסף	ש"ס	2	נירומודולציה של מעגלים עצביים לבקרת התנהגות
ד"ר אמיר איילי	ש"ס	2	

פסיכוביולוגיה ונירופסיכולוגיה

פרופי מתתיהו מינץ	ש"ס	2	שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיסיוולוגית ב' ניורופסיכולוגיה של רגשות והתנהגות מרחבית
פרופי מתתיהו מינץ	ש"ס	2	הבסיס העצבי והקוגניטיבי של תפיסת פרצופים ואובייקטים
ד"ר גלית יובל	ש"ס	2	נירופסיכיאטריה : מנגנונים מוחיים למצבי נפש באדם
ד"ר תלמה הנדלר	ש"ס	2	מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית
ד"ר דפנה יואל	ש"ס	4	מודלים של סכיזופרניה בבעלי חיים
פרופי אינה וינר	ש"ס	4	בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונלית
פרופי מתתיהו מינץ	ש"ס	4	תפיסת פרצופים
ד"ר גלית יובל	ש"ס	4	מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם
ד"ר תלמה הנדלר	ש"ס	4	

קורסי מחשב בסיסיים:

ד"ר נעם אמיר	ש"ס	2	מבוא לניתוח אותות ועיבודם באמצעות מחשב
			תכנות והכרת המחשב (מחשבים)

חישוביות עצבית ועיבוד נתונים¹:

פרופי נתן אינטרטור	ש"ס	3	למידה סטטיסטית בחישוב עצבי
פרופי יחזקאל ישורון	ש"ס	3	מבוא לחישוב עצבי
פרופי ויקטור כרילובסקי	ש"ס	3	זיהוי תבניות (הנדסה בירפואית)
	ש"ס	3	סטטיסטיקה למדעי המחשב
	ש"ס	2	רשתות עצביות מלאכותיות (הנדסה בירפואית)

¹ הקורסים המתקדמים בחישוביות עצבית ועיבוד נתונים דורשים ידע רחב יותר באלגברה ליניארית וחשבון אינפיניטיסימלי. לפיכך סטודנט המעוניין ללמוד אחד מהקורסים בהקבץ זה צריך ללמוד את הקורסים הבאים: חשבון אינפיניטיסימלי א-ב (עם הכימאים, מחשבים או הנדסה) ואלגברה ליניארית (עם הכימאים, מחשבים או הנדסה).

קורסי חובה נוספים אותם יש להשלים במהלך הדוקטורט

קורס בכתיבה מדעית באנגלית	2	ש"ס
ביוסטטיסטיקה בעזרת מיקרו מחשב קורס	3	ש"ס
בטיחות		
על סטודנטים שיעבדו במהלך הלימודים עם בעלי חיים חובה לקחת את הקורס -	3	ש"ס
עקרונות השימוש בחיות מעבדה במחקר		
ביורפואי		

סמינר המחקר:

התכנית תקיים סמינר שבועי אשר בו ידונו בתכנון ובתוצאות המחקרים הספציפיים של התלמידים ויתקיים דיון על מאמרים עם מרצי התכנית מהדיסציפלינות השונות. סמינר זה הוא ייחודי וחדשני בתוכניות ללימודים מתקדמים בכך שהוא יגבש את תלמידי המסלול מהפקולטות השונות. סמינר זה ישקף את הבין-תחומיות של מסלול הלימודים, יקדם אינטראקציה של התלמידים והמרצים מהפקולטות השונות ויאפשר לפתח מחקרים משותפים. הסמינר יינתן בהנחיית הוועדה הבין-תחומית של המסלול. ההרשמה לסמינר לסטודנטים שאינם במסלול תהיה באישור הוועדה הבין-תחומית של המסלול.

מפגש שנתי: מפגש שנתי יתקיים ככנס מדעי בו ישתתפו הסטודנטים בתכנית מהשנים השונות ומנחיהם ומספר מרצים מוזמנים מהארץ ומח"ל.

מלגות:

לתכנית יהיה מאגר מלגות קיום משל עצמה אשר יאפשרו תמיכה של 4 שנים בכל תלמיד. המשך המלגה משנה לשנה יהיה מותנה בדו"ח התקדמות אשר יוצג ע"י התלמיד ומכתב המלצה מן המנחה. הוועדה הבין-תחומית של המסלול תהיה ממונה על חלוקת המלגות.

תנאי קבלה:

רשאים לפנות לוועדה הבין-תחומית של התכנית בבקשה להתקבל ל"מסלול לתואר דוקטורט ישיר" תלמידים העומדים בתנאי הקבלה האוניברסיטאיים למסלול הישיר לדוקטורט, דהיינו, אשר עונים על אחד מהתנאים הבאים:

- * תלמידים מצטיינים שקיבלו תואר "בוגר" בציון משוקלל של 90 לפחות.
- * תלמידי תואר שני, שסיימו שנה ראשונה של לימודי התואר השני בהיקף של לפחות 20 ש"ס בציון ממוצע של 90, שקיבלו את התואר "בוגר" בציון משוקלל של 85 לפחות, שביצעו פרויקט מחקרי ושהשיגיהם בולטים במיוחד.

הוועדה הבין-תחומית למסלול תבחר מתוך המועמדים את המועמדים המתאימים ביותר. אם תלמיד יבקש לסיים את לימודיו במהלך המסלול הישיר לדוקטורט, הוא יוכל לעבור מהמסלול הישיר לדוקטורט למסלול ללימודי מוסמך ולקבל תואר מוסמך בתנאי שסיים את החובות המאפשרות קבלת תואר מוסמך בחוגו.

קורסי השלמה:

סטודנטים מדיסציפלינות שונות המצטרפים לתכנית יחויבו בקורסי השלמה בתאום עם הוועדה הבין-תחומית למסלול.

חברי הוועדה הבין תחומית:

נציג הפקולטה למדעי החיים: ד"ר אורי אשרי
נציג הפקולטה למדעי החברה: ד"ר דפנה יואל
נציג הפקולטה לרפואה: פרופ' ברנרד אטלי
נציג מפקולטות הנדסה / מדויקים (במידת הצורך)

תיאור הקורסים

המגמה הקלינית

1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה
הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של רגרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נטיבים ובדיקת מודלים.

1071.4202.01 אבחון והערכה 1
יסודות תהליך האבחון הקליני וההערכה הפסיכולוגית. הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית, שיטות אבחון והערכה, הצגה תאורטית ועבודה מעשית מודרכת עם מבחני אינטליגנציה, מבחני אישיות ומבחנים השלכתיים. יישום קליני, הדו"ח הפסיכולוגי, הדינמיקה הבינאישית במסגרת הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית.

1071.4568.01 תאוריות של טיפול פסיכודינמי
בסמסטר א' הקורס יתמקד במושגי יסוד של טיפול פסיכודינמי, עם מיקוד במהות הקשר הטיפולי: אסוציאציות חופשיות, העברה, העברה נגדית, ברית עבודה, נייטרליות טיפולית ואמפתיה. הקריאה תתמקד בכתבים הקליניים של פרויד.
בסמסטר ב' יידונו יחסי self-object וחשיבותם בטיפול. דינמיקה של הזדהות השלכתית והכלה עיבוד העברה נגדית וחשיבותה בתהליך הטיפולי. הקריאה תתמקד בכתביהם של: מלאני קליין, וילפריד ביון, היינץ הרטמן, גיטיקה בנימין וז'אק לאקאן.

1071.4212.01 פסיכופתולוגיה
הקורס ידון בתפיסות ההפרעה הנפשית, הפסיכוזה והטורדנה וכן פריסה של הגישות הרפואיות, הפסיכודינמיות, ההתנהגותיות הקוגניטיביות ועוד. יודגשו הקשרים בין הקליניקה, במחקר וטיפול.

1071.4380.01 הריאיון הקליני א'
בקורס תיסקר בפני הסטודנטים ספרות בנושא הריאיון הקליני ותילמדנה מיומנויות ריאיון שונות. בנוסף, יתרגלו הסטודנטים ראיונות הן באוניברסיטה והן בשדה.

1071.4687.01 אבחון ופסיכופתולוגיה באמצעות ריאיון
הקורס יעסוק באבחון הפרעות נפשיות באמצעות ריאיון. בחלקו הראשון (שיתקיים באוניברסיטה) נדון בבעיות האופייניות לריאיון יחידים הסובלים מהפרעות שונות, ונציג – דרכי התמודדות עם בעיות אלה. בחלק השני נצא למרפאות ובתי חולים, נראיין את הפצינטים, ננתח את הראיונות ונסיק מסקנות אבחנתיות.

1071.4593.01 טיפולים קוגניטיביים התנהגותיים: היבטים תאורטיים
השיעור יסקור שיטות טיפוליות שונות המייצגות את הטיפוליים הקוגניטיביים-התנהגותיים. אלה כוללות את הגישה ההתנהגותית, הטיפול הקוגניטיבי "הקלאסי", ושיטות חדשות המתבססות על הגישה המטא-קוגניטיבית לפסיכופתולוגיה. החומר יכלול קריאת מאמרים, צפייה בסרטי וידאו והרצאות אורח של מטפלים שציגו את גישתם האישית לטיפול קוגניטיבי-התנהגותי.

1071.4617.01 אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה
מטרת הקורס לקדם הבנה מעמיקה של האתיקה המקצועית בפסיכולוגיה, מקורותיה החברתיים-תרבותיים והפסיכולוגיים והקשר שלה לעבודה מקצועית נכונה בכל תחומי הפסיכולוגיה. נכיר את החוקים, הסטנדרטים ותקודים האתיים הרלוונטיים לעבודת הפסיכולוג, תוך דיון במקרים שיוצגו על ידי המרצה או באלה שיובאו מתוך ההתנסות של הסטודנטים. כמו כן נעסוק בחשיבה האתית המתפתחת בשירותי הבריאות ומקצועות העזרת האחרים.

1071.4135.01 הדרכה בפסיכותרפיה - א'
הקורס מיועד למשתתפים בפרקטיקום קליני של שנה א'. כל משתתף יביא מקרים הנמצאים בטיפול להדרכה בקבוצה. נושאים שונים הקשורים בתהליך הפסיכותרפויטי כגון, תכנון טיפול, יחסי מטפל-מטופל וכי יובאו לדיון גם כן.

1071.5205.01 אבחון והערכה 2

העמקה והרחבה של הידע התאורטי והמעשי שנרכש בשנת הלימודים הראשונה על השימוש הקליני במבחנים פסיכולוגיים ובשיטות אבחון אחרות. הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית כתהליך של אינטגרציה דינמית. ספרות מקצועית עיונית, הצגות מקרים, ניתוחם ועיבודם לפי גישות שונות.

1071.4121.01 הדרכה בפסיכותרפיה - ב'

הקורס מיועד למשתתפים בפרקטיקום קליני של שנה ב'. כל משתתף יביא מקרים הנמצאים בטיפולו להדרכה בקבוצה. נושאים שונים הקשורים בתהליך הפסיכותרפויטי כגון תכנון טיפול, יחסי מטפל-מטופל וכיו"ב יובאו לדיון גם כן.

1071.4507.01 מושגי עצמי ויישומיהם בתרפיה פסיכודינאמית

פסיכותרפיה פסיכו-דינאמית מבוססת על קונספטים של עצמיות שנתהוו במאות ה-19 וה-20. תוך התבססות על ערכים של חופש ואוטנטיות. לאחר סקר היכרות הקורס יתמקד בפילוסופיה ופסיכותרפיה אקסיסטנציאלית. במהלך הקורס יוצגו שמונה הצגות מקרה ע"י סטודנטים שימחישו את המושגים התיאורטיים.

1071.4690.01 פסיכופתולוגיה ב'

בקורס תעלינה שאלות ודילמות בתחום האבחון הפסיכופתולוגי. ההתמקדות תהיה על מספר אבחנות ותופעות קליניות (כמו סכיזופרניה והפרעות הקשורות לה, מושג היינרוזה, פסיכופאטיה, התנהגויות מיניות, תופעת ההתאבדות). הקורס ידון בהקשר לכך בהתפתחות הסיווג הפסיכיאטרי (על פי מהדורות ה-DSM ו-ICD), בבעיות של אבחנה מבדלת, ובהשלכות חברתיות וטיפוליות. בין השאר יוצגו מספר מקרים. לצד ההשתתפות בדיונים, כל תלמיד יכין רפרט שיתואם עם המורה, ובו יסקור ספרות וידון באחת מהדילמות והנושאים הבעייתיים במיוחד בתחום הפסיכופתולוגיה.

1071.4681.01 טיפול קצר מועד

הקורס יעסוק ביסודות המושגיים והמעשיים של טיפול קצר מועד בכל אוריינטציה טיפולית. המשתתפים ילמדו ויתרגלו את הנושאים הבאים: ניסוח פוקוס לטיפול, דרכי פתיחה הממריצים את התהליך הטיפולי, ניסוח סיכומים לפגישה בודדת או למקטעים בטיפול, הגברת האימפקט של מסרים והתערבויות טיפוליות והסוגים השונים של תהליכי פרידה. עבודת הסיום תכלול ניתוח של טיפול שנעשה תוך הדגשת המרכיבים ההופכים אותו לטיפול קצר מועד.

1071.4691.01 קוגניציה, מטא-קוגניציה והפרעה אובססיבית קומפולסיבית

הקורס יעסוק במודלים קוגניטיביים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית. נסקור תאוריות חברתיות-קוגניטיביות בתחום של שליטה והערכת שליטה, ביטחון וביטחון יתר, מערכות שליטה מבוססות - פידבק, אוטומטיות, רמות של עיבוד קוגניטיבי. הקורס יבחן את הקשרים של תאוריות אלה להפרעה אובססיבית-קומפולסיבית ויפתח דרכים לבחינה אמפירית של קשרים אלה.

1071.4851.01 "פסיכולוגיה חיובית": התמקדות בכוחות חיוביים באדם ובחברה

במשך שנים, הפסיכולוגיה בכלל והקלינית בפרט התמקדה בצד הפתולוגי והבעייתי של הפרט. רק בתקופה האחרונה החלה התעניינות בחקר הכוחות החיוביים בפרט ובחברה, העוזרים לאדם לא רק להתמודד עם מצבי דחק וקשיים אלא גם מאפשרים לו להתפתח ולהתעצם. הסדנה תעסוק בחקר הכוחות האלה על כל האספקטים שלהם: אופטימיות, חוסן נפשי, תושייה נלמדת, פתיחות להתנסויות, תמיכה חברתית, אוריינטציה חיובית לחיים, התנהגות פרו-חברתית וכדומה. הנושא המרכזי של הסדנה הוא "תושייה נלמדת". המונח "תושייה נלמדת" (Learned Resourcefulness) מתייחס למיומנויות שהפרט רכש במשך חייו ושעוזרות לו להתמודד בצורה יעילה במצבי דחק שונים. הבסיס התאורטי של תושייה נלמדת הוא שליטה עצמית: כיצד אדם יכול לכוון ולשלוט בהתנהגותו (כולל מחשבות ואמוציות). תושייה נלמדת כוללת לא רק מיומנויות של שליטה באמוציות, במחשבות ובקוגניציות, אלא גם את היכולת להיפתח לחוויות האורגניסמיות המיידיות תוך כדי ויתור מודע על הבקרה הקוגניטיבית. בעזרת "מיומנויות שליטה עצמית פתוחה" (Mindfulness) הפרט לומד להתמקד בהתנסות "כמות שהיא" ולקבל אותה מבלי לתת לה פירושים קוגניטיביים. צורה זו של התמודדות הוצעה בשעתו ע"י מטפלים הומניסטיים כקרל רוג'רס. אך בעוד שאלה הניחו שפתיחות כזו נוצרת באופן אוטומטי בתנאים בין-אישיים מתאימים (אמפטיה, קבלה והערכה ללא תנאי), אני טוען שהפרט רוכש במשך חייו מיומנויות ספציפיות המאפשרות לו להיפתח להתנסות המיידית בדיוק כפי שהוא רוכש מיומנויות של "הסגרות

להתנסות" (קרי: הגדרה מחדש של מצבים אברסיביים, יכולת תכנון, דחיית סיפוקים, עמידה בפני פיתויים). האיזון בין פתיחות וסגירות לחווית המיידית הוא המפתח להתמודדות טובה עם קשיים ולשביעות רצון והנאה מהחיים. דגש מיוחד יושם על הבדיקה המדעית של הכוחות החיוביים של האדם וכיצד הם תורמים לשיפור האושר האישי, יצירתיות, ולשליטה במחשבות וברגשות הקשורים ביחסים בינאישיים (תוקפנות והתקשרות).

1071.3627.01 פסיכולוגיה של כיבוש

הקורס יסקור מגוון תוצאות פסיכולוגיות של כיבוש בכלל ובשטחים בפרט והשפעתו על הכובשים והתכבשים. הוא יכלול את הנושאים הבאים: זהות וניכור (אישית ולאומית); דפוסי שיח במפגש כובש-נכבש; תפיסת הזולת והגישות לסבל; מעמד הילד כסובייקט.

1071.3633.01 סוגיות ברוחה נפשית - איך מצהירים על אושר בעולם עינין

השאלות על טיבו של האושר כבסיס לרווחה הנפשית של האדם הטרידו פילוסופים בכל הדורות. בחמישים השנים האחרונות מתרכזו המחקר האמפירי בנושא האושר בתחום המכונה "Subjective well being" (רווחה סובייקטיבית). לאחר מבוא עיוני והיסטורי על הגישות לנושא האושר, יתוארו מחקרים אמפיריים מרכזיים, שאינם הולמים בהכרח את האינטואיציה המקובלת. לתלמידים תוצג תיאוריה כוללת על תפקידיה של הרווחה הסובייקטיבית מול תרחישים של "עולם עינין" (סכנות, מצוקות וטראומות למיניהן), וכן על פעילותה של הרווחה הסובייקטיבית בתוך מודולות של מרחב זמן פסיכולוגיים. הקורס יתמקד בתפקידים (כלומר בתועלות הפסיכולוגיות) של ההצהרות השונות, שבהן אנשים מוסרים על מידת אושרם או סבלם בחיים. התלמידים יערכו מחקר אמפירי, שיסתיים בעבודה סמינריונית. באישור המרצה יוכלו להצטרף מספר תלמידי מ"א, ועבורם ישמש הקורס סדנת מחקר.

1071.4680.01 טיפול התנהגותי קוגניטיבי- צפייה ודיון

בקורס זה יצפו הסטודנטים בטיפול קצר-מועד של סמסטר אחד מאחורי חלון תצפית חז-כיווני. לאחר כל פגישה טיפולית ייערך דיון בהשתתפות המטפל והצופים. הקורס פתוח בדרך כלל רק לתלמידי השנה השנייה במגמה הקלינית.

1071.4543.01 ניתוח תפקיד הפסיכולוג הקליני

תהליך הכניסה לתפקיד הפסיכולוג הקליני וההיבטים הרגשיים והאישיים המעורבים בו עומד במרכזו של קורס חווייתי-התנסותי זה. הקורס מבוסס על ההנחה כי "הדרמה הפנימית" הכרוכה בנטילת תפקיד בכלל ותפקיד הפסיכולוג הקליני בפרט, מפגישה עם עולם ואובייקטים פנימיים, מפגש המעצים ומבליט תכונות אישיות והתנהגויות מסוימות, ונוטה לדכא אחרות. תהליך זה מעורר לפיכך קונפליקטים תוך ובין-אישיים בקרב קבוצת תלמידי המגמה הקלינית. כיוון שרכישת זהות מקצועית לעולם אינה מתחוללת בחלל ריק אלא מתרחשת בקונטקסט חברתי-ארגוני ייחודי (והאדם הוא תבנית נוף מולדתו) - במקרה זה תבנית נוף המגמה הקלינית של אוניברסיטת ת"א ייעשה שימוש בכלים של דינמיקה קבוצתית על מנת לחקור את תרבות קבוצת העמיתים שבתוכה מתחולל תהליך גיבוש הזהות המקצועית.

המטרה המרכזית של הקורס הוגדרה לאור זאת כדלקמן: **לאפשר חקירה דרך התנסות של תפיסת תפקיד הפסיכולוג הקליני ברמת הפרט והקבוצה, דימויים העצמי של הסטודנטים כפסיכולוגים קליניים בהתהוות והאג'נדה האישית, הלא-מודעת לעיתים, המובילה אותם לבחור במקצוע זה.**

1071.4925.01 הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות

מטרת הקורס היא בחינת התיאוריות (לדוגמה: Bernard Lewis, Edward Said) העוסקות בקונפליקטים המזרח תיכוניים מנקודת מבט פסיכולוגית ופילוסופית. נקודות מבט אלו קשורות קשר הדוק לנרטיבים היסטוריים כלליים (לדוגמה: קץ ההיסטוריה, התנגשות הציביליזאציות) וכאלה העוסקים בקונפליקט הישראלי-ערבי בפרט, ולכן הקורס יחבר ביניהם. הקורס יתבסס על מצגות המשתתפים.

1071.4926.01 יתודים ישנים, יתודים חדשים ויתודים שונאי עצמם: הפסיכולוגיה של הזהות היהודית ביחס למדיניות הישראלית

בשנים האחרונות הדיון על היחסים שבין היהודים לישראל הופך לתוקפני מאוד באופיו. מחד גיסא קיימת קבוצה הטוענת כי כל הביקורת כלפי ישראל אינה אלא גילויים של יהאנטישמיות החדשה. מאידך גיסא נשמעת יותר ויותר ביקורת פוגענית המציגה את ישראל כמדינת אפרטהייד קולוניאליסטית. הקורס יציג וינתח קונספטים אלו וינסה לעמוד על הדינמיקות הפסיכולוגיות שבבסיסם. בנוסף ננסה להבין מדוע השיח הציבורי בישראל בוחר להתעלם מדינמיקות חשובות אלה, למרות שזה משתמש שוב ושוב בקונספט האנטישמיות החדשה.

המגמה הקלינית של הילד

1071.4304.01 אבחון והערכה 1

לימוד מטרות ושיטות באבחון והערכה של אישיות ושימוש במבחנים פסיכולוגיים למטרה זו. הקורס כולל תהליך והעברת המבחנים, הערכה, אינטרפרטציה שלהם ושילוב בין תוצאות המבחנים השונים. המבחנים שילמדו: וכסלר, בנדר, ציור אדם, ט.א.ט. רורשך.

1071.4865.01 הילד במערכת החינוך

הקורס יעסוק בעבודה עם הורים ומורים וביצירת סביבה בטוחה ומכילה עבור הילד במערכת החינוך. הנושאים שילמדו: אלימות ופעולות סיכון של ילדים במערכת החינוך, הסמכות-של-פעם והסמכות החדשה, התערבויות מערכתיות עם הורים ועם מורים, נוכחות והשגחה הורית ומורית, המאבק באלימות ילדים בבית ובכית הספר, מניעת הסלמה ביחסים עם ילדים, חרדת בית ספר וטרבנות בית ספר.

1071.4303.01 התפתחות ופסיכופתולוגיה

הקורס יתמקד בהתפתחות נורמלית בגיל הרך ובילדות מחד ובהתפתחות פסיכופתולוגית והפרעות פסיכולוגיות של הילדות מאידך. ייסקרו תאוריות התפתחותיות מרכזיות לצד הפרעות ילדות כגון אוטיזם, חרדה, דיכאון, הפרעות אכילה ועוד, ככל שירשה הזמן.

1071.4306.01 הדרכה קלינית בריאיון ילדים

קורס יישומי הכולל ראינות עם ילדים בשלבי התפתחות שונים. יילמדו טכניקות של ריאיון המשחק ככלי בריאיון ילדים תוך ניתוח האינטראקציות בין המראיין למראיין. המיקוד יהיה בפיתוח יכולת לחוש את הילד, להבין את שפתו ודרכי התקשורת שלו. לכל סטודנט תהיה הזדמנות לראיין ילד. בתום כל ראיין ייערך דיון בכיתה על מה שהתרחש בחדר המשחקים. כמו-כן יינתן משוב אישי ע"י המרצה.

1071.4451.01 ידע הורי

יושם דגש על מידע הורי וסמכויות שונות של ידע. הכוונה לבדוק על מי מסתמכים ולמי פונים הורים לבקש מידע בקשר לגידול ילדיהם וכן שאלות הקשורות בנכונות של אנשים להסתמך על אינפורמציה ממקורות שונים.

1071.6101.01 גישות ושיטות בפסיכותרפיה בילדים א'

הקורס יעסוק בגישות השונות בפסיכותרפיה בילדים. יוצגו עקרונות המבוססים על גישות שונות בתוך הזרם הפסיכואנליטי, טיפול קוגניטיבי-התנהגותי, טיפול מערכת, וטיפול אינטראקטיבי תורה-ילד. יידונו הסוגיות המיוחדות לעבודה עם ילדים, הורים וצוותים חינוכיים. כמו כן יידונו נושאים הקשורים ליעילות הטיפול ומחקר בתחום הטיפול בילדים.

1071.6103.01 גישות ושיטות בפסיכותרפיה בילדים ב'

הקורס הנו קורס המשך לקורס זה הניתן בסמסטר א'. ייסקרו נושאים כלליים כגון הקשר בין שיטת הטיפול ודימוי המטפל, אתיקה ויישום שיטות טיפול שונות, הקשר בין מחקר ושדה בפסיכותרפיה. כמו כן תסקרנה שיטות טיפול שונות ויישומן לטיפול בילדים. שיטות הטיפול הן מהאוריינטציה הקוגניטיבית, קוגניטיבית התנהגותית ומשפחתית התנהגותית.

1071.6103.02 גישות ושיטות בפסיכותרפיה

ההזרחה תעסוק בתהליך הכניסה לתפקיד של הפסיכולוג למערכת החינוך, התמודדות עם אבחון וטיפול בילדים, עבודה עם הורים והצוות החינוכי. ההדרכה תתמקד ביישום הגישות הטיפוליות תוך כדי דיון במקרים שיוצגו ע"י הסטודנטים.

1071.4697.01 סמינר המגמה הקלינית של הילד

בסמינר תוצג סדרת הרצאות של מומחים בתחום התפתחות הילד ופסיכולוגיה קלינית של ילדים. כמו כן, יוצגו עבודות של תלמידי מחקר מתקדמים ויתנהל דיון בנושאים הקשורים לפסיכופתולוגיה והתפתחות תקינה. ההשתתפות לתלמידי שנה אי ו-בי של המגמה הקלינית ילד הינה חובה. הסמינר לא נכלל במניין השעות לתואר.

1071.4866.01 התפתחות והצפייה

בשיעור זה הסטודנט ירשום יומן המבוסס על תצפית ומעקב אחרי ילד בגיל הרך או דיאדה אם-ילד. בכיתה יציגו התלמידים את החומר הקליני העולה מהתצפיות ויערך דיון תוך התייחסות לתאוריות התפתחותיות בתחומים הרגשיים, הקוגניטיביים, המוטוריים והחברתיים.

1071.4489.01 דפוסי שינה וערות - התפתחות תקינה ופתולוגיה בילדים

הסמינר יתמקד בנושאים הקשורים להתפתחות דפוסי השינה-ערות. בילדות, בהפרעות השינה השכיחות מגילאים השונים והקשר שבין הפרעות שינה ופסיכופתולוגיה. מטרת הסמינר תהיה לעודד סטודנטים ליזום ולערוך מחקר בתחום.

1071.5302.01 אבחון והערכה 2 (תרגיל)

הדרכה קבוצתית בדיאגנוסטיקה - עיבוד וניתוח מערכת מבחני אינטליגנציה ואישיות בעיקר של ילדים ונוער. תרגיל המשלב הדרכה אינדיבידואלית כקבוצה קטנה. (למסיימי הקורס אבחון והערכה 1, 1071.4304).

1071.4397.01 מבוא לפסיכותרפיה

היבט היסטורי על פסיכותרפיה. הפסיכותרפיסט כבן אדם, תפקודו ומיומנותו, הראיון הראשון, אבחנה, תכנית טיפול - העמדה והגישת של הפסיכותרפיסטים מול מצבים מיוחדים. דיון על נושאים תאורטיים בפסיכותרפיה, הצגתם דרך הדגמות בסרטים על פסיכותרפיה.

1071.4279.01 פסיכופתולוגיה התפתחותית

הקורס מתמקד בהפרעות אישיותיות בפריסה רחבה מההיבט של המודל הפסיכיאטרי רפואי ועד למודלים פסיכודינמיים. מהות המושג הפרעת אישיות נבדק תוך התייחסות לתאוריות שונות ובעיקר התאוריות של קרנברג וקוהוט.

1071.4698.01 עמידות ילדים בתנאי אלימות

הסמינר מציג פרדיגמה מחקרית לחקירת ההשפעות של אלימות פוליטית על ילדים וגורמי העמידות המחזקים את ההתמודדות. בסמינר תהיה סקירה תאורטית והיכרות עם תחום המחקר ובשלב השני יערוך כל סטודנט מחקר עצמאי שיהווה בסיס לעבודת הגמר.

1071.4867.01 חשיפה (Disclosure) אצל ילדים - מבט התפתחותי ובינתרבותי

הסמינריון יתמקד ברצונם של ילדים בגילאים שונים לחשוף את ביצועיהם בתפקידים שונים במצבי הצלחה וכשלון ובהסברים שהם נתנים למידת החשיפה. נבדוק משתנים התפתחותיים ובינתרבותיים ומשתנים מצביים כגון סוג התפקיד.

שיעורי בחירה משותפים לתואר שני**1071.4814.01 הבסיס העצבי והקוגניטיבי של תפיסת פרצופים ואובייקטים**

מחקרים במדעי המוח ומדעים קוגניטיביים מעידים על קיומו של מנגנון מיוחד אשר מוקדש לזיהוי פרצופים. הקורס יכלול סקירה כללית של מבנה ותפקוד מערכת הראייה והדרך שבה המוח מיצג מידע ויזואלי בשלבים השונים של עיבוד מידע. בנוסף נדון במחקרים, אשר השתמשו במתודות שונות במדעי העצב הקוגניטיביים (הדמיה מוחית (ERP, fMRI), הקלטה מניורונים בודדים, פגיעת מוח, ומחקרים התנהגותיים), שמעידים על קיומו של מנגנון לתפיסת פרצופים ועל הדרך שבה מנגנון זה מעבד מידע באופן שונה ממנגנונים לתפיסת אובייקטים.

1071.4927.01 הבדלים בין המינים ופסיכולוגיה של המיגדר
הקורס יסקור מחקרים עדכניים העוסקים בהבדלים בין המינים ובתאוריות השונות המנסות להסביר הבדלים אלו.

1071.4482.01 הקונפליקט היהודי-ערבי
קורס מיוחד המשלב התנסות ותאוריה בהתמודדות והבנת קונפליקטים בין קבוצות תוך התייחסות ספציפית לקונפליקט הערבי-יהודי. הקבוצה תורכב מסטודנטים יהודים וערבים ממחלקות שונות שיעבדו בקבוצת התנסות ולימוד. הקורס יכלול התנסות בתהליך בין קבוצתי מתמשך והרצאות בנושאים הבאים: קונפליקטים בין קבוצות, שינוי עמדות וסטריאוטיפים, עיבוד אינפורמציה, תהליכים אמוציונליים וקוגניטיביים של קונפליקט. הקורס יועבר ע"י צוות מרצים מהחוג לפסיכולוגיה וצמד מנחים - יהודי וערבי מנווה שלום.

1071.4925.01 הקונפליקט במזרח התיכון: פרספקטיבות פסיכולוגיות ופילוסופיות
מטרת הקורס היא בחינת התיאוריות (לדוגמה: Bernard Lewis, Edward Said) העוסקות בקונפליקטים המזרח תיכוניים מנקודת מבט פסיכולוגית ופילוסופית. נקודות מבט אלו קשורות קשר הדוק לנרטיבים היסטוריים כלליים (לדוגמה: קץ ההיסטוריה, התנגשות הציביליזאציות) וכאלה העוסקים בקונפליקט הישראלי-ערבי בפרט, ולכן הקורס יחבר ביניהם. הקורס יתבסס על מצגות המשתתפים.

1071.4926.01 יהודים ישנים, יהודים חדשים ויהודים שונאי עצמם: הפסיכולוגיה של הזהות היהודית ביחס למדיניות הישראלית
בשנים האחרונות הדין על היחסים שבין היהודים לישראל הופך לתוקפני מאוד באופיו. מחד גיסא קיימת קבוצה הטוענת כי כל הביקורת כלפי ישראל אינה אלא גילויים של יהאנטישמיות החדשה. מאידך גיסא נשמעת יותר ויותר ביקורת פוגענית המציגה את ישראל כמדינת אפרטהייד קולוניאליסטית. הקורס יציג וינתח קונספטים אלו וינסה לעמוד על הדינמיקות הפסיכולוגיות שבבסיסם. בנוסף ננסה להבין מדוע השיתוף הציבורי בישראל בוחר להתעלם מדינמיקות חשובות אלה, למרות שזה משתמש שוב ושוב בקונספט האנטישמיות החדשה.

1071.2322.01 האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות
מאז שנות השמונים נשמעים טיעונים עזים כי המערב מאבד את היכולת להגן על ערכיו הבסיסיים. סופרים כמו Allan Bloom ו-Alain Finkielkraut טוענים כי הרלבטיזם הפוסט-מודרניסטי מקשה על קיום דיון מעמיק בנושא ערכים. נקודה זו תודדה לאחר 9.11 כאשר המערב נקרא להגן על ערכיו אך נראה כי הגנה זו לא נוחלת הצלחה מרובה. הקורס יבחן נושאים אלה מפרספקטיבה פילוסופית ופסיכולוגית.

ימתש"ח במגמה הקלינית של הילד שיעורי הבחירה רק לסטודנטים של שנה ב'.

המגמה החברתית

1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה
הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של רגרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתיבים ובדיקת מודלים.

1071.4431.01 בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית
הסטודנט/ית יבצע מחקר אישי, בהנחיית מורה מן המגמה, בנושא שיתואם ביניהם/ן.

1071.4369.01 הנחיית קבוצות: ניתוח התהליך הקבוצתי
הקורס יוקדש ללמידה בנושאי הנחייה קבוצתית. הוא יועבר בצורה התנסותית שבה המשתתפים יתנסו בהנחה ויערך ניתוח של התהליך ושל הדפוסים האישיים של המנחים. הרישום מותנה באישור המרצה.

1071.4654.01 סוגיות בפסיכולוגיה בריאותית

הקורס יציג בפני הסטודנטים סוגיות נבחרות הקשורות בהתנהגות בריאותית, בקוגניציות בריאות וחולי, בהחלטות בריאותיות ובהתמודדות עם איומים בריאותיים ועם טכנולוגיות ובדיקות רפואיות תדירות. יוצגו מודלים תאורטיים ומתקדים, ויבחנו יישומים שלהם.
דרישות הקורס: עבודה עיונית.

1071.4183.01 פסיכולוגיה של קבלת החלטות

בשיעור יידונו תורת ההחלטות, לקיחת סיכונים, החלטות בתנאי לחץ, אימון והדרכה לקבלת החלטות אופטימליות.

1071.4482.01 הקונפליקט היהודי-ערבי

קורס מיוחד המשלב התנסות ותאוריה בהתמודדות ובהבנת קונפליקטים בין קבוצות תוך התייחסות ספציפית לקונפליקט הערבי-יהודי. הקבוצה תורכב מסטודנטים יהודים וערבים ממחלקות שונות שיעבדו כקבוצת התנסות ולימוד. הקורס יכלול התנסות בתהליך בין קבוצתי מתמשך והרצאות בנושאים הבאים: קונפליקטים בין קבוצות, שנוי עמדות וסטריאוטיפים, עיבוד אינפורמציה, תהליכים אמוציונליים וקוגניטיביים של קונפליקט.
הקורס יועבר ע"י צוות מרצים מהחוג לפסיכולוגיה וצמד מנחים - יהודי וערבי מנווה שלום.

1071.4102.01 פסיכולוגיה חברתית למתקדמים א'

הקורס סוקר תאוריות עכשויות ומחקר בפסיכולוגיה חברתית.

1071.4410.01 פסיכולוגיה חברתית למתקדמים ב'

הקורס מיועד לתת היכרות עם מספר סוגיות בפסיכולוגיה חברתית בת-זמננו. הוא יעסוק בנושאים של תהליכים אוטומטיים ושלטים בעיבוד מידע חברתי, מוטיבציה ומטרות, שליטה עצמית, רגשות, אינטליגנציה רגשית והקשר שבין רגש לבין מוטיבציה, וכן בתהליכים בקבוצות. חומר הקריאה לקורס כולל מספר מאמרי סקירה עדכניים בכל אחד מתחומים אלה.

1071.4276.01 סימנר מגמה

הקורס יעסוק בנושאים הקשורים לעבודת הגמר, כגון, פיתוח רעיונות מחקרניים, מתודולוגיה, כלי מחקר וכתובה.

1071.4663.01 מוטיבציה

הקורס עוסק בתיאוריות מוטיבציה בפסיכולוגיה חברתית. שלוש שאלות מרכזיות יידונו בקורס, מנקודת מבטן של תיאוריות אלה: מה אנשים רוצים (תיאוריות של מוטיבציות בסיסיות); כיצד אנשים פועלים להשיג את מה שהם רוצים (תיאוריות מבניות של מוטיבציה, מערכות מוכוונות-מטרה של ניטור התקדמות); ומה מפריע לאנשים להשיג את מה שהם רוצים (תיאוריות של שליטה עצמית והכוונה עצמית).

1071.4691.01 קוגניציה, מטא-קוגניציה והפרעה אובססיבית קומפולסיבית

הקורס יעסוק במודלים קוגניטיביים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית. נסקור תאוריות חברתיות-קוגניטיביות בתחום של שליטה והערכת שליטה, ביטחון וביטחון יתר, מערכות שליטה מבוססות – פידבק, אוטומטיות, רמות של עיבוד קוגניטיבי. הקורס יבחן את הקשרים של תאוריות אלה להפרעה אובססיבית-קומפולסיבית ויפתח דרכים לבחינה אמפירית של קשרים אלה.

1071.2322.01 האם המערב מפסיד את מלחמת הרעיונות? פרספקטיבות פילוסופיות ופסיכולוגיות

מאז שנות השמונים נשמעים טיעונים עזים כי המערב מאבד את היכולת להגן על ערכיו הבסיסיים. סופרים כמו Allan Bloom ו-Alain Finkelkraut טוענים כי הרלטיביזם הפוסט-מודרניסטי מקשה על קיום דיון מעמיק בנושא ערכים. נקודה זו תודדה לאחר 9.11 כאשר המערב נקרא להגן על ערכיו אך נראה כי הגנה זו לא נוחלת הצלחה מרובה. הקורס יבחן נושאים אלה מפרספקטיבה פילוסופית ופסיכולוגית.

1031.4442.01 יחסי יהודים-ערבים

הקורס ינתח לעומק היבטים שונים של מערכת היחסים של יהודים וערבים אזרחי מדינת ישראל. תחילה תתואר ההיסטוריה של מערכת היחסים ואחר כך נתמקד במורכבותם ובעייתיותם של יחסים אלה. במהלך הקורס ייבחרו מספר נושאים כגון: מערכת החינוך, החינוך במגזר הערבי, בעיית הקרקעות, ייצוג פוליטי, כדי להדגים את אופן ההתמודדות של שתי החברות עם מערכת היחסים ביניהן. יוזמנו מומחים משני המגזרים כדי להציג נושאים מרכזיים בקורס וכדי לייצור הזדמנות לדיון מעמיק ופורח.

0721.8013.01 חברה בקונפליקט: משמעויות חינוכיות

הסמינר מנתח איפיונים ותהליכים של הקונפליקט הערבי-ישראלי בפרספקטיבה פסיכולוגית ובהמשך מצביע על משמעויות חינוכיות של איפיונים ותהליכים אלה.

1041.4461.01 תכנון הסקר: בניית המדגם וכלי מחקר

מטרת הקורס להעמיק את ההיכרות עם שיטת הסקר: לעמוד על הדילמות המרכזיות בתכנון הסקר, לעמוד על יתרונותיו מגבולותיו והטעויות האפשריות בסקר, לתשוות בין שיטות הסקרים הנפוצות ולבחון את הגישות למניעת טעויות דגימתיות וטעויות מדידה הנובעות כתוצאה מאי דיוקם של כלי המחקר.

1071.4958.01 מרחק חברתי, זמן והבניה

הקורס יעסוק בהשפעות הגומלין בין מרחק פסיכולוגי - מרחק חברתי, מרחק זמן, מרחק פיזי והסתברות - לבין אופן הייצוג של אובייקטים חוויות וארועים. הקורס מיועד לסטודנטים שעושים מחקר פעיל בתחום או מתעתדים או שוקלים לעשות מחקר כזה.

המגמה הקוגניטיבית**1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה**

הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של גרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתיבים ובדיקת מודלים.

1071.4705.01 קשב וארגון קוגניטיבי א'

הקורס יתמקד ביכולת האנושית להתעלם מגירוי ומאינפורמציה לא רלוונטיים לתפקיד. הקורס יסקור את התנאים בהם קשב סלקטיבי לגירוי הרלוונטי מצליח ונכשל.

1071.4477.01 נושאים נבחרים בהתפתחות קוגניטיבית

נעסוק בחקר התפתחות החשיבה עם דגש על "תאוריות השכלי" בגיל הרך.

1071.4740.01 הפנים הנוספות של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית

בקורס זה נשמע הרצאות על ידי מרצים מחוץ לחוג בנושאי תוכן שאינם מיוצגים על ידי מרצי המגמה. בנוסף, הקורס יהווה Journal Club בו יציגו תלמידי המגמה מאמרים חדשים מתחום הפסיכולוגיה הקוגניטיבית.

1071.4814.01 הבסיס העצבי והקוגניטיבי של תפיסה ויזואלית

כמחצית מקליפת המוח האנושי מוקדשת לעיבוד מידע ויזואלי. כיצד המוח מייצג מידע ויזואלי? איזה תהליך עובר המידע הוויזואלי מ"העולם החיצוני" עד לתמונה המנטאלית שהמוח יוצר? כיצד אנחנו מזהים אובייקטים? הקורס יסקור מחקרים אשר ניסו להבין איך המוח מייצג מידע ויזואלי (כגון אובייקטים ופרצופים) תוך שימת דגש על אינטגרציה של ידע משיטות מחקר שונות במדעי העצב הקוגניטיביים (הדמיה מוחית fMRI, ERP, הקלטה מניורונים בודדים, פגיעות מוח, ומחקרים קוגניטיביים/התנהגותיים).

1071.4738.01 השפעת הזיכרון על הקשב

בסמינר זה נחקר את ההשפעה של התנסויות קודמות על הפניות הקשב. דגש יינתן על המרכיב האימפליציטי של השפעות אלה. הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4343.01 התפתחות קוגניטיבית א'+ב'
בשיעור זה נעסוק בתאוריות בהתפתחות קוגניטיבית ובשאלות תאורטיות ומחקרים בנושא:
תפיסה, ייצוג-ידע, קומוניקציה, חשיבה-לוגית וקוגניציה חברתית.

1071.5519.01 זיכרון אנושי א'

הידע הנוכחי בהבנת תהליכי זיכרון נרכש דרך תיאור ביצועים של נבדקים במספר יחסית קטן של מטלות זיכרון. מטלות אלו, המהוות את גרעין המחקר בתחום הזיכרון האנושי, ייסקרו בקורס, תוך שימת דגש על ניתוח המודלים התאורטיים שפותחו לתיאור הביצועים במטלות. הקורס יעסוק בחלק מהנושאים הבאים: זיכרון אימפליסיטי, זיכרון לטווח קצר ולטווח ארוך, יציבות הזיכרון, אפקט האופנות, אפקט ספציפיות הקידוד, ואפקט החזרה.

1071.4390.01 תפיסה וקשב א'

הקורס יעסוק בהבנת התהליכים הקוגניטיביים הבסיסיים במספר תחומים מרכזיים בתפיסה וקשב. הקורס יתמקד במיוחד בתאוריות עכשוויות ובמצאים חדשניים בתחום הקשב החזותי.

1071.4737.01 תודעה, קשב וחקר המוח א'

הקורס יתן ידע בסיסי אודות הכלים השונים בחקר המוח מנקודת המבט של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית. בעוד שיודגשו מגבלות הכלים הנייל, תובלט התרומה הייחודית שלהם להבנת התיפקודים הקוגניטיביים ובעיקר להבנת התהליכים של קשב ומודעות חזותית.

1071.4734.01 תודעה, קשב וחקר המוח ב'

הקורס יסקור את הגישות התאורטיות הניסוייות לחקר התודעה. תחילה יעסוק הקורס באבחנה בין תפיסה מודעת ולא מודעת כפי שנחקרה בעזרת כלים קוגניטיביים ובהמשך תחיה התמקדות בשאלה של "הקורלטים העצביים של התודעה (NCC)". תוצגנה התאוריות המובילות שתקפו את הנושא תוך סקירת הממצאים הבסיסיים שעליהן התאוריות הנייל מתבססות.

1071.4706.01 קשב וארגון קוגניטיבי ב'

אחד התפקידים השכיחים ביותר בחיי יום יום הוא בחירה השוואתית בין שני גירויים. נעסוק באיתור התהליכים הקוגניטיביים המסתתרים בשיפטים השוואתיים אלה ובהשלכותיהם התאורטיות והמעשיות.

1071.4725.01 תפיסה ומסיכופיזיקה א'+ב'

הקורס כולל סקירה של תאוריות יסוד ונתפתחויות חדשות בפסיכופיזיקה. ייערך דיון בפרספקטיבה היסטורית תוך הדגשת הקשרים עם תחומים אחרים בפסיכולוגיה בעיקר קוגניציה, זיכרון ופסיכולוגיה רפואית.

1071.4744.01 שיטות וגישות במדעי המוח

הקורס יהווה journal club בו יציגו תלמידי המגמה תחומי תוכן שאינם מיוצגים על ידי מרצי המגמה מתחום מדעי המוח.

המגמה הפסיכוביולוגית**1071.4819.01 טכניקות מחקר נוירו-אימונולוגיות**

מטרת הקורס: למידת של הרמה התיאורטית והעבודה האמפירית בטכניקות נירו-אימונולוגיות לצורך מדידה והשוואה של יכולות ותכונות אימונולוגיות המבוססות על מספר משתנים. תאור הקורס: הקורס ייערך במתכונת של שיעור תיאורטי המשלב התנסות אמפירית ותרגול של מספר טכניקות. יילמדו הבסיסים התיאורטיים להערכת יכולות ותכונות אימונולוגיות המבוססות על מספר משתנים, וישומם באופן טכני במסגרת אמפירית וחישובית בעזרת כלים אימונולוגיים ותוכנות מחשב.

1071.4346.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה

הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של רגרסיה מרובה ועל שימוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתיבים ובדיקת מודלים.

1071.4540.01 השפעת לחץ והסרת גידול סרטני על פגיעות להתפתחות גרורות

סמינר אמפירי בו ילמדו בסמסטר הראשון עקרונות פעילות המערכות החיסונית, במיוחד כנגד תאים סרטניים, והשפעת לחץ, תורמוני לחץ, והתערבויות כירורגיות על פעילות המערכת החיסונית. ניסויים אמפיריים בבעלי חיים יתוכננו ויבוצעו בסמסטר השני. מטרת המחקר הן הבנת המנגנונים ההורמונאליים האחראיים על זיסות פעילות חיסונית והשלכות ניסות זה לפגיעות לגרורות סרטניות, כמו גם פיתוח התערבויות למניעת אפקטים שליליים על פעילות המערכת החיסונית.

1071.4480.01 שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית

לימוד של טכניקות מעבדה למחקר, ושיטות מדידה של מדדים פיזיולוגיים והתנהגותיים. הקורס כולל עבודה ידנית עם בעלי חיים ערים ומורדמים כגון הזרקות, ניתוחים שונים והיסטולוגיה.

1071.4810.01 נוירופסיכולוגיה של רגשות

נוירופסיכולוגיה הינו מדע ההתנהגות האנושית המבוססת על פעילות המוח האנושי. הקורס מיועד להקנות בסיס להבנת ההתנהגות הרגשית באדם הבריא ובאנשים שעברו פגיעות ראש. השיעורים יכללו תיאור ההתנהגות הרגשית, אנטומיה של מערכת העצבים המרכזית וההיקפית, מדידת הפעילות המוחית הקשורה לרגשות השונים ותוצאות של פגיעות ראש שונות. ממצאים אלו ישולבו בסקירה של התאוריות הבולטות בתחום של ההתנהגות הרגשית. התלמידים יציגו נושא מחקרי בכיתה ויגישו את הנושא כמאמר מסכם.

1071.4673.01 בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונאלית

התגובה האישית ביותר, המופלאה ביותר, האמוציה, נלכדה לבסוף בכלוב של הפסיכוביולוגים ומוקמה באמיגדלה. תאמיגדלה מתוכנתת ליצר תגובה אמוציונאלית לגירויים חזקים אך גם מתוכנתת ללמוד להגיב לגירויים אינפורמטיביים שאינם בהכרח בולטים מבחינה פיזית. הפונקציה האחרונה חשובה ביותר לתפקוד יעיל של אזורי מוח אחרים, לגביהם התגובה האמוציונאלית של האמיגדלה הנה מעין סמן לחשיבות האינפורמציה. אכן, במחקרים אחרונים נמצא כי ללא אמיגדלה, אזורים אחרים של המוח אינם מגיבים באופן יעיל לגירויים אינפורמטיביים חלשים בעוצמתם הפיזית.

בסמינר ניתן יהיה לבחור בין מחקר עם נבדקים אנושיים או בעלי חיים. המטרה היא לחקור את תאינטראקציה בין תהליכי למידה באמיגדלה לתהליכי למידה של אזורי מוח אחרים.

1071.4806.01 מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית

הסמינר יסקור את ההיבטים ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים והניורולוגיים של מודל החלשת הסיגנל של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית, וידון ברלוונטיות שלו לסינדרום הקליני. השיעור משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4817.01 נוירואנטומיה פונקציונאלית

הקורס כולל סקירה מתקדמת של מבנה ותפקוד המערכות השונות במוח. הסקירה תכלול את מערכת העצבים האוטונומית, מערכת לימבית, מערכת מוטורית, מערכת ויזואלית, מערכת קשב, זיכרון שפה ומודעות. ההרצאות יינתנו ע"י מרצי המגמות הפסיכוביולוגית והקוגניטיבית בהתאם לתחום התמחותם.

1071.4814.01 תבסיס העצבי והקוגניטיבי של תפיסה ויזואלית

כמחצית מקליפת המוח האנושי מוקדשת לעיבוד מידע ויזואלי. כיצד המוח מייצג מידע ויזואלי? איזה תהליך עובר המידע הוויזואלי מ"העולם החיצוני" עד לתמונה המנטאלית שהמוח יוצר? כיצד אנחנו מזהים אובייקטים? הקורס יסקור מחקרים אשר ניסו להבין איך המוח מייצג מידע ויזואלי (כגון אובייקטים ופרצופים) תוך שימת דגש על אינטגרציה של ידע שיטות מחקר שונות במדעי העצב הקוגניטיביים (תדמית מוחית fMRI, ERP, הקלטה מניורונים גודדים, פגיעות מוח, ומחקרים קוגניטיביים/התנהגותיים).

1071.4815.01 מדלים מוחיים למשמעות רגשית באדם

נתחיל בסקירה היסטורית של הגישות המקובלות בחשיבה התאורטית על הנושא (כלומר, מהי משמעות רגשית וכיצד היא קשורה לגוון הרגשי). נמשיך בהצגת שיטות המחקר (הדמיה מוחית ופסיכופיסיקה) ונסקור מחקרים בהדמיה שבתנו את הנושא בשנים האחרונות. החלק המעשי יתמקד בהכנת פרויקט מחקר בנושא משמעות רגשית שיתאים ל-MRI. הניסוי יתבסס על גירויים בעלי עומס רגשי שונה וממקורות שונים: חיצוניים (שמיעתי וראיית) ופנימיים (מעורר וספונטני). הקורס יתקיים בחלקו במעבדה להדמיה תפקודית של המוח במרכז הרפואי תל-אביב ע"ש סוראסקי (איכילוב).

1071.4813.01 תפיסת פרצופים

פרצופים הינם גירויים ויזואליים בעלי מבנה מאוד דומה (שתי עיניים ממוקמות מעל אף שממוקם מעל פה). כיצד אנחנו מצליחים להבחין בקלות רבה בין אלפי הפרצופים שאנו פוגשים במהלך חיינו? מחקרים במדעי המוח ומדעים קוגניטיביים מעידים על קיומו של מנגנון מיוחד אשר מוקדש לזיהוי פרצופים. בסמינר נדון במחקרים בהדמיה מוחית (ERP, fMRI) ומחקרים התנהגותיים אשר ניסו לאפיין את המנגנון לזיהוי פרצופים ואת הדרך שבה הוא מעבד מידע באופן שונה ממנגנונים לזיהוי אובייקטים אחרים (כמו כסאות, בתים, מכוניות וכו'). המחקר האמפירי יכלול איסוף מדדים התנהגותיים על יכולת זיהוי פרצופים ואובייקטים. כמה מהשאלות שמעסוק בהן: (1) האם קיימים הבדלים בין אנשים ביכולת זיהוי פרצופים, ואם כן, מה ניתן ללמוד מהן על מבנה ותפקוד המנגנון לזיהוי פרצופים? (2) האם קיים מרכיב גנטי משמעותי ביכולת זיהוי פרצופים (האם יכולת זיהוי פרצופים עוברת בתורשה)? (3) מדוע "כל הסינים נראים אותו דבר" והאם ניתן להשתפר ביכולתנו לזהות פרצופים מגזעים אחרים? הסמינר משותף לתלמידי תואר ראשון ושני.

1071.4809.01 פסיכופרמקולוגיה

הקורס יעסוק בחקר ההשפעות של תרופות פסיכואקטיביות על תהליכים נפשיים ועל ההתנהגות. במסגרת הקורס יושם דגש על מנגנונים פרמקוקינטיים ופרמקודינמיים ועל נוגדי דכאון, תרופות הרגעה, ותרופות אנטי-פסיכוטיות.

1071.4818.01 הדמיה תפקודית ב-MRI

הקורס יסקור שלבים שונים בעיבוד נתונים המתקבלים בהדמיה תפקודית ב-MRI. חלק מהקורס יכלול עבודה מעשית במעבדת ההדמיה במרכז הרפואי ת"א ע"ש סוראסקי (ביה"ח איכילוב).

1071.4819.01 טכניקות מחקר נוירי-אימונולוגיות

הקורס ייערך במתכונת של שיעור תאורטי המשלב התנסות אמפירית ותרגול של מספר טכניקות. ילמדו הבסיסים תאורטיים להערכת יכולות ותכונות אימונולוגיות המבוססות על מספר משתנים, ויישומם באופן טכני במסגרת אמפירית וחשובית בעזרת כלים אימונולוגיים ותוכנות מתשב.

החוג לפסיכולוגיה

תואר ראשון

שנה א' - שיעורי חובה

מבוא לפסיכולוגיה - גישות ושיטות	1071.1106
פרופ' שטרנגר קרלו	01. שיעור
די' 10:00-08:30 בר שירה ב'	
פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'	1071.1122
פרופ' בן-אליהו שמגר	01. שיעור
גי' 10:00-08:00 223 גילמן ב'	

שנה ב' - שיעורי חובה

תרגיל בשיטות מחקר	1071.2109
מר סלטי מוטי	01. תרגיל
גבי ארד מיכל	02. תרגיל
גבי אלוני רותם	03. תרגיל
גבי ארד מיכל	04. תרגיל
גבי אלוני רותם	05. תרגיל
מר סלומון רועי	06. תרגיל
מר סלומון רועי	07. תרגיל
מר סלטי מוטי	08. תרגיל
מר ברק שגב	09. תרגיל
מר ברק שגב	10. תרגיל
בי' 108 14:00-12:00	
גי' 207 14:00-12:00	
בי' 204 14:00-12:00	
גי' 208 18:00-16:00	
גי' 206 14:00-12:00	
בי' 206 12:00-10:00	
בי' 206 14:00-12:00	
בי' 205 12:00-10:00	
די' 205 16:00-14:00	
די' 205 18:00-16:00	

אשכול ליבה 1

שיעורי חובה

פסיכולוגיה חברתית: מהבינאיש לקבוצתי	1071.2816
פרופ' ליברמן נירה	01. שיעור
מר לוי עוזי	02. שיעור
בי' 201 10:00-08:30	
בי' 201 16:00-14:00	
פסיכולוגיה התפתחותית של הילד	1071.2904
פרופ' שטראוס סידיני	01. שיעור
די"ר אספולר-דוונבוים עינת	02. שיעור
א' 101 10:00-08:00	
ב' 110 12:00-10:00	

שיעורי בחירה-יש לבחור 2 ש"ס מתוך האשכול

תאוריות אישיות - עבודה יישומית					1071.1124
גבי פרנקל טלי	ב'	204	10:00-08:00	ב'	01. שיעור
גבי ניצן שרון	ב'	104	10:00-08:30	ב'	02. שיעור
גבי גליקמן שלומית	ב'	104	12:00-10:00	ד'	03. שיעור
פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן**					1071.2905
פרופ' שמוטקין דב	ב'	201	12:00-10:00	ד'	01. שיעור
**לתלמידי שנים ב', ג' וחוג לאחר תואר					
ד"ר כצנלסון עדנה	ב'	201	14:00-12:00	ד'	02. שיעור

אשכול ליבה 2שיעורי בחירה - יש לבחור 8 ש"ס מתוך האשכול

פסיכולוגיה קוגניטיבית: שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות					1071.2908
פרופ' קרייטלר שולמית	ב'	001	20:00-18:00	ד'	01. שיעור
תפיסה וקוגניציה					1071.2910
פרופ' צאל יהושע	ב'	201	16:00-14:00	ג'	01. שיעור
למידה-התנהגויות מורכבות: שיטות מחקר וניתוח תאורטי					1071.2912
ד"ר יואל דפנה	ב'	201	10:00-08:00	ג'	01. שיעור

אשכול ליבה 3שיעורי חובה - שנה ג'

מבחנים והערכה					1071.3111
ד"ר גוטמן עידית	ב'	בר שירה	12:00-10:00	ד'	01. שיעור

שיעורי בחירהיש לבחור 6 ש"ס, ניתן לבחור גם משיעורי אשכולות הליבה שלא נלמד

יחסים בינאישיים בקבוצה					1071.3234
יפורסם	ב'	422	14:00-12:00	ד'	05. שיעור
יפורסם	ב'	421	14:00-12:00	ד'	06. שיעור
יפורסם	ב'	420	14:00-12:00	ד'	07. שיעור
יפורסם	ב'	419	14:00-12:00	ד'	08. שיעור
ד"ר דודזון-ערד בלהה	ב'	228	18:00-16:00	ב'	09. שיעור
ד"ר שדך ערן					

**בקבוצה זאת תתקיים תצפית על ידי משתתפי קורס מנחי קבוצות

יחסים בינאישיים בקבוצה				1110.1104
די	14:00-12:00	124 שאפל ב'		06. שיעור
די	14:00-12:00	126 שאפל ב'		07. שיעור
די	14:00-12:00	012 שאפל ב'		08. שיעור
די	14:00-12:00	ב'		09. שיעור
די	14:00-12:00	003 שאפל ב'		.10 שיעור
די	14:00-12:00	002 שאפל ב'		.11 שיעור
די	14:00-12:00	119 שאפל ב'		.12 שיעור
הבסיס הביולוגי של סכיזופרניה				1071.2315
די	18:00-16:00	210 ב'	פרופ' וינר אינה	.01 שיעור
בין פסיכולוגיה לרפואה				1071.2311
ג'	12:00-10:00	004 ב'	פרופ' מינץ מתתיהו	.01 שיעור
מבוא לקבלת החלטות**				1071.2313
די	10:00-08:00	110 ב'	פרופ' שילה שושנה	.01 שיעור ** משנה ב'
פסיכופתולוגיה: גישות דינאמיות**				1071.3112
די	14:00-12:00	110 ב'	מר בן-שפר גד	.01 שיעור
יהודים ישנים, יהודים חדשים ויהודים שונאי עצמם: הפסיכולוגיה של הזהות היהודית ביחס למדיניות הישראלית**				1071.4926
די	14:00-12:00	206 ב'	פרופ' שטרנגר קרלו	.01 שיעור
				**לתלמידי שנה ג'
מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות**				1071.3707
די	14:00-12:00	110 ב'	פרופ' שילה שושנה	.01 שיעור **משנה ב'
התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך				1071.3579
ה'	16:00-14:00	210 ב'	ד"ר צלניקר תמר	.01 שיעור
היסטוריה של הפסיכולוגיה				1071.2316
די	16:00-14:00	207 ב'	פרופ' אלגוס דניאל	01. שיעור
מפגש בין זהויות: גברים ונשים**				1071.3712
א'	18:00-16:00	228 שרת ב'	ד"ר יואל דפנה מר גר עומר	01. שיעור
				**לתלמידי שנה ג'

				שנה ג'
מרכז : פרופי דב שמוטקין	אב	לימודי שדה	יפורסם	1071.3108
		לימודי שדה - מחקרי	בתיאום עם התלמידים	1071.3107
	אב			.01
סמינרים אמפיריים				
		מח, התנהגות ומערכת חיסונית		1071.3557
פרופי בן-אליהו שמגר	א' 420	18:00-16:00	ב'	.01 סמינר
פרופי בן-אליהו שמגר	ב'			
		מובן, משמעות וחשיבה סימלית		1071.3623
פרופי קרייטלר שולמית	אב 419	18:00-16:00	ד'	.01 סמינר
		הבדלים בין המינים - מבט		1071.3450
		התפתחותי ובין תרבותי		
פרופי ליבל תלמה	אב 420	12:00-10:00	ג'	.01 סמינר
		פסיכולוגיה של כיבוש		1071.3627
פרופי הדר אורי	אב 203	12:00-10:00	ה'	.01 סמינר
		מנגנונים מוחיים של הפרעה		1071.4806
		אובססיבית קומפולסיבית		
ד"ר יואל דפנה	אב 207	12:00-10:00	ג'	.01 סמינר
		השפעת הזיכרון על הקשב		1071.4738
ד"ר לאמי דומיניק	אב 422	16:00-14:00	ה'	.01 סמינר
		תפיסת פרצופים		1071.4813
ד"ר יובל גלית	אב 421	10:00-08:30	ב'	.01 סמינר
		מודלים מוחיים למשמעות רגשית		1071.4815
		באדם		
ד"ר הנדלר תלמה	אב 419	12:00-10:00	ג'	.01 סמינר
		מרחק פסיכולוגי		1071.3621
פרופי ליברמן נירה	אב 236	12:00-10:00	ג'	.01 סמינר
		שיפוטיות קוגניטיביים		1071.3634
		ומטא-קוגניטיביים		
פרופי זכאי דן	אב 425	20:00-18:00	ב'	.01 סמינר
ד"ר פלייסיג דיזה				
		התמודדות הורים ומורים עם		1071.3609
		אלימות ילדים**		
פרופי קופרמן-עומר חיים	אב 228	14:00-12:00	ג'	.01 סמינר
				** ראה דרישות בתקציר הקורס

בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית:				1071.3636
תלות, עצמאות ויחסי כח				
פרופ' נדלר אריה	אב	214 שרת	ד' 14:00-12:00	01.
התפתחות חברתית				1071.3706
פרופ' קרניול רחל	אב	420	ב' 12:00-10:00	01. סמינר
ויסות עצמי של התנהגות אגרסיבית כפונקציה של משתנים אישיותיים				1071.3630
פרופ' רוזנבאום מיכאל	אב	422	ג' 12:00-10:00	01. סמינר
מקורות האושר: מה גורם לנו להרגיש טוב				1071.3635
פרופ' רוזנבאום מיכאל	אב	419	ג' 16:00-14:00	01. סמינר
סוגיות בהתפתחות קוגניטיבית				1071.3471
ד"ר צלניקר תמר	אב	420	ג' 16:00-14:00	01. סמינר
מודלים של סביזופרניה בבעלי חיים				1071.4179
פרופ' וינר אינה	אב	425	ג' 12:00-10:00	01. סמינר
סוגיות ברווחה נפשית- איך מצהירים על אושר בעולם עוין				1071.3633
פרופ' שמוטקין דב	אב	421	ה' 12:00-10:00	01. סמינר

החטיבה בפסיכולוגיה

שנה א'

		מבוא לפסיכולוגיה				1009.1820	
ד"ר פליסיג דידה	ב'	210	18:00-16:00	ב'		.02	שיעור
		210	10:00-08:30	ה'			

שנה ב'

ארבעה קורסים לבחירה

		פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'				1071.1122	
פרופ' בן-אליהו שמגר	ב'	223 גילמן	10:00-08:00	ג'		01.	שיעור

		תאוריות אישיות - עבודה יישומית				1071.1124	
גבי פרנקל טלי	ב'	204	10:00-08:00	ב'		01.	שיעור
גבי ניצן שרון	ב'	104	10:00-08:30	ב'		02.	שיעור
גבי גליקמן שלומית	ב'	104	12:00-10:00	ד'		.03	שיעור

		פסיכולוגיה חברתית: מהבינאישי לקבוצתי				1071.2816	
פרופ' ליברמן נירה	ב'	201	10:00-08:30	ב'		01.	שיעור
מר לוי עוזי	ב'	201	16:00-14:00	ב'		.02	שיעור

		פסיכולוגיה התפתחותית של הילד				1071.2904	
ד"ר אספולר-רוזנבוים עינת	ב'	101	12:00-10:00	ד'		.02	שיעור

		פסיכולוגיה קוגניטיבית: שפה, חשיבה, פתרון בעיות ויצירתיות				1071.2908	
פרופ' קרייטלר שולמית	ב'	101	20:00-18:00	ד'		.01	שיעור

		תפיסה וקוגניציה				1071.2910	
פרופ' צאל יהושע	ב'	201	16:00-14:00	ג'		.01	שיעור

		פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן				1071.2905	
ד"ר כצנלסון עדנה	ב'	201	14:00-12:00	ד'		.02	שיעור

שני קורסי בחירה

		יחסים בינאישיים בקבוצה				1071.3234	
יפורסם	ב'	422	14:00-12:00	ד'		05.	שיעור
יפורסם	ב'	421	14:00-12:00	ד'		06.	שיעור
יפורסם	ב'	420	14:00-12:00	ד'		07.	שיעור
יפורסם	ב'	419	14:00-12:00	ד'		.08	שיעור
ד"ר דודזון-ערד בלהה	ב'	228 שרת	18:00-16:00	ב'		.09	שיעור
ד"ר שדך ערן							

יחסים בינאישיים בקבוצה				1110.1104
ב'	124 שאפל	14:00-12:00	ד'	שיעור 06.
ב'	126 שאפל	14:00-12:00	ד'	שיעור 07.
ב'	012 שאפל	14:00-12:00	ד'	שיעור .08
ב'		14:00-12:00	ד'	שיעור 09.
ב'	003 שאפל	14:00-12:00	ד'	שיעור .10
ב'	002 שאפל	14:00-12:00	ד'	שיעור .11
ב'	119 שאפל	14:00-12:00	ד'	שיעור .12
				** משנה ב'
מבוא לפסיכולוגיה של הבריות**				1071.3707
פרופ' שילה שושנה	ב'	110	14:00-12:00	ד' שיעור .01
				** משנה ב'
התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך				1071.3579
ד"ר צלניקר תמר	ב'	210	16:00-14:00	ה' שיעור .01

החוג לפסיכולוגיה

תואר שני

המגמה הקלינית

שנה א' - שיעורי חובה

פרופ' פרידלנד נחמיה	ב'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	110	10:00-08:00	ג'	1071.4346	.01 שיעור
אבחון והערכה 1							
גבי הורוביץ איריס	אב	420	16:00-14:00	ה'		1071.4202	.01 שיעור
גבי לוריא אפרת	אב	419	18:00-16:00	ג'			**תרגיל לנייל: 02. תרגיל
גבי הורוביץ איריס	אב	426	18:00-16:00	ג'			.03 תרגיל
מר שחר יצחק	אב	420	18:00-16:00	ג'			.04 תרגיל
תאוריות של טיפול פסיכודינמי							
פרופ' הדר אורי	אב	205	14:00-12:00	ג'		1071.4568	.01 שיעור
פסיכופתולוגיה א'							
פרופ' שטרנגר קרלו פרופ' דר ראובן	אב	205	12:00-10:00	ג'		1071.4212	.01 שיעור
אבחון ופסיכופתולוגיה באמצעות ראיון							
פרופ' קינן גיורא	ב'	214 שרת	10:15-08:00	ה'		1071.4687	.01 שיעור
גבי זיו שרון	ב'	228 שרת	10:15-08:00	ה'			.02 שיעור
גבי אפלנאום-פלד טליה	ב'	236 שרת	10:15-08:00	ה'			.03 שיעור
אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה קלינית							
פרופ' שטרנגר קרלו	ב'	422	14:00-12:00	ה'		1071.4617	.01 שיעור
הדרכה בפסיכותרפיה א'*							
אב							
**השיעור יינתן ב-3 קבוצות וילווה בפרקטיקום:							
פרופ' קופרמן-עומר חיים	אב	228 שרת	16:00-14:00	ג'		.01 שיעור	
פרופ' דר ראובן	אב	136 שרת	16:00-14:00	ג'		.02 שיעור	
פרופ' שמוטקין דב	אב	225 שרת	16:00-14:00	ג'		.03 שיעור	

<u>סמינרי מחקר</u>				
סמינר תזה-קוגניציה, מטא קוגניציה				
				1071.4691
			OCD-ו	
פרופ' דר ראובן פרופ' ליברמן נירה	אב	419	12:00-10:00	ה' .01 סמינר
סמינר תזה- פסיכולוגיה חיובית: התמקדות על כוחות חיוביים באדם				
				1071.4675
פרופ' רוזנבאום מיכאל	ב'			.01 סמינר
סוגיות ברווחה נפשית - איך מזהירים על אושר בעולם ענין				
				1071.3633
פרופ' שמוטקין דב	אב	421	12:00-10:00	ה' .01 סמינר
פסיכולוגיה של כיבוש				
				1071.3627
פרופ' הדר אורי	אב	203	12:00-10:00	ה' סמינר .01
פרקטיקום שנה א' - קלינית				
	אב			.01
<u>שנה ב' - שיעורי חובה</u>				
הדרכה בפסיכותרפיה ב'*				
	אב			1071.4121
**השיעור יינתן ב-3 קבוצות וילווה בפרקטיקום:				
פרופ' דר ראובן	אב	136	16:00-14:00	ה' .01 שיעור
פרופ' קינן גיורא	אב	100	16:00-14:00	ה' .02 שיעור
פרופ' הדר אורי	אב	236	16:00-14:00	ג' .03 שיעור
אבחון והערכה 2				
				1071.5205
ד"ר דיאמנט אילן	ב'	426	18:00-16:00	ה' .01 שו"ת
פרופ' שמוטקין דב	אב	421	14:00-12:00	ג' .02 שו"ת
ד"ר תיבון שירה	אב	109	14:00-12:00	ה' .03 שו"ת
מושגי עצמי ויישומיהם בתרפיה פסיכודינמית				
				1071.4507
פרופ' שטרנר קרלו	אב	206	10:00-08:00	ה' .01 שיעור
פסיכופתולוגיה ב'				
				1071.4690
פרופ' קופרמן-עומר חיים	ב'	228	12:00-10:00	ג' .01 שיעור
פרקטיקום שנה ב' - קלינית				
	אב			.01
**קורסי בחירה - להשלמת מכסת 58 ש"ס יש לבחור קורסים מתוך רשימת קורסי הבחירה המשותפים, ראה בהמשך				
ניתוח תפקיד הפסיכולוג הקליני				
				1071.4543
ד"ר טריאסט יוסף גב' שריג עירית	אב	422	18:00-16:00	ה' .01 שיעור

					1071.4926
				יהודים ישנים, יהודים חדשים ויהודים שונאי עצמם: הפסיכולוגיה של הזהות היהודית ביחס למדיניות הישראלית	
פרופ' שטרנגר קרלו	ב'	206	14:00-12:00	ד'	שיעור .01

המגמה הקלינית של הילדשנה א' - שיעורי חובה

					1071.4865
				הילד במערכת החינוך	
פרופ' קופרמן-עומר חיים	אב	422	12:00-10:00	ב'	שיעור .01
				סמינר המגמה הקלינית של הילד	1071.4697
פרופ' שדה אברהם	ב'	214	16:00-14:00	ה'	סדנה .01
				התפתחות ופסיכופתולוגיה	1071.4303
ד"ר אספלו רוזנבוים עינת	אב	421	10:00-08:00	ה'	שיעור .01
				אבחון והערכה 1	1071.4304
מר מסצ'יאני אלברטו	אב	422	10:00-08:00	ב'	שיעור .01
				ב'	**תרגיל לנייל
	אב	236	14:00-12:00	ב'	תרגיל .02
	אב	228 שרת	14:00-12:00	ב'	תרגיל .03
				התפתחות ותצפית	1071.4866
ד"ר סלואן מישל	ב'	421	16:00-14:00	ב'	שיעור .01
				גישות ושיטות בפסיכותרפיה בילדים ב'	1071.6103
פרופ' שדה אברהם	ב'	105	14:00-12:00	ה'	שיעור .01
ד"ר סלואן מישל	ב'	222 שרת	12:00-10:00	ה'	תרגיל .02
פרופ' שדה אברהם	ב'	151 שרת	12:00-10:00	ה'	תרגיל .03
				פרקטיקום שנה א' קלינית ילד	1071.4505
	אב				.03

סמינר אמפירי

					1071.4489
				דמוסי שינה וערות- התפתחות תקינה ופתולוגיה בילדים	
פרופ' שדה אברהם	א'	314	16:00-14:00	ה'	סמינר .01
פרופ' שדה אברהם	ב'				
				חשיפה (Disclosure) אצל ילדים- מבט התפתחותי ובין תרבותי	1071.4867
פרופ' ליבל תלמה	אב		16:00-14:00	ב'	סמינר .01

שנה ב' - שיעורי חובה

סמינר המגמה הקלינית של הילד	1071.4697				
ה' 16:00-14:00	214	שרת	ב'	פרופ' שדה אברהם	01. סדנה
פסיכופתולוגיה התפתחותית	1071.4279				
ה' 14:00-12:00	255	רקנאטי	אב	ד"ר סלואן מישל	01. שיעור
מבוא לפסיכותרפיה	1071.4397				
ה' 10:00-08:00	324	שרת	אב	פרופ' גמפל יולנדה	01. שיעור
ה' 12:00-10:15	236	שרת	אב	גבי הורוביץ גילית	02. תרגיל
ידע הורי ב'	1071.4693				
ב' 10:00-08:00	147	שרת	אב	פרופ' רביב עמירם	01. סמינר
עמידות של ילדים בתנאי אלימות ב'	1071.4860				
ב' 10:00-08:00	420		אב	ד"ר סלואן מישל	01. סמינר
אבחון והערכה 2	1071.5302				
ב' 12:00-10:00	228	שרת	אב	גבי קרונטל שרון	02. תרגיל
ב' 12:00-10:00	236	שרת	אב	גב שמגר אפרת	03. תרגיל
ב' 12:00-10:00	426		אב	מר שרוף אברהם	04. תרגיל
פרקטיקום שנה ב' קלינית ילד	1071.4515				
			אב		03. ס'

קורסי בחירה משותפים לתלמידי התואר השני

הנחיית קבוצות: ניתוח התהליך הקבוצתי**	1071.4369				
ד' 20:00-16:00	228	שרת	ב'	ד"ר יואל דפנה	01. שיעור
** דרישה מוקדמת: פיתוח מינומניות הנחיה קבוצתית					
הבדלים בין המינים ופסיכולוגיה של המיגדר	1071.4927				
ב' 14:00-12:00	105		ב'	פרופ' ליבל תלמה	01. שיעור
יהודים ישנים, יהודים חדשים ויהודים שונאי עצמם: הפסיכולוגיה של הזהות היהודית ביחס למדיניות הישראלית	1071.4926				
ד' 14:00-12:00	206		ב'	פרופ' שטרנגר קרלו	01. שיעור

המגמה החברתיתשנה א' - שיעורי חובה

פרופ' פרידלנד	ב'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	ג'	10:00-08:00	110	1071.4346	.01 שיעור נחמיה
פרופ' קרניול רחל	ב'	פסיכולוגיה חברתית למתקדמים ב'	ב'	16:00-14:00	419	1071.4410	.01 שיעור
פרופ' ליברמן נירה פרופ' נדלר אריה	אב	בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית יתואם עם התלמידים				1071.4431	.01 סדנה

שנה ב' - שיעורי חובה

פרופ' ליברמן נירה	אב	סמינר מגמה	ב'	18:00-16:00	214 שרת	1071.4276	.01 שיעור
-------------------	----	------------	----	-------------	---------	-----------	-----------

שיעורי בחירה

ד"ר יואל דפנה	ב'	הנחיית קבוצות: ניתוח התהליך הקבוצתי**	ד'	20:00-16:00	228 שרת	1071.4369	.01 שיעור **דרישה מוקדמת: פיתוח מיומנויות הנחיה קבוצתית
פרופ' ליברמן נירה	א'	מוטיבציה	ד'	10:00-08:30	421	1071.4663	.01 שיעור
פרופ' שילה שושנה	ב'	סוגיות בפסיכולוגיה בריאותית	ג'	12:00-10:00	206	1071.4654	.01 שיעור
פרופ' שילה שושנה	ב'	פסיכולוגיה של קבלת החלטות	ג'	16:00-14:00	206	1071.4183	.01 שיעור
פרופ' נדלר אריה	א'	הקונפליקט היהודי ערבי	ג'	18:30-16:00	228 שרת	1071.4482	.01 שיעור
ד"ר גימאל אמל פרופ' בר-טל דניאל	ב'	יחסי יהודים-ערבים במדינת ישראל	ד'	20:00-16:00	004	1031.4442	.01 סמינר

0721.8013	חברה בקונפליקט: משמעויות חינוכיות	ד'	10:00-08:00	316 שרת אב	פרופ' בר-טל דניאל
01.	סמינר				
1071.4691	סמינר תזה-קוגניציה, מטא קוגניציה ו-OCD	ה'	12:00-10:00	419 אב	פרופ' דר ראובן פרופ' ליברמן נירה
01.	סמינר				
1071.4958	מרחק חברתי, זמן והבניה	ה'	14:00-12:00	107 ב'	פרופ' ליברמן נירה
01.	שיעור				

המגמה הקוגניטיבית**שיעורי חובה**

1071.4346	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	ג'	10:00-08:00	110 ב'	פרופ' פרידלנד נחמיה
01.	שיעור				
1071.4740	הפנים הנוספות של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית	ג'	12:00-10:15	214 שרת אב	פרופ' גושן גוטשטיין יונתן
01.	שיעור				

שיעורי בחירה **

** ניתן לקחת שיעורי בחירה מחוץ למגמה רק באישור ראש המגמה

1071.4644	סוגיות נבחרות במדעי העצב והתנהגותיים והקוגניטיביים	ב'	16:00-14:00	214 שרת אב	ד"ר לאמי דומיניק ד"ר הנדלר תלמה
01.	שיעור				
1071.4744	שיטות וגישות במדעי המוח	ד'	12:00-10:00	105 ב'	ד"ר יובל גלית פרופ' בן-אליהו שמגר
01.	שיעור				
1071.4734	תודעה, קשב וחקר המוח ב**	ד'	16:00-14:00	419 ב'	ד"ר לאמי דומיניק
01.	שיעור				
** לתלמידי שנה ב' ומעלה ** לתלמידי שנה א' באישור ראש המגמה בלבד					
1071.4738	השפעת הזיכרון על הקשב	ה'	16:00-14:00	422 סמי ב' אב	ד"ר לאמי דומיניק
01.	סמינר				
1071.5025	התפתחות קוגניטיבית ב'	ג'	18:00-16:00	236 שרת ב'	ד"ר צלניקר תמר
01.	שיעור				

				נושאים נבחרים בהתפתחות קוגניטיבית	1071.4477
ד"ר צלניקר תמר	אב	109	12:00-10:00	ה' זן דוד	.01 שיעור
				קשב וארגון קוגניטיבי ב'	1071.4706
פרופ' אלגום דניאל	ב'	426	14:00-12:00	ג'	.01 שיעור
				תפיסה ופסיכופיזיקה ב**	1071.4746
פרופ' אלגום דניאל	ב'	426	16:00-14:00	ג'	.01 שיעור
				**לתלמידים שלקחו תפיסה ופסיכופיזיקה א'	

המגמה הפסיכוביולוגית**שיעורי חובה לשנת א' ולשנת ב'**

				שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346
פרופ' פרידלנד נחמיה	ב'	110	10:00-08:00	ג'	.01 שיעור
				שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית ב'	1071.4880
פרופ' מינץ מתתיהו	ב'	214	14:00-12:00	ג'	.01 שיעור
				סוגיות נבחרות במדעי העצב ההתנהגותיים והקוגניטיביים	1071.4644
ד"ר לאמי דומיניק ד"ר הנדלר תלמה	אב	214	16:00-14:00	ב'	.01 שיעור
				פסיכופרמקולוגיה	1071.4809
ד"ר הנדלר תלמה ד"ר שילה רוני	ב'	105	20:00-18:00	ג'	.01 שיעור
				נוירואנטומיה	1071.4716
פרופ' פיק חיים	ב'		10:00-08:00 14:00-12:00	ד' ה'	.01 שיעור
				מבוא לביולוגיה של התא	0455.1510
פרופ' אלרואי שטיין אורנה פרופ' אלרואי שטיין אורנה	ב' ה'	014 014	12:00-10:00 14:00-12:00	ב' ה'	.01 שיעור
				**התלמידים יירשמו לקורסים בפקולטה למדעי החיים	

שיעורי בחירהיש לבחור 2 שיעורים מתוך הרשימה הנ"ל

ד"ר פרידמן נעמה	ב'	נוירופסיכולוגיה של שפה וקריאה	ה'	16:00-14:00	0721.4116	.01 שיעור
פרופ' מינץ מתתיהו	ב'	נוירופסיכולוגיה של רגשות	ד'	14:00-12:00	1071.4810	.01 שיעור
ד"ר הנדלר תלמה ד"ר יובל גלית	ב'	הדמיה תפקודית ב-MRI **	ג'	16:00-14:00	1071.4818	.01 שיעור

** לתלמידי BCN. סטודנטים אחרים יירשמו רק באישור המרצה

סמינרים אמפיריים - יש לבחור שני סמינרים במהלך הלימודים

פרופ' כן-אליהו שמגר	אב	השפעת לחץ והסרת גידול סרטני על פגיעות להתפתחות גורות			1071.4540	.01 סמינר
ד"ר יואל דכנה	אב	מנגנונים מוחיים של הפרעה אובססיבית קומפולסיבית	ג'	12:00-10:00	1071.4806	.01 סמינר
פרופ' וינר אינה	אב	מודלים של סכיזופרניה בבעלי חיים	ג'	12:00-10:00	1071.4179	.01 סמינר
פרופ' מינץ מתתיהו	אב	בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונלית	ד'	12:00-10:00	1071.4673	.01 סמינר
ד"ר יובל גלית	אב	תפיסת פרצופים	ב'	10:00-08:30	1071.4813	.01 סמינר
ד"ר הנדלר תלמה	אב	מודלים מוחיים למשמעות רגשית באדם	ג'	12:00-10:00	1071.4815	.01 סמינר

**ניתן לבחור שיעורי בחירה נוספים מתוך קורסי הבחירה של המגמות.

החוג לתקשורת

<http://spirit.tau.ac.il/comm/>

ראש החוג: ד"ר ז'רום בורדון

תואר ראשון

יועצת: ד"ר נורית גוטמן

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים: להקנות לתלמידים ידע, הבנה וכלי ניתוח של תהליכי התקשורת בכלל ותקשורת ההמונים בפרט, בהקשריהם השונים בחברה המודרנית: החברתיים, הטכנולוגיים, המשפטיים, הפסיכולוגיים, הכלכליים, הפוליטיים והתרבותיים תוך התמקדות על מוסדות התקשורת, תכניהם ותקהלים שלהם.

מסגרות הלימוד

החוג מציע לימודים במתכונת דו-חוגית בלבד. החוג השני יכול להיות בכל פקולטה, להוציא חוגים רב-תחומיים.

תכנית הלימודים

תיקף הלימודים בחוג הינו 61 ש"ס¹:

א. קורסי חובה (לימודי תשתית) - 37 ש"ס
מטרת לימודי התשתית - להקנות לתלמידים את היסודות התאורטיים, המתודיים והמחקריים בתחום התקשורת. לימודים אלה הם חובה לכל תלמידי החוג לתקשורת. עם זאת, ניתן לקבל פטור מקורסי חובה על סמך קורסי חובה חופפים בתוכנם בחוג השני (ראו תקנות החוג).

ב. לימודי העשרה - 4 ש"ס²
על מנת להרחיב את השכלתם הכללית, תוך התחשבות בחוג לימודיהם השני, ילמדו התלמידים קורסי העשרה ברמת מבוא בהיקף של 4 ש"ס. קורסים אלו נועדו לתת ביטוי לאופיו הבינתחומי של תחום התקשורת. תלמידים אשר החוג השני שלהם תואר בפקולטה למדעי החברה ילמדו קורס העשרה אחד לפחות בפקולטה למדעי הרוח או בפקולטה לאמנויות. תלמידים שיבחרו בקורס העשרה בפקולטה למדעי החברה בהיקף העולה על 2 ש"ס, יוכר הקורס כ-2 ש"ס בלבד. יהיה עליהם להשלים קורס העשרה נוסף בהיקף של 2 ש"ס בפקולטה אחרת. תלמידים אשר החוג השני שלהם הוא בפקולטה אחרת ילמדו קורס/העשרה בכל פקולטה שיבחרו.
ניתן ללמוד שפה זרה (פרט לאנגלית) במסגרת לימודי העשרה, בתנאי שהתלמידים ילמדו לכל הפחות 6 ש"ס באותה שפה. במניין שעות העשרה יוכרו 4 ש"ס בלבד. כל קורס בלימודי העשרה ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר השעות בפועל גדול יותר.
לימודי העשרה יילמדו במהלך שנה א' ו-ב'.
לא ניתן ללמוד קורס העשרה בתחומי הלימוד החוגיים, גם אם קורס זה ניתן בפקולטה אחרת.

¹ מכסת השעות לתלמידים הלומדים במסגרת חוג לאחר תואר - 57 ש"ס.
תלמידים שהחלו לימודיהם בתש"ס ילמדו 67 ש"ס, חוג לאחר תואר (18) 63 ש"ס.
² תלמידי החוג לתקשורת הלומדים במסגרת חוג לאחר תואר (כדוגמת משפטים) פטורים מלימודי העשרה.

- ג. לימודי בחירה - 8 ש"ס¹
לימודי הבחירה עוסקים בשלושה תחומים: מוסדות התקשורת, קהלי התקשורת ותכני התקשורת. במסגרת הלימודים ילמדו התלמידים עפ"י בחירתם ארבעה קורסים. כדי להתחיל בלימודי הבחירה על התלמידים לסיים בהצלחה את כל קורסי החובה של שנה א'.
- ד. סדנאות - 4 ש"ס
בנוסף ללימודים העיוניים בחוג, ישתתפו התלמידים בשתי סדנאות מקצועיות מתוך מבחר שיוצע בתחומים שונים, כגון: עיתונאות (כתובה ומשודרת), פרסום, יחסי ציבור ודוברות. מטרת הסדנאות לאפשר לתלמידים התנסות בהיבטים מעשיים של התקשורת. הסדנאות יילמדו החל מסמסטר א' בשנה ב'.
- ה. לימודים אינטגרטיביים - 8 ש"ס
בשנת הלימודים השלישית ילמדו התלמידים שלושה קורסים אשר מטרתם לגבש תמונה מסכמת של כל הלימודים עד אותו שלב. קורסים אלה יכללו שני סמינרים וקורס העוסק בסוגיות אקטואליות של תקשורת המונים בישראל.

¹ תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ד חייבים בקורס בחירה נוסף במקום הקורס: "סוגיות תאורטיות בתקשורת".

מבנה תכנית הלימודים¹

להלן מבנה תכנית הלימודים כולל דרישות מוקדמות.

ש"ס	דרישות מוקדמות	סמסטר	שנה א'
-		א' או ב'	הדרכה בספרייה ⁴
4		א'+ב'	הדרכת במאגרי מידע
2		א'	מבוא לתקשורת המונים
2		א'	תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית
5		ב'	תקשורת, לשון וחברה
2		ב'	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ⁵
2		ב'	תרגיל ביישומי מחשב ⁶
2		א'	מבוא לתקשורת חזותית
2		ב'	מוסדות התקשורת
2		א' ו/או ב'	קורס העשרה
2		ב'	היסטוריה של אמצעי התקשורת
2		ב'	טכנולוגיות מידע ותקשורת
			שנה ב'
4	מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים הדרכת במאגרי מידע	א'	שיטות מחקר בתקשורת א'
2		א'	דיני תקשורת ⁶
2		א'	תקשורת המונים בישראל
4	סיום קורסי התשתית של שנה א'	א' ו-ב'	לימודי בחירה
2		א' ו/או ב'	קורס העשרה
2		א' או ב'	סדנה
4		ב'	שיטות מחקר בתקשורת ב'
2	דיני תקשורת	ב'	אתיקה בתקשורת המונים

¹ לתלמידים שיהלו לימודים בתשס"ח. תלמידים שהחלו לימודים בחוג לתקשורת לפני כן ילמדו על פי ידיעון שנת ההתחלה בחוג.

² תלמיד הלומד שני חוגים בפקולטה למדעי החברה יירשם להדרכה בחוג אחד בלבד.
³ הקורס נלמד במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים. ראה פירוט בהמשך, בהערות לתכנית הלימודים.

⁴ חובה להירשם לתרגיל ביישומי מחשב בעת הרישום לקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים". התרגיל אינו מיועד למי שאינו לומד את הקורס הנ"ל.

⁵ ראו תנאי מעבר לשנה ב' בסעיף המשך לימודים בחוג.

⁶ תלמידי משפטים (במסגרת חוג לאחר תואר) פטורים מהקורס. עליהם להשלים 2 ש"ס מקורסי בחירה.

ש"ס	דרישות מוקדמות	סמסטר	שנה ג'
4		א' ו/או ב'	לימודי בחירה
2		א' ו/או ב'	סדנה
2	סיום כל קורסי התשתית, העשרה ו-2	א'	סמינר סמסטרואלי
4	סיום כל קורסי התשתית, העשרה ו-2	א'+ב'	סמינר מחקר (שנתי)
2	סיום כל קורסי התשתית	ב'	סוגיות בתקשורת המונים בישראל

הערות לתכנית הלימודים

תלמידים שהחלו לימודיהם לפני שנת תשס"ח וטרם השלימו את "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" ו/או "יישומי מחשב למדעי החברה".

1. תלמידים שעמדו בהצלחה בקורס: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" (או פטורים ממנו) אך טרם השלימו את הקורס: "יישומי מחשב למדעי החברה" חייבים להשלים את הקורס ביישומי מחשב (10091105) בשנת הלימודים תשס"ח בסמסטר א'. הקורס יינתן במתכונת זו בפעם האחרונה בשנה הנוכחית.

2. תלמידים שעמדו בהצלחה בקורס: "יישומי מחשב למדעי החברה" (או פטורים ממנו) אך טרם השלימו את הקורס: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה", חייבים להירשם לקורס החדש במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים (10091555) ולתרגיל ביישומי מחשב (10091106).

3. תלמידים שלא עמדו בהצלחה בשני הקורסים: "מבוא לסטטיסטיקה למדעי החברה" ו"יישומי מחשב למדעי החברה", חייבים להירשם לקורס החדש במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים (10091555) ולתרגיל ביישומי מחשב (10091106).

תלמידים דו-חוגיים המתחילים לימודים בשנת תשס"ח

1. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא פסיכולוגיה יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לתקשורת (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה א'+ב' לפסיכולוגים. התלמידים חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105) בסמסטר ב' של שנה א'. התלמידים יהיו פטורים מהקורס בשיטות מחקר א' במסגרת החוג לתקשורת. במקומם ישלימו עוד 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ס מהיצע קורסי הבחירה הניתנים בחוג לתקשורת, בנוסף לשעות שצוינו בסעיף לימודי בחירה.

2. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה ילמדו את הקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים והתרגיל ביישומי מחשב במסגרת החוג לתקשורת. התלמידים יהיו פטורים מהקורסים בשיטות מחקר א' ו-ב' במסגרת החוג לתקשורת. במקומם ישלימו עוד 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ס מהיצע קורסי הבחירה הניתנים בחוג לתקשורת בנוסף לשעות שצוינו בסעיף לימודי בחירה.

3. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא מדע המדינה ילמדו את הקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים והתרגיל ביישומי מחשב במסגרת החוג למדע המדינה, וילמדו את הקורסים בשיטות מחקר א' ו-ב' במסגרת החוג לתקשורת. במקום הקורס בסטטיסטיקה והתרגיל ביישומי מחשב ישלימו עוד 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ס מהיצע קורסי הבחירה הניתנים בחוג לתקשורת בנוסף לשעות שצוינו בסעיף לימודי בחירה.

4. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא כלכלה יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לתקשורת (היקף הפטור 4 ש"ס) ע"ס הקורסים: סטטיסטיקה א'+ב' בכלכלה, אך חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105), בסמסטר ב' של שנה א'.
5. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא גיאוגרפיה יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לתקשורת (היקף הפטור 7 ש"ס) ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה לגיאוגרפיה ותרגיל ב-SPSS. התלמידים ישלמו עוד 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ס מהיצע קורסי הבחירה הניתנים בחוג לתקשורת בנוסף לשעות שצוינו בסעיף לימודי בחירה.
6. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא חינוך יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לתקשורת (היקף הפטור 7 ש"ס) ע"ס הקורסים: מתודולוגיה מחקרית א'+ב', ניתוח נתונים כמותיים כולל SPSS בבית הספר לחינוך. התלמידים ישלמו עוד 2 קורסי בחירה בהיקף של 4 ש"ס מהיצע קורסי הבחירה הניתנים בחוג לתקשורת בנוסף לשעות שצוינו בסעיף לימודי בחירה. אם לא ילמדו את הקורס ניתוח נתונים כמותיים כולל SPSS בבית הספר לחינוך היקף הפטור יהיה 4 ש"ס והיו חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105), בסמסטר ב' של שנה א'.
7. תלמידים שחוג לימודיהם השני הוא בפקולטה למדעים מדויקים יהיו פטורים מהקורס: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ומהתרגיל ביישומי מחשב בחוג לתקשורת ע"ס הקורסים: מבוא לסטטיסטיקה ומבוא להסתברות או הקורס הסתברות וסטטיסטיקה לדר חוגי בפקולטה למדעים מדויקים אך יהיו חייבים בקורס "יישומי מחשב למדעי החברה" (10091105), בסמסטר ב' של שנה א'.
8. תלמידים שילמדו סטטיסטיקה, בחוגי לימוד אחרים, יפנו לשוב בר במזכירות הפקולטה (חדר 311 בניין נפתלי) לבירור קבלת פטור מהקורס.
9. החל משנת הלימודים תש"ז, תלמידי תקשורת הלומדים בבית הספר לעיתונאות "כותרת" חייבים ללמוד את כל תכנית הלימודים של החוג לתקשורת למעט הסדנאות. התלמידים יקבלו פטור מלימודי הסדנאות בהיקף של 4 ש"ס על סמך הקורסים המעשיים במסגרת כותרת. הפטור ינתן רק לאחר סיום הלימודים ב"כותרת" והצגת תעודת סיום.

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. **חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.** ההדרכה נעשית בלימוד יחידי, באמצעות לומדת אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה כוללת הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך תקצאת נקודות.** הלימוד נעשה דרך האינטרנט. תלמיד הלומד שני חוגים במדעי החברה יירשם להדרכה בספרייה בחוג אחד בלבד.

הדרכה במאגרי מידע¹

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) והערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). **הרישום אינו מצריך תקצאת נקודות.** ניתן להשתתף בהדרכה החל מהסמסטר הראשון ללימודים. השתתפות בהדרכה זו הינה דרישה מוקדמת לקורס שיטות מחקר א'.

¹ תלמידים שחוג לימודיהם השני הינו מדע המדינה או סוציולוגיה יירשמו להדרכה רק באחד מחוגי הלימוד שלהם.

המשך לימודים בחוג

1. תנאי מעבר משנה א' ל-ב' : סיום כל קורסי שנה א' למעט קורסי העשרה. על אף האמור לעיל, במקרים מיוחדים באישור יועצת החוג ניתן יהיה לעבור לשנה ב' גם אם תלמידים לא סיימו את אחד משלושת הקורסים הבאים: תקשורת, לשון וחברה, טכנולוגיות מידע ותקשורת, מבוא לתקשורת תזותית.
2. כדי להמשיך בלימודים בחוג, חייב הממוצע המצטבר של ציוני התלמיד/ה בחוג להיות 75 לכל הפחות בתום כל שנת לימודים קלנדרית (לא כולל לימודי העשרה וסדנאות).
3. תלמידים לא יוכלו להמשיך בלימודיהם אם קיבלו יותר משני ציונים הנמוכים מ-65 מכלל לימודי החובה, (לא כולל: מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים ותרגול ביישומי מחשב), הסדנאות ולימודי הבחירה.

שקלול ציון הגמר

1. בשקלול ציון הגמר ישוקללו כל הציונים למעט הקורס יישומי מחשב למדעי החברה.
2. כל הקורסים ישוקללו עפ"י מספר השעות שלהם, למעט הסמינרים אשר יקבלו משקל כפול. לתלמידים שיתלו לימודים בתשס"ח, משקל הקורס במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים יהיה 4 נקודות.

תקנות החוג

1. מתכונת הלימודים הרגילה לתואר ראשון היא תכנית מלאה בת שלוש שנים (שישה סמסטרים). תלמידים יורשו להאריך את משך לימודיהם לתואר בשנה נוספת באישור ועדת ההוראה הפקולטתית. במקרים חריגים ניתן יהיה לקבל, לכל תיותר, ארכה לשנה אחת נוספת.
2. מוצעים שני מועדי בחינה, מועד א' ומועד ב'. החוג ממליץ לכל התלמידים לגשת למועד א' ובמיוחד באותם קורסים המהווים תנאי מוקדם לקורסי המשך. רשאים לגשת למועד ב' מי שלא ניגש/ה למועד א', מי שנכשלה במועד א', או מי שרוצה לשפר ציון חיובי של מועד א'. בכל מקרה הציון האחרון הוא הציון הקובע.
3. תלמידים רשאים לערער על ציון תוך שבועיים מיום פרסום הציונים.
4. תלמידים רשאים לחזור על קורס לצורך שיפור ציון חיובי אולם יתנו חייבים לעמוד בכל המטלות והדרישות של הקורס כפי שיהיו בתוקף בעת הלימוד החוזר. עפ"י כללי האוניברסיטה, הציון האחרון הוא הקובע. עם זאת, תלמידים אינם רשאים ללמוד קורס כלשהו יותר מפעמיים.
5. על כל התלמידים להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
  - א. המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית סמסטריאלית הוא: 30.4.2008.
  - ב. המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית מחקרית הוא: 7.9.2008.
6. תלמידי החוג אשר קיבלו פטור מקורסי חובה על סמך קורסים חופפים בהיקף של עד 4 ש"ס, אינם חייבים בהשלמת שעות בחוג לתקשורת. תלמידים אשר קיבלו פטור בהיקף העולה על 4 ש"ס חייבים בהשלמת שעות בקורסי בחירה בחוג. במקרה זה על התלמידים ללמוד בחוג 57 ש"ס לפחות.

סדר הרישום

- החוג לתקשורת מקיים רישום לקורסים לשני הסמסטרים פעם אחת בשנה סמוך לפתיחת שנת הלימודים.
- לתלמידי שנה א' יישלח בדואר זימון לכנס ופרטים על שיטת הרישום ומועדה.
- תלמידי שנים ב', ג', יתעדכנו באתר הפקולטה והחוג.

החטיבה בתקשורת

החוג לתקשורת מציע לתלמידי המסלול התד-חוגי בפקולטה לימודי חטיבה מצומצמת. על תלמיד החטיבה חלות כל תקנות הפקולטה ותקנות החוג לתקשורת.

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי שעות הלימוד המקובלות בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבה בתקשורת

- א. ממוצע 80 לפחות בשלושה מתוך ששת הקורסים הבאים ובתנאי שהציון בכל אחד מהם "עובר" לפחות:
- מבוא לפסיכולוגיה
  - מבוא לסוציולוגיה
  - מבוא לאנתרופולוגיה
  - יסודות הכלכלה או מבוא לכלכלה ללא כלכלנים
  - פוליטיקה ומשטר בישראל
  - שיטת המשפט הישראלי
- ב. מספר המתקבלים לחטיבה מוגבל. יתקבלו בעלי ההישגים הטובים ביותר מבין התלמידים שעמדו בתנאי א' לעיל.

לימודי חטיבה¹

הלימודים בחטיבה יימשכו שנתיים ויכללו 16 ש"ס.

		א.	לימודי השנה הראשונה:
	4	ש"ס	מבוא לתקשורת המונים
	2	ש"ס	מוסדות התקשורת
	2	ש"ס	ואחד מן הקורסים האלה:
			תקשורת, לשון וחברה
			היסטוריה של אמצעי התקשורת
			טכנולוגיות מידע ותקשורת
			דיני תקשורת
בשנה ראשונה	<u>8</u>	ש"ס	סה"כ
		ב.	לימודי השנה השנייה:
	2	ש"ס	תקשורת המונים בישראל
	4	ש"ס	שני קורסים מכלל לימודי הבחירה
	<u>2</u>	ש"ס	סדנה מתוך רשימת הסדנאות
בשנה שנייה	<u>8</u>	ש"ס	סה"כ

¹ תנאי מעבר לשנה ב' בלימודי החטיבה הוא סיום כל חובות השנה הראשונה.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

1085.1012.01 תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית

הקורס סוקר רעיונות של הוגי דעות מרכזיים על מהות התקשורת האנושית ותפקידה בקהילה החברתית והמדינית. בין ההוגים שכתביהם ייסקרו: סוקראטס, אפלטון, הובס, רוסו, מיל, מרכס ואחרים.

1085.1000.01 + 1085.1011.01 מבוא לתקשורת המונים א' + ב'

כבסיס להמשך הלימודים מעניק הקורס מושגי יסוד ומציג מודלים ותאוריות בתחום תקשורת המונים מנקודות ראות שונות ומתחרות: התאוריה של חברת המונים, התאוריה הניאו-מרכסיסטית, התאוריה הטכנולוגית-דטרמיניסטית והתאוריה המבנית-תפקודית.

הקורס יבחן את מסורות המחקר השונות בתחום השפעות התקשורת על הפרט והחברה. יועלו שאלות כגון: האם התקשורת משפיעה על התנהגותנו בתחום הפוליטי, הצרכני, ביחסים בין-אישיים, בקביעות סדר-היום, או בהגברת האלימות? האם התקשורת משפיעה על תפיסת העולם שלנו, על מערכת הערכים והנורמות החברתיות ועל פערי הידע בחברה? הקורס יתמודד עם שאלות אלה ואחרות ויפתח מימוניות לניתוח ולביקורת תוך בחינת גישות אלטרנטיביות לבדיקתן.

1085.1005.01 מבוא לתקשורת חזותית

הקורס יעסוק במאפייני התקשורת החזותית העכשווית בעידן המגזינים, הפרסומות, הטלוויזיה, הקולנוע והאינטרנט. במהלך הקורס נתודע למבחר רעיונות, גישות, מודלים ודרכים מרכזיות ואלטרנטיביות לניתוח ופרשנות של הדימויים, הרטוריקה, דרכי השכנוע והמניפולציות החזותיות בתקשורת הפופולארית. נתייחס, בין השאר, לידע הנדרש לצורך הבנה ופיענוח של המדיה החזותיים, והערכת עוצמתו של הדימוי הצילומי.

1085.1003.01 תקשורת, לשון וחברה

מטרת הקורס לפתח מודעות לשוניית לשיח הישראלי הדבור וללשון המשמשת בעיתונות הכתובה והמשודרת. הקורס יקנה מושגי יסוד בתקשורת לשונית ויצג את תפקודי הלשון ככלי לתקשורת בהקשרים החברתיים והתרבותיים.

1085.1002.01 היסטוריה של אמצעי התקשורת

הקורס יתאר את עלייתה של תקשורת המונים מהמצאת הדפוס בעולם המערבי באמצע המאה ה-15. הוא יתמקד בתכנים וקהלים של התקשורת ויעקוב אחרי התפתחות אמצעי התקשורת השונים: עיתונות מודפסת, קולנוע, רדיו וטלוויזיה.

1085.1006.01 מוסדות התקשורת

הקורס עוסק בהיבטים המוסדיים של אמצעי תקשורת המונים, מעמדו של מוסד התקשורת בחברה דמוקרטית ויחסי הגומלין שבינו לבין מוסדות אחרים בחברה. הנושאים שייבחנו הם: מאפיינים ומיונים של ארגוני התקשורת, כיצד הם פועלים ובעיקר כיצד מתקבלות החלטות מה וכיצד לשדר ולפרסם. כמו כן תידון מערכת הפיקוח על מוסדות התקשורת.

1085.1008.01 טכנולוגיות מידע ותקשורת

מטרת הקורס להקנות לתלמידים היכרות עם מגוון טכנולוגיות התקשורת החדשניות שפותחו בעשורים האחרונים, אשר במרכזן תקשורת מתווכת מחשב בכלל ורשת האינטרנט בפרט. נדון במאפייני היסוד של טכנולוגיות אלה, בשימושיהן, ובחשכות הקוגניטיביות, החברתיות והפוליטיות שלהן.

1009.1555.01 מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים

מטרת הקורס: להקנות מושגי יסוד בניתוח כמותי של נתונים: תאור, ניתוח והסקה סטטיסטית, תוך פיתוח היכולת לבצע את הניתוחים באופן עצמאי על ידי שימוש במחשב.

תכנית הקורס: הקורס כולל שני מרכיבים עיקריים: החלק העיוני בשיעורים, והתרגול בתדרי המחשב. החלק העיוני יכלול את הנושאים הבאים: סטטיסטיקה תיאורית (סולמות ומשתני מדידה, מדדי מיקום ופיזור), הסתברות (חישובי הסתברות, התפלגות בינומית ונורמלית, משפט הגבול המרכזי), אמידה ובדיקת השערות (רווחים ברי סמך ובדיקת השערות לגבי ממוצע כאשר השונות ידוע ואינה ידועה, הסקה לגבי שני מדגמים), קשר בין משתנים (משתנים בדידים: מבחן חי בריבוע, משתנים רציפים: קו רגרסיה ומקדם מתאם). החלק היישומי של הקורס יכלול שימוש ב-SPSS ו-EXCEL בנושאים השונים.

1009.1106.01 תרגיל ביישומי מחשב

קורס זה יילמד במקביל לקורס "מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים" ומטרתו להעמיק את הידע ולחזק את השליטה בניתוח נתונים כמותיים במחשב באמצעות תכנת SPSS. במסגרת הקורס יתרגלו התלמידים קריאת קובצי נתונים, טרנספורמציות של משתנים, וביצוע פרוצדורות סטטיסטיות שונות באמצעות המחשב. (מיועד לתלמידי מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים בלבד).

1009.1105.01 יישומי מחשב למדעי החברה

מטרת הקורס לערוך היכרות ראשונית עם התוכנה הסטטיסטית SPSS המותאמת לחלונות. בין הנושאים: קריאת קובצי נתונים באמצעות SPSS, טרנספורמציות של משתנים ופרוצדורות סטטיסטיות.

1085.2200.01 שיטות מחקר בתקשורת א'

הקורס עוסק בגישות שונות לחקר התקשורת תוך הדגשת אופיו האינטרדיסציפלינרי של התחום. בחלק הראשון יושם דגש על גישות פוזיטיביסטיות הנהוגות במדעי החברה, כולל מקומם של תאוריות, מודלים והשערות במערכי המחקר השונים. הקורס יטפל גם ביסודות המדידה החברתית, חקר הסיבתיות, דגימה, מערכי ניסוי מעבדתיים, ניסויי-שדה וניתוח תוכן כמותי. הקורס ישלב יישום עיבודים סטטיסטיים על בסיס הנלמד במבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים.

1085.2202.01 שיטות מחקר בתקשורת ב'

הקורס מהווה מבוא לשיטות מחקר איכותניות לחקר לימודי התקשורת. לקורס כמה מטרות עיקריות: להציג גישות תאורטיות שונות במחקר איכותני, להציג מגוון טכניקות לאיסוף וניתוח נתונים ולהקנות מיומנויות בסיסיות בשימוש בשיטות אלה. הקורס כולל תרגיל בו ייבחנו מחקרים ועבודות מחקר שבהם נעשה שימוש בשיטות שונות.

1085.2201.01 תקשורת המונים בישראל

הקורס יתמקד בתיאור ובניתוח מפת התקשורת בישראל, תוך התמקדות בתהליכים המרכזיים שעברו עליה מאז הקמת המדינה. הדיון ייסוב על האירועים החשובים ביותר שקרו במשך השנים, ובאמצעות ניתוח אירועים אלה יתוארו יחסי הגומלין המתפתחים בין אמצעי התקשורת השונים לבין מוסדות שונים בחברה, בעיקר המוסד הפוליטי.

1085.1007.01 דיני תקשורת

במסגרת הקורס תיערך היכרות עם המוסדות הרגולטוריים השונים והחוקים השונים, המסדירים את תחומי התקשורת והשידורים בישראל, ותידון מעורבות המחוקק והרגולטור בתחום התקשורת האלקטרונית למול העדר מעורבות בעיתונות הכתובה מתד ובאינטרנט מאידך. כן יידונו החוק והרגולציה בשורה מגוונת של תחומי תקשורת, לרבות: האתיקה החלה בעיתונות ובשידור האלקטרוני בתחומים שונים, כמו שידורי חדשות, דת, ספורט, ילדים ועוד; תחולת זכויות יסוד על התקשורת כגון חופש הביטוי, הגנת הפרטיות וביטחון הציבור, והאיזונים ביניהן; הסדרתן החוקית של סוגיות כלכליות כגון מונופולים, בעלויות צולבות ומודלים כלכליים לשידורים; הסדרת סוגיות טכנולוגיות כגון קישוריות וטלוויזיה אינטראקטיבית; הסדרת סוגיות חברתיות כגון שירות אוניברסלי ושידור ציבורי; ועוד.

1085.3002.01 אתיקה בתקשורת המונים

הקורס יתמקד באחד הנושאים המרכזיים שיש להם משמעות עמוקה ויומיומית על העשייה התקשורתית. הנושא ייבחן מהיבטים שונים: פילוסופיים, חוקיים, פרופסיונליים ויישומיים. במהלכו ינתחו סוגיות מעשיות הנוגעות לתפקודם של אמצעי תקשורת ההמונים בישראל ובעולם.

1085.3000.01 סוגיות בתקשורת המונים בישראל

קורס זה עוסק במספר סוגיות אקטואליות בתחום תקשורת ההמונים בישראל. במהלך הסמסטר יידונו 8 סוגיות, בפגישות בנות 3 שעות כל אחת (לוח מועדי הפגישות יפורסם בראשית הסמסטר). בכל פגישה, בשעתיים הראשונות ייערך מפגש עם אורחים מן השדה הקשורים לסוגייה, ואילו בשעה השלישית יתקיים דיון ביקורתי בכיתה על בסיס המפגש וספרות שהתלמידים יידרשו לקרוא.

קורסי בחירה**1085.3055.01 "בידור-חינוך": מסרים בתכניות בידור לשינוי חברתי**

נושא הקורס הוא התחום שנקרא "בידור-חינוך" (education-entertainment) והוא עוסק במסרים המיוחדים למדיה המיועדת לבידור מתוך כוונה להשפיע על עמדות או התנהגות אנשים או קהילות בנושאי חברה, בריאות או רווחה. גישה זו מיושמת בשיטות שונות על ידי ארגונים במגוון נושאים כולל תכנון משפחה, הגנה על איכות הסביבה, קידום מעמד נשים בחברה ומניעת מחלת האיידס. בארצות שונות נעשה שימוש ב"בידור-חינוך" בתכניות רדיו, טלוויזיה ותיאטרון וכן בחברות קומיקס ובמוסיקה פופולארית.

1085.3114.01 גיבורים וסלבריטאים בתקשורת הישראלית

הקורס יעסוק בתרבות הידוענים של החברה הישראלית על בסיס ניתוח התכנים של התקשורת. הוא ידון בשאלות הבאות: איך לסווג ידוענים (מה ההבדל בין "גיבור תרבותי", גיבור צבאי, כוכב, וכדומה), איך השתנו הידוענים בחברה הישראלית לאורך שלושים השנים האחרונות ומה תפקידה של הטלוויזיה בשינויים שהתרחשו.

1085.3060.01 דימויי נשים וגברים בתקשורת

הקורס יתמקד ביישום תאוריות פמיניסטיות לחקר דימויי נשים וגברים בתקשורת המשודרת והכתובה והקשר בינם ובין ממדים שונים של מעמד האישה בישראל וסוגיות חברתיות מרכזיות אחרות כדוגמת לאומיות ומשפחה. ייבחנו סוגיות שונות כדוגמת פרסומות, חדשות, סדרות, תעמולת בחירות, תכניות אירוח וספורט בכלים תאורטיים ומתקריים. כמו כן יידונו מגמות של שינוי חברתי והשלכותיהן על התקשורת.

1085.2594.01 האוביקטיביות העיתונאית: אשליה או פרפורמנס?

מטרת הקורס הן לעיין בערכים המדריכים את הפרקטיקות היום יומיות של העיתונאים ולדון בהגדרת האוביקטיביות כסטנדרט מקצועי. ננתח את מושג האוביקטיביות הן מפרספקטיבה היסטורית והן מפרספקטיבה פילוסופית שתתייחס למושגים קשורים כגון אמת, מציאות, ניטרליות (איזון). חלקו הראשון של הקורס (שיעורים 2 עד 6) יוקדש לניתוח ביקורות של האוביקטיביות כסטנדרט ולבחירת אלטרנטיבות. בחלקו השני של הקורס (שיעורים 7 עד 11) נתמקד בהגדרת הקריטריונים המאפשרים להעריך את האוביקטיביות כפרקטיקה עיתונאית.

1085.2586.01 היסטוריה גלובלית של הטלוויזיה

מרבית הספרים על תולדות הטלוויזיה עוסקים בנושא במסגרת לאומית. בקורס נספר את ההיסטוריה של הטלוויזיה כתופעה גלובלית ולאומית מלכתחילה, בכל המישורים: טכנולוגיים, פוליטיים, חברתיים ותרבותיים. במיוחד, נתמקד בהיסטוריה של הטלוויזיה הישראלית כדוגמה לקשרים המתמשכים בין דיגיטקה לאומית ודיגיטקה גלובלית.

1085.2596.01 הינמונים, בלוגים, ועיתונות ציבורית - מודלים חדשים של עיתונאות

עולם העיתונאות עובר באחרונה תהליכי שינוי מואצים. עיתונים נסגרים ותפוצתם יורדת, הם עוברים תהליכי טבלואידיזציה, ההינמונים הולכים וכובשים את שוק העיתונות הכתובה. עיתונות המקוונת משגשגת וגם התפקיד העיתונאי הקלאסי משתנה עם ריבוי של בלוגים ובלוגרים, ופריחה של "עיתונות אזרחית". הקורס יעסוק במודלים חדשים אלה ובאחרים, וכן בהתפתחויות אחרות של עולם העיתונות.

0662.1269.01 טכנוטופיה ותרבות הסייבר

הקורס מבקש להביט בתרבות הסייבר ובשיח המכונן שלה משתי זוויות ראייה. הראשונה, מזווית הראיה ההיסטורית והשניה, מנקודת המבט הפרקטית שבמסגרתה יוצגו מודלים תיאורטיים, הנתמכים בכמה מקרי בוחן, שסייעו להתמודד עם שאלת האונטולוגיה של הקיום החברתי הווירטואלי. בחלק הראשון של השיעור, ננסה להתחקות אחר השורשים ההיסטוריים של האידיאולוגיה וההרכב התמטי של שית הסייבר ובהקשר זה, לבחון את האופן בו רטוריקת הסייבר התגבשה והתנסחה. בחלקו השני של השיעור, לאחר שהוגדרו גבולות ותכני השיח בהקשר ההיסטורי, ינסה השיעור לבדוק כיצד מתקיימת הפעולה החברתית האקטואלית ברשת הלכה למעשה.

1085.2593.01 טכנולוגיות רפואיות, חברה ותקשורת

הקורס יעסוק בקשר המורכב המתקיים בין יישומים מגוונים של טכנולוגיה רפואית לבין פוליטיקה, כלכלה, דת, תרבות ותקשורת בחברה המערבית, תוך שימת דגש מיוחד על החברה הישראלית. במסגרתו ייבחן השימוש הגובר בטכנולוגיות רפואיות שונות (כגון ניתוחים פלסטיים, טכנולוגיות רבייה, מחקר גנטי ואף שיבוט) אשר מגוייסות, בין היתר, לתחומי המיניות, האסתטיקה וההולדה בתקופתנו.

נבחן את האופן שבו מתפקדת התקשורת כמתווכת בין הממסד הרפואי לבין האזרח בתחומים שונים הנוגעים לבריאותו ולסגנון חייו, כמשפיעה על תהליך קבלת ההחלטות של הפרט בנושאים רפואיים, וכמפיצת ידע וערכים המשליכים על בריאות הציבור. במהלכו יידונו היבטים שונים לבחינת תרומתה של התקשורת לעיצוב השיח הציבורי על היישום של מגוון טכנולוגיות רפואיות ולקידום חופש מידע, חופש בחירה וערכי שיוויין בתחום הבריאות בחברה דמוקרטית בת זמננו.

0680.3012.01 כתוב בעיתון: תקשורת ואידאולוגיה

נקודת המוצא של הקורס היא התאוריה החברתית של נועם חומסקי, עם דגש על ניתוח התקשורת כמנגנון המייצר הסכמה. חלקו התאורטי של הקורס יטפל בבעיות הבאות: א. הנחות היסוד הפילוסופיות של חומסקי (למשל, הוויכוח בין רציונליזם לפוסטמודרניזם בשאלת "טבע האדם", והנחות יסוד על ההסדר החברתי בחברה המערבית). ב. המתודולוגיה של ניתוח המציאות הפוליטית-מושגי החסר, הנביעה והכרעה בין תאוריות; ג. הניתוח המוסדי של התקשורת ויחסיה עם המערכת השלטונית, קריטריונים לזיהוי דרגת התלות של התקשורת בשלטון. בחלק היישומי נבדוק את מנגנוני ייצור ההסכמה במספר אירועים בולטים מן השנים האחרונות, כמו מלחמת המפרץ והסכמי אוסלו. בכל שיעור יוקצה זמן לפתח טכניקות של קריאה ביקורתית בניתוח העיתון של היום הקודם.

120 1085.2598.01 שנות עיתונות וכתבי עת עבריים וספרותיים

הקורס יעסוק במפת העיתונות וכתבי-העת העבריים ב-120 השנים האחרונות, מאז סוף המאה ה-19, לאורך המאה ה-20 ועד ראשית המאה ה-21. במרכזו: עיתונים וכתבי-עת כלליים שהיה בהם גם מדור לספרות, וכאלה שהוקדשו לתרבות, לספרות ולפובליציסטיקה. הוא יצביע על חוקיות קבועה בכל הקשור בהקמת כתב-עת ובהוצאתו לאור. כגון: מתן שם; ניסוח מאניפסט; קביעת מדיניות עריכה; הרכבת חברות משתתפים; יחסים עם המממנים, קשר עם קהל הקוראים, פירסום והפצה ועוד. בד בבד תופנה תשומת הלב לשוני בין העיתונים וכתבי-העת. הייחוד והשינויים קשורים בזמן, במקום, באישיותו של העורך, בחבר משתתפיו, במממנים, במפה הכוללת של העיתונות ועוד. הדגש בקורס יהיה בעיתונים וכתבי-עת ספרותיים עבריים או שיש להם מדור לספרות, אבל בד בבד הוא יעסוק גם בעיתונות וכתבי-עת עבריים בכלל. כל נושא יתואר על רקע הרצף ההיסטורי הכולל, יחד עם דוגמאות מפורטות של עיתונים וכתבי-עת מסויימים, עורכיהם ומשתתפיהם. הקורס יפנה את תשומת לבם של הסטודנטים לספרים, למחקרים, ולספרי היעץ הרבים בנושא רחב-היקף זה, וידריך כיצד להסתייע בהם.

0662.1450.01 מבוא לרטוריקה

הרטוריקה היא אומנות הטאום, ואכן באופן מקורי זוהתה עם הנואמים ואומנותם. אך הוגים שונים לאורך תולדות המחשבה המערבית הציגו השקפות שונות ביחס למהותה, לתכליתה ולתחומי הדין בהם היא לוקחת חלק. בקורס נסקור באופן היסטורי ורעיוני מספר השקפות בולטות בתולדות הרטוריקה. נכיר כל השקפה דרך הטקסטים המרכזיים שלה ונעמוד על הנחות היסוד השוכנות בבסיסה. הדין יתחיל עם הרטוריקה של העולם העתיק, כפי שבאה לידי ביטוי ביוון וברומא, ויסיים בהשקפות רטוריות בולטות במאה העשרים. בין ההוגים בהם יעסוק הקורס: אפלטון, אריסטו, קיקרו, קוואנטילינוס, אוגוסטינוס, בייקון, ניטשה וחיים פרלמן. קורס זהה לקורס קודם 0618.1450.01 "יסודות הרטוריקה".

1085.2592.01 מבוא לתקשורת פוליטית

התקשורת שינתה את פניה של הפוליטיקה המסורתית. תופעה זו שמקורה בארה"ב, עברה לאירופה והגיעה לישראל בשנות ה-90. על אף הדמיון ההולך וגובר באופי הפוליטיקה העכשווית ברוב המשטרים הדמוקרטיים, קיימים מודלים שונים של יחסי תקשורת-פוליטיקה. מטרת השיעור להציג במבט השוואתי סוגיות עקרוניות של יחסים בין התקשורת לבין החברה והפוליטיקה. מכיוון שהשיעור יבחן את מקומה, תפקידה ומעמדה של התקשורת בשיטות, עקרונות וסוגים שונים של מבנים פוליטיים, יהיה יתרון בשיעור זה לתלמידים הלומדים גם מדעי המדינה.

1085.2591.01 עיתונות כלכלית - היבטים תאורטיים ומעשיים

הקורס יורכב מארבעה חלקים. בחלק הראשון נציג כמה רעיונות יסודיים מתחום הסוציולוגיה הכלכלית. תחום זה שואף להדגים שמערכות כלכליות וההתנהגות הכלכלית של היחיד אינן מתקיימות בתוך ריק, אלא מושפעות מההקשר החברתי שלהן. תובנות אלו יעזרו לנו להבין את התפתחות העיתונות הכלכלית מבחינת מוסדות ואת השפעתה על צרכניה. בחלק השני נעסוק בהיסטוריה של העיתונות הכלכלית בעולם ובארץ. בחלק השלישי נדון בחשפעות של העיתונות הכלכלית על חברות ויחידים. לבסוף, נעסוק בכמה היבטים מעשיים של עיתונות כלכלית.

1085.2599.01 פוליטיקה בעידן של תרבות הטלוויזיה

אופייה של הפוליטיקה הישראלית השתנה מאוד מאז נחלשו המפלגות והתקשורת נעשתה גורם כה מרכזי בהווה החברתית. בעוד שבמספר מדינות, במיוחד בארה"ב, התקשורת החדשה - האינטרנט, הבלוגים, תרבות ה-Youtube, וה"מסך השלישי" כבר משפיעים על התהליכים והסגנון הפוליטי, בישראל אנו נמצאים עדיין בעידן המוקדם יותר, שבו הטלוויזיה ותרבות הטלוויזיה הם המעצבים את הפוליטיקה. כיצד נעשה הדבר ומה השלכותיו על הפוליטיקה ועל ההכרעות הפוליטיות? הקורס מומלץ יותר לתלמידים שלומדים קורסים במדעי המדינה.

1085.3069.01 שיח ציבורי, שיתוף אזרחים ותקשורת

בקורס נדון בערוצים ובשיטות שבהם נעשים כיום נסיונות שונים בארץ ובעולם לשתף אזרחים בתהליכי קבלת החלטות בנושאים שנוגעים בחיי הפרט, הקהילה או המדינה, תוך התייחסות לסוגי תקשורת. נציג מודלים שונים של שיתוף תוך הקשר לתאוריות של הוגים מתחום התקשורת בנושא השיח הציבורי ונבדוק את יישומם בנושאים כגון: טלוויזיה קהילתית, עיתונות ציבורית, איכות הסביבה, תכנון, מדיניות בריאות, טכנולוגית חדשות ותקשורת קהילתית.

1085.3066.01 תקשורת בריאות, אתיקה ואחריות

סוגיות של אתיקה ואחריות חברתית עולות בכל תחום בו תחומי התקשורת השונים נוגעים בנושאי בריאות: מתקשורת בינאישית בין מטופלים לרופאים או מטפלים אחרים, לתקשורת המונים וקבלת מידע בנושאי בריאות ורפואה באמצעות האינטרנט. הקורס ידון מנקודת ראות ביקורתית בנושאים הקשורים לתקשורת ובריאות כולל מידע באינטרנט, זכויות בריאות, אחריות עיתונאית בנושאי בריאות, וסוגיות אתיות בפרסומת מסחרית ובפרסום והסברה למטרות קידום בריאות.

1085.2589.01 תקשורת וגזענות

בקורס נתמודד בשלושה נושאים. ראשית, ניתן רקע היסטורי בו נספר איך הדיון על היחסים בין גזענות לתקשורת התפתח מעולם מאוד לאומי עם מעט סובלנות לגבי מיעוטים לעולם יותר מורכב, רב-תרבותי וגלובלי, שבו המיעוטים מקבלים יותר הכרה ותשומת לב ושאלת הגזענות היא הרבה יותר רגישה. שנית, נדון בהיבטים השונים של הדיון על פי הז'אנרים השונים בתקשורת: חדשות, חומור, סדרות. לבסוף, נתמקד בפרדוקס שמאפיין את הדיון היום: איך להסביר שבו זמנית התקשורת נתפסה כזירה מרכזית כשביל להילחם בגזענות, אבל גם כמקור של שיח גזעני וחסר סבלנות?

1085.2588.01 תקשורת וזיכרון: ייצוג השואה במדיה

הקורס בוחן את דרכי עיצוב זיכרון השואה בישראל באמצעי התקשורת השונים, במהלך השנים. בקורס ייבחנו ייצוגי השואה במדיה: טלוויזיה, קולנוע, מוסיקה פופולארית, עיתונות ועוד, תוך התייחסות להקשרים היסטוריים, פוליטיים, תרבותיים וחברתיים. כמו כן יידגנו תהליכי הבניית זיכרון השואה בזיכרון הקולקטיבי הישראלי, ומקומו של זיכרון זה בשיח הציבורי בישראל.

1085.2590.01 תקשורת וקידום בריאות

תקשורת מהווה חלק בלתי נפרד מקידום בריאות הציבור, הן ברמת הפרט והן כגורם משפיע על נורמות חברתיות. הקורס יציג כיצד תהליכים של תקשורת ברמת ובערוצים שונים ממלאים תפקיד משמעותי כמקור למידע בנושאי בריאות, ואף יכולים להשפיע על התנהגות הקשורה לבריאות. מחד, השפעה זו תבוטא באופן שלילי, כאשר אמצעי התקשורת ההמונים משמשים ככלי לקידום הצריכה של מוצרים שתורמים באופן שלילי לבריאות. מאידך, אמצעי תקשורת יכולים להוות כלי חשוב בקידום בריאות הציבור, הן ברמת הפרט והן ברמת האוכלוסייה כולה. הקורס ידון בסוגיות תקשורת לעיתונות ובריאות, קמפיינים ציבוריים ופירסום מסחרי.

סמינרי מחקר שנתיים**1085.3125.01 המלחמה השנייה בלבנון והתקשורת**

מלחמת לבנון השנייה היתה המלחמה הראשונה "בסביבה תקשורתית" (The First Mediatized War). לא זו בלבד שהיא התנהלה בשידור חי, אלא שבפעם הראשונה נשזרו עקרונות הפעולה, אופני הייצור והלוגיקה של התקשורת, בתכנון המלחמה, בניהולה ובביצועה. זה היה שלב נוסף בתהליך הפיכת החברה הישראלית ל"חברה שהתקשורת במרכזה". מרכזיות התקשורת במלחמה עוררה סוגיות רבות. חלקן מסורתיות - כמו שאלת הביקורתיות לעומת הפטריוטיזם של העיתונאים בעת מלחמה; חלקן חדשות - כמו השפעת החידושים הטכנולוגיים, החל מבלוגים וכלה במסך השלישי, על הלוחמים, המדינאים והציבור. סוגיות אלה יידונו בחלק הראשון של הסמינר מנקודת מבט תיאורטית והשוואתית, ולאחר מכן יכינו התלמידים עבודות על מימדים שונים של הנושא בהקשר של המלחמה בקיץ 2006.

1085.2569.01 המלחמה של כולם

הקורס יעסוק בשני נושאים עיקריים: ניתוח הזימוי של מדינת ישראל ושל "פלשתינה" בעיתונות הכתובה, בארצות המערב - כולל דוגמאות ממספר מדינות. סקירת עבודתם של הכתבים הזרים בירושלים - ואופן ייצור החדשות שהם מספקים.

1085.3122.01 חדשות וסוציאליזציה של ילדים ובני נוער

סמינר זה יבחן את מקומן של החדשות באמצעי התקשורת השונים בחייהם של ילדים ובני נוער בישראל: מהי מידת החשיפה שלהם לחדשות מסוגים שונים, מהן ההשלכות הרגשיות, הקוגניטיביות והחברתיות של חשיפה לחדשות ומהו התפקיד שממלאות החדשות בסוציאליזציה שלהם לאזרחות פעילה ומעורבות חברתית. תשומת לב מיוחדת תוקדש לתפקיד שממלאות החדשות בהתייחסותם של ילדים ובני נוער לקונפליקטים כמזרח התיכון ובאזורים אחרים בעולם, מידת האמון שהם נותנים בעולם המבוגרים ורצונם להיות שותפים לתהליכי שינוי.

1085.3050.01 חדשות חוץ בטלוויזיה

סמינר זה יעסוק בשלושה היבטים של שידור חדשות חוץ בטלוויזיה: ההיבט הארגוני-מוסדי יעסוק במערכות המיוחדות הקיימות על מנת לאפשר שידור חדשות מארצות שונות; היבט התוכן יעסוק בעיקר בדרך בה מעוצבות ידיעות מחו"ל עבור קהלים מקומיים; והטיפול בקהלים יעסוק בדרך בה תופסים ומפענחים הצופים את האירועים המוצגים בפניהם. הסמינר ידון בשאלת הקשרים ההדדיים.

1085.3071.01 תקשורת לקידום נושאי בטיחות בדרכים

נושא הבטיחות בדרכים עולה לסדר היום האישי והציבורי בארץ ובעולם, בייחוד לאור התפיסה הרווחת שבמידה רבה ניתן להפחית תאונות דרכים על ידי השפעה על עמדות והתנהגות הקשורים לנהיגה והתנהגות בכבישים. בסמינר נציג גישות ותיאוריות בנושא, ונדון בסוגיות הנוגעות לשימוש בקמפיינים ציבוריים שנעשו בארצות שונות בתחום של הבטיחות בדרכים.

סמינרים סמסטרליים**1085.3052.01 אידאולוגיה וערכים בפרסומת**

הקורס עוסק בניתוח סמיוטי וביקורתי של פרסומות וחשיפת ההיבטים האידאולוגיים והערכיים הטמונים בהם. בדיון יועלו סוגיות כגון זהות מגדרית, קפיטליזם, לאומיות, אמריקניזציה מוסטמודרניזם ועוד. תפקידיה של הפרסומת בטיפוח תמונת עולם וסוציאליזציה יידונו בהרחבה.

1085.3070.01 העיתונאי והעיתונאות בראי הקולנוע

הקולנוע הירבה לעסוק בדמותו של העיתונאי ובעבודתם של ארגוני חדשות. עם זאת חלו שינויים עמוקים באופן הייצוג של המקצוע במהלך 40 השנים האחרונות. הסמינר יבחן את הדימויים השונים של עיתונאים ושל מקצוע העיתונאות, כפי שהשתקפו בסרטים שונים. הוא יבחן כיצד משתקפים בקולנוע זיאורים שונים של עיתונאות (כמו עיתונאות חוקרת או עיתונאות מעורבת); כיצד מוצגות דילמות אתיות של עיתונאים ושל מגישי חדשות, כמו גם את סוגיית הבדיה והמציאות, מימד הסלבריטאיות במקצוע, וסוגיות אחרות. הסמינר ילווה בצפייה בסרטים ובניתוחם.

1085.3057.01 חדשות טלוויזיה: תוכן, קוגניציה ומת שביניהם

נקודת המוצא לסמינר היא שעל אף העובדה שחדשות הטלוויזיה נתפסות כמקור המידע העיקרי של הציבור, הרי שבשידור החדשות ישנם קשיים רבים העומדים בפני הצופים באשר ליכולתם לקלוט, לעבד, להבין, להפנים ולנצל מידע המוצג בפניהם. הקשיים נובעים עקב סוג ומהות התכנים המובאים בחדשות, מחד, ועקב היבטים קוגניטיביים של דרך הצגת המידע, מאידך. בסמינר נעמיד אלה מול אלה את סוגיות התוכן והקוגניציה במטרה לגלות אם וכיצד ניתן לגשר על פני פערים אלה.

1085.2511.01 סוציולוגיה של מקצועות התקשורת

עבור הקהל, העיסוק בתקשורת הוא בראש ובראשונה מקצוע של מנחי בידור, מגישי חדשות וכוכבי קולנוע. למעשה מהווה התקשורת פעילות קולקטיבית מורכבת של מקצועות רבים. באמצעות כלים שפותחו ע"י הסוציולוגיה של המקצועות והפרופסיות, נדון בגיוס, הכשרה וסוציאליזציה של מקצועות התקשורת, בייחודן וביחסים ביניהן. כמו כן נבחן כיצד משפיעים שינויים טכנולוגיים, שרירים עם הקהל ויחסים עם פוליטיקאים על הפעילות המקצועית של העוסקים בתקשורת.

1085.3124.01 שיווק חברתי לאיכות הסביבה

הסמינר יעסוק בגישות לקידום נושאי סביבה על ידי גישה ושיטות מהתחום המכונה "שיווק חברתי". בעשרים השנים האחרונות ממשלות, ארגונים ציבוריים או עמותות עושים שימוש רב בתחום זה. בסמינר נתייחס לפעילות "שיווקית" או "חברתית", שמטרתה להשפיע על עמדות, אמונות והתנהגות של אנשים ברמת הפרט, הקהילה והחברה, בתחומים הקשורים לאיכות הסביבה ונושאים משקים, תוך דגש על שיטות שיתופיות. בסמינר גם נדון בגישות ביקורתיות ובסוגיות ערכיות ואתיות ובאתגרים המבדילים בין קידום נושאים חברתיים לעומת פרסום ושיווק של מוצרים מסחריים.

סדנאות**1085.2016.01 יסודות הפרסום**

מטרת הסדנה להקנות עקרונות עבודה בתחום הפרסום. הסדנה תשלב לימוד תאורטי, לצד התנסות מעשית עם תהליכי החשיבה, התכנון והביצוע המקובלים במשרדי פרסום בארץ ובעולם. הסדנה תעסוק במספר נושאים: מבוא לפרסום - הלכה למעשה; מותגים; תהליך יצירת האסטרטגיה הפרסומית; תרגום האסטרטגיה הפרסומית לקונספט פרסומי; אסטרטגיית המדיה; זיאורים בפרסום; אתיקה בפרסום.

1085.2040.01 בלים אלטרנטיביים ליישוב סכסוכים

מטרת הסדנה להקנות למשתתפיה הבנה, כלי עבודה יישומיים ומיומנויות לניהול תהליך של גישור ובניית הסכמות. הסדנה תעסוק בנושאים תבאים: הדרכים להגיע לפתרונות מוסכמים, עיצוב פתרונות יצירתיים, טכניקות של ניהול מו"מ ותקשורת, התגברות על מחסומים אמוציונאליים, תפקיד המגשר כמסייע לצדדים להידבר, להגדיר לעצמם את האינטרסים, תוך זיהוי מגוון הפתרונות העומדים לרשותם, במטרה להגיע באופן רצוני ומושכל לפתרון הסכסוך המקובל עליהם. יתורגלו המיומנויות הנדרשות של המגשר בשלבים השונים של תהליך, לדוגמה: הקשבה אמפטיית, שיקוף, מסגור, מיקוד, הגדרת סוגיות ואופציות לפתרונות יצירתיים. ייערכו משחקי סימולציות, בקבוצות קטנות, תוך ניתוח אירועים מעולמות תוכן שונים, בדגש על הפן התקשורתי.

1085.2038.01 מבחן המציאות: דילמות והחלטות בסיקור עיתונאי

מהם השיקולים המנחים עיתונאים בעת עבודתם? אילו לחצים, מגבלות וקשיים מופעלים עליהם במציאות וכיצד הם משפיעים על התוצר התקשורתי? הסדנה מתבססת על בחינה מעשית של מקרי מבחן (test cases) של סיקור עיתונאי, באמצעות ראיונות עם עיתונאים וגורמים מעורבים נוספים, ותוך שימת דגש על נקודות המפגש בין התאוריה למציאות ובין הרצוי למצוי.

1085.2000.01 מיומנויות תקשורת בינאישית

הסדנה תעסוק בשיפור מיומנויות התקשורת הבינאישית של המשתתפים. במהלכה יוצגו עקרונות וכלים בתקשורת בינאישית. תתאפשר התנסות של כל אחד מן המשתתפים בתרגילי סימולציה. בין היתר יטופלו הנושאים הבאים: הצגת נושא, הקשבה פעילה, אמנות השכנוע, ראיון, ניהול מו"מ, אמנות המכירה.

1085.2039.01 סדנת כתיבה עיתונאית

מה החבדל בין כתיבה חדשותית לכתיבה מגזינית? מהו מילון המלים המכובסות הבלתי כתוב של התקשורת ומתי אפשר להכניס את ה"אני" הכותב? בסדנת הכתיבה העיתונאית, ילמדו הסטודנטים את סודות הכתיבה על רבדיה השונים של המדיה הכתובה וילמדו לכתוב בעצמם כתבות ודיעות בסטנדרטים גבוהים. בסדנה יינתן גם אתגר: פרסום ידיעה או כתבה באחד מענפי המדיה הכתובים. מטרת הסדנה: להכשיר את הסטודנט ליום שבו הוא ישמע מהעורך את המלים "עז מחר בבוקר תן לי כתבה באורך אלף מלה, זוז!".

1085.2037.01 סדנת רדיו - הגשה ועריכת תכניות

בסדנה יילמדו: הכנת תכנית מלל מוקלטת בהיקף מצומצם (תרבות, אמנות, חברה, מדע וכיו"ב) משולבת מוסיקה ואלמנטים רדיופוניים תוך שימת דגש על ההיבט היצירתי. הקניית מיומנויות אמנותיות יצירתיות באמצעות פיתוח הקשרים אסוציאטיביים תרבותיים וחשיבה מוסיקלית תוך כדי תרגול שלבי עבודה בשיטות שונות: תחקיר, הקלטת ראיון, עריכת תוכן, עריכה מוסיקלית ושילוב אפקטים (עם דגש מיוחד על תפקיד המוסיקה במשולב עם הצד המילולי ליצירת משמעויות אינטלקטואליות ורגשיות מורכבות), עריכת סאונד. הרחבת המושג תקשורת מאמצעי להעברת אינפורמציה (חדשותית בעיקר) בלבד, אל היות "התקשורת" מעשה אמנותי משפיע, מכוון, מקנה דעת, מעורר מחשבה ומענג רגשית במקביל לאמנויות אחרות כמו קולנוע, תאטרון, ספרות ומוסיקה.

1085.2007.01 עריכת חדשות בעיתונות

הסדנה עוסקת בעבודת דסק החדשות בעיתון יומי. יילמדו בה שיקולי עריכה, עריכת ידיעות חדשותיות ועריכת עמודי חדשות. בין הנושאים: מקורות המידע, העריכה כפעולה אקטיבית-יצירתית, הפתיח, פעולת השכתוב, שיקולים גרפיים ועוד. הסדנה מבוססת על עבודה מעשית ותרגול בכל שיעור, ועבודות בית. ייעשה בה שימוש רב בחומרים אקטואליים.

1085.2020.01 צילום למתחילים

מהם "הכלים" של הצלם? איך משפיעות החלטותיו על משמעות הצילום? איך עורכים תצלום? בין נושאי הסדנה: שפת הצילום, צילום תיעודי (כולל צילום עיתונות) וצילום לא-תיעודי. במסגרת הסדנה ישולבו צילומים של הסטודנטים וביקורת עבודות עם צפייה בשקופיות ודיונים בכיתה.

1085.2034.01 רעיונות (קופירייטינג)

הסדנה תערוך לסטודנטים היכרות עם תפקיד הקופירייטר במשרד הפרסום. באמצעות תרגול בלתי פוסק, משוב מידי ודוגמאות מהשטח יכירו המשתתפים מושגים בסיסיים בפרסום וילמדו כיצד ליישם אותם בכתיבת סיסמאות, גייגלים, מודעות לעיתון ותסריטים.

1085.2031.01 תקשורת שיווקית

הסדנה מציגה בפני הסטודנט היבטים שונים של התקשורת השיווקית בדגש פרסום - בהיבט השיווקי, בהיבט של התורה התקשורתית ובהיבט של מדעי ההתנהגות. הסדנה משלבת היבטים תאורטיים עם היבטים מעשיים כולל התייחסות למקרי אמת מחד ולמקרי מבחן מאידך. הקורס יאפשר ללומד היכרות עם דרכי החשיבה, התכנון והביצוע באמצעות ניתוח מקרי מבחן.

לימודים לקראת תואר שלישי

יו"ר הוועדה החוגית: פרופ' עקיבא כהן

בחוג לתקשורת קיימת תכנית פעילה ללימודי תואר שלישי המיועדת לסטודנטים מצטיינים המעוניינים להתמסר למספר שנים של לימוד, מחקר וכתובה אקדמית במגוון רחב של נושאים בחקר התקשורת.

תנאי קבלה

1. רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר מוסמך (כולל עבודת גמר מחקרית). סף הקבלה הוא ציון סופי ממוצע 85 לפחות בלימודי התואר השני וציון 90 לפחות בעבודת הגמר.
2. תלמידים אשר לא סיימו לפחות תואר אחד בתקשורת (בוגר או מוסמך) יוכלו להתקבל כ"מעמד מיוחד" ויחויבו בקורסי השלמה, בהתאם ללימודיהם הקודמים.
3. על המתעניינים בלימודי תואר שלישי לבחון את תחומי המחקר וההוראה של סגל החוג לתקשורת וליזום פגישה ראשונית עם חבר/ת סגל בתחום המתאים. ניתן להתייעץ עם יו"ר הוועדה החוגית. לפגישה זו יש להביא גיליונות ציונים של התואר הראשון והשני ומסמך קורות חיים.
4. בשלב הבא יהיה על המועמדים להגיש לחבר/ת הסגל המיועדת/ת להנחות את לימודי הדוקטורט עותק של עבודת הגמר בתואר השני והצהרת כוונות (בהיקף של כ-3 עמודים) שתפרט בניגורפיה אינטלקטואלית, תחום מחקר וגישה מתודולוגית מועדפת. כמו כן יבקשו המועמדים משני ממליצים אקדמיים להעביר מכתבי המלצה למנחה המיועדת/ת.
5. לאחר עיון במסמכים, יעביר/תעביר המנחה המיועדת/ת ליו"ר הוועדה החוגית לתלמידי תואר שלישי את כל החומר בתוספת מכתב המאשר את נכונות/ה להנחות את התלמיד/ת. הוועדה החוגית תדון ותעביר את המלצתה לגבי קבלת המועמד/ת לשלב אי לועדה היחידתית לתלמידי מחקר של הפקולטה למדעי החברה.

חובות הלימודים בשלב א'

1. לימוד קורסים בהיקף של 8 ש"ס לפחות, באישור המנחה, הקשורים לתחום המחקר של התלמיד/ת מתוך היצע הקורסים לתואר שני באוניברסיטה. חובה לסיים את כל הקורסים הללו בציון 85 לפחות.
2. השתתפות בסדנת מחקר לדוקטורנטים הנפגשת במהלך השנה פעם בחודש במשך 4 שעות. ההשתתפות בסדנה מקנה ציון "עובר" אך איננה נכללת במניין השעות דלעיל.
3. הגשת הצעת מחקר באורך של כ-30 עמודים אשר תכלול את הרקע התאורטי לעבודת המחקר ואת תאור המתודולוגיה המתוכננת. הצעת המחקר תוגש עד תום שנה ממועד הקבלה לשלב א'. אתור בהגשת ההצעה מחייב את אישורי הוועדה החוגית והיחידתית. הצעת המחקר תשלח לשני שופטים חיצוניים לפחות ועל בסיס תוות דעתם תאשר הוועדה החוגית את הצעת המחקר. הוועדה תהיה רשאית לדרוש תיקונים והשלמות. עם אישור ההצעה ע"י הוועדה החוגית, תועבר המלצתה לוועדה היחידתית לאישור סופי של הקבלה לשלב ב'.
4. החוג מצפה כי תלמידי שלב א' ישתתפו באופן פעיל בסמינר המחלקתי ובאירועים אקדמיים נוספים שמארגן החוג.

חובות הלימודים בשלב ב'

1. ביצוע עבודת המחקר וכתיבתה בליווי המנחה.
2. השתתפות מדי שנה בסדנת מחקר לדוקטורנטים כנייל הנפגשת במהלך השנה פעם בחודש ל-4 שעות.
3. הגשת דו"ח התקדמות קצר (עד 3 עמודים) למנחה מדי שנה (ממועד הקבלה לשלב ב'). בהתאם לתקנות האוניברסיטה מאשר/ת המנחה את הדו"ח המועבר ליו"ר הוועדה החוגית. הדו"ח החתום יועבר לוועדה היחידתית של הפקולטה.
4. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבלו לשלב א'. כל חריגה מפרק זמן זה טעונה אישור. עבודת הדוקטורט תודפס על פי הנחיות האוניברסיטה.
5. החוג מצפה כי תלמידי שלב בי ישתתפו באופן פעיל בסמינר המחלקתי ובאירועים אקדמיים נוספים שמארגן החוג.

החוג לתקשורת

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

				הדרכה בספרייה- באינטרנט	1009.1000.01
				הדרכה במאגרי מידע	1085.1001.01
	3.12.07	14:00-12:00	ב'	גב' תרגיל	.02
	4.12.07	12:00-10:00	ג'	גב' תרגיל	.03
	4.12.07	16:00-14:00	ג'	גב' תרגיל	.04
	11.12.07	12:00-10:00	ג'	גב' תרגיל	.05
	11.12.07	16:00-14:00	ג'	גב' תרגיל	.06
				מבוא לתקשורת חזותית	1085.1005
	201	15:45-14:15	ב'	די"ר פדבה גלעד	.01 שיעור
				תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית	1085.1012
	201	18:00-16:00	ב'	גב' ניר בינה	.01 שיעור
				תקשורת לשון וחברה	1085.1003
	201	10:00-08:30	ג'	די"ר בן נתן אורנה	.01 שיעור
				מבוא לתקשורת המונים א'	1085.1000
	201	13:45-12:15	ג'	גב' טורין ארנת	.01 שיעור
				יישומי מחשב למדעי החברה**	1009.1105
	318	19:00-16:00	ב'	גב' כספי דרור דפנה	.01 שו"ת
	318	19:00-16:00	ד'	די"ר בקמן יפים	.02 שו"ת

** לתלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ח ולא השלימו את הקורס.

שנה ב' - קורסי חובה

				שיטות מחקר בתקשורת א'	1085.2200
	201	12:00-10:00	ג'	פרופ' כהן עקיבא	.01 שיעור
	104	14:00-12:00	ג'	מר ברק שגב	.02 תרגיל
	110	16:00-14:00	ג'	מר ברק שגב	.03 תרגיל
	108	18:00-16:00	ד'	מר ברק שגב	.04 תרגיל
				דיני תקשורת	1085.1007
	201	18:00-16:00	ג'	עו"ד ענבר דורית	.01 שיעור
				תקשורת המונים בישראל	1085.2201
	201	14:00-12:00	ה'	מר טוקטלי אורן	.01 שיעור

			<u>קורסי בחירה</u>
ד"ר גוטמן נורית	תקשורת, בריאות, אתיקה ואחריות	103 16:00-14:00 ב'	1085.3066 .01 שיעור
פרופ' למיש דפנה	דימויי נשים וגברים בתקשורת	004 10:00-08:30 ג'	1085.3060 .01 שיעור
ד"ר זנדברג אייל	תקשורת וזיכרון: ייצוג השואה במדיה	103 14:00-12:00 ג'	1085.2588 .01 שיעור
פרופ' פרי יורם	פוליטיקה בעידן של תרבות טלוויזיה	208 12:00-10:00 ד'	1085.2599 .01 שיעור
ד"ר בורדון ז'רום	גיבורים וסלבריטאים בתקשורת הישראלית	103 12:00-10:00 ד'	1085.3114 .01 שיעור
ד"ר שי פרוגל	מבוא לרטוריקה	306 גילמן 14:00-12:00 ד'	0662.1450 .01 שיעור
ד"ר גוטמן נורית	שיח ציבורי, שיתוף אזרחים ותקשורת	110 14:00-12:00 ד'	1085.3069 .01 שיעור
פרופ' נורית גוברין	120 שנות עיתונות וכתבי עת עבריים וספרותיים	103 16:00-14:00 ד'	1085.2598 .01 שיעור
ד"ר בורדון ז'רום	היסטוריה גלובלית של הטלוויזיה	108 20:00-18:00 ד'	1085.2586 .01 שיעור
<u>סמינרים סמסטריאליים**</u>			
פרופ' פרי יורם	העיתונאי והעיתונאות בראי הקולנוע	420 14:00-12:00 ב'	1085.3073 .01 סמינר
פרופ' כהן עקיבא	חדשות טלוויזיה: תוכן, קוגניציה ומה שביניהם	422 16:00-14:00 ג'	1085.3057 .01 סמינר
ד"ר בורדון ז'רום	סוציולוגיה של מקצועות התקשורת	420 10:00-08:30 ד'	1085.2511 .01 סמינר
ד"ר גוטמן נורית	שיווק חברתי לאיכות הסביבה	425 18:00-16:00 ד'	1085.3124 .01 סמינר
פרופ' למיש דפנה	אידיאולוגיה וערכים בפרסומת	203 12:00-10:00 ה'	1085.3052 .01 סמינר

סמינרי מחקר שנתיים**

המלחמה השנייה בלבנון והתקשורת	1085.3125			
פרופ' פרי יורם	.01	סמינר	בי	12:00-10:00
425				
תקשורת לקידום נושאי בטיחות	1085.3071			
בדרכים				
ד"ר גוטמן נורית	.01	סמינר	בי	20:00-18:00
203				
חדשות חוץ בטלוויזיה	1085.3050			
פרופ' כהן עקיבא	.01	סמינר	די	14:00-12:00
107				
המלחמה של כולם	1085.2569			
ד"ר בורדון ז'רום	.01	סמינר	חי	10:00-08:30
425				
חדשות וסוציאליזציה של ילדים	1085.3122			
ובני נוער				
פרופ' למיש דפנה	.01	סמינר	חי	16:00-14:00
425				
**אין ללמוד סמינר סמסטרילי וסמינר מחקר שנתי אצל אותו מרצה				

סדנאות

סדנת רדיו	1085.2037			
גבי קרן רותי	.01	סדנה	בי	14:00-12:00
419				
מבחן המציאות-דילמות והחלטות	1085.2038			
בסיקור עיתונאי				
מר מן רפי	.01	סדנה	בי	18:00-16:00
203				
כלים אלטרנטיביים ליישוב סכסוכים	1085.2040			
מר פלג רן	.01	סדנה	גי	20:00-18:00
420				
יסודות הפרסום	1085.2016			
גבי דולן ציפורה	.01	סדנה	די	16:00-14:00
425				
צילום למתחילים	1085.2020			
גבי שני רונית	.01	סדנה	חי	10:00-08:30
420				
סדנת כתיבה עיתונאית	1085.2039			
מר שביט עמוס	.01	סדנה	חי	12:00-10:00
425				

סמסטוד ב'שנה א' - קורסי חובה

				1009.1000.02	
			הדרכה בספרייה - באינטרנט		
			מבוא לתקשורת המונים ב'	1085.1011	
גבי טורין ארנת	201	14:00-12:00	ג'	.01	שיעור
גבי טורין ארנת	004	10:00-08:30	ג'	.02	שיעור
			טכנולוגיות מידע ותקשורת	1085.1008	
ד"ר דהן מייק	201	20:00-18:00	ג'	.01	שיעור
			היסטוריה של אמצעי התקשורת	1085.1002	
ד"ר לימור יחיאל	201	14:00-12:00	ה'	.01	שיעור
			מוסדות התקשורת	1085.1006	
ד"ר לימור יחיאל	201	16:00-14:00	ה'	.01	שיעור
			מבוא לסטטיסטיקה ולניתוח נתונים	1009.1555	
פרופ' פוקס קמיל	101	19:00-16:00	א'	01.	שיעור
מר קנדל ברק	318	16:00-14:00	ב'	02.	תרגיל
מר קנדל ברק	005מ	18:00-16:00	ב'	.03	תרגיל
גבי יעקובוב רבקה	005מ	12:00-10:00	ד'	04.	תרגיל
גבי יעקובוב רבקה	318	14:00-12:00	ד'	.05	תרגיל
גבי זסלבסקי אינה	101	15:00-12:00	ב'	06.	שיעור
מר רביב ערן	318	16:00-14:00	ג'	07.	תרגיל
מר רביב ערן	318	18:00-16:00	ג'	08.	תרגיל
מר קורן אבשלום	318	10:00-08:00	ה'	.09	תרגיל
גבי הינדי לינג הילה	318	12:00-10:00	ה'	.10	תרגיל
גבי זסלבסקי אינה	003	18:00-15:00	ג'	11.	שיעור
גבי מולשצקי נעה	318	10:00-08:00	ד'	.12	תרגיל
גבי מולשצקי נעה	318	12:00-10:00	ד'	.13	תרגיל
גבי מולשצקי נעה	005מ	10:00-08:00	ה'	.14	תרגיל
גבי מולשצקי נעה	005מ	12:00-10:00	ה'	.15	תרגיל
			תרגיל ביישומי מחשב	1009.1106	
מר מקדוסי עודד	005	12:00-10:00	א'	.01	תרגיל
מר מקדוסי עודד	005	16:00-14:00	א'	02.	תרגיל
גבי ונה נועה	318	10:00-08:00	ג'	04.	תרגיל
גבי ונה נועה	318	12:00-10:00	ג'	05.	תרגיל
גבי זינביץ אנסטטיה	005	16:00-14:00	ד'	06.	תרגיל
גבי זינביץ אנסטטיה	005	18:00-16:00	ד'	.07	תרגיל
גבי גלבגיסר דפנה	005מ	14:00-12:00	ב'	.08	תרגיל

				1009.1105
ד"ר בקמן יפים	318	19:00-16:00	א'	03. שו"ת
גבי כספי דרור דפנה	318	19:00-16:00	ב'	04. שו"ת
גבי יואלי ענבל	315	20:00-17:00	ב'	05. שו"ת

שנה ב' - קורסי חובה

				1085.2202
ד"ר גוטמן נורית	003	12:00-10:00	ד'	01. שיעור
גבי הירש אורית	208	14:00-12:00	ד'	02. תרגיל
גבי הירש אורית	208	16:00-14:00	ד'	03. תרגיל
גבי רזניק שירי	104	12:00-10:00	ב'	04. תרגיל
גבי רזניק שירי	104	14:00-12:00	ב'	05. תרגיל
				1085.3002
ד"ר אלבין רוברט	201	18:00-16:00	ד'	01. שיעור

שנה ג' - קורסי חובה

				1085.3000
פרופ' כהן עקיבא	101	20:30-18:00	ג'	01. שיעור

קורסי בחירה

				0662.1269
מר משה אלחנתי	307	18:00-16:00	א'	01. שיעור
				1085.2592
פרופ' פרי יורם	103	14:00-12:00	ב'	01. שיעור
				1085.2590
ד"ר גוטמן נורית	104	16:00-14:00	ב'	01. שיעור
				1085.2594
גבי בנהדנה סנדרין	004	16:00-14:00	ג'	01. שיעור
				1085.2600
פרופ' פרי יורם	208	12:00-10:00	ד'	01. שיעור
				1085.3055
ד"ר גוטמן נורית	204	16:00-14:00	ד'	01. שיעור

				0680.3012
			כתוב בעיתון: תקשורת ואידיאולוגיה במבט חומסקיאני	
ד"ר רן הכהן	281 גילמן	18:00-16:00	ד'	.01 שיעור
			עיתונות כלכלית-היבטים תאורטיים ומעשיים	1085.2591
ד"ר דודזון רועי	103	18:00-16:00	ד'	.01 שיעור
			תקשורת וגזענות	1085.2589
ד"ר בורדון ז'רום	108	18:00-16:00	ד'	.01 שיעור
			טכנולוגיות רפואיות, חברה ותקשורת	1085.2601
גבי שלו שירלי	108	20:00-18:00	ד'	.01 שיעור

סדנאות

				1085.2034
			רעיונות (קופירייטינג)	
מר אשכול נבו	425	16:00-14:00	ב'	.01 סדנה
מר אשכול נבו	425	18:00-16:00	ב'	.02 סדנה
			מיומנויות תקשורת בינאישית	1085.2000
ד"ר פשר עדנה	203	12:00-10:00	ג'	.01 סדנה
			עריכת חדשות בעיתונות	1085.2007
מר וינברג אבי	425	14:00-12:00	ג'	.01 סדנה
			צילום למתחילים	1085.2020
גבי שני רונית	420	10:00-08:30	ה'	.02 סדנה
			תקשורת שיווקית	1085.2031
גבי בובר עדי	425	14:00-12:00	ה'	.01 סדנה

תואר שלישי

				1085.5555
			סדנת דוקטורנטים - שנתי	
פרופ' למיש דפנה		20:00-16:00	ג'	.01 סדנה
			יפורסם	

החוג ללימודי עבודה

<http://spirit.tau.ac.il/labor.html>

ראש החוג: ד"ר דוד דה פריס

יועץ החוג: ד"ר אלי וייץ

תואר שני

לימודי התואר השני בחוג ללימודי עבודה נועדו להקנות לתלמידים ידע ומיומנויות למילוי תפקידים בתחומי יחסי עבודה וניהול משאבי אנוש בארגונים ולעריכת מחקרים בתחומים אלו. מטרה משולבת זו מוצאת ביטוי במבנה הלימודים בחוג, המורכב משלשה שלבים עיקריים: (א) בניית תשתית תאורטית בנושאי הלימוד העיקריים; (ב) רכישת מיומנויות וכלים בתחומי הלימוד; (ג) פיתוח כישורים מתודולוגיים ויכולת שימוש בשיטות מחקר כמותיות, היסטוריות ואיכותיות, הבאים לכלל ביטוי בעבודת גמר ו/או בעבודות סמינריוניות.

החוג ללימודי עבודה מציע שני מסלולי לימוד לתואר שני: מסלול עם עבודת גמר ומסלול ללא עבודת גמר.

הגשת מועמדות¹

רשאים להציג את מועמדותם ללימודי תואר שני בחוג ללימודי עבודה בעלי תואר ראשון, שציון הגמר שלהם בב.א. הוא 87 לפחות. מועמדים הלומדים בשנת הלימודים הנוכחית יירשמו במועד הרגיל וימציאו עם הרשמתם גיליון ציונים, המסכם לימודים של חמישה סמסטרים מלאים בציון ממוצע 87 לפחות. יש לצרף אישור החוג/הפקולטה הרלוונטית שבו ציון הממוצע המצטבר בחמשת הסמסטרים.

עדיפות תינתן ל-:

1. בוגרי החוגים הבאים: כלכלה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, פסיכולוגיה, מדע המדינה ומשפטים.

2. פונים לחוג בעדיפות ראשונה ובמועד ההרשמה הרגיל.

מועמדים שבחרו בחוג ללימודי עבודה בעדיפות שנייה או שלישית - הדיון במועמדותם ייערך רק לאחר קבלת החלטה בעדיפויותיהם הקודמות ובתנאי שיהיו מקומות פנויים בחוג ללימודי עבודה. תלמיד מתקבל לשנת לימודים מסוימת בלבד ומחייבת אותו תכנית הלימודים לשנה בה התקבל. התקבל, אך לא ניצל זכותו באותה שנה, יהיה חייב לעבור שוב הליכי קבלה בשנה בה יגיש את מועמדותו מחדש.

תלמיד החייב בלימודי השלמה יתקבל במעמד "מן המניין על תנאי". במעמד זה ניתן להיות שנה לכל היותר, כלומר, על התלמיד לסיים בהצלחה את כל חובות ההשלמה שבהם יחויב עד תום השנה הראשונה ללימודיו.

את לימודי התואר השני ניתן להתחיל בסמסטר אי בלבד.

¹ תנאי הקבלה לשנת הלימודים תשס"ט יפורסמו בחוברת המועמדים.

משך הלימודים

- א. הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנה אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.
- תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לקראת התואר.
- ב. תלמידים שאינם יכולים להקדיש את מירב זמנם ללימודים ולסיים את חוק לימודיהם בשנתיים יוכלו לבחור במסלול לימודי צבירה לקראת תואר שני (ב"מעמד מיוחד") בהיקף חלקי.
- במסלול זה ניתן ללמוד עד 3 שנים לכל היותר. יילמדו לפחות 25% מהחובות לתואר במעמד "מן המניין".
- תלמיד המעוניין לעבור ללימודים במעמד "מן המניין" יגיש בקשה למזכירות החוג. עם המעבר למסלול הלימודים במעמד "מן המניין", יוכרו לתלמיד כל הקורסים שלמד בלימודי הצבירה.

לימודי השלמה

במגמה להגיע לבסיס ידע התחלתי שווה נקבעו מספר קורסי השלמה מתוך תכנית הלימודים של חוגי הפקולטה למדעי-החברה (או קורסים שווי ערך שנלמדו במוסדות אחרים). קורסים אלה אינם כלולים במניין השעות לתואר. נקבע כי כל המתקבלים לחוג ישתתפו בקורסי השלמה: "סטטיסטיקה למ.א." (4 ש"ס) ו"מבוא לכלכלה ללא כלכלנים" (4 ש"ס). חובה על כל התלמידים ללמוד סטטיסטיקה למ.א. בסמסטר הראשון ללימודיהם. עמידה בדרישות קורס זה הינה דרישה מוקדמת לקורסים המתנדולוגיים. ניתן לקבל פטור מהקורס "מבוא לכלכלה ללא כלכלנים" על סמך קורס דומה שנלמד במסגרת התואר הראשון. בקורס "סטטיסטיקה למ.א." תתקיים בחינת פטור בשבוע השני ללימודים.

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

- הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 39 ש"ס לפחות. (לא כולל לימודי השלמה של 4-8 ש"ס).
- א. קורסי חובה עפ"י המפורט בתכנית הלימודים (22 ש"ס).
- ב. קורסי בחירה (9-11 ש"ס).
- ג. שני סמינרים (6-8 ש"ס).

תלמיד במסלול זה, המעוניין לעבור למסלול עם עבודת גמר, חייב בתנאי הקבלה שלהלן.

מסלול לימודים עם עבודת גמר

תנאי הקבלה למסלול עם עבודת גמר הוא ממוצע של 85 לפחות בקורסים הבאים: מבוא ליחסי עבודה, שוק העבודה, דיני עבודה, שניים מקורסי שיטות מחקר, התנהגות ארגונית.

- הלימודים במסלול זה יהיו בהיקף של 29-30 ש"ס לפחות. (לא כולל לימודי השלמה 4-8 ש"ס).
- א. קורסי חובה עפ"י המפורט בתכנית הלימודים (22 ש"ס).
- ב. קורס בחירה (4-5 ש"ס).
- ג. סמינר (3-4 ש"ס).
- ד. עבודת גמר.

בעבודת הגמר יבואו לכלל ביטוי הישגי התלמיד ורמתו בנושא המחקר שבחר, כושר יישום של תאוריות, שיטות מחקר וכתובת מדעית.

הנתיית העבודה תבצע ע"י מנחה אחד, השיפוט ייעשה ע"י 2 שופטים נוספים והבחינה תיעשה בנוכחות המנחה והשופטים. במקרים מיוחדים יאושר לתלמיד מנחה-משנה, נוסף על המנחה הראשי.

תלמיד שלא הגיש את עבודת הגמר תוך שנתיים מתחילת לימודיו בחוג ולא קיבל הארכה של שנה מוועדת ההוראה של הפקולטה יעבור מיידית למסלול ללא עבודת גמר ויהיה עליו לסיים את לימודיו בחוג בתום השנה השלישית ללימודיו. לא תינתן ארכה מעבר לכך.

בחינות ועבודות סמינריוניות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדת ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).

מועדי הגשת עבודות סמינריוניות

סמסטר א': מועד הגשה: 30.4.08.
סמסטר ב': וקורסים שנתיים: מועד הגשה: 7.9.08.
במקרים חריגים ועל פי שיקול דעתה, רשאית הוועדה הפקולטטית לאשר הארכה של שבועיים נוספים לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאחור במועד ההגשה.

שקלול ציון גמר

מסלול עם עבודת גמר

40% - ציון עבודת גמר; כולל הערכת התלמיד ע"י קוראי העבודה בדיון המסכם.
60% - ציוני הקורסים (למעט לימודי ההשלמה).
לכל הקורסים משקל שווה (1 נ.ז.), פרט לסמינר, לו משקל כפול (2 נ.ז.).

מסלול ללא עבודת גמר

100% - ציוני הקורסים. (למעט לימודי ההשלמה).
לכל הקורסים משקל שווה (1 נ.ז.). פרט לסמינריונים, להם משקל כפול (2 נ.ז.).

תכנית הלימודים

קורסי חובה

סמ'	מס' ש"ס	אופן הוראה	דרישות מוקדמות	
א'	3	שיעור		א. סטטיסטיקה למ.א. ¹
א'	1	תרגיל		ב. מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ¹
א'/ב'	4	שו"ת		ג. מבוא ליחסי עבודה
א'	3	שו"ת		ד. 2 מתוך 3 הקורסים המתודולוגיים - דרישה במקביל:
א'	3	שו"ת	סטטיסטיקה למ.א.	- שיטות מחקר איכותיות
א'	3	שו"ת	סטטיסטיקה למ.א.	- מתודת ומחקר בהיסטוריה
ב'	3	שו"ת	סטטיסטיקה למ.א., SPSS	- שיטות מחקר כמותיות
ב'	3	שו"ת	מבוא ליחסי עבודה	ה. דיני עבודה למ.א.
ב'	3	שו"ת	דרישה במקביל: מבוא לכלכלה	ו. שוק העבודה
ב'	4	שו"ת		ז. התנהגות ארגונית
ב'	3	שו"ת	סטטיסטיקה למ.א.	ח. ניהול משאבי אנוש
א'	-	הדרכה		ט. הדרכה במאגרי מידע ²

קורסי בחירה

א'	3	שו"ת		תעסוקה בסקטור הלא יהודי
א'	3	שו"ת	התנהגות ארגונית	יסודות בפיתוח ארגוני
א'	3	שי	התנהגות ארגונית	ניהול תהליכים קבוצתיים בארגוני עבודה
א'	3	שי		מדיניות שכר במגזר הציבורי והעסקי
ב'	3	שי		נשים עובדות: אתמול, היום ומחר
ב'	3	שו"ת	ניהול משאבי אנוש	יישומים במשאבי אנוש
ב'	3	שי		גיוס ומיון עובדים
ב'	3	שי	התנהגות ארגונית	קבוצות בארגונים
ב'	3	שי	התנהגות ארגונית	ניהול משאבי אנוש: הלכה ומעשה
א'+ב'	2+2	שי		עבודה ועובדים בראי הקולנוע ³

¹ חובה ללמוד קורס זה בשנת"ל הראשונה ללימודים. הקורס אינו משתקלל בציון הגמר וניתן במסגרת קורסי השלמה. לא ניתן לקבל פטור מהקורס בסטטיסטיקה.
² מפגש חד פעמי, אין להקצות נקודות בבידיענ.
³ הקורס מתקיים אחת לשבועיים (הקורס ישוקלל כ-2 ש"ס).

סמינרים

<u>סמ'</u>	<u>מס' ש"ס</u>	<u>אופן הוראה</u>	<u>דרישות מוקדמות</u>	
א+ב'	2+2	ס'		שכיתות בהיסטוריה
א+ב'	2+2	סד'	שיטות מחקר, התנהגות ארגונית ובמקביל: יסודות בפיתוח ארגוני	סדנה בניית ארגונים
א+ב'	2+2	ס'	שיטות מחקר, התנהגות ארגונית ובמקביל: יסודות בפיתוח ארגוני	התנהגות בלתי קונבנציונאלית בארגונים
א+ב'	2+2	ס'		עובדים וגלובליזציה: עבר ועתיד
א'	3	ס'	שיטות מחקר איכותיות	תרבות עבודה וארגון
א'	3	ס'	שיטות מחקר כמותיות	אי שוויון בשוק העבודה
א'	3	ס'	שיטות מחקר, התנהגות ארגונית ובמקביל: יסודות בפיתוח ארגוני	שינוי והתערבות בארגונים
ב'	3	ס'	שיטות מחקר איכותיות	עבודה זמנית
ב'	3	ס'	שיטות מחקר כמותיות	הגירה בשוק הגלובלי
ב'	3	ס'	שיטות מחקר	אופנות בניהול

תלמידי מחקר

א+ב'	3+3			סדנת דוקטורנטים
------	-----	--	--	-----------------

תיאור הקורסים

סמסטר א'

קורסי חובה

1051.1000.01 הדרכה במאגרי מידע בלימודי עבודה

כל התלמידים חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע בלימודי עבודה. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) בלימודי עבודה והערכתם. על התלמיד להירשם להדרכה כמסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.

1009.1102.01 מבוא לכלכלה ללא כלכלנים

הקורס מיועד להקנות מושגי יסוד בכלכלה. הנושאים שיידונו בקורס הם, מיקרו: בעיית המחסור ועקומת התמורה, הקצאת גורמי ייצור, היצע וביקוש (התנהגות היצרנים והצרכנים), יבוא ויצוא, התערבות ממשלתית במשק סגור ובמשק פתוח (מיסים, סובסידיות, מכס, מחיר מינימום ומקסימום), אי שוויון בחלוקת הכנסות. מאקרו: עיקרי החשבונאות הלאומית, קביעת התוצר הלאומי למשק, המודל הקניסאני ומדיניות כלכלית.

1051.4000.01 סטטיסטיקה למ.א.

חזרה על מושגים ממבוא לסטטיסטיקה - א. סטטיסטיקה תאורית - אוכלוסייה, מדגם, משתנים, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, ציוני תקן והתפלגות נורמלית. ב. סטטיסטיקה היסקית ובדיקת השערות - לפי מדגם אחד: על ממוצע ועל פרופורציה. לפי שני מדגמים: על הפרש ממוצעים ועל הפרש פרופורציות; ניתוח קשר בין שני משתנים - מבחן χ^2 לאי תלות, מדדי קשר למשתנים נומינליים, אורדינליים ואנטרווליים, כולל רגרסיה פשוטה. ניתוח רב משתני - מתאם חלקי, מתאם מרובה, רגרסיה מרובה, משתני דמה ואנטראקציות. ניתוח שונות - חד כווני ודו-כווני עם אנטראקציה. חלק מנושאי הקורס יכלול ניתוח פלטי מחשב מ-SPSS. קורס זה מהווה הכנה לקורס שיטות מחקר כמותיות.

1051.2100.01 מבוא ליחסי עבודה

בשיעור נדון במושגים בסיסיים של המחקר המדעי ביחסי עבודה ובתאוריות המשמשות את התחום; ננתח את התנהגותם של המרכיבים העיקריים במערכת יחסי העבודה בישראל - עובדים, מעסיקים וממשלה, ונתמקד בתהליכי המו"מ הקיבוצי ובסכסוכי עבודה.

1051.4005.01 שיטות מחקר איכותיות

הקורס יעסוק בגישות המרכזיות למחקר איכותי בנושאים הקשורים בעבודה וארגון. הקורס יתמקד בשלבים השונים של מחקר איכותי: תכנון, איסוף נתונים, ניתוח נתונים, וכתבי-השיטות לאיסוף נתונים שייסקרו כוללות עריכת תצפיות, ראיון ופרשנות טכסטית. במסגרת הקורס יקראו התלמידים חומר רלבנטי ויבצעו עבודה במסגרתה יתנסו באופן מעשי במחקר איכותי.

1051.4004.01 מתודה ומחקר בהיסטוריה

השיעור ידון במטרותיו של המחקר ההיסטורי, ביחס הגומלין בין היסטוריה למדעי החברה, ובמרכיבים של עבודת ההיסטוריון. יושם דגש על בחינה מעשית של המתודה ההיסטורית באמצעות תרגול ודיון בעיות בחקר ההיסטוריה של פועלים ומעסיקים בארץ-ישראל בתקופת המנדט.

קורסי בחירה**1051.4388.01 תעסוקה בסקטור הלא-יהודי**

הכרת המאפיינים התרבותיים של האוכלוסייה הערבית בישראל, וניתוח תהליכי השינוי והתמורות שהתחוללו בקרבת בתחום הכלכלה, התעסוקה והתפתחות ארגוני עבודה חדשים. הקורס יעסוק בהיבטים התאורטיים של מודרניזציה, שינוי בערכים, נורמות ודפוסי התנהגות, תרבות ארגונית ומחויבות לארגון לעומת מחויבות לערכי הקהילה/הכפר. בנוסף, יכלול הקורס היבטים יישומיים ופרקטיים באמצעות התנסות, תרגול והרצאות-אורח של אנשים המתמודדים הלכה-למעשה עם זומות, תעסוקה ועולם התוכן של העבודה.

1051.4387.01 יסודות בפיתוח ארגוני

בקורס תיסקר התיסטוריה של תחום הפיתוח הארגוני, יובהרו הערכים והנחות היסוד של הפיתוח הארגוני, ויוצגו הגישות המרכזיות והמודלים הבסיסיים לאבחון ארגוני, לשינוי ארגוני, והתערבויות ארגוניות. מטרת הקורס היא להקנות לסטודנט/ית מושגים וגישות מרכזיים בתחום, ותכנה של היתרונות והחסרונות של הייעוץ התהליכי.

1051.4391.01 ניהול תהליכים קבוצתיים בארגוני עבודה

הקורס יקנה היכרות עם עולם הקבוצות בארגוני עבודה: מודלים ותאוריות של התפתחות קבוצות, סוגי קבוצות, תופעות קבוצתיות כגון: קונפליקט ותהליכי השפעה, קבלת החלטות, מנהיגות ופיתוח צוות. יושם דגש על הבנת תהליכים קבוצתיים ויילמדו מיומנויות הנחיה תוך כדי ביצוע משימות וניתוחן. במסגרת המפגשים התלמידים יתנסו בעבודה בצוות, בצפייה, אבחון וניתוח של תהליכים אישיים, בין-אישיים, ובין קבוצות.

1051.4540.01 מדיניות שכר במגזר הציבורי והעסקי

מטרת הקורס להעניק כלים לניהול ולגיבוש מדיניות שכר. תחום מדיניות השכר והתגמולים במגזר הציבורי והעסקי, עובר שינויים דרמטיים בשנות ה-2000. מערכת יחסי העבודה והשינויים במשקל הכוחות בשוק העבודה תורמים למהפיכה שקטה במעבר מעולם ההסכמים הקיבוציים והשכר האחיד לעולם של חוזים אישיים ותגמול דיפרנציאלי. אנו עדים לשינויים בתפישת האיגוד המקצועי והנהלות התאגידים לתמהיל התגמול, לעובדים ולמנהלים, הן בהיבט הישיר והן בעולם הפנסיה, הגמל, האופציות והבונוסים.

קורס בחירה שנתי¹**1051.4538.01 עבודה ועובדים בראי הקולנוע**

מטרת הקורס לבחון את האופן בו המבצע הקולנועי מתעד, מבקר ואולי אף משפיע על התמורות בשוק העבודה, ביחסי העבודה וביחס למושג העבודה. בחירת הסרטים והדיון יתמקדו בייצוג הקולנועי של תמורות שמקורן בכוחם של מוסדות חברתיים ותרבותיים כגון: ארגוני עובדים, ממסדים משפטיים, מוסדות קהילתיים (דת, משפחה) ושל מבע אומנותי. ההנחה בבסיס החיבור בין לימודי עבודה וקולנוע – אשר תעמוד לכשעצמה לבחינה בקורס – הינה כפולה: ראשית, שלמדיום הקולנועי יכולת להציג תופעה או אירוע באופן המאיר היבטים שהטקסט האקדמי מתקשה להעביר. שנית, שלמדיום הקולנועי על אפיוניו הייחודיים, לרבות גישות לקהל רחב ומגוון מבחינה חברתית, יש כוח להשפיע ולעצב תהליכים בשוק העבודה ולא רק לתעד או לבקר אותם. בהתאם לכך הסרט יהיה גם אמצעי לימוד אודות השינויים בשוק העבודה וגם מושא ללימוד ולחקירה בפני עצמו. הקורס יתקיים במשך השנה כולה, אחת לשבועיים ויארך 4 שעות. בכל מפגש יוקרן סרט, תינתן הרצאה וייערך דיון. לקראת ההקרנה יתבקשו התלמידים לקרוא חומר רקע. ציון הקורס יינתן על סמך עבודה מסכמת ומטלת ביניים.

¹ הקורס מתקיים אחת לשבועיים.

סמינרים סמסטר־אליים**1051.4434.01 תרבות עבודה וארגון**

הסמינר יעסוק ביישום הגישה התרבותית לניתוח היבטים שונים של עולם העבודה והארגון. התלמידים יפתחו ויבצעו פרוייקט מחקר הנשען על שיטות מחקר איכותיות.

1051.4440.01 אי שוויון בשוק העבודה

הסמינר יעסוק בבחינת תאוריות ריבודיות והסברים לאי-שוויון חברתי-כלכלי בשוק העבודה. הדגשים מיוחדים יושמו על אי-שוויון על בסיס מין, מוצא ולאום בחברה הישראלית ובפרספקטיבה השוואתית. עבודות המחקר תתבססנה על ניתוח נתונים אמפיריים.

1051.4445.01 שינוי והתערבות בארגונים

מטרת הסמינר להעמיק את הבנת תהליך השינוי משלב ייזומו, דרך אבחון המצב הקיים, בדיקת חלופות אפשריות, תכנון השינוי, דרך ביצוע וניהול השינוי, והערכת התוצאות של יישומו. ייבחנו מדלים של שינוי מתוכנן, וסוגי התערבויות. יידונו סוגיות מרכזיות הקשורות בניהול שינויים וכן מיפוי גורמי תמיכה והתנגדות לשינוי.

במסגרת הסמינר יסקרו המשתתפים את הספרות הרלוונטית. כמו כן יידרשו התלמידים לבצע פרויקט יישומי המתאר ומנתח שינוי ארגוני.

סמינרים שנתיים**1051.4431.01 שביתות בהיסטוריה**

מטרת הסמינר לנתח את תופעת השביתה בהיסטוריה המודרנית, גורמיה, מהלכיה ותוצאותיה. הסמינר יכלול ניתוח של ההיסטוריוגרפיה של שביתות, בחינה של שביתות בהיסטוריה של ארצות שונות, ניתוח של תרבויות-שביתה, ומבט-עומק של שביתות בהיסטוריה של החברה הישראלית. יושם דגש על שיטות החקירה ההיסטוריות של שביתות, על ניתוח מקורות ראשוניים ועל סגנונות כתיבה אודות שביתות. במחצית הראשונה של הסמינר ייבחנו ההיסטוריוגרפיה והמקרים ההיסטוריים; במחצית השנייה ינתחו מקורות ראשוניים ויידונו עבודות המחקר של הסטודנטים.

1051.4327.01 סדנה בניתוח ארגונים

בחלק הראשון של הסמינר ילמדו התלמידים להכיר, באופן מוחשי, את התופעה הארגונית, על ידי תרגול באסטרטגיות שונות לצפייה בארגונים וניתוחם. כמו כן ילמדו התלמידים מיומנויות של הצגה עצמית, כניסה לארגון ובניית תוזה ייעוצי. בחלק השני של הסמינר יבצעו התלמידים אבחון ארגוני, מתן משוב וכתובת דו"ח משוב, זאת תוך הנחיה צמודה בשיעורים ובמפגשי הנחיה נוספים עם מור הקורס. העבודה האבחונית תתבצע בקבוצות קטנות. הסטודנטים יידרשו להשקיע בממוצע יום בשבוע בארגונים לשם ביצוע אבחון ארגוני.

1051.4353.01 התנהגות בלתי קונבנציונאלית בארגונים

סמינר מתקדם המיועד להסב את תשומת לב הסטודנט לדפוסי התנהגות הסוטים מנורמות ארגוניות ו/או חברתיות מקובלות. המטרה העיקרית היא לזהות את סיבותיהן ותוצאותיהן של התנהגויות כאלו, ולהציע מסגרות מושגיות מסבירות. המשתתפים יתבקשו לערוך מחקר זוטא על התנהגות סוטה בארגון עבודה.

1051.4448.01 עובדים וגלובליזציה - עבר ועתיד

גלובליזציה היא אחד המרכיבים הדומיננטיים בספרות העכשווית על תמורות בעולם העבודה. תהליכים רבים מיוחסים לגלובליזציה – מעבר עובדים ומעבר הון, שינויים בשיטות ייצור והעסקה, התגוננות במבנה התעשייתי, רגולציה של שוק העבודה ועוד. למעשה גלובליזציה היא תופעה ישנה וחדשה כאחד והיא ממשיכה מגמות שהחלו לפני המאה העשרים. הבנת מורשתה ההיסטורית וההתנסות בה יכולים גם לשרטט את האופן שבו אנו חושבים על השפעותיה בהווה ובעתיד. התבוננות בגלובליזציה כתופעה הממשיכה תהליכים היסטוריים ולא דווקא כתופעה חדשה מעוררת שאלות מחקריות רבות. ראשית – עד כמה באמת גלובליזציה היא הגורם המסביר שינויים המתרחשים בשוק העבודה. שנית, מה השפעת תהליכי הגלובליזציה על ערפול הגבולות של שוק העבודה, האינטנסיביות של מעברי עובדים ממקום למקום, הייצור המקומי של מוצרים בינלאומיים, והמשא ומתן המורכב שנוצר ביחסי כוח בין המקומי והגלובלי. מטרת הסמינר לדון בשאלות אלה תוך התמקדות במצבם של עובדים בעת תהליכי גלובליזציה. בחלקו הראשון של הסמינר יינתנו הרצאות וייערכו דיונים על היבטים היסטוריים, סוציולוגיים ומשפטיים של התנסות זו – תוך מעבר הלוך ושוב בין העבר להווה. בחלק השני התלמידים יכתבו עבודות סמינריוניות בהנחיית המרצים.

סמסטר ב'**קורסי חובה****1051.4002.01 שיטות מחקר כמותיות**

מטרת השיעור היא לספק לתלמיד כלים הנחוצים לשם הערכת מחקר הנעשה בידי אחרים. השיעור יפתח בחזרה על נושא הרגרסיה. לאחר מכן יידונו בהרחבה הנושאים הבאים: משתנים וסולמות מדידה, איכולוסיות, מדגמים והסקת מסקנות בהתבסס על מדגמים; תקפות ומהימנות; מערכי מחקר; איסוף נתונים; ניתוח נתונים; הצגת נתונים.

1051.4010.01 התנהגות ארגונית

מטרת הקורס היא להבין את ההתנהגות של משתתפי הארגון, עמדות החברים בארגון, את המניע אותם וכיצד אלו משפיעים על אופן תפקודם ועל תוצאות פעילותם. הקורס יעסוק בהבנת מאפייני הפרט ומניעי התנהגותו כיחיד וכחבר בקבוצות שונות בארגון. ייכללו בו נושאים כגון: תפיסה, עמדות, ערכים, תועה ותמריצים, תהליכי השפעה, למידה, קבלת החלטות, תקשורת בארגונים, מנהיגות שינוי והתחדשות ארגונית.

1051.4030.01 ניהול משאבי אנוש

מטרת הקורס להקנות לתלמידים ידע בסיסי וסקירה ראשונית של הנושאים המרכזיים הנכללים בניהול משאבי אנוש. הקורס יפתח במטרות אותן מנסה ניהול זה להשיג, ובהמשך חלקו העיקרי יוקדש לאמצעים בהם עושה ניהול משאבי אנוש שימוש לשם השגתן של מטרות אלו. אמצעים אלו כוללים, בין השאר, מדיניות שכר, ברירת עובדים, הערכת ביצועים וכו'. חלקם הגדול של נושאים אלו נדון בהרחבה בקורסים מתקדמים במסגרת התכנית.

1051.4009.01 שוק העבודה

מטרת השיעור היא לאפשר לתלמיד להבין תהליכים בסיסיים המתרחשים בשוק העבודה. תהליכים אלו כוללים: ביקוש לעבודה; היצע עבודה; קביעת שכר; הון אנושי; סגרגציה מקצועית; אפליה; הגירה; אבטלה. ייעשה שימוש הן בתאוריות ניאו-קלאסיות והן בתאוריות מוסדיות להבנתם של התהליכים הללו.

1051.4040.01 דיני עבודה למ.א.

מטרת הקורס היא להעניק תמונה כללית לגבי משפט העבודה בישראל, תוך התמקדות במספר סוגיות בהן ניכרת אחריותו של הכלל המשפטי בעיצוב חיי העבודה, לרבות: הסדרת-שוק מול הסדרה חברתית של שוק העבודה, היחס בין זכויות אדם ומסגרת חיי העבודה, הגנה על קניין רוחני, מבנה ואופן פועלו של האיגוד המקצועי בישראל, השביתה, ביטחון תעסוקתי, "חוזים אישיים", והשימוש כאמצעים כגון חברות כוח אדם להגמשת יחסי העבודה. הקריאה תתבסס על טקסטים משפטיים (ובעיקר חקיקה ופסקי דין), אך מטרת הקורס איננה למצות את הדיון המשפטי כי אם להשתמש בו להעמקת ההבנה של מערכת יחסי העבודה בישראל ויחסי הגומלין שבין משפט וחברה.

קורסי בחירה**1051.2118.01 גיוס ומיון עובדים**

גיוס ומיון הם חלק חשוב בתהליך ניהול משאבי אנוש בארגון. מיון עובדים זכה למחקר נרחב על ידי פסיכולוגים, בניסיון למצוא מבחני מיון טובים יותר מבחינת מהימנות ותוקף, תוך התחשבות בצרכי הארגון ליעילות. בקורס מוצג תחום הגיוס והמיון כפרקטיקה חברתית, המשפיעה על מועמדים ועל החברה הסובבת. הקורס מנתח נושאים אלו תוך התייחסות לשינויים שחלו לאורך השנים, ולנעשה במדינות אחרות. הקורס משלב ניתוח מקרים, הרצאות וסדנת סיכום, ומטרותיו שתיים: האחת, לעצב חשיבה אסטרטגית בנוגע לגיוס ולמיון, לעוסקים בתחום, והשנייה – לפתח דיון ביקורתי כלפי מיון וגיוס כפרקטיקות ניהוליות.

1051.4537.01 קבוצות בארגונים

הקורס יתמקד בתהליכים קבוצתיים. באמצעות עבודת שדה ייבחנו מודלים ותאוריות של התפתחות קבוצות, סוגי קבוצות, ותופעות קבוצתיות.

1051.4535.01 יישומים במשאבי אנוש

הסדנה תאפשר בחינה מעשית של העשייה בתחום משאבי אנוש בארגוני עבודה. הסטודנטים יופנו על ידי מורי הקורס לארגונים עסקיים או ציבוריים בהם יידרשו לבחור תחום פעילות מוגדר (שכר, ברית עובדים, קליטת עובדים, פיטורין ופרישת עובדים, ניהול קריירות, הדרכה ופיתוח משאבי אנוש וכיו"ב) מסך העשייה בניהול משאבי אנוש. כל סטודנט יונחה בעבודתו על ידי מורי הקורס ופעילותו בארגון תלווה על ידי נציג הארגון. לאחר הכרת הארגון, למידת העשייה בתחום משאבי אנוש והיכרות מעמיקה של הפעילות בתחום המוגדר, יתבקשו התלמידים לעמת את המצב הקיים עם הידע האקדמי העדכני בתחום. התוצר הסופי של הקורס הינו דו"ח בו יסוכם הידע האקדמי הרלוונטי, המציאות הארגונית שנבדקה והפערים בין השניים. דיווח זה יוצג לנציגי הארגון ולמורי הקורס ויהיה זומה בהיקפו לעבודה סמינריונית קצרה. משתתפי הסדנה יידרשו לכ-60 שעות השקעה בארגון, לפחות, ובנוסף לכך לעבודה עם מורי הקורס ולעבודה עצמית.

1051.4539.01 נשים עובדות: אתגול, היום ומחר

עולם העבודה של נשים הינו שדה דינאמי המצוי בתהליך מתמיד של בחינה ושינוי. במסגרת הקורס ייבחנו סוגיות מרכזיות המאפיינות עבודת נשים, כגון: קונפליקט עבודה משפחה, דפוסי תעסוקה, פערי שכר ועוד. לאורך הקורס נבחן את המנגנונים החברתיים והתרבותיים אשר עיצבו את שוק העבודה של נשים וזאת על פני ציר הזמן, לאור ראייה ביקורתית ומתוך נקודת מבט אתנוגרפית. ציר הזמן יבחן את השינויים בעולם העבודה החל במהפכה התעשייתית ועד הצגת מגמות לעתיד, למשל תהליך יצירתן של הספירות הנפרדות. ראייה ביקורתית תבחן את ההטיות המגדריות הקיימות בשוק העבודה כגון אלה המנתבות נשים למקצועות הצווארון הורוד ובמישור האתנוגרפי נלמד מתוך סיפורי נשים על התנסויותיהן בעולם העבודה.

1051.4393.01 ניהול משאבי אנוש: הלכה ומעשה

הקורס יעסוק בניהול משאבי אנוש הן בהיבט העיוני והן בהיבט המעשי. לצד התפיסות המוצגות בספרות המקצועית יוצגו סוגיות שונות בניהול משאבי אנוש כפי שהעשייה מתבצעת הלכה למעשה, בחברות מובילות במשק הישראלי. במרבית המפגשים נארח מנהלי משאבי אנוש בכירים אשר יציגו את עשייתם ולאחר מכן יתקיים על כך דיון מונחה, בו העשייה תיבחן לאור הידע העיוני-מקצועי הרלוונטי.

סמינרים סמסטריאליים**1051.4438.01 עבודה זמנית**

סמינר זה יישם שיטות מחקר איכותיות לבדיקת היבטים שונים של עבודה זמנית בישראל. במסגרת הסמינר יסקרו התלמידים את הספרות המחקרית הרלבנטית, יעקבו אחר דיווחים באמצעי התקשורת ויבצעו עבודת מחקר בתאום עם המרצה.

1051.4441.01 הגירה בשוק הגלובלי

הסמינר יעסוק בבחינת תאוריות של הגירת עבודה ובמודלים המתמקדים בהשתלבות מהגרים בשוק העבודה. דגש יושם על השפעות הגלובליזציה על הגירה ועל האבחנות בין סוגים שונים של מהגרים. עבודות המחקר תתבססנה על ניתוח נתונים בקונטקסט החברה הישראלית או בניתוח נתונים השוואתיים.

1051.4447.01 אופנות בניהול

הניהול הוא תחום שנתון לתנדודות תזקות של אופנה, לעתים בניגוד לתדמיתו הרציונאלית. שיטות ניהול כגון: חוגי איכות, ניהול איכות כוללת (TQM), הארגון הלומד, ניהול ידע ועוד צצות חדשות לבקרים, מאומצות על ידי מספר עצום של ארגונים בכל רחבי העולם, ועל פי רוב ננטשות זמן לא רב לאחר מכן. מטרת הקורס היא לנסות ולהבין את התופעה המרתקת ורבת ההשפעה הזו. בתחילת הקורס נדון בתיאוריות סוציולוגיות קלאסיות שניסו להסביר מהו התהליך החברתי המכונה "אופנה". לאחר מכן נדון בתיאוריות שמנתחות את מנגנוני האופנה בתחום הניהול, ומנסות להסביר מדוע תחום זה הוא כה מועד לתנדודות של אופנה. בהמשך הסמינר יידונו סוגיות נוספות, ובהן תרומתם של יועצים ארגוניים ליצירה, להפצה ולדעיכה של אופנות ניהוליות; יחסם של מנהלים לאופנות אלו ותפקיד האקדמיה כשחקנית בשדה האופנה הניהולית אך גם כמבקרת של תופעה זו. לבסוף נתייחס בקצרה לזיקות בין אופנות ניהוליות, אמריקניזציה וגלובליזציה. העבודות הסמינריוניות יתייחסו הן להיבטים תיאורטיים והן להיבטים אמפיריים של סוגיות אלו.

החוג ללימודי עבודה

תואר שני

סמסטר א'

קורסי חובה

				1051.1000	
	הדרכה במאגרי מידע בלימודי עבודה				
	5.11.07	14:00-12:00	ב'		01.
	11.11.07	15:00-13:00	א'		.02
	14.11.07	15:00-13:00	ד'		.03
	25.11.07	13:00-11:00	א'		04.
				1051.4000	
	סטטיסטיקה למ.א.				
	פרופ' הברפלד יצחק	110	18:00-15:00	ד'	שיעור 01.
	פרופ' הברפלד יצחק	110	15:00-14:00	ד'	תרגיל 02.
				1051.2100	
	מבוא ליחסי עבודה				
	ד"ר כרמי עוזר	110	21:00-18:00	ד'	שיעור 01.
				1051.4005	
	שיטות מחקר איכותיות				
	פרופ' קונדה גדעון	110	21:00-18:00	א'	שו"ת 01.
				1051.4004	
	מתודה ומחקר בהיסטוריה				
	ד"ר דה פריס דוד	110	18:00-15:00	א'	שו"ת 01.
				<u>קורסי בחירה</u>	
				1051.4388	
	תעסוקה בסקטור הלא יהודי				
	ד"ר חלבי רמזי	105	18:00-15:00	ב'	שיעור 01.
				1051.4387	
	יסודות במיתוח ארגוני				
	ד"ר וייץ אלעזר	105	18:00-15:00	ג'	שו"ת 01.
				1071.4482	
	הקונפליקט היהודי ערבי				
	פרופ' נדלר אריה	228 שרת	18:30-16:00	ג'	שיעור 01.
				1051.4391	
	ניהול תהליכים קבוצתיים בארגוני עבודה				
	ד"ר וייץ אלעזר	419	21:00-18:00	ב'	שיעור 01.
	פרופ' קונדה גדעון				
				1051.4540	
	מדיניות שכר במגזר הציבורי והעסקי				
	מר רכלבסקי יובל	105	21:00-18:00	ד'	שיעור 01.

קורס בחירה שנתי - פעם בשבועיים

		עבודה ועובדים בראי הקולנוע	1051.4538
ד"ר דה פריס דוד	001 אפטר	ה' 21:00-17:30	01. שיעור
פרופ' מונדלק גיא			

סמינרים סמסטריאליים

		תרבות עבודה וארגון	1051.4434
פרופ' קונדה גדעון	419	א' 18:00-15:00	.01 סמינר
		אי שוויון בשוק העבודה	1051.4440
פרופ' סמיונוב משה	420	ה' 20:00-17:00	.01 סמינר
		שינוי והתערבות בארגונים	1051.4445
ד"ר וייץ אלעזר	419	ב' 18:00-15:00	.01 סמינר

סמינרים שנתיים

		שביתות בהיסטוריה	1051.4431
ד"ר דה פריס דוד	419	ד' 18:00-16:00	.01 סמינר
		סדנה בניתוח ארגונים	1051.4327
ד"ר וייץ אלעזר	419	ג' 20:00-18:00	.01 סדנה
		התנהגות בלתי קונבנציונאלית בארגונים	1051.4353
ד"ר וייץ אלעזר	420	ד' 18:00-16:00	.01 סמינר
		עובדים וגלובליזציה - עבר ועתיד	1051.4448
פרופ' מונדלק גיא	421	ה' 17:00-15:00	.01 סמינר
ד"ר דה פריס דוד			

תלמידי מחקר

		סדנת דוקטורנטים	1051.4523
פרופ' קונדה גדעון	סמ' א': 412	ג' 15:00-12:00	.01 סדנה
ד"ר דה פריס דוד			
פרופ' שטייך חיה	סמ' ב': 412		
פרופ' קונדה גדעון			

סמסטר ב'קורסי חובה

פרופ' הברפלד יצחק	108	שיטות מחקר כמותיות ה' 17:00-14:00	1051.4002 .01 שו"ת
גב' מירן נעמה	110	התנהגות ארגונית ב' 21:00-17:00	1051.4010 01. שו"ת
פרופ' הברפלד יצחק	110	ניהול משאבי אנוש ב' 17:00-14:00	1051.4030 .01 שו"ת
פרופ' שטייר חיה	110	שוק העבודה א' 18:00-15:00	1051.4009 .01 שו"ת
פרופ' מונדלק גיא	110	דיני עבודה למ.א. א' 21:00-18:00	1051.4040 .01 שו"ת

קורסי בחירה

פרופ' קונדה גדעון ד"ר וייץ אלעזר	420	קבוצות בארגונים ב' 21:00-18:00	1051.4537 .01 שיעור
ד"ר וייץ אלעזר	419	יישומים במשאבי אנוש א' 20:00-17:00	1051.4535 .01 שיעור
גב' פפרמן טליה	105	נשים עובדות : אתמול היום ומחר ד' 21:00-18:00	1051.4539 .01 שיעור
ד"ר וייץ אלעזר	108	ניהול משאבי אנוש : הלכה ומעשה ג' 18:00-15:00	1051.4393 .01 שיעור

סמינרים סמסטר־אליים

		עבודה זמנית	1051.4438
פרופ' קונדה גדעון	420	א' 21:00-18:00	.01 סמינר
		הגירה בשוק הגלובלי	1051.4441
פרופ' סמיונוב משה	419	ה' 20:00-17:00	.01 סמינר
		אופנות בניהול	1051.4447
גבי פרוש תמר	419	ד' 21:00-18:00	.01 סמינר

לימודי עבודה - התכנית למנהלים

<http://spirit.tau.ac.il/execHRM>

ראש התכנית: ד"ר אלי וייץ
מנהל אקדמי: פרופ' גדעון קונדה

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרת התכנית

התכנית מיועדת להקנות ידע תאורטי עדכני וכלים מקצועיים להבנת תהליכים ארגוניים וניהול משאבי אנוש, תוך מענה לצרכים המתפתחים של התחום, הן במגזר הפרטי והן במגזר הציבורי. במסגרת הלימודים התלמידים יתמודדו עם סוגיות מרכזיות בתחום ניהול משאבי אנוש ויעמיקו את הידע התאורטי והמקצועי הקשור לתהליכים המתרחשים במשק הכלכלי וברמת הארגון בפרט.

מבנה הלימודים

הלימודים יימשכו כשנה ויחולקו לשלושה סמסטרים, כולל עונת לימודי קיץ. היקף הלימודים יהיה 39 שעות סמסטריאליות.
קורסי חובה - 23 ש"ס
סמינרים וסדנאות - 16 ש"ס

דרישות רישום וקבלה

התכנית מיועדת לבעלי תפקידים בכירים בתחום ניהול משאבי אנוש ושינוי ארגוני שהם בעלי תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, בציון גמר "טוב" (75) ומעלה.
יידרש נסיון מוכח של חמש שנים לפחות בתחום.
במקרים מיוחדים תישקל קבלתם ללימודים של מועמדים בעלי נסיון מעשי כאמור שציון הגמר שלהם נמוך מ-75 אך לא פחות מ-70. מועמדים אלה יתקבלו ללימודים במעמד על תנאי.
המועמדים יתקבלו על פי החלטת ועדת הקבלה של התכנית.

תנאי הלימוד

התכנית נמשכת כשנה אחת (שלושה סמסטרים כולל עונת לימודי קיץ). הלימודים מרוכזים בימי חמישי ושישי.
לקבלת פרטים נוספים, תנאי רישום ופרטים על שכ"ל, יש לפנות למשרדי התכנית (03-6409378).
הרישום עצמו מתבצע במשרדי התכנית, הפקולטה למדעי החברה, בניין נפתלי חדר 406א.
פרטים נוספים ניתן למצוא באתר האינטרנט <http://spirit.tau.ac.il/execHRM>

קורסי חובה (סה"כ 23 שעות)

ש"ס	3	שוק העבודה
ש"ס	3	תאוריה ארגונית
ש"ס	3	התנהגות ארגונית
ש"ס	3	ניהול משאבי אנוש
ש"ס	3	סטטיסטיקה
ש"ס	2	שיטות מחקר
ש"ס	3	דיני עבודה
ש"ס	3	חברה, פוליטיקה וכלכלה בישראל

סמינרים מתקדמים (סה"כ 16 שעות)

ש"ס	4	סוגיות בניהול משאבי אנוש
ש"ס	4	שינוי, ייעוץ והתערבות בארגונים
ש"ס	4	סדנה במיומנויות ניהוליות למנהליות משאבי אנוש
ש"ס	4	סדנה בתהליכים קבוצתיים

שקלול ציון הגמר

בשקלול ציון הגמר ישוקללו כל הקורסים ע"פ מספר השעות שלהם.

החוג למדיניות ציבורית

<http://spirit.tau.ac.il/public/>

ראש החוג: פרופ' ניל גנדל

יועץ סטודנטים: פרופ' אליה ורצברגר

תואר שני במדיניות ציבורית (MPP)

א. מטרת תכנית הלימודים

להקנות ידע תאורטי ומקצועי וכלים מתודולוגיים להבנת היבטים מדיניים, כלכליים, חברתיים ומשפטיים של מדיניות ציבורית ויחסי הגומלין שביניהם. הלימודים מיועדים לפתח כושר ניתוח בעיצוב, יישום והערכת מדיניות ולהכשיר את הבוגרים למילוי תפקידי מטה בכירים במגזר הציבורי, במגזר המלכ"ר ובמגזר הפרטי.

ב. הליכי קבלה

רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר בוגר אוניברסיטה בציון גמר "טוב" (80) לפחות. ההחלטה על קבלה ללימודים תתבסס על הישגים בלימודים קודמים בתחומים רלבנטיים, על ניסיון בעבודה, ולפי הצורך על ראיון בפני ועדת קבלה.

ג. מסלולי לימוד

מוצעים שלושה מסלולי לימוד:

1. מסלול ללא עבודת גמר (תזה)
2. מסלול עם עבודת גמר (תזה)

החוג למדיניות ציבורית מעודד תלמידים לפנות למסלול לימודים עם עבודת גמר (תזה). תנאי קבלה למסלול זה הוא ממוצע של 85 לפחות בקורסי חובה של החוג. תלמידים שסיימו תואר ראשון בהצטיינות יוכלו להתקבל ישירות למסלול עם עבודת גמר, בכפוף לאישורה של ועדת הקבלה של החוג. על התלמיד לעמוד בממוצע של 85 בלימודי החובה. יועצת מסלול זה היא די"ר גילה מנחם.

3. מסלול מצטיינים לתואר שני כפול עם אוניברסיטת שיקגו
שנת הלימודים הראשונה תהיה בתל-אביב והשנה השנייה בשיקגו. עם סיום הלימודים, יקבלו המצטיינים תואר שני מן החוג למדיניות ציבורית באוניברסיטת תל-אביב ותואר שני נוסף מבית הספר למדיניות ציבורית על שם האריס באוניברסיטת שיקגו.

ד. משך הלימודים

הלימודים לתואר השני נמשכים שנתיים. במסלול עם עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים בשנה אחת ובמקרים חריגים בשנה נוספת. במסלול ללא עבודת גמר ניתן להאריך את משך הלימודים במקרים חריגים בלבד בשנת אחת. הארכת משך הלימודים כפופה לאישור ועדת ההוראה של הפקולטה.

ה. מלגות

מידי שנה תחולקנה מספר מלגות בגובה שכר לימוד לסטודנטים מצטיינים. קיימים שני מסלולי מלגות:

א. מלגות הצטיינות לסטודנטים מתחילים למשך שתי שנות התואר. (מתן מלגות בשנה השנייה מותנה בהישגי השנה הראשונה). המבקשים להגיש מועמדות נדרשים להציג:
- תוצאות של בחינת GRE שיהוו חלק חשוב ממכלול שיקולי הענקת המלגות.
- המלצות משני מרצים בעלי תואר שלישי ומעלה אצלם למדו במהלך התואר הראשון.
- גיליון ציונים של התואר הראשון.

ב. מלגות הצטיינות לסטודנטים ממשיכים. מבין הסטודנטים שיצטיינו בלימודיהם בשנת הלימודים הראשונה לתואר, ייבחרו מלגאים להם תוענק מלגה למימון חלקי של שכר הלימוד בשנת הלימודים השנייה לתואר.

הענקת המלגות תלויה באישור הפקולטה למדעי החברה ואוניברסיטת תל-אביב.

ו. לימודי השלמה

א. יסודות הכלכלה - 4 ש"ס
ב. מכינה במתמטיקה - קורס רענון (לא חובה)

כל תלמיד המתקבל לחוג חייב בקורס ההשלמה יסודות הכלכלה. פטור מהקורס ניתן רק לבוגרי תואר ראשון בכלכלה. במקרים מיוחדים תוכל ועדת הקבלה לקבוע קורסי השלמה נוספים וזאת לפי הצורך.

מומלץ מאד לתלמידים המתקבלים לחוג להשתתף במכינה במתמטיקה שתתקיים לפני תחילת הלימודים (הודעה על התאריך המדויק תתפרסם באינטרנט).

ז. תקנות החוג**1. כללי**

- א. על התלמיד לסיים את קורס ההשלמה במהלך השנה הראשונה ללימודיו ולהשיג בקורס זה ציון עובר (60).
- ב. הלימודים מרוכזים בימים ג' ו-ה', בכל אחד מהסמסטרים על פני שנתיים. על התלמיד לקחת מכסת לימודים מלאה בכל סמסטר. לא ניתן ללמוד באופן חלקי.
- ג. על התלמיד להשיג ממוצע של 75 לפחות בכל סמסטר. תלמיד שלא ישיג ממוצע זה ו/או לא יסיים את הקורסים בזמן, יופסקו לימודיו.
- ד. תלמיד יוכל להירשם לקורס המחייב קורס אחר כדרישת קדם רק אם סיים בהצלחה קורס זה או קיבל פטור ממנו. כלל זה חל על כל הקורסים בתכנית הלימודים.
- ה. לפי תקנון הפקולטה בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים או לידה. בגין סיבה אחרת יינתן מועד נוסף רק באישור ועדת ההוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).
- ו. תלמיד רשאי לערער על בחינה תוך שבועיים מיום פרסום התוצאות (הערעור חייב להיות על טופס המיועד לערעורים).
- ז. תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו חייב להודיע על כך בכתב למזכירות תלמידים כללית.
- ח. על תלמיד שהשלים את כל חובותיו לתואר להגיש בקשה לציון גמר באמצעות "מידע אישי לתלמיד" באינטרנט.
- ט. חובת נוכחות בשיעורים: חלה חובת נוכחות בשיעורים. תלמיד שלא יהיה נוכח בשלושה שיעורים, ללא סיבה מוצדקת, לא יהיה זכאי לגשת לבחינה.
- י. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא זו המופיעת בידעון בשנה שבה התחל את לימודיו בחוג.

2. סמינרים

- א. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית, לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
- ב. תלמיד רשאי להירשם לסמינרים רק לאחר שלמד לפחות ארבעה קורסי חובה וכן עמד בדרישות הקדם של הסמינר.
- ג. יש להגיש עבודה סמינריונית בתאריכים הבאים:
סמינרים שנלמדים בסמסטר א' יוגשו עד 30.4.2008.
סמינרים שנלמדים בסמסטר ב' יוגשו עד 7.9.2008.

תכנית הלימודים

1. מסלול לימודים ללא עבודת גמר (תזה)

מטרת מסלול לימודים זה להכשיר את הבוגרים למילוי תפקידים בכירים במגזר הציבורי ולחקנות את הידע המקצועי והכישורים הדרושים למשרות אלה.

היקף הלימודים הוא 39 שעות סמסטריאליות (לא כולל קורס השלמה).

תלמיד שלמד לימודי תואר שני וזכאי על סמך קורסים חופפים שלמד לפטור מקורסים הכלולים בתכנית, חייב ב-2/3 לפחות מהיקף הלימודים בתכנית, כלומר ב-26 ש"ס לפחות. תכנית הלימודים תיקבע ע"י יועץ הסטודנטים.

הלימודים מרוכזים בימי ג' ו-ה'. על התלמיד לקחת מכסת לימודים מלאה בכל סמסטר. לא ניתן ללמוד באופן חלקי.

חובות התלמיד

קורס השלמה יסודות הכלכלה - 4 ש"ס (לא נכלל במניין השעות לתואר)

קורסי חובה + הדרכה במאגרי מידע	24 ש"ס
סמינרים	6 ש"ס
קורסי בחירה	9 ש"ס
סה"כ	39 ש"ס

מתכונת הלימודים:

סמסטר א':

יסודות הכלכלה (קורס השלמה על פי דרישות החוג)	4 ש"ס
מבוא למדיניות ציבורית	4 ש"ס
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	4 ש"ס

דרישה נוספת עבור מסלול תואר כפול עם שיקגו: 3 ש"ס קורס בחירה/סמינר

סמסטר ב':

היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	4 ש"ס
מיקרו כלכלה	4 ש"ס
קורס בחירה/סמינר	3 ש"ס

דרישה נוספת עבור מסלול תואר כפול עם שיקאגו: 3 ש"ס קורס בחירה/סמינר

סמסטר ג':

עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים	4 ש"ס
שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	4 ש"ס
קורס בחירה/סמינר	3 ש"ס

דרישה נוספת עבור מסלול לתזה: סדנת תזה במקום קורס בחירה/סמינר

סמסטר ד':

קורס בחירה/סמינר	3	ש"ס
קורס בחירה/סמינר	3	ש"ס
קורס בחירה/סמינר	3	ש"ס

דרישה נוספת עבור מסלול לתזה: סדנת תזה במקום קורס בחירה/סמינר

קורסי חובה, 24 ש"ס

לימודי חובה בסיסיים (24 ש"ס): על התלמיד ללמוד את כל הקורסים המפורטים ברשימה בהתאם למתכונת הלימודים המופיעה לעיל.

שם הקורס	היקף	דרישות מוקדמות
שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	4	
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	4	-
עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים	4	יסודות הכלכלה מיקרו כלכלה
מיקרו כלכלה ¹	4	יסודות הכלכלה
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	4	-
מבוא למדיניות ציבורית	4	-
סה"כ	24 ש"ס	

קורסי בחירה, 9 ש"ס

על התלמיד ללמוד 9 ש"ס מתוך קורסי הבחירה בכפוף למתכונת הלימודים המופיעה לעיל. ניתן לכלול במכסת השעות קורסים מחוגים אחרים מלימודי התואר השני בלבד. כפוף לאישור יועץ המ.א.

שם הקורס	היקף	דרישות מוקדמות
יזמות חברתית	3	
קבלת החלטות	3	-
מדיניות וסביבה	3	-
גישות ניהול	3	
תקצוב ובקרה	3	
חברות ממשלתיות בישראל	3	
רפורמות ניאו-ליברליות: תהליכים ותוצאות	3	
תאוריות ארגוניות וניהוליות	3	
הכלכלה והפוליטיקה של התקציב	3	קורס מועבר באנגלית
מדיניות בריאות	3	

¹ תלמיד בוגר החוג לכלכלה, שהשיג ציון 75 בכל אחד מקורסי מיקרו אי+בי, מקבל פטור מקורס זה. עליו להשלים את השעות במסגרת תכנית הלימודים.

סמינרים, 6 ש"ס

על התלמיד לבחור 2 סמינרים בכפוף למתכונת הלימודים המופיעה לעיל.

שם הקורס	היקף	דרישות מוקדמות
גישות כלכליות במחקר במדיניות ציבורית	3	
סוגיות במשפט ציבורי (זכויות הפרט)	3	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית
הון חברתי	3	-
דיני תקשורת	3	-
סדנת תזה (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר בלבד)	3	-
פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות	5	סיום חובות שמיעה
עובדים זרים בישראל	3	
מדיניות כלכלית	3	מדיניות כלכלית בישראל
מדיניות עירונית	3	
מדיניות קרקע ותכנון	3	
שוק העבודה בישראל	3	
מחקרים במדיניות סביבה	3	
עיצוב מדיניות ציבורית בעידן הגלובליזציה	3	

הדרכה במאגרי מידע במדיניות ציבורית

כל תלמיד חייב להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע במדיניות ציבורית. ההדרכה כוללת: עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, השלבים בתהליך איתור המידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתר אינטרנט) במדיניות ציבורית וההערכתם.

על התלמיד להירשם להדרכה במסגרת הרישום לקורסי החוג, בשיטת "המכרז" (Bidding). הרישום אינו מצריך הקצאת נקודות.

ציון גמר

על תלמיד שהשלים את כל חובותיו לתואר להגיש בקשה לציון גמר (באמצעות "מידע אישי לתלמיד" באינטרנט).

חישוב ציון הגמר

קורסי חובה	24	ש"ס	62%
קורסי בחירה	9	ש"ס	23%
סמינרים (2 סמינרים)	6	ש"ס	15%

2. מסלול לימודים עם עבודת גמר (תזה)

מטרת מסלול לימודים זה היא להקנות ידע על תהליך גיבושה של מדיניות ציבורית, יישומה והערכתה, להכשיר את התלמידים למחקר עצמאי בתחום מדיניות ציבורית ולצידם בכלים עיוניים ומתודולוגיים הדרושים בעבודתם. עבודת הגמר מהווה דרישת קדם ללימודי דוקטורט. סטודנטים מצטיינים במסלול זה יוכלו להיות מועמדים למלגת מחקר.

מבנה תכנית הלימודים

היקף הלימודים במסלול הוא 33 שעות סמסטריאליות.

חובות התלמיד	
-	לימודי השלמה - יסודות הכלכלה 4 ש"ס (לא נכלל במניין השעות לתואר)
24 ש"ס	קורסי חובה
3 ש"ס	קורס בחירה
3 ש"ס	סמינר
3 ש"ס	סדנת תזה
-	עבודת גמר (תזה) ¹
33 ש"ס	

רשימת הקורסים המוצעים בכל אחת מן המסגרות הנ"ל היא זו המופיעה בתכנית המסלול ללא עבודת גמר.

פטור על סמך לימודים קודמים

תלמיד שלמד לימודי תואר שני ומבקש פטור מקורסים הכלולים בתכנית על סמך קורסים חופפים, יגיש טופס בקשה לפטור. ככל מקרה חייב תלמיד במכסה שלא תפחת מ-2/3 מתכנית הלימודים הנדרשת. (לא פחות מ-22 ש"ס, תכנית הלימודים תיקבע על ידי היועץ במסלול עם עבודת גמר).

עבודת גמר (תזה)

על כל תלמיד להגיש את עבודת הגמר במתכונת של חיבור מדעי. העבודה תתמקד בדרך כלל בסוגיה אמפירית של מדיניות ציבורית ותחקור באופן מקיף את היבטיה השונים, תוך שימוש בתאוריה הרלוונטית, ובשיטות המחקר המתאימות. התלמיד ידגים את יכולתו בכל שלבי התזה, כולל הגדרת הבעיה, הבנה ותיאור הרקע העיוני הנדון בספרות, פיתוח מתודולוגיה ויישומה, איסוף נתונים וניתוחם ובדיקת ההשערות. עיקר הדגש בעבודה יהיה בתרומתה לפיתרון בעיות יישומיות בתחום המדיניות הציבורית. חלק מחובות העבודה הינו הגנה על העבודה כמפורט בדף ההנחיות.

העבודה תבוצע בהנחיית שני מרצים. הצעת העבודה תוגש ליועץ החוג ותאושר על ידי ועדת ההוראה החוגית. דף הנחיות לכתיבת עבודת הגמר ניתן לקבל במזכירות החוג.

חשוב ציון הגמר	
24 ש"ס	קורסי חובה
3 ש"ס	קורס בחירה
3 ש"ס	סמינר
3 ש"ס	סדנת תזה
65%	לפי ממוצע משוקלל של 33 ש"ס
35%	עבודה גמר + הגנה על התזה
100%	

¹ שקולה ל-6 ש"ס לצורך חישוב שכר הלימוד.

3. מסלול מצטיינים לתואר שני כפול עם אוניברסיטת שיקגו

במסגרת שיתוף הפעולה של החוג למדיניות ציבורית עם בית הספר למדיניות ציבורית באוניברסיטת שיקגו בארה"ב, אנו מציעים לסטודנטים מצטיינים את האפשרות ללמוד במסלול לתואר שני כפול.

שנת הלימודים הראשונה תהיה בתל-אביב והשנה השנייה בשיקגו. עם סיום הלימודים, יקבלו המצטיינים תואר שני מן החוג למדיניות ציבורית באוניברסיטת תל-אביב ותואר שני נוסף מבית הספר למדיניות ציבורית על שם האריס באוניברסיטת שיקגו.

סטודנטים מצטיינים בחוג למדיניות ציבורית באוניברסיטת תל אביב, יהיו זכאים להגיש מועמדות ללימודי התואר השני בשיקגו בסמסטר השני של שנת הלימודים הראשונה. מיון התלמידים וקבלתם ללימודים בשיקגו הם בסמכותה של אוניברסיטת שיקגו ובאחריותה הבלעדית. המידע מופיע באתרים:

<http://harrisschool.uchicago.edu/Academic/degrees/telaviv.asp>

<https://grad-application-e.uchicago.edu/intro/harris/intro4.cfm>

סטודנטים שיתקבלו לתכנית באוניברסיטת שיקגו ישאו בהוצאות שכר הלימוד באוניברסיטת שיקגו ובכל ההוצאות הנלוות ללימודים (תיתכן מלגה אחת בשווי שכר הלימוד).

מבנה תכניות הלימודים בשנה הראשונה בתל-אביב

מתכונת הלימודים בשנה הראשונה זהה לתכנית הלימודים הרגילה, עם תוספת של קורס בחירה אחד בכל סמסטר. היקף הלימודים בתל-אביב הוא 25 שעות סמסטריאליות.

חובות התלמיד בתל-אביב

		לימודי השלמה - יסודות הכלכלה 4 ש"ס (לא נכלל במניין השעות לתואר)
		קורסי חובה
ש"ס	16	קורסי בחירה
ש"ס	9	
ש"ס	25	סה"כ

רשימת הקורסים היא זו המופיעה בתכנית המסלול ללא עבודת גמר.

חישוב ציון הגמר בתל-אביב

64%	4 קורסי חובה
36%	3 קורסי בחירה

לימודים לקראת תואר שלישי

תלמידי מחקר

הגשת מועמדות

רשאים להגיש מועמדות לתואר שלישי בחוג למדיניות ציבורית תלמידים בעלי תואר מוסמך אוניברסיטה במסלול המחקרי (עם עבודת גמר) בציון של 85 לפחות.

על התלמיד להגיש לוועדת הדוקטורנטים של החוג באמצעות מזכירות החוג את המסמכים הבאים:
 גיליון ציוני ב.א. ו-מ.א.
 עבודת הגמר למ.א. בשני עותקים
 2 מכתבי המלצה
 קורות חיים
 טופס רישום

תלמיד מחקר שלב א' - הינו תלמיד שהתקבל ללימודי דוקטורט ונמצא בשלב הכנת הצעת המחקר.

תלמיד מחקר שלב ב' - הינו תלמיד שהצעת המחקר שלו אושרה.

חובות הלימודים

- א. קורסים בהיקף 8 ש"ס שיש להם זיקה לתחום מחקרו של התלמיד. הקורסים יהיו מתחום המ.א. של החוג ושל חוגים אחרים, באישור המנחה או היועץ.
 על מועמדים, שתואר המוסמך שלהם איננו במדיניות ציבורית, להשלים 8 שעות נוספות לפחות, במסגרת החוג למדיניות ציבורית, וזה מלבד 8 השעות הנדרשות על פי תקנון האוניברסיטה מכל תלמיד מחקר.
- ב. קורסים אלו יש להשלים תוך שנה ממועד הקבלה כתלמיד מחקר שלב א'.
- ג. תלמידים שהתקבלו כתלמידי מחקר שלב א' יהיו חייבים תוך שנה להתקשר עם המנחה ולהגיש לוועדת הדוקטורנטים החוגית הצעת מחקר מאושרת ע"י המנחה.
- ד. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. הצעה שתואשר ע"י הוועדה החוגית תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
- ה. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י מוסדות האוניברסיטה יעברו התלמידים למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד בו התקבלו לשלב א'.
- ו. התלמידים יגישו למזכירות החוג, אחת לשנה, דו"ח התקדמות חתום ע"י המנחה. הדוחות יועברו לוועדה הפקולטטית.
- ז. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ו/או אנגלית ותכלול תקציר באנגלית באורך של 5% מהיקפה.

תיאור הקורסים

קורס השלמה

1082.4015.01 יסודות הכלכלה

הקורס נועד להקנות מושגים בסיסיים בחשיבה כלכלית. החדגשים הינם בעיקר על יישומים ומדיניות בתחומי המיקרו והמאקרו כלכלה.

קורסי חובה

1082.4026.01 היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות

הקורס עוסק בזיקה בין ידע מדעי ומדיניות ציבורית. בין נושאי הקורס: הגדרת בעיות במדיניות ציבורית. ידע מדעי כבסיס לייזום מדיניות ואמצעי להערכה. נבחנות תכניות התערבות ומדיניות ציבורית בתחום חינוך, רווחה, עבריינות ותכנון עירוני.

1082.4053.01 מבוא למדיניות ציבורית

הקורס יסקור את המושגים המרכזיים והתאוריות במדיניות ציבורית. נושאי הדיון יתמקדו על שלושת המרכיבים הבסיסיים בתהליכי מדיניות: עיצוב, יישום והערכה.

1082.4038.01 מיקרו כלכלה

הקורס נועד להקנות לתלמיד את כלי הניתוח הבסיסיים של התאוריה המיקרו-כלכלית תוך הדגשת יישומם לבעיות החלטת אופייניות בסקטור הציבורי. דרישה מוקדמת: יסודות הכלכלה.

1082.4046.01 משפט חוקתי ואתיקה ציבורית

הקורס יסקור את עיקרי המשפט הציבורי (חוקתי ומינהלי) בשיטת המשפט בישראל. בין הנושאים שיידונו: רשויות המדינה והיחסים ביניהן; זכויות הפרט וחובות המינהל הציבורי. הקורס יעסוק גם בהארת עקרונות האתיקה הציבורית החלים על נבחרי ציבור ועל עובדי המינהל הציבורי. הקורס יבחן בהקשר רחב את היחס שבין משפט לאתיקה בתחום הממשל והמינהל הציבורי.

1082.4018.01 עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים

בעיות מושגיות בחישוב עלות תועלת, שקולי יעילות בהקצאת משאבים ופרויקטים ציבוריים, שיטות להערכת כדאיות פרויקטים ציבוריים גדולים. נושאים עיקריים שיידונו בקורס כוללים: הקצאת משאבים מנקודת מבט המשק הלאומי, טכניקות כמותיות - כלכליות להערכת הכדאיות של פרויקטים, שיקולים דינמיים בהערכת כדאיות ותכנון פרויקטים, סיכון ואי ודאות בפרויקטים גדולים, אספקטים לא כמותיים בתהליך ההערכה הכולל. דרישות מוקדמות: יסודות הכלכלה, מבוא לסטטיסטיקה, מיקרו כלכלה.

1082.4009.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית

שיטות מחקר, מדידה, מערכי מחקר, שיטות איסוף נתונים, עיבוד נתונים, גרסיה, ניתוח כמותי רב משתני, מבחנים פרמטריים, דגימה, בדיקת השערות.

קורסי בחירה

1082.4054.01 גישות ניהול

הצורך בהכשרה ובהתמקצעות הרובד הניהולי בארגונים בכלל ובארגונים ציבוריים בפרט, חנו הכרחי וזאת למען שיפור תהליך הספקתם של ה"טובין הציבוריים" והעלאת רמת איכותם של המוצרים המופקים במסגרת הארגונים הציבוריים. בקורס נדון בנקודות הבאות: שלבים בהתפתחות החשיבה הניהולית, קיברנטיקה וניהול, סגנונות ניהול ואבחון מצבי מנהיגות בארגונים, ניהול ארגונים ציבוריים, מהות וייחודיות יישום גישות ניהול חדשניות בשירות הציבורי.

1082.4098.01 יזמות חברתית

מטרת הקורס לבחון הגדרה רחבה של יזמות כלכלית וחברתית ולנסות להתבונן ביחסי הגומלין שבין יזמות עסקית לבין הסקטור הציבורי. הקורס יבחן יזמות במגוון תחומים. בסקטור הציבורי בתחומים כגון: קליטת עלייה, חינוך, בריאות, שלטון מקומי, איכות סביבה וכד'. ובסקטור הפרטי יזמות של קבוצות אוכלוסייה כגון: עולים, נשים וכד'. הקורס ידון ביזמות הן כאסטרטגיה של קבוצות חלשות והן כאמצעי להפיכה של בירוקרטיית נוקשות לארגונים גמישים, יצירתיים ומגיבים.

1082.4003.01 קבלת החלטות

הקורס עוסק בשלושה היבטים של התהליך של קבלת החלטות. (א) מודלים פוזיטיביים של התהליך, כגון: הגישה הפסיכולוגית, החלטות בקבוצות, המודל הרציונלי, השבעת הרצון, וכן מודלים דסקריפטיביים, כולל המודל התוספתני, מודל פח האשפה, רשתות מדיניות, סריקה מעורבת, וכו'. (ב) החלק השני עוסק בתהליך קבלת החלטות בסקטור הציבורי ומנתח את הייחודיות של התהליך, וכן גישות ספציפיות, כגון שיתוף הציבור וסגור. (ג) החלק השלישי דן במודלים נורמטיביים: הבניית המטרות, אופטימיזציה מעבר לזמן ובתנאי אי-ודאות, אסטרטגיות הנגזרות מתורת המשחקים, עץ החלטות, החלטות נוכח ריבוי מטרות, וכד'.

1082.4070.01 תקצוב ובקרה

הקורס יעסוק בבניית סוגי התמחור השונים לפעילויות שונות בארגונים בכלל וכמוסדות ציבוריים בפרט. יושם דגש על העמסת העלויות של מחלקות השירות השונות על מרכזי הרווח והעלויות כמוסדות השונים, בניית תקציב ומשמעותו למוסד הציבורי.

1082.4041.01 חברות ממשלתיות בישראל

מטרת הקורס לבחון את יחסי הגומלין בין התחום הפוליטי לבין ההתנהגות הכלכלית של חברות ממשלתיות בכלכלת הפוליטיקה בישראל. בשלב שני נעסוק בסגנונות הפעולה של מקבלי ההחלטות בזירה הפוליטית ובחברות ממשלתיות כמו שרי ממשלה, עובדי מדינה, דירקטורים, מנהלים ונציגי עובדים. במהלך הקורס ינתחו החלטות בנושאים הקשורים לתחום פעילותן של חברות ממשלתיות ונסה להבין את מקומם של השיקולים הפוליטיים בפעילות זו (פרויקט הלבאי, תעלת הימים, חיפושי נפט וכיו"ב).

1082.4001.01 תאוריות ארגוניות וניהוליות

מטרת הקורס לסקור באופן ביקורתי את התאוריות הביורוקרטיות והארגוניות. הדגש העיקרי הוא להציג בפני הסטודנטים את תפקיד ביורוקרטיה וארגונים בעיצוב, תכנון ויישום מדיניות. כמו כן, הקורס יציג היבטים עיקריים במינהל ציבורי כמו מבנה ארגוני וביורוקרטי, תרבות, שינוי, סביבה וכד'. הקורס יבחן את יחסי הגומלין בין מדיניות למינהל, במיוחד למנהלים בשירות הציבורי.

1082.4107.01 מדיניות וסביבה

הקורס פותח צוהר אל עולם המשפט הסביבתי על היבטיו השונים, ומיועד לסטודנטים שאינם משפטנים. הכרת המערכת המשפטית הפועלת בתחום איכות הסביבה חשובה בעבור כל העוסקים בתחומים החברתיים של איכות הסביבה, ואינה בלעדית למשפטנים. המערכת המשפטית היא היוצרת את מסגרת הפעולה בעבור כל השחקנים. היא בעלת פן מחנך ומעצב התנהגויות. במידה רבה המשפט הסביבתי קובע מה ייעשה בתחום ומה לא ייעשה. הקורס נותן כלים לעוסקים בתחום מדעי החברה, המאפשרים להשפיע הן על המערכת המשפטית והן על המצב הסביבתי באמצעות המשפט. הסטודנטים יכירו את מערכות המשפט החלות על החברה הישראלית בתחום איכות הסביבה: הן מערכת המשפט הבינלאומית והן מערכת המשפט הישראלית. בקורס יינתנו דוגמאות מעשיות מתחומים שונים באיכות הסביבה, ויילמד אופן ניתוח קייסים משפטיים. הסטודנטים ישתתפו בניית פתרון של בעיות איכות סביבה באמצעות המערכות המשפטיות שילמדו בקורס.

1082.4127.01 מדיניות בריאות

הקורס יעסוק בסוגיות מגוונות של מדיניות ציבורית בבריאות תוך שימת דגש על הבעיות השונות בתחום. הנושאים שידונו במהלך הקורס כוללים: שירותי בריאות - הבעיה העולמית, מבנה שירותי הבריאות בישראל, ביטוח בריאות ממלכתי - מהקמת המדינה ועד ימינו, בעיות ביישום מדיניות - תיאגוד בתי החולים הממשלתיים, העברת האחריות של שירותי בריאות מהמדינה לקופות החולים; סל שירותי הבריאות הבסיסי - ע"פ חוק ביטוח בריאות ממלכתי, העברת טכנולוגיות רפואיות; תמהול ציבורי פרטי בשירותי בריאות - ביטוח משלים.

1082.4128.01 הכלכלה והפוליטיקה של התקציב

הקורס נועד לתת ללומדים בו כלים בסיסיים לניתוח כלכלי ופוליטי של תהליכי תקצוב ממשלתיים. חלקו הראשון של הקורס ייוחד ללימוד בסיסי של עקרונות מקרו-כלכליים וניתוח הכנסות והוצאות. חלקו השני של הקורס יעסוק בצורה מעמיקה יותר בפיתוח תקציב, ביצוע, בקרה ואחריות (כולל תפקידו של החשב הכללי, הכנסת והחברה האזרחית) בחלק האחרון ייבחנו מקרי בוחן מן הניסיון הבינלאומי ומישראל. הקורס יועבר בשפה האנגלית.

1082.4126.01 רפורמות ניאו-ליברליות: תהליכים ותוצאות

מאז תחילת שנות השמונים מבקשות מדינות המפותחות, ישראל בכללן, דרכים חדשות להתמודדות עם דרישות המשק והאזרחים על רקע של האטה בצמיחה הכלכלית. בסמינר זה נדון במספר רפורמות נפוצות שמקושרות לאסכולה הפילוסופית-מדינית הניאו-ליברלית. בעיקר נעסוק בהפרטה אך גם בדה-רגולציה, יצירת תחרות במערכות ציבוריות, ביזור סמכויות ועוד. נתרכז בהשפעות השונות שיש לרפורמות אלו על יעילות וחלוקת המשאבים בחברה. כמו כן נדון בתהליכים הפוליטיים שהובילו לאימוץ רפורמות אלו כארץ ובעולם.

סמינרים**1082.4111.01 דיני תקשורת**

הסמינר יעסוק במדיניות הנוהגת בישראל בתחום התקשורת - מדיניות חקיקתית, ממשלתית ושיפוטית - ותידון בו מפת התקשורת על היבטיה השונים. ינותחו ההיבטים המשפטיים והאתיים של התקשורת על מעגליה, החיצוני והפנימי. כמעגל החיצוני - כלי התקשורת ביחסיהם עם רשויות השלטון והפיקוח המשפטי והציבורי על התקשורת. כמעגל הפנימי - מקבילת הכוחות הפנימית בעולם התקשורת.

חופש העיתונות ייבחן בעימותו עם אינטרסים חברתיים אחרים: ביטחון המדינה, הזכות לשם טוב, הזכות לפרטיות, הבטחת משפט הוגן ועוד. דגש מיוחד יושם בסמינר על הזכות לקבלת מידע ציבורי מכוח חוק חופש המידע ויישמו הלכה למעשה.

1082.4076.01 סוגיות במשפט ציבורי

בסמינריון תיבחנה סוגיות שונות בתחום המשפט החוקתי, המשפט המינהלי והאתיקה הציבורית. בין הנושאים שיידונו - זכויות הפרט וזכויות החברה; איזון אינטרסים בתחום המשפטי-חברתי ושיקולי "עלות תועלת" בהיקף ההגנה על זכויות היסוד; היקף הביקורת השיפוטית - המינהלית והחוקתית; ביקורת "חוץ שיפוטית" על הרשות המבצעת - ביקורת פנימית וביקורת המדינה; מדיניות תקשורת-היבטי חוקיים ואתיים.

1082.4100.01 סדנת תזה ל-מ.א.

מטרת הסדנה היא לסייע לתלמידים בהכנת הצעות המחקר ובשלבי כתיבת התזה. הסדנה מיועדת לסייע לתלמידים שטרם גיבשו הצעה, לגבש הצעת מחקר, ולתלמידים המצויים כבר בשלב כתיבת התזה לקדם ולגבש את עבודתם.

חובות התלמידים: הצגה בעל פה ובכתב של הצעת המחקר או עבודת התזה (או פרקים מתוכה). הגשת חוות דעת של עבודות/הצעות שהוצגו. השתתפות בדיננים. ההשתתפות בסדנה היא שנתית.

ההשתתפות היא חובה לכל התלמידים במסלול עם עבודת גמר.

1082.4101.01 עובדים זרים בישראל

הסמינר יבחן את תופעת העובדים הזרים מהיבטים חברתיים, כלכליים ותרבותיים. התופעה תיבחן הן בישראל והן בעולם, יוצגו הדילמות והבעיות של החברה על התופעה המארכת והמשמעות הנלוות.

1082.4065.01 תון חברתי

תכניות מדיניות ציבורית רבות הינן למעשה ניסיון ליצור שינוי חברתי מתוכנן. הקורס יעסוק בגישות שונות לשינוי מתוכנן ברמת הארגון וברמת הפרט. ייבחנו באופן ביקורתי הנחות היסוד בדבר שינוי העומדות בבסיס תכניות מדיניות שונות.

1082.4115.01 מדיניות כלכלית

הסמינר מיועד לסטודנטים המתעניינים בחקר תחומי מדיניות המשפיעים על ו/או מושפעים מסוגיות כגון צמיחה, אי-שוויון, עוני, אבטלה, גלובליזציה, אינפלציה וחינוך. דרישות מוקדמות: מדיניות כלכלית בישראל (יש אפשרות ללמוד במקביל את הקורס) ומיקרו-כלכלה.

1082.4109.01 שוק העבודה בישראל

הסמינר יעסוק בהיבטים של שוק העבודה בישראל כולל דיון בהשלכות למדיניות ממשלתית: (א) האבטלה - מדוע היא גבוהה יחסית (ב) הגורמים בקביעת השכר; (ג) תהליכי חיפוש עבודה; (ד) מיסים על שכר וסובסידיות לתעסוקה וגיוס עובדים; (ה) מדיניות דמי אבטלה; (ו) עובדים פלשתינאים בישראל; (ז) האפשרות להגדלת התעסוקה אצל החרדים; (ח) אפליית עובדים (ט) עובדים זרים בישראל.

1082.4077.02 פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות

הסדנה תתמקד על ההיבטים המתודולוגיים בלימודי מדיניות ציבורית בנושאים הקשורים לעיצוב יישום והערכת מדיניות. במסגרת הסדנה יכתוב כל סטודנט עבודה מסכמת. דרישות מוקדמות: סיום כל חובות השמיעה.

1082.4103.01 מדיניות עירונית

מטרת הסמינר היא בחינה מעמיקה וביקורתית של הסוגיות המרכזיות במדיניות העירונית העומדות על הפרק בישראל ובעולם. סוגיות אלה יידונו במהלך הסמסטר בדיונים בכיתה, בהרצאות פרונטאליות, ובעבודות הסמינר שיוכנו על ידי הסטודנטים. הנושאים שיועלו וייסקרו יכללו, בין היתר: היחסים בין השלטון המקומי והממשלה, התפקיד המשתנה של השלטון המקומי כספק שירותים, הרשות המקומית כזמת פיתוח, שיווק ערים, הרשות המקומית בחברה הטרונגית, רפורמה בשלטון המקומי, הרשויות המקומיות בעידן של מחסור בתקציבים, השפעת הגלובליזציה על השלטון המקומי, וכד'.
השלטון המקומי, וכד'.

1082.4043.01 מדיניות קרקע ותכנון

הסמינר יעסוק בהכוונת הפיתוח הפיסי על ידי הרשויות באמצעות מדיניות קרקע ותכנון עירוני. הסמינר כולל הרצאות פרונטאליות על נושאים נבחרים, דיון בין המשתתפים, הצגת מאמרים על ידי הסטודנטים, וכמובן הכנה והצגת עבודות הסמינר. הסוגיות שידונו בקורס ייבחרו, כהתאם לזמן שיעמוד לרשותנו ולתחומי ההתעניינות של המשתתפים, בין היתר, מותך הנושאים הבאים: חלופות למעורבות ציבורית בשוק המקרקעין, הפרטתו של מינהל מקרקעי ישראל, דרכים לגביית חלק מהשכחה הקשורה לפיתוח, יחסי גומלין בין שימושי קרקע לבין מערכת התחבורה, שינויים במערכת התכנון בישראל ובארצות אחרות, תכנון ופיתוח בר קיימא, מודלים חדשים בתכנון העירוני, כגון קהילות מוגדרות, שלטון מקומי פרטי.

1082.4121.01 גישות כלכליות במחקר במדיניות ציבורית

הסמינר מיועד לסייע לסטודנטים המבקשים להתמקד במחקר בשאלות כלכליות במדיניות ציבורית. הסמינר יכלול כלים בסיסיים כגון תורת המשחקים, ושיטות מחקר כלכליות למתקדמים. הסמינר יסקור סוגיות מחקריות בתחום רגולציה ואנטיטראסט. השווקים בהם נתמקד הם שווקים אוליגופוליים כגון תקשורת, בנקאות וכדומה.

1082.4051.01 עיצוב מדיניות ציבורית בעידן הגלובליזציה

במסגרת הסמינר נתקור את התמורות המתהוות בתהליכי קביעת מדיניות בעידן הגלובליזציה. האם אמנם הלה התדלדלות במעמדם של שחקני המדינה לעומת שחקנים אחרים בקביעת מדיניות כפי שגורסת גישת המדינה המרוקנת או שלפנינו מודל משילות חדש. עבודות הסמינר יעסקו בבחינת דפוסי קביעת מדיניות בתחומי מדיניות שונים, במישור הבינלאומי, הלאומי והמקומי.

1082.4122.01 מחקרים במדיניות סביבה

המחקר בתחום מדיניות הסביבה הוא תחום מתפתח שנדרש בו עוד פיתוח רב בעולם כולו ובייחוד בישראל. במסגרת סמינר זה יתקרו הסטודנטים אספקטים שונים מתחום מדיניות הסביבה בישראל. המחקרים יכללו הן נושאים אמפיריים והן נושאים תאורטיים. הסמינר יחולק לשני חלקים. במסגרת החלק הראשון תוצג התשתית התאורטית וכן יוקנו לסטודנטים כלי מחקר שייושמו במחקריהם במסגרת הסמינר. חלקו השני של הסמינר יוקדש להצגת נושאי המחקר של התלמידים ולהדרכה אישית.

התשתית התאורטית של הסמינר תתמקד בתחום שיטות ציות לחוק. אחת הבעיות המרכזיות של כל הרשויות האחראיות על איכות הסביבה בעולם, ובייחוד בישראל היא כיצד ניתן לגרום לפרטים לעמוד בדרישות הדין (או הסטנדרט הסביבתי הרצוי). בארץ בעיית האכיפה בתחום איכות הסביבה היא אחת הבעיות המשמעותיות ביותר בתחום. תאוריות רבות נכתבו בנושא ושיטות חדשות נבנו ויושמו. בסמינר יוצגו הן מערכת האכיפה המסורתית, והן שיטות מתקדמות, אשר מתבססות על וולונטריזם. הערכת השיטות תיעשה בייחוד ביחס למציאות הישראלית.

החוג למדיניות ציבורית

			<u>סמסטר א'</u>
הדרכה במאגרי מידע במדיניות ציבורית			1082.1100
		ה'	.01 תרגיל
29.11.07	15:00-13:00		.02 תרגיל
6.12.07	15:00-13:00	ה'	
מבוא למדיניות ציבורית			1082.4053
די"ר זחבי עמוס	104	ג'	.01 שיעור
גב' בנקין קרן	104	ג'	.02 תרגיל
מדיניות עירונית			1082.4103
פרופ' ורצברגד אליה	206	ג'	.01 סמינר
תאוריות ארגוניות וניהוליות			1082.4001
די"ר דרורי ישראל	208	ג'	.01 שיעור
יסודות הכלכלה			1082.4015
די"ר בן-דוד דן	108	ג'	.01 שיעור
מר ארז יובל	108	ג'	.02 תרגיל
הון חברתי			1082.4065
די"ר מנחם גילה	425	ג'	.01 סמינר
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית			1082.4046
פרופ' סגל זאב	004	ג'	.01 שיעור
קבלת החלטות			1082.4003
די"ר אופק חנה	204	ג'	.01 שיעור
היבטים חברתיים ומוליטיים של מדיניות			1082.4026
די"ר דרורי ישראל	208	ד'	.01 שיעור
גב' טלית גל	208	ד'	.02 תרגיל
מיקרו כלכלה			1082.4038
די"ר פז יפעת	204	ה'	.01 שיעור
	204	ה'	.02 תרגיל
עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים			1082.4018
די"ר ישיב ערן	108	ה'	.01 שיעור
מר עידה יורם	108	ה'	.02 תרגיל

			מחקרים במדיניות סביבה	1082.4122
ד"ר קרת דורית	422	15:00-12:00	ה'	.01 סמינר
			דיני תקשורת	1082.4111
פרופ' סגל זאב	421	15:00-12:00	ה'	.01 סמינר
			עובדים זרים בישראל	1082.4101
ד"ר דרורי ישראל	422	21:00-18:00	ה'	.01 סמינר
			חברות ממשלתיות בישראל	1082.4041
ד"ר קורן דן	104	18:00-15:00	ה'	.01 שיעור
			ש"מ וסטטיסטיקה	1082.4009
פרופ' מבורך ברוך	318	20:30-17:30	ה'	.01 שיעור
מר פיסיק צבי	318	21:30-20:30	ה'	.02 תרגיל
			תקצוב ובקרה	1082.4070
מר אביטוב שרון	104	21:00-18:00	ה'	.01 שו"ת
			סדנת תזה שנתית	1082.4100
ד"ר מנחם גילה	421	20:30-19:00	ג'	.01 סדנה

				סמסטר ב'	
		שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית		1082.4009	
פרופ' מבורך ברוך	005	12:00-09:00	ג'	שיעור	.03
מר פייסק צביקה	005	13:00-12:00	ג'	תרגיל	.04
		הכלכלה והפוליטיקה של התקציב		1082.4128	
פרופ' אלונסו רוזה	104	16:00-13:00	ג'	שיעור	.01
		היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות		1082.4026	
ד"ר לתת ליהיא	204	16:00-13:00	ג'	שיעור	.03
	204	17:00-16:00	ג'	תרגיל	.04
		עיצוב מדיניות ציבורית בעידן הגלובליזציה		1082.4051	
ד"ר מנחם גילה	314	19:00-16:00	ג'	סמינר	.01
		יזמות חברתית		1082.4098	
ד"ר לרנטל תמר	104	19:30-16:30	ג'	שיעור	.01
		מיקרו כלכלה		1082.4038	
ד"ר פז יפעת	204	20:00-17:00	ג'	שיעור	.03
	204	21:00-20:00	ג'	תרגיל	.04
		פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות		1082.4077	
				סדנה	.02
		גישות כלכליות במחקר במדיניות ציבורית		1082.4121	
פרופ' גנדל ניל	422	12:00-09:00	ה'	סמינר	.01
		סוגיות במשפט ציבורי (זכויות הפרט)		1082.4076	
פרופ' סגל זאב	421	15:00-12:00	ה'	סמינר	.01
		מדיניות סביבה		1082.4107	
ד"ר קרת דורית	208	15:00-12:00	ה'	שיעור	.01
		מדיניות קרקע ותכנון		1082.4043	
פרופ' ורצברגר אליה	426	11:00-08:00	ה'	סמינר	.01
		גישות ניהול		1082.4054	
ד"ר אופק חנה	104	11:00-08:00	ה'	שיעור	.01
		סמינר במדיניות כלכלית		1082.4115	
ד"ר בן-דוד דן	208	18:00-15:00	ה'	סמינר	.01

מבוא למדיניות ציבורית				1082.4053
ד"ר זהבי עמוס	107	19:00-16:00	ה'	.03 שיעור
גבי בנקין קרן	107	20:00-19:00	ה'	.04 תרגיל
עלות תועלת				1082.4018
ד"ר ישיב ערן	205	20:30-17:30	ה'	.03 שיעור
מר עידה יורם	205	21:30-20:30	ה'	.04 תרגיל
הדרכה אישית				1082.4500
				.02 ע. גמר
בחינת גמר				1082.5000
				.02 בחינה
תזה				1082.9999
				.02 ע. גמר

החוג למדיניות ציבורית

התכנית למדיניות ציבורית למנהלים

<http://spirit.tau.ac.il/empp/>

ראש התכנית: פרופ' זאב סגל

מנהלת אקדמית: ד"ר גילה מנחם

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרות תכנית הלימודים

להקנות ידע תאורטי ומקצועי וכלים להבנת ההיבטים המדיניים, הכלכליים, החברתיים והמשפטיים של המדיניות הציבורית ואת יחסי הגומלין שבניהם. הלימודים מיועדים לפתח יכולות יישום מדיניות והערכתה ולהכשיר את הבוגרים למילוי תפקידי מטה בכירים במגזר הציבורי על שלוחותיו. התכנית כוללת לימודי התמחות בתחומים השונים של המדיניות הציבורית. התכנית ללימודי מוסמך במדיניות ציבורית למנהלים הינה מסגרת אקדמית ייחודית, המבקשת להעניק לבעלי ניסיון מעשי השלמת ידע והעמקתו, ולגשר בין תיאוריה למעשה. ייחודה בכך שהיא מבקשת להעניק לנושאים בתפקידי ניהול בכירים, ידע תאורטי וכלי חשיבה וניתוח. התכנית תוביל בתוך 12 חודשים לתואר מוסמך במדיניות ציבורית למנהלים במסלול ללא עבודת גמר.

תנאי הלימוד

התכנית מניחה כי כל הסטודנטים לומדים תוך כדי המשך מילוי תפקידיהם הניהוליים, לפיכך, יתקיימו הלימודים בצורה מרוכזת בימי חמישי ושישי בקבוצה נפרדת ובכיתה נפרדת. לסטודנטים יוענקו, במידת האפשר, תנאי לימוד מיוחדים וערכות קורס הכוללות תומרי לימוד מפורטים. לרשות התלמידים יעמדו חונכים לסיוע בלימודים ויועץ לענייני מיחשוב. הלימודים יארכו 12 חודשים רצופים שיחולקו לשלושה סמסטרים, כולל עונת לימודי קיץ. היקף הלימודים יהיה 41 שעות סמסטריאליות (כולל לימודי רקע).

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדות נושאי תפקידים במנהל ובמשק בעלי ניסיון מעשי, שהם בעלי תואר בוגר אוניברסיטה, או תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון גמר "טוב" (75) לפחות, ובעלי ותק של 5 שנים לפחות בתפקיד ניהולי ברשויות השונות של המגזר הציבורי. במקרים מיוחדים תישקל קבלתם ללימודים של מועמדים בעלי ניסיון מעשי כאמור, שציון הגמר שלהם נמוך מ-75 אך לא פחות מ-70. סטודנטים אלה יתקבלו ללימודים במעמד "על תנאי".

לימודי דוקטורט

בוגרי תכנית המנהלים בציון 85 ומעלה, יוכלו להשלים כתיבת עבודת גמר, במסגרת החוג למדיניות ציבורית. ציון של 85 לפחות בעבודה זו, יאפשר להירשם ללימודי תואר שלישי במדיניות ציבורית.

תכנית הלימודים

היקף הלימודים הוא 41 שעות סמסטריאליות (כולל לימודי רקע).

חובות הסטודנט¹

לימודי רקע - יסודות הכלכלה ²	3	ש"ס
קורסי חובה	23	ש"ס
סמינרים	5	ש"ס
לימודי התמחות	10	ש"ס

קורסי חובה - 23 ש"ס

על התלמיד ללמוד את כל הקורסים המפורטים ברשימה.³

ש"ס	שם המרצה	קורס
4	פרופי זאב סגל השופט אבי זמיר	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית
2	פרופי יוסי ברכמן	עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים
2	מר יורם עידה	מיקרו כלכלה ⁴
3	ד"ר גילה מנחם	היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות
2	פרופי אריה טאור	מבוא למדיניות ציבורית
2	ד"ר אורלי יתזקאל	ניהול מערכות מורכבות בסביבה דינמית
3	ד"ר תמר לרנטל	שיטות מתקדמות וסטטיסטיקה
5	מרכזים : פרופי זאב סגל, ד"ר גילה מנחם	קורס חובה מתקדם : סדנה במדיניות ציבורית

מרצים אורחים :
3-4 בכל סמסטר על פי נושאי
הסדנה באותה שנה

לימודי התמחות - 10 ש"ס

מתוך 16 ש"ס בקורסי התמחות המוצעים יבחרו התלמידים קורסים עד למכסה כוללת של 10 ש"ס.

מדיניות כלכלית בישראל	2	ש"ס
סוגיות מתקדמות במדיניות כלכלית אי+בי	1+1	ש"ס
גישות ניהול ויישום בסקטור הציבורי אי+בי	3	ש"ס
סוגיות במדיניות רווחה	2	ש"ס
ניהול בסקטור הציבורי אי + בי	3	ש"ס
חברות ממשלתיות	2	ש"ס
הפרטה ורפורמות במגזר הציבורי	2	ש"ס

¹ תנאי מעבר לסמסטר ב' הנו ציון ממוצע של 70 בקורסים הנלמדים בסמסטר א'.

² לימודי רקע. אינם נכללים במניין השעות לתואר.

³ ייתכנו שינויים בקורסים ובסגל המרצים.

⁴ סטודנט בוגר ביה"ס לכלכלה שהשיג ציון 75 בכל אחד מקורסי מיקרו אי+בי אינו רשאי ללמוד קורס זה.

סמינרים

חובה:
הערכת פרויקטים ציבוריים אי - 3 ש"ס

בחירה:
הערכת פרויקטים ציבוריים בי - 2 ש"ס
או
סוגיות במשפט ציבורי - 2 ש"ס

הרכב ציון הגמר

ממוצע הציונים בקורסים משוקלל ע"פ מספר ש"ס. לא כולל לימודי רקע.

פטור על סמך לימודים קודמים

תלמיד שלמד לימודי תואר שני ומבקש פטור מקורסים הכלולים בתכנית על סמך קורסים חופפים, יגיש טופס בקשה לפטור. בכל מקרה חייב תלמיד במכסה שלא תפחת מ-2/3 מתכנית הלימודים הנדרשת.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

1066.1106.01 משפט חוקתי ואתיקה ציבורית

הקורס יסקור את עיקרי המשפט הציבורי (חוקתי ומינהלי) בשיטת המשפט בישראל. בין הנושאים שיידונו: רשויות המדינה והיחסים ביניהן; זכויות הפרט וחובות המינהל הציבורי. הקורס יעסוק גם בחגורת עקרונות האתיקה הציבורית החלים על נבחרי ציבור ועל עובדי המינהל הציבורי. הקורס יבחן בהקשר רחב את היחס שבין משפט לאתיקה בתחום הממשל והמינהל הציבורי. סוגיות נבחרות באתיקה שיידונו: (1) מהי אתיקה מקצועית, מהי אתיקה ארגונית (2) היסודות המוסריים של הדמוקרטיה (3) האתיקה של ארגון מקצועי ממלכתי (4) בין אתיקה למשפט ("הרף" לעומת "הסף") (5) מפת האחריות (6) אמון הציבור.

1066.1114.01 עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים

בעיות מושגיות בחישוב עלות תועלת, שיקולי יעילות בהקצאת משאבים ופרויקטים ציבוריים, שיטות להערכת כדאיות פרויקטים ציבוריים גדולים. נושאים עיקריים שיידונו בקורס כוללים: הקצאת משאבים מנקודת המבט של המשק הלאומי, טכניקות כמותיות - כלכליות להערכת הכדאיות של פרויקטים, שיקולים דינמיים בהערכת כדאיות ותכנון פרויקטים, סיכון ואי ודאות בפרויקטים גדולים, אספקטים לא כמותיים בתהליך ההערכה הכולל.

1066.1110.01 מיקרו כלכלה

הקורס נועד להקנות לסטודנטים את כלי הניתוח הבסיסיים של התיאוריה המיקרו-כלכלית, תוך הדגשת יישומם לבעיות החלטה אופייניות בסקטור הציבורי. דרישת קדם: יסודות הכלכלה ושיטות כמותיות.

1066.1111.01 היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות: החברה הישראלית

הקורס בוחן את ההיבטים החברתיים, הפוליטיים והארגוניים של תהליך המדיניות הציבורית. ואת זיקות הגומלין בתהליך עיצוב המדיניות בין מאפייני המבנה החברתי, מאפייני המדינה ומאפייני המערכת הארגונית-בירוקרטית של המינהל הציבורי.

1066.1101.01 מבוא למדיניות ציבורית

הקורס יסקור את המושגים המרכזיים והתיאוריות במדיניות ציבורית. נושאי הדיון יתמקדו בשלושת המרכיבים הבסיסיים בתהליכי מדיניות: עיצוב, יישום והערכה.

1066.1103.01 ניהול מערכות מורכבות בסביבה דינמית

מטרת הקורס הינה לזוץ בנושאים מרכזיים הקשורים למבנה הארגוני ולתהליכים הפנימיים והחיצוניים העשויים לעצבו. במהלך הקורס תודגשנה ההשפעות החיצוניות עימן צריך להתמודד הארגון על מנת לשרוד, ויתרה מכך, להצליח בסביבה דינמית של ימינו. במהלך הדיון יוצגו תיאוריות, מסגרות התייחסות ומושגים העשויים לסייע להבנה טובה יותר של תפקוד מערכות ארגוניות וניהולן.

1066.1113.01 שיטות מחקר וסטטיסטיקה

הקורס יעסוק בנושאים הבאים של שיטות המחקר: מדידה, מערכי מחקר, שיטות איסוף נתונים, עיבוד נתונים, רגרסיה, ניתוח כמותי רב משתני, מבחנים פרמטריים, דגימה ובדיקת השערות.

1066.1104.01 סדנה במדיניות ציבורית

סמ' ב': 1066.1116.01, סמ' ג': 1066.1120.01

במסגרת הסדנה ייבחרו בכל שנה 3 נושאים העוסקים בסוגיות יסוד במדיניות הציבורית בישראל. כל נושא יידון בסדרת מפגשים בת 3-4 מגישות עם מרצה אורח, שזהו תחום התמחותו. ייכללו גם מפגשים עם קובעי מדיניות בתחום, במגמה להעמיק את הבנת התלמידים בזיקת הגומלין שבין המחקר למעשה.

לימודי התמחות**1066.1107.01 מדיניות כלכלית בישראל**

הקורס עוסק בהשלכות של מדיניות כלכלית, עם זגש מיוחד על סוגיות שהינן בין החשובות ביותר, שאיתן מתמודדת מדינת ישראל. נושאי הקורס יכללו, בין השאר: צמיחה כלכלית, אי-שוויון כלכלי, אבטלה, גלובליזציה של המשק, אינפלציה וחינוך. תינתן תמונת מצב אמפירית של המציאות הישראלית מהיבטים ארוכי טווח וכן השוואות עם מדינות אחרות. כמו כן, מודלים מאקרו-כלכליים, כולל מודלים של צמיחה, יתנו את המסגרת התאורטית לבחינת כלי המדיניות.

1066.1123.01+1066.1124.01 סוגיות מתקדמות במדיניות כלכלית א'+ב'

הקורס ינתן סוגיות מאקרו כלכליות מרכזיות, ויארח חוקרים וכלכלנים מובילים בתחומם. בין היתר יילמדו בקורס נושאים כגון: צמיחה כלכלית, סוגיות רגולציה, שוק העבודה ועוד.

1066.1108.01 + 1066.1119.01 גישות ניהול ויישום בסקטור הציבורי א'+ב'

הצורך בהכשרה ובהתמקצעות הרובד הניהולי בארגונים בכלל ובארגונים ציבוריים בפרט, הינו הכרחי וזאת למען שיפור תהליך הספקתם של ה"טובין הציבוריים" והעלאת רמת איכותם של המוצרים המופקים במסגרת הארגונים הציבוריים. בקורס נדון בנקודות הבאות: שלבים בהתפתחות החשיבת הניהולית, קיברנטיקה וניהול, סגנונות ניהול ואבחון מצבי מנהיגות בארגונים, ניהול ארגונים ציבוריים - מהות וייחודיות, יישום גישות ניהול, תדשניות בשירות הציבורי.

1066.1109.01 סוגיות במדיניות רווחה

הקורס עוסק בבחינת הבסיס האידיאולוגי והרקע להקמתה של מדינת הרווחה, וממפה את הגורמים השונים הנוטלים חלק בקביעת מדיניות הרווחה. הקורס כוחן את מצבה של מדינת הרווחה ומדיניות הרווחה בישראל ובמדינות אחרות בעולם בתחילת שנות האלפיים ומנתח את השינויים המתרחשים במדינת הרווחה בעשורים האחרונים.

1066.1115.01 ניהול בסקטור הציבורי א': מינהל ציבורי

הניהול הציבורי החדש דן בהיפתחותן של ביורוקרטיות להשפעות מגוונות של הסביבה העיסקית ולקשרי הגומלין הנרקמים בין המגזר הפרטי, הציבורי והוולונטרי (השלישי). הקורס ידגיש את התדרתם של מנגנוני שוק אל המגזר הציבורי ואת הסיכויים והסיכונים אשר מלווים תהליך זה בחברות דמוקרטיות ומודרניות.

1066.1117.01 ניהול בסקטור הציבורי ב': רגולציה

מטרת הקורס להציג בפני התלמידים את מושגי היסוד של מדיניות האקדנקה והפיקוח (רגולציה = Regulation), את הליכי קבלת ההחלטות ואת אופן עיצוב המדיניות ויישומה. המדיניות הרגולטורית באה לידי ביטוי בהיקף הרגולציה, במגוון התחומים בהם היא מעורבת, במבנה הרשויות הרגולטוריות ובסמכויות המוקנות להן מכוח החוק. על בסיס המצע התאורטי שיוצג בתחומים אלה ינתחו התלמידים סוגיות שונות במדיניות הרגולציה בישראל.

1066.1105.01 חברות ממשלתיות

הקורס עוסק בניתוח מהותן ואופן תפקודן של החברות הממשלתיות בישראל. במהלכו יבחן מקומן של החברות הממשלתיות בסקטור הציבורי מול הרשויות השונות. ננתח את מהלך ההקמה של חברה ממשלתית, כמו גם את פעילותן של חברות ממשלתיות עיקריות במשק וההשפעה שלהן על המדיניות הציבורית בישראל.

1066.1125.01 הפרטה ורפורמות במגזר הציבורי

הקורס יעסוק בתיאוריות של הפרטה ורפורמות במגזר הציבורי, טיפולוגיות שונות של הפרטה, מאפייני תכנון ויישום של רפורמות ועוד. נדון בהשלכותיה של התיאוריה על המציאות הישראלית ונתח מספר מקרים מן המגזר הציבורי בישראל.

סמינרים**1066.1112.01 הערכת פרויקטים ציבוריים א'**

הסמינריון יכלול את הצגת תיאורית בחירת המוצר הציבורי, אופן הקצאתו וחלוקתו לאוכלוסיית המטרה, מוצרי לוואי והשלכות אחרות. יישום התיאוריות יכלול ניתוח סקטוריאלי, מחזור פרויקט, הכנתו ודרך מימונו על פי מתודולוגיית הבנק העולמי. הערכת המדיניות תכלול ניתוח פרויקטים אשר בוצעו בעולם בסיוע מוסדות בין-לאומיים ופרויקטים אשר בוצעו בארץ בסקטורים הבאים: היי טק, תעשייה, הקלאות ומים, פיתוח אורבני וכפרי, חינוך, בריאות ורווחה.

1066.1122.01 הערכת פרויקטים ציבוריים ב'

סמינריון מתקדם בניהול פרויקטים ציבוריים והערכתם. הסמינריון יתמקד בתחום הערכת פרויקטים רכים, הפקת לקחים, ושיווק לפרויקטים ציבוריים. הלמידה תתבצע תוך עבודה על פרויקטים שבוצעו בישראל ותכלול ביקור בשטח.

1066.1121.01 סוגיות במשפט ציבורי

בסמינריון תיבחנה סוגיות שונות בתחום המשפט החוקתי, המשפט המנהלי והאתיקה הציבורית. בין הנושאים שידוננו - זכויות הפרט וזכויות התברה; איזון אינטרסים בתחום המשפטי-חברתי ושיקולי "עלות תועלת" בהיקף ההגנה על זכויות היסוד; היקף הביקורת השיפוטית - המנהלית והחוקתית; ביקורת "חוץ שיפוטית" על הרשות המבצעת - ביקורת פנימית וביקורת המדינה; מדיניות תקשורת - היבטים חוקיים ואתיים.

התכנית למדיניות ציבורית למנהלים

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>	
		<u>לימודי רקע</u>	
		1066.1102	
		01	ש"ת
			<u>קורסי חובה</u>
		1066.1111	
		01	שיעור
			1066.1103
		01	ש"ת
		1066.1104	
		01	סדנה
			1066.1106
		01	ש"ת
			<u>לימודי התמחות</u>
		1066.1105	
		01	שיעור
		1066.1109	
		01	שיעור
		1066.1108	
		01	שיעור

יסודות הכלכלה

ה' 13:45-11:15

003

מר ארז יובל
ד"ר בן-דוד דןהיבטים חברתיים פוליטיים
וארגוניים של מדיניות

ה' 16:00-14:30

003

ד"ר מנחם גילה

ניהול מערכות מורכבות
בסביבה דינמית

ה' 17:30-16:00

003

ד"ר יחזקאל אורלי

סדנה במדיניות ציבורית: תקשורת

ה' 20:30-19:45

003

פרופ' פרי יורם
פרופ' למיש דפנה
גב' גושפנץ צפורה

ו' 10:30-09:00

003

משפט חוקתי ואתיקה ציבורית

ו' 14:15-11:00

003

פרופ' סגל זאב

חברות ממשלתיות

ה' 11:00-09:30

003

ד"ר קורן דן

סוגיות במדיניות רווחה

ה' 19:00-17:30

003

פרופ' קטן יוסף
ד"ר לחט ליתאי

גישות ניהול ויישום א':

אקטיביזם ניהולי

ה' 19:45-19:00

003

פרופ' שנהב יהודה

			<u>סמסטר ב'</u>
			<u>קורסי חובה</u>
		מבוא למדיניות ציבורית	1066.1101
פרופ' נאור אריה	003	ה' 13:15-11:15	.01 שו"ת
		מיקרו כלכלה	1066.1110
מר עידה יורם	003	ה' 17:15-15:45	.01 שו"ת
		סמינריון: הערכת פרויקטים ציבוריים א'	1066.1112
ד"ר בולס יוסף	003	ה' 20:00-17:45	.01 סמינר
		סדנה במדיניות ציבורית	1066.1116
מרצים אורחים		20:45-20:00	.01 סדנה
		שיטות מחקר וסטטיסטיקה	1066.1113
ד"ר לרנטל תמר	003	ו' 12:00-09:00	.01 שו"ת
		היבטים חברתיים, פוליטיים וארגוניים של מדיניות: החברה הישראלית	1066.1118
ד"ר לרנטל תמר	003	ו' 13:00-12:00	.01 שו"ת
			<u>לימודי התמחות</u>
		מדיניות כלכלית בישראל	1066.1107
ד"ר בן דוד דני	003	ה' 11:00-08:30	.01
		גישות ניהול ויישום ב': משא ומתן וגישור	1066.1119
פרופ' דורון גדעון	003	ה' 15:30-14:00	.01 שיעור
		סוגיות מתקדמות במדיניות כלכלית א'	1066.1123
פרופ' גנדל ניל	205	ה' 14:45-14:00	.01 שיעור

מדיניות ציבורית
התכנית ליישוב סכסוכים וגישור ע"ש אוונס
www.spirit.tau.ac.il/dispute

ראש התכנית: פרופ' אפרים יער

תואר שני

מסלול לימודים ללא עבודת גמר

רציונל

בשנים האחרונות גברה ההכרה בחשיבות הנושא של יישוב סכסוכים הן כתחום מחקר אקדמי והן כתחום עיסוק מעשי. מגמה זו באה לידי ביטוי בספרות מחקרית ענפה, בכתבי עת המתמחים בנושא, ובפריחה של מרכזים ותכניות לימוד והכשרה לחקר סכסוכים ויישובם בעולם כולו ובישראל בכלל זה.

מטרות הלימודים

ייחודה של התכנית נעוץ, בראש ובראשונה, באופי הבינתחומי שלה, היימ, בחשיפת התלמידים לגישות דיסציפלינאריות שונות בתחום, כגון גישות משפטיות, פסיכולוגיות, תרבותיות, כלכליות ופוליטיות. בנוסף, יוכלו התלמידים להעמיק את הידע שלהם בתחומים ספציפיים, כגון סכסוכים בקהילה, סכסוכים בארגונים, סכסוכים סביבתיים, או בסכסוך היהודי-ערבי. על מנת לשלב בין ההיבטים העיוניים והמקצועיים התכנית נבנתה כך שמסיימיה יהיו זכאים לשתי תעודות:

1. תואר מוסמך במדיניות ציבורית בתכנית ליישוב סכסוכים וגישור שתוענק להם על ידי אוניברסיטת תל אביב.
2. תעודה המעידה על סיום קורס גישור המותאם לתקנות בית המשפט (מינוי מפשר) (תיקון) ה-תשנ"ט 1990. הקורס אושר על ידי הוועדה המייעצת להנהלת בתי המשפט ברשות כבוד השופטת גדות.

תנאי קבלה

רשאים להציג את מועמדותם: תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון במוסד אקדמי מוכר בציון 85 לפחות.

משך הלימודים

הלימודים יתלו ביום חמישי ה-25 באוקטובר 2007 ויסתיימו ביוני 2009. רוב הלימודים יתקיימו בימי חמישי בשעות הצהריים והערב ובימי שישי בשעות הבוקר.

לימודי השלמה

התלמידים, אשר התואר הראשון שלהם אינו בתחומי מדעי החברה, חייבים ללמוד 2 קורסים מתוך הרשימה הבאה:

- "חברה בישראל", "פוליטיקה ומשטר בישראל", "יסודות הפסיכולוגיה החברתית", "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה", "שיטת המשפט הישראלי", "מבוא לכלכלה ללא כלכלנים" (כלל פקולטטי).
- יש לסיים את קורסי השלמה עד סוף שנה א'.

הרכב תכנית הלימודים

שנה א'

קורסי ליבה

		גישות תאורטיות למינון ולפתרון קונפליקטים (יש לקחת 4 מתוך 5 השיעורים הנאים):
שי"ס	2	גישות פוליטיות
שי"ס	2	גישות פסיכולוגיות-חברתיות
שי"ס	2	גישות תרבותיות
שי"ס	2	גישות משפטיות
שי"ס	2	גישות כלכליות
שי"ס	8	סה"כ גישות תאורטיות

קורסי מבוא (חובה לקחת את כל הקורסים):

שי"ס	2	ניהול משא ומתן כבסיס ליישוב סכסוכים
שי"ס	2	דרכים אלטרנטיביות ליישוב סכסוכים
שי"ס	2	שיטות מחקר (כמותיות או איכותיות)
-	-	הדרכה במאגרי מידע ביישוב סכסוכים וגישור ¹
שי"ס	14	סה"כ שנה א'

שנה ב'

סמינריונים (יש לקחת סה"כ 3 סמינריונים)²:

שי"ס	3	סכסוכים לאומיים וביןלאומיים
שי"ס	3	סכסוכים במשפחה ויישובם
שי"ס	3	אנטומיה של פרדוקס: תהליך אוסלו ככישלון מרץ דרך
שי"ס	3	יישוב סכסוכים בארגונים: הנחיה, בניית הסכמות וכלים אחרים
שי"ס	3	פונדמנטליזם מול תומניזם – האתגר שבגישור
שי"ס	3	הסכסוך הישראלי ערבי בתרבות הישראלית
שי"ס	3	מפגש מזרח-מערב: לשון, מסר ומו"מ באסלאם
שי"ס	9	סה"כ סמינריום

קורסי בחירה (יש לקחת 10 שי"ס של קורסי בחירה):

שי"ס	2	יישוב סכסוכים בארגונים: יסודות תאורטיים
שי"ס	2	סכסוכים בקהילה ויישובם
שי"ס	2	גישות דתיות
שי"ס	2	חיבטים קוגניטיביים וחברתיים של סכסוכים ויישובם
שי"ס	2	בוררות הסכמית ביני"ל
שי"ס	2	חיבטים חברתיים של סכסוכים בסביבה
שי"ס	2	מעורבותם של ארגונים ביני"ל בפתרון קונפליקטים ביחב"ל
שי"ס	2	יישוב סכסוכים בעולם העבודה
שי"ס	10	סה"כ קורסי בחירה
שי"ס	10	סה"כ שנה ב'

¹ מפגש חד פעמי, לא נכלל במניין השעות לתואר.

² ניתן לקחת סמינר אחד לכל היותר מחוץ לתכנית ורק באישור היועץ האקדמי של התכנית - ד"ר אורנה כהן. על התלמיד תחול אתריות אישור הרישום לסמינר מהחוג הרלוונטי.

סדנאות גישור

ש"ס	2	סדנה : מושגים ועקרונות מרכזיים בתהליך הגישור ומו"מ משתף
ש"ס	3	סדנה : פיתוח מיומנויות ניחול הליך הגישור והכרת תפקיד המגשר
ש"ס	5	סה"כ סדנאות
ש"ס	38	סה"כ

שקלול ציון הגמר

100% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.

תיאור הקורסים

קורסי ליבה וחובה

1054.4000.01 הדרכה במאגרי מידע ביישוב סכסוכים וגיבור

כל תלמידי התכנית חייבים להשתתף בהדרכה חד פעמית בנושא שימוש במאגרי מידע. ההדרכה כוללת: הקניית עקרונות בסיסיים באוריינות מידע, הכרת משאבי המידע השונים (מאגרי מידע, כתבי עת אלקטרוניים, אתרי אינטרנט) בלימודי יישוב סכסוכים, שלבים בתהליך איתור המידע. ההדרכה מתקיימת בכיתת המחשבים בספריית מדעי החברה.

1053.1102.01 דרכים אלטרנטיביות ליישוב סכסוכים - ד"ר אורנה כהן

לכל סכסוך מאפיינים וסיבות משלו, המושפעים מהדינמיקה של הסכסוך, המעורבים בו – אישיותם, יחסים ביניהם ומטרותיהם. במהלך שני העשורים האחרונים, התפתחו בעולם גישות חלופיות ליישוב סכסוכים ופתרונם. תפישת העולם שתוצג בקורס זה הינה ההבנה שאחת הדרכים להתמודדות עם הקונפליקט היא בדרך של שינוי ועיצוב היחסים בין בני הפלוגתא. יוצגו המנגנונים האופרטיביים המשענים על נקודת מוצא זאת. לדוגמה: (1) המודל הטרנספורמטיבי בגיבור הגורס כי ביכולתם של הצדדים ליישב את הסכסוך ביניהם בעזרת צד שלישי נייטרלי בדרך של העצמה (Empowerment) והכרה (Recognition). יפורטו דרכי הפעולה העיקריות המתבססות על מודל זה. (2) גישת הצדק המאחה (Restorative Justice) אסכולה המציעה נקודת מבט ייחודית על המעשה הפלילי ועל התגובה הראויה לו. גישה זאת מבוססת על ההכרה כי ההתנהגות הפלילית גורמת לפגיעות בנפגעי העבירה בקהילה ואף במבצע העבירה עצמו. מטרת ההליך היא איחוי הפגיעות שיצר המעשה הפלילי תוך כדי זיהוי הצרכים של הצדדים ומתן מענה לצרכים אלו. יפורטו שלושת דרכי הפעולה העיקריות המתבססות על תפישה זאת: גישות, היוועדות ומעגלים. דרכי הוראה: הרצאות פרונטליות, דיון במאמרים ובסוגיות בהשתתפות הקבוצה, צפייה בסרטים מקצועיים.

1053.1103.01 גישות פסיכולוגיות-חברתיות לקונפליקטים ופתרונם - פרופ' אריה נדלר

הקורס יתאר גישות פסיכולוגיות-חברתיות לקונפליקטים בין יחידים ובין קבוצות ותהליכי פתרון סכסוכים. במסגרת הקורס יידונו נושאים כמו קונפליקטים ודעות קדומות, סכסוכי אינטרסים וסיומם, מקומה של זהות חברתית בתהליכי קונפליקט ופתרונם.

1053.1104.01 גישות משפטיות - ד"ר אורנה דויטש

בקורס נתמקד בדרכים החלופיות לפתרון סכסוכים, כפי שנהגות במשפט הישראלי. נבחן את דרך הגיבור בהשוואה לבוררות, נעמוד על הדרישות השונות הנדרשות מממלאי התפקידים בשתי הדרכים הללו, נבחן את ההתאמה של מקרים שונים לכל אחת מהדרכים הללו, נעמוד על הגישה של בני המשפט לכל אחת מהן, בהשוואה לפתרון הסכסוך על דרך השפיטה. כמו כן, נדון בדרך חדשה העומדת להיות מיובאת מארה"ב – "הערכה מוקדמת" ונבחן את מידת התאמתה לשיטת המשפט הישראלי ולהווי תושביה. בהשוואה, נסקור את הדרכים השונות לפתרון סכסוכים מסחריים (כארגון הסחר העולמי, למשל) ומדיניים (אמנת האו"ם).

1053.1105.01 גישות פוליטיות - ד"ר אריה גרוניק

קורס זה נועד לשרטט מתווה כללי של ההתפתחויות ההיסטוריות והתאורטיות בהגדרת המושג "קונפליקט", מקורותיו, ניהולו ופתרונו. זאת תוך התייחסות מיוחדת לשוני בזיקה העיונית והמעשית בין "קונפליקט" לבין שימוש באלימות. בהקשר זה יעסוק הדיון בהקשרים תרבותיים (למשל בדתות השונות), בהקשרים פוליטיים שונים (למשל בדמוקרטיה-ליברלית לעומת משטרים אוטוריטריים או טוטליטריים) או בהקשרים אידיאולוגיים (למשל בהגות הדמוקרטית - ליברלית לעומת זו המרקסיסטית או הפמיניסטית). בהתנסו על האמור, ינותחו גישות מהעבר וההווה לניהול/פתרון קונפליקטים, החל מאלה הכוחניות/מיליטריסטיות כצד האחד של הרצף, עבור דרך תפיסות של התנגדות לא אלימה וכלה בפילוסופיות הפציפיסטיות לסוגיהן הממוקמות בקצה השני של הרצף. כמו כן יידונו שאלות עקרוניות כגון: האם אכן קיימות מדינות או קבוצות חברתיות שהן בבסיסן שונות שלום – או לחילופין, מחרחרות מלחמה – יותר מאחרות, ואם אכן – מהם הגורמים להיותן כאלה? האם יש הבדל בגישה לקונפליקט ולהפעלת כוח בין גברים לנשים, בין בני מעמדות שונים? על איזה צרכים פסיכולוגיים עונה השימוש בקונפליקט ובאלימות? ועוד. כל זאת, הן בממד הפנים מדינתי והן במימד של היחסים הבינלאומיים – בכפוף לנושא.

1054.4103.01 גישות כלכליות - מר בלנק דרור

הקורס יטפל בנושאים אלה:

1. אסטרטגיות שולטות, או מתי מותר להתעלם מן המתחרים
2. יחסי שליטה אסטרטגית
3. שיווי משקל אסטרטגי
4. תחרות דינמית
5. איך לארגן את הסביבה התחרותית ומערך התמריצים כדי להשיג את מטרותיך
6. החלטות אסטרטגיות בתנאי אינפורמציה לא מלאה
7. שידוכים יציבים בשווקים דו צדדים
8. פשיטות רגל, ירושות וטבלאות מס, מה הקשר ביניהם?

1053.1107.01 ניהול משא ומתן כבסיס ליישוב סכסוכים - עו"ד יונתן קוברסקי

מטרת הקורס להקנות למשתתפים הבנה מעמיקה אודות תהליך ניהול המו"מ. הקורס יקנה למשתתפים בסיס להכנת מו"מ, תוך שימוש במודל מרכזי לניהול מו"מ מבוסס על אינטרסים והכרת תהליכים קוגניטיביים, המתרחשים בזמן ניהול המו"מ. כמו כן יוצגו מספר כלים בסיסיים לשיפור היכולת האישית במו"מ – תוך התמודדות עם האקלים הרגשי במהלך ניהול המו"מ והעלאת מודעות לסגנונה האישי של כל משתתף ומשתתפת. שימת דגש מיוחדת, תוקדש לניהול מו"מ, כאשר מדובר על מערכות יחסים עסקיות מתמשכות, במגמה לשמר ולספח את מערכות היחסים הללו. התפיסה המרכזית, אשר תנחה את המפגשים, מניחה כי נושאים זנותנים מיומנים, יכולים למנוע מצבים קונפליקטואליים מיותרים וליישב מחלוקת בזמן ניהול המו"מ, ללא צורך בסיוע התערבות גורם שלישי.

1054.4211.01 גישות תרבותיות - פרופ' אלעאי אלון

מטרת הקורס הינה להצביע על מרכיב התרבות שבסכסוכים ובניהולם. התזה המרכזית של שיעור זה הינה שלמרות שסכסוכים קיימים בכל תרבה, הם אינם מוסד אוניברסאלי בלבד. יתר על כן, עקרונות, אמונות, ערכים, מוסדות והתנהגויות קובעים לא מעט את תפיסת מוסד הסכסוך, את הסיבות לו, את מידת חומרתו, ואת האמצעים לניהולו וליישובו ובכך מהווים את המסד שעליו נבנות שאר הגישות לסכסוך. המבוא הכללי יודגם בעיקר על-ידי תרבות האסלאם דוברת הערבית. השיעור יתנהל תוך השתתפות פעילה של התלמידים אשר יידרשו להגיש בו שתי עבודות במהלך הסמסטר.

1054.4101.01 שיטות מחקר כמותיות - ד"ר תמר לרנטל

מטרות המחקר החברתי, בעיות קלאסיות במחקר אמפירי ומקורות הידע, תאוריה ומחקר, תוקף המחקר, קשר וסיבתיות, מערכי מחקר: ניסויי ומתאמי, ממד הזמן במחקרים מתאמיים, יחידות מדידה ודגימה, איסוף נתונים: הסקר, התצפית, ניתוח תוכן.

1054.4102.01 שיטות מחקר איכותיות – גב' שרון רמר ביאל

הקורס מציע היכרות עם מאפיינים בולטים של גישות המחקר האיכותניות במדעי החברה וכלי המחקר המשמשים אותם, דרך ארבעה אשנבים: הצגת המאפיינים הייחודיים של גישות מחקריות הנמנות עם הזרם האיכותני; סקירת שיטות לאיסוף נתונים ועיבודם; בחינת צורות לייצוג הידע המעובד; בעיות אתיות. יתרה מזאת, במסגרת הניסיון להקנות מיומנויות בסיסיות בשימוש בכלים אלו בתחומי העניין הנכללים תחת התכנית ליישוב סכסוכים, ייבחנו התרומות הייחודיות של שיטות המחקר האיכותניות במקרים של חקר קונפליקטים ויישובם. דרישות הקורס: נוכחות בהרצאות; קריאת מאמרי החובה מתוך רשימת הקריאה לפני כל שיעור, עבודת אמצע, שמשקלה 20% מהציון הסופי, והמהווה תנאי להגשת העבודה המסכמת שמשקלה 80%. סיום הקורס מותנה בקבלת ציון "עובר" בכל אחת מהעבודות.

1053.1106.01 סדנאות גישור

מושגים ועקרונות מרכזיים בתהליך הגישור ובמשא ומתן משתף

עם חקיקת הסעיפים 79 ו-1 לחוק בתי המשפט והתקנות תקנות בית המשפט (גישור) בתשנ"ג – 1993, הוכר הגישור כדרך מקובלת לפתרון סכסוכים שלא בדרך השיפוטית הרגילה (היינו: בית משפט או בוררות), אלא שהמודעות לנושא זה והבנתו רחוקים מלהיות נחלת הכלל. הסדנה מיועדת לערוך היכרות בין התלמידים לבין שיטה חדשנית זו, המסייעת ליישוב הסכסוך. הסדנה תעסוק בעיקר בנושאים הבאים: (1) הדרכים להגיע לפתרונות מוסכמים; (2) עיצוב פתרונות יצירתיים; (3) טכניקות של ניהול מו"מ ותקשורת; (4) התגברות על מחסומים אמוצינאליים; (5) הגישור ומערכת המשפט; (6) אתיקה בגישור; (7) תרגילי הדגמה.

פיתוח מיומנויות לניהול הליך הגישור והכרת תפקיד המגשר

מטרת הסדנה להקנות למשתתפים הבנה, כלי עבודה ומיומנויות לניהול תהליך של גישור בין בני פלוגתא על פי מודל של פתרון בעיות. הסדנה תעסוק בתפקיד המגשר כמסייע לצדדים להיכדר, להגדיר לעצמם את האינטרסים, לזהות את מגוון הפתרונות העומדים לרשותם במטרה להגיע באופן רצוני ומושלם לפתרון הסכסוך המקובל עליהם. יתורגלו המיומנויות הנדרשות של המגשר בשלבים השונים של ההליך, לדוגמא: הקשבה אמפטיית, שיקוף, הגדרה מחדש, מיקוד והגדרת סוגיות. כן יועלו דילמות ייחודיות לתפקיד המגשר.

שתי הסדנאות הן אינטגרטיביות מן ההיבט של תוכן, שיטות ותהליך הלמידה. בליווי מנחה מיומן יתורגלו בעזרת סימולציות, בקבוצות קטנות, אירועים מעולמות תוכן שונים. דרך למידה זאת תבטיח למידה חווייתית ועשירה המאפשרת הפנמה ויישום החומר הנלמד.

סמינריונים

1054.4201.01 אנטומיה של פרדוקס: תהליך אוסלו ככישלון פורץ דרך - ד"ר קובי מיכאל

תהליך אוסלו סימן מפנה היסטורי במאפייני הסכסוך הישראלי-פלסטיני והיה לנקודת ייחוס משמעותית בזירה האזורית והבינלאומית כאחד. תהליך אוסלו סימל תקוות גדולות והנחיל אכזבות קשות לתומכיו ולמתנגדיו כאחד. הוגי התהליך ואדריכליו יראו בו מהלך היסטורי שיכול היה להתנהל בצורה מוצלחת יותר ומתנגדיו יסבירו כי מעולם לא היה כל סיכוי להצלחתו. אך על עובדה אחת, נראה כי מתנגדיו כתומכיו יוכלו להסכים, תהליך אוסלו היה לנקודת ציון משמעותית ביותר בסכסוך המתמשך.

על טבעה ומשמעותה של נקודת ציון זו נבקש לעמוד במהלך הסמינר, שיבחן את ממדיו השונים והמורכבים של תהליך אוסלו בניסיון להבין את אופיו הפרדוקסאלי, שמהותו מהלך היסטורי שלמרות שנכשל, היה לנקודת ציון רבת משמעות ואפילו פריצת דרך בקורות הסכסוך הישראלי-פלסטיני. הסמינר, בהנחייתו של ד"ר קובי מיכאל, מבקש להציג את "האנטומיה" של התהליך: להתבונן אל כרעיו ולעמוד על משמעותו כתהליך מעבר ממלחמה לשלום וכדוגמה לניסיון (שכשל) ליישוב סכסוך.

במסגרת הסמינר נעמוד על מספר סוגיות יסוד ובהן: סוגיות היסטוריות, פוליטיות, חברתיות, פסיכולוגיות, משפטיות וביטחוניות, נסיה לעמוד על מאפייני המכשולים בתהליך, להגדיר חסמים ולדון באלטרנטיבות שונות. ייחודו של הסמינר בגישה אינטר-דיסציפלינארית, המשלבת שימוש בכלים אנליטיים מעולם הסוציולוגיה, הפסיכולוגיה, מדעי המדינה והאסטרטגיה (יחב"ל).

1054.4214.01 סכסוכים במשפחה ויישובם - ד"ר יעל גירון / ד"ר דורית אלדר

מטרת הסמינר להקנות ידע תיאורטי על המשפחה כמערכת, מרכיבי הדינמיקה המשפחתית, ומאפיינים של קונפליקטים משפחתיים. במסגרת הקורס יילמדו ויבחנו דרכי ההתמודדות ומיומנויות הגישור בתחום זה. יושם דגש על ההבחנה בין טיפול לבין גישור, תוך לימוד הערכת מצבים משפחתיים, האופייניים ליישוב סכסוכים משפחתיים באמצעות גישור. דרכי ההוראה: הרצאות פרונטאליות, ניתוח מקרים ומשחקי תפקידים.

1054.4218.01 פונדמנטליזם מול הומניזם – האתגר שבגישור – פרופ' יהושע גתי

אחד מסימניה של החברה הבינלאומית הוא אלימות תבאה על חשבון העדר שיח בין קבוצות בעלות דרכי חיים מנוגדות. אחת התופעות הבולטות היא העלייה הדרמטית של הפונדמנטליזם הדתי הכולט במגמתו האגרסיבית לא רק לשלב דת עם פוליטיקה אלא להתוות סדר עולם פונדמנטליסטי של השתלטות דתית על המדינה החילונית הדמוקרטית. מגמת נמרצת זאת מעמידה את ההומניזם החברתי כמצב של מגננה ומאלצת אותו לחזור ולנסח את עיקריו ולהבהירם לציבור (ראו את תערוכת האבולוציה בניו-יורק).

הסמינריון ילבן את תופעת עליית הפונדמנטליזם, יציג את עקרונות המגננה ההומניסטית, יעמוד על עקרונות התעמולה הפונדמנטליסטית וסוד השפעתה וינתח את השיח ההומניסטי תוך תשומת לב למצב בישראל במטרה להגדיר את מהות הפונדמנטליזם הישראלי. יתר על-כן, הסמינריון יבחן את נטיית השיח בין קבוצות מנוגדות ויסקור מודלים גישוריים המשתתפים על פרינציפים של שיח על רקע של משברים אידיאולוגיים וחברתיים-דתיים.

1054.4204.01 סכסוכים לאומיים ובינלאומיים - ד"ר אלון ליאל

סמינר על סכסוכים בינלאומיים אשר ינתח לעומק סדרה נבחרת של סכסוכים בינלאומיים ובהם הסכסוך הישראלי-פלשתיני, הסכסוך הדרום-אפריקני, הסכסוך התורכי-כורדי, הסכסוך בקפריסין, הסכסוך באירלנד וסכסוכים נוספים מרחבי העולם. הסמינר יחל בהצגת מסגרת תיאורטית ויסתיים בנייתו ההישגים של ועדות האמת והפיוס שפעלו במקומות שונים בעולם, חלקם בהצלחה בלתי מבוטלת.

1054.4209.01 יישוב סכסוכים בארגונים: הנחיה, בניית הסכמות וכלים אחרים - ד"ר יובל קליש
סמינריון מתקדם זה נועד להשלים את הקורס "יישוב סכסוכים בארגונים: יסודות תיאורטיים" וללמד סדרה של כלים המשמשים ליישוב סכסוכים ארגוניים. יוצגו טכניקות להערכת סכסוך, למיפוי רשתות חברתיות, להנחיית קבוצות לאפקטיביות ולבניית הסכמות בארגונים. הבסיס התאורטי ישולב בתרגול מעשי.

1054.4220.01 הסכסוך הישראלי-ערבי בתרבות הישראלית - ד"ר יובל בנימן

הקורס יעסוק בייצוג הסכסוך בתרבות הישראלית, יידונו בו טקסטים תרבותיים מרכזיים בהתפתחות התרבות הישראלית וייבחנו הקונפליקט בהם, הן מבחינת ההתפתחות ההיסטורית של ייצוג הסכסוך בתרבות והן ביחס להתרחשויות במציאות הקונפליקט. ייבחנו שירים, סיפורים קצרים, סרטים, רומנים, מחזות, סרטים דקומנטריים, קטעי עיתונות, סדרות טלוויזיה, ועוד - ודרכם ייעשה ניסיון לבחון איך נראה הסכסוך הישראלי-ערבי בתרבות הישראלית, במה שונה אופן הצגת הסכסוך בתרבות מאופן הצגתו בשיח הפוליטי-מדיני, וכיצד התפתח ייצוג הסכסוך בתרבות לעומת התפתחותו במציאות הישראלית.

1054.4221.01 מפגש מזרח-מערב: לשון, מסר ומו"מ באסלאם - פרופ' אלעאי אלון

סמינר זה יבחן את המכשיר היסודי ביותר לנהול מו"מ - הלשון. הנחת היסוד הנה כי עוד לפני פתיחת הדיון התכני, שמהגדרה יציג הבדלים בין הצדדים, עצם ההתייחסות ללשון שונה בין נושאים ונותנים מערביים לאלה מתרבות האסלאם. התעלמות מהבדלים אלה מזמינה אי-הכנות שקשה לגלות אותן, וסופן עלול לפגוע בתוצאות המו"מ. בין הנושאים שייבחנו במסגרת הסמינר: תפיסת הלשון, סוגי לשון, לשון ותרבות, לאומיות ופוליטיקה, מאפייני הלשון, שמושי לשון, אמצעים לשוניים.

קורסי בחירה

1054.4104.01 גישות דתיות - מר חיים נבון ומר אחמד נאטור

בקורס נעסוק בגישות ביהדות ובאיסלם בנוגע ליישוב סכסוכים. ניגע בנושא מזוויות שונות: כתיבי הקודש ופרשנותם, החוק הדתי, תפישות תיאולוגיות, ועוד. מלבד היכרות עם הגישה היהודית והגישה המוסלמית כשלעצמן, הקורס יכלול גם ראייה השוואתית של השקפות שתי הדתות.

1054.4210.01 היבטים קוגניטיביים וחברתיים של סכסוכים ויישובם -

פרופ' דן זכאי וד"ר יחיאל קלר

הקורס יתאר גישות פסיכולוגיות לסכסוכים בינאישיים ובינקבוצתיים: ייבחנו נושאים כגון תרומת המצב מול גורמי אישיות, תהליכי הבניה קוגניטיבית, הייריסטיקות, השפעות קבוצתיות ובינקבוצתיות, תהליכי מו"מ וחסימים במו"מ. יישוב סכסוכים, ועוד. הלמידה תלווה במספר תרגילי סימולציה.

בוררות הסכמית בינ"ל - עו"ד רונן סטי

מטרת הקורס להקנות ידע וכלים בתחום הליך הבוררות הכולל ערכאת ערעור (להלן - בוררות הסכמית) וכן היכרות עם תחום הבוררות הבינלאומי. הבוררות ההסכמית מהווה כלי מרכזי לפתרון סכסוכים מחוץ לכותלי בית-המשפט המיושם בעולם. בארץ, זוכה כלי זה לתמיכה רחבה בקרב רבים בשל יכולתו להתמודד עם הביקורת על הליך הבוררות הכולל אפשרות ביטול בלבד של פסק הבוררות. בנוסף, ייבחן יישומו הבינלאומי של הליך זה במדינות שונות וקליטתו הראויה בישראל. כמו-כן נפתח צוהר להבנת תורת הבוררות הבינלאומית ומאפייניה.

הקורס יכלול תרגילי הדמייה של הליכי בוררות מגוונים בתחומי העסקים, הקהילה, מינהל ועוד לצד בחינת בסיסה האקדמי והמעשי של הבוררות ההסכמית.

1054.4206.01 יישוב סכסוכים בארגונים: יסודות תיאורטיים - ד"ר יובל קליש

קורס בחירה זה נועד לתת בסיס תיאורטי ביישוב סכסוכים בתוך ארגונים, תוך התייחסות מיוחדת למבנה החברתי של הארגון ולהשפעתו של מבנה זה על יישוב מצלח של סכסוכים ועל שינוי ארגוני. נדון במורכבות ובייחודיות של קונפליקטים ארגוניים, יוצגו מונחי יסוד בהתנהגות ארגונית וגישות שונות לזיהוי מועמדים וקבוצות למשא-ומתן. יושם דגש על טכניקות למיפוי הון אישי וקבוצתי, על סוגי קונפליקטים ארגוניים שונים, ועל כוח ופוליטיקה ארגונית.

1054.4213.01 סכסוכים בקהילה ויישובם - ד"ר עידית בליט-כהן

הקורס יפגיש את הסטודנטים עם תיאוריות ומושגים בנושאי קהילה, הבהרת המושג, תיאור וניתוח סוגי קהילות תוך דגש על הבנת חשיבות הקהילה בחייהם של אנשים ומקומן של קהילות בעידן הנוכחי. בנוסף, הקורס יתייחס לסכסוכים בין קהילות שונות, בין קבוצות אינטרס שונות בתוך הקהילה, ובין קהילות לבין גורמים אחרים כגון, ארגונים ממסדיים, גופים חוץ ממסדיים וכד'. בקורס ידונו דרכים שונות להתמודדות ויישוב סכסוכים בהקשר הקהילתי.

הקורס יסתמך על ספרות עדכנית ורלוונטית וכן, על אירועים קונקרטיים מהמציאות הישראלית.

1054.4216.01 היבטים חברתיים של סכסוכים בסביבה - ד"ר יצחק אומר

הקורס נועד להכיר קונפליקטים סביבתיים בקני מידה גיאוגרפיים שונים, את הגורמים לחיזורותם, את הקשרם התפישתי, החברתי והתכנוני, ואת הדרכים והגישות לפתרונם. נושאי הקורס: הגדרת מושגים - משאבי הסביבה ואיכותם, מפגעים סביבתיים וקונפליקטים סביבתיים. התפתחות הדגם המרחבי של שימושי קרקע והיחזורות קונפליקטים סביבתיים. תפישת מגורים של קבוצות חברתיות. צדק סביבתי. השפעות חיצוניות חיוביות ושליליות. תפישת האדם את סביבת מגוריו - טריטוריאליזם; מודעות, דימוי וידע של הסביבה. מרחבי השפעה של מפגעים סביבתיים; תפישת סובייקטיבית והערכות אובייקטיביות אל מול חוק התכנון והבנייה. תהליך התכנון - הסדרת היחס בין שימושי קרקע במסגרת תהליך הסטטוטורי; ועדות התכנון, תוכניות מתאר, תהליך התכנון ומשתתפיו; תסקירי השפעה על הסביבה. גישות לתהליך התכנון. טכנולוגיית מידע סביבתי ככלי עזר לשיתוף בתכנון סביבתי. דינן על מקורות הקונפליקטים הסביבתיים ודרכים ליישובם.

1054.4217.01 מעורבותם של ארגונים בינלאומיים בפתרון קונפליקטים ביחב"ל - ד"ר אלי בן טורה

מטרת הקורס הנה להכיר את מורכבות היחסים הבינ"ל, המאפיינים ניהול ופתרון קונפליקטים באמצעות ארגונים ומוסדות בינ"ל. הקורס יתמקד במעורבותם של ארכליים וארלמיים, בייצוב או בפתרון מצבי קונפליקט ומשבר בינ"ל באמצעות: תיווך, מניעה, פישור, שיפוט או העמקת שיתוף הפעולה. נבחן אסטרטגיות תיאורטיות וגישות מעשיות למעורבותם של ארגונים בינ"ל, תוך התמקדות במוסדות האו"ם, בסוכנויות המיוחדות של האו"ם, כוחות השלום של האו"ם, NGOs.

1054.4219.01 יישוב סכסוכים בעולם העבודה

מטרת הקורס להקנות ידע תאורטי ומעשי על דרכי יישוב סכסוכים בעולם העבודה. דגש מיוחד ינתן לגישור כדרך אלטרנטיבית לפתרון מחלוקות בהסכמה בתחום העבודה הן במסגרת הארגון בתחום משאבי אנוש והן במסגרת בית הדין לעבודה.

בין נושאי הקורס- סוגי סכסוכים בעולם העבודה, התפתחות דרכי יישוב סכסוכים בעבודה בארץ ובעולם, משפט העבודה בישראל - קיבוצי ואנדבידואלי, שימוש בחוקי עבודה בהליכי הגישור, מאפייני הגישור בעולם העבודה.

שיטת ההוראה - הרצאות פרונטליות, ניתוח ארועים בתחום משאבי אנוש סימולציות גישוריות במקרי אמת מבית הדין לעבודה.

התכנית ליישוב סכסוכים וגיבור

תואר שני

סמסטר א'

שנה א' - קורסי ליבה וחובה

			הדרכה במאגרי מידע ביישוב סכסוכים	1054.4000
	8.11.07	13:00-11:00	ה'	.01
	15.11.07	13:00-11:00	ה'	.02
	22.11.07	13:00-11:00	ה'	.03
	29.11.07	13:00-11:00	ה'	.04
			שיטות מחקר כמותיות	1054.4101
דייר לרנטל תמר	004	15:00-13:00	ה'	.01 שיעור
			שיטות מחקר איכותיות	1054.4102
גבי רמר ביאל שרון	105	15:00-13:00	ה'	.01 שיעור
			דרכים אלטרנטיביות ליישוב סכסוכים	1053.1102
דייר כהן אורנה	004	17:00-15:00	ה'	.01 שיעור
			גישות פסיכולוגיות-חברתיות	1053.1103
פרופ' נדלר אריה	004	19:00-17:00	ה'	.01 שיעור
			ניהול משא ומתן בבסיס ליישוב סכסוכים	1053.1107
עו"ד קוברסקי יונתן	004	21:00-19:00	ה'	.01 שיעור
			קורסי בחירה	
			יישוב סכסוכים בארגונים: יסודות תיאורטיים	1054.4206
דייר קליש יובל	004	13:00-11:00	ה'	.01 שיעור

סמסטר ב'

שנה א' - קורסי ליבה וחובה

ד"ר גרוניק אריה	004	גישות פוליטיות ה' 15:00-13:00	1053.1105 .01 שיעור
פרופ' אלעאי אלון	004	גישות תרבותיות ה' 17:00-15:00	1054.4211 .01 שיעור
ד"ר דויטש אורנה	004	גישות משפטיות ה' 19:00-17:00	1053.1104 .01 שיעור
מר בלנק דרור	004	גישות כלכליות ה' 13:00-11:00	1054.4103 .01 שיעור

קורסי בחירה

מר נבון חיים מר נאטור אחמד	004	גישות דתיות ה' 21:00-19:00	1054.4104 .01 שיעור
פרופ' זכאי דן פרופ' קלר יחיאל	203	היבטים קוגניטיביים וחברתיים של סכסוכים וישובם ה' 21:00-19:00	1054.4210 .01 שיעור
ד"ר בליט-כהן עידית	004	סכסוכים בקהילה וישובם ה' 11:00-09:00	1054.4213 .01 שיעור

סמסטר קיץ

ד"ר כהן אורנה		קורס גישור א'	1053.1106 .01 סדנה
ד"ר כהן אורנה		ה' 19:30-15:00	.02 סדנה
ד"ר דויטש אורנה		ה' 21:00-15:00	.03 סדנה

שנה ב'

			<u>סמסטר א'</u>
			<u>סמינרים</u>
אנטומיה של פרדוקס: תהליך אוסלו ככשלון פורץ דרך			1054.4201
די"ר קובי מיכאל	203	ה' 15:00-12:00	.01 סמינר
סכסוכים במשפחה			1054.4214
די"ר גרון יעל	203	ה' 18:00-15:00	.01 סמינר
די"ר אלדר דורית	419	ה' 18:00-15:00	.02 סמינר
יישוב סכסוכים בארגונים: הנחיה, בניית הסכמות וכלים אחרים			1054.4209
די"ר קליש יובל	204	ה' 15:00-12:00	.01 סמינר
פונדמנטליזם מול הומניזם – האתגר שבגישור			1054.4218
פרופ' גתי יהושע	203	ה' 21:00-18:00	.01 סמינר
יישוב סכסוכים בעולם העבודה			<u>קורסי בחירה</u> 1054.4219
גב' נבון אסתר	004	ו' 11:00-09:00	.01 שיעור
מעורבותם של ארגונים בינלאומיים בפתרון קונפליקטים			1054.4217
די"ר בן טורה אלי	425	ו' 13:00-11:00	.01 שיעור
			<u>סמסטר ב'</u>
			<u>סמינרים</u>
יישוב סכסוכים בארגונים: הנחיה, בניית הסכמות וכלים אחרים			1054.4209
די"ר קליש יובל	203	ה' 15:00-12:00	.02 סמינר
סכסוכים לאומיים ובינלאומיים			1054.4204
די"ר ליאל אלון	203	ה' 21:00-18:00	.01 סמינר
הסכסוך הישראלי-ערבי בתרבות הישראלית			1054.4220
די"ר בנוימן יובל	203	ה' 18:00-15:00	.01 סמינר
מפגשי מזרח-מערב: לשון, מסר, ומו"מ באסלאם			1054.4221
פרופ' אלעאי אלון	421	ה' 21:00-18:00	.01 סמינר
היבטים חברתיים של סכסוכים בסביבה			<u>קורסי בחירה</u> 1054.4216
די"ר אומר יצחק	425	ו' 11:00-09:00	.01 שיעור
בוררות הסכמת ובינלאומית			1054.4208
עו"ד סטי רונן	004	ו' 13:00-11:00	.01 שיעור

תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW

NCJW WOMEN AND GENDER STUDIES PROGRAM

לימודי התואר הראשון

כללי

התכנית נלמדת במסגרת בין-פקולטטית, המשלבת שלוש פקולטות: רוח, אמנויות, חברה. התכנית נלמדת במסלול דו-חוגי לצד חוג דיסציפלינרי נוסף (ולא לצד תכנית רב-תחומית או בין-תחומית), ומתוכננת להימשך שלוש שנים (סה"כ 60 ש"ס).

התכנית נתמכת ע"י האירגון האמריקני "מועצת נשים יהודיות - ארה"ב" - NCJW (National Council of Jewish Women). התכנית מציעה מלגות מתרומת NCJW לפרוים ללימודי נשים.

מטרת התכנית

בתכנית זו מוצגים לימודי נשים ומגדר בתחומים מגוונים ומנקודת מבט ביקורתית. היסטוריה, פילוסופיה, סוציולוגיה, תולדות האמנות, משפט, פוליטיקה, קולנוע, ספרות, חינוך, פסיכולוגיה - ועוד - כל אלה נלמדים תוך בחינה ביקורתית של הנחות היסוד המדעיות שלהם, ותוך שילוב לימודי נשים ומגדר ואלטרנטיבות פמיניסטיות להמשגה ולתיאור מדעי. התכנית בנויה על תשתית רחבה של תאוריות פמיניסטיות, ועל מגעיהן עם תאוריות בתחומים קרובים. במוקד הדיון עומדות שאלות של מקומן ותפקידן של נשים, כמו-גם של מיעוטים לאומיים, אתניים, דתיים, גזעיים, סוציו-אקונומיים ומיניים; שאלות על צורות ייצוגם של אלה בתרבות; שאלות על אודות האופן שבו הדיון בשוליים החברתיים משנה את צורת החשיבה אודות התרבות בכלל; ושאלות על המושג 'גבריות' במכלול היבטיו וזיקותיו.

תכנית לימודי נשים ומגדר מניחה כי בכל התחומים המדעיים נעלם במידה זו או אחרת הייצוג השוויוני של נשים: על דעתן, על עולמן, על קולן - כל אלה הודרו מן השיח שעניינו "בני אדם" באשר הם. ממילא משתמע שבתכנית יש גם התייחסות לגורמים להעלמה זו, דהיינו למושגים הקשורים ביחסי כוח ושליטה. התכנית מתייחסת להיבטים שונים של מיעוט-הייצוג הזה, מנתחת את סיבותיו והקשריו ואת הדרכים בהן התמודדו נשים ומיעוטים שונים עם מיקומם השולי, תוך הצעת סדר יום מחשבותי, אינטלקטואלי ומחקרי, אלטרנטיבי. הדיון הפמיניסטי בנשיות מעלה ממילא מחשבות חדשות על היווצרות, ייצוג והשתנות של תפישת הגבריות, על תפישת היחסים בין המינים ועל הזינאמיות שבהגדרות המגדריות.

מידע על ההלימודים תמצאו בכתובת: <http://www.tau.ac.il/humanities/ncjw>

הכשרה להוראת מדעי החברה בבתי-ספר על יסודיים (סוציולוגיה, כלכלה, מדע המדינה)

הלימודים לקראת תעודת הוראה במדעי החברה מתקיימים בחוג למדיניות ומינהל בחינוך, בית הספר לחינוך.

היקף הלימודים וסדרם

משך הלימודים לקראת תעודת הוראה הוא **עד שנתיים**. הלימודים כוללים שיעורי מבוא, לימודים מקצועיים ושיעורי בחירה בהיקף של 24 ש"ס וכן הכשרת מעשית. ההכשרה המעשית אינה כלולה במכסת השעות הנדרשת לקראת תעודת הוראה. במידת הצורך, יידרשו לימודי השלמה. לימודי השלמה כוללים השתתפות בשיעורים וכתובת עבודות ובחינות בהתאם לדרישות החוג בו הם מתקיימים.

תנאי רישום וקבלה

רשאים להירשם ללימודים לקראת תעודת הוראה במדעי החברה בחטיבה העליונה: בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" במדעי החברה (בחוגים: סוציולוגיה, כלכלה ומדע המדינה) או במדעי ההתנהגות, (בתחומים סוציולוגיה, כלכלה או מדע המדינה) בציון "טוב" 75 ומעלה. קיימת אפשרות להתחיל בלימודים בשנה האחרונה ללימודי התואר הראשון בסוציולוגיה, בכלכלה או במדע המדינה, לאחר סיום שתי שנות לימוד מלאות בחוגים הנ"ל, בציון "טוב" 75 לפחות.

לימודי השלמה

בוגרים בסוציולוגיה יחויבו בתחום הכלכלה ומדע המדינה.
בוגרים בכלכלה יחויבו בתחום הסוציולוגיה ומדע המדינה.
בוגרים במדע המדינה יחויבו בתחום הסוציולוגיה והכלכלה.

שיעור השלמה בתחום סוציולוגיה: "מושגי יסוד וגישות תאורטיות בסוציולוגיה של החינוך".

שיעור השלמה בתחום מדע המדינה: "משפט וחינוך".

שיעור השלמה בתחום הכלכלה: "כלכלת חינוך והיבטים של מימון החינוך".

פרטים נוספים ניתן למצוא כידיעון ביה"ס לחינוך באתר האינטרנט <http://www.tau.ac.il/education>, וכן ניתן לקבל במזכירות החוג למדיניות ומינהל בחינוך, טלפון 03-6407978 או במזכירות תלמידים של ביה"ס לחינוך טלפון 03-6408460. כמו כן ניתן לפנות למרכז המסלול לתעודת הוראה, ד"ר יהודה יעקובסון.

תעודת הוראה באזרחות

מרכז התכנית: ד"ר רוני ריינגולד

הלימודים לקראת תעודת הוראה באזרחות מתקיימים בחוג למדיניות ומינהל בחינוך, בית הספר לחינוך.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר בעלי תואר אקדמי במשפטים או במדעי החברה (בסוציולוגיה, בכלכלה או במדע המדינה) לחוראת מקצוע האזרחות בבית הספר העל-יסודי בישראל, תוך הכרת טכנולוגיות חדשות ושיטות הוראה מתקדמות.

תנאי רישום וקבלה

רשאים להירשם ללימודים לקראת תעודת הוראה באזרחות בחטיבה העליונה: בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" במשפטים או במדעי החברה (בסוציולוגיה, בכלכלה או במדע המדינה) בציון ממוצע 75 לפחות, או תלמידים שסיימו שתי שנות לימוד מלאות בחוגים הנ"ל.

היקף הלימודים וסדרם

משך הלימודים לקראת תעודת הוראה הוא עד שנתיים. הלימודים כוללים שיעורי מבוא כלליים ולימודים מקצועיים בתחום ההוראה, בהיקף של 24 ש"ס, וכן הכשרה מעשית. במידת הצורך, יידרשו לימודי השלמה. לימודי ההשלמה כוללים השתתפות בשיעורים וכתבת עבודות ובחינות בהתאם לדרישות החוג בו הם מתקיימים. ההכשרה המעשית אינה נכללת במכסת השעות הנדרשת לקראת תעודת הוראה.

שיעורי השלמה

בעלי תואר בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ובכלכלה יחויבו בשיעורי ההשלמה הבאים: שיעור השלמה בתחום מדע המדינה "משפט וחינוך" - 2 ש"ס, ושיעור השלמה במשפטים "משפט, חברה ותרבות" - 3 ש"ס.

בעלי תואר ראשון במדע המדינה יחויבו בשיעורי ההשלמה הבאים: שיעור השלמה בתחום הסוציולוגיה "חברה בישראל" - 3 ש"ס, אשר ייחשב כשיעור בחירה, ושיעור השלמה בתחום משפטים "משפט, חברה ותרבות" - 3 ש"ס.

בעלי תואר ראשון במשפטים יחויבו בשיעורי ההשלמה הבאים: שיעור השלמה בתחום הסוציולוגיה "חברה בישראל" - 3 ש"ס, ושיעור השלמה מתחום מדע המדינה "משפט וחינוך" - 2 ש"ס.

פרטים נוספים ניתן למצוא בידעון ביה"ס לחינוך, החוג למדיניות ומינהל בחינוך, באתר האינטרנט <http://www.tau.ac.il/education>.

ניתן לפנות למזכירות החוג למדיניות ומינהל בחינוך, טלפון 03-6407978 או למזכירות התלמידים של ביה"ס לחינוך טלפון 03-6408460. כמו כן ניתן לפנות למרכז המסלול לתעודת הוראה, ד"ר רוני ריינגולד.

החטיבות

תלמיד רשאי להירשם לקורסי חטיבה רק לאחר שקבלתו לחטיבה אושרה ע"י מזכירות הפקולטה למדה"ת. טופסי הרשמה לחטיבות ניתן להוריד מהאינטרנט: <http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp> וכן ניתן לקבל בנקודת המודיעין בקומה ג', בבניין נפתלי. את הטפסים יש להחזיר למזכירות הפקולטה.

שם החטיבה	רגילה	מורחבת	קבלה לסמסטר	דרישות קבלה
אנגלית	✓		א'י	-
ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום	✓		א'י	-
גיאוגרפיה וסביבת האדם	✓		א'י	-
היסטוריה כללית	✓		א'י	ב'י
היסטוריה של המזרח	✓		א'י	-
היסטוריה של עם ישראל	✓		א'י	-
העשרה	✓		א'י	ב'י
חשבונאות	✓		א'י	עמידה בתנאי הקבלה של החוג
כלכלה ^{1,2}		✓	א'י	ב'י
לימודי צבא ואסטרטגיה ^{1,2,3}	✓	✓	א'י	ב'י
לימודי מגדר (הבדלים בין חמינים)	✓		א'י	ב'י
מדע המדינה ^{1,2}	✓	✓	א'י	ב'י
מתמטיקה ³	✓	✓	א'י	ב'י
ניחול	✓		א'י	עמידה בתנאי הקבלה של החוג
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה ^{1,2}	✓	✓	א'י	ב'י
סטטיסטיקה ³	✓	✓	א'י	ב'י
ספרות	✓		א'י	-
עבודה סוציאלית	✓		א'י	ראה בפרק חטיבות פקולטתיות
פילוסופיה	✓		א'י	ב'י
לימודי התרבות העברית	✓		א'י	-
פסיכולוגיה ¹	✓		א'י	-
צרפתית	✓		א'י	-
לימודי הערבית והאסלאם	✓		א'י	-
תולדות האמנות ²	✓	✓	א'י	-
תקשורת ¹	✓		א'י	ראה בפרק החוג

בשל מגבלות קליטה בחטיבות אין הפקולטה מתחייבת לקבל כל תלמיד לחטיבה בה בחר בעדיפות ראשונה.

- 1 תכניות הלימודים - בפרק החוג.
- 2 החטיבה המורחבת תאוזכר בתעודת הב.א.
- 3 חטיבה זו אינה מיועדת לתלמידי החוג והחטיבה במדע המדינה

חטיבות פקולטטיות חטיבה ללימודי מגדר (הבדלים בין המינים)

מטרת החטיבה לאפשר לתלמידים המתעניינים בהיבטים החברתיים של הבדלים בין המינים ובמעמד האישה בחברה להרחיב ולהעמיק את הידע שלהם בתחום. החטיבה בת 16 ש"ס.

תנאי קבלה:

- יתקבלו תלמידים אשר סיימו את הקורסים הבאים בציון "עובר" לפחות:
1. מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה.
  2. אחד ממבואות שנה א' במדע המדינה או מהמבואות הכלל פקולטטיים הבאים: מבוא לפסיכולוגיה, שיטת המשפט הישראלי, מבוא לכלכלה ללא כלכלנים.
  3. סטטיסטיקה או שיטות מחקר באתר מחוגי הפקולטה.

יועצת החטיבה: יפורסם

תכנית הלימודים

- א. קורסי חובה 5-6 ש"ס:
1. מגדר וחברה
  2. מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים
  3. פמיניזם, חברה ומשפט בישראל
- ב. קורסי בחירה
- התלמידים ילמדו בשיעורי הבחירה קורסים בהיקף שישלים את המכסה הכוללת של לימודי החטיבה ל-16 ש"ס לפחות. אפשר לתשלים את מכסת שיעורי הבחירה גם עם שיעורי החובה בחטיבה.

מערכת שעות

סמסטר א'

קורסי חובה

	מגדר וחברה				
פרופ' הרצוג חנה	גי	16:00-13:00	001	1041.2611	01. שו"ת
				0608.1110	
	מבוא לפילוסופיה פמיניסטית:				
	מחשבות נשים				
ד"ר מירי רוזמרין	אי	14:00-12:00	144 גילמן	0608.1122	01. שיעור
	פמיניזם, חברה ומשפט בישראל				
ד"ר דפנה הקר	בי	12:00-09:00	281 גילמן	0608.1122	01. שיעור
					**חופף לקורס 06682132

			<u>קורסי בחירה</u>
	מגדר ואי שוויון	1041.3570	
ד"ר מנדל חדס	ד' 16:00-13:00 108 נפתלי	.01 שו"ת	
	דימויי נשים וגברים בתקשורת	1085.3060	
פרופ' למיש דפנה	ג' 10:00-08:30 004 נפתלי	.01 שיעור	
	היסטוריה ומגדר	0608.1004	
ד"ר תמי רוז	ד' 12:00-10:00 282 גילמן	.01 שיעור	
	אכילה בהפרעה: זהות, גוף ומגדר	0608.3400	
ד"ר גולדין סיגל	א' 16:00-14:00 001 רוזנברג	.01 שיעור	
	הקול הנשי באמנות הצרפתית	0668.2054	
גב' קולט רחל ליימן	א' 14:00-12:00 103 ווב	.01 שו"ת	
	ילדים וילדות ביוון ורומא	0672.1105	
ד"ר רחל צלניק-אברמוביץ	ב' 14:00-12:00 278 גילמן	.01 שיעור	
	ה' 14:00-12:00 278 גילמן		
	אוכל, שתייה, גבר, אשה: הישראלים הראשונים כבני תרבות	0677.1120	
ד"ר אורית רוזין	ד' 14:00-12:00 002 רוזנברג	.01 שיעור	
	הקול האחר: ספרות נשים ישראלית	0680.2069	
ד"ר לילי רתוק	ב' 12:00-10:00 002 רוזנברג	.01 שיעור	
	ה' 12:00-10:00 002 רוזנברג		
	סיפורי דבורה בארון: אורות באופל	0680.2038	
ד"ר עינת ברעם אשל	ב' 10:00-08:00 306 גילמן	.01 שיעור	
	גיבורים באל כוחם: תלישות ועכבות ארוטיות בספרות העברית	0680.2073	
ד"ר עינת ברעם אשל	ד' 18:00-16:00 001 רוזנברג	.01 שיעור	
	טקסט, סקס, סקסט: ספרות הנשים הישראלית	0680.3062	
ד"ר רוני הלפרן	ה' 14:00-12:00 326 גילמן	.01 שיעור	
	ג'יין אוסטיין ואמנות הרומאן	0680.3052	
מר אייל סגל	ג' 12:00-10:00	.01 שיעור	
	כשפסיכואנליזה פוגשת מגדר	0608.3401	
ד"ר אפי זיו	א' 12:00-10:00 001 ווב	.01 שיעור	

			<u>סמסטר ב'</u>
	משפחה וחברה	1041.2604	
פרופ' שטייר חיה	א' 13:00-10:00 003 נפתלי	.01 שו"ת	
	הפמיניזם הצרפתי מדה-בובואר עד ימנו	0608.3106	
ד"ר דינה חרובי	ה' 16:00-14:00 281 גילמן	.01 שיעור	
	ביולוגיה ומגדר	0608.1139	
פרופ' גיני קין	א' 12:00-10:00 001 ווב	.01 שיעור	
	בין המינים: מבוא לתיאוריות פמיניסטיות עכשוויות	0608.1115	
ד"ר אורלי לובין	ב' 16:00-14:00 223 גילמן	.01 שיעור	
	יחסי "אני-זולת": מבטים פמיניסטיים	0608.1146	
ד"ר מירי רוזמרין	ד' 12:00-10:00 281 גילמן	.01 שיעור	
	הפואטיקה של נידודות מגדרית	0608.3300	
ד"ר עמליה זיו	ה' 14:00-12:00 001 רוזנברג	.01 שיעור	
	תרבות הגוף: ייצוגי הגוף הנשי באמנות המודרנית	0608.1003	
ד"ר טל דקל	ה' 14:00-12:00 282 גילמן	.01 שיעור	
	יחסי מיגדר במרחב הישראלי	0691.2863	
ד"ר טובי פנסטר	ב' 14:00-12:00 305 גילמן	.01 שו"ת	
	מין, מגדר ומיניות במזה"ת ובאפריקה	0622.2144	
פרופ' דרור זאבי	א' 18:00-16:00 456 גילמן	.01 שו"ת	
	ה' 18:00-16:00 456 גילמן		
	אהבה במקרא - קריאה מיגדרית	0690.2234	
ד"ר אהובה אשמן	ב' 12:00-10:00 106	.01 שיעור	
	בין היהודי החדש לילדי ההפקר: אידיאולוגיה, מגדר ורווחה בתקופת ה	0662.2047	
ד"ר תמר רוז	ג' 18:00-16:00 307 גילמן	.01 שיעור	
	על גיבורות ועל גיבורים: הישראלים והשואה	0662.1125	
גבי שרון גבע	ה' 10:00-08:00 307 גילמן	.01 שו"ת	

		פוליטיקה ונשים פלסטינאיות בישראל:	0662.2102
		בין הפרטי לציבורי	
די"ר תגריד יחיא-יונס	307 גילמן	ה' 12:00-10:00	.01 שיעור
		אלג'יריה, קניה, פלסטין: נשים במאבקים לאומיים	0662.2056
די"ר אירית בק	278 גילמן	ב' 16:00-14:00	.01 שיעור
		בלי הבדל מין? נשים יהודיות בישראל בשנות המדינה הראשונות	0662.2053
גבי שרון גבע	278 גילמן	ג' 10:00-08:00	.01 שו"ת
		סיפורת הומוסקסואלית גברית	0680.2078
די"ר עמליה זיו	220 גילמן	ב' 16:00-14:00	.01 שיעור
		אמנות או נמות: סיפורי חניכה של סופרים וסופרות	0680.2068
גבי תמר מרין	305 גילמן	ג' 14:00-12:00	.01 שיעור
		נשיות הודית בתרבות הקלאסית והפופולארית	0687.2163
גבי מיה טבת דיין	281 גילמן	ה' 18:00-16:00	.01 שיעור
		היררכיה, מערכות יחסים ושאלות של מגדר בהודו בת זמננו	0687.2151
די"ר הרינדר מישרה	279 גילמן	ב' 14:00-12:00	.01 שיעור
		אהבה ומוסכמות חברתיות בספרות הסינית המסורתית	0687.2078
פרופ' מאיר שחר	277 גילמן	א' 18:00-14:00	.01 שיעור

חטיבות מחוץ לפקולטה

החטיבה באנגלית

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי' בלבד.

Social Sciences Minor in English

Below are examples of 16-hour "cube" for a Minor in English to be taken by Social Science students. Exact "cubes" should be constructed in consultation with an Adviser from the English and American Studies Department who will advise according to department requirements and the needs of individual students. The numbers in parenthesis before the name of each course refer to the semester hour credit for each course.

Cube I

- (4) A Theory Course
- (4) A Theory Course
- (4) Introduction to English Culture
- (4) Advanced Course (English Fiction)

Cube II

- (4) A Theory Course
- (4) A Theory Course
- (4) Introduction to American Culture
- (4) Advanced Course (American Fiction)

החטיבות בארכיאולוגיה ובתרבויות המזרח הקדום

הקבלה לחטיבות בסמסטר א' בלבד.

חטיבה בתחום ארכיאולוגיה של אי"י - עם סמינריון

4	שי"ס	- הארכיאולוגיה של ארץ ישראל משתר ההיסטוריה ועד חורבן ירושלים (שיעור חובה)
2	שי"ס	- הארכיאולוגיה מהי? (שיעור חובה)
10	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג, עפ"י הנחיות היועץ ¹
4	שי"ס	- סמינריון
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה בתחום תרבויות המזרח - עם סמינריון

2	שי"ס	- מבוא כללי לתולדות המזרח הקדום (חובה)
2	שי"ס	- אחד מן המבואות להלן (חובה): מבוא לתרבות אגאית בתקופת הברונזה או: מבוא לתרבות אנטוליה/מבוא לתרבות מצריים/ מבוא לתרבויות מסופוטמיה - כפוף לנושא הסמינריון
12	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג ²
4	שי"ס	- סמינריון שבו תיכתב עבודה סמינריונית או עבודת רפראט
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה בהיסטוריה מקראית - עם סמינריון

4	שי"ס	- מכיבוש הארץ לגלות בבל - ההיסטוריה של אי"י בתקופת המקרא (חובה)
2	שי"ס	- כתובות עבריות ומשמעותן לשחזור ההיסטוריה (חובה)
10	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג עפ"י הנחיות היועץ
4	שי"ס	- סמינריון או רפראט בהיסטוריה מקראית
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה בארכיאולוגיה קלאסית - עם סמינריון

4	שי"ס	- מבוא לארכיאולוגיה קלאסית של אי"י בתקופות הקלאסיות (חובה)
2	שי"ס	- ארכיאולוגיה מהי? (חובה)
2	שי"ס	- פרוייס - חפירות נבחרות בארץ ישראל בתקופות הקלאסיות (חובה)
2	שי"ס	- טכנולוגיות קדומות בעולם הקלאסי
2	שי"ס	- אמנות יוון ורומא
4	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג, עפ"י הנחיות היועץ
4	שי"ס	- סמינריון או רפראט: אדריכלות קדומה (בתקופות הקלאסיות)
20	שי"ס	סה"כ

חטיבה ללא סמינריון

2	שי"ס	- הארכיאולוגיה מהי? (חובה)
4	שי"ס	- הארכיאולוגיה של אי"י משתר ההיסטוריה ועד חורבן ירושלים (חובה)
2	שי"ס	- מבוא כללי לתולדות המזרח הקדום (חובה)
8	שי"ס	- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג עפ"י הנחיות היועץ
16	שי"ס	סה"כ

¹ אפשרית בחירה גם מתחום תרבויות המזרח"ק בהיקף שלא יעלה על 4 שי"ס.
² אפשרית בחירה גם מתחום ארכיאולוגיה של אי"י בהיקף שלא יעלה על 4 שי"ס.

החטיבה בגיאוגרפיה וסביבת האדם

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.
משך חלימודים בחטיבה: 3 סמסטרים לפחות.

חטיבת השלמה

ש"ס	8	2 מבואות לפי בחירה	צירוף א':
ש"ס	4	2 שיעורים מתקדמים	
ש"ס	4	2 שיעורי בחירה (חייבים להיות מתחום המבואות והשיעורים המתקדמים)	
ש"ס	16	סה"כ	
ש"ס	8	2 מבואות לפי בחירה	צירוף ב':
ש"ס	4	2 שיעורים מתקדמים	
ש"ס	2	1 שיעור בחירה (חייב להיות מתחום המבואות והשיעורים המתקדמים)	
ש"ס	2	סמינריון בסיסי נושאי (חייב להיות מתחום המבואות) (סמ' ב')	
ש"ס	4	סמינריון מתקדם (סמ' א' + ב')	
ש"ס	20	סה"כ	

הערה: כל לימודי החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם מתקיימים בבניין יד אבנר, אפקת.

החטיבה בהיסטוריה כללית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.

ש"ס	8	2 שו"תים	חטיבה
ש"ס	4	2 שיעורים	
ש"ס	4	1 סמינריון	
ש"ס	16	סה"כ	

הערות:

- דרישה מוקדמת להשתתפות בסמינריון היא סיום שני השו"תים. הסמינר צריך להיות בתקופה של אחד השו"תים שנלמדו.
- הסטודנט רשאי לבחור להגיש בסמינר עבודה סמינריונית או עבודת רפרט.

החטיבה בהיסטוריה של המזה"ת

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

		<u>שנת א'</u>
		מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
ש"ס	2	אחד מהתרגילים המוצעים ע"י החוג
ש"ס	4	
		<u>שנת ב'</u>
		שני מבואות בנוסף לנ"ל
ש"ס	4	
		<u>שנים ב'ג'</u>
		שיעורי בחירה
ש"ס	6	
ש"ס	16	

החטיבה בהיסטוריה של עם ישראל

הלימודים מחולקים עפ"י תקופות:

- תולדות עם ישראל
1. העת העתיקה
  2. ימי הביניים
  3. העת החדשה

חטיבה

מן הצירופים האפשריים של תקופות בחוג יכול התלמיד להרכיב את חטיבתו.

מבנה הלימודים

ניתן לבחור 2 תקופות מתוך ה-3. בכל תקופה 4 ש"ס שיעור ו-4 ש"ס תרגיל - סה"כ 16 ש"ס. ההשתתפות בתרגיל מותנית בהשתתפות בשיעור באותה תקופה.

החטיבה בחשבונאות

1. **יורשן להגיש בקשה להתקבל לחטיבה:**
- 1.1 תלמידים שהתקבלו לחוג לחשבונאות כתלמידים מן המניין לתכנית הדו-חוגית, בהליכי הקבלה הרגילים, ואשר הגישו בקשה להפסקת לימודיהם בחוג לחשבונאות והצהירו על ויתורם להמשך לימודיהם בחוג לחשבונאות או עמדו בתנאים אחרים כפי שנקבעו ע"י ועדת תוראה.
- 1.2 תלמידי הפקולטה למדעי החברה, העומדים בתנאי הקבלה של החוג לחשבונאות ואשר הודיעו מראש על כוונתם ללמוד לימודי חטיבה בלבד. תלמידים אלה יופנו באמצעות מזכירות הפקולטה למדעי החברה.
- 1.3 תלמידי חטיבה בחשבונאות, המבקשים להצטרף לחוג יידרשו לעבור הליכי רישום החלים על כלל המועמדים לחוג ולעמוד בדרישות הקבלה.
2. **סדרי רישום**
- 2.1 כל התקנות החלות על תלמידי החוג לחשבונאות, לרבות דרישות מוקדמות ומקבילות ותקנון בחינות, חלות גם על תלמידי החטיבה בחשבונאות.
- 2.2 הרישום לקורסים במסגרת החטיבה ייערך במזכירות החוג לחשבונאות.
3. **היקף הלימודים**
- על תלמיד החטיבה להשלים מכסת לימודים בהיקף של 18 ש"ס לפחות. במסגרת מכסה זו לא ייכללו קורסים המהווים דרישות מוקדמות או מקבילות לקורסים הנדרשים, ואשר אינם חלק מתכנית-החטיבה.

שם הקורס	היקף	דרישות מוקדמות ומקבילות
יסודות החשבונאות	4	בחינת מעבר בהנהי"ח וחישובים מסחריים
חשבונאות ניהולית	2	יסודות החשבונאות ¹ יסודות הכלכלה ¹
שיטות סטטיסטיות לחשבונאים	2	סטטיסטיקה לכלכלנים א+ב מבוא לאקונומטריקה ¹
יסודות תורת ההחלטות וחקר ביצועים	2	סטטיסטיקה לכלכלנים א' מתמטיקה לכלכלנים ב'
תכנון ובקרה עסקית	3	חשבונאות ניהולית יסודות תורת ההחלטות וחקר ביצועים יסודות המימון מבוא לאקונומטריקה מיקרו כלכלה א' הדרכה בספרייה: "שימוש במאגרי מידע"
משפט עסקי ומסחרי	3	יסודות המשפט יסודות החשבונאות ¹
מבוא למסים	2	יסודות המשפט יסודות החשבונאות
סה"כ ש"ס	18	

¹ דרישה מקבילה.

החטיבות במתמטיקה

א. חטיבות מצומצמות

מוצעות ארבע תכניות

תכנית א'-1

שנה א'

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2

ש"ס	3	שי + תי
ש"ס	3	שי + תי

שנה ב'

אלגברה לינארית לכלכלנים

ש"ס	4	שו"ת
ש"ס	18	סה"כ

תקנות

תלמיד ביה"ס לכלכלה חייב ללמוד את שני הקורסים הראשונים במסגרת החטיבה במתמטיקה ויהיה פטור מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים ב'". על התלמיד להשלים 6 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.
הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב במכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית א'-2

שנה א'

חשבון אינפיניטסימלי 1
חשבון אינפיניטסימלי 2

ש"ס	2	שי + תי
ש"ס	2	שי + תי

שנה ב'

אלגברה לינארית לכלכלנים

ש"ס	4	שו"ת
ש"ס	16	סה"כ

תקנות

תלמיד ביה"ס לכלכלה חייב ללמוד את שני הקורסים הראשונים במסגרת החטיבה ויהיה פטור מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים ב'". על התלמיד להשלים 8 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.
הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב במכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית ב'-1

שנה א'

אלגברה לינארית 1
אלגברה לינארית 2

ש"ס	3	שי + תי
ש"ס	2	שי + תי

שנה ב'

מתמטיקה לכלכלנים ב'

ש"ס	4	שו"ת
ש"ס	17	סה"כ

תקנות

לתלמידי החוג לכלכלה ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד להשלים 3 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בחוג לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית ב'-2

			שנה א'
ש"ס	1	שי 3 + ת'	מבוא לאלגברה 1
ש"ס	1	שי 3 + ת'	מבוא לאלגברה 2
			שנה ב'
ש"ס	4	שני"ת	מתמטיקה לכלכלנים ב' ואחד מבין הקורסים הבאים:
ש"ס	1	שי 3 + ת'	משוואות דיפרנציאליות רגילות להנדסה
ש"ס	1	שי 3 + ת'	חקר ביצועים 1
ש"ס	16	סה"כ	

תקנות

לתלמידי ביה"ס לכלכלה ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד להשלים 4 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בחוג לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

ב. חטיבות מורחבות

תנאי קבלה:

ציון 8 ומעלה בבחינת בגרות במתמטיקה ברמת 4 נקודות ומעלה (או במגמה ראלית/ ביולוגית).

מוצעות שתי תכניות:

תכנית מורחבת א'

ש"ס	14	שנה א':	חשבון דיפי ואינטגרלי 1 ו-2
ש"ס	6		מתמטיקה בדידת
ש"ס	5		מבוא להסתברות
" (סמסטר א')	4	שנה ב':	אלגברה לינארית לכלכלנים
" (סמסטר ב')	4		משוואות דיפי רגילות 1
			אחד מבין הקורסים:
ש"ס	4		תורת הפונקציות המרוכבות 1
ש"ס	4		תורת המספרים
ש"ס	4		מבוא למרחבי הילברט ותורת האופרטורים
ש"ס	37		סה"כ

תקנות

על תלמידי תכנית חטיבה זו חלות התקנות המפורטות בתכנית א' 1- לעיל ובנוסף פטורים התלמידים מהקורס "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'" (על סמך הקורס מבוא להסתברות). מכסת ההשלמה הכוללת של תלמידי תכנית זו היא 7 ש"ס בקורסי הבחירה בכלכלה.

תכנית מורחבת ב'

ש"ס	13	שנה א':	אלגברה לינארית 1 ו-2
ש"ס	3		מבוא לתורת הקבוצות
ש"ס	4		מתמטיקה לכלכלנים ב'
ש"ס	5	שנה ב':	מבוא להסתברות
ש"ס	4		אלגברה ב' 1
			2 מהקורסים הבאים:
ש"ס	3		תורת הגרפים
ש"ס	4		תורת המספרים
ש"ס	4		משוואות דיפרנציאליות רגילות להנדסה
ש"ס	36		סה"כ

תקנות

על תלמידי תכנית חטיבה זו חלות התקנות המפורטות בתכנית ב-1 לעיל ובנוסף פטורים התלמידים מהקורס "סטטיסטיקה לכלכלנים א'" (על סמך הקורס מבוטא להסתברות). מכסת התשלמה הכוללת של תלמידי תכנית זו היא 4 ש"ס בקורסי הבחירה בכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברת לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

החטיבה בניהול**1. תנאי קבלה לחטיבה**

תלמידים הלומדים לקראת תואר ראשון בפקולטה למדעי החברה יוכלו להשתתף בלימודי חטיבה במסגרת לימודי התואר הראשון בניהול, בפקולטה לניהול. התכנית מיועדת בעיקר לתלמידי התכנית החד-חוגית בכלכלה. מספר התלמידים בחטיבה מוגבל ונקבע על ידי הפקולטה למדעי החברה.

תנאי קבלה: עמידה בתנאי הקבלה לחוג לניהול בשנה בה מבקש התלמיד להתקבל לחטיבה. בנוסף, בשנה"ל תשס"ח, רשאים להגיש מועמדות תלמידים שהתקבלו לחוג לכלכלה דרך "אפיק מעבר". בקשתם תידון לגופה.

מידע אודות תנאי הקבלה של החוג לניהול מפורט בחוברת מידע למועמדים של המרכז למרשם. מומלץ לעקוב מקרוב אחר עדכונים שוטפים בנושא זה המתפרסמים ב"מערכת מידע אישי לתלמיד/מועמד".

2. סדרי רישום

- 2.1 על מנת לסיים את הלימודים בחטיבה יחד עם הלימודים בפקולטה למדעי החברה, מומלץ להתחיל את הלימודים בחטיבה בראשית שנה ב'.
- 2.2 תלמידים המעוניינים להצטרף ללימודי החטיבה בניהול יירשמו במזכירות הפקולטה למדעי החברה. מספר המקומות בחטיבה מוגבל.
- 2.3 **הרישום לחטיבה יתקיים אחת לשנה לקראת סמסטר א'.** הפקולטה למדעי החברה תמיין את בקשות הפונים ותעביר למזכירות החוג לניהול את רשימת התלמידים העונים על תנאי הקבלה בכפוף למכסת שנקבעה.
- 2.4 הרישום לקורסים במסגרת החטיבה בניהול יתקיים במזכירות החוג לניהול. תלמידי החטיבה בניהול ישולבו ברישום לקורסים המתנהל לתלמידי החוג באמצעות "שיטת המכרז". לוח זמנים לרישום לקורסים מפורסמים באתר החוג לניהול, ואף יובאו לידיעת התלמידים הממשיכים באמצעות הדואר האלקטרוני.
- 2.5 כל התקנות החלות על תלמידי החוג לניהול כפי שמתפרסמות בידיעון הפקולטה לניהול, לרבות אופן שקלול הציון בקורס ומשקלו בציון הגמר, מילוי חדרישות המוקדמות והמקבילות ותקנון הבחינות - חלות גם על תלמידי החטיבה בניהול.

3. היקף הלימודים

תלמיד שהחל את לימודי החטיבה בניהול משנה"ל תשס"ן - חייב להשלים מכסת לימודים בהיקף של 16 ש"ס לפחות ובלבד שלמד ועבר בהצלחה 5 קורסים לפחות. תלמיד שהחל את לימודי החטיבה בניהול לפני שנה"ל תשס"ן - חייב להשלים מכסת לימודים של 15-17 ש"ס. במסגרת זו לא ייכללו קורסים המשמשים דרישות מוקדמות או מקבילות ואשר אינם חלק מתכנית החטיבה.

4. תכנית לימודי החטיבה בניהול לתלמידי הפקולטה למדעי החברה:¹

מס' הקורס	שם הקורס	היקף ש"ס	דרישות מוקדמות (נדרש ציון עובר - 60)	דרישות מקבילות
א. על התלמיד לעמוד בדרישות שניים מהקורסים הבאים לפחות:¹				
1221.2301	יסודות החשבונאות ²	6	-----	מבוא לאקונומטריקה
1221.3301	יסודות המימון	6	יסודות החשבונאות ³ מיקרו כלכלה א'	מבוא לאקונומטריקה
1221.4301	יסודות השיווק	3	-----	מיקרו כלכלה א'
ב. את יתרת מכסת הקורסים יבחר התלמיד מתוך רשימת הקורסים הבאים:¹				
1221.1402	יסודות המשפט ⁴	3	-----	-----
1221.2403	דיני עסקים	2	יסודות המשפט ⁴	-----
1221.3102	התנהגות ארגונית מאקר	4	-----	-----
1221.3103	התנהגות ארגונית מיקרו	4	-----	-----
1221.2203	יסודות תורת ההחלטות ⁵	4	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	-----
1221.3201	מבוא לחקר ביצועים ⁶	5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	השלמה פרונטלית בנושא "אלגברה לינארית"
1221.5116	חקר ביצועים והחלטות ⁶	5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	-----
1221.3303	יס' ניהול התפעול והייצור	4	מבוא לחקר ביצועים או חקר ביצועים והחלטות	-----
סה"כ ש"ס		16 ש"ס לפחות ובלבד שלמד 5 קורסים לפחות.⁹		

לתשומת לב:

- השכלה אקדמית קודמת - לא תקנה פטור מקורסים חופפים בלימודי החטיבה. במקרה זה, התלמיד יהיה מנוע מללמוד את הקורס(ים) החופף(ים) ויהיה חייב בקורס אחר להשלמת המכסה הנדרשת לסיום החטיבה בניהול.
- תלמיד שלמד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים" בביה"ס לכלכלה מנוע מללמוד קורס זה. במקרה זה, התלמיד יהיה חייב רק באחד משני הקורסים: "יסודות המימון" או "יסודות השיווק".
- או "חשבונאות לכלכלנים" במסגרת ביה"ס לכלכלה.
- תלמיד שלמד את הקורס "שיטת המשפט הישראלי" בפקולטה למדעי החברה מנוע מללמוד את הקורס "יסודות המשפט".
- הקורס "שיטת המשפט הישראלי" לא מקנה פטור מהקורס "יסודות המשפט" בחוג לניהול, אך מהווה תחליף לצורך מילוי דרישת הקדם לקורס "דיני עסקים".
- תלמיד שבחר בקורס זה מנוע מללמוד את הקורס "חקר ביצועים והחלטות" ואת הקורס "נושאים בתורת ההחלטות" במסגרת ביה"ס לכלכלה.
- תלמיד שבחר בקורס "מבוא לחקר ביצועים" מנוע מללמוד את הקורס "חקר ביצועים והחלטות".
- ראה הערת שוליים המתייחסת לקורס זה בתכנית הלימודים של החוג לניהול.
- תלמיד שבחר בקורס זה מנוע מללמוד את הקורסים: "מבוא לחקר ביצועים" ו"יסודות תורת ההחלטות".
- תלמיד ממשיך, שהחל לימודיו בחטיבה לפני שנה"ל תש"ן חייב בהיקף של 15-17 ש"ס לסיום לימודי החטיבה בניהול.

החטיבות בסטטיסטיקה

תנאי קבלה: הקבלה לחטיבות בסטטיסטיקה מותנית בציון בחינת הבגרות במתמטיקה ובציון פסיכומטרי. יתקבלו תלמידים שלמדו מתמטיקה ברמה של 4 או 5 יחידות וקיבלו ציון 70 לפחות.

לימוד החטיבות בסטטיסטיקה דורש קורסים במתמטיקה:
 חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2 (בביה"ס למדעי המתמטיקה) ומבוא לאלגברה 1 (בביה"ס למדעי המתמטיקה).¹
 שעות קורסים אלה אינן נכללות במניין שעות החטיבה.
 מומלץ שתלמידים יחליטו על בחירת החטיבה בסטטיסטיקה בסמסטר הראשון ללימודיהם כדי שיוכלו להירשם לקורסים המתאימים במתמטיקה בסמסטר השני ואילך.

א. חטיבה (מצומצמת)

תכנית לימודים:	ש"ס	דרישות מוקדמות
1. מבוא להסתברות לסטטיסטיקאים	2+3	מבוא להסתברות, חשבון אינפ. 1
2. מבוא לסטטיסטיקה	2+3	מבוא להסתברות, חשבון אינפ. 2
3. הסתברות ⁴	1+3	מבוא לאלגברה 1 (או אלגברה לינארית לכלכלנים) – במקביל הסתברות, מבוא לסטטיסטיקה
4. תאוריה סטטיסטית סה"כ	2+3 19 ש"ס	

חלוקה סמסטריאלית מוצעת:

סמסטר א'	סמסטר ב'
1. מבוא להסתברות ³	1. מבוא לסטטיסטיקה
2. חשבון אינפיניטסימלי 1	2. חשבון אינפיניטסימלי 2
3. מבוא לאלגברה ¹	
סמסטר ג'	סמסטר ה'
1. הסתברות ²	1. תאוריה סטטיסטית

¹ ניתן ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" בפקולטה למדעי החברה במקום הקורס "מבוא לאלגברה 1".
² ניתן ללמוד את הקורס "הסתברות לדו חוגי" בהיקף 5 ש"ס במקום הקורס "הסתברות". הקורס יזכה את התלמיד ב-4 ש"ס בלבד.
³ ניתן ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה א' לכלכלנים במקום מבוא להסתברות (במקרה זה לא ייחשב מניין שעות הקורס למניין השעות בחטיבה והשעות יושלמו מתוך קורסי החובה או הבחירה בחוג לסטטיסטיקה וחקר ביצועים).

ג. חטיבה מורחבת

פירוט הלימודים:	ש"ס	דרישות מוקדמות
1. לימודי החטיבה המצומצמת	18	
2. רגרסיה ¹	3	מבוא לסטטיסטיקה
3. תכנון ניסויים וניתוח שונות	4	מבוא לסטטיסטיקה
4. חקר ביצועים ¹	1+3	חשבון אינפ. 1 ו-2, מבוא להסתברות, מבוא לאלגברה ²
5. קורס בחירה	3	
	סה"כ	32 ש"ס

חלוקה סמסטריאלית מוצעת (כולל החכנה המתמטית)

סמסטר א'	סמסטר ב'
1. מבוא להסתברות	1. מבוא לסטטיסטיקה
2. חשבון אינפיניטסימלי 1	2. חשבון אינפיניטסימלי 2
3. מבוא לאלגברה ³	
סמסטר ג'	סמסטר ד'
1. הסתברות ³	1. קורס בחירה
2. חקר ביצועים 1	
3. תכנון ניסויים וניתוח שונות	
4. רגרסיה ¹	
סמסטר ה'	
1. תאוריה סטטיסטית	

תקנות הנוגעות לתלמידי החוג לכלכלה עם חטיבה מצומצמת בסטטיסטיקה

1. הציונים בקורסים חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2 ומבוא לאלגברה 1, אותם ילמד התלמיד במסגרת ביה"ס למדעי מתמטיקה ישוקללו בציון הגמר בביה"ס לכלכלה עפ"י המשקלות הניתנים בחוג זה לקורסים אלה (ראה פירוט בתקנות החוג).
2. תלמיד שיבחר ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלה" בביה"ס לכלכלה במקום מבוא לאלגברה 1 תסתכם מכסת השלמותיו בקורסי מתמטיקה ב-12 ש"ס בלבד ויהיה עליו להשלים 4 ש"ס בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

¹ תלמידים הלומדים את הקורס "מבוא לאקונומטריקה" במסגרת ביה"ס לכלכלה ילמדו במקום "רגרסיה" קורס בחירה בחטיבה בסטטיסטיקה בתאום עם יועץ החוג לסטטיסטיקה.

² ניתן ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלה" בפקולטה למדעי החברה במקום הקורס "מבוא לאלגברה 1".

³ ניתן ללמוד את הקורס "הסתברות לדו תוגי" בהיקף 5 ש"ס במקום הקורס "הסתברות". הקורס יזכה את התלמיד ב-4 ש"ס בלבד.

החטיבה בספרות

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

התכנית שלהלן מיועדת לתלמידים המתקבלים לחטיבה בתשס"ז. תלמידים שהחלו בשנים קודמות ימשיכו על-פי המתכונת בה החלו.

חטיבה מצומצמת (16 ש"ס)

		קורס חובת	א.
		יש לבחור אחד מבין הקורסים:	
ש"ס	4-6	מבוא לסיפורת - עם או בלי הדרכה אישית	
ש"ס	4-6	מבוא לתורת הספרות - עם או בלי תרגיל (שנתי)	
ש"ס	4	הסיפורת העברית במאתיים השנים האחרונות - מבוא היסטורי (שנתי)	

		קורסי בחירה	ב.
		השלמה ל-16 ש"ס	
ש"ס	10-12	ניתן להשלים קורסי בחירה מתוך כלל השיעורים והתרגילים	
ש"ס	16	סה"כ	

החטיבה בעבודה סוציאלית

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד. מטרת החטיבה הינה להרחיב ולהעמיק את הידע של התלמידים במדיניות חברתית, מבנה שירותי רווחה ובעיות חברתיות שונות בישראל. התכנית מאפשרת עיון ומעורבות חברתית תוך התנסות ביחסי עזרה בתחומי בעיה שונים (קשישים, שכול, עבריינות, פיגור, בריאות נפש, עלייה וכו').

דרישות

התלמיד ישלים, לא יאוחר מתום שנת הלימודים הראשונה ללימודיו בחטיבה שני מבאות במדעי החברה.

חובות התלמיד

לפחות 16 שעות סמסטריאליות.

תכנית הלימודים

שנה א' - קורסי חובה

שנה א'	סוג השיעור	סמסטר	שעות
מבוא לרווחה חברתית	שי	א'	2 ש"ס
מדינת הרווחה בישראל	שי	ב'	2 ש"ס
מצוקה חברתית ומעורבות חברתית ¹	עבודה מעשית	ב'	6 ש"ס

שנים ב' או ג'

שיעורי בחירה - 6 ש"ס.

שיעורי בחירה - על כל תלמיד ללמוד שלושה קורסים מתוך הרשימה שלהלן:

דרישות מוקדמות	סמסטר	שעות	סוג	יחסים בין אישיים
	א' או ב'	2 ש"ס	שי	
	א'	2 ש"ס	שי	מבוא למשפט
מבוא לפסיכולוגיה מבוא לסוציולוגיה	ב'	2 ש"ס	שי	סטייה חברתית
	א'	2 ש"ס	שי	הקבוצה הקטנה בע"ס
מבוא לרווחה חברתית מדינת הרווחה בישראל	ב'	2 ש"ס	שי	המערכות להבטחת הכנסה
	א'	2 ש"ס	שי	המשפחה כמערכת
מבוא לרווחה חברתית מבוא למשפט מדינת הרווחה בישראל	ב'	2 ש"ס	שו"ת	המסגרת המוסדית והחוקית של שירותי הרווחה האישיים
מבוא לרווחה חברתית מדינת הרווחה בישראל	א'	2 ש"ס	שי	ההיבט תקהילתי בע"ס
	ב'	2 ש"ס	שי	מבנים ותפקודים בארגוני רווחה

קורסים נוספים ייפתחו לתלמידים ביום הרישום, כמידת האפשר ועל בסיס מקום פנוי ועמידה בדרישות הקדם.

תלמידי החטיבה חייבים לעקוב אחר הודעות על שינויים בקורסים ועל שינויים במועדי הבחינות והגשת עבודות המתפרסמים על לוחות המודעות של ביה"ס לעבודה סוציאלית ובאתר האינטרנט של ביה"ס. לא יישלחו הודעות אישיות על שינויים בקורסים, במועדי הבחינות ובמועדי הגשת עבודות.

¹ הקורס כולל התנסות מעשית בשדה בלוי הדרכה מקצועית בהיקף של 3 שעות שבועיות.

² דרישה מוקדמת: "מבוא לרווחה חברתית".

החטיבה בפילוסופיה

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.

ניתן לבחור באחת משתי אפשרויות:

חטיבה רגילה - 16 ש"ס

מבוא לפילוסופיה יוונית/פילוסופיה חדשה	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
3 שיעורי מבוא בתחומי הלימוד	6	ש"ס	סמ' א' או ב'
קריאת מודרכת א'	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
שיעור המשך + תרגיל באחד מהתחומים בו נלמד מבוא	4	ש"ס	סמ' א'
שיעור בחירה בתחום בו נלמד מבוא	2	ש"ס	סמ' א' או ב'

החטיבה ללימודי התרבות העברית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

ניתן לבחור באחת משלוש אפשרויות:

א. 4 שיעורים מתוך המבואות למגמות השונות בחוג:

1. הלשון העברית לתקופותיה	2 (ש"ס)	שיעור
תרגיל לני"ל	2 (ש"ס)	תרגיל
2. מבוא לבלשנות שמית	4 (ש"ס)	שיעור
3. מבוא למקרא - ספרות המקרא	2 (ש"ס)	שיעור
4. מבוא למקרא - חקר המקרא	2 (ש"ס)	שיעור
5. מבוא לתורת הסוד היהודית מן הזוהר ועד לתסידות	4 (ש"ס)	שיעור
6. מבוא לפילוסופיה יהודית בימי הביניים	4 (ש"ס)	שיעור

סה"כ **16 (= 4 X 4) ש"ס**
16 ש"ס

ב. 3 שיעורים מתוך המבואות למגמות השונות בחוג הרשומים באפשרות א' ושיעור נוסף ממגמה בה נלמד מבוא:

שיעורים נוספים:

לשון עברית:

(א) סמנטיקה א' + סמנטיקה ב' (4 ש"ס);

או

(ב) תורת ההגה (4 ש"ס) (בכפוף לאישור המרצה);

¹ למעט שיעור ההמשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע, שניתן בסמסטר ב', ושיעור ההמשך בפילוסופיה יהודית שהוא שנתו.

בלשנות שמית:

מפת שפות העולם + לשונות וכתבים במרחב השמי (4 ש"ס)

א

מבוא לתולדות השפות (4 ש"ס)

מקרא:

(א) גלגולי מקרא – מטקסטים לסמלים תרבותיים + הורים וילדים במקרא ובעולם הקדום (4 ש"ס)

א

(ב) סיפורי דוד, אמנותם ורקעם התרבותי וההיסטורי + סיפור ואידיאולוגיה במקרא (4 ש"ס)

תלמוד וספרות העת עתיקה:

(א) שתי מצינות בתלמוד (4 ש"ס)

א

(ב) משנה, מדרש, הלכות ואגדות: קריאה בספרות חז"ל (4 ש"ס)

קבלה וחסידות:

הנהר, העדן והגן – קריאה בטקסטים קבליים (4 ש"ס)

א

תרגיל קריאה בזהר (4 ש"ס)

פילוסופיה יהודית:

(א) מבוא להגות היהודית בעת החדשה (4 ש"ס)

א

(ב) מורה נבוכים (4 ש"ס)

12 (3 X 4 =) ש"ס
4 ש"ס או (2 ש"ס + 2 ש"ס)
16 ש"ס סה"כ

3 שיעורי מבוא

1 שיעור נוסף

ג. 2 שיעורים מתוך המבואות למגמות השונות בחוג הרשומים באפשרות א' ושני שיעורים נוספים הרשומים באפשרות ב' - אחד מכל מגמת בת נלמד מבוא.

8 (2 X 4 =) ש"ס

2 שיעורי מבוא

8 (2 X 4 =) ש"ס

2 שיעורים נוספים

סה"כ 16 ש"ס

החטיבות בצרפתית

במסגרת החוג לצרפתית קיימות שתי חטיבות: חטיבה עם לימודי שפה וחטיבה ללא לימודי שפה.

חטיבה עם לימודי שפה

רמה ב' - עם ידע קודם בצרפתית שייקבע בבחינת ידע שתיערך בחוג בסמוך לתחילת הלימודים.

בחטיבת רמה ב', פרט למבואות, השיעורים ניתנים בשפת הצרפתית והעבודות תוגשנה בצרפתית. הדגש הינו על ספרות, תרבות ובלשנות צרפתית.

רמה ב' (עם ידע קודם בצרפתית)

ש"ס	4	סמסטר אי	צרפתית למתקדמים
ש"ס	4	סמסטר אי + תרגיל	מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מימי הביניים ועד המאה ה-18
ש"ס	4	סמסטר ב' + תרגיל	מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מהמאה ה-18 ועד המאה ה-20
ש"ס	8		שיעורי בחירה
ש"ס	16		
ש"ס	2		עם סמינר
ש"ס	18		

סה"כ חטיבה 16 ש"ס (8+8=16 ש"ס) ללא סמינריון.
סה"כ חטיבה 18 ש"ס (8+10=18 ש"ס) עם סמינריון.

חטיבה בעברית בלבד ללא לימודי שפה

בחטיבה זו כל הקורסים ניתנים בשפה העברית על בסיס טקסטים מתורגמים. חטיבה זו פתוחה בפני תלמידים ללא כל ידע בשפה.

מבנה הלימודים

		<u>שנה א'</u>	
		<u>שיעורי חובה</u>	
ש"ס	4	18	מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מימי הביניים ועד המאה ה-18
ש"ס	4	20	שיעור ותרגיל
ש"ס	4	18	מבוא לספרות צרפתית: יצירות מופת מהמאה ה-18 ועד המאה ה-20
ש"ס	8		שיעור ותרגיל
		<u>שנים ב' ו-ג' - חטיבה ללא סמינריון</u>	
ש"ס	8		שיעורי בחירה (ללא ידע בשפה הצרפתית)
		<u>שנים ב' ו-ג' - חטיבה עם סמינריון</u>	
ש"ס	6		שיעורי בחירה (ללא ידע בשפה הצרפתית)
ש"ס	4		סמינריון
ש"ס	10	סה"כ	

סה"כ חטיבה 16 ש"ס (8+8=16 ש"ס) ללא סמינריון.
סה"כ חטיבה 18 ש"ס (8+10=18 ש"ס) עם סמינריון.

החטיבה ללימודי הערבית והאסלאם

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

תנאי קבלה: ציון "טוב" בבחינת בגרות בערבית (4-5 יחידות) או עמידה בבחינת המיון של החוג לערבית.

<u>סמסטר א'</u>		
ש"ס	2	קורס מאפיינים בספרות הערבית הקלאסית
ש"ס	2	תרגיל לנייל
ש"ס	2	יסודות השירה המודרנית
ש"ס	2	תרגיל בטקסטים ספרותיים מודרניים
<u>סמסטר ב'</u>		
ש"ס	2	מבוא לספרות מודרנית
ש"ס	2	תרגיל לנייל
ש"ס	2	הקוראן - תפיסות יסוד
ש"ס	2	תרגיל לנייל
ש"ס	16	סה"כ

החטיבות בתולדות האמנות

הקבלה לחטיבות בסמסטר א' בלבד.

<u>חטיבה</u>			
סמ' א'	ש"ס	4	שיעור
סמ' א'	ש"ס	4	שיעור
סמ' ב'	ש"ס	4	שיעור
סמ' ב'	ש"ס	4	שיעור
	ש"ס	16	

רצוי ללמוד בסדר כרונולוגי, כיוון שהמבואות המאוחרים מבוססים על המבואות המוקדמים ויש התפתחות ברמות ובדרישות של 4 היחידות המרכיבות.

<u>חטיבה מורחבת</u>		
ש"ס	16	הקבץ מבואות
ש"ס	16	8 שיעורי בחירה
ש"ס	32	

הספרייה למדעי החברה ולניהול ע"ש ברנדר-מוס כתובת באינטרנט: <http://www.tau.ac.il/soclib>

הספרייה משרתת את הפקולטות למדעי החברה ולניהול. בספרייה כ-300,000 כרכים של ספרים וכתבי עת. קטלוג הספרייה הוא חלק מן הרשת הארצית של הספריות במוסדות להשכלה גבוהה בארץ. הספרייה מנויה על עשרות מאגרי מידע ואלפי כתבי עת מודפסים ואלקטרוניים בתחומיה.

אוספים עיקריים:

ספרים שמורים לקורסים
ספרים באוסף הכללי
כתבי עת בנייר וכתבי עת אלקטרוניים
עבודות מסטר ודוקטורט
מבחנים פסיכולוגיים
חומר אור קולי

אוסף יעץ - אנציקלופדיות, שנתונים סטטיסטיים, מדריכים, מילונים
מאגרי מידע
תדפיסים אלקטרוניים

הדרכה:

1. לתלמידי שנת א': להתמצאות בספרייה ובמערכת "אלף" באמצעות לומדה אינטראקטיבית.
2. הדרכות לשימוש במאגרי מידע לפי חוגי הלימוד הנלמדים בפקולטות למדעי החברה ולניהול.
3. הדרכות אישיות בשימוש במשאבי הספרייה שירות הניתן בחינם למורי הפקולטה ולתלמידיה.
4. שירותי תמיכה וייעוץ מתמשכים במשאבי הספרייה לסטודנטים ללימודים מתקדמים לצרכי כתיבה לעבודה לתואר שני או שלישי.
5. חיפשי מידע באמצעות ספרנית בנוכחות הקורא או בלעדי. שירות בתשלום.

נוהלי השאלה:

לתלמידי ב.א.:	7 ספרים מהאוסף הכללי - לשבועיים 2 ספרים מאוסף השמורים - ליומיים
לתלמידי מ.א.:	10 ספרים מהאוסף הכללי - לשבועיים 3 ספרים מאוסף השמורים - ליומיים
לתלמידי תואר שלישי:	15 ספרים מהאוסף הכללי - לחודש 3 ספרים מאוסף השמורים - 3 ימים
החזרת ספרים:	עד שעה 17.00. המאחרים בהחזרת ספרים יחויבו בקנס לפי התעריפים הנקבעים בספרייה. הקנס חל על כל ספר בנפרד.

אין השאלת כתבי עת, אנציקלופדיות וספרי עיון אחרים.
לפרטים נוספים ראה אתר הספרייה:

<http://www.tau.ac.il/soclib/heb/services/general.shtml>

השאלה בינספריתית ובינלאומית:

לתלמידי הפקולטות למדעי החברה ולניהול ולסגל ההוראה - השירות בתשלום.

מועדי פעילות הספרייה: ימים א'-ה': 20:00 - 09:00
יום ו': 12:45 - 09:00

מועדים מיוחדים:

סגור	חול המועד סוכות
עד 18:45	ערב גר ראשון של חנוכה
עד 18:45	ערב פורים
סגור	פורים
סגור	חול המועד פסח
עד 18:45	ערב יום השואה
עד 18:45	ערב יום הזיכרון
סגור	יום הזיכרון
עד 18:45	ערב ט' באב
סגור	ט' באב
סגור	יום הסטודנט

הכניסה לספרייה עד רבע שעה לפני שעת הסגירה.

שעות קיץ וחגים: יש לעקוב אחרי הודעות על לוחות המודעות בספרייה ובאתר הבית של הספרייה.

טלפונים: 6426211 - מענה קולי להארכת השאלה
6407984, 6409537 - יעץ
6408497 - אולם הקריאה המרכזי

צוות הספרייה:

hadasar@tauex.tau.ac.il	גבי חדסה רון	מנהלת הספרייה:
hasiak@tauex.tau.ac.il	גבי חסיה קופמן	מנהלת מדור אולמות קריאה:
shlomitp@tauex.tau.ac.il	גבי שלומית פרי	מנהלת מדור יעץ והדרכה:
anits@tauex.tau.ac.il	גבי אנית שוחט	מנהלת מדור דליית מדע
		והשאלה בינספריתית:
micha!kr@tauex.tau.ac.il	גבי מיכל קריספין	מנהלת מדור השאלה: